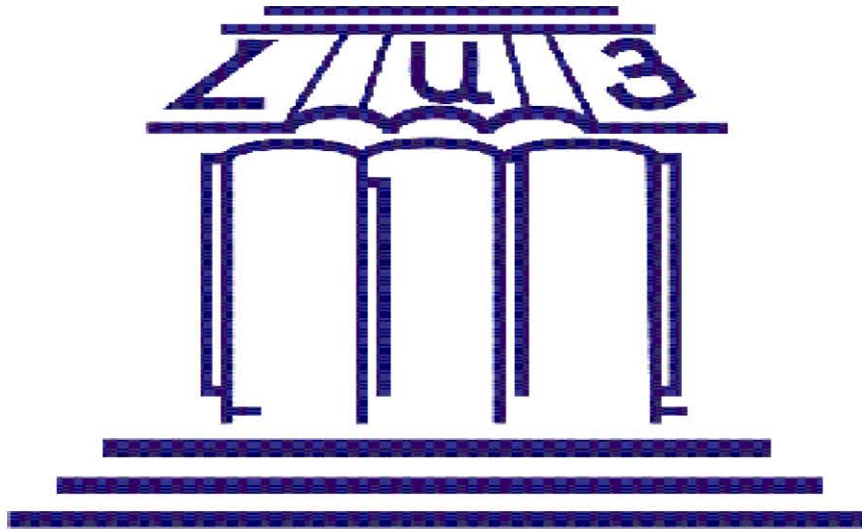

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

841

Zw. unum. - p. p. p. p.

2004

ԽԱՅԻՆ ՎԱԼԻՏԷ

373

Միւլլիֆ

Միսէրճիմ

ԲԱՍՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԵՐԷՆ

Յ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ

ԻՔԻՆՃԻ ԳԸՍՄ

ՖԱԼՃԸ ԳԱՐԸ

Մասնագիտական Յանձնարարութիւն

Հ. Բ. Ը. Մ. - Հայկ. Փոստայի 348

Կախարհ

Spencer Ch. Knapp & Co.

"Spencer" & Knapp

مما أرفق نظمت جليله سرك رخصته طبع اوله شدر

ՊԷՅՕՂԼՈՒ ԹԱԳՈՒՄ ԺԱՏՏԷՍԻ Ն. 65

Յ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ

1880

75342

ԽԱՅԻՆ ՎԱԼԻՏԷ

ԻՔԻՆՃԻ ԳԸՍՄ

ՖԱԼՃԸ ԳԱՐԸ

1

Բօլ Կոնկին վասիէթինի ինքանէ մէմուր օլան Միշէլ Պէրնարըն սէյեհաւաթը՝ հիշ պիր գազանա թէ-սատիֆ ի՛մ մէսէ պիլէ, պիր այտան զիեատէ իմթի-տատ իտէնէք իտի, Հալպուքի մէրգումուն բաքիպ օլմուշ օլտուղու վաբօր, էսնաի բահտէ շէտիտ պիր Փուրթունանա թուրթուլարագ, խապարաթը աղիմէնէ տիւշար օլտուղունտան, Սիւէյիշ գանալընա կիրմէգ-տէն էվվէլ, Եօլնուլարընը Օպօգա չըգարմանա մէն-պուր օլտու :

Եօլնուլարտան էքսէրիսի մէմէքէթլէրինէ կիթմէք իւզրէ տիկիր պիր սէֆինէնէ բաքիպ օլմագ մէնպու-րինէթինտէ պուլունտուգլարընտան, վէ պու իտէ, թէէլթիւրիւ մունկալ օլտուգտան պաշգա, մէսարիֆի քիլլիէնէյի տաթի ինթաճ իթտիկինտէն, պունշարտան, թալէպ իտէնլէրէ թազմինաթը նագտիէն վէրիլտի, Լաքին Միշէլ Պէրնար թազմինաթ տավա իթմէնիպ,

1684-29

(841-43)

տողրութեան տողրութեան նուազեալ Գաղեաթիւնէն կէլմէքտէ
օլան թրանսաթլանթիք գումարանեասընըն պիր վարօ-
րունա րաքիպ օլտու :

Պու վարօրտա էլլի դատար եօլնու պուլունուպ,
ճիւմէսի տէ միւթթէլիթ միլլիեթթէրտէն խտիլէր, եա-
լընըզ պիր Յրանսըզ օլուպ, էլլի եսընը կէչկին կէօ-
րիւնիւեօրտու :

Պու առէմին սիմասընտան՝ չօգ չալընըզ վէ չօգ
ճէֆա չէքմիլ օլտուղու, վէ վիճուտինին հալինտէն,
դաեթի չէվիք վէ գուվլէթիլ իտուկի անլաշըլըեօր-
տու : Մէրգում սատէ սուրէթտէ կիւնիմիլ օլուպ,
սէրվէթ սաշիւթի օլմատըզը՝ բէվիլինտէն զանն օլուն-
մագտա, վէ կիւնիւն իւշ զըսմըն՝ կիւվէրթէ իւ-
զէրինտէ եալընըզա կէզէրէք կէչիրիպ, զանն խտէր-
սին քի կէօրիւշէճէք քիմնէկի պուլամամասընտան տօ-
լաեք ֆէվգէլատէ սըզըլմագտա իտի :

Սէյեսնը մէրգում տողրութեան տողրութեան Գաղեաթիւնէն
կէլմէքտէ իտի :

Միւշէլ Պէրնար տախի, Յրանսա հագդընտա պահս
իտէճէք պիր արգատաշ պուլամամասընտան նաշի տէ-
րէճէի նիւանէտէ սըզըլմագտա իտի :

Պու իքի շախսար՝ պիրիպիրինին հանկը միլլիեթթէ
մէնսուպ օլտուգլարընը պիլմէեթիք, չօգ տէֆա կիւ-
վէրթէ իւզէրինտէ եկտիկէրինի գարըլմագտա ի-
տիլէր իաշ տէ, արալարընտա թաաթիլի քէլամ իթ-
մէք՝ ֆիքիլէրինի պիլէ կէլմէքտէ իտի :

Պիր կիւն Միւշէլ, միւթտաթ վէճուի, կիւվէրթէտէ
տօլաշըլըէն, ճէպ տէֆթէրինի չըգարընը, պիր
պիր շէյէ պագմաթ իւզըն պու տէֆթէրի աշմըլթէն,
կէօրմէեթիք պիր քեաղըտ տիւշիւրաիւ, վէ թամ օլ

էանտա, Գաղեաթիւնէն կէլմէքտէ օլան աիկէր եօլնու
եանընտան կէչտիկինտէն, էյիլիպ քեաղըտա ալաք, վէ
Միւշէլ խիթ ապէն, Յրանսըզա,

— Միւսիւ, պիր քեաղըտ տիւշիւրաիւ, տէտի :

Միւշէլ. — (Թէաճիւպլէ, վէ քեաղըտա ալաքապ.)
Միւսիւ, սիգ Յրանսըզ միւսընըզ :

Շախսը մէճուլ տախի, քէզալիք իզնարը թէաճ-
ճիւպլէ. — Էյվլէթ, աղը Յրանսըզըմ... հաթթա Բա-
րիալիէի. — Անլաշըլմագդընա կէօրէ, սիգաշ պլէնիմէ
վաթանտաշ օլմալընըզ : Ան, էկէր էօյլէ իաշ, զի-
եաաշսիլլէ մուճիլի մէմուռնիլէթ տիր : Պիր պլտան
պէրու տէֆինէեթ րաքիպ օլմուշ օլտուղում հալտէ,
լիաանը մագէրգատաթ իլէ եալընը իքի Պրքթանեալը
կէմիճի իլէ կէօրիւշտիւմ, լաքին պուշար տա դաեթթ
իքրան խտիլէճէք պիր սուրէթտէ թէքէլիւմ իթտիք-
տէն պաշգա, իւշ լազըրտընը պիր եէրէ կէթիլմէեթ տէ
պիլմէեթըլար : Տէօրթ կիւնտէն պէրու, սիգ Օպօզ-
տան պու վաքօրա րաքիպ օլտուղումա, վէ վաթան-
տաշ օլմատըզլա, իւլթէթ բէյտա իթմիլիլէ հիշ պիր
մանի օլմատըզը հալտէ, չիմաիլէ տէկին պիրիպիրիլիլ-
տէն ուզաք տուրտուգ :

Հասըլը, Յրանսըզ օլտուղումա ճիւշթլէ, վէլէվ
մէմէքթիլիլ եէկտիկէրինաշն դաեթթ ուզաք պիլէ
օլա, երին էլ էլէ վէրմէլիլիլիլ թապիլ տիր :

Պու սուրէթլէ իքի Յրանսըզլար պիրիպիրինին էլ
լէրինի թուլտուլար : Միւշէլ Պէրնար՝ հէեճանը ա-
զիլմէ :

— Միւսիւ, սիգին կիւլիլ պիր վաթանտաշ պուլ-
տուղումա մէմուռնումա — Թէաաաիլի տաեթիլտէ, եօ-
լումաւ պլէլքի օն միսիլ դըսալըլ կէօրիւշէճէք տիր :

Պիրիքտէ կէօրիւնէնէրիզ... Յորանսատան պահս իտէ-
նէնիզ. օ հալտէ սաաթթարըմըզ շարուգ կէնէնէք տիր.

Միշէլ, ճէպ տէֆթէրիւնի մուայեհէտէն սարֆը
նազար իլէ, տէֆթէրի մէզըբարու ճէպինտէ հըֆիլ իթ-
տի, վէ Գաեանտան կէլմէքտէ օլան եօլնու,

— Սիզ Բարիսլի միսինիզ, տէյի սիւալ իթտի.

— Բարիսլի սաեըլըրմ... չիւնքի վէնսան պէլտէ-
սինտէնիմ.

— Յիլվազը վէնսան՝ Բարիսին պիր վարըլը տիմէք
տիր. — Չօգտան պէրի՞ մի Յորանսատան մուֆարադաթ
իթմիշսինիզ տիր.

— Օն տէօրթ սէնէտէն պէրի.

— Ուզազ մահէլտէ՞ն մի կէլիեօրսուեհուզ.

— Ինկիլթէրրանըն Հինտիսթան գըթսաընտան.

— Օրասը կիւզէլ պիր մէմէքէթ տիր, տէյիլ մի.

— Նատիր իւլէմսալ վէ հէման իսէեալի պիր մէմէ-
քէթ տիր... Գալկիլթանը, Տէլէիի, Հօրբուրու վէ
Լահօրու կէօրաիւմ. — Սիզ նէրէտէն կէլիեօրսուեհուզ.

— Սէյլանտան... պէն օրատան պաշգա պիր եհրէ
կիթմէտիմ.

— Օրատա չօգ գալտընը՞ղ մը.

— Ելթը սէնէ գալտըմ.

— Պէսպէլի սէրվէթ բէյտա ի՞մ մէք իշին օրաեա
կիթմիշ իտինիզ.

— Խայր, էֆէնտիմ Սէյլանա, պիր Յորանսըզ սա-
նաաթըյլա մէշլուլ օլմագ իւզրէ կիթմիշ օլտուղուե-
տան, վէ պէն տէ քէնտիսինին էմիլեյէթլի էմէքտարը
պուլուեհուլումտան, պէրապէրինճէ կիթմիշ իտիմ.

— Էֆէնտինիգի թէ՛րք մի իթտինիզ.

— Խայր, տօղրուսու օ պէնի թէ՛րք իթտի.

— Նա՞սըլ.

— Իքի այ էվէլ վէֆաթ իթտի.

— Իշթէ պու զարիպ. սիզին հալինիզ այնի պէնիմ
հալիմ կիպի տիր.

— Սիզտէ՞ մի պիր քիմսէնին խըզմէթինտէ իտինիզ.

— Էվէթ.

— Հալինիգէ պագըլըրսա, միւքէմմէլ պիր մէմու-
րիեթինիզ օլմուլ օլմալը տըր.

— Պէն տէ պիր մասլահաթկիւզար իտիմ.

— Քի՞մին մասլահաթկիւզարը իտինիզ.

— Էլմաս վէ սայիր գիգըյմէթ թաշլարը հալի վասի
արազիլէրէ մալք օլան վէ պու արազիլէրի իւլէթտի-
րէն պիր Յորանսըզըն.

Միշէլ Պէրնար՝ էլմաստան վէ սայիր գիգըյմէթ
թաշլարտան պահս իթտիկինտէ, տիկէր եօլնուեհու
կէօզլէրի բարլամագտա իտի. Մէրգուլմ իֆատէսինէ
շէյլէ տէվամ իթտի.

— Տիմէք սիզ, մասլահաթկիւզարըզընըզտան քէսպի
սէրվէթ իթմիշսինիզ տիր.

— Յիլվազը էֆէնտիմին խայրլահալըզը սաեթսինտէ
Էրէյիճէ թասարրուֆ իտէպիլտիմ. Շիմտի տէ, միւս.
թազպէլիմ հազգընտա էնտիշէմ օլմաեարագ. Յորան-
սաեա ալմէթ իտիեօրուլմ.

— Իշթէ պու ճիւնթլէ վազիեթլէրիմիզ պիրիպի-
րինէ պէնգէմէեօր. — Սիզվաթանընըզա ճէսիմ պիր մէպ-
լաղ իլէ ալտէթ իտիեօրսուեհուզ, պէն իսէ, անճազ
պիր գաշ բարա իլէ ալտէթ իտիեօրուլմ. — Սիզ Յորան-
սաեա ալմէթլինիգտէ, պիր իրաաճը կիպի րահաթճա
եաշաեաճազսընըզ, հալ պու քի պէն, աճըգտան էօլ-
մէք իսթէմտիկիմ թազտիրտէ, չալըմաեա մէճպուր

օլաճաղըմ: Նէ՞ չարէ, հիջ պախթըմ՝ եամկէր օլմամըշ տըր: Կէօրիւնիւ: ր քի սիզ, Ինկիլիզ շինտիսթանընտա պուլունտուղուհուս, պախթընը՝ եամկէր օլմուշ տուր:

— Շինտիսթանտա օլ դատար պախթիւար խոմքի, էկէր էֆէնտիմ հաեաթտա դալաս խոի, օնուհ Ֆրանսաեա ալտէթի զէմանընա դատար օրատա աուրաճադ խոմ:

— Էֆէնտիսիզ ճէօմէրտ մի խոի:

— Ինսանլարըն նիւմուհէօր օլմաեա լաեքզ պիր աւտէմ խոի: Միւսթադիմիւլ ախլէադ, վէ ուլուվը ճէնապլէ մութթապըֆ պիր դաթ խոի:

— Օ տա՞մը վէֆաթ իթտի:

— Էվվէթ, պիր դաշ հաֆթա մուդատտէմ վէֆաթ իթտի:

— Իհթիեար մը իտի:

— Պիլաքիս կէնճ խոի: Տայիմա կէնճէրին տահա էրքէն վէֆաթ իթտիքլէրի թէճրիւպէ իլէ կէօրիւմիւշ տիւր:

— Լաքին ֆամիլեասըյա գալապիլիր իտիսիզ:

— Յամիլեասը Եօք խոի քի պիրլիքտէ գալա իտիմ:

— Աճալիպ, զէվճէսի, չօճուգլարը Եօք մու խոի:

— Էֆէնտիսթ տուլ խոի, վէ ֆէվզէլատէ սէվմէքտէ օլտուղու զէվճէսիսին վէֆաթը՝ քէնտիսինին էօլմէսինէ սէպէպ օլտու: Պիչարէնին, զէվճէսի վէֆաթ իթտիքտէն սօնրա, նէ՛ ուղադտան, նէ՛ եադընտան ագարապըն գալմատը:

— Պու հալտէ էֆէնտիսիզին սէրվէթի քիմէ գալտը:

— Պանա պիր հիսսէ չըգարմադ իսթէեօրտու:

— Նէ՞ կիւզէլ ֆիքիր:

— Յադաթ պէն գապուլ իթմէք իսթէմէտիմ:

— Աճալիպ, նիշին:

— Պէնտիմ զէնկինլիկիմ պանա քեաֆի տիր:

— Շիմաի օ սէրվէթէ քիմ վարիս օլաճադ տըր:

— Էֆէնտիսին սալտըճ օլտուղու պիր գըզ:

— Միրասըն միգատարը պիւեիս ճէք օլմալը, հէ՛:

— Նադա օլարադ օն պէշ միլեօն ֆրանզ տըր:

Միշէլ Պէրնարըն մուսահիպլէ պու քէլիմէլէրի Էթտիկիստէ, հայրէթիստէն աղըն աշըզ գալտը, վէ օլ էսնասէ պիր շան չալընմաղլէ, թաամ վազթը օլտուղու աշաղըտը:

Միշէլ. — Թաամա էնէ՞ճէքմիսինիզ:

Մուսահիպլէ. — Էվվէթ, ֆադաթ սիզին իլէ պիրլիքտէ էնմէքէճէքիմ:

— Նիշին:

— Սիզ պիրիճի մէվգիտէ օթուրարադ սէյեահաթ խոիեօրտուեզ, հալպու քի պէն իքիճի մէվգի իլէ սէյեահաթ խոիեօրտու: Պինսպէրին այնի սուֆրատա թաամ իսկմէքիզ:

— Էվվէթ, լաքին վարօրուէ իշինտէ խուսուսի պիր լօգանթա վար տըր քի, կէօրիւմէք իւզըն օրատա պիրլիքտէ պուլունապիրիքիզ, Դուրի, միսաատէնիլէ մաղուրէն, սիզի էյլէ թաամընա տալէթ իտէրիմ:

— Սիզին կիպլի պիր ալիճէնապ զաթ իլէ կէօրիւշէ պիրմէք իւզըն տալէթի վադընմըզ մէմուհէն գապուլ իտէրիմ: Յադաթ, աֆվ իտէրսինիզ, իսմինիզի պիրտիրէրմիսինիզ:

— Իսմիմ Միշէլ Պէրնար տըր... սիզին իսմինիզ նէ՞ տիր:

— Պէնտիմ իսմիմտէ Ֆէլէքս Ժարի տիր:

Պուլ սուրբէթիւն, մերգումար, քէնտի քէնտիլէրինի
թագտիմ իթտիքտէն սոնրա, պիրլիքտէ վարօրուն լօ-
գանթասընա քէնտիլէր:

2

Պուրաճըգտա Ֆէլիքս ժարի խամինտ պիր քիմսէեի
պուլտուզլարընտա, պէլքի գարիինի քիրամըմըգ,
1870 սէնէսինտէ Մարն նէհրի քէնարլարընտա, սօղուգ
պիր կիճէտէ, սախթէ գօնթէս եախօտ Ատէլ ժէրար, վէ
պուռնուն ըէֆիքի Լուազօ իլէ քիրլիքտէ կէօրտիւկիւմիւզ
ժարի նամ քիմսէ իլէ միւնասիպէթի պուլունուպ պու-
լունմառըղընը մէրագ իտէճէքլէրինտէն, մէգքիւր Ֆէ-
լիքս ժարիինն էվիլէճէ թանթառըղմըղ ժարի օլտու-
ղունու պէեան իտէրիգ:

Պու գտտար սէնէլէր կէչտիքտէն սօնրա, սապըգ
կարտ նալիօնալ չափուչունուն, վէ Ֆրանսաեք Բրու-
սիաեա սաթան խայնանըն շէրիքի պուլունան օ խա-
պիսին՝ տօղրունտան տօղրու նուվէլ-Գալէտօնիտէն կէլ-
մէքտէ օլան բօսթա վարօրունտա նա՞ըլ օլուպտա
պուլունտուղունա կէլինճէ, պու հիքեաեէ զաթէն սա-
տէ օլուպ, մուխթասարէն պէեան իտէճէեիլ:

Ագտէմէճէ խալաթըլա իշար իթտիկիմիլ վէճէլէ,
Ֆէլիքս ժարի՝ սուի հարէքէթ սաեէսինտէ քեար իտէ-
պիլտիկի հալտէ, հէր կէօնա Ֆէնարըղ իրթիքեապէ
միւզթէտար պիր ստէմ իտի:

Մէգքիւր պէտպաթս սէնէնին Ֆէլաքէթլէրինտէն
վէ Գօմիւն իխթիլալընն ահվալ վէ վէգալյի մէգմու-

մէսինտէն սօնրա, Ատէլ ժէրար, եախօտ սախթէ գօն-
թէս Գուրապիէֆ՝ եագընտա քէնտիսինի սէրքեարտէ
կէօրէճէք օլտուղունուզ պիր թէչէպպիւնտէ իպթիտար
իթմիլ, վէ պու թէչէպպիւնտէն պաշա շըգարմագ
իւզրէ, շէրիքի պուլունան ժարիին տէ մաեէթինէ ալ-
մըլ իտի:

Ալթը սէնէ գտտար ժարի, Ատէլ ժէրարն մաեէ-
թինտէ չալըլըպ, Ֆիվէլատէ իշէր կէօրմէքլէ, խայ-
լի թէմէթիւ իթմէքտէ իտի իտէ տէ, պու գտտարը
քէնտի հըրսընա քիֆաեթ իթմէմէքտէ իտի:

Հաչարի մէրգունուն պախթը հէր խուսուստա քէն-
տիսինէ եար օլմագտա օլուպ, պիր թարաֆտան ալառըղ
մաալլար, վէ տիկէր թարաֆտան իթտիկի խըրսըղըգ-
լար իլէ վագը օլան հասըլաթը քէյֆիլ պիր էօլիւր
կէչիքմէսինէ միւսաատէ իթմէքտէ իտիլէր:

Լաքին սու տէսթիսի նէ գտտար տաեանսա, էր
եա կիճ գըրլաճագը թապիլի տիր:

Ժարի տէ պիր կիճէ, Բարիս ճիվարլարընտա վագը
պիր սէյֆիեէ խըրսըղըգ մագսէտլլէ կիրէրքէն, եա-
գաեք էլէ վէրիպ, տէրտէսթ օլունաճաղը էսնատէ,
քէնտիսինի միւտսֆաա իթտիկիտէն, ագ գալաթ քի,
աթառըղ գուրչունլար՝ պիր ատէմի թէլէֆ իտէճէք
իտի:

Պինապլին մաչքէմէյի ճինաեէթտէ մուհաքէմէ օ-
լունուպ, Ելտի սէնէ քիւրէք ճէգասընա մաչքիւմ ի-
տիլտիկինտէն, Գաեանա նէֆի գըլընտը, վէ օրատա
միւտտէթի ճէգալյէսինի պիլիքմալ, բօլիսին թաշթը
նէգարէթիտէ գալմագ շարթըլա, Ֆրանսաեա ալ-
տէթինէ միւսաատէ օլունուա:

Ժարի՝ Թուլունա մուվասըլէթինտէ, գալթիեէ նէգա-

րէթինէ կիթմէքլէ, օրատան քէնտիսինէ պիր մահէլի իգամէթ Թախսիս իտիլէճէք խախ:

Սապլիսի մէրգում, Գահանտա միսալ օլապիլէճէք եօլտա պիր թափր ու մէսլէքտէ պուլունտուղունտան, վէ պիր իխթիլալուն մէննի խուսուսը:տա սարֆը զայրէթ իթտիկինտէն, միւքեաֆաթ օլմագ իւզրէ, Յըրանսահա ափտէթինէ միւսաստէ օլունմուշ խախ:

Մէրգում, Ֆիլվագը օ սըրատա իսրագը շէճաաթ վէ զայրէթ իթտի խէ տէ, մագսէտի՝ միւսթագպէլինի թէրթիլալ վէ թէճմին իշին, կէշմիշ գէմունընտաքի խէ-թալարընը էօրթմէքտէն իպարէթ օլուպ, պինսպէրին զաթէն մէվճուտ օլան ախլագը մէզմումէսինէ, պիր տէ միւրայիլէք իւալէ իթմիշ խախ:

Իշթէ, Միշէլ Պէրնարըն, քէնտիսի Ֆէվգէլատէ նա-մուսլու օլտուղունտան, գարընընտաքի տէ օ մագուլէ գանն իլէ թէճմամէն էմնիյեթ իսիլալ, տօսթ մագալըն-տա էլ ուզաթտըրը, վէ մէվգի վէ վագիլէթինի, վէ Թասափվուրաթընը քէթմ իթմէտիկի չախս օ խապիս վէ միւրայի խախ:

Պու իբի եօլճուլար՝ տահա օթուզ կիւն գաաար վարօրտա պիրլիքտէ պուլունաճագլարընտան, Ժա-րի էյլէ պիր եօլ թութտուքի, Միշէլտէն սօլա սյ-րըլմատը: Միշէլ՝ գէնիին, վէ հէնուշ գագանմըլօլտու-ղու տօսթու խէ, պիգգաթ քէնտի իգրարը մէհէլէ տնճագ պիր գաշ լուի ալթունունա մալիք օլտուղուն-տան, Միշէլ, մէրգումա օն բաղա սիլէ սարֆ իթտիր-մէտի, վէ հէր մարաֆ քէնտիսինէ սիլտ օլմագ իւզ-րէ, Թասափլարընտա, Ժարիիկ տէ սլերապէր պուլուն-տուրտու:

Եօլճուլու գտա, չարուգ իւլֆէթ չաալ օլուր, վէ

ուզուն ուզատիկէ միւքեալէմէլը սահէսինտէ, Թա-րաֆէյնին էօրալարը տա էէկտիկէրինէ Թաաթի օլունուր:

Պու սուրէթլէ Ֆէլիքս Ժարի, Միշէլ Պէրնարըն էէ-տինտէ, Կասթ օն Տօպէրիլին գըզը Բօլին Տօպէրիլի վարիսէլ մութլագա նասպ խտէն վասիէթնամէլին մէվ-ճուտ օլտուղունու, վէ Միշէլին՝ վարիսէ իլ ըտէրինի արահեպ պուլմտը վատ իթմիշ խուկինի թահգըք իյ-լէտի, Հաթթա Միշէլ համիլ օլտուղու վասիէթնամէլի վէ պունա մէրպուլ մէքթուպլարը վէ մալլա մաթը Ֆէ-լիքսէ կէօսթէրմէլէ իէլէթատիւտ իթմէտի: Իշպու խայր-խաշ գաթ՝ պու տէրէճէ էմնիյեթին նէ մէրթէպէ մա-գարրաթը պուլունտուղունու սօլա տիւշիւնմէ եօրտու: Միշէլ, պու կիպի մահգուրլարը կէօրմէք շէյլէ տուր-սուն, մէրգումա թէճատիւֆ իթմէսինտէն տօլաեը մէմ-նուն սիլէ օլմագտա խախ: Ֆիլվագը Ժարի, Միշէլ Պէրնարա,

— Պէն սսըլ Յրանօըզմ, վէ սիգին կիպի չօգտան պլուս Բարիի թէրք իթմիլմ տիր: Իմտի, էկէր իս-թէրսէնիլ, զուլմագ իսթէտիկինիլ քիմսէլէրի արա-մագտա պէն տէ սիգէ եարտըմ իտէրիմ, տէտի, վէ Միշէլ լշպու թէլքիլֆի մէմունէն գապուլ իլէ, պիր գաշ կիւն Թուլօնտա գալտըգտան սօնրա, սիրլիքտէ Բա-րիսէ կիթմէլէրի, վէ օրատա Միշէլ Թարաֆընտան քի-րալանաճագ օլան պիր տայիլէյի մէֆուրէլտէ իգա-մէթլէ, Ժարինին քէհեալըք մէմուրիէթինի իյֆա իթմէսի արալարընտա գարարլալարլուր:

Հէր պու շէյլէ՝ հէնուշ թալիլիէյի սէպիլ իճրա գըլընմըլ օլան րաանպալտի սապըզըն իշինէ եարա-եւպ, զէթին թէրթիպաթը մէլունանէ իլէ տօլու օլտն

Ֆիբրինտէ պիւսիւք պիր Թասսովուր տօղմագտաւ իտի՝
Բօլ Կօնէնին նազտա Թահվիլ օլմուշ օլան՝ օն պէշ
միւթօն Ֆրանզը, մէրգումուն գուվվէյի Թէխպիււրի-
սինի, վէ աճ կէօղիւլիւք հիսսինի Թահրիք իթմէքլէ,
էկէր Միշլին եհտինտէ պուլունան վասիէթնամէ իլէ
քեաղըտլար քէնտի եհտինէ կէշսէ, պուշտան նաւը
իսթիֆատէ իտէնէկինի տիւշիւնմէե պաշլատը:

Խապիսի մէգպուրուն պու Ֆիբրի Ֆէսստավէրի,
իպթիտաի էմրտէ միւպէնմ պիր սուրէթտէ օլուպ,
լաքին վարօր՝ Եօլնուլարընը Թուլօնա չըգարտողընտա,
Ֆիբրի մէգքիւր գաթիլյէթ քէսպ իթտի Անճագ մատ-
տէ՝ գուրտուղու բլանը պաշա չըգարմագտան իսարէթ
իտի:

Միշլ Պէրնարըն վարօրտա խալի էշեսը պուլու-
նուպ, քէնտիսի պու էշեսարընը գարաեա չըգարմագլա
մէշղուլ օլտուղու սըրատա, Ժարի տալի, ընՖիգիլէ
պէրապէր պիր գաշ կիւն գալմագ իւզրէ պիր օթէլ
արատը: Սապըգ կարա նասիօնալ չափուշու, պու օ-
թէլին ինթիլսապնա պիւսիւք էնէմմիէթ վէրտի-
կինտէն, վէ պիր Թագըմ ատի, վէ բօլիսճէ շիւպէլի
ատէմէրին իգամէթ իթտիքլէրի օթէլէրտէն պիրինէ
կիթմէք իսթէմէտիկինտէն, Եալընըզ գէնկին քիմսլէ-
րին գալտըզլարը պիր օթէլէ կիթտի, վէ պուշուն իքին-
ճի գաթընտա, քէնտի իսթէտիկին կիպի իշ իշէ իքիօտա-
լը պիր տայիրէ պուլտու: Պու օտալարտան պիրի կիւ-
գէնէ Թէգքին վէ Թէֆրիշ իտիլմիշ օլուպ, իքիսինին
արասընտա պուլունան պիր գարու իլէ իսթիլաթ գա-
պիլ իտի:

Ժարի՝ օթէլ սահիպնէն,

— Պէնիմտէ արգու իթտիկիմ պէօյլէ պիր տայիրէ

իտի, Հէր քիմին հիսապընա պուրաեը քիրալաեօր ի-
սէմ, պիր աղտան վասըլ օլաճագ տըր, Պէն անըն մաս-
լահաթկիւզարընմ, տէյի պէեան իյլէտի, վէ քէնտի-
սի Միշլ Պէրնարըն նէգտինէ ափտէթլէ, իւշ սաաթ
սօնրա պիրիքտէ օթէլէ կէլէրէք եհրլէշտիլէր:

Շէհրին սաաթլարը ագշամըն ալթըը չալըպ, մա-
յիսին իպթիտալարընտա պուլունուլմասըլա, կիւշէր
ուզուն իտի:

Ժարի՝ Միշլէ խիթապէն,

— Ագշամ Թասմընա գատար խալի վագթըմըզ
վար տըր. արգու իտէրսէնիզ, իման Թարաֆընը աօ-
լաշմաեա կիտէլիմ, տէյի պէեան իթտի:

Միշլ, պու Թէքիթիֆէ մուվաֆֆագաթ իթմէքլէ,
պիր չարէէք գատար մահէլի մէգքիւրտէ Թէնէզգիւշ
իտիլտիքտէն սօնրա, պիր գահվէխանէէ կիրիպ, իւ-
թիւլարընը աշմագ իւզրէ պիր աղ իշրէթ իթտիլէր:
Գահվէխանէտէ պուլունտուգլարը սըրատա, Ժարի,

— Տիմէք պիր գաշ կիւն պուրատա գալաճաղըզ,
տէտի:

— Էվվէթ, Եօլնուլուղումուղուն Եօրկուշուղու
կէշէնէ գատար պուրատա գալաճաղըզ:

— Պուշուն իլին նէ՞ գատար միւտտէթ լազըմտըր:

— Իւշ Եալիօտ տէօրթ կիւն քեաֆի տիր: Պու
ճիւմէ իլէ պիր ան էվվէլրարիսէ վասըլ օլմաեա պէնիմ
տէ արգում վար տըր: Գաթարլարըն վագթը հարէ-
թինի Թահգըզ իտէլիմտէ, միւնասիպ պիր վագթտա
Եօլա չըգալմ:

Ժարի՝ կարսօնլարըն պիրինտէն, տէմիր Եօլարըն
Թարիֆասընը իսթէտի, վէ պուշու Թէտգիգ իթմէք-
լէ, սաալահ, սաաթ պէշի գըրգ տագըգա կէշէրէք,

Թուլօնտան Մարտիրոսեան միւթէվ ճճիհէն պիր դաթար հարէքէթ իթտիկի, վէ սաաթ սէքիզի եիկիրմի տազը-գա կէշէրէք Մարտիրոսեան վաարը օլտուզու, վէ Մար-տիրոսեան սաաթ սէքիզի եիկիրմի պէշ տազըգա կէշէ-րէք հարէքէթ խոնն սիրաթ դաթարընա ըաքիպ օլ-մազլա, ագլամ սաաթ ծն պիրի օթուզ տազըգա կէ-շէրէք Բարիսէ մուվասըլէթ իտլիտիկի անլաշլուր:

Միշէլ. - Զանն իտէրսէմ, պու եօլտա հարէքէթ իշմիպէ կէլիր. սիզ նէ տէրսիհիզ:

Ժարի. - Պէն տէ պու էֆեարաաեմ. պու դաթար իլէ հարէքէթ իթմէլիեիզ:

Իշպու իբի եօլտաշըն թաամը խայլի վազըթ իմ-թիտատ իտիպ, ագլամըն սաաթ օնուտան սօնրա օ-թէլէ ամտէթ իթտիլէր: Միշէլ, դաթէն զիեատէ իշ-րէթ գուլլանմաըղը հալտէ, մէթատընտան զիեատէ իշմէթէ, պաշընտա պիր աղըրըզ հիսս իթմէքտէ իտի: Հալպու քի Ժարի՝ սօղուգ գանլըլըղընը թէմամլլէ մու-հաֆաղա իթմէքտէ օլուպ, Փազաթ քէնտիսինի պիր ազ սէրիսը հալտէ կէօթէրիեօրտու: Պուենուշա պրապէր դափի պիր սուրթտէ օթէլէ կիրիպ, տայիրէլէրինին անաթթարլարընը, վէ իբի մու՝ իսթէտի, վէ իբինճի դաթատա պուլունան տայիրէլլի մալլեմէ գարուսուսու աշտըգտան սօնրա, էվվէլա Միշէլ օտաարնա կիրտի-տի, վէ պատէհու քէնաիսի, զիհէլէր իսայր օլտուշ տիեէրէք, քէնաի օտաարնա տաիսլ օլտու:

Միշէլ Պէրնար դաեթ եօրկու օլտուզունտան, վէ խուսուսա միւթատընտան զիեատէ գուլլանմը օլտու-զու շարապըն թէհստիլլէ պաշը աղըրլաշըն իտու-կինտէն, տէֆթէրիլլէ պիր դաշ քեաղըտը ճէպինտէն չըգարըպ, օտանըն օրթաարնտա պուլունան քիւշիւք պիր մասա իւզէրինէ վազ իթտի, վէ աճէլէթէն էլպի-սէսինի սօյուսուգտան սօնրա, մուսու սէօնտիւրիւպ եաթաղա եաթտը, վէ պէշ տազըգա կէշինճէ, էօյլէ պիր տէրին ույգուեա տալտըքի, սօգադտան պիր պաթարեա թօր կէշիրիսէ, եինէ բաթըրտընտան ուեանամազ իտի:

Լաքին Ժարի՝ քէնտիսինի դաթըլիեհաշ չըգարմազ վէ եախօտ սահիպի սէրվէթ գըլմազ իսթիտատընը հայիլ օլան տէհէլլի պիր օնուսուս պիրինճի գըս-մընը իճրա իթմէք իւզրէ ուեուսաաը: Թապիի մէր-գու՝ իճրա իտէճէկի թէշէպիլլալլէ նայիլի սէրվէթ օլաճաղընը մէմուլ իթմէքտէ իտի: Պիսապէրին, կէօ-զիւնիւ, իբի տայիրէլլին օրթաարնտա պուլունան գա-րուսուս սիւրկիւ տէլիկինէ վազ իլէ, Միշէլին քեաֆ-ֆէյի հարաքեաթընը, եանի մէրգուսուս տէֆթէրիլ-լէ քեաղըտարընը ճէպինտէն չըգարտըղընը, վէ էլպի-սէլէրինի սօնուսուպ, եաթաղա եաթտըղընը կէօրտիւ: Լաքին ըըզ սէօնտիւրիւլաիկիւնտէ, կէօզիւնէ պիր շէյ կէօզիւքմէեիպ, նէֆէս ալըպ վէրմէքլիեալն դայրի պիր սէս տախի իշմիվէ օլտու: Ֆիքրիտէն տախի, Ուեուեօր պիր սաաթտան իշմի կէօրիւպ լիլիլիէ-

66 - 16891

ճէեիմ. իմօր, չիմօրտէն թէտապիրի լազրմէի իթ. թիխազ իթմէլիեիմ :

«Էկէր վարօրտա իլք տէֆա պու առէմէ թէսատիւֆ իթտիկիմտէ, պու կիւնքի պիլտիկիմի պիլսէ իտիմ, իսմիմի քէնտիսինէ պիլտիմէզ իտիմ: Վազաա իսմիմի քէնտիսինէ պէեան իթմէքիկիմ, էրի պասիրէթ խիւաֆընտա օլմուշ տուր, լաքին նէ՝ պէյիս վար տըր, զիրա պու իսմի քիմաէեէ պիլտիմէմէէճէք տիր :

«Պու օթէլին առէմէրի, պու ազաճմ պիլզտէն բասարօթ ֆալան սօրմատըլար. Նիւպէսիգ եարըն սասաճ սօրաճադ տըրլար: Հալպուքի եարըն սասաճա գատար իլ իշտէն կէչմիշ օլաճադ տըր :

«Եարըն սապաճ, ժարի, պիր տախի Գաեանա ալտէթ իթմէմէք իւզրէ, սըրթըն օրաեա չէվիրէրէք, Թուլօնտան Հարէքէթ իաէճէք տիր» տէտի :

Ժարի, պու սէօլէրի ֆիլքրինտէն կէչիրտիքտէն սօնրա, օտասընըն բէնչիրէսինէ տօզրու իլէրլէեիպ, պու բէնչիրէի եալաճա աշտը :

Գուպալէյի ասիման պէրտադ վէ մալի օլուպ, միւթէատտիտ եըլտըզլար իլէ միւզէյիէն իտի :

Մէզբիւր բէնչիրէ՝ օթէլին տախիլի հալլիսինէ նա. զըր օլուպ, պու հալլիտէ չաթըլարը տիլարա տաեանմըշ օլարադ, պիրիպիրինտէն ֆարգըլ ուզունլուգտա պիր գաշ պիւեիւք արապալըզլար օլուպ, պունլարտան պիրինին չաթըլը՝ ժարինին տուրտուզու մահէլլտէն անճադ իբի մէթոօ ալադտա պուլունմադտա իտի :

Հալլինին արգասընտա պիր սօգադ օլուպ, պու սօգադտան, ուզագտա կէօրիւնմէքտէ օլան լիմանա կիտիլի իտի: Իշպու հալլիէե իբի քիլի կիրտի, պուն-

լանտան պիրինին էլինտէ պիր ֆէնէր պուլունուպ, ֆէնէրսիգ օլան շաթս՝ տիկէրինէ,

— Սասաճըն սասաթ իքիսինտէ Պալապէն նամ քիւշիւք վէ գըր աթըմըզ արապաեա գօշուպ, Մ. Բրիւնէլի կէթիրմէք իւզրէ խաբէսինէ կիտէրսին, տէտի: Յէնէրլի. — Բէք էյի, էֆէնտիմ:

— Իշինի պիլիեօրսուն. ֆադաթ ույզուն կէօթիւրմէսին :

— Սիդ վէալէսէ իթմէեին, էֆէնտիմ:

— Պէն եաթմաեա կիտիեօրում: Կիճէլէր խայր օլսուն :

— Խայըրա գարըլ, էֆէնտիմ:

Պու սուրէթլէ էֆէնտի թէսմիէէ իթտիկիմիգ շախտ օրատան մուֆարադաթ իթտի, վէ խըզմէթճի տախի, արապալըզլարտան պիրինին գարունսունու աշըպ, ֆէնէրիլէ իշերի կիրտի :

Ժարի. — (Մէզբիւր ըլրգ սահէսինտէ հէր թարաֆը թէադիք իթմիշ օլտուզու ճիւէթլէ.) Թէշէպպիւսիւմ գօլալաշտը. գանն իտէրսինքի, պուրասը թամ իսթէտիկիմ եօլտա եաբըլմըշ տըր: Պուրատան սէսաիճէշու արապալըզլան չաթըլ իւզէրինէ, վէ անտէն տէ հալլիէէ էնէրիմ, վէ հալլիտէն սօգադա չըզըպ, Բարիէ եօլճու օլուրում:

Պէօյլէճէ մէրգում, մէզբիւր բէնչիրէի գաբամաեարադ եիթտի, վէ պիր սուֆրանըն իւսթիւնէ գանուլմուշ օլան շամատանա եազլաշարադ, ազչէ ճիգտանընը ճէպինտէն չըգարտը, վէ տէրունինտէ պուլունան ալթուն վէ կիւմիւշ սիբէլէրի սայտը: Մուախիսարէն սուրաթը պուրուշարադ, քէնտի քէնտիէն շու սէօլլէրի սէօյլէտի :

— Իււհ երեւոյ օն իււհ ֆրանգ, Միւշէլ Պէրնարըն տէֆ-
թէրինտէն նէ՛ պիր պանգնօթ վէ քէսէսինտէն նէ՛ պիր
օնլուգ ալմանեհաղըմ ճիհէթլէ, պու մէպլադ՝ էհէմ-
միենէթսիգ պիր բարա օլուպ, իճրա իտիլէճէք թահգը-
գաթլարտան, ճինանէթի վազըմ՝ սիրգաթ մագտէսինէ
աթֆ իտիլէմէէճէք, վէ մէրգուսուէն ճէպ տէֆթէրինէ
վէ քէսէսինէ ապա իլիլիմէմիւ օլտուղու կէօրիւմէք-
լէ, ֆիլիլի ճինանէթէ ինթիգամ ֆիքրի հասր իտիլէ-
ճէք, վէ պու վէճհլէ եանլը պիր թարիգէ սարըլա-
ճագ տըր:

«Պանա լազըմ օլան տա պու տուր:

«Ամամ Բարիսէ, հէման ճէպլէրիմ պօշ օլարագ ալ-
տէթ իտէճէք իմիլիմ. նէ՞ պէյլիս վար տըր:

«Օն պէշ միւեօն ֆրա՛նգ... պէյլէ պիր մէպլադ
իշին, քի՞մ օլսա թէհլիքէի կէօղէ ալմադ:

«Եկէր նըսֆընը, իւշտէ պիրինի, հաթթա շարեհկի-
նի էլտէ իտէպիւշմ, պէնիմ իշին պիւեիւք պիր իգ-
պալ տըր: Լաքին պալըգ հէնուգ տէնիգտէ իքէն, բա-
զարըղա գալգըշմանալըմ»:

Պատէհու Ֆէլիքս Ժարի քէնտի ագչէ՝ ճիգտանընը
ճէպինտէ հըֆը իլէ, սաաթընա պաղտը: Օլ էսնատէ
սապահըն սաաթ պիրի իտի:

Մէրգուս օտաընա կիրտիկինտէ, մասանըն իւս-
թիւնտէ վէ շամատանըն եանընտա պիւեիւք պիր գու-
մա վաղ իլմիւ իտի: Խային՝ օլ գամանը ալըպ, քէս-
կինիկինի անլամագ իւզրէ, ուճուեու բարմաղընա տօ-
գուեուրտու, վէ թէպէսիւմէ:

— Էյի պաթընօր... մաղպութ պիր էլ իշին միւ-
քէմմէլ պիր սիւահ տըր, տէտի, վէ էլլէրինին սէր-
պէսթիէթինի մուհաֆաղա իթմէք իւզրէ, դամանը

տիշլէրինին արասընա ալըպ, Միւշէլ Պէրնարըն օտա-
սըյլա քէնտի օտասը արասընտա պուլուեան իսթիլաթ
գարուսուեա տօղրու իլէրլէտի, վէ տիւյմէի քէմալը
տիգգաթլէ տէօնտիւրիւպ, սէսիգճէ գարուեու աշտը:
Միւշէլ Պէրնար՝ սըրթ իւսթիւնէ եաթմը օլուպ
էլան ուեուեօրտու: Նէֆէս ալըպ վէրմէսի՝ մուեթա-
գամ, ֆագաթ կիւրիւթիւլ իտի:

Շիւպէհսիգ համանըն սըճագ օլմասընտան, մէրգու-
մուէ եօրիւնը՝ եաթաղըն օրթասընա գատար սիւրիւլ-
միւշ իտի, վէ կէօմէկինին աշըմը օլմասընտան, կէօ-
քիւս թաթթասը մէյտանտա իտի:

Ժարի, աեազարընտա եալընը չօրապարը օլտու-
ղու հալտէ, եավաշ եավաշ երիւրեւէրէք, իսթէ քիմ-
սէ կէլմէսին իշին, օթէլին սօֆասընա նազըր գարու-
եու սիւրիլլէտի, վէ միւթէաղըպէն եաթաղըն եա-
նընա ալտէթլէ, պիր սանիյեհին երիկրմիտէ պիր
բայը զարֆընտա գալպ թարաֆընը արատը, վէ պուեու
պուլուտուղուէն էմին օլուեճա, էլինտէքի գամանը, սիւ-
րաթը ֆէլգէլատէ իլէ, Միւշէլ Պէրնարըն կէօքսիւեիւն
սօլ ճիհէթինէ սաբալտը: Գամա, թէմամիլլէ էթին
իշինտէ դայպ օլուպ, Միւշէլ Պէրնար՝ ազ պիր տիթրէ-
մէ իլէ սարսըլտը, ֆագաթ կէօղէրինի աշմատըղը
կիպի, պիր սէօ պիլէ բէֆ իթմէտի:

Գամանըն չէլիկի, պէեան իթտիկիմիւզ վէճհլէ, գալ-
պինէ գատար իշլէիւպ, պիշարէ անինտէ թէրքի հա-
եաթ իթտի, վէ Ժարի՝ պիր միւտտէթ նաշըն իւզրի-
նէ էյիլէրէք, մուայեհնէ վէ թէտղիգ իլէ:

— Իշի գաթիլէն պիթտի: գամանը ղաեթ մահրա-
նէ էնտիրտիմ, տէյի միւլահագա իթտի, վէ սլատէհու
սսլա թէլաշ վէ թաճիլ իթմէհլէք, օտանըն օրթա-

սընտա մէջգու օլան շամատանա եադլաշըպ, իսթէտի-
կի շէյլէրի համլի օլաուզլարընա թէէմին օլաուգտան
սոնրա, քեադլաւարը վէ տէֆթէրի ալաը, վէ պուռն-
լարը ճէպլինտէ հըֆզ իլէ, տէհէթլի պիր սօղուգ
գանլըլըզլա էօլաուրաթիկիւ պիշարէէէ սօն տէֆա աթ-
ֆը նազար իաիպ, քէնտի օտասընա ափաէթլէ, Պէրնա-
րըն՝ օթէլին համլիսինէ նազըր օլան օտա գարուսուռու
սիւրկիւլէտիկի կիպի, քէնտի օտասընըն գարուսուռու
տաիի սիւրկիւլէտի վէ պատէհու մուսու սէօնտիւրիւպ,
բէնչիբէնին էօնիւնէ կէլաի, վէ խարիճէ աթֆը նազար
իլէ, հէր թարաֆըն սիւրքիւնէթ իլինտէ պուլունտու-
ղուռու միւշահէտէ իլլէտի, Համլիտէ հիշ պիր սէս ի-
շիտիլմէտիկի կիպի, արապա գարուսուռու տիկէր ճի-
հէթինտէ տէ քիմէսնէ կէօրիւնմէկօրուռու:

Պինասլէրին ճանի՝ բէնչիբէնին եանընը թութուպ
սարգըլարագ, ժիմնասթէք էրպապընա մախսուս պիր
շէփթիլիլէ, արապալըղըն տամը իւզէրինէ կնտի, վէ
անտէն տաիսի ալըրլարըն գարուսու եադընընտա գօ-
նուլմուշ օլան կիւպիէ եըղընընա պիլա միւշթիլլաթ
աթլլատը:

Եարըմ տագըդա սոնրա, մէրգում, քիմսէէէ թէ-
սատիւֆ իթմէքսիլին լիմանա կէօթիւրէնէ Եօլու պուլ-
տու, վէ պիր քէրրէ համլիտէն տիւարը չըղընճա,
էվէրինէ կէճիւրմիւշ օլմալարընտան սօլանը ֆի-
թուր իթմէէէն առէմէր կիպի ահէսթէ ահէսթէ տէ-
միր Եօլու մէվգիլֆինէ տօղրու իլլէրլէտի:

Ըսթասիօնտա տայրիլէր հէնուգ աշըլմամըշ օլուպ,
լաքին ալէքլէմէէէ մախսուս օլան պիւեիւր սալա՝
կիւնտիւղլէրի աշըգ օլտուղու կիպի, կիճէլէրի տալի
աշըգ օլտուղուստան, ժարի, պու սալաեա կիրիպ,

գարանլըգ պիր թարաֆտա վագը պիր գանտէ իւզէ-
րինտէ օթուրտու:

Քէնտիսինի Մարսիլիաեա կէօթիւրէնէք օլան գա-
թարա րաքիպ օլմագ իշին իւշ սաաթա եադըն պէք-
լէմէսի լագըմ կէլմէքտէ իաի: Մէրգում, Ֆէվգէլատէ
հալը սիւքիւնէթտէ օլուպ, քէնտիսինի թաադիպ ի-
տէրլէր տէյի սալա գօրգմաեօրուռու: Ծիւպէնիլ, իճ-
րա իթտիկի ճինասէթի մէքրուհէ սապահլանըն կէօ-
րիւլէնէկինտէն, թահգըգաթա պաշլաեանա գատար
չօդտան ֆիրար իթմիւշ օլաճագ իաի:

Հէր նէ հալ իսէ, սաաթ պէշի գըրգ տագըդա կէ-
շէրէք, հարէքէթ իտէն գաթարա րաքիպէն, Բօլ Կօսէն
թարաֆընտան մասալահաթիւգարը Միշէլ Պէրնարա
թէսիւմ իտիմիւշ պուլունան պիլճիւմլէ քեադըլաղը
համլը օլտուղու հալտէ, Մարսիլիաեա, վէ անտէն
սիւրաթ գաթարընա պիլիպ, եէտի սէլէտէն պէրու
պիլմէճպուրիէէ թէրք իթմիւշ օլտուղու Բարիա շէհրի-
նէ մուվասըլէթ իլլէտի:

Ժարինին Բլանը գաեթ սատէ իտի: Ծէյլէքի կաս-
թօն Տօպէրիվի պուլմագ, վէ մատտէ նէ օլտուղու-
նա տայիր քէնտիսինէ շիւպէէէ մահէլլ վէրմէէրէք,
եէտինտէ պուլունան պիր միրասըն նըսֆընը, եախուս
իւշտէ պիր բայընը, գահմէթինէ, Եօրիւնլուղունա
վէ թէհարրիեաթընա հադգըլ պիր միւքեաֆաթ օ-
լարագ, քէնտիսինէ իթա իթմէք իւզըն, մէր-
գումա պիր մուգսուլլէ իմգալաթմագ ֆիքրինտէ իտի:
Էլպիթթէ կասթօն Տօպէրիվ, մէքքիւր միրասը հիշ
էլտէ իթմէմէքտէն իսէ, պունա հիսաթտար օլմաեք
թէրճիկ իտէնէք, վէ թապի մէրգում ճանի, քէնտիսինի
Միշէլ Պէրնար մագամընտա կէօթէրէնէք իտի: Մագ-

թուլուն ճէպ տէֆթէրինտէ մուսթաղամ պիր բասա-
բօրթ պուլունմագտա խտի, Իմտի, Միշէլ, հէման Ժա-
րինին չաղընտա օլուպ, կէրջի իքիսի տրասընտա ասա-
րը միւշապէհէթ եօգ խտի իսէ տէ, Միշէլին էշքեալը՝
բասարօրթտա միւպհէմ սուրէթտէ կէօնթէրլիմիշ օլ-
մասըյլա, էշքեալը մէգքիւրէ՝ տիկէրինինքինէ տէ
թաթպիգ իտիլէպիլիր խտի:

Թուլօնտաքի օթէլտէ պրագըլան սանտըգլար, հէր
կէօնա ատրէսէ կէօնտէրլիլէպիլիմէ իւզրէ նիւմէրօլարը
հապի օլուպ, Ժարի իսէ, պու սանտըգլար տէրուհին-
տէ մուհիմմ էշէա պուլունմատըղընը, էսնաի րահտէ
Միշէլտէն իշիթմիշ օլմասըյլա, օ սանտըգլար մէսէյսի
ֆիքրինի իշղալ իթմէտի:

Տիկէր թարաֆտան Միշէլ Պէրնար՝ չօգտան պէրու-
ինկիլիզ Հինտիթանընտա իգամէթ իթմիշ օլմասըյլա,
Բարիստէ նէ՝ ֆամիլեասը, նէ՝ աշըպպասը պուլունմա-
մագտա խտի: Պու հալտէ, Միշէլին եէրինէ պիր տի-
կէր քիմսէնին գայիմ՝ օլտուղունու անլամագ՝ նա՞սըլ
միւմքին խտի:

Ժարի՝ թախմինաթը վագըասընտա եանըլմատը:

Շէօյլէքի սաաթ օն պուշուգտա, օթէլ խըզմէթճի-
լէրինտէն պիրի, իւք ագշամը կէլմիշ օլան իբի եօլ-
ճունուոն օտալարընտա հիշ պիր սէս իշիթմէտիկինտէն
տօլաեը թէաճճիւպլէ, պուշլարըն գաբուսունու չալ-
տը, լաքին գաբուլար աշըլմատըղը կիպի, հիշ պիր
ճէվապ տախի ալընամատըղընտան, խըզմէթճի՝ քէյֆի-
եէթի էֆէնտիսինէ խապէր վլրտի:

Տէրհալ պիր չիլինկիր վասըթասըյլա մէգքիւր գա-
բուլար աշըլարագ, իշէրի կիրիլիպ, ճինաեէթի վագըա
կէօրիւլտիւ, վէ էօյլէտէն սօնրա հիւքիւմէթ մէմուր-

լարը ճինաեէթ մահէլլինէ կէլտիքէրինտէ, թահգըգա-
թա պաշլանտը:

Էվմէլ էմիրտէ թահգըգաթը մէգքիւրէտէ բէք չօգ-
միւշքիւլաթա թէսատիլի խտիլտի, չիւնքի իւք կիւնիւ-
գաթիլի կէօրմիւշ օլան օթէլ խըզմէթ քեարարը՝ մէր-
գումուն քիսվէթինի միւպհէմ սուրէթտէ խաթըլա-
տըգլարը կիպի, մագթուլուն էշէասը իշինտէ տէ քէն-
տիսինին քիմ՝ օլտուղունու թանըթաըրըր հիշ պիր քեա-
ղըտ պուլունմատըղընտան, քիմ՝ օլտուղունու անլա-
մագ միւմքին օլմամտը:

Էշէայը մէգքիւրէտէն մէշին պիր էլ շանթասը տէ-
րունինտէ տէօրթ եիւզ պին ֆրանգլըգ պիր չէք, վէ
եիւզ պին ֆրանգլըգ պանգնօթ մէվճուտ խտի: Շու-
րասընը պէեան իտէյիմքի, պու խուսուստա Ժարինին
մալիւմաթը եօգ խտի: Էկէր օլսա խտի, հիշ տէյլ իսէ
պու մէպլաղսան էլլի պին ֆրանգ գառար աշըրըր
խտի:

Մասանըն իւզէրինտէ պուլունան ագշէ խիգտանը
ալթուն իլէ տօլու օլուպ, կէրէք մէգքիւր ալթուն
սիքքէնին վէ կէրէք պանգնօթլարըն պուլունմասը,
ճինաեէթի վագըանը՝ սիրգաթ մագսէտիլլէ իճրա ի-
տիլիմէմիշ օլտուղունու գաթիլէն խապաթ իթմէքէ, վա-
գըա՝ Ժարինին զանն վէ մէմուլ իթտիկի իւզրէ, ախ-
զը ինթլգամա աթֆ օլունտու:

Կէլէլիմ Ժարիէ, Մէրգուլ, Բարիսէ կիթմէք իւզ-
րէ Մարսիլեատան րաքիպ օլտուղու սիւրաթ գաթա-
րընըն պիր վալօնունտա եալընըգ պուլունտուղունտան,
մագթուլուն տէֆթէրի իշինտէն աշըրտըղը բասարօր-
թու, Բօլ Կօսէնին վասիեէթնամմսինի, վէ պագը մա-
լիւմաթը թահրիլեէյի թէքրար թէտգիգ իթտի, վէ

մէջքէւր քեաղըտար իշինտէ, իբի պին իբի երւզ ֆը-
րանգըդ պանգնօթ դուհուր իթտիկինի կէօրմէքէ եր-
զիւ կիւտիւ:

Մէրգում, ազնէ թէտարիքի իշին սայիր վասըթա-
լարա միւրաճաաթա մէճպուր օլմագսրզըն, մէջքիւր
իբի պին իբի երւզ ֆրանգ իշէ իշէ պաշլաեապիւէճէ կին-
տէն, քէշֆի վագընտան տօլաեը մէմուէն օլտու:

Ժարի, քէնտինին ասըլ բասարօթուէն թատօթ
իթտիւրմէք, վէ քէնտիսի իշին պիր մաշէլլի իգամէթ
թայեկինին թալէպիթմէք իւզրէ, Թուլօնտա պուլուն-
տուզու գէման, մաշէլլի հիւքիւմէթինէ միւրաճաաթ
իթմէտի, չիւնքի մուգատտէմա մէվճուտ օլան բրան-
կալը Ժարի շու սըրատա մէվճուտ օլմաեըպ, անըն
եէրինէ Միշէլ Պէրնար իսմինտէ նամուսլու պիր առէմ
գայիմ օլմուշ իտի:

Մէրգում, Բարիտէ մուվասըլէթինին իրթէսի կիւ-
նիւ, հալը սիւքիւնէթտէ օլմասըլլա մասրուֆ օլան
Սէն-Ֆալսիտ նամ սօգազտա 4 նիւմլօլու խանէտէ
քիւչիւք պիր օտա քիրալատը, վէ պու օտտաեը օլ-
տուգճա թէֆրիշ իթտիւրտիքտէն սօնրա, Միսլի, Միշի
իսմիլէ օրատա եէրլէշտի:

Մէրգումուէն պու թէտպիրի՝ դաեթ մաշիրանէ
իտի:

Յորանատա օթէլ սաշիպլէրի թարաֆընտան գա-
թէն թէֆրիշ իտիլմիւ օլմաեան տայիրէլէրտէ իգա-
մէթ իտէն չախսար, բօլիս նէզարէթինէ վէ նիզամաթընա
թապի սլմատըզլարընտան, է՛ն ֆէնտ առէմէր, առի
մէճյաանէլրէ վէ մաշէլլէրէ կիթմէքտէն սազընարադ,
պու կիպի տայիրէլէրտէ իգամէթ իտէր իսէլէր, վիճ-
անտէն րաշաթ օլմատալար պիլէ, հիշ օլմազա, դապ-

թիւէ վէ խաֆիէ մէմուրլարընտան թաճիգ օլմաեա-
ճադլարընա էմին օլարադ, հուզուր վէ էսթիրաճաթիւ
ուզուէն միւտտէթ եաշաեապիլիրլէր:

4

Ժարի, Սէն-Ֆալսիտ սօգաղընտա եէրլէշտիկինտէ,
պիր տագըդա պիլէ դայպ իթմէէրէք, թաշգըգաթ վէ
թէշարրիեաթա իսթիտար իլէ, իլք տէֆա Պօշար-
աը-Սարօն սօգաղընտա, Կասթօնուէ մուգատտէմա
իգամէթ իթմիշ օլտուզու խանէեէ կիթտի իսէ տէ, օլ
վագըթտան պէրու խանէի մէջքիւրուէ դաբուճուտ
իւշ տէֆա թէպիլլ օլմուշ օլտուգտան պաշգա, իա-
նէ սաշիպի տէ վէֆաթ իթմիշ, վէ էսկի միւսթէճիրլէր-
տէն հիշ պիրի գալմամըջ իտի, Պինապէրին Բօլին Տօ-
պիրիվին տօղմուշ օլտուզու մաշէլլտէ թէշարրիեաթ
վէ թաշգըգաթ իճրասընա լիւզում կէօրմէքէ, Բօլ
Կօսէն թարաֆընտան Միշէլ Պէրնարա վէրիլմիշ օլան
թալիմաթ մուճ/պինճէ, Օրի-լա-Վիլէ կիտէրէք, թա-
պիլի, տայիրէլի պէլէտիէեէ միւրաճաաթ իթտի, ֆա-
գաթ օրատա տախի պիւսիւք թէպէտտիւլաթ վագը
օլմուշ իտի:

Միւտիլի սապըգ էսնաի մուհարէպէտէ Բրուսիա-
լըլար թարաֆընտան թէլէֆ իսիլմիշ իտի:

Տայիրէլի պէլէտիէեէ քիթապէթ խըտմէթինի
կիֆա իտէն մէքթէպ հօճասը՝ սայիր պիր մէմլէթտէ
իգամէթ իթմէքտէ օլուպ, մաշէլլի պաշ րաբատը իսէ,
տիկէր պիր մաշէլլէ վապիֆէի րուհանիէլի կիֆա

իթմէկէ մէմուր օլմուշ խտի, ֆազաթ օ մահէլլ նէրէսի
օլտուզու մալիւմ տէյիլ խտի: Պու ճիւմիէ իլէ, պուռն-
լար պուլունսալար պիլէ, քնտիլէրինտէն նէ՞ մա-
լիւմաթ ալընսպիլէճէք խտի:

Հասըլը ժարի, օրատա, եալընըզ Բօլին Տօպէրի-
վին վէլատէթ իմու խապէրինի չըգարմաեա մուվաֆ-
ֆազ օլուպ, անտէն Մօնկրէզէնէ կիթտի:

Մահէլլի մէգըիւրտէ, հիքեաեճմիզին պիրինճի գըս-
մընտա պէեան իթտիկիմիզ իւզրէ, եալընըզ Բասգալ
խաթուռուն օթէլի մէվճուտ օլսպ, ֆազաթ կէրէք
մէգպուրէ վէ կէրէք զէվճի՝ ահրէթէ եօլճու օլմուշ օլ-
մալարըլա, օթէլտէ, ժարիեի, շիւման վիճուտլու վէ
գըրմըզը եանագը, գըրգ չաղարընտա պիր գատըն
գարըլըատը:

Ժարի՝ պիր շիշէ պիրա կէթիրտիպ, պու պիրաեը
իշէրքէն, չու եօլտա միւքեալէ մէնէ պաշլատը:

— Ազիզէմ մատամ, չօգտան պէրի՞ մի պուրատա
իզամէթ խտիեօրսուրուզ:

Օթէլճի — Էվվէթ, գաթէն պուրատա տօղմուշում
տուր:

— Բէք էյի, մէմուռն օլտում:

— Աճա՛յիպ, պուռնտա մէմուռն օլմաեա նէ՞ սէպէպ
վար սոր:

— Մէմուռն օլտուղումուն սէպէպի չու տուր քի,
անսարլ Մօնկրէզէնի օլմանըղա, արզու իթտիկիմ մա-
լիւմաթը իթա իտէպիլիբիսիիզ:

— Մալիւմաթ մը:

— Էվվէթ:

— Նէ՞ խուսուտա:

— Պիր չախս հազգընտա:

— Օ չախս պու քէօյտէ՞ մի իզամէթ խտիր:

— Վազէթիլէ իզամէթ իթմիլ տիր:

— Նէ՞ վազըթ:

— Զօգտան, եանի 1866 վէ 1867 սէնէլէրինտէ:

— Տէտիկինիզ բէք էսկի պիր թարիս տիր: Օլ վա-
զըթ պէն եիրմի պիր եալընտա խտիմ, վէ պուրատա
խըզմէթքեարըլք խտիեօրտում: Պու կիւնքի կիւն իսէ,
զէվճիմ, միւսիւ վէ մատամ Բասգալտան պուրատընը
սաթըն ալմըլ օլտուղումտան, պուրանըն սահիպէսի
պէն իմ: Լաքին թարիս նէ գատար էսկի օլսա, գուվ-
վէյի հաֆըզամ միւքէմէլ օլտուղու ճիւշէթէ, կի օր-
տիւկիւմ ինսանլարը վէ վուգուաթը խաթըրլարում:
Իմտի, արատըղընը չախսըն իսմինի սէօյլէեին:

— Արատըղում քիմսէ՝ Կասթօն Տօպէրիվ տիր:

Շիւպէսիզ թիլէնէթ օլտուղու օգուռնլարըմըզնա
թանըմըլ օյան պու օթէլճի գատըն, մէգըիւր իսմի
իշիտինճէ, էլէրինի թափնա տօղրու գալտըրըպ,
եիւրսէք սէտա իլէ:

— Ահ, սիւպհան Ալլահ... պիչարէ Կասթօն...
քէնտիսինի ունութմազ մը... միւտտէթի հաեաթըմ-
տա ունութմամ... պին սէնէ կէչսէ, եինէ ունուտա-
մամ... տիմէք սիզ անըն հազգընտա մալիւմաթ ալ-
մաեա կէլտինիզ, տէտի:

— Էվվէթ:

— Լաքին զիբը իթտիկինիզ թարիստէն պէրու Մ.
Կասթօն դայպ օլմուշ տուր... Պու թօհաֆ պիր հի-
քեաեա տիր:

— Յագաթ նոսըլ դայպ օլտու:

— Տուրուն սիզէ վազըաեը մու խթասարէն հիքեաեէ
խտէկիմ:

Պէտքէն տիկերէք, Թիէնէթ, Ժարինին օթուրմուշ
օլտուղու գանաբէտէ, մէրգուսուն եանընա օթուրտու :
Ժարի . — Հիքեանէնիդտէն ֆէվզէլատէ մէմնուն օ-
լաճաղըմ :

Թիէնէթ . — Էօյլէ խէ, տիկերին :

Մէրգուրէ հիքեանէնէ պաշլանըպ, Կասթօն Տօպէ-
րիվին օքէօյէ կէլտիկինի, վէ եալընըզ Թէրէզ իսմայլէ
թանըլըն օլան կէնճ գատըն հաղգընտաքի մուհապ-
պէթինի վէ պիրլիքտէ եաշատըգլարընը պիրտիրտի, վէ
Կասթօնուն, Թէրէզին վէ քիւչիւք Բօլինին դայպ օլ-
տուգլարընը սէօյլէտիկի սըրատա, կէօյլէտի եաշարտը :

Ժարի՝ պու հիքեանէնի քէմալը տիգդաթէն տիկէ-
տիկի սըրատա, էն էհէմմէնէթսիզ վաղըանը պիւէ
ֆիքրինտէ հըֆզ իթմէքտէ խտի : Նիհանէթ նադլիեէ-
թինի պիթրիտիկինտէ, Ժարի :

— Տիմէք օլ վաղըթտան պէրու, նէ՛ վալիտէսի, նէ՛
չօճուղու, վէ նէ՛ տէ Կասթօն Տօպէրիվ հաղգընտա պիր
սէօզ պիւէ իշիթմէտինիզ, տէտի :

— Խայր, իշիթմէտիմ :

— Պունէլարըն դայպ օլտուգլարը գէման նէ՛ գաննտա
պուլունուլուեօրտու :

— Բէք չօգ զաննիեաթտա պուլունուլուտու, Մ . Կաս-
թօն վէ Թէրէզ՝ պէլէտիեէ միւտիրի վէ բարաւ էֆէն,
տի հուզուրունտա էվլէնմիշ օլմատըգլարընտան, գը-
զըն բէտէր վէ վալիտէսի քէնտիլէրինի աերըմըն օլ-
տուգլարը գաննընա գահիպ օլունտու :

— Էօյլէ օլմասը բէք ինթիմալ տիր :

— Ֆաղաթ քէնտիլէրինի հէր քէսսէվտիկի ճիհէթլէ,
իքիտինն Եինէ գալուշապիւէճէքէրի, վէ պիր Էհնէպի
մէմէքէթինն կիթմիշ օլտուգլարը, վէ պու սէպէպէ

հաղգլարընտա մալիւմաթ ալընամատըղը մէմուլ օլու-
նուեօրտու : Հաղգէթի հալ շու տուր քի, իզամէթ
իթտիքլէրի մահէլլ մալիւմ տէյիլ խտի, շիւնքի պու-
րատա, քէնտիլէրի իշին դաշէթ ուղաղտան իւշ տէօրթ
մէքթուպ վիրուտ իթմիշ օլտուղու հալտէ, միւվզգիեէ
իեատէնէ մէճալուրիեէթ կէօրիւլուի : — Իշիէ, միւսիւ,
պիրտիրիմ մալիւմաթ պուլունտան իպարէթ տիր : — Ֆա-
ղաթ՝ սիզիւ, Մ . Կասթօն Տօպէրիվին նէ օլտուղունու
անլամաղտա պիւեալէք մէնֆաաթընը՝ մը վար տըր :

— Էվլէթ, պիւեալէք մէնֆաաթըմ վար տըր :

— Օ մէնֆաաթ եալընըզ սիզէ ալիտ մի տիր :

— Խայր, պէն, էսկի աշըպպամտան Մ . Բօլ Կօսէնին
վէքիլիեիմ :

Թիէնէթ պու իսմի իշիտինճէ, էլլէրինի թափանա
գալտըրըպ, թէաճճիւպլէ րէֆը սէտա իթտի, վէ պա-
տէհու :

— Միւսիւ Կօսէն մի . . . օ՛ քիւչիւք Բօլինին սաղ-
տըճը տըր, տէտի :

— Սիզ քէնտիլինի թանրիօ՞մուսունուգ :

— Թանրմագտա սէօզ միւ . քէնտիլի Բօլինին վէ
պիշարէ չօճուղուն սաղտըճը օլտու խտէ, պէն տէ սաղ-
տըճէսի օլտում : Էյ՝ միւսիւ Կօսէն նա՞սըլ տըր :

— Բօլ Կօսէն վէֆաթ իթտի :

Թիէնէթ . — (Պիր իշիտիւրիւ աղիմէն) Եա՛ Բապպի,
իշիէ պու պիւեալէք պիր ֆէլաքէթ տիր, Պէն խէ, քէն-
տիլինի տիւշիւնիւեօրտում : Էյի պիր տէլիգանըլ խտի :

— Վէֆաթընտան էվլէլ, ճիւզի պիր սէրվէթէ մա-
լիք օլմուշ խտի :

— Խաղտըճը օլտուղու չօճուղա պիր միգտար մէպ-
լաղ թէրք իթմիշ օլտուղունա էմինիմ :

— Ծանրման եօրսունուգ ,
 — Տիմէք քէնտիւէրինի պիր միրաս մատտէսի իշին
 արաեօրսունուգ ,
 — Էվմէթ ,
 — Միրասըն միգտարը նէ^օ դատար տըր ,
 — Ծիւզի պիր շէյ տիր... օն պին Փրանդ դատար
 տըր ,
 — Օն պին Փրանդ աչ բարա տէյիւ տիր , Պու կիւն-
 քի կիւն եիկիրմի եաշընա վասըլ օլմուշ օլան օ զըզ ,
 էկէր հաեաթտա իսէ , պու խապէրի ալտըղընտա , էլ-
 պէթթէ մէմնուն օլաճագ տըր , — Պիր սահիպի համիյ-
 եէթ թարաֆընտան վագը օլան պիր էյիլիկի խապէր
 վիրմէք , վէ օ էյիլիքտէն անլէրի միւսթէֆիտ գըլմաեա
 չալըշմագ իւզրէ , մէզպուրէ գըզ իլէ բէտէրինի արա-
 մանը՝ սիզին տախի ինսանիեէթինիզի իսպաթ իթմէք-
 տէ տիր ,
 Պու սէօզլէրտէն սօնրա , Ժարի , Մօնկրէզէնտէ
 պուենտան զիեատէ մալլւմաթ ալամտեաճաղընա էմին
 օլարագ , օրատան մուֆարագաթ իթմէք իւզրէ աեա-
 դա գալքտը , վէ կիթտիկի սըրատա ,
 — Տիկէր պիր ճիհէթտէ թահարրիեաթա տէվամ
 իթմէլիեիմ , կասթօն Տօպէրիվ իլէ գըզընը պուլմատըզ-
 ճա , եախօտ վէֆաթ իթմիլ օլտուգլարընա թէէմին
 օլմատըզճա , արամագտան տուր օլմաեաճաղմ , տէյի
 պէեան իյլէտի ,
 — Հագգընըզ վար տըր . պէն տէ , միւսիւ , սիզտէն
 պիր շէյ բէճա իտէճէեիմ ,
 — Հէր նէ իսէ , սէօյլէեին , ազիզէմ մատամ ,
 — Էկէր Մ . կասթօն իլէ Բօլին հաեաթտա իսլէր ,
 տայիմա քէնտիւէրի իշին տուա իթմիլ օլտուղումու ,

վէ քէնտիւէրինի կէօրտիւկիւմտէ , Փէվգէլատէ մէմ-
 նուն օյաճաղըմը պիւտիթէճէկինիզի վատ իտին ,
 — Գալպէն վատ իտէրիմ ,
 Թիլէնէթ , ճանիի մէրգումուն իքի էլլէրինի թու-
 թուպ սըզտը , վէ պատէհու հէեէճան իլէ ,
 — Թէշէքքիւր իտէրիմ , միւսիւ , տէտի ,
 Ժարի , օթէլտէն մուֆարագաթընտան սօնրա վագ-
 թիլլէ կասթօնուն հալը միսուտիեէթտէ իքէն , նիշէ
 տէֆալար կէշմիշ օլտուղու օրմանլարտան միրուր իլէ ,
 Օրի ըսթասիօնունա տօղրու իլէրլէտի ,
 Մէրգում , Եօլտա Եւրիւտիւկիւ գէմտն , քէնտի
 քէնտիեէ շէօյլէ սէօյլէմէքտէ իտի .
 — Գօրգարըմքի պօշ եէրէ արաեօրում , Եա եա-
 նըլլեօրում , եախօտ պապա , անա վէ էվլատըն էսրա-
 րի պիր թարղտա վէ այնի վագըթտա զայպ օլմալարը ,
 բէք մուհիմմ պիր սըրը օլմալը տըրքի , պու կիւնէ
 դատար լաեըզըլա մուհաֆագասընա պու տէրէճէ ի-
 թինա կէսթէրիլմիլ տիր ,
 « Պու հալտէ Բօլին Տօպէրիվին սաղտըճը թարա .
 Ֆընտան թէրք իտիլմիլ օլան օն պէշ միլեօն Փրանդ
 ճըլզ չըգաճագ տըր ,
 « Պու օն պէշ միլեօնտան չիւպէսիզ պանա լաեըզ-
 ւը պիր լօգմա իսապէթ իտէճէք իտի ,
 « Ֆագաթ պու աոտէմլէրին նէ օլտուգլարընը անլա-
 մագ իշին պիր չարէ պուլունմամագ դապիլ տէյիլ
 տիր ,
 « Պէնիմ Եէրիմտէ պիր տիկէրի օլսա իտի , բէք չա-
 բուգ չարէ պուլապիլիւր իտի , — Էկէր պէն նուվէլ-Գա-
 լէտօնիտէն տվտէթ իթմէսէ իտիմ , էկէր հագըգէթէն
 Միշէլ Պէրնար օլսա իտիմ , տօղրունա բօլիսէ միւրա-
 Բ—93

ճաաթ խոհր խոհրմ, վէ բօլիս խաֆիեէլէրի տէ, արա-
տըղըմ քիմնէլէրտէն պիրինի, եախօտ տիկէրինի, սա-
նաաթլարը իգթիղաարնճա չարուգ պուլապիրիդէր ի-
տիւ - Լաքին պուռու եարմադ՝ պէնիմ իշին դապիլ
մի տիր։ Պէնիմ, զապթիեէ նէզարէթիէնէ աեադ պաս-
մազլըղըմ՝ քէնտիմի գուրաուն աղզընա թէլալիմ իթ.
մէք տիմէք տիր։

Ժարի, հարէքէթինի եազաշաթտը, վէ շարգասը-
նը չըգարըպ, պաշընը գաշըեարագ, պիր գաշ սանիյեէ
տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, իֆատէսինէ շու եօլտա տէ-
վամ իթտի։

— Շաշըրմաեա մաշէլլ եօգ տուր։ - Ճատտէտէն
կիտէճէկիմէ, եանտա պուլուռնան պիր սօգադտան կի-
տէմէ՞գմիեիմ։ Էօյլէ իտարէխանէլէր վար տըր քի, հէր
շէյի, վէ պաշընճա պէօյլէ էսրարի իշլէրի տէրիւհտէ
խտէրլէր, Պուշլարտան պիրինէ միւրաճաաթ իտէրիմ,
վէ բարա գուլվէթիլլէ իշիմի կէօրիւրիւմ։

Ժարի, թէրրար տուրուպ, իքինճի տէֆա շարգա-
սընը չըգարտը, վէ էլլինի անլընա վուրարագ, հէման
եիւքսէք սէտա իլէ,

— Հագըզէթէն պէն ահմագ պիր ատէմիմ։ - Իս-
թէտիկիմ իտարէխանէ էլլիմտէ վար տա ունուտուեօ-
րում։ Օ վասըթա իլէ թէհարրիեաթը լազըմէ եի իճրա
իթտիրէպիլիւրիմ, վէ մուվաֆֆադ տա օլուրոււմ։

«Գօնթէյա Գուրապիէֆի, եանի Փաշըլըք իտէն
նաթիճանը, Ատէլ Ժէրարը նա՞սըլ խաթըրլամասըմ։

«Վագաա սէքիզ սէնէ մուգատտէմ եագամը էլլէ
վէրտիկիմտէ, պէնի աշըգտան աշըղա րէտտ իթտի, վէ
պէնի պէլիեէտէն գուրթարմագ իսթէմէտի իսէ տէ,
պու քէրրէ քէնտիսինէ օն պէշ միլեօն ֆրանգլըք պիր

իշ իլէ միւրաճաաթ իտէր իսէմ, օլ վագրթ քէմալը
նէզաքէթլէ պէնի գապուլ իտէճէկիմէ, վէ հաթթա իքի
եանազլարըմ պիլէ պուս իլլէեճէկիմէ շիւշէմ եօգ
տուր։

«Իմտի, հայտէ նաթիճանա կիւեէլիմ։

Ֆէլիքս Ժարինին Բարիսէ ալտէթիւնտէն թագրիպա
սէքիզ այ էվվէլ, հօկտեմբերին Չնճի կիւնիւ, սօն
պահար մէվսիմիտէ արասըրա վաղը լան կիւզէլ
կիւնլէրտէն պիրինտէ, իքի րէս ճինս աթլարա գօշու-
լու միւքէմմէլ պիր լանտօ արասաաը, Լինէ սօգաղըն-
տաքի օթէլտէն չըգըպ, վէնսան օրմանընա տօղրու
հարէքէթ իթմէքտէ իտի։

Պու լանտօնուն արգա թարաֆընտա իքի գասըն
օթուրմուշ օլուպ, պուշլարտան պիրի՝ օթուզ ալթը
օթուզ տօգուզ չաղարընտա էմապիւզ կիւզէլիքտէ,
վէ տիկէրի տախի օն ալթը օն եէտի չաղընտա դանէթ
տիւպէր, դարիֆ, վէ քիսվէթի՝ գէքեալէթ վէ խայր-
խաշլըղընը միւպէյեին իտի։

Պուշլարըն գարշըսընտա տախի եիկիրմի ալթը եի-
կիրմի եէտի եաշընտա, սիեաճ էօվապ կիեինմիշ, վէ
եիլ զիւ կիլիւնճիւ կիւզէլ պիր տէլիգանլը օթուր-
մուշ իտի։

Արասաճընին եանընտա պիր չանթա իլէ իքի իւշ
մուգապա գուրթու պուլուռնագտա իտի։

Օ կիւնիւ կիւնէլ օլմասըլլա պէրապէր, հապա սէ-
րին օլտուղուռտան, մէգքիւր իւշ շախար գալըն էլ-
պիսէլէր կիեինմիշ իտիլէր։

Պուշլարըն արասընտա աթիտէքի միւքեալէմէ վու-
գու պուլմագտա իտի։

Տէլիգանիւր . — (Քիւշիւք գըզա խիթապէն.) Գըզգա-
րընտաւ, էլպէթթէ կիթ տիկինէ մէմնուսուն :

Կէնճ գըզ . — Սիգ ֆէնա պիր գարտաշընըզ, միւ-
սիւ ալօգաթ . բէք էյի պիլիրսինիլքէի, Լինէ սօգա-
ղընտա, բէտէրիմին, վալիտէմէն վէ սիզին եանընըզտա
պուլունտուղում գէման մէմնուս վէ պաթիթեար օլու-
րում . Պու ճիւմէի իլէ հագգընըզտա կօթէշարիկիմ թէ-
վէճճիւհէ տէ լաեըզ տէյիլսինիլ :

Կէնճ գըզ, պու սօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա, եա-
նընտա օթուրմուշ օլան վալիտէսինին, վէ գարտաշ
վէ միւսիւ ալօգաթ թէսմիեէ իթտիկի տէլիգանիւրըն
պիրէր էլլէրիին թութուպ, շէօյլէ տէվամ իթտի .

— Լաքին, մստէմքի ալմըշ օլտուղում թալիմաթ
գուսուր սուր, վէ պէնիմտէ թա քիւհնիւնէ գատար
թահսիլի իւլում իթմէքլիկիմ թէնտիպ գըլընմըշ տըր,
սիզտէն մուֆարագաթ իթտիկիմտէն տօլաեը իզհարը
թէէսսիւֆ իտիլիմ խէթա տըր . Վէրիլէն էմի իթաաթ
իթմէք . պօրճում տուր :

Վալիտէսի . — (Գըզընա քէմալը մուհապպէթլէ աթ .
Փը Նսգար իտէրէք .) Էվվէթ, գըզում, էվվէթ :

Գարտաշը . — Սէն պիզլիմ տախիլի էօմիլմիւզիւ սէ-
վիեօրսուն, Փագաթ մէքթէպտէն տահա զիեատէ խօշ-
լանըեօրսուն :

— Հէր հալտէ աղզըմը աշտըրմագ իսթէեօրսան,
Էթէ հաղըզէթի սէօյլէեթիմ . — Էվվէթ, մէքթէպտէքի
արգատաշլարում, հագգըմտա իպրաղը նէգաքէթ իթ-
տիլէրի վէ պէնի սէվտիլքէրի թագտիրտէ, էվտէ, սէն
տէն տալիմա պէտմուսմէլէ կէօրտիկիւմտէն, մէք-
թէպտէ գալմաեը, էվտէ գալմաեա թէրճիւ իթմիլտէ-
եթիմ :

— Էվվէթ, էվվէթ, մէքթէպտէքի արգատաշլարը-
նը, գարտաշընտան իւսթիւն թութուղուսուն պիլիրիմ
Վալիտէ . — (Թէպէսսիւմ իտէրէք .) Էյ Բընէ, գըզ-
գարընտաշըն խըրալամա :

Կէնճ գըզ . — Խա'յր, խա'յր, պէտմուսմէլէսինէ տէ-
վամ իթսին, Պէն տէ քէնտիսինի ճէգալանտըրաճաղում
Տէլիգանիւր . — Նա'սըլ :

Կէնճ գըզ . — Վալիտէմէ եագաճաղում մէքթուպար-
տա սէնտէն ալա պահս իթմէեէճէեթիմ :

Տէլիգանիւր . — Պէն տէ ալա սէնի կէօրմէեէ կէլմէ-
եէճէեթիմ :

Կէնճ գըզ . — Տիմէք ճէգանը քէնտին վէրէճէքսին :

Տէլիգանիւր . — (Կիւլէրէք .) Նա'սըլ, Նա'սըլ, ճէգամը
քէնտիմ մի վէրէճէեթիմ :

— Էվվէթ, հէմտէ բէք շէտիտ սուրէթտէ քէնտի
քէնտիինի թէէտիպ իթմիլ օլաճագսըն :

— Պիլմէճէնի անլամաեօրում :

— Ի.թէ պիլմէճէմի հալ իտէեթիմ, Էկէր պէնի կէօր-
մէեէ կէլմէլ իսէն, սահա պահսընը իթտիկիմ, վէ պէ-
նի սէվտիկինի աղըլըզըզալա քիւտիսինէ սէօյլէմէքլի-
կիմ սաեկպիտէ, սէնի ֆէվգէլատէ սէվմէքտէ օլան
մուհիպպիտի տէ կէօրմէեէճէքսին :

— Մու հիպպէնի զաթէն իտըրմատըլում հալտէ,
կէօրլալ կէօրմէքլիկիմտէ նէ՝ Էյ միլէթ վար տըր :

— Լաքին անը թանճամտըղընա վէ կէօրմէտիկինէ
էսէֆ իտէճէքսին... Մուհիպպէմ բէք կիւզէլ տիր,
վէ գալպինէ էմսալ եօգ տուր: Վալիտէմ, բէք չօգ
տէֆա քէնտիսինի մէքթէպտէ կէօրմիւշ օլտուղուն-
տան, պանա ինանմազան, սօրապիլիրսին: — Տօղրու
սէօյլէ, վալիտէճիեիմ, մուհիպպէմ տիրպէր վէ ճալիպէ
տէյիլ մի տիր:

Մէգբէր իբի նէվճիվանըն վալիտէսի — Էվվէթ, բէք
տիրպէր վէ ճալիպէ պիր գըզ տըր, վէ մէքթէպտէ
քէնտինէ էօյլէ պիր նազիբ Ռէֆիգէ պուլմուշ օլտու-
ղունա մէմնունում:

Տէլիգանլը. — Լաքին պու գատար մէտճ ու սէնա
իթտիկինիզ գըզ քիմ տիր:

— Թագրիպա եիկիրմի եաշընտա պիր գըզ տըր:

— Բարիսլի մի տիր:

— Խայր, գարտաշըմ, գանն իտէրսէմ պիր քէօյլիւ
գըզը տըր:

Տէլիգանլը. — (Թէաճճիւպլէ.) Քէօյլիւ գըզը մը
տըր:

— Էվվէթ, վալիտէսի տուլ տուր, վէ վագթիյն
չիֆթիլիք սահրպի վէ պաղչէպան օլան բէտէրի էօլմիւշ
տիր: Պիշարէ անասընըն թէք պիր էվատը իսէ տէ-
հէյ վախ քի հէման սէրվէթի եօգ տուր: Քէնտիսի Սիւ-
սի-ան-Պրիտէ տօղմուշ, վէ պիր գաշ ալըզ իբէն. բէ-
տէրի վէֆաթ իթմիւշ տիր: Վալիտէսի էնի պիր գա-
տըն օլտուղունտան, գըզընը, գէնկինիւր կիպի թալիմ
ու թէրպիեէ իթմէք իսթէմէքէ, պէնիմ պուլունտու-
ղում մէքթէպէ գօյմուշ տուր: — Իսմի՛ Բօզ Մատու
տուր:

— Բօ՞գ մու:

— Էվվէթ, հէմտէ պու իսիմ քէնտի սիմասընա տա
եագըմագտա տըր: Մէղպուրէեի կէօրէն պիր ազա-
ճագ սօլմուշ պիր կիւլ կէօրմէքտէ օլտուղունու գանն
իտէր:

— Պագաթ գըզգարտաշ, վալիտէսի, պու գըզա,
քէնտի մէրթէպէսինտէն չօգ եիւքսէք տէրէճէտէ
թէրպիեէ վէրտիրմէքէ, հագըզի պիր խընմէթ իյ-
ֆա իթմէքտէ օլտուղունա էմէն միսին. — Պու մէր-
թէպէ թալիմ ու թէրպիեէ իլէ օ գըզ նէ՞ օլաճագ
տըր:

— Տօղրուտան տօղրու քէնտի մագաէտինէ էրէճէք
տիր, Բօզ՛ մուալլիմէ օլմաեա չալըշըեօր, վէ բարապ
իմթիհանլար վէրէճէկինի թէէմին իտէրիմ:

— Պագաթ մուալլիմէլիք քեարսըզ պիր սանաթ
տըր:

— Քեարսըզ օլմասը ինթիմալ տիր, Լաքին նամու-
լու պիր իշ տիր, Պունտան պաշգա, կէնճ պիր գըզ
չու եա պու սանաթը ինթիխապ իտէմէգ, անճագ
քէնտի թէպիւշիւնիւ տիւշիւնիւր, Պիշարէնին տիրա-
եէթ ու գապիլիեէթի օլմասա իտի, հալի նի՞ճէ օլա-
ճագ իտի. — Գօրգարմքի, եագըն վագըթտա տիւն,
եատա պիքէս գալաճագ տըր, Պիր տէֆա վալիտէսինի
կէօրտիւմ, միւզտարուպ իտի, Հաթթա սօն թէվգի
միւքեաֆաթտա տա հագըր պուլուննամատը, Բօզ՛ վա-
լիտէսինի գիեատէ սէվտիկինտէն, անըն, ընամի մէգ-
քիւրտէ հագըր պուլուննամատաընա ֆէվգէլատէ իգ-
հարը քէտէր իթտի, Թաթիլ վագթընը Սիւսիտէ կէ-
չիրմէսի իշին, մէզպուրէեի մէքթէպտէն ալմաեա իհ-
թիեար պիր պէպէմէ կէլտի:

— Վալիտէսի Սիւսիտէ մի իգամէթ իտիեօր:

— Սիւսի գարիեհի եազընընտա Րօզիէ իսմինտէ պիր չիֆթիլիք վար տըր, օրատա իգամէթ խտր:

— Պու տա կիւզէլ պիր իսմ:

— Վազթիլիէ օ չիֆթիլիկին էթրաֆընտա վասի կիւլ թարլալարը օլուլունուլ օլտուղու իշին, պու իսմ վէրիւմիշ տիր, Ջիֆթիլիք սահիպինին վէֆաթընտան սօնրա, մէրգուսուն զէվճէսի տիկէր չիֆթիլէրէ արազիի մէզքիւրէի սաթմազլա, քէնտի վարիտաթը հէման թիւքէնմիշ, իսթիրահաթ վէ սաատէթի զայալ, վէ անըն եերինէ սայքի զարուրէթ գայիմ օլմուշ տուր:

— Լաքին, գրգգարտաշ, Մատու ֆաթիլեասընըն ումուրը տաթիլիեհի հազգընտա պու գատար մալիւմաթը նա՞սըլ էտինմիշսին:

— Րօզ պէնտէն պիր շէյ կիզլէմէմիշ տիր:

Մէզքիւր իքի նէվճիվանըն վալիտսի սէօզէ գարըլարազ:

— Գրգգարընտաշընըն սէօյլէտիկի շէյլէրի, պէն տէ իսթիճվազ իթտիկիմ մէքթէպ միւտիրէսինտէն թահգըզ իլէտիրի, — Րընէնին օլ կէնճ գըզ իլէ իւլֆէթ բէյտա իթտիկիինի կէօրտիւկիւմտէ, մէզպուրէնին քիմ օլտուղունու անլամազ իսթէտիմ, վէ Րօզ հազգընտա բէք էյի մալիւմաթ ալտըմ, թէքրար խտրիմքի, Րօզ տիւլէր վէ ճալիպէ տիր. պէն պիլէ գարըն գօնուլմազ պիր թիվէճհիւհիւլէ քէնտիսինէ թէմայեիւլ իթմէքտէեիմ:

— Լաքին պէն՝ եալընըզ պիր շէյ հազգընտա գիւեատէճէ էսէֆ իտիեօրում:

— Նէ՞ շէյ հազգընտա:

— Թաթիլիմ գէմանընտա Րօզու կէօրմէք իւզրէ

Րօզիէ չիֆթիլիկինէ կիթմէտիկիմիզէ, Հաթթա կիթմէեի տէ հէման քէնտիսինէ վատ իթմիշ օլտուղում հալտէ, էկէր պու վատըմը թուլթա իտիմ, մէմնուլ օլանազ իտի: էսէֆ օլունուր քի, ինսան պիր քէրէ Բարիսէ կէիեօր իսէ, գարղաշալըքտան պաշը տէօնիւ, տիւչիւնմէ վազթը գալմաեօր, Րօզու գիեարէթ իթմէք շէօյլէ տուրաուն, քէնտիսինէ մէքթուպ պիլէ եազմատըմ: Պու իսէ, իսթա տըր: Շիւպհէսիզ պանտ տարլմըշ տըր:

— էսէֆ իթմէ, օ սանա աֆվ իտէր:

— Ուայրսաշլըզըն պիւտիկիմտէն, մէմուլ իտէրիմ, Արապա՝ կիտիլմէքտէ օլան մէքթէպէ եազլաշաղընտան, իշպու միւքեալմէ՝ պուրատա խիթամ պուլտու:

Գարիինի քիրամըմզ, Լինէ սօզաղընտաքի օթէլտէն չըգտըղլարը սըրատա քէնտիլէրինէ կէօթէրտիկիմիզ պու իւշ նէֆէր շախստան, հէնուզ կէնճ օլան վէ կիւզէլլեքտէ եէքթա պուլունան գատընըն՝ օն սէքիզ սէնէտէն պէրու մատամ տը Լօրպազ իսմինի ալմըշ օլան թէրէջ Տօմօն օլտուղունու, վէ պէրապէրինճէ պուլունան կէնճ գըզըն՝ մէշրու գէվճէնտէն տօղմուշ օլան գըզը Րընէ իտուկիինի, վէ զիքր իթտիկիմիզ տէլիգանընըն տալի, տօգթօրուն իլք գէվճէսինտէն տիւնեաեա կէլմիշ օլան Րընէ նամ օյլու (1) պուլունտուղունու էլպիթթէ անլամըշլար տըր:

(1) Ֆրանսըզ լիսանընա աշինա օլանլարա մալիւմ օլտուղու իւզրէ, Րընէ (Renée) գատըն, վէ Րընէ (René) էրքէք իսմի օլուպ, թէլէֆթիւզտէ իսէ հէր իքիսի տէ այնի սուրէթտէ օգուլուր:

լէճէք սէնէ գըզըմ Բընէ մէքթէպէ տէվամ իթմէեէճէք տիր :

— Սէվկիւլիւ գըզըմըզըն ճէմիյեէթի իճթիմալյեէեէ տախիւ օլմադ վազթ ու զէմանը կէլմիշիտուկինի թաստիգ իթմէքլէ պէրապէր, մէքթէպիմիզէ ավտէթ իթմէեէճէկինէ թէէսալեֆ իտէճէեէիմ :

Կէնճ գըզ . - Քեաֆիֆէյի շակիրտլէր հէնուզ ավտէթ իթմէտիւլէր, տէյիւ մի, վալիտէ :

— Սայր, գըզըմ, չիւնքի մէքթէպին թաթիւ միւտտէթի եարըն խիթամ պուլաճագ տըր : Լաքին րէֆիգէլէրինիգտէն չօղու, միւտտէթի թաթիլիեէնին խիթամը թարիխի րէսմիսինի ճիտտէն նաղարը տիգգաթա ալարաք, սիզին կիպի պու կիւնտէն ավտէթ իթմիւշ տիրլէր :

— Բօզ Մատու տա ավտէթ իթտի մի :

— Սայր, գըզըմ :

— Իշթէ պունա էսէֆ իթտիմ . քէնտիսինէ պիր ան էվզէլ գալուշմանը ֆէվզէլատէ արզու խաիեօրուում :

— Թաթիւ գէմանընըզտա քէնտիսինի կէօրտիւնիւզ մի :

— Բօզիէ չիֆթիլիկինէ կիտէմէտիւք քի, կէօրէեէիմ . Խագաթ, վալիտէ, սիզ սէյլէեէն . մէզպուրէ հագգընտա պազը խապէրլէր ալտընըզ մը :

— Նալընըզ պիր տէֆա խապէր ալտրմ . Շէյյէրի պունա եագտըզը պիր մէքթուպտա, վալիտիսինին էյիլէլմէքտէ օլտուղունու տիլտիրմիւշ տիր :

Պու արա սալօն գարուսու աշըլարաք, էշիքտէ պիր րահիպէ զահրի օլտու :

Պաշ րահիպէ . - Նէ՞ խասլէր, գըզգարտաշ, տէյի սիւսլ իթտի :

Րահիպէ . - Վալիտէ, Բօզ Մատու՝ իշթիեար պէս . էմէսի վէրօնիք իլէ պիրլէքտէ կէլտի :

Կէնճ գըզ . - (Մէսէրրէթլէ .) Բօզ մու . . . Նէ՞ իգպալ . . . ահ Նէ՞ գատար մէֆուս օլտուում . Պլնիմլէ պէրապէր պիր վազըթտա կէլլէի՝ մահազ հագգըմտաքի թէվէճճիւհէնտէն նաշի տիր :

Պաշ րահիպէ . - Բէք էյի, Բօզ իլէ վէրօնիքի պուրահա կէթիրին :

Իշպու էմր տէրհալ իճրա օլուսուպ, իքի կէնճ գըզլար՝ եէկտիկէլինի տէրաղուշ իթտիլէր :

Բօզիէ չիֆթիլիկինին էօյէ գըզը . - Սէվկիւլիւ մուհիպալէմ . . .

Բընէ . - Ագիզէ Բօզոււմ . սէնի կէօրսէեէ կէլմէտիլիմ վէ սանա մէքթուպ եաղմատըզըմ իչին գապահաթլը . եւմ . . . լաքին սազըն կիւճէնմէ . . . աֆվէթ պանա :

— Էվզէթ, սէվկիւլիււմ, գալպէն սանա աֆվ իտէրիւմ, չիւնքի պէնի սէվտիլիինի, վէ ունութմատըզընը պիրլիրիմ :

Պու սէօզլէրին թաթիլիսինտէն սօնրա, Բօզ, պաշ րահիպէ իլէ մատամ տը Լօրպազը սէլամլատը :

Թէրէզ իտէ, մէզպուրէնին էլինի սըքարաք, թէպէսիւմլէ :

— Գըզըմ, Բընէ սիզէ պիր վիզիթա վատ իթմիւշ իտի . լարին վատընտա պուլուսամատը, վէ պուստան տօլաեը պիր ազ էվզէլ քէնտիսինի իթհամ իթտի իտէ տէ, քէնտիսինտէն զիեատէ գապահաթ պէնիմ տիր, չիւնքի իրլմիզին պու պրապէքի արզուսուսա րաղմէն, պէն Բընէեէն սիզէ կէթիլէմէտիւմ, տէտի :

— Մատամ, նէզաքէթիլիզէ թէէէքքիւր իտէրիւմ . պէն տէ սիզի կէօրսէ իտիւմ, քէնտիմի պալիթիեար

ատա խտր խտրմ, վէ էկէր զաեւթ միւղտարըզ օլան սիշարէ վախտէմին եանընտա զալմադ մէճպուրիեէթինտէ օլմասա խտրմ, պէնի Բարխաէ կէօթիւրմէսինի Վէրօնիքէ րէճա, վէ խանէնիդէ կէլմէէ իճթիսար իտէր խտրմ:

— Կէլմէնիդէ զիեատէսիլլէ մէճուռն օլուր խտրմ... Լաքին սիր ազ էվվէլ պաշ րահիպէ՝ վախտէնիդին էյի օլտուղունու պէեան իտիեօրտու:

— Էվվէթ, համա օլտուն էյի տիր... քէնտիսինի թէտալի խտն մահիր վէ ֆիտաքեար թապիպ՝ տահա պու սապահ, պէնիմ մուֆտաքաթլմտուն էվվէլ, հէր կէօնա մուխաթարանըն միւնաէֆի օլմուշ օլտուղունու սէօլլէտի: հալպու քի պաքըլմադ վէ գայրըլմադ Լադըմ տըր: Պու խուսուստա իճազ խտն հիմմէթին, սէվիլիլի Վէրօնիքիմ սահէսինտէ տիրիդ խտրմէէճէկինէ էմինիմ:

Օգուեանլարըմըզա զաթէն մալիւմ օլան Վէրօնիք նամ խըզմէթճի: Պու պապտէ միւսթէրիհ օլուն, մատմազէլ, պէն՝ վախտէնիդ մատամ Մատուեու, քէնտի էն եաքըն խըսըմըմ կիպի սէվէրիմ:

Պու սէօզլէրին հիլնի ճէրէեանընտա, կէնճ Բընէ՝ խալի պիր թարաֆտա տուրմուշ օլտուղունտան, Բօգուն նազարը տիգգաթընա հէնուզ թէսատիւֆ իթմէմիշ խաի: Մէրգում, տուրմուշ օլտուղուն եէրտէն, մէղպուրիէի սէրպէսթճէ թէճէսաիւս խտիպ, վախտէսիլլէ գըզգարընտալընըն՝ մէրգումէնին նէզաքէթի վէ կիւզէլիկի հադգընտա սէօլլէտիքէրի սէօզլէրտէ միւսպալէզա պուլունմատըզընը տէրք խտիեօրտու, վէ օլնատիր իւլէմուս հիւսնի ճէմալ վէ գէրաֆէթ գարընընտա միւթէհայիր օլմազտա իըէն, պիրտէն պիրէ,

Ժան Մատունուն էօյէ գըզը՝ մէրգում տէլիգանլիլլէ Էկ օրիւպ գըզարաբադ սէլամպատը:

Մատմազէլ տը Լօրպադ՝ գարտալընըն էլինտէն թութուպ, Բօգուն եանընա կէօթիւրտիւ, վէ մէսուրէն,

— Չօգ տէֆա սանա պահսընը իթմիշ օլտուղում գարընտալմալօգաթը շիմտի թագտիմիտէրիմ տէտի: Բընէ՝ թէպէսսիւմ իտէրէք պաշընը էյտի, վէ պատէհու սէսի ճիւզիճէ տիթրէէէրէք,

— Մատմազէլ, գըզգարընտալմ հադգընըզտա րէք չօգ պահս իթմիշ տիր: Գալպէն սիզի սէվէր, վէ սիզի կէօրտիկիւմտէն պէրու անլաեօրում քի, մուհասպալէթ վէ թէվէճճիւհիւնիւ, օիզտէն միւնասիպ պիրիէն հասր խտէմէզ խտի, տէյի պէեան իլլէտի:

Բօգ՝ պու մէտհիէկէրի իշիթտիկինտէ, իզհարը հէեէճանը ազիմ իթմէքտէն կէրի տուրամաեըպ, քէմալը նէզաքէթ վէ մահճուպիէթիլլէ, կէօզլէրինի՝ մուհիպպէսինին գարընտալընա աթֆ իտէրէք,

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, միւսիւ, տէտի:

Պու սըրատա իբի նէվճիֆանլարըն պաքըլալըն եէկտիկիլինէ թէսատիւֆ իթալ, վէ պու հալ նէ գատալ ազ սիւրտիւ խտէ տէ, գալպիլիտէ մէվճուտ օլան գայրը մէճհուլ պիր ալէվի զարթըրմաեա քեաֆի օլան գըզըլճըմը մըքնաթիւֆ օ ալէվի տիկէրինէ սիրաեթ իթտիրմէէ քեաֆի խտի:

Պաշ րահիպէ, մատամ տը Լօրպադ իլէ Բօգու եանընա չադըտը, Բընէ տախի գարտալընը պիր թարաֆա ճէլպ խտիպ, եալաշ սէտա իլէ,

— Էյ իսթիհգա խտն միւսիւ, մուհիպպէմի նա՝ տը պուլուեօրտուն, տէյի սիւալ իթտի:

— Ֆէվզէլատէ ճալիպէ, ֆէվզէլատէ կիւզէլ տիր, զըզգարտաշըմ:

— Իշթէ պու ճէվապընա մէմնուն օլտում, վէ պու-նունլա քեսաֆֆէյի դապահաթլարընա աֆվ իթտիմ:

Վազթը հարէքէթ եազլաշտըղընտան, թէրէզ, Բօզուն պօյնունա սարըլարադ,

— Գըզըմ, Բընէմի սէվին, օնա սատըզանէ մուհապ-պէթ կէօսթէրին. պանա էօյլէ կէլիէօր քի, պու մու-հապպէթ սիզին սատտէթինիզի մուճիպ օլաճազ տըր, տէտի:

Բօզ. — Օ'հ մատամ, էկէր Բընէ զըզգարընտաշըմ օլսա խտի, պուստան զիեատէ սէվէմէզ խտիմ:

— Բօզ թարաֆընտան վէ պէնիմ թարաֆըմտան թէշէքիւր իտէրիմ... Փազաթ սիզի տէրաղուշ իթ-մէք իսթէէօրում, մուվաֆֆազաթ իտէմիսինիզ:

— Օ'հ մատամ, մուվաֆֆազաթ իթմէք տէ սէօզ միւ:

Պինապէրին ժան Մատունուն էօյէ էվատը՝ անլընը մատամ տը Լօրպազա սունտուղունտան, թէրէզ, տօտազլարընը էվէլլա անլընա, վէ սօնրա ճալիպ կէօզ-լէրինէ վազ իլէ պուս իթտի, վէ քէնտի զըզընը էօ-բէրճէսինէ մահզուղիյէթ հիսս իյլէտի: Մուախիսարէն Բօզա խիթապէն,

— Ալլահա քամարլատըդ, զըզըմ. ինչալլահ թէք-րար կէօրիւշիւրիւզ, տէտի:

— Ինչալլահ, մատամ:

Բընէ տալի իլէրլէեիպ, միւէսսիր պիր սէտա իլէ:

— Մատմազէլ, վալիտէմին սէօյլէտիկինի թէքրար իտէրիմ... Գըզգարընտաշըմ սէվին, պիզ տէ սիզի սէվէճէեիզ, վէ զաթէն սէվիէօրուզ, տէյի պէեան իյլէ-

տի, վէ պու իքի նէվճիվան պիրիպիրինին էլինի թութտուղունտա, Բօզուն սիմասը զըզարտը, Իքիսի-նին տալի էլլէրի տիթրէմէքտէ խտի:

Պու մուամէլաթը նիւվազիշքեարանէտէն սօնրա, թէրէզ:

— Հայտէ, օղում, արթըզ պիզ կիտէլիմ, տէտի:

Մատմազէլ տը Լօրպազ, վալիտէսինէ սարըլըպ, էօ-բիւշալլէր, վէ թէրէզ՝ եազընտա գըզընը կէօրմէեէ կէլէճէկինի վատ իթտիկի սըրատա, Բընէ տէ, կէօզլէ-րինի Բօզա աֆթ իթմիշ օլարազ,

— թէմին իտէրիմքի, պէն տէ կէլէճէեիմ, տէտի:

Իշթէ պէօյլէ պիր էլլէտատան սօնրա, թէնէֆֆիւս տալիէսինտէն չըզըլըպ, թէրէզ իլէ օղունուն արա-պալարընա գատար պաշ րահիպէ իլէ իքի կէնճ զըզ-լար՝ մէրգուվարա րէֆազաթ իթտիլէր, վէ պատէլ իրքեապ, արապա Բարիսէ տօղրու հարէքէթէ իպթի-տար իյլէտի:

Էննաի րահտէ, Բընէ պիր սէօզ պիլէ սէօյլէմէեիպ տիւշիւնճէլի կէօրիւշիւէօրտու: Պու տէլիգանլը, թա-պիեաթը իճապընճա տալիմա շէն օլտուղունտան, իշ-պու սիւքիւթի վալիտէսինի թէաճճիւպտէ պրազ մալիէ,

— Նէ՞ տիւշիւշիւէօրտուն, տէյի սիւալ իթտի:

Տօգթօրուն օղու պու սէօզլէրի իշթտիկինտէ, րիւեա կէօրիւէօր կիպի սարըլաը, ֆազաթ տէրհալ քէնտիսինի թօըլաեարազ,

— Նե՞ Ե տիւշիւնտիւ կիւմիւ ոօրուէօքսուէն, տէ՛յիլ մի վալիտէ, Նի՞ջին սէնտէն կիզէեհիմ։ Օ կէնճ գըզը, խմի կիպլի լաթիֆէ օլան Ռօզու, գըզգարընտաշըմըն մուհիպպէսինի տիւշիւնիւէօրոււմ, տէտի։

— Քէնտիսինի բէ՞ք մի հազը իթտին։

— Էվվէթ, Էլպէթ սէն տէ հազը իթմիշտին տիր։

— Էվվէթ, օղլոււմ... իլք կէօրտիւկիւմ կիւն գալպիմի ճէլպ իթտի... պիլմէմըն քէնտիսինտէ Նե՞ հալ վար... պէնի ճէլպ իտէն՝ մութլազա կիւզէլլիկինտէն մատա ալաշա պիր շէյ տիր։

Վալիտէ իլէ Էվլատ արասընտա ճէրէեան իտէն պու սէօզլէրտէն սօնրա, իքիսի տէ սիւքիւթ իթտիլէր, վէ օն պէշ կիւն սօնրա պիրլիքտէ եհինէ Սէն Մօր մէքթէպինէ կիթտիլէր։

Րօզ տախի մատմագէլ Րընէ իլէ պէրապէր թէնէֆֆիւս տայիրէսինէ կէլտի։ Պու իքի գըզլարըն իւլֆէթի տահա գիւտտէ արթմըշ օլուպ, պիրիպլրինտէն ալա ալըլմամագտա իտիլէր։

Սօն պահարըն սօնլարընտա վէ գըշըն իպթիտաւարընտա, կէնճ Րընէ, հէման արասընտան չօգ վաղըթ կէշիրմէեհէք, իքիտէ պիր վալիտէսինէ,

— Հայտէ, վալիտէ, գըզգարընտաշըմը կէօրմէեէ կիտէլիւմ, տիմէքտէ իտի։

Թէրէգ թէպէսիւմ իտէրէք, պու արգուեա մուվաֆֆազաթ իթմէքտէ, վէ քէնտի քէնտիլէ տէ,

— Զանն իտէրիւմ քի, Րընէ՛ Րօզու սէվլիէօր, տիմէքտէ իտի։

Տիկէր թարաֆտան մատմագէլ աը Լօրսլաղ՝ կէնճ ալօգաթըն ատաթընճա վաղը օլան թէպէտտիլլի տէրքէ,

— Գարընտաշըմըն սըգ սըգ մէքթէպէ կէլիլէի պէնիմ իշին տէյիլ, մուհիպպէմ վէ րէֆիգէմ Րօզ իշին տիր, տէյի տիւշիւնմէքտէ իտի, Լաքին մէզպուրէ պու մուլահազաթընը Րօզա պիլտիրմէեհիպ, շու գատար քի տէրալէրին թաթիլի գէմանընտա պուլլուտու գլարընտա, մէզպուրէեէ, գարընտաշը հազգընտա պահս իթմէքտէն աուր օլմամագտա իտի։

Րօզ, ալէսաէվլիյէ րէֆիգէսինտէն սըրր սագլամագ իքէն, Րընէնին գարընտաշընտան պահսա կիրիմէսինտէ, իշթիւաթը ալա կէտէն պրադմաեքա, եալընըգ տինլէր վէ ճէվապ վէրմէգ իտի։

Եըլաշը եօրթուլարը կէլմէքէ, մէքթէպին շալիրտանընտա տէօրթ պէշ կիւն ըուխաթ վէրիւտիկինտէն, Րընէ, Փամիլուսը խանէսինէ, վէ Րօզ տախի Րօզին չիֆթիլիկինէ կիթտիլէր։

Պիշարէնին մէզքէլար չիֆթիլիկէ կիտիլի, Սէն-Մօր մէքթէպինէ ալաթ իթմէմէսի իշին իտի։

Շէօյլէքի, յուշվարըն Չնճի կիւնիւ, թէմամիլլէ քէսպի սըճնէթ վէ աֆիյէթ իթմիշ օլտուղու գանն օլունան ժան, մէմուլին զայրի պիր սուրլթտէ եիւգնիւք իթմէքէ, Փչնա պիր հալտէ եաթաղա տիւշմէեէ մէճպուր օլտու, վէ տէրհալ ճէլպ իտիլէն թապիպ՝ մէմուլինին խարիճինտէ օլան պու թէպէտտիլլի կէօրտիլկիւնտէ, իզհարը հայրէթ վէ էնտիլէ իլլէտի։

Րօզ՝ մէքթէպինին պաշ լահիպէսինէ պիր մէքթուպ եաղըպ, վալիտէսի գանն իթտիկի միւհթէրէմ գատընըն պուլլուտուղուղու ահվալը տէհէթիլթիմալի պիլտիրտի, վէ սէվլիլլի մուհիպպէսի Րընէեէ տէ աթիտէրի միւհսալը մէքթուպու կէօնտէրտի։

«Պուլլուտուղոււմ ահվալը շայեանը իշթիմալ էս-

նապընտա, վաղիֆէյի միւթէրէթթիւսէմ գաթիէն
թայեինն օլունմուշ տուր: Էկէրչի վալիտէի մուազզէզէ-
մին եաթաղը եանընտան մուֆարապաթ իտէր իսէմ,
սահիպէյի թէօհմէթ օլուրում: Իմտի, տէրպէրիմի
թէրքէ, սէվկիւլիւ վալիտէմին եանընտա գալմահեա
մէճպուրում:

Բընէ՝ պու մէքթուպու օգուտուղունտա, զիեատէ-
սիյէ աղլատը, վէ թէրէզ՝ մէքքիւր խապէրի ալտը-
ղընտա, քէմալը տիգգաթիւ:

— Վահ պիչարէ գըզճաղազ... շու սըրատա նէ գա-
տար քէտէր իշինտէ պուրունտուղունու անլաեօրում,
վէ գալպէն քէնտիսինի աճըեօրում, տէտի, վէ էօյէ
էվլատը Բընէեէ խիթապէն, — Սէն տէ աճըեօրսուն,
տիյի՞ մի, տէյի պէեան իյլէտի:

Բընէ - Էվվէթ, պէն տէ... սէնին կիպի... աճը-
եօրում... տէտի, վէ — Ահ գապիլ օլսա տա, Բօզիէ
չիֆթիլիկինէ քէնտիսինի կէօրմէնէ կիթսէ խիթ, սէօզ-
լէրինի հէման թէլէֆիլիւզ իթմէք իւզրէ իքէն, քէն-
տիսինի գապիթ իլէ, մէքքիւր քէլիմէլէրի աղղընտան
գաչըրմատը:

Ժան Մատու, պէեան իթտիկիմիզ վէճէլէ, աղըր
սուրէթտէ խասթալանմըջ օլտուղունտան, թապիպին
դայրէթինէ բաղմէն կիւնտէն կիւնէ ֆէնալաշմագտա
իտի:

Բօզուն եախօտ Բօլին Տօպէրիվին վէլատէթ էսրա-
րընը պիլէն իւշ նէֆէր էշխատտան եալընդ գալմըջ օ-
լան Վէրօնիք Ժալթիէ՝ մատամասը Ժան Մատունուն
էօմրիւնիւն սօնլարը եաղլալմըջ օլտուղունու տէրք
իթմէքտէ իտի:

Վագատ, Բօլինին, չիֆթիլիկէ կէթիլիլտիկի կիճէ,

իմգա իտիլմիշ օլան գապիթնամէնի, Սիւսի-ան-Պրի գա-
րիեէսի բահիպի էօլմէգտէն էվվէ Վէրինօքէ թէսլիմ
իթմիշ իտի իսէ տէ, պու գատարը մաթիլուպէ քեաֆի
տէյիլ իտի. շիւնքի Ժանըն վէֆաթընտան սօնրա,
պիթթապի մէզպուրէնին մալիքէ օլտուղուն ճիւզի միրաս
մէնէլէսի մէվզուի պահս օլաճաղընտան, Վէրօնիք, օլ-
անն տէկին հէր քէստէն մուհաֆազա իտէպիլմիշ օլ-
տուղուն սըրըր ֆաշ իթմէնէ մէճպուր օլմահեաճագ մը
իտի:

Իմտի, Վէրօնիք, մատամասըն միւրաճաթլա,
վիճտանէն բահաթ օլմագ իւզրէ նէ՝ եալմասը լաղըմ
կէլէճէկի խուսուսունտա անըն րէյինի ալմահա գարար
վէրտի, վէ Բօզուն, թապիպ թարաֆընտան թալիսիէ
իտիլմիշ օլան իլաճլարը ալմագ իւզրէ Սիւսիէէ կիթմիշ
օլմասընտան իսթիֆատէ իլէ, խասթանըն եաթաղընա
եաղլաշտը:

Փարարը գաթի օլմագլա պէրապէր, պէօյլէ պիլ
նաղիք մէսէլէտէն նա՞սըլ պահսա կիրիլէճէկի խուսու-
սունտա էնտիլէսի պիւեիւք իտի, զիրա պու եօլտա
պիր մէսէլէտէն պահս իթմէքլիք իշին, աչըգտան աչը-
ղա, Պէն սիզի մէզար քէնարընտա կէօրիւեօրում...
սիզ էօլէճէքսինիլ... վագթըմըզ տա եօգ տուր. իմտի
Բօզ հագգընտա կէօրիւշէլիմ տի՞մէնէճէ ք մի իտի:

Հալպու քի խասթալար, բէք աղ իւմիպէրի օլտու-
ղունտա պիլէ, տայիմա ինատէյի սըհէթ ու աֆիյնէ-
թի միմուլ իթտիքլէրի հալտէ, պու թարգ պիր լիսա-
նըն՝ խասթանըն ֆիքրիի ալթիւսթ իտէրէք, վէ քէն-
տիսինի տիւշարը տէհէլէ գըլտագ, վագթթինտէն էվ-
վէ էօլմէսինէ սէպէպ օլմահաճաղընը քի՞մ պիլիւր իտի,
վէ պէօյլէ պիր ինթիմալ ֆիլիլէ վագը օլուր իսէ, նէ՞

գատար պիւեիւք քէտէրի մուճիպ օլաճադ խաի :

Շու գատար քի, պու խուսուստա Վէրօնիքէ սըրա պըրադմանըպ, ժան Մատու լազըրտընը աշտը, վէ տօղրուտան տօղրու սատըգ խըզմէթճի գատընըն արգու իթիխի մադսէտտէն պահսա կիրիչիտի : Միւքեալէմէյի վազըաեը աթիտէ Նազլ խտէրիգ :

Ժան Մատու . — Բօզ տիշարը չըգտը, տէյի^օմի :

Վէրօնիք . — Էվվէթ, ազիզէմ մատամ :

— Նէ^օրէեէ կիթտի :

— Սիւսիեէ :

— Եադընտա ալտէթ խտէճէ^օ մի տիր :

— Պիր սաաթտան էվվէլ ալտէթ խտէմէգ :

— Բէք էյի . էօյլէ խտէ Վէրօնիք, քէնտիսինի ղայպուպէթիւտէն իսթիֆատէ իլէ, հազգընտա պիր ազ կէօրիւշէլիւմ :

— Ահ, ազիզէմ մատամ, Բօզ հազգընտա կէօրիւշէլէ, պէնտէնիգի զիեատէսիյլէ մէմուռն գըլարընը :

— Նիշին :

— Ձիւնքի պէն՝ պու պապաէ սիգէ սէօղ աշմանը իսթէեօրտոււմ, ֆադաթ ճէսարէթ իտէմէեօրտոււմ :

— Նէ^օտէն վէսվէսէ իտիեօրտոււն :

— Սիգի տիւշարը քէտէր գըլմադտան :

Ժան, եաթիաղընտա պիր ազ տօղրուլարադ, Վէրօնիքին քէնտիսինէ ուզաթմադտա օլտուղու էլլէրի թութտու, վէ շու սէօղլէրի սէօյլէտի :

— Եանըլմըշսըն սատըգ էմէքտարըմ . Բօզ հազգընտա պահս իթիսիլին հալտէ, քէտէր ութէտիւֆիւմիւ մուճիպ օլմադ խաին : Վէֆաթըմ եազլաշմըշ խուսկինի պիլմէ^օգմիեիմ զանն իտիեօրտոււն . . . Խայր, խայր, պուլուռնտուղոււմ հալի տօղթօրտան էյի պիլիւրիւմ, վէ լա-

քին էօլիւմ՝ պէնի տալա գօրդութմադ . — Ճէննէթտէ, երկիրի սէնէտէն պերու պէնի պէքլէմէքտէ պուլուռնան պէտպալաթ Բիէրիմ իլէ գալոււմանա կիտէճէիմ, իշպու երկիրի սէնէ զարֆընտա քէնտիսինի հէր կիւն տիւշիւնտիւմ, վէֆաթըմ՝ սէպէպիլթէէսիւֆ օլմադտան զիեատէ, պատիլ մէսէրրէթ տիր, լաքին աշրէթէ եօլճու օլմադտան էվվէլ, էօյէ էվալտըմըը տիւշիւնէք լազըմ տըր :

Ժան Մատու, Նէֆէս ալմադ իւզըէ պիր գաշ սաշիյէ քէլամընը գաթթ իթտի, էիւնքի զիեատէ սէօղ սէօյլէմէք քէնտիսինի եօրմադտա խաի, Պատէհու շու վէճէլ տէվամ իթտի :

— Բօզուռն վէլաուէթ իսպաթլարը եէտինիգտէ պուլուռնուեօր, Սիւսի պաշ բուբասը օլան միւշթէրէմ րահիպ էօլէճէկի վազըթ սանա պիր քեաղըտ թէսիւմ իթմիշ տիր :

— Էվվէթ, ազիզէմ մատամ :

— Սէն Բօզուռն, քէնտի վալիտէսի իսմինի ալա պիլմէեէճէկինէ եէմին իթմիշսին տիր :

— Էվվէթ եէմին իթտիւմ, վէ եէմինիմի տէ թուլաճաղըմ, ֆադաթ Բօզ, օ պիշարէ գըզճաղադ, քէնսինի սիգին գըզընըգ զանն իթմէքտէ տիր, էկէր սիգ թէրքի տիւնեա իտէրսէնիգ, պուլուռնմուշ պիր էվալտ օլտուղուռու պիլտիւրմէք լազըմ կէլէճէք տիր :

— Խայր, պու եօլտա պիր շէյ սէօյլէմէէին Շիմտիեէ գատար Բօզ՝ հազգէլթէն գըզըմօլտուղուռու զանն իթմիշ օլտուղու կիսի, պուռնտան պէօյլէ տէ էօյլէ զանն իթսին : Պէն էօլտիւքտէն սօնրա, հիւքիւմէթ մէմուլարընըն պուրաճա պիր իլլէրի օլմաեաճադ տըր, էիւնքի պէշ սէնէտէն պերու պէն՝ Բօզուռն խանէսինտէ

իգամէթ իտիւօրութիւնս. զիրաւ պու խանէ վէ էթրաֆըն. տաքի արսա Բօզուեն մալի տիր:

— Աճա՛յիպ:

— Պունտա թէաճճիւպէ սէպէպ եօգ տուր: Զէվ-ճիմին վէֆաթընտա, սէն տէ պլիլրսին քի, պազը արսալարը իշէտէմէ տիկիմտէն, սաթմաեա մէճնուր օլտոււմ: Օ արսալար՝ գըյմէթլէրինտէն ղաեէթ տուն սուրէթ տէ սաթըլտըլար, վէ պուենլարըն հասըլաթընտան պիւեիւք գըսմըյլա, խարիճտէն ալտըղմըզ, վէ մաէլիֆթիխար գըզըմըզ թէսմիեէ իտէկէտիկիմիզ գըզճըղազը պիւեիւթտիւք: Գուսուրու տախի, Բօզ նամընա օլարազ, Պրի-գօնթ-Բօպէրտէքի մուգապէլաթ մուհարրիրի նէգտինտէ էմանէթէն պրազըլտը: Եաշատըղմըզ վէ տէրունինտէ թէրքի հաեաթ իտէճէք օլտուղոււմ խանէ տէ, Բօզ նամընա օլարազ մուգապէլաթ մուհարրիրի թարաֆընտան սաթըն ալընմըլ տըր: Ալտըղմ պազը ճիւզի իրատլար՝ Բօզուեն խամինէ տիրէր. պէն եալընըզ ֆայիզինի ալըեօրոււմ: Իմտի, վէֆաթ իթտիկիմտէ, Բօզ հագգընտա ասլա թէպտիլաթ վազը օլմաեաճաղընտան, միրաս մատտէսինտէն սօլաեը հիւքիւմէթ մէմուրլարընըն միւտալալէսիլլէ, Բօզ, պէնիւմ գըզըմ օլմատըղընը, վէ խարիճտէն պուլունմուշ պիր չօճուգ իտուկինի անլամաեաճազ տըր:

— Յոտաթ, աղիղէմ մատամ, նիհաեէթ կիւնիւն պիրինտէ պու խուսուսու պիլմէսի լազըմ կէլէճէք տիր:

— Էվվէթ, էվլէնմէք թասսալվուրունտա պուլունաճաղը կիւն:

— Վէ զանն իտէրիմքի, մէլայիքէ կիպի կիւզէլ վէ թալիւմ ու թէրպիեէսի միւքէմմէլ օլմասըյլա, քէնտիւսիլլէ էվլէնմէք իսթէեէնլէր Բէք չօգ պուլունաճաղ տըր:

Ժան Մատու. - Բէք էյի. թէքմիլ հագըգէթի հալի պիլմէսի լազըմ կէլէճէկի կիւն, հէր շէյի պէն քէնտիւսինէ պիլտիլէճէեիւմ:

Վէրօնիք. - (Հայրէթլէ խասթաեա պազարազ, վէ աճապա տգընա խալէլմի կէլտի տէյի տիւլիւնէրէք.) Սի՞գմի, աղիղէմ մատամ, սի՞գմի:

— Էվվէթ... էվլէթ... պու սէօյլէտիկիւմ սէնի թէաճճիւպէ պրազըեօր. ֆադաթ տինլէ քի անլաեասըն: - Պիր գաշ կիւն մուգատուէմ քէնտիւմտէ գաաֆէթ հիսս իթտիկիմտէն, վէ եազընտա խասթալանաճաղըմը անլատըղմտան, Բօզա իթիթապէն պիր մէքթուպ եազտըմ: Պու մէքթուպու իւշ մէօհր իլէ մէօհրիւրլէտիւմ, վէ մալիւմիւն օլան սանտըգճատա սագլատըմ: Վէֆաթըմտան էվվէլ մէգքիւր սանտըգճաեը Բօզա թէսլիւմ իտիպ, էվլէնէճէկի եազլաշտըղը գէմանա գատար աշմամասընը թալսիեէ իտէճէեիւմ: Բօզուեն սատըգանէ պու իսթարըմա իթաաթ իտէճէկինէ էմինիւմ: - Օլ վազըթ, եալընըզ օլ վազըթ, թէֆէրրուաթըյլա պիլմէսի լազըմ կէլէն աշվալի անլաեաճազ տըր:

Վէրօնիք. - (Քէմալը թէէսսիւր վէ հէեէճան իլէ Ժանը տէրաղուշ իտէրէք.) Ա՛հ, աղիղէմ մատամ, աղիղէմ մատամ, պու իֆատէնիդ՝ պիւեիւք պիր եիւքիւ իւզէրիմտէն գալտըրեօր... միւսթադպէլտէն ֆէվգէլատէ գօրգուեօրտոււմ:

— Արթըզ վէսիլսէ իտէճէք սէպէպին գալմասը: Սանա սէօզ վէրիրիմքի, Բօզ սէնտէն ասլա այրըլմաեաճազ տըր, չիւնքի քէնտիւսինի խալիսանէ սէվտիկինի պիլտիկինտէն, գալպէն սանա մուհապպէթի վար տըր: Իմտի, համիլէթլու էմէքտարըմ, միւսթադպէլ թէէմին օլունմուշ տուր: - Բօզ գէնկին օլմաեաճազ իտէ

տէ, քիմնէ եւ տէ միւհիմաճ օլմանարագ, պիւրլիք տէ եա-
շանապիլիճի քոնիդ: Քիրոսը պիւհիւք պիր շէյ օլմա-
եան էվտէն պաշգա, պին պէշ էիւզ Ֆրանգ իրատը-
նըզ օլաճագ տըր: Վազաա պունուն պիւհիւք պիր ի-
րատ օլմատըղընը պիլիեօրում, լաքին Րօզա էյի պիր
գըսմէթ չըգաճաղընը, վէ խայրիւթ սուրէթ տէ էվէնէ-
ճէկինի տէ մէմուլ խտրիմ, վէ գըղըղընտա նէ աւրէճէ
նամուսլու վէ խայրիտէ իտի իտէ, գէվճէլիկինտէ տէ Նա-
մուսլու վէ խայրիտէ օլաճաղընա շիւպէլմ եօգ տուր:

— Պու խուսուստա քէնտիմէ մէսուլ օլտուղում
գատար օնա տա մէսուլ օլուրում:

Պու արա հապլիտէ պաղը սեադ սէսի իշիտիլմէքէ,
Ժան,

— Սիւքիւթ իտէլիմ, Րօզ կէլիեօր տէտի, վէ պու
ուղուն միւքեալիմէ սէպլպիլլէ տէրմանը գալմատը-
ղընտան, պաշը՝ եասթըղը իւգէրինէ տէվրիտի, վէ
կէօլլէրի գաբանար:

Րօզ, օտանըն գարուսունու եափաշճա աշըպ, ա-
եագաթարընը ուճունա պատարագ, իշէրի կիրտի, վէ
խաթթանըն կէօլլէրի գաբալը օլտուղունու կէօրաիւ-
կիւնտէ, գաեթ եափաշ պիր սէտա իլէ, «վալիտէ,
ուեուեօրմուսունուգ» տէյի սիւալ իթտի:

Ժան. — (Կէօլլէրինի աշարագ) Պայր, սէվկիւլիւ
գըղըմ, ուեուսանօրում, տէտի:

— Էօյլէ իսէ, վալիտէճիւթ, սիղին իշին թէտարիք
իթտիրաիլիմ իլաճը պիր ան էվէլ ալմանը խայրլը
տըր:

— Նէ՞ Ֆայիտէսի վար տըր, գըղըմ:

— Նէ՞ Ֆայիտէսի մի վար տըր:

— Կէօրիւեօրունա, պու իլաճարըն ճիւմէսի՝ թէնի

եէրտէ սարֆ օլունմուշ օլան բարա տըր: Էճգաճընը
սէվինտիլմէքտէն դայրի Ֆայիտէսի եօգ տուր:

— Վալիտէճիւթ, պու սէօլլէրի սէօյլմէքին:

— Հաղըգէթի հալ օլտուղու իշին սէօյլեօրում,
Գըղըմ, լամպանըն եաղը թիւքէնիւլ օլտուղունտան,
լամպա սէօնէճէքտիր: Էաղընտա տյըրլաճաղըլ իմտի,
պու մուֆարագաթիւս պէն հաղըրլանտըղըմ կիպի,
սէն տէ հաղըրլանմալընըն:

Րօզ, հէօնիւր հէօնիւր աղլանարագ:

— Օհ, վալիտէճիւթ, տէտի:

— Աղլամա սէվկիւլիւ գըղըմ, սէն տէ պէնիմ կիպի
ճէսուր օլ էօլիւմ տիկէր ույգուլարտան ուղուն պիր
ույգուլ օլտալ, մուֆարագաթը վազըմ, զայպուպէթտէն
իպարէթ տիր: Էօլիւմտէն գօրգմանա հիշ պիր սէպէպ
օլմանըպ, ուեանըլտըղընտա, ինտան, քէնտիլինի ճէն-
նէթտէ էպիտի սատտէթտէ պուլուր, վէ պիր ատաի
տյըրլմամադ իւղրէ, սէվկիւլիւլէրինէ գալմուշուր...
Րօզ, էօր պէնի... էօլմէգտէն էվէլ թաթլը պիր պու-
սէկէ նայիլ օլմագ՝ ճէսարէթ տիր... իմտի, էօր պէ-
նի սէվկիւլիւ գըղըմ:

Րօզ. — (Էօլիւմ բատտէսինտէ պուլունան խասթանը
թէլլար պէ թէքրալ էօրէրէք) Աղլգէ վալիտէճիւթ,
սիղ եաշտեաճագընը... հէքիմ սիղի գուրթարա-
ճագ տըր:

— Հէքիմէլէր էօմրիւն հաքիմի օլմանըպ, էօմրիւ
պիր աղ ուղաթտըրմագտան դայրի պիր շէյ եաբա-
մաղար... օտա հէր վաղըթ տէյիլ, արա ուրա վա-
մաղար: — Շիմտի, գըղըմ, իլաճըմ վէր... հէր նէ
գը օլուր: — Շիմտի, գըղըմ, իլաճըմ վէր... հէր նէ
գատար պէյհունտէ իսէ տէ, սէնի խօշնուս թմէք իշին
իշմէք իսթէրիմ:

Յիւլիազը ժան, իւսճը ալըս իշտի, վէ պուենուէն իւզէրինէ տէրին վէ ուզուն պիր ուզուեա տաւտը:

Օլ միւհթէրէմ գահուն իլէ Վէրօնիք արասընտա վուգու պուլան միւքեալէմէնի թաադիս իտէն իֆի կիւն զարփընտա, խասթալըգ՝ տէհէթիլ սուրէթտէ իլէրլէտի, վէ թապիսլ՝ Բօզ իլէ սատըգ պէսլէմէնի ալըրճա չաղըրըս:

— Մատամ Մատունուն՝ վասիեէթնամէսինի թանգիմ իթմիլ օլտուղունու պիլիեօ՞րմուսունուզ, տէտի:

Բօզ, մուխաթարանըն եագըն օլտուղունու իրանէ իտէն պու սիւալտէն տիւ չարը տէհէթ օլարագ, նէ՛ ճէվապ վէրէճէկինի շաշըրտը, վէ Վէրօնիք, մէրգուլմէնին ե էրինէ:

— Սէվկիւլիւ մատամըն քեաֆֆէյի իլէրի մուն թագսամ տըր, տէյի ճէվապ վէրտի:

— Էօյլէ օլտուղունա էմինմիսինիզ:

— Էվվէթ, քեամիլէն էմինիմ:

Տօգթօր, Բօզուն էլինի թութուս:

— Գըզըմ, շիմոիեէ գատար իգթիտարը աճիգանէմին միւսաատէ իթտիկի մէրթէպէ չալըշտըմ, թէէս սիւֆ իտէրիմքի, պուենտան պէօյլէ թէէնպպիւսաթըմըն Փայիտէսի օլմաեաճաղընը պիլտիկիմտէն, հիւ պիր չէյ եաքամամ, տէտի:

Բօզ. — (Նընչկըրտաեարագ.) Տիմէք վալիտէմ թէր-քի հաեաթ իտէճէք տիր:

Օլ անէ տէկին կէնճ գըզ՝ միւսլէմ պիր իսմիտի

պուլունմագտա իքէն, պու տէֆա մէզքիւր հագըգէթի զալիմէյի իշտինճէ, էօյլէ պիր աճը տուլտու քի, հիւ պիր թապիր իլէ թարիֆի գապիլ տէյիլ տիր:

Վէրօնիք՝ պագը միւլայիմ վէ լաթիֆ սէօզլէր իլէ մէզպուրէնի պիր ազ թէսիին իտէպիլտի իսէ տէ, գալ-պիլտէ աշըլան ճէրիհա գաբանմատը:

Օ կիւնիւ ազամ իւզէրի, ժանըն ուեուզուգլուգու կէշտի, վէ էվվէթի գատար զայիֆ օլմատըղընը հիսս իթտի, Ջանն իտէրսին քի, եէնիտէն հաեաթը թագէ քէսպ իտիեօրտու:

Բօզ իլէ Վէրօնիք օլ էսնատէ եաթաղըն եանընտա պուլունմագտա իտիլէր:

Ժան Մատու. — Տայիմի սուրէթտէ եաթմագլըղմ պէնի եօրուեօր. պիր ազ օթուրմագ իպթէրիմ, տէտի-կինտէն, կէնճ գըզ վէ ինթիեար պէսլէմէ՝ խասթանը, գօլթուգլարը ալթընա եաթթըգլար վագ իլէ, եաթաղընտա օթուրթտուլար:

Պատէհու խասթա՝

— Գըզըմ, շու տօլապը աշ, տէտի:

Բօզ, միւթէէսիր պիր գալս իլէ, վէ կէօզլէրի եաշարմըշ օլարագ, եաթաղըն գարշընտա պուլունան պիւեիւք պիր տօլապա եագլաշըպ, պուենու աշտըգտան սօնրա, խասթանըն նէզտինէ ալտէթ իթտի:

Խասթա. — Իքինճի գաթտա պուլունան բէշկիր-լէրի գալտըր, Օրատա պիր սանտըգճա կէօրիւեօրտուն:

Բօզ. — Էվվէթ, վալիտէճիեիմ:

— Օ սանտըգճաեը ալ, սանա կէթիր:

Բօզ, իւզու իսթարա իթտաթլա, սանտըգճաեը եաթողըն իւզէրինէ վագ իթտի:

Պու. սանտըգճա էսկի ուսուլէ օլուս, գըլմէթսիզ:

վէ մերուրը դէման իւլէ դարարմը իախ Պոռնուսն չէլիք-տէն քիւիտինաէ քիւչիւք պիր անաթար միւմնուտ օլուպ, խաթթա՝ էլի տիթրէեհէրէք, սանտըզմանը աշտը վէ տէրուհինտէն, իւչ մէօհիւր իլէ մէմհուր տէօրթ քէօշէլի պիր մահֆադա ալտը, վէ միւթէադըպէն,

— Գրգըմ, չու մէքթուպու կէօրիւեօրմուսուն, տէտի:

— Էլվէթ, վալիտէճիեիմ, կէօրիւեօրուս:

— Իւզէրինտէ հազըլմըն օլան իպարէեի երւքսէք սէտա իլէ օգու:

Բօզ, էյիլիպ, աթիտէքի քէլիմէլէրի օգուտու:

«Մէվկիւլիւ գըզըմ Բօզումա, — Քէնտիսինէ ագաը իզտիվաճ թէքլիֆ օլունաճաղը, վէ պու թէքլիֆին քէնտիսի թարաֆընտան դապուլ օլունաճաղը կիւն, իշպու մէքթուպու աշաճադ տըր:»

Օլ անէ տէկին կէնճ գըզ, քէնտիսինէ ալլամագտան մէնն իթմիւ իբէն, պու տէֆա արթըգ քէնտիսինի դապթա միւգթէտիր օլամաեարագ, կէօզեաշլարը տամլա տամլա քեաղըտըն իւզէրինէ տիւշտիւ, վէ միւլսսիր պիր սէտա իլէ տէ,

— Վալիտէճիեիմ, պու մէքթուպու նիշին եազարն, տէտի:

Ժան, պու սիւալի իշիթմէմիւ կիպի կէօրիւնէրէք, վէ պինապէրին ճէվապ վէրմէեհէրէք, քէլամընա շէյլէ տէվամ իթտի:

— Թէքրար իտիեօրուս, գըզըմ, սանա իզտիվաճ թէքլիֆ օլունամագտան, վէ սէնին թարաֆընտան դապուլ իտիլմէդտէն էվմէլ, պու մէքթուպու աշամաեաճաղընա եհմին իթմէլիսին, տէյի պէեան իթտի:

Բօզ, էլինի մէքթուպա ուզաթարապ,

— Եէմին իտէրիմ, սէվկիւլիւ վալիտէճիեիմ, տէյի պէեան իշլտի:

Պատէհու Ժան Մատու՝ մէգըիւր մէքթուպու եինէ սանաըզմա տէրուհինէ վազ իլէ դաքաեըպ, չու սէօզլէրի իլապէ իթտի:

— Գրգըմ, շիմտի պու սէնին տիր... պէն տէ պուստան պէյլէ րահաթիմ... Էազընտա պիրիպիրիմիդտէն այրըլաճաղը... միւսթադպէլ հազգընտա հիշ պիր գօրգուս դալմամըն տըր, վէ Պրի գօնթ-Բօպէրտէքի մուգալէլաթ մուհարրիքիմիպ Մ-Բէրէն՝ սէնին իսմինէ օլան պազը էսհամըն իրապարընը, հաեաթըմտա պանա թէլպիմ իթտիլի կիպի, վէ ֆաթըմտան սօնրա տախի սանա թէպիմ իտէճէք տիր:

Բօզ, եաթաղըն եանընտա տիզ չէօքիւպ երւզիւնիւ եաթաղըն չարապըլա կիպիտի Հընչկըրտըղընտան նաշի ումուզարը չըգըպ էնիեօրտու: Պիշաթէ պօղուլմագ հայինտէ իտի, Ժան շէյլէ տէվամ իթտի:

— Մէմուլ իտէրիմքի, Վէրօնիք սէնտէն ապա այրըլմաեաճաղ տըր: Պոռնուսիւ պէրապէր, աշվալ վէ վէգայի, մէրգումէտէն այրըլմաեա սէնի մէճպուր իտէրէր իսէ, իշթիեարըղը դէմանընտա մէրգումէնին իսթիրահաթընը թէէմին իտէճէկինէ էմինիմ, Պէնիմ կիպի օտա սէնի պիւեիւթտիւ... օ տա պէնիմ գատար սէնի սէվէր: Պէն անը սէնին նէգտինաէ իքինճի վալիտէ մագամընտա պրագըեօրուս - իքինիպ տէ պէնի տէրաղըն իտին:

Իշթիեար պէպէմէ իլէ կէնճ գըզ՝ էօլիւս րատտէսինտէ պուլունան խաթթանըն ուլմուշ օլան եանագլաղընը էօբտիւլէր: Պու մէնգարէ դաեէթ միւլսսիր իտի:

Ժան, մէնզարէի մէջքիւրէնին ուղամասընա վագըթ պրագմանեարազ,

— Արթըզ պու Փանի տիւնեանը տիւշիւնմէիւզ, ճէննէթի տիւշիւնմէք լագըմ տըրւ - Վէրօնիք, պէնիմ սատըզ տօսթում, հայտէ կիթ, Սիւսի գարիեէսի պաշ րահիպինի պուշ կէթիր, տէտի:

Մուճիպինճէ Վէրօնիք հարեքէթ իթտի, վէ պիր սաաթ սօնրա, րահիպի մէրգում կէլիպ, խասթանըն սօն վէզայիֆի րուհանիեէսինի խփա իթտի, վէ անըն կիթմէսինի միւթէադըպ, կէօզլէրի գարարմանա վէ տիւի աղըրլաշմանա պաշլամըջ օլան Ժան, քէնտիսինէ տօղրու էյիլմէլէրի իչին, Բօզա վէ Վէրօնիքէ պիր իշարէթ իթտի:

Սօն տէփա Ժան Մատու, մէրգումէլէրի եիւրէկի իւզէրինտէ գալիէն սըգտըգտան սօնրա, պաշը արագսընա տէվրիտի, վէ եարը աշգ օլան աղզընտան զայիֆ պիր աշ սէտասը չըգտը, վէ պու սէտա իլէ, Ժանըն րուհը բաքի ճէնապը Հագգա թէսլիմ օլտու:

Վէրօնիք՝ սէվկիւլիւ մատամասընըն վէփաթ իթմիշ օլտուղունու անլաեարազ,

— Տուա իտէլիմ, տէտի:

Պինապէրին իշթիեար պէսլէմէ իլէ կէնճ գըզ, միւթէվէֆիեէնին եաթաղը եանընտա, հընչկըրտա եարազ տիզ չէօքտիւլէր:

Պու սըրատա նէ՞ կիպի մէնգարէ վագը օլտուղունու հէր քէս անլաեապիլէճէկիւնտէն, մէնգարէի մէջքիւրէ հագգընտա թաթմիլի քէլամը զայիտ ատտ իտէրիզ:

Վէրօնիք՝ պու սըրատա Բօզ իչին սէպէպի թէսլէլի օլտու: Մէրգումէ, պէսլէ պիր վագըա զէմանընտա սիւքիւնէթէ իշթիեան պուլունտուղունու տէրքլէ,

թէշպպիւսաթը լագըմէեր իճրա իթտի, վէ Բօզ տալի, իսթէր իսթէմէզ, ճէնտգէեէ տալէթ իտէճէկի քիմսէլէրէ պիրէր մէքթուպ եագմագ խըտմէթինի տէրիւհտէ իլէտի:

Ճէնաղէ ալաշընըն իքի կիւն սօնրա իճրասը մուգարէր օլտուղունտան, մէքթուպաւ տէրհալ կէօն տէրիւտի:

Բօզ, քէտէրի աղիմինտէն նաշի պիւսպիւթիւն շաշըրմըջ օլմասըլա պէրապէր, մատամ տը Լօրպագ իլէ անըն քէրիմէսի Բընէհէ, վէ Սէն-Մօր մէքթէպի պաշ րահիպիսինէ տէ տալէթ թէշքիւրէսի եագմանա ունութ մատ:

Մատամղէլ Բընէ պիր գաշ կիւնտէն պէրու մէքթէպէ ալմէթ իթմիշ օլմաղլէ, իլք տէփա մէզպուքէֆէլաքէթի վագըմտան խապէրտար օլտուղունտա, մուհիպիւսինին կիրիֆթար օլտուղու քէտէրի խաթըրլա եարագ, աճը աճը կէօզ եաշլարը տէօքտիւ: Իշպու կէնճ գըզ, շիմտիէ գատար մէջքիւր մէքթէպալէնմէմնուն իքէն, մուհիպիւսինին զայպուպէթի իւզէրինէ, սըգըմանա պաշլատը, վէ տիկէր մէքթէպիլ արգատաշլարը իշինտէ պուլունմասըլա պէրապէր, խալի պիր մահէլլտէ պուլունտուղունու զանն իթմէքտէ խի:

Իմտի, Բընէ, պաշ րահիպիէ միւրամաթլա,

— Աճապա վալիտէմ նէ՞ եարաճագ տըր... շիւպհէսիզ օ տա պու խապէրի էսէֆիլթիմալի իշթմիշ տիր... մուհիպիւսի թէսլէլի իթմէք իւզրէ նէզտինէ կիթմէք իսթէրիմ, միւսաատէ իտէրմիսինիզ, տէտի:

Պէսլէ պիր սըրատա, թապիլի մէքթէպին միւտիւրէսի քէնտի թարաֆընտան հիշ պիր գարար վէրէմէեէճէկիւնտէն,

— Սէյկիւ լիւ գըզըմ, պու խուսուստա մատամ վա-
լիտէնիզին գարարընը պէքլէմէլիեիզ: Թէէմին օլուն,
քէնտիսի սիզին պու արզուեուզու քէլթի իթմիշ տիր,
վէ մուրատընը սիզէ պիլտիրէճէք տիր... իմտի պէք-
լէեէլիմ, տէյի պէեան յլլէտի:

Բընէ, պու գարարա իթատաթլա, մահզուէն վէ
միւքէտտէրէն պէքլէտի:

Գարիինի քիրամըմըզը, Լինէ սօգաղընտաքի օթէլէ
տազէթ իտէրիզ:

Մ. տը Լօրպագըն, Պօշար-տը-Սարեն սօգաղընտա
կասթօն Տօպէրիվէ կիտէրէք, պիրինճի զէվճէսինին
մէզարը իւզէրինէ վազ իտիլմէք իւզրէ սանէմ իմալ
իթտիրտիկի զէմանտան, վէ Թէրէզ Տօմօնուն զէվճի
օլալըտան պէրու, Բարիս մէքթէպի ումուրը թըպպի-
եէսինտէ մուալլիմ պուլսանն գաթըն, զաթէն էհէմօ օ-
լան վազիեթի տահա զիեատէ քէսպի էհէմիլիեթ իթ-
տի վէ պիլեիլտի:

Մ. տը Լօրպագ Ֆէվզէլտտէ նազարտա օլան իւ-
գէլատան օլուպ, Պրանսատան մատա, թէքմիլ էվ-
րօքտան ումում թարաֆընտան մազարը թագտիր օլ-
մագտա, վէ հազգընտա հիւրմէթ վէ բիտեթ կէօս-
թէրիլմէքտէ իտի: Լաքին մէրգուս իշին, պու եօլտա
կէօրտիլիլ առարը թէվէճճիւհ, Փալիլեատը տախիլին-
տէ պուլտուզու սաստէթ վէ րէֆաշլլէթին եա-
նընտա հիշ գապիլինտէ իտի:

Թէրէզ, մէրգուս իլէ էվլէնտիկի սըքատա, գալ-
պինտէ էսէրը աշգ ու մուհապպէթ օլմամագլա պէրա-
պէր, Վոյն պիր նամուպու գատըն օլաճաղըմ տէմիշ,
վէ տօգթօր տախի ճէվապէն, Վոյն տէ սիզի պիր զէվ-

ճէի մէսուտէ գըլաճաղըմ տէյի պէեան յլլէմիշ իտի:
Թարաֆէյն վատարընը միւքէմէլէն թութուուար:

Թէրէզ, նամուպու պիր գատըն, մէսուտ պիր վալիտէ
վէ ումումուն նազարընտա սաստէթի միւքէմէլէեի
հայիզէ օլուպ, Լաքին քէնտիսի իշին, օ սաստէթ լէ-
քէտէն արի տէյիլ իտի: Մէզպուրէնին գալպինտէ իքի
գանը եարէ աշլլմիշ իտի քի, հիշ պիր շէյ իլէ գա-
բանմաը միւքէլին տէյիլ իտի:

Պուլարտան պիրի՝ քէնտի սէպէպլլէ վէֆաթ իթ-
միշ օլտուզուեու զանն իթտիկի կասթօն Տօպէրիվին
իտաթընէսի, վէ տիկէրի տէ, հանաթտա օլտուզուեու
պիլտիկի, ֆագաթ ալա կէօրէմէմէքտէ օլտուզու գը-
զընըմիւլահաղաը օլուպ, ֆագաթ Թէրէզ սիմասընը
էօյլէ պիր նիգապը մանէվի իլէ սէթր իթմիշ իտի քի,
թէպէսիլմիւ տլթընտա կիզլէնմիշ օլան կիրտապլար
հագգընտա շիւպհէեէ գահլպ օլան պուլուեամագ իտի:

Մատամ տը Լօրպագ զէնտիսլլէ միւնասիպէթի օ-
լանլարըն ճիւմէսի թարաֆընտան սէվիլիպ, տօգթօ-
լուն տօսթլարը իտէ, մէրգուս իլէ կէօրիւշտիւքլէրին-
տէ, մէզպուրէեի մէտհ ու սէնա իտիպ, տիկէր հէր
հանկը գտաըն իլէ էվլէնտէ, պուլուն գատար համլլէե-
թի, հիւանի ճէմալի վէ զէքեալլէթի պուլուեմուշ օլ-
մահաճաղընը թէէմին իթմէքտէ իտիլէր:

Մ. տը Լօրպագ, խայրիսահ պիր գաթ օլմասըլլա,
Թէրէզ տախի, անըն ումուրը խայրիեէսինէ իթիրաք
իթմէքլէ Ֆէվզէլտտէ մահզուզլլէթ հիսս իթմէքտէ,
վէ չօգ տէֆա սատէ պիր էլպիսի կիլինմիշ օլտուզու,
վէ եիւզիլիլ գալըն պիր նիգապ իլէ էօրթմիշ պուլ-
լունտուզու հալտէ, պիլգաթ ֆուգարա վէ խանթակ-
եանը զիեարէթէ, վէ իեանն թէվլիլինէ կիտէր իտի:

Մատամ Տոմոն, բէք չօգ զայրէթլէ ագըպէթ իււ էմր էլտէ իտիլէն սէրվէթին մէսէրրէթլէրինէ ուղոււն միւտտէթ նայիլ օլմամըլ օլտն զէվճինին վէֆամընտան սօնրա, տայիմա եալընըլըզտան հազզ իթմէքտէ իտիւ Մէրգոււմէնին աիւնեէվի տուլղուլարընճա տա աուլա թէպէտտիւլ վազը օլմամըլ օլուպ, էլան տամա-տընըն խանէսինտէ իգամէթ իթտիկի ճիհէթլէ, մէրգոււմոււն տապէթլիլէրինտէն վէ սայիր միւսաֆիրլէրինտէն սըզըլմագտա, վէ վիգիթա վիրմէք վէ միւսաֆիր գապուլ իթմէք կիւնլէրի օլմատըլընտա, եալընըզտա տիշարը չըգմագտա, վէ անճագ թաամ վագթըլ ազտէթ իլլէմէքտէ իտի:

Մատամ Տոմոն՝ նէ՛ աօգթօրոււն օղու Րընէեի վէ նէ՛ թէրէզին գըզընը սէվմէեիպ, ֆագաթ հիսսիւսթը հագըգիւնէսինի կէօսթէրմէսի՝ նէ՛ տէրէճէ չարըլը մուամէլէ օլտուղոււնու պիլտիկինտէն, պուսիարա թէպէտտիւլ իթմէքտէ իտի:

Մէրգոււմէ, իգտիրապը գալպ իշինտէ տէ պուլոււնմաեօրոււն: Շէօյլէ քի վագթիլլէ իրթիքեապ իթմիշ օլտուղոււ սուի մուամէլէսինի, մէնֆաաթը չախիլէ մագսէտիլլէ թէքրարա հաղըր իտի:

Մ. աը Լօրպագ իտէ, շյու գատըն գարըսընտա իպրազը նէգաքէթտէ գուսուր իթմէմէքլէ պէրապէր, տախիլի պիր հիստտէն նաշի, հագընտա աւալ րիտեթ վէ թէյլ, ճիւ հիւ պուլոււնմամագտա իտի:

Հէր սապաշ, Լինէ սօգաղընտաքի օթէլտէ, ալաֆրանկա սաաթ օն պիր պուշուգտա, էօյլէ թաամը իտիլիպ, պիր կիւն եինէ պու սաաթտա, Մ. աը Լօրպագ իլէ օղու Րընէ, թէրէզ վէ մատամ Տոմոն ուլֆրատա օթուրատուգարը հալտէ, պիր խըզմէթքար, կիւմիւշտէն քիւշիւք պիր թէյաի տէրուսինտէ պիր խայլի մէքթուպար օլարագ իշէրի կէլտի, վէ խանէ սահիպի մէքըիւր մէքթուպարը կէօգտէն կէշիրտիկի սըրաաա, սիւսաշ շէրշիվէլի պիր մաշֆաաա իւզէրինտէ գէվճէսինի իսմինի օգոււեուպ, իշպու մէքթուպու մէզպուրէեէ վէրէրէք:

— Թէրէզ, պու մէքթուպ սիզին տիր, տէտի:

Թէրէզ. — Ճէնաղէեէ տապէթ պիլլէթի օլմալը. եազըսընը թանըմաեօրոււմ, աճապա քիմին թարաֆընտան կէօնտէրլիմիշ տիր Սչըպ օգոււմագլըլմա միւսաաաէ իտէրմիսինիլ:

— Նիշին իթմէեիմ:

Պու սուրէթլէ մատամ աը Լօրպագ, մաշֆագաեը աշաը, վէ միւնտէրիճաթընը օգուտուգտան սօնրա, աճը պիր նիտա րէֆ իթտիկի կիպի, եիւզիւնտէ տախի էսէրը մաշգոււնիլլէթ հապըլ օլտու:

Րընէ. — Վէֆաթ իտէն քիմ տիր:

Թէրէզ. — Գըզգարընտաշընըն մուշիպպէսի Րօզոււն վալիտէսի տիր:

Րընէ. — (Լէհճէսի սօլարագ.) Վաշ պիշարէ գըզճըղագ:

Տօգթօր. — Քէնտիսինի թանրեօր մու խտինիզ :

Թէրէզ. — Վէֆաթ խտէն գատընը թանրմազ խտիմ,
ֆազաթ գըզը Բօզ Մատուեու թանրըմ, վէ գիեա-
տէսլլէ սէվմէքտէեհիմ :

Էօթէնի, մատամ տը Լօրսաղըն սէօյլէտիկի խմի
իշիթտիկինտէ սարսըլտը, վէ հէեհէճանընը կիւճ իլէ
զապթ խտէպիլտի :

Թէրէզ, քէլամընա շէօյլէ տէվամ իթտի :

— Բօզ՝ ճալիպ վէ տիլպէր պիր գըզ տըր : Սէն-
Մօրտա, գըզըմըզ Բընէնին պուլուհնտուղու մէքթէպտէ
թալիմ ու թէրպիեհէ օլմուշ տուր : Բէք չօգ տէֆա
խմինի գիրք իթտիկիմի իշիթմիշտինիզ տիր :

Տօգթօր. — Սահիհ տիր. խմինի ունութմուշ խտիմ :

Թէրէզ. — Բիգգաթը գալպիեհէսի սօն տէրէճէ օ-
լան պիշարէ Բօզ՝ շիմտի հալը մէյեուսիեհէթտէ օլա-
ճադ տըր : Տիկէր թարաֆտան, գըզըմ Բընէ տէ,
Բօզու քէնտի գըզգարընաալը կիպի սէվտիկինտէն, պու
խապպտէն ֆէվգէլատէ միւթէհասիր վէ միւքէտտէր
օլմասը թապիլ տիր :

Բընէ. — Վալիտէ, ճէնաղէ ալայը նէ՞ վազըթ իճրա
օլուհաճադ տըր :

— Եարըն :

— Կիտէճէյիզ, տէյիլմի :

— Շիւպէնիզ պէն կիտէճէյիմ. էկէր արգու
իտէրսէն, օղլում, սէն տէ պէնիմէ կէլիրսին :

— Էկէր մէքթէպէ ուղրաեղ պըզգարընտալըմը
ալըր վէ պիրլիքտէ կէօթիլրիւրսէք, զանն իտըրիմքի,
քէնտիսի իշին պիւեիւք պիր թէսէլլիեհէ սէպէպ օլուր :

— Պէն տէ սէնին զաննընտա օլտուղումտան, մէք-
թէպէ ուղրաեղ, գըզգարընտալըն տըլըլը :

Էօթէնի Տօմօն, օլ վազթա գատար տինլէմէքլէ
իքթիֆա իթմիշ օլուպ, լաքին ֆիքրինտէ պազը շիւպ-
հէսի պուլուհնտուղուեուսն, շու սըրաթա պու եօլտա
միւքեալէմէքէ գարըլտը :

— Կիթմէք իսթէտիկինիզ ճէնաղէ ալայը Բաթիստէ

մի վուգու պուլաճադ տըր :

Բընէ. — իճր, պիւեիւք վալիտէ :

— Էօյլէ իտէ նէ՞րէտէ վուգու պուլաճադ տըր :

— Սիւսի-ան-Պրիտէ :

Մատամ Տօմօն՝ ալթիւթիլի կիւնիւ իզհար իթմէմէ կէ
չալըլմադա պէրապէր, պէլլիտիզ սուրէթտէ տիթրէտի,
վէ ճէվապա աղաղէ :

— Սիւսի-ան-Պրիտէ՞ մի : Պիշարէ գատըն Սիւսիտէ՞
մի վէֆաթ իթմիշ, տէտի :

Թէրէզ. — իճր, վալիտէ, քէօյտէ, Բօզլի շիֆթ-
իկինտէ :

— Միւթէվէֆիեհէ գատընըն խմի նէ՞ տիր :

— Ժան Մատու... Իշթէ վալիտէ, ճէնաղէ ալայը

իշին եազըլան տալթի պիլլէթի շու տուր :

— Թէրէզին վէրտիկի քեսաղըտը մատամ Տօմօն ալըր
իքէն, էլլինի սարմամաեա չալըլմադա խտի իտէ տէ,
մուվաֆիֆադ օլմամադտա խտի :

Մէրգումէ, պիլլէթի ալըպ, ալթիտէքի սաթըրլարը
օղլուտու :

«Մատամ Ժան-Ժէրմէն Մատու, 1886 սէնէսի յուն-
վարընըն 20նճի կիւնիւ, էլլի պիր եազընտա օլտուղու
հալտէ, վէզալիֆի բուհանիեհէսինի պիլլիֆա, Սիւսի-
ան-Պրի գատապառ տալիլինտէ, Բօզլի շիֆթիկին-
տէքի խանէսինտէ թէպիլմի բուհ իթմիշ օլմաղէ, ճէ-

նագէ այլաբը՝ մահը հալին ՉՉնճի ճուստտ կիւնիւ, թամ սաաթ Ձտէ, Սիւսի քիլիսէսինաէ իճրա խորլէճէկինտէն, պիլճիւմէ տէրպապա՝ մէզպուրնին քերթմէսի Բօզ Մատու, վէ սատրգ խըզմէթճիսի վէ մուհիպպէսի Վէրօնիք ժալթիէ թարափընտան միւթէվէֆիեէնին խանէսինէ տալէթ օլունուրլար։

Սիւսի պաշ րահիպինին՝ վէֆաթընտան ազ էվվէլ մատամ Տօմօնա վազը օլան իֆատէլէրինի օգուեանլարըմը խաթըրլարլար իսէ, մէզպուրնին, պու տէֆա մէզքէրի ճէնագէ քեաղըտընը գրաաթ իթմէսինտէ, տէհէթիթինին նէ տէրէճէտէ օլտուղունու անլաեապիլիւրէր։

Էօթէնի՝ Վէրօնիք ժալթիէ իսմինի կէօրտիւկիւնտէ շիւպէսի գալմատը։

Վէրօնիք, մալիւմ օլան մազպաթաեը իմզալաեան իւշ քիշիտէն, եանի օն տօղուզ սէնէ մուգատտէմ պիր ֆուրթունալը կիճէտէ, քէնտիսինին, թէրէզին գըզընը պիր գուլիպէ տէրունինտէ պրադամալըք ճինաեթիթինի իշլէտիկինի կէօրմիւշ օլան քիմնէլէրտէն պիրի իսի։

Լաքին թէրէզ, Բօզ Մատուեու նաթըլ թանըմը, վէ նէ՞ կիպի դարիպ պիր թէսատիւֆլէ թէրէզին՝ պիրի դայրը մէշրու, վէ տիկէրի մէշրու օլան գըզլարը Բօզ իլէ Բընէ, այնի մէքթէպտէ պուլունմուշլար, վէ պէյնլէրինտէ իւլֆիթ հասըլ իթմիւշլէր իսի։

Թէրէզ, գըզընըն իզինի պուլմուշ օլտուղու հալտէ, պու քէշֆ՝ ճիւզի պիր պատիւրէթսիզլիք նէթիճէսի օլարազ, տէհէթիլ նէթիճէլէրի ինթաճ իտէմէ՞զմի իսի։

Էկէր մատամ տը Լօրպազ, Բօզ Մատուեուն Բօլին Տօպէրիվ օլտուղունու պիլմէօրտու իսէ, օ չօճուգա վալիտէլիք իթմիւշ օլան միւհթէրէմ գատընըն ճէնագէ

ալալընտա հազըր պուլունմազ խէզրէ Սիւսի-ան-Պրիէէ կիթտիկինտէ անլամաեաճա՞գմը իսի։

Հասըլը կէօրլիւմէզ պիր գարանլըք իշինտէ կէօմիւլմիւշ օլտուղունու զանն իթտիկի թէքմիւլ կէշմիւշ գէման՝ պիրտէն պիրէ գաշիր օլուպ, շէօյլէքի Բօզ խարիճտէն ալընմըշ պիր չօճուգ օլտուղու, վէ էլպէթթէ ժան Մատուեուն ֆամիլեասը պուլունտուղու ճիւշէթլէ, միւթէվէֆիեէնին միւրասընտան տօլաեը զուհուր իտէճէք միւնադաւարտան հազըքէթի հալին գաթիէն անլալըմասը իսէ, Էօթէնի Տօմօնու խաթիրահաթընը իկալ իթտիքտէն պաշգա, գըզընըն չայիզ օլտուղու հիւրմէթ վէ րիաեթիթ տէ զայպ վէ մաշվիտէճէք իսի։

Հէման պիր սանիյյէ գարֆընտա պու գարմազարը միւլահադալար՝ օլ խային վալիտէնին ֆիքրինտէ հասըլ օլուպ, տէհէթիթին սօն տէրէճէէ վարտըրտըլար իսէ տէ, մէրգու մէ քէնտիսինի գապթա միւզթէտիր օլարազ, տէհէթ վէ ալթիւսթիւկիւնիւ խարիճի իշարէթլէր իլէ պէլլի իթմէտի, վէ Թէրէզէ խիթապէն,

— Սէն պու ժան Մատուեու նէրէտէն թանըտըն, տէյի պէեան իլլէտի։

Թէրէզ — Ջանն իտէրիմքի, վալիտէ, մէրգումէեի թանըմատըղըմը պիր ազ էվվէլ հուզուրունուգա պէեան իթտիմ։

— Էվվէթ, էվվէթ, ունուտուեօրտում... Բընէնին մէքթէպինտէ պուլունան գըզ՝ անըն գըզը Բօզ Մատու մու տուր։

— Էվվէթ, ֆազաթ վալիտէսինին խաթալանմասը իւզէրինէ միքթէպտէն չըգմըշ տըր։

Մատամ Տոմոն՝ պիր ազ սիւքիւթ տէն սոնրա շէօյէ տէվամ իթտի .

— Թանրմատըընը պիր գատընըն ճէնաղէ ալա-
յընտա հազըր պուլունտուրմագ իւզրէ, Բընէեի ալըպ
կէօթիւրմէնիզէ լիւզում կէօրմէեօրում : Ճէնաղէ ալայ-
լարը՝ զաթէն մուճիպի քէտէր վէ թէէսսիր շէյլէր օ-
լուպ, ինսանըն էօմիրա տաթիլինտէ, պիզզաթ քէնտի
Փամիլեսար միեանընտա օլ գատտր վագը օլուր քի,
խարիճտէն օլան քիմսէլէրին ճէնաղէ ալայլարընտ
պուլունմագ՝ Փազլա պիր շէյ տէմէք օլուր : Զաթէն
Բընէ՝ նաղիք թապիլեսաթ վէ սինիրլի պիր գըզ օլուպ,
պօշ պիր շէյտէն միւթէսսիր օլարադ խասթալանմագ-
տա տըր : Իմտի, էկէր րէֆիգէսի Բօզ Մատուու, զանն
իթտիկինիզ տէրէճէտէ սէվիեօր իսէ, անըն միւ-
թէէսսիր հալի՝ քէնտիսինէ Փէնա սուրէթտէ տօղու-
նաճագ տըր : Պէն տէ վալիտէ օլմուշում տուր : պինա-
պէրին թէճրիւպէ իլէ թէէմէն իտէպիլիրիմք՝, թօր-
նում կիպի տուլլուլու չօճուգլարը, հադգլարընտ
մուզիրր օլապիլէն շէյլէրտէն սաղընմագ լազըմ տըր :

Մ. տը Լօրպագըն օլլու . — Պիւեիւք վալիտէ, չը-
գան սէնէ գըզգարընտաշըմ մէքմէպտէ խասթալանտը-
ղընտա, Բօզ Մատու՝ օնա Փէվզէլատէ մուհապաթ
վէ Փէտաքեսարլըզ կէօթէրմիւ, վէ հազըգի պիր գըզ-
գարտաշ կիպի գաեըրմը վէ թէտափի իթմիւ տիր :

Էօթէնի . — Պունտան նէ՞ նէթիճէ չըգարմագ իսթէ-
եօրսուն :

— Շու նէթիճէեի չըգարմագ իսթէեօրումի, քէ-
տէրի ապիմէ միւսթաղարագ օլան օ գըզճաղաղըն քէ-
տէրինէ իշթիրաք իտէրէք, վէ վալիտէսինին մագպի-
րէսինէ գատար քէնտիսինէ րէֆագաթ իլէեէրէք, թէ-

վէճիւհ վէ րիգգաթըմըզ պիլֆիլի կէօթէրմէլիեիզ,
Պունտան պաշգա, պէն՝ գըզգարընտաշըմն ալպէա-
գընը քէք էյի պիլիրիմ : Ճէնաղէ ալայընտա պու-
լունմագտան իսէ, պուլունմամար քէնտիսի իլին տա-
հա զիեատէ մուխաթարալը օլտուղունու թէէմին իտէ-
պիլիրիմ :

Էօթէնի . — (Տատաղլարընը ըսըրարագ, տամատընա
խիթապէն .) Միզ նէ՝ էֆքեսարտաընըզ :

Մ. տը Լօրպագ . — Օղլումուն հազը վար տըր իմ-
տի, Թէրէզին քէնտի հիսթիեսաթ վէճէլէ հարէքիթ
իթմէսինի թալիսիէ խտէրիմ :

Էօթէնի պուլունտան զիեատէ խարա իթմէսի պիւ-
եիւք պիր չարըրըլըզ օլտուղունու անլատըղընտան,
շէօյէ ճէվապ վէրտի :

— Ազիլիմ տօղթօր, սիզ պէնտէն տահա զիեատէ
հաքիմսինիզ : Պէնիմ իֆատէմ վէ իթիրաղըմ, մահա
թօրնումուն Ֆէվզէլատէ տուլլուլու վէ սինիրլի օլմա-
յրան մլպնի իտի, վէ զաթէն պու չօճուգ պազը կլօնա
էնաիլէեի մուճիպ օլմուշ օլտուղունտան, մէզքիւր ճէ-
նաղէ ալայընտա պուլունմատընտան տօղեը վէպէսէ
իտիեօրում, Փագաթ զաթընըզ, հէմ քէտէր վէ հէմ
թապլիլ օլարագ միւսաատէ իթտիկինիզ հալտէ, տի-
մէք օլուր քի, գօրգմագտա օլտուղում մուխաթարա
մէվճուտ տէլիլ տիր :

Պու ճէվապ՝ հազըղլիթի հալտէն արի օլմատըղը իշին
քէք գալիմանէ իտի : Ֆիլվագը Բընէնին՝ նէվիմա խա-
թալըզ գապիլինտէն օլան իֆրաթ տուլլուլուլու վէ
սոն տէրէճէ սինիրլի օլմատը՝ չօք տէֆա քէտէրինին
իթիրաճաթընը զայալ իթտիրմիւ իտի, վէ էկէրէի Մ.
տը Լօրպագըն եաշատըղը ստատէթի հալ իշինաշ գարա

պիր նօգթա վար իտի խէ, օ տախի գըզընըն պու հալի իտի:

Հէր նէ իտէ, Մ. տը Լօրպագ՝ ճէվապէ աղաղէ,

— Հագգընըզ վար տըր, ազիգէմ մատամ. գըզըմըզ Բընէ իշին, պէոյլէ պիր մուգատտէ՝ վաղիֆէյի խփա իթմէսինտէ, պէն, հիշ պիր թէհլիքէ կէօրմէեօրում, վէ վէլէվ թէհլիքէ պիլէ օլսա, օ վաղիֆէեր իճրա իթմէսինէ միւսատտէ իտէրիմ, տէյի պէեան խլէտի:

Պու ճէվապ՝ միւքեալէմէնէ խիթամ վէրտի, վէ պուարա էօյլէ թատմը տա խիթամ պուլտուղունտան, մատամ Տօմօն պիր շէյ տիմէքսիղին տեաղա գալգարագքէնտի տայիրէսինէ չէքիտի, չիւնքի գըզընըն՝ Սիւսիան. Պրիէէ իտէճէկի սէյեահաթընտան վաղը օլսալիլէճէք սուր Նէթիճէլէրի հագգընտա տիւշիւնմէք իւզրէ, եալընըզ գալմահա ինթիեաճը պուլունմագտա իտի:

Մուխաթարանըն մէվճուտ օլտուղու՝ նագապիլի ինքեար օլուպ, պուշուռն էօնիւնիւ ալմագ նա՛սըլ միւմքին իտի:

Պիր արա քէնտիսի տէ Բօղիէ չիֆթիլիկինէ կիտէրէք, վէրօնիք ժալթիէերի պուլմահը տիւշիւնտիւ խէ տէ, քէնտիսինին ճէնաղէ խանէսինտէ պուլունմասը գըզընըն վէ թօրնուշուռն պուլունմալարընտան չօգ վէխիմ օլտուղունու պիլմիւլահաղա անլարա, չիւնքի վէրօնիք, շօնէա քէնտիսինի թանըսա իտի, պուշտան պիր թաղըմ ֆէնա նէթիճէլէր հաթըլ օլսաղը չիւպհէսիզ իտի իմտի, խուսուսիլէ Տօլ պրէօլ րահիպին, «իթթիխաղ օլունմուշ օլան թէհապիլի պսսիրէթքեարանէ սանէսինտէ, Բօլին Տօպէրիվ վալիտէսինին խամին աղա անլամահաճագ տըր» եօլունտա վաղը օլան

սօն սէօղլէրինի տէրխաթըր խտէրէք, շու սըրատա, քէնտիսի իշին ղահէթ ինթիեաթ իւզրէ տալմանմագտան պաշղա չտրէ պուլունմագտա իտի:

Մէրգունմէ, պու թէֆէքքիւրաթ իւզէրինէ, թէմալիլէ տէյիլ խտէ տէ, պիր տէրէճէ քէսպի սիւքիւն իտէրէք, իլէրիսինի րէք զիեատէ տիւշիւնմէքսիզին վուզուաթլարա պէլէլէմէնէ գարար վէրտի:

Բընէ տը Լօրպագ, սուֆրատան գալգտըզ տանսօնարա, եագընտաքի թէլէկրաֆիտանէ կիտէրէք, Սէն-Մօր մէքթէպի միւտրիլէթինէ շու մէալտէ պիր թէլէկրաֆնամէ քէլիտէ իթտի:

«Եարըն, սաաթ օնտա, վալիտէմ վէ պէն, Ըօղիէ չիֆթիլիկինէ կէօթիւրմէք իւզրէ Բընէերի ալմահա կէլէճէերիզ»:

Իշնճ գըզ, մէքթիպին միւտրիլէսի թարաֆընտան պու թէլէկրաֆնամէնէ վագըֆ օլտուղունտա, իրթէսի կիւնիւ Բօղու տէրաղուշ խտէճէկի վէ օնա րիգգաթամիզ վէ թէպիլէթպախշ սէօղլէր սէօյլէնէճէկի միւլահա գասըլա, քէտէրի պիր տէրէճէ աղալտը:

Անճագ օ տագըզատան իթիպարէն կէչէն սաաթլար՝ քէնտիսինէ եանի Բընէէ եըլ գատար ուզուն կէօրիւնիւ պ, օ կէճէսի հէման աղա ուեուեամատը, վէ իրթէսի կիւն, վալիտէսիլէ պիրատէրինին կէլմէլէրինէ սագըզըզըզալ պէլէտի, վէ պուշարըն մուվաալէթինի խապէր ալըպ, թէնէֆիֆիւ տայիրէսինէ գօշտու, վէ վալիտէսինէ սարըմասընտա, իլք տէֆա, «վահ պիլարէ Բօղ» սէօղիւնիւ թէլէֆիֆիւզ, վէ պատէհու շու սէօղլէրի իլալէ իթտի:

— Վալիտէճիւթիմ, պէնի րէֆիգէմին նէգտինէ կէօթիւրմէք կիպի պիր հիւսնի ֆիլիլալ պուլունտուղուն

նա թէչէքքիւր իտէրիւմ. սէնին տէ կէլտիկինէ մէմնու-
նում, Բընէ. Պիչարէ վէ պէտպարիւթ Բօզ, սէվտիկի
քիմսէլէր թարափընտան պու սասարը թէվէճճիւհիւ
կէօրմէքլէ միւթէսէլլի օլաճադ տըր:

Մուախխարէն, թէրէզին մէքլէպէ կէլտիկի կիւն-
լէտէ րաքիպ օլտուղու լանտօեա իւչիւ տէ րաքիպ օ-
լարագ, Սիւսի դարիւնէսինէ տօղրու եօլա չըգուլար:

Պոնլարըն ճէնադէ խանէսինէ մուվասըլէթլէրինտէն
էվվէլ, պիզ, օգուեանլարըմըզ իլէ խանէի մէգքիւրէ
պասթը դատէմ իտէլիւմ:

Պրի-գօնթ-Բօպէրատէքի մուգալէլաթ մուհարրիւրի,
Ժան Մատուենուն վէֆաթը խապէրինի ալըր ալմադ,
Բօզա, պուլունտուղու հալի անլաթտըրմադ իւզրէ,
Բօզիէ չիֆթլիկինէ կիթտիւ: Անճագ մէգպուրէեէ,
չիֆթլիք սահիպէսինին էօյէ գըզը օլտուղունու չիւպէ
իթտիրէճէք պիւր քէլիմէ պիլէ իրատ իթմէտի:

Մուգալէլաթ մուհարրիւրի, Բօզա, իրատլարընըն
իւչ ալըզընը, եանի իւչ եիւզ եէթմիշ պէշ Ֆրանդ
իթա իթտի, վէ Վէրօնիք, ճէնադէ ալայընըն թէրթի-
պաթը հագգընտա Սիւսի պաշ րարասը իլէ մուխապէ-
րէեէ մէմուր օլտու:

Իչպու ալայըն սատէ, Ֆիւգաթ միւնասիպ սուրէթ-
տէ իճրասը մաթլուպ օլուպ, Ժան իսէ, զէվճի իչին
խասսէթէն եարտըրմըշ օլտուղու մագպէրէեէ տէֆն ի-
տիլէճէք իտի:

Բօզ՝ քէտէր վէ իգթիրապտան նաշի, գուվվէթ վէ
տէրմանտան տիւչէն զայիֆ թապիեաթ սոհապընտան
օլմաեղպ, իլք աճըսը կէչտիկի հալտէ, քէտէր վէ իւ-
թիրտպա գարշը քէսպի մէթանէթ իթտի:

Մէրգումէ, հէր շէյի տօղրու սուրէթտէ հիւքմ
իթմէք իւթթիրտընը հայիգ օլմասըյլա, վագը օլան
ղայլըն պիւեիւքլիւկիւնիւ անլամագտա, Ֆիւգաթ հա-
եաթ տէնիլէն մուհարէպէտէ մէյեուս օլմագ ճայիգ
օլմատըզընը, վէ չարէսիգ պիւր շէյէ գարշը չիքեաեէթ
վէ իսեան իթմէք նաորը պէյհուտէ իսէ, մէյեուսիեէ-
թին տէ օ նիստէթտէ մուզիրր օլտուղունու տէրք իյ-
լէմէքտէ իտի:

Վագաա կէօզլէրինին եաշլարը գուրումուշ, վէ
հընչըրտամասընտան կէօքսիւնիւն գալգըպ օթուր-
մասըլտուր օլմուշ օլուպ, քէտէրի աղիմի խարիճէ աքս
իսլէճէք եէրտէ, տախիլինտէ թէճէմիւ իթմէքտէ, վէ
եալընըզ Վէրօնիքէ:

— Պիչարէ վալիտէմ, պիզի բէք չարուգ թէրք իթ-
տի. ոլէն իսէ, եանըմըգտա գալարագ, իշթիեարլան-
տըզընը կէօրէճէեիմ տէյի զանն իտիեօրտում, տէյի
պիեան իլլէմէքտէ իտի:

Վէրօնիքին քէտէրի տէ կէնճ գըզըն քէտէրինտէն
նօգսան օլմամագլա պէրապէր, Բօզուն կէօգ եաշլարընը
եէնիտէն ագըթմամագ իչին, քէնտի կէօգ եաշլարընը
ագըթմամագ չալըլմագտա իտի:

Ճէնադէ ալայընա տալէթ օլունան էլխաստան պա-

զըլարը, Բօգիւն չի ֆիթլիկինէ վասըլ օլմանտ պաշլատը-
լար, Բօզ, պուռնլարը գասպուլ իլէ, շիւքըանիէթիինի
պէեան, վէ հալը սիւքըանտէ կէօրիւնմէեէ ճահատ իթ-
մէքտէ խտի:

Աւմուսնէ մագհարը հիւրմէթ օլտն վէ սէվիլէն օլ
գասընա, սոն իլթիֆաթ վէ ինթիլիւրմարընը արզ իթ-
մէք իթմէեէնէ կհալի մէմլէքէթտէն ազ վագըթտա օլ
գատար նուֆուս կէլտիլէր քի, սէյֆիէեէտէ, պուռնլարը
իթթիալ իչին հէման եէր գալմատը:

Արա սըրա Բօզ, հագըրուեա աթֆը նագարլա, Բընէ
իլէ պիլատէրինի վէ մատամ տը Լօրպագը արամագտա
իտի խէ տէ, պուլամամագտա խտի:

Քէնտիսինն պու տէրէճէ սէվտիկի քիմսէլէր աճա-
պա կէլմէեէճէ՞ք մի իտիլէր. քէտէր վէ տէրտի արա-
սընտա քէնտիսինի թէ՞ք մի իտէճէք իտիլէր:

Պու խուսուս՝ մէրգումէեէ միւմքինսիզ կէօրիւն-
մէքտէ իքէն, պիլտէն պիրէ, պէլէտիկի քիմսէլէրի
կէօրմէքլէ, զաիֆ պիլը սէտա րէֆ իթտի, վէ մէրգու-
մանա տօղրու իլէրլէտի:

Թէրէզ՝ Բօզա սարըլըզ էօրէրէք:

— Ծէսուր օլու, սէվիլիւլիւ գըզըմ, տէտի:

Մատմաղէ Լընէ տաթի կէօղլէրի եաշարմըլ օլա-
րագ, մուհիպսինն սարըլար:

Բօզ՝ օլ անէ տէկին քէնտիսինի զապթ իտէպիլմիշ
իքէն, պու տէֆա գապթը միւմքինսիզ պիր հէեէճանա
տիւչար օլտուղունտան, հընչլըրմանա պաշլատը, վէ
իթի կէնճ գըզլար, եէկտիկէրինի գուճագլամըլ օլ-
տուգլարը, վէ էթրաֆլարընտա պազը քէսան թօր-
լանմըլ պուլուստուղու հալտէ, պիր գաջ սանիյէ կէօզ
եաշը տէօքտիլէր:

Մալիւմ օլտուղու իւզրէ, հէեէճան վէ թէլսիւր
վէ կէօզ եաշլարը՝ պիրինտէն տիկէրինէ սիրտէթէ
մէյեալ օլտուղունտան, քեաֆիէյի հագըրուն տաթի
մէրգուման կէնճ գըզլար իլէ, պիլիքտէ աղասըլար:

Պու սըրատա եալընըզ պօղուգ պիր հընչլըրտամա
սէտաը իշիտիլմէքտէ օլուպ, Բօզ, մուհիպսինն
գուճաղընտան այրըլտը, վէ կէնճ տօգթօրա տօղրու
պիր ատըմ ալարագ, էլինի ուզաթտը, վէ քէսիք պիր
սէտա իլէ:

— Թէնէքքիւր իտէրիմ, միսիւ Բընէ. Հէմ քէնտի
նամըմա, վէ հէմտէ պէտպաթթ վալիսէմին խաթըրէսի
նամընա թէնէքքիւր իտէրիմ, տէտի:

Պու արա մէրգում տէլիգանլընն կէօղլէնտէն ա-
գան պիր տամա եաշ՝ Բօզուն էլինէ տիւշաիւ. վէ մէգ-
պուրէ՝ եաշարմըլ օլտան կէօղլէրինի մէրգումա աթֆ
իտէրէք:

— Ոայրխահըղընը իչին տաթի արզը թէնէքքիւր
կլլէրիմ, տէյի պէեան իթտի:

Պու էսնատէ ճէնագլ, ալայը մէմուրու սալանա կի-
րիւ, ճէնագէնին քիլիսէեէ կէօթիւրիւլմէսի վագթը
եագլաշըղընը խապէր վէրտի:

Պու սուրէթլէ ճէնագլ գալարըլար. Բօզ, իւզէրի
շէնէքլէր իլէ թէգէին իտիլմիշ օլտն թապութուն ար-
գասընտան կիթմէք իսթէտիկինտէն, Թէրէզ վէ քէրի-
մէսի քիլիլէեէ գատար, վէ ճէնագլ տուալարընն իթ-
թամընտա, գապրիսթանա գատար, մէգպուրէնին գօլ-
թուղունա կիրտիլէր:

Գապրիսթանտա վագը օլտն մէնգարէ՝ զաեէթ միւս-
պիր օլուպ, Բօզ պաեըլտը, վէ Բընէ տը Լօրպագ մէր-
գումէերի գուճագլանըպ, գապրիսթանտան տիշարը չը-

գարտը, վէ քիւիսէնին եազընընտա տուրմուշ օլան վալիտ;սինին լանտօսուեա կէօթիւրիւպ, մէզպու-րէնին արգասընտան կէլմիշ օլան վէրօնիք ժալթիւ տէ միւտաւաթը լաշըմէեի իճրա խլէտի:

Բօզուէն պայղընըղը ազ վազըթ իմթիտաւ խալպ, Թէրէզ իւէ գըզընըն կէլաթիւէրի զէման, իւպու պայղընըղը կէշմիշ խալի:

Մէզքիւր իւրի գատընլար՝ պիշարէ գըզճըղազտան տէրհալ պըրըմազ խոթէմէաթլէրիւտէն, արապալա-րընա ալարազ, քէնտիսինի խալի խանէսինէ գատար կէօթիւրտիւլէր:

Տօգթօրուէն օղու իւէ վէրօնիք տախի եաեա մէր-գումանա ըէֆադաթ իթմէքտէ խոլիլի:

Բօզ, մատմազէլ Բընէնին ումուղունա պաշընը տա-եաթմըշ օլուպ, պիշարէ գըզճըղազըն սօլմուշ եանազ-լարը վէ գըզարմըշ կէօղէրի՝թէէստիւֆ օլունաճազ պիւր հալտէ խալի:

Բընէ, մուհիպպէսինին աղլամասընա թէքրար սէ-պէպիյեթ վէրմէք իւզրէ, քէնտի կէօզ եաշլարընը մէնն իւէ:

— Սէվկիւլիւ գըզգարընտաշըմ, ֆէվզէլատի միւզ-տարըպ օլտուղունու կէօրիւեօրում: Հէմ նա՛սըլ միւզ-տարըպ օլմաեաըն, լաքին միւզտարըպ օլան եալընըզ սէն տէյիլսին... պիլսէն քի քէտէրինէ նէ՛ տէրէճէ իշ-թիրաք խալեօրում... վէ օ քէտէրի խաֆիֆլէթ մէք իշին, յըսֆընա գաթլանմաեը նէ՛ տէրէճէ արգու իյ-լէեօրում, տիմէքտէ խալի:

Բօզ, մուհիպպէսինին էլինի թուրմուշ օլտուղուն-տան, անճազ օ էլի քէմալը ըրաեթ վէ մուհապպէթ-լէ սըզարազ մուզապէլէ իթմէքտէ խալի:

Թէրէզ, սու սըրատա չու սէօղէրի իրատ իթտի.
— Սէվկիւլիւ գըզըմ, սիզ պիւր ազիւէ գըզընըզ. պու հալտէ Բօղիէ շիֆթիկինտէ գալալ, հէր վազըթ վալտէնիզի տէրխաթըր իթտիրէճէք օլան էշետեը կէօր-մէքլէ, եարէնիզի թագէլէմէքտէն խալ, պիւր գաշ կիւն իշին շիֆթիւքտէն մուֆաթարադաթ իթմէնիզ ֆալիտէ-տէն խալի տէյիլ տիր:

Բօզ. — Չիֆթիկի թէրք իտէրսէմ, նէ՛րէեէ կիտէ պիլիւրիմ, մատամ:

Թէրէզ. — Պիւր գաշ կիւն, Բարիստէ, պիզիմ խանէ-միզտէ գալապիլիւրսինիզ, Սիզէ նէ՛ տէրէճէ մուհապ-պէթ կէօթիւրէճէկիմիզի պիլիւրսինիզ:

Մատմազէլ Բընէ. — Էվմէթ, էվմէթ, վալտէմին հազգը վալ տըր... պէնի տէ Բարիստէ կէօթիւրէճէք, պէն տէ սէնինլ պիլիւքտէ կէլէճէեիմ, վէ հազգըն-տա կէօթիւրէճէկիմիզ մուհապպէթլէ, վազաա քէտէր վէ իզթիրապընը ունուրտուրամաեը, — չիւնքի պիւր վալտէ աալա ունուտուլամազ, — անճազ քէտէր վէ իզթիրապընը թալիֆիֆէ չալըշամազըզ:

Բօզ. — (Բընէնէ սարըլարազ.) Սէվկիւլիւմ Բընէ, աղիզմ մատամ, իքինիզին տէ իշպու խալըլաշլըզ վէ համիյեթիլինիզէ թէշէքքիւր խոլիւրիմ, լաքին պու տէ-րէճէ միւշսսիւր պիւր թէքիլիֆի գապուլ իտէմէմ... սիզ տէ պիլիեօրսունուզքի, տիւշար օլտուղում ֆէլաքէթ՝ բէք աղիմ արի, Պինալն ալէյ հալընըզ գալամեա իհ-թիեաճ հիսս խալեօրում. — Պիշարէ վալտէմի ֆէվ-զէլատէ սէվմիշ օլտուղում, վէ անըն թարաֆընտան սէվկիւլիւմ պու խանէեի չու տազըզատա թէրք իթ-մէքլիկէ քէնտիմի զայը միւզթէտիր կէօրիւեօրում, — Էթրաֆըմտա կէօրէճէկիմ շէյլէր՝ էսկի կիւնլէրի խաթ-

ըրմա պրագարագ, քէտէրիմի արթըրաճագ եւերտէ, տահա զիեատէ թէհամմիւլիւմէ եարտըմ խտէճէք տիր-
ւէր:

Մատմագէլ Բընէ. — (Միւքէտտէրէն.) Տիմէք րէտտ
խոխեօրտուն:

Բօզ. — Իսրաք իթմէ, ազիգէմ, իսրաք իթմէմէքի-
կինի պիր լութֆ մագամմնտա նիեազ խտէրիմ, ֆա-
գաթ շունա թէէմին օլքի, վալիտէնին վէ սէնին պու
տագըգատա հագգըմտա կէօթէրտիկինիդ թէվէճճիւ-
հաթը ազիմէյի ասլա ունութմաեաճագըմ:

Պու արա արապա. Բօգիէ չիֆթլիկինէ մուվասըլէթ-
լէ տուրտու, վէ աթլար րէք եաթաշ եիւրիմիւշ օլ-
տուգլարընտան, Բընէ տը Լօրպագ իլէ Վէրօնիք տէ
այնի վագըթլտա չիֆթլիկէ մուվասըլէթ իթտիլէր:

Սաթըք պէսլէմէ էվին գարուսունու աշտըը սը-
րատա, կէնճ Բընէ տախի գտարընարըն արապատան
էնմլէրինէ մուալէնէթ իթտի:

Ճիւմէսի տէ օլ խալի վէ սաքին խանէեէ տախիլ
օլտուլար, Բօզ մահգուենիլէթ պախշ պիր տարէթտէ
էթրաֆընա աթֆը նաղար իլէ, վէ պաշընը կէեքէք:

— Պիշարէ վալիտէճիեիմ, արթըգ սէնի կէօրէմէ-
եէճէեիմ, տէտի եաթաշ սէտա իլէ, վէ պիր ազ էվէլ
վուգու սիւլան ճէնագէ ալայընըն շայեանը թէէսսիւֆ
խաթըրէնի ֆիքրինէ կէլէրէք, պիր խիէմլէեէ օթու-
րա վէրա. վէ մատամ տը Լօրպագ պէսլէմէի պիր
թարաֆա ճէլպ խտէրէք:

— Ազիգէմ Վէրօնիք գըզըմըն վէ պէնիմ, Բօզ հագ-
գընտա ֆէվգէլատէ մուհապլէթիմիդ վար տըր: Պի-
շարէնին հիսս իթտիկի շխտէթլի քէտլրինտէն սըճճէ-
թիեճէ պիր ֆէնալըգ վազը օլտը տէյի գօրգուեօ:

րոււմ, Իմտի, քէնտիսինտէ պիր ֆէնալըգ կէօրտիկի-
նիւգտէ վագըթ կէլիլիմէեէրէք պանա պիլտիրին, տէտի:

— Բէք էյի մատամ, ֆագաթ պէն մատմագէլի թէ-
սէլլիեէ չալըճագըմ, վէ տայիմա այնի մատտէ հագ-
գընտա տիւշիւնմէքլէ խասթա օլմատընա մանի օլա-
ճագըմ, Ինսան հէր սրատա ագիլանէ հարէքէթ իթ-
մէլի տիր, էօլէնվէր իլէ պիրիքաէ եաշամագ գապիլ
տէյիլ տիր, Վագատա պիր ճէնագէ ազըպինտէ հիսս ի-
տիլէն քէտէր, ազիմ վէ շտիտ իսէ տէ, պու քէտէր
թէտրիճէն խաֆիթլէր: Պունուշա պէրապէր պէտ-
պաթլըգլա, սէվիւլիւ գըզըմըզըն քէնտիսինի պու-
լամատըընտան նաշի էրիլիպ թիւքէնմէքաէ օլտու-
գունու կէօրիւլիմ, տէրէալ սիգէ պիլտիրիլիմ, վէ
պէլէրի պէնիմ մուվաֆֆագ օլամատըըմը, սիգ, սէվ-
կիւլիւ Բօզումուգուն ֆէվգէլատէ սէվմէքտէ օլտուղու
մատմագէլ քէրիմէնիլէ պիրիքաէ մուվաֆֆագ օլտու-
տունուլ, վէ պու պէտպաթլէ էօքսիւգ գըզճըղագ հագ-
գընտա իպրագ իթտիկինիդ թէվէճճիւհ վէ մուհապ-
պէթտէն տուսեը գալպէն սիգէ թէէէքքիւր խտէրիմ:

Թէրէշ Վէրօնիք ժալթիէնին էլինի սըգսը, վէ Բօ-
գա տօղուր էյիլէրէք, պագը թէսէլլիեէթ պախշ սէօգ-
լէր սէյլէմլաէ օլան գըզը իլէ Բընէեէ իւարէթ իթտի:

Բօզ պու իւարէթի կէօրիւպ մանէտօընը աշատը-
ղընտան աեաղա գալգարագ:

— Պէնի թէլը մի խոխեօրտունուգ, տէտի:
Թէրէշ. — Եաղընտա թէքլար կէլիլիշ, սէվիւլիւ
գըզըմ, Վագը օլան թէքլիթիմիդ ունութմաեըն, օ
թէքլիթի գապուր իթս իտինիդ, զիեատէսլլէ մէմ
նուն օլաճագ խոթ: Հէր վագըթ խանէմիգ սիգին իշին
սըջգ պօրլունաաղունու միւլաշաղա խոխ:

Բօզ . - (Եննիտէն աղլամահա պաշտեալաբազ .) Խա՛յր , խա՛յր , ունուծմահաճաղըմ . . . պէոյն շէյէր հիշ ունուտուլուր մու :

Պու սէօզլէրտէն սօնրա Բընէ վէ մատամ տը Լօր-պաաք՝ քէմալը թէէսսիւր վէ հէնէճանը աղիմլէ կէնճ զը-զը տէրաղուշ իթտիլէր: Տօղթօրու սղու տախի մէր-դուսէնին էլինի թուծուպ , միւէսսիւր պիր սէտա իլէ ,

— Մատաազէլ Բօզ , պիզ սիզի տիւշիւնէճէկիսիզ կիպի , սիզ տէ պիզի տիւշիւնիւն , վէ պիզ սիզի սէվ-տիկիմիզ կիպի , սիզ տէ պիզի սէվիւն , տէյի պէհան իյ-լէտի :

Միւթէվէֆիէն ժան Մատուշուս էօյէ գըզը , ան-ճազ պաշընը սալլամազլա ճէվապ վէրէպիւտի , շիւնքի օլ էսնատէ պիր քէլիմէ իրատ իթմէկէ միւզթէտիր տէյիլ իտի :

Պատէհու անա վէ իքի էվատ Բօզիէ շիֆթիլիկին-տէն մուֆարազաթ իթտիլէր :

Պուշլարըն լաքիպ օլմուշ օլտուզլարը լանտո արա-պասը Սիւսի գարիէնսինտէն հէնուզ սյըրըմըշ իքէն , արգատան սիւրաթլէ եազլաշմագտա օլան պիր սիւարի աթընըն տեազ սէսի իշիտիլտի :

Պու սիւարի , արատանըն հիզատըն մուվասըլէթին-տէ , արապատա օթուրանլարա աթֆը նազար իթտի , վէ մէրգուսլարը թանըմազլա , թէաճնիւպլէ լէֆը սէ-տա իթտիկի միտիլու , աթընըն հարէքէթինի տախի եազաշլաթտը , վէ թէրէզ իլէ գըզընա թէվազու իտէ-րէք սէլամ վէրիպ , գըրմըզը էլտիվէն իշինտէ պուլու-նան էլինի տախի կէնճ Բընէնէ ուզաթտը , Մուսալ-խարէն ,

— Ատէթա կէօզլէրիմէ ինանամաօրում . սիզին ,

պու մուրտար մէմէքէթտէ նէ՞ իշինիզ վար տըր , տէ-տի :

Բընէ . - (Կիւլէրէք .) Աղիզիմ Սէրօ , զանն իտէրիմ քի սիզ տէ պիզիմ կիպի պու մուրտար մէմէքէթտէ պուլուշուեօրուշուզ :

— Պէնիմ պու թարաֆլարտա պուլուշումամա էօզ-րիւմ վար տըր , Պուրահա , մահզտ , ահըպպամտան վիզօնթ տը թուրպէյին խանէսինտէ թաամ իթմէէէ կէլտիմ , Մէրգուսուս սէյֆիէնսի , պուրատան իւշ քիլօմէթրո ուզազտա պիր տազ իւզէրինտէ տիր , Սէյ-ֆիէնսինին նէզարէթի միւքէմէլ , վէ թաամլարըյա շարապլարը պիրինճի տէրէճէտէ նէֆիս վէ լէզիզ տիր : Արգատաշլըղընա տա էմալ եօզ տուր :

Հիքեհէնէմիզէ տախիլ իթտիկիմիզ պու սիւարի , թագրիպա եիկիրմի տէօրթ եիկիրմի պէշ շաղլարընտա ուզուս պոյլու , զայիֆ , լէհէնսի սօղուզ վէ զաեթ չիրքին պիր ատէմ իտի :

Մէրգուս , ըլլամընա շու եօլտա տէվամ իյլէտի :

— Պէսպէլի , սիզ տէ , պու ճիվարլարտա էօյլէ թաամը իթմէքտէն կէլիեօրուշուզ :

Թէրէզ . - Միւսիւ , պիզ , ահըպպամըզտան պիր գա-տընըն ճէնաղէ ալայընտա հազըր պուլուշտուզ , անտէն ալտէթ իտիեօրուզ :

— Ճէնաղէ՞ մի . . . իշթէ պուշտան հազգ իթմէտիմ ճէնաղէ ալայարը մուճիպի մէսէրրէթ տէյիլ տիրլէր : Հէր հալտէ մէվէրիէ միւնասիպ թաամիրտէ պուլուշ-մահա մէճպուրիէթ հասըլ օլուր : Պէն , զիեաֆէթլէրի տահա զիեատէ սէվէրիմ :

Թէրէզ , մէրգուս տէլիգանլընա թէսատիլֆէրին-տէն տօլանը սրգըլմագտա իտի խէ տէ , իքի սէպէպլէ

սրգըլտըզընը պէլլի իթմէմէեէ մէճպուր իտի :

Պիրինճի սէպէպ՝ տէրքեար օլան նէգաքէթ խիլա-
ֆընտա պուլունմամադ, վէ իքինճիսի տէ, ճէմիյեթ
իշինտէ ֆէզգէլատէ հայիգէյի իթիպար օլան վէ արա
սըրա Լինէ օթէլինէ վիզիթա վերէն գօնթէս Գուրադիէ-
ֆի կիւճէնտիրմէմէք իտի Զինքի շուրաքը պիտիրէլիմ
քի, հիքեաեէմիզէ տախիլ իթտիրկիմիզ տէլիգանլը,
մահուտ գօնթէսին օլլու Սէրթ իտի :

Թէրէզ. — Մատամ վալիտէնիզ նասըլ տըր :

Սէրթ. — Վալիտէմին էյի՞ մի, ֆէնա՞մը օլտուղու-
նու պիլմէմ. Հէր վագթ իւ վէ կիւճ իլէ մէշղուլ տուր.
տայիմա կիտէր կէլիր. Շիմտի իսէ, էյի օլտուղունու
զանն իտիեօրում Ծողրուսու չըգան հաֆթտան պէրու
քէնտիսինի կէօրէմէտիմ :

Պու արա արապա Սէն—Մօրա մուվասըլէթլէ տուր.
տուղունտան, մատամ տը Լօրպադ. մէզըլըր անկար-
եատան գուրթուլմասընա մէմնուէ օլարադ :

— Միւսիւ Սէրթ, պուրատա սիդտէն այրըլմաեա
մէճպուրուդ, տէտի :

Սէրթ. — Աճա՛յիպ, այրըլմաեա նէ՞ սէպէպ վար :

— Պու սապահ գըզըմը մէքթէպտէն ալմըլ իտիք,
շիմտի տէ կէթիրտիք, իշթէ մէքթէպի շու տուր :

— Թէէսսիւֆ իտէրիմ, ֆապաթ չարէ նէ՞ :

Պատէհու Սէրթ Գուրադիէֆ. մէրգուլալա սէլամ
վէրիպ, աթընը սիւրբէրէք օրատան իրադլանտը :

Մատամ տը Լօրպադ, մէքթէպին միւտիրէսի իլէ
կէօրիւնէճէկի ճիհէթլէ, տգթօրու օլլու Բընէ,
Ըօղուն մէքթէպտէ օլմամասը սէպէպլիյէ, քէնտիսինի
օրատա գալմասընա լիւզում կէօրմէեէրէք, Սէն—Մօր
մէվգիֆիկտէն պիր թրէնէն րաքիպէն, Բարիսէ ապտէթ
կլիտի :

Լինէ սօգաղընտա իսէ, մատամ Տօմօն, էնտիշէյի
աղիմէ իշինտէ օլարադ գըզընըն ապտէթինէ պէքլէ-
մէքտէ իտի :

Մէրգուլմէնին տայիրէսի բէնշիրէլէրի՝ օթէլէն հադ-
լիսինէ նագըր օլուպ, քէնտիսի, պու բէնշիրէլէրտէն
պիրինին բէրտէլէրի արգասընտա եարը կիզլէնմիլ օլ-
տուղու հալտէ, գօլլամագտա վէ հէր տագըգա, գը-
զընըն վէ թօրուլալընըն վիրուտինէ պէքլէմէքտէ ի-
քէն, պիր տէ ատի պիր արապանըն էվին գաբուսունտա
տուրուպ, պունտան տախի կէնճ Բընէնին եալընըզ ա-
շաղըեա էնտիկինի կէօրտիւ կիւնտէ, տէհէթի աղիմէեէ
տիւշար օլտու :

Շէօլլէքի աճապա Թէրէզ նիշին կէլմէմիլ իտի. ա-
ճապա նէ՞ վագը օլմուշ իտի. իշթէ, պիր թարաֆ-
տան գօրգու վէ պիր թարաֆտան մէրադ հիսսիեաթը
քէնտիսինի թահրիք իթմէքլէ, օտասընտան չըգըպ,
նէրտիվէնին սօն գատէմէսինէ վասըլ օլտուղունտա,
Բընէեի գարշըլատը, վէ անինտէ քէլամա տգադ իտէ-
րէք :

— Օղլոււմ, նա՞նք օլտու տա եալընըզնա ալտէթ իթտին... ումարմքի պիր ֆէնալըզ վազը օլմատը, տէալ:

— Խայր, պիւեիւք վալիտէ, ասլա ֆէնալըզ վազը օլմատը:

— Իյզահ էթ քի, հէր շէյի անլաեմ:

— Իյզահաթը բէք քօլայ տըր: Վալիտէմ՝ Բընէկի մէթթէպէ կէօթիւրտիւ, վէ քէնտիսի մէթթէպտէ կէօրիւնէնք օլտուղու իշին, պէն՝ պէքլէմէկիւ տէմիր եօլ իլէ ալտէթ իթտին: Վալիտէմ՝ անճաք պիր պուշուք սաաթա գատար պուրաեա վասըլ օլաճաք տըր:

— Ճէնաղէ ալայը նա՞նք իճրա օլունտու:

— Ղաեթթ շայեանը թէէսպիւֆ սուրէթտէ:

— Ձաթէն ճէնաղէ ալայը վէ րահմէթ տուալարընտա մուճիպի մէսէրրէթ հալ թասապիւր օլունսամազ, ֆըզգարընտալըն Բընէ չօք միւթէէսսիր օլտու՞ մու:

— Վազաս հէր հալտէ միւթէէսսիր օլմասը թապի իտի իտէ տէ, եինէ ճէսուր պուրունտու:

— Վալիտէսինին նաշընը տէֆն իթտիկինիզ կէնճ գըզ նէ՞ եարտը:

— Օլ գատար քէտէր իշինտէ իտի քի, պիշարէ գապրիսթանտա պաեըլտը: Վալիտէմ իլէ գըզգարընտալըմ քէնտիսինի արասա իլէ խանէսինէ կէօթիւրտիւլէր: Մէզպուրէ անճաք էսնաի րահտէ այըլապիլտի:

— Հէրսի պու գատար՝ մը:

— Էվլէթ, պիւեիւք վալիտէ, հէրսի պու գատար:

— Նազարը տիգդաթը ճալիս հիշ պիր մէմուլին դայրը վազըա օլմատը մը:

— Խայր. լաքին նէ՞ կիպի մէմուլին դայրի վազըա-տան պահօ իթմէք իսթէտիկինիզի անլաեամաեօրում:

— Օղլոււմ, պու սիւալի իթտիկիմ իշին թէաճճիւպ իթմէ, շիւնքի պէյլէ ճէնաղէ ալայլարընտա պազէն դարիպ վազըալար օլտուղունու իշիթմիլիմ տիր:

— Համու օլուն, պու կիւն էօյլէ՝ պիր վազըա օլմատը:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, Բընէ, պիւեիւք վալիտէ-սինին աղլընա պիր ազ խալէլ կէլմիշ օլմատը միւլահազասըյա, քէնտի տայիրէսինէ շէքիտի, վէ խային վալիտէ եալընըզ գալտըլընտա, մէսէրրէթլէ շու եօլտա միւլահազա իթտի:

— Հէլէ շիւքիւր, քօրգտուղուն շէյլէրտէն հիշ պիրի վազը օլմամը... հէր շէյ սըրասընտա տըր: Պու մէլուլն էվլատ՝ անճաք թէսաաթիւֆ սաեէսինտէ թէրէզին գարշըսընա չըգմըլ իտէ տէ, նէ՞ պլյիս վար տըր: Օլ վէլտի զինանըն խամի հազըգիսի կիզլէնմիշ տիր, պանա լազըմ օլան տա պու տուր: — Թէրէզ, պու Բօզ Մատունուն, Բօզիէ շիֆթլիինտէ պիւեիւմիւշ օլան պու գըզըն՝ քէնտի գըզը Բօլին Տօպէրիվ օլտուղունու ասլա անլաեամաեաճաք տըր:

Կիւնլէր սիւրաթլէ կէշիպ, իլք պահար՝ գըշ մէվսիմին թաազիպ իլլէտի:

Թապիեաթ, ուղուն միւտաթթ հալը մահզունիլ-եթտէ գալտըգտան սօնրա, իլք պահար շիշէքլէրի վէ կիւզէլլիկի զահիր օլմաեա պաշլատը:

Բօզուն իլք աճըլը՝ գայիտէյի ումուլիեէ վէճլէ, թէտրիճէն ազալմաքտա օլմասըյա, եալընըզլընտան տօլաեը սըգըլմաքտա, վէ միւսթաաքալէ թէֆէքիւր իտէրէք, պիւթիւն էօմիւլ, օլ խալի խանէտէ, միւ-

Թէվէֆիեէ վարտէսինն խաթըրէսլլէ հաեաթտա պուլունան վէրօնիք ժալթիէ արասընտա՝ մը կէչնէք տիր, տէյի տիւշիւնմէքտէ խտի:

Իխթիսարի օլարագ պէօյլէ սէֆիլնէ էօմիւր կէչիր-տէյի խէ, քէնտիսի իշին տախլի ալէմտէ տիկէր-պուլունամա՝ մը խտի:

ԺանՄատուռուն խաթաթալանմարը վէ վէֆաթը՝ մէք-թէպտէ տէրսլէրինէ տէվամ իլէ, մուսլիմէլիք շահա-տէթնամէսի իսթէհսալ իթմէսինէ մանի օլմուշ խտի:

Կէնճ գըզ, պիր քէրրէ մէքթէպի Թէրք իթմիշ օլ-տուղու հալտէ, գուսուր պրագտըղը տէրսլէրինէ տէ-վամ իթմէք իսթէմէսիպ, վէ պինապէրին շահատէթ-նամէ, եանի րէմի, մուսլիմէլիք սէլահիյէթինի իս-թիհսալ իթմէքտէն ֆէրագաթ խտիպ, շու գատար քի պիր ֆամիլիս իշինտէ խուսուսի միւտէրրիսլէլիք խտէ-պիլէնէք գատար մալիւմաթը պուլունտուղու կիպի, Սէն-Մօր մէքթէպի միւտիլիսինն տէ, պու խուսուս-տա մէգպուրէ իշին հիւսնի թաւսիսիէ իթա իտէնէկի տէրքեար պուլունմագտա խտի:

Բօզ՝ ֆիքր ու նիէթինի վէրօնիքէ անլաթմասըն-տա, սատըգ էմէքտար շէօյլէ ճէվապ վէրտի:

— Իքիմիզն տէ եաշտեապիլէնէք գատար մէտարը-մըզ վար տըր, իմտի, սէվիւլիւ գըզըմ Բօզ, սիզէ խայրը պիր նասիհաթ վէրէնէերիմ, Պէօյլէ պիր գարար իթթիլիպընտա թաճիլ իթմէսիպ, պիր ազ տահա պէք-լէերին, Մալիք օլտուղունուզ վարտաթ իլէ էյի պիր տէլիզանլը պուլապիլիրսինիք քի, անըն տա պիր մըզ-տար ագէսի օլմագլա, սիզին իլէ էվլէնմէք իսթէտի-կինտէ, իքինիզտէ սատտէթի հալ իլէ եաշտեապիլիր-սինիզ:

Բօզ, ումուզլարըն շէքէրէք,

— Ազիզէմ վէրօնիք, սիզին պու նասիհաթընըզա սալիք օլմամ... շիւնքի պէն էվլէնմէնէնէերիմ տէտի:

— Սիզին կիպի կիւզէլ պիր գըզըն էվլէնմէմէսի-մուվաֆըզը մասալհաթ տէյիլ տիր, լաքին կէնճ գըզ-լար պու կիպի թասալվուրտա պուլունուրլար իսէ տէ, կիւնիւն պէրինտէ երինէ էվլէնիլլէր:

Բօզ. — (Շիտտէթլէ) Խայր, խայր, պէն ասլա էվ-լէնմէնէնէերիմ:

Մէրգուլէ, պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա, գալպի թաղէիք օլունմագտա, վէ Բընէ տը Լօրպագըն թասլիրի ֆիքրինտէ սօղմագտա խտի:

Ժան Մատուռուն վէֆաթընտան սօնրա, կէնճ գըզ, եալընըզ պիր տէֆա Թէրէզի, Բընէերի վէ գըզգարընտա-շընը կէօրմիւշ խտի, ֆագաթ մուհիպպէսի հաֆթատա պիր տէֆա քէնտիսինէ մէքթուպ եազըպ, Բօզ տախի պու մէքթուպա ճէվապ վէրմէքտէ, վէ պու սուրէթլէ օլ իքի կէնճ գըզլար՝ էֆքեարլարընը վէ մուհապպէթ-լէրինի միւթէմատիէն տրալարընտա թաաթի իթմէքտէ խտիլլէր:

Մատմագլ Բընէ, մէքթուպլարընտա պիր շէվզ ու արղու իլէ, գըզգարընտաշը թէսմիէ իթտիկի պիր քիմէնէի հէր վագըթ քէնտի եանընտա կէօրէմէ-տիկինտէն տօլաեը ֆէվզէլտտէ միւքէտտէր օլտուղու-նու պէեան խտիպ, Բօզուն վէրտիկի ճէվապ իսէ, միւ-լահաղաեա միւպթէնի օլմագլա պէրապէր, լաթիֆ վէ միւէսսիր խտի:

Ժան Մատուռուն էօյէ գըզը՝ հաֆթատա իւշ տէֆա մուսթաղամէն գապրիսթանա կիթմէքտէ, վէ օրատա միւթէվէֆիէնէին մէզարը իւզէրինտէ տիզ շէօքիւպ,

տուա իթմեքտ, վէ ավտէթինտէ, Սիւսի գարիեէսի ճիւղարընտաքի օրմանլատա միւթէֆէքքիր հալտէ տօլաշմադտա իտի:

Սիւսիտէն աղ ուղադտա, կիւզէլ պիր սէյֆիեէ պուլունուպ, պուենու միւլթէմիլաթընտան օլան պիւ- երեք պիր պաղէ, Պրի-գօնթ-Րօպէր տէմիր եօլու թա- րիգինէ գատար թէմոտ օլունմադտա իտի:

Պու սէյֆիեէ իլէ պաղէ՝ գօնթէս Գուրալիէֆին օղլու թարաֆընտան իսի թէլէֆիւղ իտիլտիկինի իշիթտիկիմիլ Մ. տը թուրպէյին մալի օլուպ, մէր- գոււմ, սպրիլին իլք կիւնլէրինտէ Բարիսի թէլբլէ, մէգ- քիւր սէյֆիեէ կէլիր, վէ հոկտեմբերին օրթասընա տօղլու ավտէթ իլլէր իտի:

Իշպու վիգօնթ օթուղ չաղլարընտա, էվլէնմէէ ա- չըգտան աչըղա խաւսմ վէ դէվգ ու սէֆա իլէ մէշղու պիր առէմ օլուպ, ֆադաթ քէօյ էօմրիւնիւ ֆէվգէ- լատէ սէվէր իտի:

Մէրգոււմ երկիրմի պէշ հաշընտա օլտուղու դէմոն, բէտէր վէ վալիսիսնտէն երեւզ պին ֆրանգ գատար իրատ կէթերիր պիր միրասա սահիպ օլուպ, լաքին տիկէր սլաղը միրանէտիլիտէն ագիլ օլտուղունտան, միրասըն սէրմանէսինէ տօգունմադարըն, եալընըզ վարիտաթընը սարֆ իթմէքլէ իքթիֆա իտէր իտի:

Քեաֆիէյի տէլիգանլըլար միսիլու, չու եա պու գատընա բէք չարուղ կէօնիւլ վիլլիր իտի իսէ տէ, հիշ պիր մաշուգէսի, մէրգոււմ, մէճունանէ սարֆի- եաթ եօլունա սէվգ իտէմէմէլտէ իտի:

Մ. տը թուրպէյին գարըն դօյումաւորըն էն չէտիտ արգուսու՝ սուֆրա էյլէնճէսի օլուպ, հաֆթասա իքի տէֆա աշըպպսընա զիեաֆէթ վէրիր իտի:

Սէրփ Գուրալիէֆ, մատամ տը Լօրպազ իլէ էվ- լատլարընա ռաւթ կէլտիկի կիւն, պիգզաթ քէնտի ի- ֆատէսի վէճէլէ, վիգօնթուն խանէսինտէ էօյլէ թա- մը իթմիշ իտի:

Իրթէսի հաֆթա, եանի մայիսին ճնճը բէնչէնպիւհ կիւնիւ վիգօնթ, եինէ օն պէշ գատար կէնճ էրքէք ա- հըպպատըլա պիր օլ գատար տա գատըն թէաթրօ օեունճուլարընը սուֆրասընա տալէթ իտիպ, պունլար, իշրէթին թէէսիլիլլէ զանէթ էյլէնճէլի վազըթ կէ- չիրտիլէր: Պիր արա, սէյֆիեէնին պաղէսի պիլէ քէն- տիլէրին իսթիւսապէ դայրը քեաֆի կէօրիւնտիւկիւն- տէն, ճիվար օրմանա կիթմէք արգուսինտէ պուլունա- րադ, պաղը էրքէք վէ գատընլար մէքքիւր օրմանա ագիլմէթ իլլէտիլէր:

Պու ճէմիլլէթ իշիտէ պուլունան Սէրփ, եալընըզ օլմեւըպ, վալիտէսինին ճէօմէրտիլի սանէօրնտէ թահ- թը հիմանէսինէ ալմըշ օլտուղու նուվօթէ նամ թէաթ- րօնուն լէօնթին նամընտա կէնճ պիր ագրիսթի տէ պէրապէր պուլունմադտա իտի:

Օրմանտա տօլաշմադտա պուլունան պու ալալըն թա էօնիւնտէն երիւրեւէն Սէրփ, կէնճ պիր գատընըն, էլինտէ պիր չիէք կիրանտը թուլթարադ, սաղ թա- րաֆտան չըգըպ, պաշընը էյմիշ օլտուղու հալտէ, երիւրեւտիւկիւնիւ կէօրտիւ:

Թագրիպա երիլիրմի չաղլարընտա պուլունան պու կէնճ գատըն եալսօտ գըզ, սիեահ հաս էպիսէսի կի- եինմիշ օլմաղլա պէրապէր, գարաֆէթի կէօրիւնմէքտէ, վէ մէրգուսինին կիւզէլիկի, լէթաֆէթի վէ թապ- րընըն հիւսնի հալի՝ կէօքէ չարաճադ պիր տէրէճէտէ պուլունմադտա իտի:

Մէջաբար իւզէրինէ գօնուլան կիրանտարտան պիրինի համիլէն եալընըզմա պիր վաղիֆէ ինֆասընա կիթմէքտէ օլտուղունու պէեան իթտիկինիզ պու կէնճ գըզըն Բօզ օլտուղունու օգուեանլարմըզ էլպէթթէ անլամըլար տըր :

Յիւլմազը, վալիտէսի դանն իթտիկի միւթէվէֆիեէ ժան Մատուռուն մէջարը իւզէրինտէ տուա իթմէք իւզըէ, միւթատը վէճըլէ գապրիսթանա կիթմէքտէ օլան օ պիշարէ գըզընըզա՝ Բօզ օլուպ, մէրգումէ, օրման սուխրինտէ շարգըլար օգուեմագտա վէ շամաթալը սուրէթտէ կիւլիւպ սէյլէմէքտէ պուլունան դալէպէլիկին էօնիւնտէն կէշտիկի սըրատա, Սէրժ, պազը կէօնա հարֆէնտազըգտա պուլունտու, վէ Բօզ՝ երւզիւ գըզարարազ օրտտան կէշտիքտէն սօնրա, Նուլօթէթէթէթրօսու ագթրիսի Սէրժին եանընա կէլէրէք,

— Եահո՛ւ, պու հարֆէնտազըզը քի՞մէ իտիեօրսուն, տէյի սիւալ իթտի :

Սէրժ. — (Արգասընա տէնիւպ, պասթօնունուն ուճուլա, իրազլանմագտա օլան Բօզու կէօթէրէրէք.) Գի՛նէ մի. իշթէ շու քիւշիւք գըզա... լաքին կէօրիւմէեէ լաեըզ պիր շէյ... ինսան՝ անըն ուզորունա մէմնունէն մահվ օլմանը կէօգէ ալըր :

Լէօնթին մուզլարընը շէքտի, վէ միւթէէսսիրէն, — Մահվ օլմանը կէօգէ ալանլար պուլունուր իսէտէ, օ հալ սէնին իշին տէյիւ աիր, տէյի նէեան իթտի :

Սէրժ՝ իշպու հազըլը իֆանտէեէ ճէվապ վէրմէեիւպ, անճազ կէօզլէրինի՝ եաս ու մաթէմ էլպիսէսի կիեհմիլ օլան գըզտան անըրմատը, վէ օրմանտա աղաճ բարչալարը թօրլամագտա պուլունան պիր իշթիեար քէօյիւ գարը իլէ տուրուպ լազըրտը իթտիկինի կէօրտիւ :

Լէօնթին վէ տիկէր գարըլար, Սէրժ Գուրալիէֆին մասխարաճա թալը ու հարէքէթլէրինէ կիւլէրէք, վէ պէօթէլէր օգուեարազ եօլլարընա տէվամ իթտիկէր :

Հալ պու քի Սէրժ՝ վիգօնթ աը թուրպէյին տալէթլիլէրինին իրազլանմալարընա տէկին օրմանտա պէքէեիւպ, օնտան սօնրա քէմալը սիւրաթլէ օրմանըն իշինտէն երւրիւմէեէ պաշլատը :

Սէրժ Գուրալիէֆ՝ կէնճ գըզըն տուրուպ, աղաճ բարչալարը թօրլամագտա օլան իշթիեար քէօյիւ գարըլըլա կէօրիւմէքտէ պուլունտուղու մահէլէ վասըլ օլմազ իւզըէ, է՛ն քէման թարիգտէն եօլունա տէվամ իթտի, վէ մէզպուրէ գատընլար իլէ քէնտի արասընա օն աուրը գատար մէասֆէ գալտըղընտա, Բօզու կէօրիւպ տուրու :

Պիր գաշ սանիյէ սօնրա, Բօզ, իշթիեար գարըտան մուֆարագաթ իթտիկինտէն, Սէրժ, կիզլէնմիլ օլտուղու աղանլարըն արգասընտան շըգըպ, թօրաաըղը աղաճ բարչալարըն պազլամագ իւզըէ պուլունան քէօյիւ գարըլընա եազլաշարազ,

— Սապահ խայր գատըն, սիզէ պիր շէյ սիւալ իտէճէեիւմ, տէտի :

Իշթիեար գարը՝ թէաճնիւպլէ րընէեէ պաքարագ,

— Պանա՛ մը սէյլէեօրտունուզ, միւսիւ, տէյի սիւալ իթտի :

— Էվվէթ, սիդէ :

— Հէր նէ սիւալ իտէճէքսէնիզ իտին . Լիէր իգթի-տարըմ տախիլինտէ իտէ , ճէվապ վէրերիմ :

— Պիր ազ Էվվէլ սիդին իլէ կօրիւշէն տիլպէր գը-զըն քիմ՝ օլտուղունու անլամադ արզուսինտէերիմ :

Իհթիեար գարը՝ եէնիտէն Սէրօէ պազար , անճադ պու տէֆա Էվվէլքի թէաճճիւպու եէրինէ քէնտիսինտէ չիւպհէ հասըլ օլմուշ օլտուղունտան ,

— Սիդէ նէ՞ լիւզումու վար քի , պու սիւալի պանա արզ իտիեօրսունուզ , տէտի :

Սէրօ , պէոյլ պիր ճէվապ պէքլէմէտիկի հալտէ , պիր արա հայրէթտէ գալտը , վէ պիր միւտտէթ նէ տէեէճէկինի պիւլէեիպ , պիրտէն պիրէ ֆիքրինտէ պիր թասալվուր հուսուլէ կէլմէքլէ , ճէպլէրինի արալթըր-տը , վէ ագչէ ճիզտանընը չըգարըպ , չու եօլտա իֆա-տէեէ աղազ իթտի :

— Սիւալիմին սէպէպի աշիքեար վէ սատէ ալր : — Պազը . տօթլարըմ իլէ պու օրմանտա տօլաշըեօրտում . Պահընը իթտիլիմ կէնճ դատըն՝ պիր ազ Էվվէլ եա-գընըմըզտան կէշաի . Բէնտիսինէ րասթ կէլտիկիմիզ մահէլլտէն եիկիրմի ատըմ ուզադտա , եէրտէն պու ճիզ-տանը պուլտում . Զանն իտէրիմքի մէնտիլինի չըգար-մադտա օլտուղունու կէօրմիւշ իտիմ , իմտի , մէնտի-լինի չըգարըքէն պու ճիզտանըն տուշմիւշ օլմասը իհ-թիմալտէն պուլունտուղունա մէպնի , մահզա , Էկիւրշի իշպու ճիզտան քէնտիսինին իտէ , իեատէ իթմէք իւզ-րէ , մէգպուրէնինի իսմինի վէ մահէլլի իգամէթինի ան-լամադ իշին սիդէ միւրաճաաթ իթտիմ :

Սէրօին պու իֆատէսի՝ իհթիմալտէն օլմասըլլա , իհթիեարէնին չիւպհէսի զայիլ օլուպ ,

— Օ պաշգա . ֆիլվազը պուլտուղունուզ ճիզտան Բօզուռ օլապիլը , տէյի պէեան իլէտի :

— Իսմի Բօզմու տուր :

— Էվվէթ , միւսիւ , իսմի Բօզ Մատու տուր :

— Պու սէմթ Էհալիսինտէ՞ն մի տիր :

— Էվվէթ :

— Էպէվինիլլէ պիրլիքտէ՞ մի իգամէթ իտէր :

— Պիշարէ Էօքսիւզ տուր . . . վալիտէսի եագընտա վէֆաթ իթտի . Շիմտի քէնտիսի , Սիւսի գապրիսթա-նընտա վալիտէսինին մէգարը իւզէրինէ պիր չէլէնկ կէ-թիւրիւեօր :

— Էօքսիւզ տուր հա՛ . . . վահ պիշարէ գըզըղապ , Մահէլլի իգամէթի նէրէսի տիր :

— Բօզիէ չիֆթիկինտէ . . . իգամէթ իթտիկի խանէ , եիւքսէք պիր մէվքիտէ , Էսիլ պիր սինա տըր :

— Օ Էվտէ քէնտիսի եալընը՞մը տըր :

— Միւթէվիֆիեէ վալիտէսինին իհթիեար Էմէքտա-րը պուլունան Վէրօնիք ժալթիէ իսմինտէ պիր գատըն իլէ պիրլիքտէ իգամէթ իտէր :

— Նէ՞ իլէ մէշուլէ տիր :

— Հիշ պիր իլի եօգ տուր :

— Կէշինմէք իշին նէ՞ մէտարը վար տըր :

— Բիսնէեէ միւհթաճ օլմադսըզըն կէշինէճէք գա-տար իրապը պուլունմադտա տըր :

— Սիննի քիւշիւք միւ տիր :

— Եիկիրմի եալընտա տըր , Թամ Էվլէնէճէք վազթը տըր , վէ քէնտիսի հէմ կիւզէլ , հէմ թէրպիեիլլի վէ հէմ իտարէլի պիր զըզ օլտուղու իշին , քէնտիսիլլէ Էվ-լէնմէք իսթիեէն բէք չօգ քիմսէլէր զուհուր իտէճէկի չիւպհէսիլլ տիր :

Մէրժ պու մալիւմաթը քեաֆի ատտ իւէ ,

— Պէն Բօզիէ չիֆթլիկինէ կիտէրիմ , չիւնքի պու
ճիլդան մատմագէլ Մատունուն օլուս օլմատըղընա
թէէմին օլմագ իշին , պունտան պաղգա միւնասիս
չարէ եօգ տուր , տէտի , վէ իլավէթէն տախի , — Ալէր-
տիկինիզ մալիւմաթա թէւէքքիւր իտէրիմ , մատամ ,
տէյի պէեան իյլէտի :

Պատէհու մէրզում , ինթիեարէ քէյլիւտէն մուֆա-
րագաթլա , օ տագըգատա Բօզու թաագիպ իթմէք նի-
եթինտէ օլմատըղ ճիւնթլէ , վիգօնթ տը թուրպէյին
տալէթլիկէրի նէզտինէ ալտէթ իթմէք իւզրէ եօլունա
տէվամ իտէրքէն , քէնտի քէնտինէ շու սէօզլէրի սէօյ-
լէմէքտէ իտի :

— Բօշ էօքսիւզ վէ հէման քէյլիւ պիր գըզ իմիւ ,
վէ ինթիեար պիր պէսյէմէ իւէ խալի պիր խանէտէ իգա-
մէթ իթմէքտէ , վէ մալիք օլտուղու ճիւզի պիր իրատ
իւէ կէչինմէքտէ իմիւ , իշթէ , թամ պէնիմ արատը-
ղում շէյ . . . Վագթը միւնասիսինտէ քէնտիսին թէր-
պիէնէ պաշարըմ , վի տաթիւմ վիգօնթուն խանէսին-
տէ ագլամ թաամու իթմէնէ կէլտիկիմոն , սապաշարը
պու իւ իւէ վագթը կէչիրիրիմ , Հագըգէթէն շու պաղ-
չէ բիլինի նատիր իւլէմաւ պիր մախլուգ սուր . պիր
կէօրիւշտէ կէօյնիւմիւ ճէլպ իթտի . — Պէնիմիշին ալէա
պիր մէթրէս օլապիլիր , հէմտէ պունուն մալի լէօն-
թինտէն իւ շ միսլի էհվէն օլուր :

Մէրժ , Լէօնթինին նէզտինէ մուվասըլէթինտէ , մէր-
զում , գըսկանճըգ սարգասըլա պիր թագըմ սիթէ-
մամիզ սէօզլէր սէյլէտի իսէ տէ , Մէրժ , պու սէօզլէրէ
էհէմիեթ վէրմէտի :

Իքի կիւն սօնրա , մէրզում , հէր նէ գատար վիգօնթ

թարաֆընտան տալէթլի տէյիլ իտի իսէ տէ , երնէ
քէնտի աթընա սիւար օլարագ , Սիւսիէ աղիմէթ իյ-
լէտի , վէ պիր լըգանթատա էօյլէ թաամը իթտիքտէն
սօնրա , Բօզիէ չիֆթլիկի էթրաֆընտա տօլաշմաեա
պաշլատը :

Բօզ , պու սիւարիեի կէօրտիւ իսէ տէ , ապա է-
հէմիեթ վիրմէտի :

Մէրժ , միւթէմատիէն սէքիզ կիւն հէր սապաշ
չիֆթլիք ճիւղարընտա տօլաշմաեա կէլիպ , Բօզ իսէ ,
պու կիպի սէրսէրի տէլիգանըլարըն թապը վէ հարէ-
քէթլէրինէ ալէաւ օլմամագլա պէրապէր , պիւսպիւ-
թիւն նատան օլմատըղընտան , հէր տիշարը չըգըղընտա
գարըլմագտա օլտուղու , վէ տալիմա էվինին էթրա-
ֆընտա տօլաշտըղըն կէօրմէքտէ պուլունտուղում մէր-
զում սէրսէրի տէլիգանըլըն հարաքեաթը վագթասը-
նա տիգագթ իթտի . վէ Մէրժ տէ , Բօզուն նագարը
տիգագթընը ճէլպ իթմիւ իտուկինի տէրք իթմէքլէ
սէվինմէք պաշլատը , Մէրզումուն քէչի իթտիկի բան
նէթիսէյի ֆիլիեէսինի կէօթէրտի իսէ տէ , պու նէ-
թիսէնին նէ կիպի շէյ օլտուղունու մէրզումա աշա-
եամամագտա իտի :

Շէյլէքի Բօզ , Մէրժէ , սըգըլաճագ վէ նէֆրէթ
իսէճէք պիր մախլուգ նագարըլա պագմագտա օլուպ ,
մէրզումուն չիֆթլիկին ճիւղարընտա կէօրտիւքէն ,
իսէեալի պիր նէսնէ կէօրմէքտէ օլտուղունու զանն ի-
տիեօրաու : Անճագ Մէրժ , քէնտի նէֆսինի պէեէնէն
պիր քիմս օլտուղու կիպի , խաթթը հարէքթիւնի տէ
թէպտիլիտէնըլտէն օլմատըղընտան , քէնտի քէնտինէ ,
մուվաֆիագըլէթինտէն տօլաեը մահղուգ օլմագտա ,
վէ իւ , պու գատար եարըլտըգտան սօնրա , մագսէտիմէ

էրմէք դօւայ տըր, տէյի տիւշիւնէքաէ իտի:

• •

Գօնթէս Գուրաժիէֆ իսմինի այմը օլան վէ Բրուսիա իլէ Ֆրանսա մուհարէպէսի էննասընտա Բրուսիա հիսապընա ճասուօլուդ վաղիֆէսինի տէրիւհտէ իթմիշ պուլունան օլ սաթթէ Բուսիալը դարընըն շէրիքի սապըզը ֆէլիքս ժարիւնէ նազըլ քէլամ իտէլիմ:

Մէրգուսու թէրք իթտիկիմիզ գէման, Կասթօն Տօպէրիվ իլէ դըզընը, Եալսուտ հիշ օլմազաս, պու իքիսինտէն շիրինի պուլմազ իւզըն վաղը օլան թէշէպպիւսաթը պօշա չըգմասըլլա, Օրի տէմիր Եօլու գաթարընա լաքիպ օլմազ իշին, Մօնկրէզէնտէն Օրի ըսթասիօնունա կիթմէքաէ իտի:

Մէրգուսու, քէնտի քէնտիւնէ, Պէն Եալընըզ իշ կէօրէմէնէճէկիմ: Գօնթէս Գուրաժիէֆէ միւրաճաաթ իտէնիմ տէտիկինի իշիթմիշ իտիք:

Ֆէլիքս, քէմալը սիւքիւնէթէլ Բարիսէ ալփաէթ իթտիկինտէ, Գօնթէսէ վէրէճէկի վիզիթաւը իրթէսի կիւնէ պրազարադ, Սէն-Բլասիտ սօգաղընտաքի խանէսինէ մուփասըլէթ իլյէտի:

Գօնթէս, Սէն-Տօմինիք-Սէն-Ժէրմէն սօգաղընտա միւքէլլէֆ պիր օթէլտէ իգամէթ իթմէքաէ իտի: Պու օթէլ հալլի իլէ պաղչէ արաաընտա օլուպ, գէմին ալթընտա պիր գաթ իլէ գէմին իւզէրինտէ պիր գաթտան, վէ պուսուն իւզէրինտէ աիկէր իքի գաթտան միւքէքէպ իտի: Զէմին ալթընտաքի գաթտա մաթսլախ վէ քիլէր տաիրէլէրի օլուպ, գէմինտէքի գաթիսէ, միւսաֆիր գապուլինէ մախուու իտի: Տիկէր իքի գաթըն պիրինճիսինի թէքմիլէն մատամ Գուրաժիէֆ

վէ տիկէրինի տէ օլու Սէրթ իշլալ իթմիշէր իտի:

Օթէլին Եիւզ Թարաֆը՝ միւքէմէլէն ուսուլը մյմարի իլէ ինչա իտիմիշ օլուպ, անճադ միրուրը գէման իլէ գարարմը իտի: Արապա գարուսու, վասի հալլի իւզէրինտէ պուլունուպ, անճադ Գօնթէսին արապաաը վէ Սէրթին ֆայթօնու կէշմէք իշին աշըլըր իտի:

Իշպու օթէլին էսրարի ճիհէթլէրինի Եազընտա անլաւաճաղըզ:

Սապաշըն սաաթ սօգուզու իտի:

Մատամ Գուրաժիէֆի թէքրտը պուլուզուսուզ գէման, մէրգուսէ 44 չաղարընտա օլուպ, վազաս տահա զիւսաթ: Կիւզէլլէմիշ իտի իսէ տէ, սարը վէ կիւմրահ սաշարընա պազը դըրտանէլէր տիւշմիւշ իտի, վէ սիմասընտա պազը Եօրկունուդ էսէրլէրի հասըլ օլմուշ օլուզուսունտան, սիննի հագըզի չաղընտան պիր ազ զիւսաթ կէօրինմէքտէ իտի:

Կեահ Ատէլ Ժէշար վէ կեահ Գօնթէս Գուրաժիէֆ թէսմիլէ իտէճէք օլուզուսուսուզ պու գաաըն, պիւթիւն էսմիրունտէ, սապաշլանընթէք էրքէն գալգմաւը պտէթ իթմիշ օլուպ, թուալէթիւնի պիթիրի պիթիրմէզ, քէնտի իշ օտաաընտա գարանըր իտի:

Պու տայիրէ դանէթ՝ սատէ օլուպ, տիվարարը՝ քիւթիւպլանէ, հիւճրէլէր վէ կիզլի անաթաթարըր իլէ մազպուլէճա գաալը պուլունան մուգապա գութուլար իլէ գարանմը վէ պուլարըն արալարընա տախի սիւս իշին պիր թագըմ աթիգ սիւաշլար աշըլըլ իտի:

Շըմիւնէնին իւզէրինտէ պիր ասա սաաթ վէ օն տէօրտիւնճիւ Լուի գէմանընըն գօլլու չամատաւարը պուլունաագաս իտի:

Յոանըն օրթաօընտա պուլունան պիւլիւք պիր Եա-

զըխանէն իւզէրինտէ քիթապլար, ըրիսպէլէր, զազէթալար վէ քեաղըտ տէմէթլէրի մէվճուտ օլուպ, պիր տապա վէքիլինին եախօտ մէսալիհի ումուճիեհ իւն մէշուլ պիր ատէմին տայլիւսինէ պէնդէմէքտէ իտի:

Հէր թարաֆ միւլէմմէլ խալըլար իւն տօնալուրմըշ իտի:

Ուանէնին սահիպէսի, եազըխանէսի դարշըսընտա օթուրմուշ օլուպ, քեաղըտլարը կէօզտէն կէշիրմէքտէ, վէ թադըրպա էլլի եաշընտա պիր ատէմ տախի, մէգ պուրէնին էմրիւրինէ պէլէեթոր կիսլի պիր թալըլ մահ. ճուպանէ իւն աեադտա տուրմագտա իտի:

Պիրտէն պիրէ գօնթէս, էլլիտէքի քեաղըտլարը պըրադարագ, դարշըսընտա պուլուռնան շախսա խիթապէն,

— Տիւնքի կիւնիւն նէթիճէսի շայեանը թէէսսիւֆ տուրէթտէ տիր, Չանն իտէրսին քի, պիր վազըթտան պէրու տիւնեանըն հէր թարաֆը տուրկուշուգ քէսպ իթմիշ տիր, երբէլէր քէնտի իւլէրինի թէսվիեհ, վէ դաւորընտ տախի քեաֆֆէյի ֆաղիւթլէրի պիւֆիլ իճրա խլէեթլար, տէսի:

— Մատամ գօնթէս, տիւնեա՝ տայլիմա այնի հալտէ տիր, Անճագ իշ կէօրէն ատէմէր,՝ զիեաաէ իւճրէթ թալէպ իտիեթլար, Պու ատէմէրէ, կէթիւրիլէրի մալիւմթըն տէեթի տախի օլմասա, եինէ պէտէլ վէրմէլի քի. պուշլար տա խըզմէթ կէօրսիւլէր:

— Սիդ, օ ատէմէրի, սէվապըքըսհվալլէրի հադըրտա քէսպի մալիւմաթ իթմէլէ բէնշէնիդէ կէշիրմէեթորտուռը, Պու հալինիդ վէ կէվէքճէ հարէքէթ իթմէլէկինիդ՝ թէէսսիւֆ իտէճէք շէյ տիր:

«Պիր այ տըր քի, ճիտտի նէթիճէլէր իսթիհսալ օ-

լուռնապիլէճէք եալընըգ պիր նօթա պիլէ պանա վէրմէտինիդ:

«Իտարէխանէնիդ, վազթիլէ չալըտըղը կիսի չիմտի չալըմաեթոր, վէ պէն տէ, էհէմիեհթիսիդ վէ զայըր մուսաաաա, վէ իսթիֆատէսի միւլքինսիդ պիր թագըմ մասալլար տինլէմէեհ մէճպուր օլուեթորում:

«Մէմուրլարընըգ իհմալ իտիեթոր, պիզգաթ սիդ, քէսպի գաաֆ իտիեթորտուռը, էսկի զայրէթինիդ, էսկի հարէքէթի իպթիտալիեհիդ գալմամըշ տըր, էկէրշի պու հալ տէվամ իտէր իսէ, օն պէշ սէնէգար. ֆընտա պէնի Բարիսին հաքիմի գըլմըշ օլան թէշէպ պիւստէն չէքիլմէեհ մէճպուր օլմաաղըմ:

«Ոըզմէթ կէօրէն մէմուրլարըն՝ պիւեիւք մաթ. լուպաթտա պուլուռնուգլարընը պէեան իտիեթորտուռը, Բէք էյի, պէն սիդին գօլուռըգու պաղլամը՝ մըկըմ, իճապընա կէօրէ հարէքէթ իտին, Ասլա միւթէշէքի օլմաեաճաղըմը պիլիւրսինիդ, Լաքին կէշմիշ էմրիւրէրի տախիլինտէ իճրա իթմիշ օլտուգլարը պաղը ահվալը մէզմուճէնի էսրարընը պիլիւրսինիդ քիմ սէլէր հադընտա չիտտէթ վէ սէպաթը էլտէն պրագմաեըն, վէ իսթէտիկիմիդ եօլտա պիդէ չալըմագ իսթէմիլէրի թագտիրտէ, պիւա ինսաֆ քէնտիլէրինի թէշտիտ իտին: Օլ վազըթ եօլուռնտա եիւրիւրէր:

«Իշթէ պէնիմ միւրատըմ պու տուր. միւրատըմն իճրա օլուռմասըն իսթէրիմ: Աքսի հալինտէ Բիւր հիտտէթ օլուպ, տիշէրիմի կէօսթէրիրիմ, վէ տիշէրիմի կէօսթէրիմիմտէ տէ, ըսըրըրմ:

— Չանն իտէրիմ քի, մատամ, սատագաթըմըն իսպաթլարընը սիզէ կէօսթէրիմիշ օլտուգլուռնտա, պու

խոստովանող հազարմեայ շիւսկէն իթմէնիդէ մահէլլ Եօգ տուր :

— Պէն սիդտէն տօլաեը շիւսկէն իթմէնեօրում. ան-
ճագ սիննինիդտէն էվլէլ ինթիեարլանմագտա օլտու-
ղունուղու քէմալը թէնսսիւֆլէ կէօրիւեօրում : — Մու-
գատտէն ամթէշ սէօնիւեօր. սիդ՝ սաեէմտէ գէնկին
օլտունուղ : . . . պէլքի պանա պօրճլու օլտուղունուղ
պիր սէրվէթտէն միւքէմէլէն միւսթէֆիտ օլմագ վէ-
արթըգ իսթիրաշաթ իթմէլ քագթընա սապըրսըզլըգ-
լա պէլքէեօրսունուղ : Լաքին պունուն իշին, պէնիմ
րուր մուվաֆֆադաթըմ լաղըմ տըր : Սիդի տէ, սէվա-
պըգը աշվալինիդի պլիմէլէլ քէնջէմէ կէշիրմիշիմ տիր :
պէօյլէ օլտուղունու սիդտէ պլիւրիսինիդ, իմտի, տի-
կէրլէր հագգընտա ճայլը կէօրտի, կիւմ մուամէլէշի
սիդին հագգընըդտա տախի կէօրիւրիւմ :

— Պիլիեօրում, մատամ, պիլիեօրում, վէ սօն նէֆէ-
սիմէ դատար սիդէ սատըգ գալաճաղըմ :

— Օ հալտէ պիր ազ դայրէթլէ տալրանն :

— Էլիմտէն կէլէնի տիրիդ իթմէնէճէկիմէ սէօզ
վէրիրիմ :

— Գօնթէն Մուստաֆըն լոանէսինէ, ինթիխապ իթ-
տիկինիդ եօլտա պիր խըղմէթճի գատըն կէօթիւրաիւ-
նիւղ միւ :

— Էվլէթ :

— Նէ՞ վաղըթտան պէրի :

— Պէշ կիւնտէն պէրի :

— Իշի քէնտիսինէ անլաթտընը՞դ մը :

— Էվլէթ, հէր շէյր տիւլէեէճէկինի, տիդգաթ ի-
տէճէկինի, հիշ պիր շէյ ունութմաեաճաղընը, վէ եէ-
րինէ պաշգա պիր մէքթուպ գօեարագ, պանա կէթի :

րէճէկի հէր մէքթուպ իշին քէնտիսինէ տօլիուեճա իւճ-
րէթ վէրիւէճէկինի պլիւրի :

— Բէք էյի. թայեին իթտիկիմ ուշաղը վիգօնթ աը
Պէրնաեա կէօնտէրաինի՞դ մի :

— Եարըն խըղմէթինէ պաշլաեաճագ տըր :

— Մ. Սիդթէրին եանընա թայեին իթտիկինիդ Պա-
թիսթտէն հիշ պիր սէս Եօգ մու :

— Ոսյր :

— Տիմէք պու Պաթիսթի պիր աշմագ տըր, շիւնքի
պէն մուհագգադ պիլիեօրումքի, Մ. Սիդթէրէն հէր
կիւն պաղը գատընլար թարաֆընտան կէօնտէրիւն
վէ չօգ տէֆա անաթաթարը իսթիւնտէ պրագը-
լարագ պիր շէքմէճէտէ հըֆը օլունան պիր վէ եա-
լսոտ պիր գաշ մէքթուպու սուհուլէթլէ էլտէ իտէպի-
վը իտի :

— Պէն Պաթիսթի կէօրիւրիւմ :

— Մէմուրլարըմըքն դայրէթլինի ալթըրըն . . . քէն-
տիւէրինէ պօլ պօլ վատլար իտին . . . հասըը ճիտտի
նէթիճէլէր իսթիւսալինէ չալըշաղըմ :

Մատամ Գուրապիէֆ աեաղա, գալգըպ, օտանըն պիր
քէօշէսինտէ պուլունան քիւթիւպլաանէեէ եագլաշա-
րագ, պիր բարմաղընը քիւթիւպլաանէնին պիր թա-
րաֆընա պատը, վէ տէրհալ պիր եայա պասըլմաթն-
տա հասըլ օլան սէս կիպի պիր սէս իշիտիտի, վէ

պատէհու քիթապլար իւէ մէմու օլան մէքիւր քիւթիւպխանէ՝ կէօզէ կէօրիւնմէն րէզէլէրի իւզէրինտէ տէօնէնէք, պիր բուպ տայիրէ թէնքիւ իթտի, վէ դարալը պիր դարու կէօրիւպիւ :

Գօնթէս, պու դարուեու, տաեիմա իւզէրինտէ թաշքուդ տա օլտուղու անաթարարարտան պիրի վասըթաւըլլա աշմասըլլա, դարանըզ պիր սուֆա զուհուր իթտի :

Շախսը մէրգոււմ, պիր սուֆրա իւթիւնտէ պուլուան շաքգասընը գօլթուղու ալթընա ալարագ, մէքիւր աշըզ դարուտան տիշարը չըզտը, վէ սալթէ գօնթէս դարուեու դարատըզտան սօնրա, քիւթիւպխանէնէ իսկի մահէլինտէ եէրէշտիրտի :

Մէրգոււմ, կիրտիկի դարանըզ տայիրէտէ պիր եէրէրասթ կէլմէմէք իշին գօլլարընը աշարագ պիր գաշաթըմ ալտըզտան սօնրա, պիր տիվար էօնիւնէ վասըլ օլուպ տուրտու, վէ պիր տիւլմէ պուլանա դատար էլինի էթրաֆա կէզտիրիպ նիհանէթ պուլտուղու տիւլմէնէ չէքտի : Անը վահիտտէ պիր սէս հասըլ օլուպ, էյրէթի պիր դանատ աշըլարագ, դարանըզտա ճիւզի պիր այտընըզ կէօրիւպիւ :

Պու այտընըզ՝ նէրտիվէնին իւսթ գատէմէսինէ գօնուլուշ օլան պիր խըրսըզ ֆէնէրինին զիեսը օլուպ, շախսը մէրգոււմ՝ էյրէթի դանատտան կէշտիքտէն, վէ պուեու դաբաեւպ, ֆէնէրի տէ էլինէ ալտըզտան սօնրա, մէքիւր նէրտիվէնին երկիրմի դատար գատէմէսինտէն աշաղընա էնտի, Օրատա պիր դարու աշըլմաղլէ, իքի մէթրօ ուզուելու գտա վէ պիր մէթրօ էնինտէ թուղա իւէ էրիւլմիւշ պիր սօֆաեա տաթիլ օլտու : Պու սօֆա ուզուել օլտու, արալարըն-

տա դարուլար պուլուեմագտա իտի Շախսը մէրգոււմ, պու սօֆանըն նիհանէթինտէ վագը պիր նէրտիվէնտէն էնիպ, պիր դարու տահա աշտըզտան սօնրա, պիր բէնչիրէտէն այտընըզ ալան քիւշիւք պիր մահէլլէ կիրտի, վէ էլինտէքի լամպաեւ սէօնտիւրիւպ, պիր մասա իւզէրինէ վագ իլլէտի, վէ պիր եաթագ օտասընտան միրուր իւէ, եաղընտանէ մագամընտա գուլլանըլան պիր օտաեա տաթիլ օլտու :

Պու օտատա, մէքթուպ վէ էվրագը սայիրէյի դոյմաեա մախսուս պիր թագըմ հիւճրէլէր օլուպ, կընէլ նամ սօգաղա նագըր էնլի պիր բէնչիրէսի տաթի պուլուեմագտա իտի :

Պու բէնչիրէնին շահնիշլինի անլընտա պիւեիւք հարֆլար իւէ :

ԽԸՏՄԵԹԺԻԼԵՐԻ ԳԱՌՈՒ ՊՈՒԼՄԱԵԱ ՄԵՆՍՈՒՅ

ԷՄԵԻՅԵԹԻԼԻ ՏԱԹԻՐԵ

Իպարէսինի հալի պիր լէվհա թաալեք գըլընմըլ իտի :

Պու ալ իրէեէ վասըլ օլմագ էլին, տիկէր իքի օտատան կէլմէք լագըմ իտի :

Էվին իւլզ թարալընտան, օրասը նամուպու պիր խանի զանն օլուեմագտա, վէ տէրուըն խանէնէ թէք գտնատը պիր դարուտան վէ նէրտիվէնէ կիտէն պիր սօֆատան կիրիվէլտէ իտի :

Գարուուու տաղ ճիհէթիւտէ, տիկէր պիր պիւեիւք լէվհա իւզէրինտէ :

ՍԱԹԻՒՐՆԵՆ ՐԻԿՈ

ԻՇՊՈՒ ԻՏԱՐԷԽԱՆԷ՝ 1872 ՏԷ ԹԵՒԵՍՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ
ՕԼՈՒՊ ԷՄԵՆԻՑԵԹԻ ՈՒՄՈՒՄԻԵԵԵԻ ԳՈՋԱՆՄԸՇ ՏԸՐ

Ուսումնայլէ գէնկին խանէլէրէ խղճմէթ-քեարլար պու-
լուր, թահուլաթ իճրա, տավալարըն բույեթիւնի իլ-
թիզամ վէ հէր կիւնա մալուճաթ իսթիհսալինի տէ-
րիւհտէ խլէր

Իպարէսի եազըմը իտի:

Պու խտարէխանէ, հագըգէթէն պիր խայլի սէնէ-
լէրտէն պէրու պազի օլուպ, ումուճէն թանըմը, վէ
քէսպի իթիպար իթմիլ օլմասըլա, միւթհատտիտ ա-
սըլգատէկեան ֆամիլեալարը, խտարէխանէի մէգըլուր
հագըգընտա էմնիյեթ կէօթէրմէքտէ իտիլէր:

Նէ՞ սուրէթլէ իշպու էմնիյեթիւն գաղանըմը օլ-
տուղունու գարիիւնի քիրամըմը եազընտա անլաեա-
ճագլար տըր: Շիմաիքի հալտէ, Սէն-Տօմիւիթ-Սէն-
Ժէրմէն սօգաղընտաքի օթէլտէ պրազմը օլտուղու-
մուզ գօնթէն Գուրամիէֆէ նագլը քէլամ իտէլիմ:

Սաթիւրնէն Րիկօնուն մուֆարազաթընը միւթհա-
զըպ, գօնթէն, մէրգուճուն քէնտիսինէ վէրմիլ օլտու-
ղու քեաղըտըսը տէվէրիպ, էմին պիր մահէլտտէ հըֆը
խլէտի: Պու իշի հէնուզ կէօրմիլէ իքէն, օտանըն գա-
բուսու չալընտըղընտան, մէրգուճէ, իշպու գաբուեու
աշտը, վէ օղլու Սէրժի գարըլաեարազ, վէ թէպէս-
սիւմ իտէրէք,

— Վա՛յ Սէրժ, սէ՞ նմիսին, տէտի:

Սէրժ. — Սապահ խայր, վալտէ. էյի՞միսին:

— Էվվէթ, օղլում, էյիեիմ, սէն տէ էյի՞միսին:

— Սէն տէ պիլիբրսին քի, վալտէ, պէն՝ տիքիլի թաշ
կիպի, վէ թուճտան եարըմը էյիպի էյիեիմ. — Ֆագաթ
սէն էլան չալըլէ՞թօրմուսուն:

— Պօլ տուրմահը սէվմէմ, Շէֆֆագ աթար աթ-
մագ չալըմահա պաշլատըմ:

— Պու կիճէ սաթի գտ՛նտա եաթտըն:

— Պիրէ եազըն իտի. — Ֆագաթ շիմաի պու սէօզ-
լէրի պրագալըմտա, պուրեա կէլիշինին սէպէպլէրի-
նի արաշթըրալըմ. — Մութլագա, սապահլաեըն պանա
վիզիթա վիրմէլիկին՝ եինէ ագէէե էնթիեաճըն օլ-
տուղու իշին օլմալը տըր:

— Էկէր մուղայիրինի սէյլէրսէմ, եալան սէյլէմիլ
օլուրում: Յիլվագը չու սըրատա պէն տէ չալըլէթօ-
րում, պինսալէրին մուալէնէթինէ միւհթահճում:

— Սէն տէ մի չալըլէթօրում:

— Տինլէ վալտէ... ղաեէթ տիլպէր, էմասլիզ
կէնճ պիր գըզա թէսատիւֆ իթտիմ:

— Պէսպէլլի աշք օլմուսուն:

— Լաքին պու տէֆա ագիլանէ աշք օլտում...
աթէշի մուհապալէթ՝ գալալիմի սիւզան իտիեօր:

— Օղլում, Սէրժ, ագըլըզըզ լազըմ տէյիլ տիր:
Բէք էյի պիլիբրսին քի, սէնին իշին էյի պիր գըսմէթ
արաեօրում, վէ թաշըմըն իսմ մալիւմ օլտուղու ճի-
հէթլէ, եազըն վագըթտա օլտուղճա գէնկին պիր մի-
րասէտի գըզ իշ սէնի էվէնտիլէպիլէճէիմի մէմուլ
խտիլիմ: Իմաի չու պէնիմ կիւզէլ բլանլարըմը պօզմա:
Ագըլըզճա պիր աշք ու մուհապալէթ՝ միւսթագպէլինի
թէշլիքէե էլգա իաէպիլիբ... Պէն տէ պիլիբիմքի,
կէնճիք գէմանը կէշմէլի տիր... պու ճիհէթլէ սէնին

պազը գումարը արժեքն աճիլ խտերիմ. էյլէնմէլիսին, ֆաթաթ քիմնէ իլէ պաղլանմամալըսըն... Պազը խարաֆաթ տախի պուլունապիլիսին, լաքին սաքըն րօմանլարա մախսուս աշգ ու սէվտաեա սալիք օլմա, հիշ պիր գըզը ճէլալ իթմէ, վէ հիշ պիր մէթրէս իլէ պաղլանմա, չիւնքի պիլախըրէ գաթը ալէաքա խոմէտիկինտէն, քէնտիսիլէ էվլէնմէեէ մէնպուր օլուրսուն:

— Միւսթէրիհ օլ վալիտէ. գիքը իթտիկիմ քիմնէ միւսթաքպէլիմէ ասալ մանի օլմաեաճաք տըր:

— Բիմ տիր:

— Պիր քէօյլիւ գըզը տըր... քէնտիսի էօքսիւզ օլուպ, ասալ աքրապասը եօգ տուր, վէ մալիք օլտուղը՝ ճիւզի պիր իրատ իլէ կէշինմէքտէ տիր: Սէն տէթէֆէքքիւր իտէպիլիսինքի, պու գըզ նէ գատար կիւզէլ օլսա, քէնտիսիլէ էվլէնմէկի խաթըրըմա պիլէ կէթիրէմէմ:

— Բեամիլ գըզ մը տըր:

— Օլ պապաէ չիւպհէմ եօգ տուր:

— Տիմէք քէնտիսիլէ պաշտան չըգարմաեա տիւշիւնիւեօրսուն:

Մասամ Գուրապիլէֆ՝ վալիտէլիք մուհապպէթինէ մալիք օլմասըյա պէրապէր, օլուռուն հէր հալինի հազըգի սուրէթտէ կէօրտիւկիւնտէն, անըն կիւզէլիկի, տիրաեթի վէ սայիր հիւսնի խասսէլքի օլմատըղը հալտէ, կէնճ պիր գըզա նա՞սըլ խօշ կէօրիւնէպիլէճէկիլին միւրահաքա իթմէքտէ խոխ:

Սէրժ, վալիտէսինին իֆատէյի վազըսսընա թէ պէսսիւմ խտէրէք:

— Էվլէթ, իլէրուտէ նէթիճէսի օլմաեարաք, օ գը-

զը ուֆադ Երլու պաշտան չըգարմաեա պաշլատըմ, տիյի պիւսան իթտի:

— Պաշտան չըգարմաեա՞ մը պաշլատըն... Նէ՞ եարսին:

— Հէնուզ հիշ պիր չէյ եարմատըմ. լաքին պիր խալլի կիւնտէն պէրու էվլինին էթրաֆընը տօլալըեօրոււմ, վէ քէնտիսի տէ պուռու կէօրիւեօր. պէնիմ կիւլի պիր ճէնթըլմէնին պիր քէօյ սալիլինտէ կէօզէ շարքմամտը գապիլ տէյիլ տիր: Տիւն, մէգպուրէեէ պիր պուքէթ կէօնտէրոմ, պու կիւն տախի պիր էլմաս կէօնտէրմէքիսթէրիմ, Հալպու քի օն լաքամ պիլէ պուլունմատըղընտան, մատըմա մահսուպէն բէշինին պանա եիւզ լուի ալթուռու վիւրմէքիլիլինի բէճա իթմէեէ կէլտիւմ:

— Պիր քէօյլիւ գըզընա եիւզ լուի գըյմէթինտէ պիր էլմաս կէօնտէրմէք մի իսթէեօրսունս իշ կէօրիւեօրոււմ տէտիլին պո՞ւ մու տուր:

— Խայր, խայր, կէօնտէրէճէկիմ էլմաս սատէ պիր չէյ օլմաճաք տըր: Օն օն պէշ լուի գըյմէթինտէ պիր քիւշիւք եիւզիւք իշտա իտէճէեիւմ:

— Սօ՞նրա:

— Պիր Գուրապիլէֆէ եաքըլըր սուրէթտէ հարէքէթ իտէճէեիւմ. վալիտէճիլիմ, սէն հէր քէսէ ստտաքալալ մէրիլսին, թանըմատըղըն քիմէլէրէ մուպէնէթլէրտի պուլունուրսուն: Շիմտի, պանա, եանի էվլանա եիւզ լուի ալթուռու վիւրմէք իսթէմէեօրմուսուն:

— Խայր, սէնին նէգտիլնտէ դաեթէք զայիֆ օլտուղումտա, թէքիլիլինի բէտա իթմէմ:

Գօնթիւն, եազըլսանէսինին պիր չէքմէճէսինի չէքիւլ,

իշխնտէն ալարղը պանգա դապէւելիներ Սէրժէ վերաի,
վէ Սէրժ, պուշկարը ճէպինտէ հըֆա իւն .

— Սէն էմապիւզ պիր վալիտէսին, աւտի, վէ պա-
տէհու իւսվէթին, — էյի խաթիրմա կէլտի, վալիտէ,
պիր շէյ սորաճաղըմ, սէն ֆալա ինանըմըսըն, տէյի
պէեան իյլէտի .

Մատամ Գուրափիէֆ տիթէտի, վէ աշիքեար պիր
էնտիշէ իւն օղուհա պազարագ .

— Պու սիւսալտէն մագսէտ նէ՞ տիր, տէտի .

— Զիւնքի պիր ֆալճընըն ըէյիներ իսթիհսալ իթ .
մէք իսթէրիմ .

— Նէ՞ միւնստիպէթիլ .

— Ալէադատար օլտուղում պիր մատտէ միւնստի,
պէթիլլէ . — Էյք նաղիք քիմսէլէրտիւն, նաթիճա իւ-
մընտէ պիր ֆալճը դարընըն իսմինի, իշիթտիմ, Պու
ֆալճը հէր սընըֆէ հնալի միեանընտա շէօհրէթի ազի-
մէ դազանմըշ տըր, է՛ն միւթէպէք գառընլար վէ է՛ն
ատի դարըլար՝ հէր վագըրթ քէնտիսինէ միւրաճաաթ
իտիեօրար, վէ մէզպուրէ իտէ, ըք շօք քեար իտի-
եօր, վէ միւշթէրիլէրինին միւրաճաաթլարընա քիֆա-
եթ իթմէօր իմիլ, Մէշհուր մամէլ Լընօրման՝ պու
գարընըն եանընտա հիշ պիր շէյ աէյիլ իմիլ .

Մատամ Գուրափիէֆ՝ Սէրժի իրատ իթտիկի իսմի
իշիթտիկիլիտէ, լէհճէսի ճիւղիճէ սօլտու, ֆադաթ
աէրսալ քէնտիսինի թօրլաեղա .

— Պէնճէ օ ֆալճըեա վէրէճէկին ազլէ, սօգադա
ազլէ աթմագ կիւլի տիր, տէտի .

— Տիմէք սէն ֆալա ինանմաօրտուն .

— Շիւպհէսիզ ինանմամ .

— Լաքին պէն էօյլէ շէյլէր տինլէտիմքի, ինանը-

ըմ, Պինսպէրին նաթիճաեք կէօրմէեէ կիտէճէեիմ .
Մէզպուրէ, հաթիթատա իւշ տէֆա, եանի սալը, բէնշ-
էնպիհ՝ վէ ճուհաա իրթէսի կիւնլէրի սաաթ իքիտէն
պէշէ դատար միւշթէրի գապուլ իտիեօր . Պու կիւն
սալը տըր, Մէրգուճէ ուֆադ՝ մուամէլէ իշին էլլի ֆր-
րանգ, վէ պիւեիւք իշին եիւզ ֆրանգ թալէպ իտիեօր .

Գօնթէս . — (Ումուզլարընը շէքէրէք .) Օղում, սէն
ազլընը զալպ իթմիլսին .

— Նի՞շին, վալիտէ, դաթէն պու պիր մէնգարէ տիր
քի, սահալը պիր շէյ տէ սաեըմագ .

Մատամ Գուրափիէֆ, պիրտէն պիրէ միւքեալէմէ-
նին էմառընը թէպալլէ իտէրէք .

— Սէնի պու միւթէպէ ալէադատար իտէն գըզըն
իգամէթ իթտիկի մահէլլի սէօյլէմէտին, տէտի .

— Մահէլլի իգամէթի Բօզիէ չիֆթիկի տիր .

— Բօզիէ չիֆթիկի նէրէտէ տիր .

— Միւսի-տն-Պրի եագընընտա, վէ տօսթում վի-
գօնթ տը ի՞նչ պէյիլն սէյֆիեհէսինտէն եարըմ՝ սաաթ
ուզագտա տըր .

— Օլ կէնճ գըզըն իսմի նէ՞ տիր .

— Բօզ տուր .

— Էսմէր մի սարը՝ մը տըր .

— Քէնտիսի էսմէր, կէօլլէրի մալի տիր .

— Գա՞ջ եաշընտա տըր .

— Եիկիրմի .

— Պիթթապի թալիմ ու թէրպիեհէսի՝ քէօյլիւ գըշ-
լարա մօսսուս օլմալը տըր .

— Խայր, խայր, պիւաքիս միւքէմէլ պիր մէք .
թէպտէ թալիմ վէ թէրպիեհէ օլմուշ տուր .

— Աճա՛յիպ, պու գատար մալիւմաթը քիմ վէրաի .

— Գութումուշ աղաճ բարչալարը թօրլահան քէօյ լիւ պիր գարը :

— Բէքէյի, իսմինի ունութեամբ ֆալճը գարեքը կիթ կէօր, վէ պահս իսէրիմքի, էկէր օլ կէնճ Բօզ շագգընտա քէնտիսինէ պիր շէյ սիւալ խտէրսէն, պահս վէրտիկին մալիմաթտան սանա հիշ պիր քէլիմէ սէյլէնէ մէնէնէ տիր :

— Էյլէ թաամընտան սօնրա կիտէրիմ :

— Պէնիմլէ մի թաամ իտէնէ քսին :

— Խայր, պիր տօսթ թարաֆընտան տափէթլի օլ տուղումտան, մէրգումու պուլմաք իւզրէ, Գաֆէ Ան կլէնէ կիտէնէ երիմ : Տէրհալ թաամ իտէնէ երկ, վէ թամ սաթ իքիտէ նաթիմանըն գարուսուէն : չալմաղաք :

13

Սէրժ վալիտէսինտէն սյրըլաճաղը գէման, եափաճա գարու շալընարղընտան, գօնթէս, Վիլիին տէտի, վէ պիր խըզմթ քեար կէօրիւնտիւ, Կէլէն խըզմթ քեար՝ Նիգօյա իսմինտէ, անաթըլ Բուսիտըլ օլուպ, մատամ Գութափէֆ, — Ն օ Նիգօյա, տէյի սիւալ իթտի :

— Մատամ գօնթէս, Էթէլէ պիր ատէմ կէլմիշ, գաթընըզ իլէ միւլաղաթ իթմէ խուսուսուտա իսար իտիեօր :

— Նաթըլ ատէմ տիր :

— Տալգափուգ օլմալը տըր, Հէյ շալտէ սիգալէն

իսթիֆատէ իթմէք իշին կէլմիշ տիր : Գու խուսուսա աշիքեարէն անլաշըլըեօր :

— Տօղրու սուրէթտէ ճէփապ վէրին Նիգօյա :

— Մատամ, գանն իտէրիմքի, պու միւսաֆիր՝ դաէթ թէմիզ վէ ճէտիտ էլպիսէ կիեինմիշ օլմաթընա րաղմէն, «էֆիլ վէ միւնթաճ պիր քիմաէ տիր :

— Իսմինի սիւալ իթմէլի իտինիզ :

— Իթտիմ իսէ, մատամ գօնթէս պէնի թանըմաղ. անճաղ մատամ Ատէլ ժէրար թարաֆընտան կլտիկիմի քէնտիսինէ սէյլէտին, տէտի :

Սաթիթէ գօնթէս՝ սարսըլտը, վէ պատէհու :

— Հէր քիմ իսէ, գապուլ իտէնէ երիմ. պէշ տաղը գատան քէնտիսինի պուրանա կէթիրին, տէյի պէեան իլլէտի :

Նիգօյա, պու էմրի իճրա իթմէք իւզրէ՝ տիշարը շըզտը, վէ Սէրժ՝ վալիտէսինէ խիթապէն :

— Ասլա իսմինի իշիթմիշ օլմաթըլըմ Ատէլ ժէրար քիմ տիր. տօսթլարըն պուլուման գատընլարտան պիր՝ մի տիր, տէյի սիւալ իթտի :

— Խայր, թանաղըլմ պիր գատըն տըր, Ֆէվգէլատէ միւթէպէր իսէ տէ, մատտէթէն տիւշկիւն տիր. Վագթ իլլէ քէնտիսինէ պաղը խըզմթ իլէրտէ պուլում մուշում պուր :

— Անլատըմ... պուշուն տա Նէ՞ աեարտա շէյ իտուկինի աշըք իթտիմ ֆաղաթ, վալիտէ, պէյլէ քէնտիլլիմի շայեանը էհէմիլիէթ կէօսթէրէն պիր թաղըմ տիլէնճիլէրին սէնի սօեուպ սօղանա շէվիրմէլլի կիւճիւմէ կիտիեօր : Բիմ պլլիր, պէլի մուաթիարէն սէնի մուաթիգէ իտէն պիր սիւրիւ ֆայիտէ սիգ քիմէլլի սօեուլուգտա Նէ՞ մաշգուզկէթէ հիսս

իտիեօրոսուն։ Մազահտի եէկեանէսի՝ պէնիմ զարարմա
օլարագ զացանը խաֆիֆէթ մէքտէն պաշգա պիր շէյ
օլմանան վէ կիւեա ուսուրը խայրիեէ թէսմիեէ խա-
լէն իշէրէ զարըմագ նէ՝ զատար տիվանէլիք տիր։ —
Պուրասը օթէլ տէյլ, ատէթա պիր խայրաթխանէ
տիր։ Տօգրուսու, հարէքէթի վագըան՝ բէք պիր եիւք
աքըսըզըզ տըր։

— Պիքէս վէ միւհթաճ քիմտէլէրէ ինսանիեթտու
պուլուեմագ արգուսուեու՝ աքըսըզըզ մը թէսմիեէ
իտիեօրոսուն։

Անրժ. — (Թահգիր իշէ.) Պիքէս վէ միւհթաճ քիմ
սէլէր մի... միւհթիլիթլէրէ մախոուս քէլիմէլէր...
հասըը վալիտէ, սէն՝ նագաօրլի թասհիհ պիր գա-
տընսըն... իմտի, իշթէ պէն կիտիեօրում, շիմտիլիք
Ալլահ ըսմարլատըզ։

Մէրգում, պու սէօզլէրտէն սօնրա, վալիտէսինին
օտասընտան տիշարը չըգտը, վէ մատամ Գուրապիէֆ
եալընըզ գալտըղընտա,

— Ատէլ ժէրար թարաֆընտան պէնի պուլմանե
կէլէն ատէմ քիմ օլապիլիր, Պու իսմի պու կիւեքի
կիւն քիմ խաթըրլաեօր, տէտի։

Պէշ տաքըգա կէշմիշ օլտուղոնտան, Նիգօլա, րէ-
ֆաքաթընտա, մշուլին զայրի օլան վէ Ֆէլիքս ժարի
օլտուղու, օգուեանլարմըգա էլպէթթէ անլալըմը
պուլուեան միւսաֆիր իլէ պիրլիքտէ, օտանըն էլիկին-
տէ գահիր օլտու։

Մատամ Գուրապիէֆ, սապըզ կարտ նասիօնալ չա-
վուշուեու կէօրիւպ թանրտըղընտա, թէսաճիւպլէ րէ-
ֆը սէտա իթտի, վէ պատէհու գաշլարը չաթըտըրը
կիպի, սիեահ կէօզլէրինտէ տախի պիր բարլաքըըզ,

վէ սիմասընտա սրգըլմագըղդ վէ խօշուստուգլուգ է-
սէրի հուսուլէ կէլտի, վէ Նիգօլաեա խիթապէն,

— Պու կիւն արթըզ քիմսէկի գապուլ խտէմմ,
տէյի պէեան իյլտիկինտէն, Նիգօլա տիշարը չըգտը։
Ոըզմէթեայըն ալիմէթինտէն սօնրա, գաբու գա-
բանընճա, գօնթէս, հիշ պիր քէլիմէ իրատ իթմէեէ-
րէք, տիգգաթընճա Ֆէլիքս պագտը. լաքին մէր-
գում, պու պագըշըն գարըսընտա սէպաթընը զայպ
իթմէնիքէք։

— Էվվէթ, պէն իմ. գատիմտէն պէրու թանըտըղ-
նըզ ժարի տիր, վէ մաէթթէլսաիւֆ անլաեօրումքի,
պէնի թէքրար կէօրտիկիւնիւղտէն տօլաեթր ապա մէմ-
նու Օլմատընըզ, Ֆիլվագը պու հալ թէլէսաիւֆ խտէ-
ճէք շէյ տիր. աճապա, մատամ գօնթէս, գուվվէյի
հաֆըզանըզ էվվէլքի միւ քիմմէլիեէթինի վայպ մը իթ-
միշ տիր, աէտի։

Մատամ Գուրապիէֆ՝ հիտտէթ հարէքէթի կէօս-
թլրտի խտէ տէ, քէնտիսինի գապթա միւգթէտիր օլ-
տու, վէ օտասընըն գաբուսուեու իշէրտէն քիլիտէ-
եէրլէք։

— Նա սըլ օլուպ տա պուրատու պուլուեուեօրու-
նուգ, տէյի սիւալ իթտի։

Ժարի. — Աճայիպ, պուրատա նա սըլ պուլուեմագ-
լըղմտա սիւալ խտէճէք շէյ մի տիր։ Բօսթա վաքօ-
րունա, տէմիր եօրունա, արապալարա վէ թրամվայ-
լարա օթուրարագ, վէ պիր ազտա եաեա եիւրիւեէ-
րէյ պուրաեա կէլտիմ, Շու գաղար քի հաեա եիւրիւ-
մէքլէ, պիշարէ տիգլէրիմին տուրմաեա իքթիտարը
գալմատը, վէ սիգ խտէ, շիւպշիսիգ ունութտուղու-
նուգտան, պէնի օթուրմաեա տալէթ իթմէտիկինիգ ճի-

հէթէ, պիլա տալէթ պէն օթուրուում. Ումարումքի պու հարէքէթիմտէն տօլաեւ աֆիլ խտէրսինիզ :

Ժարի, պու սէօզլէրի սէօյլէեւէք, պիր գօլթուգլու իսկիմլէեէ օթուրում :

Գօնթէս. — Պէն սիգի Նուվէլտէ վանն իտիեօրում :

Ժարի. — Օրատան կէլիեօրում :

— Բրանկապէնտլիքտէ՞ն մի :

— Էվլէթ :

— Օրատա գալմալը խոին :

Սապլգ կարոտ նաաթօնալ չալուչու գահգահա իւլ կիւլէրէք :

— Տօղրուսու կիւզէլ իլթիֆաթ ... Թէէէքիւրտէն աճիգիմ, Պէն սիգին՝ Նուվէլտէ պուլունտուղունուզու իսթէր խոիմ : Զանն խտէրիմքի, ազիգէմ գօնթէս, պէն օրատան մէջնուն օլմատըղլմ կիպի, սիզ հիշ մէմնուն օլմաեհաճազ խոինիզ :

— Տիմէք սըգըլաղընըգտան ֆիրար իթտինիզ :

— Խայր, ֆիրար իթմէտիմ ... վազթըմը իբմալ իթմէքլէ, նիգամը տայիրէսինտէ չըղալմ : Ծու հալտէ միւտտաիլ ումուսի էֆէնտինին պանա գարը հիշ պիր խտաասը օլամազ. հաթթա գարթըմը քէնտիսինէ կէօնտէրէպիլիրիմ : Էկէր ինասնիյիէթի օլան պիր ճէնթըլմէն խտէ, քէնտիսի տէ, քէնտի գարթընը պանա կէօնտէրմէլլի տիր :

« Պինալն ալէյհ օթէլինիգտէ պուլունմազլըղլմ, սիգին իլին նամուսսուզուզու մուճիպ օլմատըղնտան, պուրաեա կէլիլիմտէն տօլաեւ նիշին պու տէրէճէ ոըգըլաղընըգ անլաեամաեօրում :

— Ֆիլվադը մուվասըլթիինիզ ֆէվզէլատէ կիւ. ճիւմէ կիթտի :

— Նիշին

— Զիւնքի գաթիլլէրի սէվմէմ :

— Իֆատէնիզ սէրթ տիր. ֆադաթ պէնիմ գամա, անճազ պիր պըչազ Եսրէօի աջմը տըր :

— Խըրըզլարը սէվմէմ :

— Ճասուսլարը սէվէ՞րմիսինիզ :

— Թէրպիեէսիզլէրի տէ սէվմէմ. իմտի շարուգ պուրատան տիչարը չըգըպ, պիր տախի աեազ պաամամանըը իսթար խտէրիմ :

— Հասըլը խիմէք պանա տարընսընըգ :

— Էվլէթ :

— Լաքին պիր աղ տիւշիւնէլիմ. — Էկէր իբիմիգտէն պիրինին՝ տիկէրի հազգընտա դարազը պուլունմազ ֆարզ օլունուր խտէ, պէնիմ սիգէ գարըզ դարազըմ օլմալը տըր :

— Սիգին մի :

— Էվլէթ, չիւնքի սիգ պէնիմ մահքիւմ օլմամը իսթէտինիզ : Հայիզ օլտուղունուզ Թէէսիր, վէ մալիք օլտուղունուզ նուֆուզլու համիլէր սաեէսինտէ, պուլունտուղում միւշըլլ վագիեթթտէն պէնի գուրթարապիլիր խոինիզ : Էկէր վագթիլլէ իյֆա իթմիլ օլտուղում խըտմէթլէրի ալըսաթըր իթսէ խոինիզ, նասըլքի էյլէ Էարմազլըղընըզ լազըմ խոի, պէնի եէտի սէնէ մահքիւմ գըլտըրմամաեա ճահտ խտէր խոինիզ, ֆադաթ սիգ պունու Էարմատընըգ :

— Հադգընըգտա ալէադատար օլմաեա Նէ՞ սէպլէպիմ վար խոի : Զաթէն սիգ գապահաթլը օլտուգտան պաշգա, Թէհլիլէլլի պիր քիմաէ խոինիզ :

— Անճազ սիգի ալա թէհլիլէքէէ տիւչար իթմէտիմ, վէ սիղտէն տահա գիեապտէ տէեէրիմ պուլունտուղունու տա խսպաթըլլա կէօսթէրմէք իսթէրիմ :

Գօնթէս . — (Իսթ իհզա իլէ .) Ստճիհ մի :

— Պու իսպարթ տա շու տուր քի , պիր ազ էվվէլ պէնի աշդգտան աշդղա թարտ իթ տիկինիդ հալաէ , պէն երնէ սափուշուպ կիթ մէ տրիմ :

— Հէր նէ իսթէ եօր իսէնիդ , անը սէօյլէ երն , եարտըմ մը իսթէ եօրսուշուդ . միւրաւընը՝ մուսվէնէթ իսթէ մէք մի ալը , էկէր էօյլ իսէ , պիր դաշ կիւնլիւք նաֆագանըղը տիրիդ իթ մէմ , ֆադաթ օնտան սօնրա իսմինիդ իշիթ մէք իսթ մէմ :

Ժարի . — (Միւթէք պպիւրանէ սուրէթտէ պաշընը եօգարը դալտըրարադ .) Մուսվէնէթ մի , սառա֊գա մը , Լաքին , մատամ գօնթէս , քիմ սիզէ պու շէյլէրտէն պահս իտիեօր : Պիր քէրէ երի դիւմէ պագըն . պէնտէ , սառա֊գա իսթէ եէճէք հալ ու հէյեէթ . վա՛ր մը տըր :

Մատամ Գուրափիէֆ , քէնտիսիլէ կէօրիւշէնլէր թարաֆընտան ֆէվգէլատէ թէվաղու կէօրմէ եէ ալըշմըշ օլտուղունտան , ժարինին պու եօլտա իֆրաթ թէքլիֆափաղլիկինտէն տօլաեը իզհարը հիտտէթլէ :

— Իֆատէնիլլին խիթամը հէր նէ իսէ , անը սէօյլէ երն , տէալ :

— Պէնիմտէ արզում օ տուր , Լաքին պուրաեա կէլէլիտէն պէրու տըր մէսէլէտէն պահս իթ մէքլիկիմէ միւսասատէ իթ մէտինիդ , իյդահաթը լաղըմէ եր վէրմէքլիկիմէ վաղըթ պրա֊գաւտընըդ . — Հիտտէթ միգաճ պիր դատըն օլմուշսուշուդ , վէ մուգատտէմքի սիւքիւնէթի , սօղուգ դանլըլըղը շիմաի սիգտէ կէօրմէ եօրում : Աճապա սէնէլէր կէլմէքլէ , պէնիմ նաղարմտա սիգի պիւերիւք պիր դատըն մա֊գամընտա կէօսթէրէն օլրուհճա իգթիտարընըդ գօյիլ մի օլտու : Էկէր էօյլ իսէ , թէէս .

սիւֆ իտէրիմ , վէ վիգիթամտան պէքլէտիկիմ նէթիճէ հազդընտա տիւշարը էնտիշէ օլմաղլըղմ թապիի տիր . Հալպուքի , պէն , իշթիեարլանտըգճա , մուգաղէնէմի պուլտում : — Շու եա պու հարէքէթտէ պուլունմաղտան էվվէլ տիւշիւնիւրիւմ , վէ պուշտան ագտէմ իթ տիկիմ խէթալարը պուշտան պէօյլէ իթ մէ եէճէլիմ : Աղիզէմ մատամ , սիզ պէնիմ հազդըմտա եանըլիմ : Աղիզէմ մատամ , սիզ պէնիմ հալիմտէ կէօրմէ եիպ , էսկի հալիմտէ կէօրիւ եօրսուշուդ , Լաքին արատա պուլունան ֆարգ պիւեիւք տիր . էվվէթ , պուրաեա կէլտիմ իսէ , ագէն իսթէ մէք իշին տէյիլ , կէթիւրմէք իշին կէլտիմ :

Մատամ Գուրափիէֆ՝ Ֆէլիքս Ժարինին մէգըիւր սէօղլէրինտէն վէ թավր ու հարէքէթինտէն միւթէէսսիւրէն տիգգաթլէ կէօղլէրինի մէրգուսա աթֆ իթ տի , վէ իֆատաթը վաղընտընըն ճիտտի օլտուղունտա հէյեէթիւրտէն տնկեարադ , եանընա եաղլաշըպ :

— Ագէն՝ մի կէթիւրտինիդ , տէտի :

— Էվվէթ , հիմ բէք չօք ագէն կէթիւրտիմ :

— Ագէն եէ պէնտէն զիւստէ միւհթաճ օլտուղունուդ հալտէ , նի՛շին , կէթիւրտիկինիդ ագէն եր քէնտիւիդ իշին մուհաֆասա իթ մէ եօրսուշուդ :

Ժարի . — (Թէպէսսիւմ իտէրէք .) Ֆիքըրիմի էյիճէ անլատամտըմ : Պէն պուրաեա ագէն եր համիլէն կէլմէտիմ :

— Հա՛ հա՛ :

— Էկէր ճէպիմտէ ագէն օլա իտի , թէէմին օլունքի , սիգէ խապէր վէրմէ եէրէք , քէնտիմ իշին ալըգօրտում :

— Էօյլէ իսէ , պուրաեա կէթիւրտիկինիդ նէ՞ տիր :

— Աղէտի էլտէ իթմէթ թէտպիրի :

— Իշթէ շիմտի իշ անլաշլմաեա պաշլատը, - Հէր
նէ իսէ, մատտէյի իյզահ իտին:

— Մատտէ պիւնիւք պիր թէչէպպիւսէ, հագըգի
պիր սէրվէթէ տայիր տիր :

— Դու սէրվէթի իսթիհսաւ իթմէք իջին, պանա
իհթիեանճընը՞դ մը վար տոր :

— Ֆրանսանք պիտո՛ւն պիտէ թէ՛ւր իթտիկիմ զէ՛
ման մալիք օլտուզունուզու պիլաթիկիմ, վէ չիմտի տա-
խի մալիք օլտուզունուզա չիւպչն, իթմէտիկիմ վառը-
թալարա միւնթաճոմ:

— Անլաեօրում... պիր թաղըմ ֆայխտչիդ թէ-
չէ պալիսաթա ալուլունաւադտան սօնրա, հիչ պիր
սէմէրէշ հասըլ իտէմէեէրէք եօրուլաւունաւ, վէ շիմօի
տէ պանա միւրաճաաթ իտիեօրսունաւ, տէ յի՞ մի,

— Եվէթ, ըէհտի իգթիտարըմա կիւմէնէրէք չա.
լըշարմ իսէ տէ, մուվաֆֆադ. օլամահեանաղըմը չարուգ
տէրք իթտիմ:

ՕԼ վագթթա գատար անագտա տուրմուչ օղան գոն-
թէս՝ պիր իսկէմլէ ալըպ, Ժարինին գարչըսընտա օ-
թուրաու, վէ քէլամա տէվամլէ,

— Հագրագի պիր սէրվէթ տրեօրտունուզ, տէյի պէ-
հան իյլէտի:

— $\frac{1}{2} \frac{d^2 \rho}{dt^2}$.

— 6: 10 միդ. արտա չէ, արտ:

— Օն պէշ միւեօն ֆրանդ :

Սալմիէ Գօնթէս՝ շէուրուղու եէրտէն աթլաաը,
վէ կէօղլէրի տալսի հաաաաա, դիւաաա բարլաաը :

ժառիր . - (կիւլէրէք .) Նա^նըլ , գահմէթի արէյէ^նը մի ,

— Եկէ՛ր խէեալի պիւր շէյ աէյլիւ խէ, էլպէթթէ

օլտուղու, նէրէ-տէն կէլտիկի վէ նէրէեէ կիթտիկի ան-
լաշլաւաժմըլ արը :

— Պուռտան պէօլէ տէ անլաշլաւաժաճաղը տէր-
քեաւ արը :

— Էօյլէ օլտուղունա էմիճնմիսինիդ :

— Էվվէթ :

— Նաճըլ :

— Ղաթլ օլան խըզմէթ-քեաւ պէն իմ :

— Մազթուրու նէրէ տէ թանըտընը :

— Նուվէլտէն կէլլիւէն, տէնիզտէ, եանի, րաքիպ
օլտուղունուղ-բօթթա վաթթուռտա :

— Բէնտիսի նէրէ տէն կէլիեօրտու :

— Հինտիսիանտան :

— Յրանսաեա կէլմէսի նէ՞ սէպէպլէ խի :

— Բէնտիսի, Լաճօրտա պիլա վէլէտ օլարազ վէ-
Փաթ իթմիշ օլան պիր Յրանսըզըն քէհեապը օլուպ,
մէրգուժ Յրանսըզըն սէրվէթինի թէսիւմ իթմէք իւզ-
րէ, պիր բէտէր իլէ զըզընը արաեըպ պուլմազ իշին
Յրանսաեա կէլիեօրտու :

« Պու իՓատէմի անլամազ՝ սյազը իյղահաթա միւհ-
թան իտուկինտէն, իյղահաթը Լազըմէեի իշթէ սիզէ
պէեան խտէրիմ :

Պինապէրին ժարի՝ զարիինի քիրամըմըզըն մալիւ-
լէրի օլան վազըլալարը գօնթէսէ մուխթասարէն հի-
քեաեէ իթտի, վէ մէղպուրէ, պիր տէֆա պիլէ մէր-
գուժուն իՓատաթընը զաթթ իթմէեէրէք, վէ հիսաի-
եաթ վէ թէէսսիրաթընը կէօթթէրմէեէրէք, անճազ
կէօզլէրինի մէրգուժա աթֆ իթմիշ օլտուղու հալտէ,
հիքեաեէյի վազըլալը քէմալը տիգգաթլէ տինէտի,
վէ պու հազլիեէթին խիթամընտա :

— Կէթիրտիկինիզ քեապընլար նէ՞ տէնիպարէթ տիր,
տէյի սիւալ իթտի :

— Իշին թաֆսիւթընը հալի քեաֆֆէյի քեա-
ղըալարը, հաթթա վասիեէթնամէնի կէթիրմիլմ տիր :

« Փեաղըալար էլինիզտէ պուլունուր իսէ, միւքէմ-
մէլ վէ մազպութ պիր սէրվէթ էլտէ իթմիշ օլտուղու-
նուզա, վէ պու սէրվէթի ֆիլէն, իսթիհասալ իթմէք
իշին, պազը մէրթէպէ զահմէթէ զաթթանաճա տէյտի,
կինէ ինանսաճաճըմընը :

Պիր իքի սանլյեէ սօնրա, մատաժ Գուրալիիֆ,
պէքլէնիլէն ճէվապը վէրէճէք եէրտէ :

— Տիմէք Միշէլ Պէրնարը իրգ զաթլ ու թէէլի իթ-
տինիզ, տէյի պէեան իթտի :

— Պու եօլտա աշվալ ու հարաքեաթտա պուլուն-
մաեան օլուր իսէ, պուլունմուշ տուր կիպի էօյի-
նէմէք :

— Լաքին սիզ զաեէթ խալին պիր քիմսէսինիզ :

— Սիլտէ իշին ֆէնա ճիհէթինի նազարը տիգգա-
թա ալըեօրտունուզ, (Պատէհու իսթիհզաքեարի սու-
րէթտէ) Աճապա պէնի զամազլամազ կիպի պիր ֆիւ-
րէ մի զահիպ օլուեօրտունուզ :

Մէրգուժ վէ մէրգուժ արասընտա պիր միւտտէթ
պու կիպի սէօզլէր ճէրէեանընտան սօնրա, սէտատտան
պահսա պաշլանըալ :

Գօնթէս. — Պիր աղ, էվվէլ պահսընը իթտիկինիզ
քեաղըտլար եէտինիզտէ՞մի տիր:

Ժարի. — Պիր միւտտէթ թէրէտաիւտ վէ էնտիլէ-
տէն սօնրա. Ետնի.

Մատամ Գուրափիէֆ՝ մէրգուժուն էլլամընը քէ-
սէրէք.

— Թէրէտաիւտ լաղըմ տէյիլ տիր. օ քեաղըտլա-
րը սիզտէն ալմադ իչէն, սիզի պօզաճաքմընըմ զանն
իտիեօրսունուզ, տէտի.

— Խայր, պունու տիմէք իսթէմէեօրում, լաքին...

— Լաքին ֆալանա լիւզում եօգ տուր: Էօթէտէն
պէրու մալիւմիւնիւզ տիւր քի, պանա գարը միւճա-
տէլէ իտէն՝ պիր շէյ գազանամադ.

— Բէք էյի. քեաղըտլար եէտիմտէ տիր.

— Էօյլէ իսէ պանա վէրին.

— Պիր շարթ իլէ վէրիւրիմ. Մատէմքի շէրիք օ.
լաճաղըզ, էվվէլճէ շիրքէթիսիզին էսասընը վադ իտէ.
լիւմ. Պէն քէնտի հիսսէմի իսթէրիմ.

— Օնա նէ՞ շիւպհէ.

— Հիսսէմ նէ՞ գատար օլաճադ տըր.

— Ղանէթ ճէսիմ օլաճաղընը վսաւ իտէրիմ.

— Միզտարընը անլամադ իսթէրիմ.

— Պունա մուվաֆֆադ օլտուղումուզ թագաիրտէ,
սիզէ իքի միլեօն Փրանդ վէրմէնի թէաշիւտ իտէ-
րիմ.

— Օն պէշ միլեօնտան իքի միլեօն Փրանդ՝ պու բէք
ճիւզի շէյ տիր.

— Պաշը թէշիլքէտէ պուլունան պիր հաշարի իշին
եիւզ պին Փրանդ իրատ՝ ա՞ղ մը տըր.

Ժարի՝ լաթիֆէ թարղընտա վաղը օլան մէզքիւր

սէօզիւ իշիթտիկինտէ սարսըտը, վէ գօնթէս, քէլա-
մընա շու եօլտա տէվամ իյլէտի.

— Պու թէշէպպիւսիւն խիթամընա գատար, էվվէլ-
ճէ օլտուղու կիսի հիւքմիւմ ալթընտա պուլունա-
ճագսընըզ. էլիմտէ պիր ալէթ օլաճագսընըզ.

— Պու սէօզլէտէն սօնրա, Ժարի՝ ճէպինտէն էնլի
պիր մէքթուպ զարֆը չըգարըպ, գօնթէս Գուրափիէ-
ֆէ թագաիւմ իթտի. Մէզպուրէ տախի պունու աշմա-
մասընտա, տէրունինտէն, պիր տէրէճէ տիթրէր էլի
իլէ եաղըմըզ պիր քեաղըտ զուհուր իթտի.

Պու քեաղըտ՝ Բօլ Կօսէնին վտսիէէթնամէսի օլուպ,
գօնթէս՝ միւնտէրիճաթընը օգուտու.

Իշպու մուհիւմ քեաղըտ օգուեանլարըմըզա գաթէն
մալիւմ օլմասըյլա, թէքրար տէրճինէ լիւզում կէօր-
մէեիզ.

Մէզպուրէ, վասիէէթնամէնին գրաաթընը պիթիւր-
տիկինտէ, հէր պիր հիւմէտի իւզէրինտէ տուրարագ վէ
հէր պիր քէլիմէսինի թէտդիք իտէրէք, իքինճի տէֆա
օգուաեա պաշլատը, վէ վասիէէթնամէնէ միւթէալ-
լիք օլան տիկէր քեաղըտլարը տախի կէօզտէն կէշիւ-
տիքտէն սօնրա, Միշէլ Պէրնարըն գաթիլիկէ խիթա-
պէն,

— Տիմէք գաթէն սիզ պաղը թէշէպպիւսաթտա
պուլունտունուզ, տէտի.

— Էվվէթ.

— Հիշ պիր նէթիճէ իսթիհասլ իթմէտինիզ մի.

— Խայր, իտէմէտիմ. Պօշար-տը-Սարօն սօգաղըն-
տաքի խանէնին սաշիպի, գաթուճուլարը վէ միւսթէ-
ճիրլէրի, հէք վէֆաթ իթմիշլէր, եախօտ տէյիշլիմիշ
տիրլէր: Իիմսէ, Կասթօն Տօպէրիվ իսմինի պիլէ պիւ-

մէկօր... Հաթթա օ խիմտէ պիր քիմսէ պուլունմուշ
օլտուղունտան տախի խապէրտար տէյիլ տիր:

— Մօնկրէգէնտէ՞ տէ մի պիլէն եօգ տուր:

— Եալընըզ Մօնկրէգէնտէ, մէրգում հէյգէլթիրա-
շըն, քէնտի դարըսը դանն օլունան կէնճ պիր գըզ իլէ
պիրլիքտէ եաշատըղը տէրխաթըր օլունուեօր: Պուն-
տան ֆազլա մալիմաթ եօգ տուր:

— Տիմէք օլուր քի, միւքէրբէր մուվաֆֆազըյ-
եէթսիգլիքէրտէն սօնրա, հանկը աղիգէ միւրաճաաթ
խտէճէկինի պիլմէտիկինտէն, պէնի պուլմաեա կէլմիշ-
սինիզ:

— Սիգէ տօղրու մալիմաթ կէթիրմէք իւզրէ պէք-
լէեօրտում:

— Նէ՞ կիւզէլ լաթիֆէ... Եկէր սիզ մալիմաթը
գաթիեէ վէ սահիհէ խթիհսալ իթսէ խտինիզ, եանը-
մա պիլէ եաքլաշմազ խտինիզ: Շիմտիքի հալտէ իշ օ
գատար խայըրլը տէյիլ տիր:

— Աճաշիպ, Բարիստէ պիր պանքէր եէտինտէ օն
պէշ միլեօն ֆրանզ էմանէթէն մահֆուզ պուլունմա-
սը, վէ պու բարաեա քիմսէ թարաֆընտան էլ սու-
նուլամամսը՝ խայըրսըզ պիր ի՞շ մի տիր:

— Ֆրանսա պանգասընտա էմանէթէն թէյսլիմ օ-
լունմուշ տահա նիշէ միլեօնլար վար տըր: Օրատաքի
միլեօնլարտան սիգէ նէ՞ ֆայիտէ վար տըր:

— Իֆատէնիգտէ ասլա մանթըզ եօգ տուր: — Պան-
գասըն միլեօնլարընա էլ տօգուստուրուլամազ, ֆա-
գաթ Բօլ Կօսէն միրասընը էլտէ իթմէք իւզրէ պիր
թէտպիր պուլունապիլիր:

— Պիր թէտպիր վար տըր քի, օ տա վարիսէի պուլ-
մազ տըր:

— Էվվէթ,

— Վէ Էկեր հէնուզ գըզ իսէ, քէնտիսինի էվվէն-
տիրմէք տէ, իքինճի թէտպիր տիր: Քէնտիսի իշին
հազըր պիր գէվճ տէ վար տըր:

— Քի՞մ տիր:

— Օղլում Սէրֆ տիր:

— Պագալըմ մէգպուրէ՞ օղլունուզ իլէ Էվվէնի՞ր մի:

— Քէնտիսինի սահիպ սէրվէթ գըլաճագ օլան պիր
գարընըն օղլու իլէ էլպէթթէ էվվէնի: Պունտան պաշ-
գա Սէրֆ՝ գօնթ Գուրապիէֆ տիր, վէ կէնճ գըզլար
իւնվան միւպթէլասը տըրլար:

— Ֆիլվազը, պէնճէ, պու իշ գապիլի իճրա կէօ-
րիւնիւեօր, լաքին էվվէլճէ հէր շէյի տիւշիւնմէք լա-
զըմ տըր: Էկէր վարիսէ օլան գըզ էվվէնմիշ իսէ...
Շիւնքի մէգպուրէ Էիկիրմի եաշընտա օլտուղու ճիհէթ-
լէ, էվվէնմիշ օլմասը՝ իշթիմալին խարլիճինտէ ատտ
օլունմազ:

— Էկէր էվվէնմիշ իսէ, օլ վագըթ բլանը տէյիշ-
տիրմէք լազըմ կէլիր: Վագաա պու բլան՝ ուղուն,
միւշքիլ վէ խուսուսա մուխաթարալը տըր...

Մատամ Գուրապիէֆ՝ քէլամընը քէստիկինտէն,
Ժարի,

— Ֆիքրինիգի անլաեօրում, տէտի:

— Մէմուլ իթմէմ:

— Իսպաթընը կէօսթէրէպիլիրիմ. չու էսնատէ,
սիզ, Էկէր Էվլի իսէ, տուլ գալապիլիր. տուլ գալ-
մագլըզ՝ թապիլի պիր հալ տիրօ տէյի տիւշիւնիւեօր-
սունուզ: Էօյլէ տէյիլ մի:

— Սուս օլուն:

— Տիմէք ֆիքրինիգի լաեըզըլա անլատում: Ահ,

շու ագէ՛ն՝ սիգի հէմ քէյֆլէնտիրիեօր, հէմտէ գուվ-վէյի թէխայեիւլիեհէնիգի արթըրըեօր :

— Հէնուգ մէյտանտա օլմահան պիր մատտէ հագ-գընտա քիեատէ սէօզ տէյմէք, իլէրուտէ իճապընա պագարըզ, Լաքին հէր հալ ու քեարտէ Բօլ Կօսէնին սաղտըճ օլտուղու գըզը պուլաճաղըմը վատ իտէրիմ :

— Էյօմիւշ պիլէ օլտա պուլաճագսընըզ, տէյիլ մի :

— Ուուսուսիյլէ էյօմիւշ տախի օլտա պուլաճաղըմ :

— Աֆէրին, իշթէ շիմտի անլաշըտը . Լաքին էվվէլ էմիրտէ հաեաթտա՝ մը տըր, օնու անլահալըմ :

— Օնու անլամագ իշին, էվվէլա բէտէրինի պուլ-մագ Լազըմ տըր : Անըն վասըթասըյալ գըզընըն նէ օլտուղունու անլահապիլիւրիգ... Պու Կասթօն Տօպէ-րիվ՝ պիր հէլի սանաթ, պիր հէյքէլթիրաշ իմիւշ... էհէրշի չօգտան պէրու դայալ օլմամըշ իսէ, պուլուն-մամասը գապիլ տէյիլ տիր, Հէմտէ քէնտի ապընը նիշին կիզլէեհէճէք տիր :

— Օնա նէ՞ շիւպհէ . հալպու քի էհէր գաթէն վի-ճուտի մէյտանտա եօ՞գ իսէ :

— Օ հալտէ վէֆաթ իմուխապէրի չըգարըլապիլիւր, Գօնթէս, օ անտէ միւթէֆէքքիւր պիր հալ քէսպ իտիպ, գուվվէյի հաֆըզասընը պիր միւտտէթ թէհար-րիտէն սօնրա :

— Կասթօն Տօպէրիվ... պու խիմ պանա մէճհուլ կէօրիւնմիւր... գաթէն իշիթմիշ օլտուղումու, եա-խօտ պիւր եէրտէ օգուտուղումու զանն խտիեօրում, տէաի :

— Էհլի սանաթտան օլտուղու ճիհէթլէ, պէլքի դազէթալարտա օգումուշտունու գ տուր :

— Խալը, դազէթալարտա օգումալում : հաթթա պու

իսմի օգուտուղում գէման, պիր հէլի սէնաաթըն իսմի օլտուղունու տա պիլմէեօրտումա — Ամմա նէրէտէ օ-գուտումա — Տիւշիւնտիւքէ, պու իսմին՝ գուլաղըմա եախօտ կէօզլէրիմէ տէյմիշ օլտուղունա գանի օլուեօ-րումա, Հա՛ հա՛ խաթըրլահօրում... պունտան օն սէքիք սէնէ էվվէլ Շամբինի եագընընտա, կէօզլէրիմիգին էօնիւնտէ վուրուլուպ էյօմիւշ օլտն տօգթօր Լուազօ-նուն ճէպ տէֆթէրինտէ օգուտում :

— Օ տէֆթէր նէ՞րէտէ տիր :

— Բրուսիալըլար տօգթօրու կէօմէճէքլէրի էստտէ, սէթրիսինին ճէպինտէն ալտըմ :

— Նէ՞ եարտընըզ :

— Տիհէր էշեասը կիպի, անը տա սագլամըշ օլմալը-եըմ :

— Աֆէրին, իշթէ պու պիր իգալալ տըր :

— Ղալպէեի չալմըշըզ կիպի սէվէնմէլիեիմ, չիւն-քի եանըլապիլիւրիմ, Պուսուսիլա պէրապէր տէ պու խուսուստա ուզուն միւտտէթ թէրէտտիւտտէ գալ-մահալըմ :

Պինապէրին մէրգումէ անաղա գալըզպ, քիլիտի օ-լան պիր հիւճրէեի աշտը, վէ պունտա մէվճուտ օլան մուգապի գութուլարըն թարիլուէրինի կէօզտէն կէշիւր-տիքտէն սօնրա, իլէրինտէն պիրին ալըպ, եաղը-խանէսինէ կէօթիւրտիւ, վէ պիր գաշ սանիյիէ թէ-հարրիեաթլը, ղտեէթ էսիլի, վէ լասթիքտէն պիր պաղ իլէ պաղը պիր տէֆթէր չըգարտը : Մուսախիսադէն,

— Էհէր եանըմաեօր իսէմ, օ իսմի պու տէֆթէր-տէ օգուտում, սիեհէրէք, լասթիք պաղը չէօգիւպ, տէֆթէրի մէգքիւրու արաշթըմահալ իպթիտար իլիւ-տի, Ժարի տէ, վագը օլան թախմիւնտէ եանըլըպ եա-

ներմատըղընա թէյէմին օլմագ իւզըէ, թէյքլիֆսիզէ մէզպուրէնին ումուզուռնա էյիլմիշ պագմագտա խոխ:

Իշպուռ տէֆթէրտէ, պիր թագըմմահէլլի իգամէթ-լէր, խսիմէրի, վէ մուխթասար իպարէլէր, անլաշըմագ նօթլար, պագը խսիմէրին իւք հարֆլարը, վէ պագը քիւ-չիւք խաչլար իւէ եագըմըշ խոխ: Գուրշուռն զալէմիւէ եագըմըշ օլան պագը խսիմէր տէ պուլուռնուպ, պուռն-լար իսէ հարը պօզուլմուռն օլտուգլարընտան, օգուռնուլմագ հալտէ խտիլէր:

Մատամ Գուրափիէֆ, պիրտէն պիրէ բարմաղընը պիր սըրառեա վագ իտէրէք:

— Հա', իշթէ, տէյի նիտա իթտի:

Ժարի. — Պուլտուռնուզ մուռ:

— Էվվէթ, Կասթօն Տօպէրիվ իսմի՝ թէքմիլ հարֆ-լարըյա եագըմըշ տըր: Էվվէթ, պէնիմ օգուռուռ-ղուռտա պու խիմ խոխ:

— Պագը մալիւմաթ տա եագըմըշ մը տըր:

— Եալընըզ պիր մալիւմաթ եագըմըշ տըր:

— Օգուռուռն պագալըմ, իշիմիքէ եարրար մը:

Գօնթէս՝ ալէնէն աթիտէքի քէլիմէլլի օգուռուռ:

«Տօղթօր Սարտու. թիմարիսանէ:»

Ժարի. — Թիմարիսանէ՞մի... պու պիր տլէամէթ սաեըլըր: Պուռնուռն ալթ թարաֆընտա եագըմըշ օլան խիմ նէ՞ տիր:

— Թոռիկ: Կոմիյնէթի ումուռմիսէ վիսթրիզիս... Տա-թիլիսէն ճիզարիթի:

— Պու տա պիր տէլիլ տիր: Տահա ալթտա եա-գըմըշ օլան վէ իւշ խսիմ պիր տայիրէէէ ալմըշ պու-լուռնան պաշ հարֆլար նէ՞ տիր:

— Ե. իլէ D. տիր:

— Պուռնուռն պիր մանէա չըգմագ... պուռնուռնա պէրապէր...

— Պուռնուռնա պէրապէր նէ՞:

— Օգուռուռնուռն յօթտա, Եկասթօն Տօպէրիվ, — Տօգթօր Սարտա, թիմարիսանէ: Թուրէ, էմիյնէթի ումուռմիսէ միւֆրիզիս, տախիլիսէ նէզարէթի, Ե. D. եագըմըշ տըր: Պու սէօզլէրի շու եօլտա թէրճէմէ իթմէլիբտէ հիշ պիր մանի եօգ տուր զանն իտէրիմ. «Ե. D ճիս հսրի իսթրիսէ Թոռիկ նաւ միսիս մարիֆիթիյ-լէ Կասթօն Տօպէրիվ՝ տօղթօր Սարտուռն թիմարիսանէսիս կիթիլիսիյնիս տիր:»

— Զանն իտէրիմքի, պու թէրճէմէ տօղրու տէյիլ իսէ տէ, իշթիմալէ եագըն տըր, վէ թէհարրիեաթը-մըզտ պաշլամագ իւզըէ, իվթիզա իտէն թարիզի գար-շըմըզտա աշմագտա տըր:

— Տիմէք սիզտէ պէնիմէ հէմէֆքեարսընըզ:

— Էվվէթ... իմոի էվվէլ պէ էվվէլ Թուրէի պուլ-մալընըզ:

— Էօյլէ իսէ, սիզ Թուրէի պուլմաեը տէրիւստէ խոխ: պէն տէ պիր թիմարիսանէ սահիպի օլան տօգ-թօր Սարտանըն նէ օլտուռնուռն անլաեմի:

— Բէք էյի Ժարի՝ արթըզ իշէ պաշլաեալըմ, վէ պուլտուռնուռն իշին արգասընը պրագմաեալըմ:

— Սիզտէն ալրըտըզտան սօնրա իշէ պաշլաեաճա-ղըմ:

— Պիր շէյ տահա սօրաեմմ. շու էսնատէ հագըզի վագիսէթիսիզ նէ՞ մէրքէզտէ տիր:

— Մահբուլմիսէթ միւտտէթիմի իբմալ իթտիմ, ֆագաթ պէնիմ իշին պիր մահէլլի իգամէթ թայիսն իթմէլլի զըմընտա հէր քիմէ միւրաճաաթ իտէճէք

խորհիմ իսկ, իթմէտրմ: Պու ճիւղէ իւլ Բարխտէ իգա-
մէթիմէ միւսասատէ խորիմէեէճէկինէ էմին խորիմ:

— Թէֆրիշ խորիմիշ օլան պիր տայիրէտէ՞մի իգա-
մէթ խորիմորսուսուգ:

— Օլ գատար շաշգըն տէյիլիմ: Քէնտի ագչէմ
իւլ քիւշիւք պիր տայիրէ Թէֆրիշ իթտիրտիմ: Վա-
գաս բէք տարաթլը տէյիլ իսէ տէ, պէնիմ իշին քեա-
ֆի տիր:

— Նէրէտէ տիր:

— Սէն-Բլաստ սօգաղընտա 4 նիւմէրօլու խանէ
տիր: Մահէլէսի տէ դաեէթ սաքին տիր:

— Օ էվտէ սիգի նէ՞ խորիմէ Թանըթօրլար:

— Միսիս Միշէլ իսմիլէ:

— Գայտ խորիմօրում: ... լաքին պու իսմի ինթիխապ
իթմէքլիկինիգ՝ դաեէթ միւնասիպ տիր:

— Օնա նէ՞ շիւպհէ, լաքին ...

— լաքին նէ՞:

— Պութիւն ագչէմի թիւքէթմիշ օլտուղումտան,
շիմտի ճիշ պիր բարամ եօգ տուր:

Գօնթէս՝ պին ֆրանգլըգ պիր պանգնօթ վէրտիկին-
տէն, մէրգում, պու պանգնօթու ալըրքէն, կիւլէրէք:

— Իքի միլեօնումա մահսուպ տուր ... Ալլահ տա
սիգին կէօնիւնիւգէ կէօրէ վէրսին ... Շիմտի պարը-
տըգ մը, տէտի:

— Էվվէթ, պարըտըգ ... սիգ՝ տօգթօր Սարտանըն
թիմարխանէսինին պագի օլուպ օրմատըղընը պիր ան
էվվէլ անլամահա չալըշըն, պէն տէ Թուրէեի արանըմ:

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա, մատամ Գուրապիէֆ՝
սիւրիլիւլէմիշ օլտուղու գարուեու աշըպ, Բուս խըգ-
մէթ քեարընը չաղըտը, վէ մէրգումա խիթապէն,

— Միւսիւիւ կէօթիւրիւն, վէ հէր նէ վագըթ
թէքար կէլիրսէ, քէնտիսինի պէքլէթմէեիպ, պուրա-
եա կէթիւրին, տէտի:

Ժարի, քէմալը հիւրմէթլէ սէլամ վէրտիքտէն սօն-
րա, խըգմէթքեար իւլ պիրիւքտէ օրատան կիթտի:

Գօնթէս Գուրապիէֆ եալընըգ գալտըղընտա, քէն-
տի քէնտիեէ շու սէօլլէրի սէօլլէտի:

— Օն պէշ միլեօն ֆրանգ ... օն պէշ միլեօն ...
օն պէշ միլեօն ... պու միլեօնլար էվլատըմ իշին լա-
ղըմ տըր:

«Աճապա պու էվլամ՝ քէնտիսի իշին նէլէր եա-
տըղըմը պիրի՞թօր մու:

«Վէլատթիթիին նէ՞ գատօր ֆէնալըգլարա սէպէպ
օլտուղումու աճապա պիրէճէք մի տիր:

«Քէնտի պիր ճինանէթ մահսուլու օլտուղու հալ-
տէ, բէտէրինին, եանի պլէի գանտըրարագ տէյիլ,
իլլա ճէսլըն գապթընա կէլիրմիշ օլան խայիսին իսմի-
նի ասլա պիլմէեէճէք տիր, ֆագաթ տիւնեա իւզլ-
րինտէ սաստէթ ու իգպալէ ինսանը նայիլ գըլան
սէրվէթէ, վէ ըրէնալէրէ լանըգ պիր սէրվէթէ մալիք
օլաճագ ալը: Գարարըմ գարար տըր, հիշ պիր վա-
ղըթ տէյիլիւլմէեէճէք տիր:

«Պու էվլատը, պէն, լանէթլէմիլի խորիմ, լաքին
քէնտիսի իշին հէր կէօնա թէհիլքէյի կէօգէ ալարագ
սիվիթօրում: Պու ճիւղէ իւլ չախսընը վէ բուհուեու

բէք աղբու մուհարէմէ խոնարհութեամբ, Գէնտի-
սինին նէ՛րուհու վէ նէ՛րալի վար աբը, Հալալու քի
տամարլարըմըն գանը, վէ թէնիմին թէնի տի, . . . պի-
նանէն ալէյ՝ քէնտիսինի մուհարալէթիմուն մահրում
խոնարհ. . .»

Պատէհու գօնթէս, քէնտի իշտայիրէսի օլան օ-
տատա հէր շէյի եհրլի եհրինէ վազ իթտիքուն սօն-
րա, խուսուսի տայիրէսինէ շէքիտի:

Պիր չարեկը սաաթ սօնրա, էջլէ թատմընըն հա-
զըր օլուզու խապը վերլիտի: Մէրգուս սուֆրատա
ազ վազըթ օթուրուս, թաամ պիթտիկինտէ, պաշլը-
նա խըզմէթի՛ կէլէն միսաֆիրլէր խապէր վիրմէք վէ
իշէրի կիրտիրմէքուն խապէթ օլան Բուսիալը խըզ-
մէթճի նիգօլաւը ճէլպ պիրլէ:

— Նիգօլա, պու կիւն տիշարը չըզմտեմաղըմ: չօք
իշիմ վար աբը, իշտատա գարտընպ գալաճաղըմ-
տան, քիմնէեի գապուլ իթմէե՛ճէկիմի շիմտիտէն խա-
պէր վերլիտի, տէյի պէեան խլէտի:

— Լաբին շսեյա Մ. Սէրթ կէլէրէք սիլի կէօրմէք
խթէրսէ:

— Վէրտիկիմ էմր ումումի տիր: Գիմնէ իշին, հաթ-
թա էվաւըմ իշին տաի խթիմնայեթի գապուլ
խոնարհ: Պու կիւն, աղջամըն սաաթ ալթըրնտան էվ-
վէլ գարումու չալմանըզա միւստատա իթմէմ:

Նիգօլա՛ թէվազու իլէ մուֆտապաթ իթտի: Մա-
տամ Գուրապիլֆ պու խուսուսում միւսթէրի՛ն օլա-
պիլիր խտի, շիւնքի մէրգում Բուսիալը խըզմէթաբը,
մէրգումնին էմր խիւաֆընտա հարեթէթէ միւստատա
իթմէքուն իսէ: քէնտիսինի թէլէֆ իթմէր թէրճի
խլէր խտի:

Գօնթէս, . . . տատընա կիրալընա սօնրա, գարուլարը
իշէրտէն սիւրկիւլէտի, վէ սիւհա՛ն պիր մանթօ կիեկինպ
պաշլընա տաի սաաթ պիր շարգա գօլտու, վէ եւ-
զիւնէ սիւհա՛ն վէ գալըն պիր նիգապ կէլիլիպ, էլինէ
ալաղը պիր խըրաղ քէնէրինի եագաբը, վէ Սաթիւրէն
Բիկօնուն կէլաիկի եօլարտան կէշէրէք, նիշաեթ մէր-
գում մապաճաթ կիւզարըն տայիրէսի գարուսունու խա-
ֆիթէ՛ վուրտու:

Գարու աշլըլպ, Բիկօ կէօրիւնտի, վէ գօնթէսի
եալաշ սէտա իլէ սէլամպաղը:

Գօնթէս. — Եալընըզմընըզ:

Բիկօ. — Էվվէթ, մատամ:

— Սիլէ պաղը էմրլէր վէրէճէեիմ: Եաղըխանէնիզին
գարշտընտա օթուրուն վէ եաղըն:

Բիկօ օթուրտու վէ էլինէ պիր գալէմ ալտը, Գօն-
թէս, աթիաէլի սէօղէրի եաղաբըրը:

— Էվվէլա՛ (1870) մուհարէպէսինտէն աղ էվվէլ տա-
իլիկէ նէզարէթիւտէ էմիլյէթի ումումիէն շիւպէ-
սինէ մէմուր Թիլիլի նամ քիմնէեի պուլմաք, սանիէն՝
թուրէ պուլունունա, օլ թարիխտէ Պօշարաղ-Սարօն
սօգաղընտա մուգիմ օլուպ, հէյքէլթիրալըզլա մէշ-
ղուլ օլան Կապիթօն Տօպէրիվ խալինալ պիր շախաըն նէ
օլուուզուեմ թահգըք խլէմէք լաղըմ աբը:

Մատաթ պիր միրասա տայիր տիր: Թէհարիեա-
թը վաղըտըն ալիհէ չըգարմաք իւզրէ խղաճաթը
տայիրէ իթաընա լիւզում եօգ տուր իշպու Տօպէրիվ
հագըզնտա, միւսքին մէրթէպէ մալիմաթը միւքէմ-
մէլէ խթիճալ իթմէք լաղըմէտէն տիր:

Մատամ Գուրապիլֆ սէօղիւնիւ պիթիրտիկինալ,
Բիկօ՛

— Հէքսի պու գատար մը տըր, տէտի :

— Էվմէթ : Իմտի, պիզգաթ պու իշի տէրիւհտէ ի-տին վէ վագըթ կէշիրմէերն . շիւնքի իշ միւսթմաճէլ տիր :

— Բէք էյի . շիմտիտէն իճապընա պագըլըր :

Պատէհու գօնթէս՝ օրատան չըգըս, խիմէրինի գայա իթտիրմէք իւզըն միւթէատտիտ խըզմիթքեար-լարըն պէքէլտիքլէրի տայիրէտէն կէշտի, վէ նէրտի-վէնտէն աչաղընա էնիս, գարուսուս էօնիւնտէ պէք-լէմէքտէ օլան քիւշիւք պիր արապաեա րաքիս օլտու :

Սիւեա՛ էլպիտէ կիւիւնմիշ օլան պիր արապ արապա-ճը՝ գամշը իլէ աթլարըն եուլարընը թուլմուշ օլա-րաք, արապանըն խիլմէսինտէ օթուրմուշ, վէ քէ-զալիք տիկէր պիր արապ սէյիս՝ արապանըն գարուսու եանընտա տուրմուշ օլուս, գօնթէսին կէլտիկիւնի կէօ-րիւնճէ, իշպու գարուսու աշար :

Գօնթէս արապաեա րաքիս օլտուղունտա, սէյիս տախի արապաճընըն եանընտա օթուրտուղունտան, արապա՝ սիւրաթլէ հարլքէթլէ իպթիտար լյլիտի, վէ պագը մահէլլէրտէն կէշտիքտէն սօնրա, քիւշիւք պիր օթէլլէն էօնիւնտէ տուրտու :

Մատամ Գուրապիէֆ, օթէլ գարուսուսուս գա-տէմէլէրինտէն չըգտըղը սըրատա, արգասընտան կէլ-մէքտէ օլան սէյիտէ :

— Ժիւրիթէր, հա՛յտէ, կէլտիկիսի Նալաժաեա խապէր վէր, աշտի :

Ժիւրիթէր՝ գալըն պիր գարու խալըսը գալտըրըս նապէտիտ օլտու :

Իշպու օթէլ՝ սըրֆ շարգ ուստիւնճէ թէլգիւն վէ թէֆրիշ խիւմիշ օլմասըլա, իշիւր կիրէն, Հինտիւ-

թանըն եէրլի րրէնպէրինին սէրալընտա պուլուսուս-զուսու գանն իտիւր իտի :

Գօնթէս՝ գանթիս սիւսլիւ սալարարտան կէշիս, նի-հանթիս ֆրանսրգքեարի տօնաալըմը քիւշիւք պիր օտաեա վասըլ օլտու : Օրասը՝ սալքի պիր ագթրիս օտասընըն տախիլի ճիւնթիւնէ պէնդէմէքտէ էտի :

Անինտէ տախիլէ գօնթէս՝ մանթօսուլա շարգասընը չըգարմիշ իքէն, պիր արապ գարը կէլտի, վէ մատամ Գուրապիէֆ խիթապէն,

— Էֆէնտիս, պու կիւն կէճիքտիւք, տէտի :

— Էվմէթ, շարուք իտէլիմ... տիւմնիսանէտէ չօգ առէմ վա՛ր մը :

— Երկիրմի գատար նուֆուս վար տրր :

— Կէշէն վագթը գաղանալըմ :

Մատամ Գուրապիէֆ անինտէ սօնուստու, վէ արապ գարը՝ մէրգուսէնէ պիր թագըմ զարիս էլպիտէ կի-ւիւնտիրտի :

Պու էլպիտէ՝ սիւեա՛ եիւնտէն սզուս վէ տար, գօլ-լարը գըսա, վէ իւսթիւնտէ ալթուս վէ սիմ՝ սըրմա իլէ աճիս թապիրլէր իլլէնմիշ պիր կէօմէք իտի :

Նալաժա՝ մէգպուրէնին սաչլարընը մահիր էլլէրլլէ գալտըրըս, տիւտա՛մ շէքլինտէ թէրթիս իթտի :

Մէղքիւր տիւտէմէ իքի կիւմիւշ թօրու իլէ գալըն տանթէլաուս պիր նիգապ թուլթուրուլուս, պու նիգապ, մէգպուրէնին պէլլիէ գատար ուզանըլը հալտէ, Էիւզիւնիւ թէմալլլէ կիլլէտի : Պատէհու մա-տամ Գուրապիէֆ՝ ալթուս սըրմա իլէ իլլէնմիշ սիւեա՛ վէ ուզան էլալմէնիւր կիւնիս, պու էլտիվէնիւր՝ չըպագ գօլարընը տիւսէքտէն Խօգարը օլան ճիւնթիւնէ գատար գարտա, վէ պէլլէնճէ թուսէլթիւր

պիւրեմակ, գարուեա տօղրու իւէրլեալ, վէ իշպու գարուտան խայլնէ՛ վասի պիր օտաեա կիրտի: Պու օտա, ալթուռն սըրմա իւէ իւզէրինէ՛ եըլաըզար իւէն-միշ գըրմըզը պիր խալը իւէ էօրթիւլմիւշ օլտուզու կիսիւ, բէնչիւրէլէրինին բէրտէլէրի տալի գըրմըզ գու-մաշտան խոր:

Պու օտաւտա հէր շէյ գըրմըզը օլուպ, հաթթա կլօպու լամպասը տա, գըրմըզը բէնկտէ պօեաւնմը խոր:

Էշեաւը զալիպ շէքլտէ օլուպ, շէյլէքի օտանըն օր-թաւընտա ալթուռն սըրմա բիւսիւլլէր իւէ գըրմըզը պիր էօրթիւ իւէ հըթիլը տէօրթ քէօէ պիւեիւք պիր մասա, վէ թալթ շէքլնտէ պիր գօլթուզլու իս-կէմէ՛ պաշլըճա էշեաւտան օլուպ, աթտէրիսա տէնիլէն խէեալի հայլտն թաալիլի վէ պուռնուռն աշըգ գօլլարը՝ իսկէմէնին սըրթընը թէշքիլ իթմիշ խորէր: Մասա-նըն իւսթիւնտէ, ֆալճըլարա մախսուս քեաղըլարա վէ սայրիէ պուլուռնուպ, գօլթուզլու իսկէմէ տէ մէքիւր մասանըն գարշըսընտա գօնուլմուշ խոր:

Ֆալճը գարը, օ իսկէմէտէ օթուրարադ, միւս-թադօլիւն քէշֆ իթմէսի իշին քէնտիսինէ միւրաճաաթ իտէնլէր հազգընտա իճրաի մուամէլէ խտէր խոր:

Նաթիւճա, — եախօտ մատամ Գուրազլիէֆ, — ֆալ-ճըլըգտա, Բարիտտէ դաեթթ մէշհուր խոր:

Մէրգոււմէ, Էլպիսէսինի թէպտիլ իթմիշ օլտուզու օտա գարուսուռնու գարաաղգտան սօնրա գարշասընտա-քի տիվարա եազլաշաը, վէ պիր դոււմաշ բարշտաընը գալաըըրպ, տիվանիսնէտէ պէքլէեէն տալմէրի կէօր-մէք իւզրէ, պիր կէօզիւնիւ, ուֆազ պիր տէլիկէ տա-եաթտը: Մէգպուրէնին պուլուռնուզու տայրիէ թէգ-

եինաթ իշինտէ օլմասըլա, օլ պիր թարաֆտան պու տայրիէսի կէօրմէք միւմքին տէյիլ խոր:

Գօնթէս — (էթրաֆա աթֆը նազար իթտիքտէն սօնրա քէնտի քէնտիէէ) Պու նէ՛ գատար նուֆուս, ֆազաթ հէնուզ Սէրթ կէլմիւշ, (Հաղըրուռն եիւզ-լէրինի թէճէսիս իտէրէք) Պու կիւն գատընլար բէք չօգ օլուպ, քեաթֆէսի տէ պիւեիւք ֆամիլեալարա մէնսուպ տըրլար... մարքիզ տը թէրնայ... մատամ տը Գօսըլ... վիգօնթէս տը Բօնսէյ... Ճիւմէսինին խանէլէրինտէ տէ, Սաթիւրնէն Բիկօնուռն թայէին իթ-տիկի պիրէր իըզմիթքեար պուլուռնմագտա օլմասըլա, պէնտէն մէրպուլթ տըրլար: Հէր պիրինին, ալէմտէն կիզլի օլտուզուռնու վանն իթտիկի էսարընա վազըֆըմ: Իմտի, պու կիւնքի հասըլաթ միւքլմէլ օլաճագ տըր:

Մէրգոււմէ, պու միւլահադատան սօնրա, գոււմաշ բիւրտէեի գարանըպ, գօլթուզլու իսկէմէտէ օթուր-տու, վէ բարմաընը պիր շանա տօգուռնուրմաընտա, հասըլ օլան սէսի միւթէագըպ, սէյիս Ժիւրիթէր կէ-տիկինտէն, մատամ Գուրազլիէֆ:

— Պիր նիւմէրօեու կէթիր, տէտի, վէ ազ սօնրա, Ժիւրիթէր տիվանիսնէէ կիրիպ, գապա պիր սէօ իւէ:

— Նիւմէրօ պիւր, տէյի նիտա իթտի:

Կէնճ, լէհէսի սօլմուշ, վէ եիւզիւնիւ նիգապլա էօրթմիւշ օլան պիր գատըն, օթուրտուզու մահէլլտէն գալըպ, Ժիւրիթէրին վաաթմասըլա ֆալճընըն տայր-իւսինէ տալիլ օլտուզուռնու, գարու արգատան գա-բանտը:

Պու կէնճ գատըն, գաթէն հէման գօրգու իւէ իշէրի կիրմիւշ օլտուզու հալտէ, պիրտէ, գան իւ պօեանմըշ-

ճառընա դըրմըզը քեաղըտըլը օլ դարիպ տայիրէյի, էթ-րաֆընտա հիւքմ խտէկէլէն ետըը դարանըլըլը, վէ շէ-քելտիզ էչեաեը կէօրտիւկիւնտէ, գօրգուսու՝ աղիւմ վէ հաղըղի տէհէթէ թահվիլ օլարագ, պաեըլմագ տէ-րէճէսինէ կէլիւպ, հէլէ նաթիճանըն դարչըսընտա օլ տէրէճէ շաղըրտը քի, պիր ատըմ բիւճաթ իթմէքաէն քէնտիւնի մէն խտէմէտի, չիւնքի մէրգուճէ՝ հաեաթ-տա պուլոււնան պիր ինտանտան խտէ, սիեահ պիր խէ-եալա պէնղէեօրտու, վէ թափանտան ասըլմըլ օլան պոեալը լամպանըն ըղըղըյլա, տահա զիեատէ դարիպ պիր քիտէթ քէսպ իթմիշ իտի:

Գօնթէս, հէման թանըլմաեաճագ սուրէթտէ սէ-սինի տէյիշտիրէրէք,

— Օթուրուեուզ, մատամ, տէտի, վէ մատանըն եանընտա գօնուլմուշ օլան պիր գօլթուզլու իսկէմէ-տէ օթուրմասընը իշարէթլէ անլաթտը:

Կէնճ գատըն՝ քէնտիսի իշին հաղըլլանմըլ օլան մէղքիւր իսկէմէեէ օթուրտուզու կիպի, մատամ Գու-րափէիֆ տախի քէնտի եէրինէ օթուրտու, վէ կէօզ-լէրինի միւսաֆիրինէ աթֆ խտէրէք,

— Նիշին գօրգուեօրսուեուզ, մատամ, տէյի սի-վալ իթտի:

— Զիւնքի էթրաֆըմտա պուլոււնան շէյլէր՝ դարիպ վէ մուճիպի էնալիշէ կէօրիւնիւեօր:

— Հալպու քի պու շէյլէր՝ պուրտա իճրա օլու-նան պիւեիւք հիւքմէթ իշին հէր հալտէ էլզէմ տիրէր: Պու ճիւմէ իլէ, միւսթէրին օլուն մատամ, Գօր-գաճագ հիշ պիր սէպէպինիզ եօգ՝տուր: Սայքի քէնտի խանէնիզտէ պուլոււնուեօրսուեուզ - Սիզի պուրաեա քի՞մ կէօնտէրտի:

— Քիմսէ կէօնտէրմէտի, լաքին սիզին շէօհէթինիզ ումուճի օլուպ, հէր քէստէն իսմինիզի իշիթմէքէ պէն քէնտիւմ կէլտիւմ:

— Եիւզիւնիւզիւն նիգապընը գալտըրըն:

— Նէ՞ ֆայիտէսի վար տըր:

— Բէյիմէ միւրաճաաթ իտէն քիմսէլէրին թասվիր-լէրինի կէօրմէք՝ միւթատըմ տըր:

Կէնճ գատըն նիգապընը գալտըրտը, վէ գօնթէս տէ քէնտի քէնտիէ,

— Մատամ տը Բօնսէյ... անլամագ իսթէտիկինի պիլիրիւմ, տէտի, վէ ալէնի սուրէթտէ տախի, — Մա-տամ, բէք զիեատէ միւզտարըպ վէ ալթիւսթ կէօրիւ-նիւեօրսուեուզ, տէյի պէեան իլէտի:

— Էօյլէ օլտուղուճու իգրար իտէրիւմ, վէ զաթը-նըզ իշին, միւսթագալէլի քէշֆ իթմէք իգթիտարընը հայիզ օլտուղուեուզ պէեան իտիլտիկի ճիհէթլէ, թէ-լէֆի նէֆսիմէ սէպէպ օլան քէտէր վէ իզթիրապտան, հիմմէթինիզլէ գուրթուլաճաղըմը մէմուլ իթմէքտէիւմ:

— Պու մալիւմաթ՝ տօղրու առուր... միւսթագալէլ պէնիւմ իշին գարանըլըք տէյիլ տիր: Պէն հէր շէյի կէօրէպիլիրիւմ, անլաեապիլիրիւմ, վէ միւրաճաաթ իտէն քիմսէլէրի տէ մէմուլն իթմէք իգթիտարընը հայիզ պուլոււնագտաեըմ:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, կէնճ գատըն, պիր պան-գա գայմէսի չըգարըպ, մատանըն իւսթիւնէ գօյտու, վէ նաթիճա՝ տոի օեուլն քեաղըտարընտան ֆէրգլի պիր թագըմ քեաղըտալըպ, կէնճ գատընա ուզաթարագ,

— Սօլ էլինիզլէ քէսին, տէտի:

Մատամ տը Բօնսէյ քէստիկինտէն, գօնթէս՝ ֆալ-ճըլըզ գօմէտիտարընը իճրաեէ պաշլատը:

Նաթիճա՝ թէ՛ քիչ րուսթընա կիրիշմէ եւ սէպէպիմիզ պուլունմանն սիր թագըմ ֆալճը մուսմէլաթընտան սօնրա, աճիպ վէ խէեայի հիսապլարա պաշլատը, վէ պու հիսապլարը պիթիրտիկինտէ, պիր ազ սիւքիւթ իւզըն տուրուպ, պատէհու պիրտէն պիրէ վէ եիւքսէք սէտա իւէ, չու սէօզլէրի իրաւա իթտի:

— Գեազըտլար սէօյլէտիւրէր... պագընըզ նէ՞ քէշֆ իտիեօրլար:

«Սիզին կիւզէլ պիր իսմինիզ վէ գօնթէս իւնվանընըզ վար տըր:

«Սիզ, ազ պիր դէմանտան պէրու, սիզտէն օն պէշ սինն պիւեիւք օլան վէ հագգընըզտա ֆէվզէլատ սուհապպէթի պուլունմանն պիր ատէմ իւէ էվէնմիշսինիզ տիր:

«Սիզ գէնկինսինիզ:

«Եօմիրիւնիւզտէ հէր հալ, սիզին իշին պատիւ միսէրէթ օյմագ լազըմ կէլիւքէն, հաեաթընըզ, սիզէ, թէհապմիւլ օլունմազ մէրթէպէտէ տիր... Իշթէ սէպէպի տէ չու աուր:»

Գօնթէս՝ պու սօն սէօզիւ սէօյլէտիկի դէման, բարմազընը, մասանըն իւզէրինէ եայմը օլտուզու քեազըտլարտան ըսպաթի պաճաղը իւզէրինէ գօյտու:

Մատամ տը Բօնէյ, Նաթիճա իսմինտէ թանըմը օլան ֆալճը գարընըն, վագըթ վագըթ արալարընտա վիզիթա վիրաիքլէրի վէ չօգ տէֆա միւթէպէրան սալօնլարընտա թէսապիւֆ իյլէտիկի գօնթէս Գուրա. վիէֆ օլտուզունա ասլա չիւպէն իթմէտիկի հալտէ,

քէնտի էօմիրիւնիւ պէօյլէ աշիքեար սուրէթտէ պիւմէքտէ պուլունման մէզպուրէ ֆալճը գարը գարըսընտա տիւշարը տէհէթ օլտու, վէ մէրգումէ ֆալճը իշին, քէնտիսինէ միւրաճապթ իտէնէրին կէշմիւլէ հալը հազըրըյա միւսթագպէլլէրին քէշֆ իթմէք իգթիտարընը հայիզ տիր տէնիւտիկինտէ, խէթա իտիւմէմիւլ օլտուզունա գանտը, վէ իֆատէեէ աղազլէ,

— Հաեաթըմը՝ թէհապմիւլ օլունմազ մէրթէպէեէ կէթիրմէկէ սէպէպ քի՞մ տիր, տէյի թէքըրար իթտի:

— Շու ըսպաթի պաճաղը տըր... սիզին պիր ալը. գընըզ վար տըր, տէյի գօնթէս պէեան իյլէտի:

Մատամ տը Բօնէյ՝ ալթիւսթիւքլէ էթրաֆընա աթֆը նագար իթտի, վէ գօնթէս, պու պագընըն մանէասընը տնլաեարագ,

— Հիշ պիր շէյտէն գօրգմանըն. պու տիւմարլարտան տիշարընա սէս չըգմազ, վէ պուրատա սէօյլէնէն սէօզ՝ պուրատա գալըր, տէտի, վէ պատէհու շէօյլէ իլավէ իթտի. — Սէվտիկինիզ, հաթթա իզտիվաճընըտան էվմիլ սէվմիլ օլտուզունուզ առէմ, միւքէմիլ պիր ճէնթըմէն իսէ տէ, սիզին իշին պէօյլէ պիր աշգու մուհապպէթ՝ ֆէլաքէթի ագիմէ տիմէք տիր:

«Եալընըզ թէհապիւլ իթմէքլիկինիզ՝ սիզի հաեաթըն սօն տէրէճէսինէ կէթիրէն վէ կիճէլէրի ույգուճուգու իխլալ իյլէեէն մուսաթարա ճիտտի վէ մուհագգագ տըր: — Պիր կիւնտէն տիկէր պիր կիւն, պիր սաաթտան տիկէր պիր սաաթ արաշընտա, գէվճիւնիզ, քէնտիսինի ալտաթտըղընըզ տնլաեապիլիւր... վէ պօնուէն սէպէպի տէ պու օլաճագ տըր:

Գօնթէս, պու տէֆա տա բարմազընը մաշա պէյի իւզէրինէ վազ իթտի:

Մատամ տը Բօնսէյ. — (Տիթրէհէրէյ.) Պու քեաղը-
տըն մանէասը նէ՞ տիր :

— Մանէասը էլմասլար տըր :

Մատամ տը Բօնսէյ. — (Հէհէճանը արթարազ.) էլ-
մասլար մը...

— Էվվէթ, սիզի էլմասլար էլէ վէրէճէլէր տիր :

— Նա՞նը :

— Պուշլար հազգընտա եազմըլ օլտուղունուզ պիր
մէքթուպ իլէ :

Մատամ Գուրավիէֆ՝ քեաղըտլարըն իւզէրինէ է-
յիլէրէյ :

— Տէհէթլի շէյլէր կէօրիւեօրում... օլ մուգիրը
մէքթուպ պաղի տիր, տէյի իլավէ իթտի :

— Միւսհան Ալլահ, սահիհ տիր :

— Պու մէքթուպտա էլմասլարտան պահս օլունմուշ
տուրի : Զէվճինիզին գըսգանճ օլմասը, վէ հիտտէթ ու
ղաղապ արասընտա պիլա ինսաֆ հարէքէթ իտէճէկի
ճիհէթլէ, մահվընըղը մուճիպ օլաճազ օլան իշպու-
մէքթուպուն քիմին եէտինտէ օլտուղունու պիլիհօր-
մուսունուզ :

— Պիլերիմ տէյի զանն իտէրիմ :

— Պու զաննտա պուլունմազլա եանըլըեօրսունուզ,
Մէքթուպու համիլ օլան շախս՝ սիզին մէճհուլունուզ
տուր :

— Օ չախս քիմ տիր :

— Ումուր վէ մէսալիհի ումուսիեէյի բույեէթ վէ
թէսվիեէ իթմէքլիկի տէրիւհտէ իտէն պիր ատէմ տիր :

Կէնճ գատըն. — (Հընչըրտուսարազ.) Եա՛ Բապպի,
տիմէք իշիմ պիթտի : Ահ, մատամ, հազգէթէն իլմի-
նիզ, Ֆէննինիզ բէք տէհէթլի տիր : Պուրահա՝ կէլի-

շիմ, մահա, հիսս իթմէքտէ օլտուղում պիր մուխա-
թարա հազգընտա նէ՛ եօլտա հարէքէթ իտէճէկիմի
պիլմէք իշին իտի : Քեաղըտլարընը վասըթասըյա,
իզթիրապ վէ էնտիշէմի անլատընըզ, վէ տէհէթիմին
նէ՛ տէրէճէ էսասլը իտուկինի կէօրաիւնիւզ, — հազը-
գէթի հալ սիզէ աշիքեարէն զահիր օլմուշ տուր...
Էվվէթ, պէն գասահաթլըեմ, մէճնունէիմ. չիւնքի
հիշ տէհէթի օլմուսան պիր ատէմ իշին, զէվճէլէրին էն
էյիսի օլան պիր զաթըլ ալտաթըրեօրում : Ֆիլվազը պիր
ալըգըմ վար տըր : պու ալըգըմ՝ պիւեիւք պիր սէրգ-
ընըն ազասընտան օլմասըյա, գումարպազ տըր : Եա-
ընըզ պիր կիճէտէ պիւթիւն սէրվէթիինի զայալ իթ-
տիքտէն պաշգա, պիւեիւք պիր պօրճ ալթընտա գալ-
մըլ, վէ պու պօրճու էօտէէճմէզ հալտէ պուլունմուշ
տուր : Մէրգումուն պու հալի սէրգըլտէ իլան իտիլ-
մէսի, նամուսուղլուզ օլաճաղընտան, քէնտիսինի թէ-
լէֆ իթմէք իսթէմիլ տիր, հալպու քի պէն՝ մէրգու-
գումու գուրթարմազ իւզրէ, քէնտիսինէ պիր վիզ.
տար ագէչ վէրտիմ, վէ գապուլ իթմէսի իշին մէճ-
պուր իյլէտիմ :

Անճազ պու ագէչէի թէտաթիք իթմէք իւզրէ,
էլմասլարըմը բէհինէ գօյտում :

Իշպու էլմասլարըմա մուգասպիլ եիւզ եիկիրմի պին
Փրանգ իգրազ իտէն ճէվահիրճի՝ պանա եաղտըղը պիր
մէքթուպտա, արամըղտա վուգու պուլան բազարըղըն
շարթլարընը իշար իթմիլ տիր :

Խէթա վէ թագսիրաթըմըն իսպաթը օլան օ մէք-
թուպու, քէնտի խանէմաէ սաղլամազ իսթէմէզ իտիմ
վէ սաղլաեամազ իտիմ : Իտիմ, եիւզ եիկիրմի պիր
Փրանգը, սէվտիկիմ տէլիգանլըեա վէտաիկիմ կի-

պի, օ մէքթուպու տախի քէնտիսինէ, թէսլիմ իթտիմ:

«Օ իսէ, հաեաթումս վէ նամուսուումս պաղլը օլան վէ մուգաատոնէս վէ դաեէթ գըլմէթտար պիր էմանէթ մադգամընտա պուլունան մէղբիւր մէքթուպու նա'սըլ մուհաֆազա իտէմէմիշ տիր, Աճապա նէ՞ եարտը... դա'յա մը իթտի:

— Խայր, չալտըմըլ տըր:

— Չալտըմըլ մը:

— Էվվէթ:

— Պադաթ նէ՞ մադսէտլէ չալընմըլ տըր:

— Մադսէտի ճինանէթքեարանէ իլէ:

— Մէքթուպուն՝ ումուր վէ մէսալիհի ումումիսէ-նին թէսվիսէսինի տէրիւհտէ իտէն պիր ատէմ եէտինտէ օլտուղունու պէեան իսիեօրտունուդ: Պու սէօղլենիւզէ ինանըրմ, չիւնքի սիզին իշին սըրր պիր շէյ օլմատըղը կիսի, իլմինիզատէ եանըլմազ սուրէթտէ տիր, իմտի, թէքար օ իլմէ մուրաճաաթ իտէրիմ, զիրա էկէր գուրթուլաճազ իսէմ, մաճգա պուս սանէտէ սէլամէ-թիմի պուլաճաղըմ տէրքեար տըր:

— Պիլմէք իսթէտիկինիզ նէ՞ տիր:

— Օ մասլաճաթկիւզարըն իսմի վէ մահէլլի իգա-մէթի:

— Պադաթ, մատամ, իսթէտիկինիզ միւմքինսիզ շէյ տիր:

— Հայիզ օլտուղունուդ իգթիտար գարչըսընտա միւմքինսիզ պիր շէյ եօգ տուր:

— Քեաղըտլար պիր իսմի քէշֆ իտէմէղլէր:

— Տիմէք սայիր վատըթա տէ եօգ տուր:

— Տիկէր վատըթալար վար տըր:

— Րէճա իտէրիմ, օ վասըթալարը գուլանըն: Պի-

լիեօրում, պու իքինճի թէշէպպիւս՝ էվվէլքինտէն այ-րը օլմատըլա, թապիլի պիւսպիւթիւն պաշգա պիր իշ տիր, վէ պուլուն իշին այրը վէ տահա գիւտտէ իւճրէթ վէրմէք լազըմ տըր: Իմտի, մատամ, սիզտէն պէքէտիկիմ պու պիւեիւք խըզմէթ հադգընտա չիւք-րանիյէթիմին իշպու տէլիլինի դապուլ իթմէնիզի րէ-ճա իտէրիմ:

Կէնճ գատըն՝ պու սէօղլէրի սէյլէտիկի սըրատա, եէնիտէն ագշէ չիզտանընր աչըպ, պէշ եիւզ ֆրանգլըգ պիր պանգնօթ չըգարտը, վէ պու պանգնօթու՝ գըր-մըզը գատիֆէտէն էօթիւ իլէ իւզէրի մուհաֆազա իտիլմիշ օլան մասանըն իւզէրինէ վազ իթտի:

Մատամ Գուրապիէֆ՝ քէլամա տէվամ պիրէ:

— Միւշքիլ վէ հէման միւմքինսիզ պիր իշէ թէ-չէպպիւս իտէճէեիմ: Շէյլէքի պու տէֆա քեաղըտ-լարը պրազըպ, հադգէթ սայինսինէ միւրաճաաթըմ լազըմ կէլիր: — Ահալա գալգըն, մատամ, տէյի պէ-եան իլլէտի:

Կէնճ գատըն՝ օթուրմուշ օլտուղու իսկէմէտէն գալգտը, վէ գօնթէս՝ մէզպուրէնին չիլնտէն թու-թուպ, օտանըն պիր քէշէսինէ կէօթիւրտիւ, վէ օ-րատա էլ չաբուգուլուլա, պիր թէնթէ գալարմա-սընտա, տիվար իշինտէ կէօմիւլմիւշ վէ պիր չօգ խէ-եալի թապիլիլէր իլէ էթրաֆը իհաթա իտիլմիշ եիւք-սէք պիր այինէ գահիր օլտու:

Գօնթէս. — Գօրգու՛եօրմուսուունուգ:

Մատամ տը Բօնսէյ. — (Տիթրէէրէք.) Էվվէթ:

— Իսթէլսէնիզ, տալէթ իտէճէկիսիզ շախսը ճէլպ իթմէէլիմ:

— Խայր, իսայր, սիլմէք իսթէրիմ:

— Էօյլէ իսէ, տիպ չէօքիւն, տէյի Նաթիճա էմր իթտի, վէ կէնճ գատըն պու էմրէ իթաւթ իթտիկին-տէ, Նաթիճա չէօյլէ տէվամ իլէտի.

— Շիմոի, կէօզլէրինիդի պու այինէեէ աթֆ իլէ, պիր սանիյեէ պիլէ չէվիրմէին, վէ չալընմըլ օլան մէքթուպունուդու համիլ օլան շախսը կէօրմէք արզուի չէտիտինի եավաչ սէտա իլէ պէեան խտին.

Մատամ տը Բօնսէյ՝ քէնտիսինի թօբլաեղպ, ար-զուի չէտիտինէ տալտը.

Գօնթէս, սու իլէ տօլու պիր պարտաք կէթիրիպ, այինէնին եանընտա մէվզու պիր գօնսօլ իւզէրինէ վազ իթտի. կէնճ գատըն պու արա թիրթիր տիթրէեօրտու.

Նաթիճա սիեաճ էլտիվէնինի չըգարըպ, բարմադ-լարընտան պիրինի մէգքիւր պարտաղա սօգտու, վէ չէքտիկինտէ, բարմաղընըն ուճուենտա պիր տամլա սու մէվճուտ օլուպ, պու սուեու այինէեէ գարըլ սէրտի, վէ պատէհու չէրչիվէ մադամընտա օլան ֆայլըլըք թէգ-եինաթընտան պիրինէ պաստը.

Օլ վազըթ էօյլէ պիր հալ վազը օլտու քի, մա-տամ տը Բօնսէյ սիհիրպաղըք գուզվէթի նէթիճէսի դանն իթտի իսէ տէ, այինէեէ պիր էճգա սիւրլւմիւշ օլմասընըն նէթիճէսիւտէն դայրի պիր չէյ տէյիլ խտի. Շէօյլէքի պաղթէթէն այինէնին եիւզիւ գարարտը. Սայքի տիւման տալղալարը պուենու գարարթմըշլար էտի.

Նաթիճա. — (Գօնթէս տը Բօնսէյ խիթապէն.) Իմա-նընըզ վա՞ր մը տըր.

Գօնթէս տը Բօնսէյ. — Էվվէթ, վար տըր.

— Օ հալտէ տայիմա պու այինէեէ պազըն. պիլմէք իսթէտիկինիդի պիլէճէքսինիլ.

Եավաչ եավաչ տիւման տալղալարը տաղրըպ, եէ-րինէ չիգիքլէր գայիմ օլտու. Պու չիգիքլէր էվվէլա գարըլըք իքէն, մուախարէն տիւզէլէրէք, ինսան թաավիրի քէսպ իթտիլէր, վէ նիհաեէթ Սաթիւրնէն Բիկօնուեն թաավիրի այինէնին իչինտէ, վէ թավանտան աալմըլ օլան կըսպու լամպանըն ըշըղըյա կէօրլւտիւ.

Մատամ տը Բօնսէյ. — (Տէհէթիւտէն նաչի տիւլէ-րի պիրիպիրինէ չարբարաք.) Պու առէմ քի՞մ տիր, տէյի սիւալ իթտի.

— Մէքթուպը մարլւմու համիլ օլան քիմսէ տիր... չիմտի քէնտիսինի թանըտընը.

— Իսմինի պիլմէտիկիմ հալտէ, սիմասընը թանը-մազըղըմըն նէ՞ ֆայիտէսի վար տըր. Քի՞մ տիր, նէ՞-րէտէ իգամէթ իտէր, վէ քէնտիսինի նէրէտէ պուլա. պիլիրիմ.

— Տուրուեն.

Նաթիճա՝ պու արա այինէեէ պիր տամլա տահա սու սէրրաչ, վէ հէման այնի վազըթտա, էվվէլա սօլ-կուեն վէ սօնրա զիեատար սուրէթտէ չու հարֆլար հուսուլէ կէլտի.

«ԿԻՐՆԵՒԷՒՆ-ՍԵՆ-ԺԷՐՄԵՆ ՍՕԳԱՂԸՆՏԱ ՆՕ 27»

Մատամ տը Բօնսէյ՝ մէգքիւր իպարէեի օգուեուեն-ճա, թէաճճիւպլէ րէֆը սէտա իթտի, վէ տէհէթլէ աեաղա գալղըպ.

— Իսմի՞... Իսմի՞... տէյի սիւալ իթտի.

— Շիւպէսիգ իշար օլուենան մահէլլէ կիթտիկինիգ-տէ, իսմինի անլաեապիլիրսինիգ. Հաքըգէթ այինէսի վիրէպիլիճէ կի ճէվասը վէրտի... պուենուեն մաֆէգին-տէ պիր չէյէ միւգթէտիր տէյիլիմ. Պինապէրին մուա-մէլէմիզ խիթամ պուլմուշ տուր.

— Մատամ, թէ՛նքքիւր վէ շիւքրանիյեթիմի թէ՛ք-
րար իտէրիմ:

— Իւճրէթիմի ալմըլ օլտուղում ճիհէթլէ, թէ՛նք-
քիւր վէ շիւքրանիյեթի մահէլլ գալմամըլ տըր:

Յիլվազը պու մուամէլէ իշին մատամ տը Բօնսէյ
օթուզ լուի ալթուռնու վերմիշ օլուպ, անճագ, սըրֆ
սիհրպազըլդա մասուս օլան մէզքիւր նիւմայիշլէրտէն
օլ տէրէճէ հայրէթտէ գալմըլ իտի քի, վերմիշ օլտու-
ղու իւճրէթտէն տօլանը գալթան թէ՛նսիւֆ իթմէ-
եօրտու:

Պուռուռնա պէրապէր, պու գատընըն, իշպու էփ-
համ վէ խէեալաթա ինանտըղընա հատտէն զիեատէ
թէ՛աճճիւպ իտիլմէմէլի տիր, — Հիսսիեաթ վէ թէ՛նսի-
րաթը պէ՛նէրիեթ իճապընա կէօրէ իւալիլ օլուր:

Նիշէ ալիմ վէ հէր ճիհէթլէ շայեանը էհէմիլեթ
քիմսէլէրին՝ էօլիւլէրին բուհարըյա իսթիլաթ վէ
միւնասէպաթտա պուլուռնմագ իտտասընտա օլան ա-
տէմէլէրին (իսրիլիթ) իյգա իթտիքլէրի նիւմայիշլէրէ
ինանտըղլարընը հէր կիւն կէ՛օրմէեօրմուռուզ:

Պու եօլտա նիշէլէրի իսպաթ մագամընտա իրանէ
իտէպիլիլիդ:

Մատամ Գուրապիէֆին բուհը մէլուռը մէսապէսին.
տէ օլան Սաթիւրնէն Բիկօնուռն՝ օլ կէնճ գատընըն մա-
չուգու Նիգոինտէ խըզմէթքեարըլդա թայեին իթմիշ
օլտուղու քիմսէ մարիֆէթիյլէ չալըրտըղը վէ իքի
լուի ալթուռնու պէտէլինէ սաթըն ալտըղը մէքթուպ
իշին, մէզպուրէ գատընտան նէ՛ գատար իւճրէթ ալա-
ճաղընը եագընտա կէօրէճէեիդ:

Պու հիքեաեյտէն, օգուեաեյլարմըլ, մատամ Գու-
րապիէֆին վասի թէ՛նէպպիւսիւնիւն նէ՛ կիպի էսասա

միւհսսէս օլտուղուռնու էլպէթթէ անլամըլար տըր:

Շէպլէքի Սաթիւրնէն Բիկօ՝ էն միւթէպէր խանէ-
լէրէ հմիյնհիթլի խըզմէթքեարըլար պուլուպ, պուռնար
վասըթասըյա, օ խանէլէրին տաթիլի էսրարընա վա-
զըֆ օլարագ, էսրարը մէզքիւրէրի մատամ Գուրապիէ-
ֆէ թէ՛պլիլ իթմէլտէ, վէ օ տաթի, պէհան իթտիլի-
միզ եօլտա իսթիֆատէ լյլէմէքտէ իտի: Պուռտան
գալթինաղար, միւրդուճ, հէմ միւթէպէրանտան սա-
եըլաղը, հէմտէ խայրխա՛ տէյի թանըլմագլա, բէք
չօգ ումուրը խայրիէ էշին իեանէլէր թօրլատըղը ճի-
հէթլէ, միւթէպէրան ֆամիլեալարը խանէլէրինէ տէ
կիրիպ չըգմագտա իտի: Հասըլը պու գարը՝ զանէթ
հիլլէպազ օլմասըյա, պիրինճի տէրէճէտէ տօլանտը-
րընը իտի:

Հէր նէ խէ, օ կիւնիւ, քէնտի ֆալճըլըգ մէհա-
րէթինէ միւրաճաթ իտէնէրին իշլէրինի կէօրտիւ:
Պու մուամէլաթըն ճիւմէսի տէ եէկտիկէրինէ պէնգէ-
տիկինտէն, ուզուռ ուզատիէ թարիֆինտէն սարֆը
նազար իտէրէք, մատամ տը Բօնսէյէ նագըլ քէլամ ի-
տէլիմ:

Մէրգուճէ, ֆալճը գարընա կէլմէք իշին քէնտի
խուսուսի արապասընա օթուրմաեըպ, ատի պիր քիրա
արապասընա օթուրմուշ օլտուղուռնան, ալտէթինտէ
տաթի մէզքիւր արապանա րաքիպէն, զիքը իթտիկի-
միզ մասլահաթկիւզարըն պուլուռնտուղու մահէլլէ կիթ-
մէք իսթէտիկինի արապաճընա պիլտիրտի, վէ Սա-
թիւրնէն Բիկօնուռն մասլահաթկիւզարըլգ տայիլէսինէ
մուվասըլէթինտէ, անինտէ մէրգուճ թարաֆընտան
գապուլ օլուռնտու:

Գարու գաբանորդատան սօնրա, արալարընտա ա-
թիտէքի միւքեալէմէ ճէրէեան իթտի.

Սաթիւրենէն. — Մատամ, վիզիթանըզըն սէպէպիինի
սիւալ իտէպիլիւրմիւրիմ:

Գօնթէս. — Եէտինիզտէ ճէվաշիրճի Վօլֆ իմզալը վէ
գօնթէս տը Բօնտէյէ եազըլմըլ պիւր մէքթուպ վար
տըր:

Բիկօ, մէզպուրէ գատընըն, մատամ տը Բօնտէյ օլ-
տուզունու անինտէ անլաեարաք, սախթէ պիւր թէաճ-
ճիւպ ալէամէթի կէօսթէրալիկ հալտէ,

— Մատամ, սիզէ պու խապէրի քիւմ վէրտի, տէ-
յի սիւալ իթտի:

— Քիւմ խապէր վէրտիկինի անլամադտա էհէմմի-
եէթ եօգ տուր: Էլվէրիւր քի, օ մէքթուպ եէտինիզտէ
օլտուզունու թէէմին իտէպիլիւրիմ:

— Եանըլմանեօրուենուզ, մատամ. չու գատար քի,
քիմսէնին պիւմէտիկի պիւր վուգուաթա սիզին նասըլ
խապէրտար օլտուզունուզա զիեատէսիյլէ թէաճճիւպ
իտիեօրում:

— Միւսիւ, օ մէքթուպուն նասըլ եէտինիզէ կէչ-
տիկինին իյզահաթընը իսթէմէեէ, վէ անը տէրհալ ի-
եատէ իիմիլիզի ըհճա իթմէեէ կէլտիմ:

— Սիզէ՞մի իեատէ իտէեիւմ, մատամ. Փազաթ Նի՞-
չին:

— Պէն գօնթէս տը Բօնտէյլիմ:

— Բէք ալէա, մատամ գօնթէս, իլթիֆաթը աճի-
գանէմի թադտիմէ միւսարաաթ իյլլիւրիմ:

— Ճէվապընըզա պէքէեօրում, միւսիւ:

— Սըրասըլա կիտէլիւմ: Սէօյլէտիկինիզ մէքթուպ
թէսատիւֆէն էլիմէ կէչմիւլ տիւր:

— Թէսատիւֆ միւ:

— Էվվէթ, մատամ, պէն օ մէքթուպուն սօզադտա
պուլտում: Իեատիսինէ կէլինճէ, եարըն, օթէլինիզէ
կէթիւրիպ վէ պիւր միզտար թազմինաթ իսթէեիւպ,
պիզզաթ սիզէ վէրէճէք իտիմ: Թազմինաթըն միզտա-
րը հազգընտա սուհուլէթլէ ուեուլապիլէճէկիմիզի մէ-
մուլ իտիեօրում:

— Ումարըմքի իսթէեէճէկինիզ թազմինաթ՝ պիւ-
եիւք միզտարտա պիւր շէյ օլմազ. զիրա պու մէքթու-
պուն սահիպինէ թէպլիւմ իթմէք իւզրէ, սիզի բահաթ-
սըզ իթտիկիւմ կիպի, պուենուէ էհէմիլեէթի տէ եալը-
նըզ պանա ալիտ տիւր:

— Մատամ, պէնտէնիզ պու էֆքեարտա տէյլիւմ:
Պէնճէ, մէքթուպը մէզըրիւրուն տիկիւրէրի իշին բէք
պիւեիւպ էհէմիլեէթի վար տըր:

— Աճա՛յիպ, քիւմին իշին:

— Մէսէլա Մ. գօնթ Բօնտէյ իշին, Սիզին ալտըը-
նըզ մալիւմաթ կիպի, էկէր գէվճինիզտէ, պու մէք-
թուպուն պուրատա պուլուենտուզունու խապէր ալսա
իտի, իսթէմէք, վէ գըլմէթինի վէրէրէք ալմազ իշին
պուրաեա կէլէճէկինի մէմուլ իթմէզմիսինիզ:

Կէնճ գատընըն լէճճիւս սոլտու, վէ Սաթիւրենէն
շէօյլէ տէվամ իթտի:

— Պու մէքթուպուն Մ. գօնթ իշին էհէմիլեէթի
ազիմիսի պուլուենտուզուն շուենու իշին տիւր, պուենտա,
գէվճէսինի, էլմասլարընը Վօլֆ նամ ճիվաշիրճիէ
րէհինէ գօեարազ 122,000 Փրանզ իսթիզրազ իթմիւլ

օլտուղու իշար գըլընմը տըր, վէ պու իսթիգըրազըն՝ մատամ գօնթէս թարաֆընտան ումուըը խայրիէեէ սարֆ խորվմիշ օլտուղունա ինանմաեաճաղը տա ին- թիմալտէն պայիտ տէյիլ տիր:

Մատամ տը Բօնտէյ՝ պաեըլմագ տէրէճէսինէ կէ- լէրէք:

— Նիհանէթ, միւսիւ, պու մէթուպու պանա ի- եատէ իթմէք իւզրէ, նէ՞ միգտար մէսլաղ թալէպ ի- տիեօրսունուզ, տէտիր:

— Եիկիրմի պէշ պին ֆրանգ:

— Եիկիրմի պէշ պին ֆրանգ մը. ա՛հ, միւսիւ, տէ- տիկինիդի տիւշիւնտիւնիւզ միւ:

— Էվլէթ, տիւշիւնտիւմ, վէ բէք էյի պիլիրիմքի, էկէր միւսիւ գօնթէս միւրաճաաթ իթսէ իթտիմ, պէ- նիմ իլէ հիշ բազարըգ իթմէեէճէք իտի: Պինապէրին մատամ գօնթէս, պու խուսուստա գաթընըգը թէրծիհ իթմէքէ, շիւքրանիյեէթինիզ հուգուգունու տա իս- թիհսալ իթմիշ օլտուղունու զանն իթմէքտէեիմ:

Պիչարէ գատընճըղազ՝ եագանը էլէ վէրմիշ օլտու- ղունու անլաեարագ:

— Էկէր իսթէտիկինիզ մէսլաղա մալիք օլտա իտիմ, հիշ լագըրտըսընը իթմէք իտիմ, հալպուքի պու գա- տար մէսլաղա մալիք տէյիլիմ, տէտիր:

— Իւզէրինիզտէ վէ խանէնիզտէ պու միգտար մէսլ- լաղ պուլունմատըղընը պէն տէ պիլիեօրում. լաքին քեաֆֆէյի միւճէվէրաթընըզ, վօլֆ նամ ճէվա- հիրճինին նէգտինտէ պուլունմատըղընտան, իսթէ- տիկիմ մէսլաղը պիսսուհուլէ թէտարիք իտէպիլի- րինիզ:

— Բէք էյի միւսիւ. իսթէտիկինիզ մէսլաղը թէ-

տարիք իտիպ կէթիրէճէեիմ, լաքին ըճա իտէրիմ, սիզ պանա մէթուպու շիմտիտէն իեատէ իտին:

— Մատամ գօնթէս, մէթուպ պուրատա էմին պիր մահէլտէ տիր, վէ եարըն էյլէտէն էվլէլ, թայ- երն օլունան միգտարտաքի մէսլաղը պիլիքտէ կէ- թիրէրէք, պուրաեա թէշիրֆինիզտէն էվլէլ տիւարը չըգմաեաճագ տըր: Աքսի թագտիրտէ, եարըն էյլէեի պէշ տագըգա կէշէրէք, Մ. գօնթուն խանէսինէ կէլ- մէք իւզրէ եօլա չըգաճաղըմ:

— Միւսիւ, իսթէտիկինիզ ագչէեի պու ագչամ կէթիրէճէեիմ:

— Իտարէխանէմ սաաթ պէշտէ գարանըր:

— Էյլէ իսէ եարըն սապահ կէթիրիրիմ:

— Սապահ տալսի սաաթ տօզուգտա աշըլըր: Իմտի տահա էրքէն կէլմէեին:

Պու սօզլէրտէն սօնրա մատամ տը Բօնտէյ աեաղա գալգտը, վէ Սաթիւրնէն՝ նէրտիվէնին էն պօն գատէ- մէսինէ գատար, քէմալը հիւրմէթ վէ րիաեէթլէ մէր- գուլմէեէ րէֆագաթ իթտի:

Գօլիգէ սօգաղընտա նաթիւճա օթէլինէ ավտէթ ի- տէլիմ:

Յալճը գարը՝ միւշթէրիլէրինտէն պիր խայլիսինի սիւրաթլէ եօլա գօյտու: Մէրգումէնին հասըլաթը վա- գըսը՝ ագալի տէրթ պին ֆրանգ գատար օլուպ, պու հասըլաթ՝ հաֆթատա իւշ տէֆա թէճտիտ օլուն- մագտա իտի: Յալճըլըգ տայրիէսինտէ պաշաեըպ, Սա- թիւրնէն Բիկօնու ժապահաթիւկըգարըգ տայրիէսին- տէ խիթամ պուլան մատամ տը Բօնտէյին մուամէլէսի կիպի մուամէլաթտան հասըլ օլան մուհիմմէ քեար- լար տա, պուենլարտան պաշգա իտի:

Տիմանխանէնին դօլթուգլու իսկէմէլէրինտէ եալը-
նըզ իւհ քիւլի գալմըլ օլուպ, իքիսի եալըմա գատըն
վէ իւշիւնճիւսիւ տէ, իքի սաաթտան պէրու պէքլէ-
մէքլէ սըգըլմաեա սաշլամըլ օլան Սէրժ Գուրապիէֆ
իտի:

Գօնթէս, տիմարտաքի տէլիքտէն պագարագ, օղ-
լունուն օրատա օլտուղունու կէօրտիւ, վէ մէքքիւր
իքի գատընը տա սապտըգտան սօնրա, Յի նիւմէրօլու
միւշթիւրիկի կէթիւրմէսինի ժիւրիթէրէ էմր իթաի: Պու
նիւմէրօ՝ Սէրժին նիւմէրօսու օլմասըլլա, մէրգուս
աւաղա գալգարագ, արապ ժիւրիթէրէ խիթապէն,

— Հէլէ շիւքիւր... մատաման հէր քէսի պուրատա
սաաթլարճա պէքլէթաիկիւնտէն տօլաեը իֆիթիխար ի-
տէպիլիւր: Ալիւմ Ալիւհ, էկէր թէքրար կէլմէք իգթի-
զա իթսէ, աւագ պիլէ պաւսամ: Փագաթ մատէմքի
պիւր քէրրէ պուրատա պուլունուեօր իսէմ, կիւրէլիւմ
պագալըմ, տէյի պէեան իթաի:

Ժիւրիթէր ճէվապ վէրմէքսիգլին պիւր գարու աշար,
վէ Սէրժ՝ իշէրի կիւրտիկիւնտէ, կէօրտիւկիւ զարիպ մէն-
գարէտէն տօլաեը հալրէթտէ գալարագ, ատըմա-
րընը ալմագտա թէրէտտիւտ կէօթէրմէքտէ իքէն,
գօնթէս,

— Էկէր գօրգուեօր իսէնիզ, կէլմէեին, տէտի:

Սէրժ. — (Թէրէտտիւտիւնտէն տօլաեը մահճուպ օլա-
րագ.) Գօրգմագ մը պէհ մի: Ազիզէմ մատամ: Սիզ
պէնի քիմի գանն իտիեօրսունունուզ... Պէօյլէ պիւր
տալիւրէ վէ էշեա կէօրէճէկիմի մէմուլ իթմէտիկիւմտէն,
թէաճճիւպ իթաիմ: Պու այլ՞ալ մը տըր:

— Հէր նէ իսէ, պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունունուզ:

— Ֆալըմ պագմանըզ իսթէեօրում: Հէմտէ, հիլ

պիւր վագըթտա սիգէ թագտիմ օլունմամըլ օլտու-
ղում հալտէ, պուրաեա տիկէր նէ՞ սէպէպլէ կէլէ-
պիլիւրիմ:

— Եագըն կէլին:

Սէրժ՝ եագլաշար, վէ մատամ Գուրապիէֆ՝ օղու-
նուն զարիպ թաափրիկի կէօրմէքլէ, Էիւզիւնիւ հըֆզ
իտէն գալըն նիգապ ալթընտա թէպէսսիւմիւնիւ մէն
իտէմէեօրտու:

Մէրգուս, թանըմագ պիւր սէտա իլէ, իֆատէսի-
նէ շու վէճէլէ տէվամ իթաի:

— Միւսթագպէլինիգիմի անլամագ իսթէեօրսու-
նուզ:

— Էվլէթ:

— Մէսէլա նէ՞ օլաճագսընըզ, վէ նէ՞ գատար վա-
գըթ եաշաեաճագսընըզ, պուսլարըմը պիլմէք արզու-
սինտէսինիզ:

— Նէ՞ օլաճագըմը զաթլն պիլտիկիւմտէն, սիզին
քէշֆ իթմէնիգէ իշթիեաճըմ եօգ տուր: Վալիւտէմին
սէրվէթի պուլունմասըլլա, պանա պիւր միլաս արագա-
ճագընա էմինիմ: Պիւնապէրին միւսթագպէլ հագգընտա
իշթիլալ իթմէքլիկիմ պէյսուտէ տիւր: Նէ՞ վագըթ
թէրքի հաեաթ իտէճէկիմէ կէլինճէ, պուսու պիլմէեի
արզու իթմէմ:

— Էօյլէ իսէ, պէնտէն նէ՞ իսթէմէեէ կէլտինիզ:

— Ֆիքրիմի իշղալ իտէն պիւր թէշէպպիւստէ մու-
վաֆֆագ լըուպ օլմաեաճագըմը անլամաեա:

— Մէսէլէ՝ ագէշեէ տալիւր մի տիւր:

— Խայր:

— Տիւմէք աշգ ու մուհապպէթէ տալիւր տիւր:

— Իշթէ պու սիւալինիզ պիւր ազ ապէս տիւր: Զանն

խտէրիմքի, քէնտի իշէրիմի սիգէ հիքեաեէ իթմէք իշին պուրաեա կէլմէմիշիմ տիր:

— Սիգի խօշնուտ իթմէք իշին նէ՞ կիպի վասըթա գուլլանմագլըղմը իսթէեօրսունուզ:

— Տիմէք վասըթալարընըզ բէք չօգ տուր:

— Էվվէթ, քեաղըտլար, գահվէ թէլֆէսի, եու-մուրթանըն պէեազը վէ աղէթթոսմանի իլէ միւսթագ-պէլի քէշֆ իտէպիլիւրիմ:

— Աղէթթոսմանի նէ՞ օլուեօր:

— Սաղ պիր խօրօզ վէ պիր ափուճ եէմ վասըթա-սըյլա միւսթագպէլի քէշֆ իթմէք տիր:

Սէրօ, գահգահա իլէ կիւլմէսինտէ, նաթիճա,

— Պուշնլարտան պաշգա վասըթալարըմտա վար տըր, տէտի:

— Խայր, խայր, ֆալըմա քեաղըտլար իլէ պագըլ-մասընը թէրճիհ իտէրիմ:

Պատէհու Սէրօ, ագչէ չիդտանընը չըգարըպ, պէշ եիւզ ֆրանգլըզ պիր պանգնօթ ալտը, վէ պուշնու ֆալընըն եանընա վազ իթտի, վէ գօնթէսին իսթա-րը իւղէրինէ օթուրտու:

Սէրգուճ քեաղըտլարը գարըշտըրըպ, օղլունա քէստիրտիքտէն սօնրա, մուսմէլէյի միւթատէսինէ պաշլատը:

Մէգպուրէ, չու եօլտա իֆատէեէ աղազ իթտի:

— Զիհնինդտէ պիր թասափուր վար տըր. սիզ

տայիմա կէնճ պիր գըզը տիւշիւնիւեօրսունուզ, վէ չու էսնատէ ֆիքրինիգի իշգալ իտէն սաշլըճա մատտէ պու տուր:

Սէրօ. — Օ կէնճ գըզ՝ էսմէ՞ր մի, սարը՞մը տըր:

— Էսմէր տիր:

— Զէնկի՞ն մի տիր:

— Խայր:

— Յամիլեասը քէսրէթլի՞ մի տիր:

— Էօքսիւզ տիր վէ ֆամիլեասը եօգ տուր:

Սէրօ՝ մէգքիւր իւշ ճէվապտան հայրէթտէ գալա-րագ, վէ օթուրտուղու եէրաէն գալգարագ,

— Իշթէ պու դարիպ. պիր նօգթատընը պիլէ չա-շըրմատընըզ, Լաքին սիզ պու շէյլէրի քեաղըտլարտա նա՞սը կէօրիւեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի:

— Տիկէր պիր շէյ տահա կէօրիւեօրու՞մ:

— Նէ՞ կէօրիւեօրսունուզ: չարուգ սէյլէեին:

— Զիքր իթտիկիմ կէնճ գըզ ագըլը տըր:

— Սահի՞ն մի:

— Էվվէթ, սահիհ. քեաղըտլար ասլա եալան սէյ-լէմէլէր:

— Իգամէթ իթտիկի մահէլ նէ՞րէսի տիր:

— Պիր քէոյ տուր:

— Բարիստէն ուղագտա՞մը տըր:

— Խայր, եագընտա:

— Ալիմ Ալլահ, սիզ սէվտիկիմ գըզը թանըմալ-սընըզ:

Յալճը գարը պաշընը սալլաեարագ,

— Սիզ օ կէնճ գըզը սէվմէզսինիզ, տէտի:

— Պու օլմատը. իշթէ չիմտի պու քեաղըտլարընըզ եանըլըեօրլար:

— Գէորգար իտէրիմ, սիւղ օ գըզը սէվմէզսինիւ, անճաղ արզու խտիօրսուսուզ, Սէվմէք վէ արզու իթմէք՝ պաշգա պաշգա շէյլէր տիր, Արզու իթմէքիւք՝ մահգա գուզվէյի թէխայեիւիւէ մահսուլու օլուպ, գալպէ ռուսուլի եօգ տուր, Սիւղ օ գըզը ալտաթմադ իսթէեօրսուսուզ, վէ պուսուս իշին տէ հէր շէյի եարաճաղսընդ, Մէրգուսէնէ եալանլար սէյլէնէնէնէք՝ սինիւ, բարլադ վատլար վէ սախթէ եէմինլէր իտէնէք՝ սինիւ, շիշէք պուքէթլէրի վէ միւսնէվէրլէր թազտիմ գըլաճաղսընդ... հաթթա պու սապահ տա քէնտիսի իշին պիր էլմաս սաթըն ալտընդ:

Սէրժ՝ շաշըրմաեա պաշլաեարադ,

— Քեաղըտլար մը պու խուսուսու սիզէ խապէր վէրիեօրլար, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվլէթ, վէ եալընդ պու խուսուսու խապէր վէրմէեօրլար, իլլա պօշ եէրէ շալըճադտա օլտուզուսուզու տախի պիլտիրիեօրլար:

— Վա՛յ, օ կէնճ գըզ պէնի ընտտ մի իտէնէք տիր:

— Էվլէթ, գէրրէ գատար իւսիտ էսէրի պրադմաեարադ ընտտ իտէնէք տիր:

— Պիր տ՝ կէրինէ մուհապպէթի՞մի վար տըր:

— Անը պիլմէմ, զի իտէնէք տիր:

— Նիշին:

— Զի՛ք քի պէնիմ իշիմ, օ առէմ իլէ օլմաեալ, սիզին իլ տիր, Քեաղըտլար՝ տըն հադգընտա հիշ պիր խապէր վէրմէեօրլար, սիզին հադգընդտա խապէր վէրմէքտէ տիրլէր, վէրտիլլէրի խապէր տէ չու սուր, Էկէր իսրար իտէրսինիւ, պու հարէքէթի մէճնուսանէիւ սիզին իշին մուզիր օլաճադ տըր: Սիզի էնտիլէ:

Էրէ վէ քէտէրլէրէ սէվգ իտէնէք տիր: Իմտի էկէր մէնֆաաթընըզ իսթէրսէնիւ, պու հարէքէթտէն ֆարիւ կէլմէլիսինիւ:

— Քեաղըտլարընդ հիւ իշէ եարամաեօրլար, վէրտիլլիմ ադշէնէ թէնսարփ իթմէկէ պաշլաեօրլար:

— Պիր վալիտէնիւ վար քի, սիզի տէրէնէյի նիհաեէտէ սէվգէր, առէթա սիզին իշին եաշամադտա տըր: Մէրգուսէ, սիզէ պիւեիւք պիր սէրվէթ պրադմադ իշին էլինտէն կէլլէն տիրիւ իթմէնէնէք տիր:

— Ազիզէմ մատամ, սիւղ պէնիմ վալիտէմի թանը՝ եօրմուսուսուզ:

— Սիզին քիմ օլտուզուսուզու պիլմէտիլլիմ հալտէ, վալիտէնիւ նա՛սըլ թանըեապիլիլիմ: Քեաղըտլար սէյլէեօրլար, Շու էսնատէ վալիտէնիւ սիզին իշին ֆէվգէլատէ բարլադ պիր իգտիվաճ հաղըրլաեօր քի, սիզէ միւքէմէլ պիր իսթիգպալ թէնմէն իտէնէք տիր, Լաքին սիւղ պաղը մէճնուսանէ հարէքէթլէրինիւզ վալիտէնիւզին թաապլլուրլարընը իլալ, վէ իմրասընը միւմքինսիւք իտէպիլիլիսինիւ, Սիւղ՝ գուրու վէ պօշ պիր գալպ սահիլիսինիւ, վէ քէնտի մէնֆաաթընըզտան մատաա պիր շէյ տէտիւլիւմէզսէնիւ, Անճաղ քէնտի իշթիեադընըզ վէ թապիլի հիսսիեաթընըզ իմրա իթմէկի տիւլիւսիւսիւսինիւ... Հաթթա վալիտէնիւ տէ սէվմէզսինիւ:

— Իլթէ պու եալան, հէմտէ աջըգտան աջըղա եալան... արէն վալիտէմի սէվէրիմ, Լաքին պէնիմ պիլտիլիմ եօլտա սէվէրիմ Շու գատար քի վալիտէմին էօյլէ թիթիլ լույլարը վար քի, չօյ տէֆա եանընա եադլաշըլմա՞ղ, Իֆաաթմին ապըրու օլուպ օլմատըղընը՝ քէաղըտլարընդ սօրաբասընը, աշլարսընը:

— Վալիտէնիզին բէք չօգ մէշղուլիեթի վար տըր, վէ պու մէշղուլիեթին պիւեիւք գըսմը սիգէ ալիտ տիր, Բեաղըտլար պէօյլէ տիւօրլար: — Սիզին եանը- նըզտա կէօրտիւկիւմ Մաչա տօգուզլուսու դանէթ թէհ- տիտաւէր տիր: Եըլանլար վէ պայգուշլար էթրաֆընը իհաթա իթմիշլէր տիր: Տիգգաթ իտին, էհէր վալի- տէնիզ օլան շու Գուբա գըզընըն էֆեքարընա մուվա- ֆըզ հարէքէթ իթմէզսինիզ, պիւեիւք ֆէլաքէթլէրէ կիրիֆթար օլաճադսընը:

— Պէն սիզտէն էսէպիւեաթ տէրսի ալմանա կէլ- մէտիմ, մատամ, իմտի, միւլազաթըմըզա արթըզ խի- թամ վիւրէլիմ: Պահսընը իթտիկիմիզ կէնճ գըզ կիւ- նիւն պիրինտէ պէնի սէվէճէք մի տիր:

— Ասլա:

— Պագալըմ... շիմտիլիք Ալլահա ըսմարլատըզ, ազիզէմ մատամ, Պէշ լուի ալթուռումա մուգապիլ, պազը հագըքէթլէր իլէ պէրապէր, պիր թաղըմ ու- եար ուլմազ սէօզլէր տախի սէօյլէտինիզ: — Պու սէ- պէպլէ միւշթէրինիզ օլաճաղըմը բէք տէ մէմուլ իթ- մէերն:

Սէրօ՝ աեազա գալգտըղընտան, Նաթիճա՝ չանը չալտը, վէ կէլէն ժիւրիթէրէ:

— Միւսիւեիւ կէօթիւրիւն, տէյի էմր իթտի:

Սէրօ, արապասընա կիրթտիկի էսնտէ, քէնտի քէնտիէ շէօյլէ տիմէքտէ խի:

— Շու ֆալճը դարը պիր աչ մէնուռնէ տիր, վէ քեաղըտլարը տա էէր հալտէ եանըլըեօրլար: Րօգիէ չիֆթիկիկինն կէնճ գըզը պէնի սէվէճէքէք մի... պա- նա մուլապիֆէթ մի իտէճէք... պանա... Սէրօ Գու- րալիէֆէ... խայր, խայր, պու միւմբին տէյիտիր...

պէօյլէ պիր մուլապիֆէթ վազը օլմագ իշին տիւնեա քեամիլէն թէպտիլ օլմուշ օլմալը տըր:

Պու արա մէրգոււմ տէլիգանլը սաաթընա պագըպ, պէշ օլտուղունու կէօրիւնճէ, քէնտի քէնտիէ:

— Պու կիւն Սիւսիէէ կիտէճէք վաղըթ կէշտի: Եարըն սապահ կիտէրիմ, Պու աշլամ սէրգըլտա թաամ իտէր վէ սօնրա տա պիր գաշ բարթի գումար օյնա- րըմ, Պու սաեէտէ պիւեիւք պիր մէպլաղ գազանճա- ղըմը ֆիքրիմէ գօյմուշում տուր, տէտի:

Մատամ Գուրալիէֆ օղլունու Ֆալընա պագտըղը սըրատա, Սաթիւրնէն Րիֆօ վէ Ֆէլիքս ժարի տէ գօն. թէս թարաֆընտան քէնտիլէրինէ էմր օլունան խըզ- մէթին իճրասընա պաշլամըշլար իտի:

Կըրնէլ սօգաղընտա ուշադլարա գաբու պուլան քիմսէ, զապթիէէ նէգարէթինին պազը մէմուրլարըղա միւնասէպաթը պուլունտուղունտան, անլէրտէն պի- րինէ միւրաճաաթ իթտի, վէ մէրգոււմ պիր լօգան. թաեա տալէթլէ, քէնտիստիւտէն պազը մալիւմաթ իս- լէտի, վէ թէստիւսիֆ պու եա՝ մէմուրը մէրգոււմ վազթիլլէ ժօաքիմ Թուրէեի թանըմըշ օլտուղունտան, մալիւմաթը լազըմէյի իթա իտէպիլտի, Շէօյլէքի ժօա- քիմ, Գոմիւն գէմանընտա պազը ասըլար թարաֆընտան թութուլարագ, բէֆիգէրինտէն պիր գաշը իլէ պիր- լիքտէ գուրշունա տիզիմիշ խի:

Պու պապտէ թէէստիւսիֆ իթմէէէ հիշ պիր սէպի- պիմիզ օլմանըպ, հաթթա Գոմիւն ասըլարընըն գուր- շունլարը՝ Կասթօն Տօպէրիվին ճէլատլարընտան պի- րինի վուրմագլա, թէստիւսիֆէն խըտմէթի տապլէթի լյֆա իթմիշ օլտուգլարընը տա թէպիլմ իտէրիզ:

Ֆէլիքս ժարիէէ կէլինճէ, տօգթօր Սարտաեը, մէր-

գումուռն թիմարխանէսինի վէ պուռնտա մէվգուֆ օլան կասթօն Տօպէրիվի պուլմազ իշին նէ՝ կրպի վասըթաւարա միւրաճտաթ իթմէսի լազըմ կէլէճէկինի բէք չօգ միւլահազա վէ թէֆէքքիւրտէն սօնրա, իեանաթը ումուսիեէ ճէմլլեթի տայիրէսինէ կրթտի, վէ մէմուրլլտէն պիրինէ, օրաեա կրթմէսի սագսէտինի իյզաճ իթտիկինտէ, մէմուր պիր տէֆթէր աշտը, վէ պուռ տէֆթէրի թէտգիլէ,

— Միւսիւ, սէօյլէտիկինիզ թիմարխանէ էլեէվմպազի տիր, տէտի,

— Իեանաթը ումուսիեէ իտարէսինին նէզարէթի թահթընտա մի տըր,

— Խայր, խուսուսի պիր թիմարխանէ տիր քի, Սէն էեայէթինին զապթիեէ նէզարէթինէ տախի թապի տէյիլ տիր,

— Քիմին իտարէսի թահթընտա տըր,

— Տայիմա միւլասիսի տօգթօր Սարտանըն իտարէսի թահթընտա տըր,

— Հէր նէվ խասթալար օրատա թէտալի օլուռնօր մու,

— Խայր, տօգթօր Սարտա խուսուսի պիր թապիպ օլուռնտան, եալընըզ ճիննէթէ տիւչար օլանլարը թէտալի իտէր,

— Թիմարխանէսի նէթէտէ տիր,

— Բարիտէն 12-15 քիլօմէթօ ուզադտա Պօնէյլ նամ մահէլլտէ,

Ժարի՝ իսթէտիկի մալիւմաթը պուռ գատար չարուգ ալապիլտիկինտէն տօլաեը մէմուռն օլարադ, օրատան մուֆարադաթ իթտի, վէ էանաի րահտէ,

— Արատըղըմըզ թիմարխանէ զայպ օլմամըլ, վէ

էլան տախի տօգթօր Սարտանըն իտարէսի թահթընտա պուլուռնուեօր իմիլ, Շիմտի մատտէ՝ իսթէտիկիմիզ ատէմին անտէ թէվգըֆ օլուռնուլ օլուպ օլմատըղընը անլամազ տըր, էկէր օ ատէմի, կիլլէմէքտէ տօգթօրուն մէնֆաաթը վար իսէ, իշթէ օլ վադըթ պէլքի իշ կիւճէլէճէք տիր, տէտի, վէ պուռ պապտէ նէ՝ եագմալը, տէյի տիւչիւնիւրքէն, պիրտէն պիրէ տուրուպ, — Ատամ սէնաէ, էլպէթթէ գօնթէս պուռնուն իշին պիր չարէ պուլուր, եարըն կիտիպ թահգըգաթըմըն նէթիճէսինի քէնտիսինէ խապէր վէրրիմ, տէյի միւլահազա իյլէտի,

Պիր գաչ հաֆթատան պէրու Ժան Մատուռ էօմիլէ վէ մէրգուլմէնին էօյէ էվլատը Բօզ տախի Սէն-Մօրտաքի մէքթէպի թէրք իթմիլ իտի,

Պիչարէ կէնճ գըզ՝ պիր սիեադ իւզրէ վէ մահգու. նիյեթթալալ սուրէթտէ կէշիրտիկի էօմիլտէն սըգըլըեօրտու,

Մէրգուլմէնին եէկեանէ էյլէնճէսի՝ օվալարտա եալընըգա թէնէզգիւհէրի վէ Ժան Մատուռնուն մէզարընը զիեարէթ իյլէմէսի օլուպ, հաֆթատա պիր տէ մուհիպպէսի Բընէ տը Լօրպադա մէքթուպ եազըպ, անտէն տախի ճէվապ ալմադտա իտի,

Պու ալալըզ Թէրէզ՝ քէնաի գըզը իւզգէրինտէ պիր հալը մահգուռնիյեթ կէօրտիւկիւնտէն,

— Գըզըմ, սէնի միւզտարըպ կէօրիւեօրում. հէր նէ կէսնա իզթիրապըն վար իսէ, պանա պիւտիր, տէտի,

— Վալիտէճիեիմ, իզթիրապըմ չու տուր քի, Բօգուռն պուրատա պուլուռնմամաւընտան տօլաեը ֆէվգէլատէ սըզըլըեօրում:

Յիւլիանոսը մատմադէլ Րընէ գիւտաւորսն սըգըլմագտաւ, վէ պու հալին նէթիճէտի օլարագ, կիւնտէն կիւնէ էրիմէքտէ: օլմասըլա, վալիտէսի մատամ տը Լօրպագըն տէհէթիինի մուճիպ օլմագտա խի: Մէգպուրէ գըզըն նէ՝ չալըմասեա վէ նէ՝ եէմէք եէմէեէ ինթիհասը գալմանըպ, թէպէսսիւմ իթմէմէքտէ, եիւզիւնտէ Էսէրը մահգուենյեէթ կէօրիւմէքտէ, վէ չօգ տէֆա մէքթէպին միւտիրէսի, մէրգոււմէնին, կէօզլէրի եաշլարընը սիւմէքտէ օլտուղունու կէօրմէքտէ խի:

Թէրէզ, սօն տէֆա գըզընը գիւտարէթ իթմէք իւզորէ մէքթէպէ կիտիպ ալտէթիւնտէ, քեամիւնէ միւթէէսսիր վէ մահգուն օլուպ, օլ անէ տէկին զէվճինի տիւհարը եէյիս գըլմամագ իշին գըզընըն հալինտէն մէրգոււմա ալա պահս իթմէմիշ իքէն, պու տէֆա իֆատէն հալ իթտի:

Իրթէսի սապահ Մ. տը Լօրպագ, Սէն Մօր մէքթէպինէ ազիմէթլէ, զէվճէսինին միւպալէղա իթմէմիշ օլտուղունու, վէ ֆիւվագը Րընէնին հալի՝ մուճիպի իգտիրապ խտուկինի րպէլայն միւշահէտէ իթտի, վէ գըզընըն սըճադ էլլէրինի թութուպ,

— Նէյին վար տըր, ազիգէմ, տէյի սիւալ իթտի: Րընէ. — Հիշ պիւր շէյիմ եօգ տուր, էֆէնտի րէտէր, եալընըզ սըգըլըեօրոււմ:

— Լաֆին սըգըլմագըլըընըն սէպէպի օլմալը տըր. վագթիյլէ սըգըլմագօրտուն:

— Էվվէթ, սէպէպիգ տէյիլ տիւր:

— Սէպէպի նէ՞ տիւր:

— Րէֆիգէմ Րօզըն զայպուպէթի տիւր. օ կիտէլիտէն պէրու, քէնտիմի եալընըզըգտա վէ մէթրուք զանն խտեօրոււմ: Րօզ կիթմէքլէ, սայթի պէնիմ րուհոււմա պիւրլէքտէ կէօթիւրմիշ տիւր:

— Տիմէք սէն օ գըզը պու գատար սէվիեօրտուն:

— Լաեըզ օլտուղու վէճէլէ սէվէրիւմ. էկէր գըզգարընտաշըմ օլսա խտի, պունտան զիեատէ սէվէմէեճէք իտիմ:

Կէնճ գըզըն կէօզլէրինտէն, պու արա, եանագլարընա իքի տամա եաշ ագալ:

Մ. տը Լօրպագ. — (Թէէսսիւրի ազիմ իլէ.) Ազլամա սէվկիւլիւ գըզըմ, էլպէթթէ պու ֆէնալըղա պիւր չարէ պուլուրուգ, Սէնին օ շօքսիւզ գըզա, շիւպէսիգ լաեըզ օլտուղու վէճէլէ կէօթէրտիկին մուհապպէթ, պէնիմտէ մէգպուրէ հագգընտա թէվէճիւհիւմիւ արթըրեօր: Պէլքի պիւր կիւն սիզի պիւրլէտիւրէպիւրիգ:

Րընէ. — (Հէեճան իլէ.) Ահ, էֆէնտի րէտէր, իֆատէնիզին տօղրու օլտուղունու էկէր պիւսէմ օ գատար մէմնուն օլուրոււմ...

— Մէքթէպի թէրք իթմէք իսթէմիսին:

— Տայիմի սուրէթտէ՞ մի:

— Էվվէթ, Օ հալտէ Րօզու Բարիսէ ճէլպ իտէրիգ, վէ իլք պահարտա քէոյէ կիտէրսէք, անը տա պիւրլէտէ կէօթիւրիւրիւգ:

— Պէնիմտէ արգոււմ օ տուր, լաքին Րօզ իլէ գալապէթիմիգ նասըլ հասըլ օլաճագ տըր:

— Վալիտէմ վէ պէն՝ իճապընա պագարըզ:

— Տիմէք պէնի կէօթիւրէճէքսին:

— Խայր, պու կիւն կէօթիւրէմէմ, Եարըն վալի-տէն կէլիպ սէնի ալըր: Պու կիւնտէն էշեանը հազըր իթմէլէրին թէնպին թէմէլէ իքթիֆա խտէրիմ:

Պատէհու Մ. տը Լօրպագէ՝ գըզընը տէրաղուշ իտիպ, մուֆարագաթ իթտի: Մէրգոււմ, քէրիմէսինին հաեաթընը թէհիլքէեէ տէ տիւշար իթմէսէ, սըհէնթիին իխլալ իտէկէլէն հալէ պիր աճ էվիլ խիթամ վէրմէք իւզրէ, տագըգա Ֆէվթ իթմէքսիզին իշ կէօրմէք լիւզումուհու հիսս իթտի, վէ մէքթէպին միւտորէսի, Մ. տը Լօրպագը կիթտիկի զէման կէօրտիւկիւնտէ,

— Միւսիւ, մատամ տը Լօրպագա պէեան իթտի-կիմ իֆատաթըմըն մուվաֆըզը սըհէնթ օլտուղունա թէէմին օլտուհուղ մու, տէտի:

— Թէէսսիլֆ իտէրէմքի թէէմին օլտոււմ: Պինա. պէրին գաթի պիր գարար վէրմէքլիկիմ գարուրի տիր, Եանի գըզըմըզը սիզտէն ալմանա մէհպուր պուլուն-մադտանըմ:

— Սիզէ պու եօլտա նասիհաթ վէրմէեէ ճէտարէթ իթմէեօրտում, վէ սէվկիւլիւ Րընէտէն այրըմագ՝ պէ-նիմ իշին միւշքիւ կէօրիւնիւեօրտու, լաքին թէտպի-րինիզին զանէթ մաագուլ օլտուղունու թէէմին իտ-րիմ: Րընէ՝ միւանէնիզտէ պուլանմագլա, տէֆի զամ իտէճէք տիր. իւրուտէ տէրսլէրինի իքմալ իթմէսի տէ գօլայ տըր:

— Թլտպիրիմի թագտիր իթմէնիզէ թէէնքքիւլլէ պէրապէր, Րընէնին էշեասընը եարըն իշին հազըրլա-մալարընը էմր իթմէնիզի րէճա խլէրիմ:

— Տիմէք գըզընըզը եարըն կէօթիւրէճէքսինիզ:
— Էվիլթ, մատամ տը Լօրպագ եարըն ալմանա կէլէճէք տիր:

— Բէք էյի, միւսիւ, եարընա գատար հէր էշեա-սընը հազըր իթտիրիրիմ:

Տօգթօր՝ խանէսինէ ալտէթինտէ, զէվճէսիյլէ ու-զուն ուզատիեէ վէ ճիատի պիր միւլադաթտա պու-լունտու լի, նէթիճէլէրինիւ եազընտա անլանա-ճաղըզ:

Պու վագըա կիւնիւ, Սէրթ Գուրալիէֆ՝ Փալճը Նա-թիճաեա միւրաճաաթ իթմիշ իտի: Օ կիւնիւ ազլամը, Թէրէզ, գըզընըն տայիրէսինին հազըր իտիմէսինի էմր իթտի:

Էօթէնի Տօմն՝ պու սըրատա օրատա օլտուղուն-տան,

— Տիմէք Րընէ մէքթէպտէն ալտէթ իտիեօր, լա-քին թաթիլ զէմանընա տահա խայլի վագըթ վար տըր, տէյի պէեան իթտի:

Թէրէզ. — Էվիլթ, վալիտէ, Րընէ հագընտա մէք-թէպի թէրք իտիեօր:

— Սէպէպ նէ՝

— Բահաթսըզ տըր, պինապէրին մէքթէպլի էօմ-րիւնտէն իսէ, Փամիլեանա էօմրիւն քէնտիսի իշին միւրաճահ օլտուղունու միւլահագա իթտիք:

— Տիմէք օլուր լի, էվէ ալտէթի՝ գաթի տիր:

— Էվիլթ:

— Լաքին տէրսլէրի հէնուղ իրիթամ պուլմամըշ տըր:

— Տէրսլէրինի, պուրատա, կէօզլէրիմիզ էօնիւնտէ իքմալ իտէճէք տիր:

— Տիմէք օլիր մուալլիմէ ալաճագսընըզ:

— Էվիլթ, Մ. տը Լօրպագ վէ պէն՝ պու թէտպիրին իթթիլաղընա գարար վէրտիք:

Թէրէզ, պու իֆատէտէն սօնրա օտա խըզմէթճիսին-
նէ խիթապէն,

— Մատմազէլ Բընէնին տայիրէսի եանընտաքի տա-
յիրէյի տէ մուալլիմէ իշին հազըր իտին, տէյի պէեան
իյլէտի:

— Ճէլպ իտէճէկինիզ մուալլիմէ էվտէ՝ մի գալա-
ճադ տըր:

— Էվլէթ, չիւնքի էյլէ տահա միւնասիպ տիր:

— Ձէվճին պու հալի թահսին իտի՝ եօր մու:

— Ձաթէն պու թէտպիրի իլք տէֆա քէնտիսի
տիւշիւնմիւշ տիր:

— Մատմաքի էյլէ իտէ, պիր տիեճէք եօդ տուր:
Բընէ նէ՝ վազըթ ալտէթ իտէճէք տիր:

— Եարըն կիտիպ կէթիրէճէեմ:

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա, մատամ Տօմօն օտա-
սընա չըգտը: Մէրգուսէ, Թէրէզ իլէ գէվճի արասըն-
տա ճէրէեան իտէն մուհալլէրէտէն հիշ պիր խապէր ա-
լամաեքալ, եալընըզ տօգթօրուսն օլլու Բընէ, վէրիլէն
գարարտան խապէրտար օլմասըլա, զիւստէսիլէ մէմ-
նուն օլտու:

Իրթէսի կիւնիւ մէրգում տէլիգանը, մէշղուլիեկ-
թի իճապընճա Բարիստէ գալմասը իճապ իտիպ, եօդ-
սա վալիտէսիլէ պէրապէր Մէն-Մօր մէթթէպինէ կիթ-
մէքիկի՝ քէնտիսի իշին մուճիպի մահզուգիյեթ պիր
վէսիլէ ատտ իտէճէկի տէրքեար իտի:

Իրթէսի սապահ, մատամ տը Լօրպադ, արապասը-
նա բաքիպէն, գըզընըն մէթթէպինէ կիթտի:

Բընէ, բէտէրինին գարարընը իշիթտիկինտէն պէ-
րու, էվլէլքի մահզուլիյեթպալս չալի պիւթիւն
պիւթիւն տէյիշիպ, արգասաաշարը՝ մէրգուսէնէ, սէ-

պէպի մէսէրէթինի սիւալ իթտիքլէրինտէ, եագըն-
տա սէվկիւլիւ Բօզուսու կէօրէճէկի քէյֆիեթթի՝ մէ-
սէրէթինէ սէպէպ օլտուզուսու ճէվապէն պէեան իթ-
մէքտէ իտի, վէ վալիտէսի մէթթէպէ մուվասըլէթինտէ,
Բընէ, պօղազընա սարըլարադ,

— Վալիտէճիեմ, եագընտա Բօզու կէօրէճէեիզ,
տէյիլ մի, տէտի:

— Էվլէթ, գըզըմ:

Մատամտը Լօրպադ վէ գըզը, եագընտա քէնտիսինի
զիեարէթ իտէճէքլէրինի մէթթէպ միւտիրէսինէ վատ
իթտիքտէն սօնրա, մէթթէպտէն մուֆարադաթ իթտիք-
լէրինտէն, Թէրէզ, Ժան Մատուսուս վէֆաթը կիւնիւն-
տէն պէրու Բօզին չիֆթիկիկի եօլունու պիլէն արապա-
ճըսընա, Սիւսիտէ, Բօզին չիֆթիկիկինէ կիտէճէքլէրինի
պէեան իթտի, վէ Բընէ՝ պու էմրի իշիթտիկինտէ, Բօ-
զուսու կէօրէպիլէճէկի ճիհէթլէ, ֆէվգէլատէ մէմ-
նուն օլտու, վէ մուսալսարէն, Բօզու, քէնտիսինէ
մուալլիմէ մագամընտա խանէլէրինէ գապուլ իթմէք
խուսուսընտա բէտէրի իլէ պիլիթթիֆադ հասըլ օլան
թասալվուրտան սէօղաշըլմաղլէ, Բընէնին մէմնունիյեթ-
թի տահա զիեատէ արթտը, վէ լաքին Թէրէզ, «Գըզըմ,
վադթինտէն էվլէլ իշհարը մէսէրէթ իթմէ, չիւնքի
Բօզարգուսուզուս բէտտ իտէպիլիր» տէտիկինտէ, Բընէ,

— Խայր, վալիտէ, Բօզ՝ էօմրիւնիւ եանըմըգտա կէ-
շիրմէի ասլա բէտտ իթմէեճէք տիր, վէ էկէր պիլ-
մէտիկիմ պազը սէպէպ մէպին, գապուլտէ թէրէտ-
տիւտ կէօթթէրիստէ, թէրէտտիւտիւնիւ պէր թարաֆ
իթմէսի իշին, քէնտիսինէ բէճա վէ նիեադ իտէճէեմ:
Պագաթ պու կիւզէլ թասալվուրուս արպամ մը տիւ-
շիւնտիւ, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ , գըզըմ ,
 — Գարընտաշըմըն պու իշտէն խապէրի վա՞ր մը վար տըր ,
 — Էվվէթ ,
 — Տիմէք տիր քի մէմնուն տուր ,
 — Խուսուսիյլէ սէնին մէմնուն օլուուղունու տիւ . շիւնմէքլէ , տահա զիեատէ մէմնուն տուր ,
 Բընէ . — (Քէնտի քէնտիեէ .) Մէմնունիյեթի եալը . նըզ պու սէպէպլէ օլմամալը տըր : (Պատէհու ալէնի սուրէթտէ .) Պիւեիւք վալիտէմտէ իշտէն խապէրտար մը տըր ,
 — Հայ հայ ,
 — Նէ՞ սէօյլէտի ,
 — Նէ՞ սէօյլէմէսինի խթէրսին ,
 — Բօզուն պիզիմէ իգամէթ իթմէսինէ կիւճէնմիշ օլապիլիր :

— Բօզու թանըմագ պիլէ :
 — Սահիհ տիր . . . հէմտէ պիզիմ տախիլ իշլէրի . միզին քէնտիսինէ շուսուլի եօգ տուր : Պու մատտէ , բէտէրիմ իլ սանա ալիտ տիր . . . Էվվէթ , Բօզ արզու . մուզու գապուլ իտէճէք տիր , պունա էմինիմ ,

Պու եօլտա միւքեալէմէ իլէ արապա , չիթթիկին գաբուսունա վասըլ օլուպ , Վիրօնիք Ժալթիէ , իշէր . տէն , արապանըն մուվասըլէթինի իշիթմէքլէ գա . բուեա գօշտու , վէ Բընէ իլէ վալիտէսինի թանը . տըզընտա , մէսէրրէթլէ , «Բօ՞գ , Բօ՞գ» տէյի չա . զըրտը :

Օլ էսնատէ կէնճ զըզ , պիրինճի գաթտա , բէնչիրէ . նին լօնիւնտէ օթուրմուշ օլուպ , աիքիշ իլէ մէշղուլ իտի : Մէրգու . մէ լանտօ արապասընը կէօրիւպ , կէլէն

միւսաֆիրլէրի տէ թանըտըզընտան , հէման էլինտէքի տիքիշ պրագմագլա աշաղեեա գօշտու :

Մատամ տը Լօրպագ վէ մատմագլէ Բընէ արապա . տան էնտիքլէրինտէ , իքի կէնճ գըզլար՝ եէկտիկէրինի տէրաղուշ իթտիլէր , վէ «սէվկիւլիւ Բօզուն , սէվկիւլիւ Բընէմ» տիեէրէք , վէ կէօլլէրինտէն մէսէրրէթ . եաշլարը ագարագ , պիր իքի սանիյեէ գուճագ գու . ճագա գալտըլար : Պատէհու Բօգ՝ էլլէրինի թէրէզէ ուզաթարագ ,

— Ա՛հ , մատամ , պիզգաթ կէլմէնիզէ , վէ կէօրմէք իշին Փէվգէլատէ ինթիեաճ հիսս իթտիկիմ սէվկիւլիւ Բընէմի տէ պիրլիքտէ կէթիրմէնիզէ թէնէքքիւր իտէ . րիմ՝ պիլսէնիզ նէ՝ գատար սըգըլըեօրտում , տէտի :

Մատամ տը Լօրպագ տախի , հէեէճան վէ թէէս . սիւրլէ Բօզա սարըլարագ ,

— Դը՛զըմ , սիզին մէսէրրէթինիզ , թարիֆ օլուն . մազ սուրէթտէ պանա թէէսսիր իտիեօր , չիւքի Բը . նէքի նէ՝ տէրէճէ սէվտիկինիզէ պիր տէլիլ տիր , տէտի :

— Էվվէթ , մատամ , Բընէ պէնիմ զաեէթլէ սէվ . կիւլիւմ տիր :

— Բընէ տէ սիզի կէօրմէմէեէ ալըշամատըզընտան , ստէթա խասթալընըեօրտու :

Պու արա Վէրօնիք՝ շու եօլտա միւտախէլէ իթտի .

— Պուրասը տա օ հալտէ տիր , մատամ , Բօգ՝ քէն . տի մուհիպպէսի մատմագլէ Բընէտէն զայրի պիր շէյ տիւշիւնմէօր : Քէնտիսինէ պիւեիւք սահիֆէլէր եա . զըեօր , վէ մատմագլէ Բընէտէն , սաաթընտա վէ տա . զըգաղընտա ճէվապ ալմաեօր իսէ , քէտէրինտէն վէ . ֆաթ իտէճէք տիր տէյի զանն իտիեօրում . . . իշիթէ պու վիզիթանըզ , մուվագգաթէն օլտուն , քէտէրինի

տէֆ խոնճէք տիր... Լաքին պէն տէ պուռամը ինթի-
եարար կիպի պօշպօղաղըք խոթեօրում, վէ տիւշիւ-
նիւլէճէք էստաի մատտէեի տիւշիւնմէօրում, Բօզ իւն
էօյլէ թաամը իթմէէ կէլտինիզ, տէյիւ մի:

Բընէ. — Էլպէթթէ վէրօնիք խաթուն, պիրիքտէ
թաամ խոնճէիդ:

Բօզ. — Ահ, նէ՛ գատար թէշէքքիւր խոթրիմ:

— Շու գատար քի, էվլիւնէ խապէր վէրիւմէմը օլ
տուղու իշին, քէօյ թաամընըն հազըր խոլմէսինէ
պէքլէմէնիզ լազըմտըր: — Սիգէ թապէ եումուրթալար,
քիւշիւք պիր թալուգ, ալէա սալաթա, բէյնիր վէ
պաղշէմիգին չիւքլէրինտէն միւքէմիւլ պիր թաամ
ջըգարաճաղըզ:

Բընէ. — Տիւնէք բրէնէսէյէրէ մախտուս պիր թաամ
խոնճէիդ: (Պատէհու շաքաւսըյա մանթօսունու չը-
գարարադ.) Բօզ իւն պէն տէ սուֆրաեը թէրթիւ պի-
տէրիզ:

Կէնճ գըզլար՝ իշէ պաշլաւար: Թէշէ՛ թէշսիւ-
րիւ ազիմ իւն մէրգումէլէրէ տիգգաթ իթմէքտէ խոլ:
Վէրօնիք. — (Կիւլէրէք.) Պու իքի նէվճիվանլար՝
կէօրէն գըզգարընաշ զանն իթմէզ մի:

Բընէ. — (Բօզա սարըլարադ.) Զաթէն պիզիմ, պի-
րիպիրիմիդէ մուհապլէթիմիզ օլ տէրէճէտէ տիր քի,
գըզգարընաշ օլմագտան ֆարգըմըզ եօգ տուր:

Վէրօնիք, քէօյ թաամընը հազըրլամագ իւզրէ մաթ-
պալաա կիթտի, վէ պիր ազ սօնրա մատամ տը Լօր-
պադ տախի օրաեա կիթտիկինտէն, ինթիեար խըզ-
մէթճի գատըն չու սէօզլէրի սէօյլէտի:

— Ազիդէմ մատամ, Բօզուն քէտէրի հազըգլէթէն
պէնի տիւշարը էնտիշէ գըլըեօր: Պիշարէ վալիտէսինին

վէֆաթընտան պէրու մէգպուրէ հալը մահզունիյէթ-
քէսպ խոլպ, պիր տախի քէնտիսինի պուռամամը տըր:
Եալընըզ մատմաղէլ Բընէնին խալինի վէրտիկիմ գէ-
ման, իւզէրինտէ պիր էսէրը մէսէրրէթ կէօրիւլիւեօր:
Պիշարէեի ինաթա խոնն ֆէնա ֆէնա միւլահաղալար-
տան գուրթարմագ իշին, շալըմագ վէ էյլէնմէք լա-
զըմ տըր... Պու մէմէքէթ, պու էվ՝ խաթընա բէք
չօգ շէյլէր պրագըեօր... էկէր պիր ազ վագըթ պու-
րատան ուզագլանապիւսէ, քէնտիսի իշին մուճիպի
սաատէթ օլտաճաղը կիպի, պէլքի տէ հաեաթը թապէ
քէսպ խոնճէք տիր: Զէվալը վալիտէսինին վէֆաթըն-
տան պէրու նէ՛ գատար թէպտիլ օլմուշ օլտուղունա
տիգգաթ իթտինիզ մի:

— Էվվէթ, Վէրօնիք, տիգգաթ իթտիմ:

— Հէման եէմէք եէմէեօր, վէ կիւնտէն կիւնէ տէ
րէնկի սօլուեօր: Էկէր պուրատա գալըր խոն, հիշ
չիւպէն եօգ տուր քի խաթալանաճագ տըր:

— Լաքին Բօզ սիգլէն այրըլմաեա, վէ խանէսինի
թէրէ իթմէեէ մուվաֆֆադաթ իտէ՛ր մի:

— Քէնտիսինի պու խուսուստա գանտըրմագ միւշ-
քիլ օլտուղունու պիլիեօրում: Յագաթ ըշճա իթմէք-
լէ, նիհաեէթ քէնտիսինէ սէօզ անլաթըլապիլէճէկինի
մէմուլ խոթրիմ:

— Վէրօնիք, պէնիմ պիր թասալվուրում վար
տըր:

— Պիշարէ գըզճըզաղըն տէրտինի, քէտէրինի տէֆ
խոնպիլէճէք պիր թասալվուր մու տուր:

— Զանն խոթրիմ... ումարըմ...

— Սէսինիգի Ալլահ իշիթսին, ազիդէմ մատամ: Պու
թասալվուրունուզ նէ՛ տիր:

— Թաամտան սօնրա կէօրիւշիւրիւզ :

Թամ ու տազըգատա, իբի կէնճ գըզլար մաթպա-
խա կիրտիքլէրինտէն, Թէրէզ իլէ սատըզ էմէքտարըն
միւլազաթլարը գաթթ օլունտու :

Րընէ. — Սուֆրա գուրուլտու, տէտի :

Վէրօնիք. — Եուսուրթա գալլանասը տա բիշտի :

Թէրէզ. — Էօյլէ իսէ սուֆրաեա օթուրալըմ :

Ժան Մատունուն վէֆաթընտան պէրու իւք տէ-
ֆա օլարագ Րօզիէ չիթթիկինտէ էսէրը մէսէրէթ
կէօրիւլիւեօրտու : Էսնաի Թաամտա զաեէթ քէյֆի
սուրէթտէ վազըթ կէչիպ, սուֆրատան գալգաճագ-
լարը էսնատէ, մատամ տը Լօրպագ՝ շու եօլտա միւ-
քեալէմէեէ ազազ իյլէտի :

20

Թէրէզ. — Աղիզէմ Րօզ. պուրաեա կէլտիկիմտէ էօյ-
լէ պիր հալէ տիգգաթ իթտիմքի, պանա զիեատէօյ-
լէ Թէէսսիթ իթտի :

Րօզ. — Նէ՞հալէ տիգգաթ իթտինիզ, մատամ :

— Սօն տէֆա սիգի կէօրտիւլիւմտէն պէրու տիւ-
չար օլտուղունուղ Թէպէտտիւլէ, Լէհճէնիզ զիեատէ-
սիյլէ սօլմուշ... կէօղլէրինիզ շու գուրլաշըշ... սը
հէթինիզ էվիլէի հալինտէ գալմամըշ... աճապա
խասթամըսընըզ...

— Խայր, մատամ, խասթա տէյիլիմ, եալընըզլըզա
ալըշաճաեօրում : Վէրօնիք պէնի գալպէն սէվիեօր, վէ
մուհապպէթինի հէր ճիհէթլէ իպրաղ իտիեօր, Լաքին

սէվիլիւլիւ վալիտէմին խաթընէսի վէ միւլահազասը՝
տայիմիւլէվգաթ ֆիքրիմի իշղալ իթմէքտէ տիր... Անը
եանըմտա արաեօրում, ֆազաթ պուլաճաեօրում, վէ օ
հալտէ պու էվ պանա խալի կէօրիւնիւեօր : — Տիւնեա-
տա էօյլէ տօսթլուգլար վար տըր քի, օ եօլտա տօսթ-
լուգլարտան այրըմասը՝ ինսանըն գալպինի իախնէտար
իտէր. իշթէ պէն, (էլինի Րընէեէ ուզաթարագ) էօյ-
լէ պիր տօսթլուգտան տալիս այրըլտըմ :

Վէրօնիք. — Էկէր Րօզուն օտասընտա կէօրիւշիւր-
սէք, տահա միւնասիպ տիր :

Թէրէզ. — (Աեաղա գալգարագ.) Բէք էյի :

Րօզ. — Կէլին, մատամ, պէն սիգէ եօլու կէօթէ-
րիրիմ :

Րօզ՝ Թէրէզ իլէ Րընէ վէ Վէրօնիք արգատան
կէլտիքլէրի հալտէ, քէնտի օտասընա կէօթիւրէն
նէրտիվէնտէն եօգարը չըգմաղա պաշլատը, վէ օրատա
Թէրէզ, մէրգուճէնին եանընտա օթուրուպ, հէեճան
իլէ էլլէրինտէն Թութարագ :

— Գը՛ղըմ, միւսթագպէլ հագգընտա պազը Թա-
սափուրլարընըզ վա՛ր մը տըր, տէտի :

Րօզ. — (Մատամ տը Լօրպագա պազարագ.) Մա-
տամ, պինիմ կիպի պիր գըզըն միւսթագպէլ հագ-
գընտա նէ՞ Թասսափուրլարը օլապիլիր, Միւսթագ-
պէլիմ տէ, հալը հագըրըմ կիպի սէֆիլ օլաճագ
տըր :

— Լաքին, պիր աղ էվիլէ սէօյլէտիկինիզ վէճէլէ,
տայիմա եալընըզլըզ իշինտէ վէ ֆիքրինիզ շայեանը
Թէէսսիթ Թէֆէքբիւրսթ իլէ իհաթա օլունմուշ օ-
լարագ եալաճազլըզընըզ գապիլ տէյիլ տիր :

— Պու հալիմէ նէ՞ չարէ պուլունապիլիր :

— Ձանն խոնարհութիւն, վախտէնիզին սրգէ պրագաւը չը սերմէթ ճիւղի պիր շէյ տիր :

— Էվլէթ, մատամ, ճիւղի պիր շէյ տիր, լաքին պուրատա վէրօնիք իլէ եաշամամըզա քիֆաեէթ խոն-ճէք մէրթէպէտէ տիր, չիւնքի պէն վէրօնիքտէն հիշ պիր վագըթ այրըմաեաճաղըմ :

Վէրօնիք. — Սիւ պէնի տուշիւնմէկին, պէն տրթըգ իշթիեաւրլանտըմ, վէ պու ալէմտէ պէնիմ իշին, էն պիւեհիւք վէ եէկեանէ սատտէթ՝ սէվկիւլիւ գըզըմը պախթիւեար կէօրմէքտէն իպարէթ տիր :

Բօզ. — (Շու սէօղլէրի իլէ քէլամընա տէվամ իթտի.) Վալիտէմտէն գալան ճիւղի վարիտաթա պիր շէյ տա-հա իլալէ իթմէք իսթէրիմ :

Թէրէզ. — Նէ՞ սուրէթլէ :

— Տէրս վիրմէքլէ :

— Պուրատա, Սիւսիտէ՞ մի :

— Պու տէրսլէրին նատիր օլաճաղընը, վէ հասըլա-թը տա ճիւղի պուլուճաճաղընը պիլիեօրում : Լաքին հիշ օլմազա, եաշամամըզ պիր ալ տահա գօլալաշըր : Վէրօնիք. — Բարիսէ կիթմէսի լաղըմ կէլտիկիեի պիր գաշ քէրրէ քէնտիսինէ սէօյլէտիմ :

Բօզ. — Բարիսէ կիթմէք լաղըմ օլտուղունու պէն-տէ պիլիեօրում, հալպու քի վէնէվ շակիրտսլէր պու-լաճաղըմ ֆարզ օլունսա պիլէ, պուլանա գատար Բա-րիստէ եաշամազ իշին բարամ եօզ տուր, վէ պուրա-տա պիւեհիւմիւշ օլտուղում վէ վալիտէմին՝ տէրունին-տէ վէֆաթ իիմիւշ պուլունտուղու պու քիւշիւք էվի սաթմաեա գարար վէրէմէմ :

Բընէ. — Բօ՛գ, Բօ՛գ, պիւզ սէնին իշին էճնէպի քիմ-սէլէրիզ կիսի, վալիտէմ իլէ պէնիմ գարըմտա պու

եօլտա սէօղլէր սէօյլէմէք՝ նէ՛ գատար ֆէնա տըր : — Պու էվի սաթմազ, շակիրտսլէր արամազ, թանըմատը-ղըն քիմալէրին խանէլէրինտէ էսիր կիսի չալըմա՛գ... պու հալլէրէ գաթլանաճաղըմըզ մէմուլ խոնարհութիւն :

Թէրէզ. — Գը՛զըմ, Բընէնին հագգը վար տըր, Պիւզ պու տէտիկինիզ շէյլէրէ թէհամմիւլ խոնմէեհիզ :

Բընէ. — Բօ՛գ, պուլունան պէօյլէ սէնի ասլա թէրք իթմէք իսթէմէմ :

Բօզ. — (Բընէեհիգուճազլաեարազ.) Պէնի ասլա թէրք իթմէմէք մի : Ալլահ պիլիւր քի, պուլու պէն տէ ար-գու խոնարհ, ֆագաթ միւմքին տէյիւ տիր :

Թէրէզ. — Ուայր, միւմքինսիզ տէյիւ տիր, Բընէ պու սապահ մէքթէպտէն չըզաւը, պիր տախի ալտէթ իթ-մէեէճէք տիր :

Բօզ. — (Թէաճճիւպլէ.) Աճալի :

Թէրէզ. — Ձէվճիմ պէօյլէ թէնսիպ իթտի. պէն տէ քէնտիսինի թագտիր իթտիմ :

— Լաքին Բընէնին տէրսլէրի իքմալ օլունմամըշ տըր :

— Օրասը մալիւմ, վէ պու խուսուս իշին, պագըն, Մ. տը Լօրպազ վէ պէն նէ՛ տիւշիւնտիւք. — Բընէնին աշվալը սըհհիեէսի նագիք օլտուղունտան, տայիմա բէտէր վէ վալիտէսինին իշթիմամ վէ տիգգաթըլա գայրըմազ իւզրէ եանըմըզտա գալմասընը թէնսիպ իթտիք իսէ աէ, պու ճիհէթլէ թալիմ ու թէրսիլեէսի-նին տիւշարը խալէլ օլմասընը տա իսթէմէտիկիմիզտէն, մէքթէպտէն չըգմասըլա, գուսուր գալան տէրսլէրի-նէ, միւքէմմէլ պիր նէզարէթ թահթընտա օլարագ էվիմիզտէ տէվամ իլլէմէսինէ գարար վէրտիւք. — Պու խուսուստա, սէվկիւլիւ գըզըմ, սիգէ պու թէքիլիֆի

արդ իթմէնէ կէտրիմ... Սիզին թալիմ ու թէրպիեէնիզ միւքէմմէլ տիր. էկէր, սիզի մէքթէպտէն ալըզօ. եան շայեանը թէէսսիւֆ սէպէպէրօլմասս իտի, սիզ, բարլազ իմթիհանլարտան կէէէրէք, տիւրօմլարընըզը ալապիլէճէք իտինիզ, վէ էկէր իսթէսէնիզ, պու կիւն տախի ալապիլիւրսինիզ:

«Իմտի, գըզըմ, տիրաեթիթինիզի պիզէ հասր իտին, պիզիմ իլէ պէրապէր եաշամաեա մուվաֆֆազաթ կէօսթէրին... Սիզի, գըզըմըզ կիպի սէվէճէիզ, վէ սէվկիւլիւնիւզ օլան վէ սիզտէն այրըլմաեան էվլա. տըմըզըն թալիմ ու թէրպիեէսինի իքմալէ հիմմէթ իտին: Խիւլասա, սիզ, պիզիմ համիմիզ օլաճազսընըզ: Բօզ. — (Թէաճճիւպլէ.) Պէս մի:

Բընէ. — (Բօզա սարըլարազ.) Էվվէթ, սէն. սէնի տայլիմա եանըմտա կէօրմէք իսթէրիմ: Պիտիկինի պանա էօյրէթէճէքսին, վէ պէնտէն ասլա այրըլմաեանազսըն, անլաեօրմուսուն: Ասլա, ա'սլա, վազաա բէտէրիմ վէ վալիտէմ, վէ գարընտաշըմ վար տըր, վէ պուշլար պէնի զիեատէսլլէ սէվմէքտէ տիրէր, ֆազաթ պէնիմ իչին պու գատարը քեաֆի տէյիւ տիր: Պանա պիր տէ գըզգաընտաշ լազըմ տըր, օ գըզգաընտաշտա սէն օլաճազսըն: Ծէնապը Ալլահ սէնի պանա կէօնտէրիեօր. պէն տէ սէնի ալըպ մուհա-ֆազա իտէճէիմ:

Պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, Բընէ՝ Բօզուն եանազ-լարընը պուս իթմէքտէ իտի:

Բօզ. — (Հէեէճանընտան նաշի տիթրէէէրէք.) Պիլմէմ... եարամամ...

Բընէ. — (Լէհճէսի սօլարազ.) Բէտտ մի իտիեօրսուն, Պէնի գըզգարընտաշըն կիպի սէվմէք իսթէմէեօրմուսուն:

— Օհ, պուշու տիմէք իսթէմէեօրում, Ալլահ պիր. քի պուշու տիմէք իսթէմէեօրում... Փազաթ...

Բօզ, պաշընը էյիպ, քէլամընը գաթթ իթտի, վէ մատամտը Լօրպազ մէրգուէնին ֆիքրինի անլաեարազ,

— Բօզ, աշիզէմ Բօզ, սիզէ արգ իթտիկիմիզ թէք-լիֆին սէպէպլէրի հազգընտա եանըլմամանըզ իսթար իտէրիմ: Արգ իթտիկիմիզ վաշիեթ, ղաեթ ճիտտի օլուպ, ասլա կիզլի պիր մուսվէնէթ տէյիւ տիր: Սիզին, պու վաշիեթի գապուլ իթմէնիզտէն տօլաեը պալսթիեար օլտուգտան պաշա, պիզէ տէ պիւեիւք պիր խըզմիթ իթմիւլ օլաճազսընըզ: Իմտի, պու պապ-տէ թէրէտտիւտէ մահէլլ եօզ տուր: Բընէնի գըզ-գարընտաշը վէ պէնիմ իքինճի գըզըմ օլմագըլըզ նա-սըլ րէտտ իտէպիլիւրսինիզ: Գապուլ իտիեօրսունուզ, տէյիւ մի:

Վէրօնիք. — (Մէնտիլինի եաշարմըլ օլան կէօզլէրի-նէ կէօթիւրէրէք.) Թէքիֆինիզի գապուլ իթմէմէք քիւֆրանընիյմէթ տիր: Վազաաթէքլիֆինիզի գապուլ իլէ պէնի թէրք իտէճէկի կիւն ֆէվգէլատէ միւքէտտէր օլաճաղըմը պիլիեօրում, լաքին քէնտի սատտէթի, սըհէթի վէ միւսթազպէլի իճապընճա, սիզին իլէ պիր-լիքտէ կէլմէսի լազըմ կէլտիկի իչին, էօյէ պիր մու-ֆարազաթ միւնասիպէթիլլէ կէօզ եաշը տէօքմէք շէօյ-լէ տուրսուն, մէմուլն պիլէ օլաճաղըմ:

Բօզ. — (Աեաղա գալբարազ, վէ Թէրէզին գուճաղընա աթըլարազ.) Գապուլ իթտիմ, մատամ, գապուլ իթտիմ: Բընէ. — (Վալիտէսինէ իլթիրաք իտէրէք.) Բօզ, սէնի սէվէրիմ...

Բօզ. — (Էնտիլէ իլէ.) Փազաթ պազալըմ Մ. տը Լօրպազ րուի րիզա կէօթիւրէճէք մի տիր:

Թէրէզ. — Անքն վէ պէնիմ նամըմա օլարագ սիզի պուլմաեա կէլտիմ. Գըզըմըն վէ պէնիմ արգու իթտի-կիմիզ պիր չէյի, օ պիզտէն զիեատէ արգուլէր: Պիճա-պէրին մէսէրրէթիմիզէ հիսսէտար օլաճաղընա իշթի-պաճ եօզ տուր:

Բընէ. — Գարընտաշըմտա մէմնուն օլաճաղ տըր:

Բօզ. — Տիմէք գարընտաշըն՝ թէքլիֆիկիզի պի-լիեօր:

Բընէ. — Էվվէթ պիլիր, վէ էկէր պու կիւն Բա-րիստէ իշի օլմասա իտի, պիզիմէ պիրլիքտէ կէլմէք-լիկի՝ քէնտիսի իշին պիր վէսիլէյի մահզուգլյէէթ ատտ իտէճէք իտի:

Բօզ, եանաղլարընտա հասըլ օլան գըրմըզըզըզ կիզլէմէք իւզրէ, եիւզիւնիւ տիկէր թարաֆա չէվիւ-տի: Իշթիմալքի Թէրէզ պու հալի կէօրէպիլէճէք ի-քէն, այնի վագրթտա չիֆթիլիք գարուսունուն միւ-քէրրէն չալընմասընտան նաշի տիգգաթ իտէմէտի:

Բօզ. — Աղիզէմ վէրօնիք, կիթ սաղ, քի՞մ կէլմիշ տիր:

Վէրօնիք, աչաղըեա էնիպ դարուեա աչմասընտա, թալը ու հարէքէթի զարիպ պիր տէլիգանըեա ըսաթ կէլտի:

Մէրգու մուն՝ Սէրթ Գուրաղիէֆ օլտուղունու օգու-եանլարըմըզ էլպէթթէ անլամըլլար տըր:

Ութըլլարտա օլտուղու վէճէլէ, Սէրթ, ֆալճը գատընըն նէզտինտէ կէճիլըմիշ օլտուղունտան, Բօզիէ չիֆթիլիկինէ իտէճէկի վիզիթաեա իրթէսի կիւնէ թէէ-լսիր իթմիշ, վէ նաթիճա նիգապը ալթընտա պուլու-նան վալիտէսի թարաֆընտան վէրիլէն նասիհաթլարա գուլաք ասմաեարագ, օլ կէնճ գըզը պաշտան չըգար-

մաղլըզ թասալվուրունու իլէրի կէօթիլըմէք իւզրէ, ֆէրտասը կիւնիւ չիֆթիլիկէ կէլմիշ իտի:

Վէրօնիք ժալթիէ՝ թանըմատըզը պիր քիմսէնին մէմուլին զայրի վիզիթասընտան տօլաեը թէաճճիւպ իտէրէք:

— Քի՞մի իսթէեօրսունուզ, միւսիւ, տէյի սիւալ իթտի:

— Մատմաղէլ Բօզ Մատու, պուրա՞տա մը տըր:

— Էվվէթ:

— Քէնտիսինի կէօրէպիլիթիլիմ:

— Քէնտիսինտէն նէ՞ իսթէեօրսունուզ:

— Կէօրիւշմէք իսթէրիմ:

— Նէ՞ խուսղասա կէօրիւշճէքսինիզ:

— Սըրֆ քէնտի մէնֆաթընա ալիտ ճիտտի մատ-տէլէր հագգընտա կէօրիւշճէէիմ:

— Փագաթ օ սիզի թանըմազ:

— Սիզ գարթըմը կէօթիլընու, վէ քէնտիսիլէ կէօրիւշմէք արգուսինտէ օլտուղունու պէեան իտին:

Վէրօնիք՝ պու միւսաֆիրի պաշտան թըրնաղա գատար թէճիսիւս իթտի: Վագաա մերգումէկէ, կիւ-լիւնէճէք պիր քիմսէ կէօրիւնտա իտէ տէ, հէյէէթ վէ գըեաֆէթիմտէն՝ խըրըզ օլմատըզըն անլաեարագ, ասլա գօրգու հիսս իթմէտի, վէ ճէվապա աղաղէ,

— Լաքին մատմաղէլ Բօզ չիմտի մէշղուլ տուր, տէտի:

— Մէշղուլիէթի իսթամ պուլանա գատար պէք-լէրիմ:

Վէրօնիք. — (Գարթը ալարագ.) Մատէմքի պու տէ-րէճէ իսրար իտիեօր իսնիզ, իշէրի պուեուրուն տա, թէշրիֆիկիզի մատմաղէլէ խասլէր վէրէէիմ:

Պէտլէճէն Վէրօնիք, մէրգում տէլիգանլընը թաամ օտասընա կիրաւրիպ, քէնտիսի մատամ տը Լօրպագ իլէ իքի կէնճ գըզլարըն պուլունտուգլարը տայիրէեէ չըգըպ, Սէրժ Գուրավիէֆին գարթընը Բօզա վէրտի, վէ քէնտիսիյլէ կէօրիւշմէք իսթէտիկինի անլաթտը։

Բօզ գարթըն իւղէրինտէքի «Գօնթ Սէրժ Գուրավիէֆ» իսմինի օգուտուղունտա, «Պու քիւմ տիր» տէտի։

Թէրէզ. — (Հայրէթլէ.) Սէրժ Գուրավիէֆ մի. գօնթէսին օղլու տուր։

Բօզ. — Սիդ քէնտիսիինի թանըթօրմուսունուզ։

— Պիր ազ, ֆագաթ խուսուսիյլէ վալիտէսինի թանըրմ, վէ քէնտիսիինի գապուլ իտէրիւմ։ Վալիտէսի՝ Բուսիալը միւթէպէր պիր գատըն օլուպ, բէք չօգ ումուրը խայրիեէ իլէ իշթիղալ իտէր։

— Պու Բուսիալը գօնթ պէնտէն նէ՞ իսթէթօ։

— Նէ իսթէտիկինի եալընըզ քէնտիսի սիղէ խապէր վէրէպիլիր... քէնտիսիինի գապուլ իտէրսինիզ, անլարսընըզ։

— Պուրատա, սիգին հուգուրունուզտա գապուլ իթմէքլէկիմէ միւսատէ իտէրմիսինիզ։

— Շիւպհէսիզ, աղիղէ գըզըմ, վէ պու սըրատա պէն սիղտէն գիւստէ մէրագտա գալտըզմը իգրար իտէրիւմ։

Բօզ. — Սէվկիւլիւմ Վէրօնիք, կէլէն միւսիւեիւ պուրաեա կէթիրէպիլիրսինիզ։

Վէրօնիք տիշարը չըգտը, վէ Բընէ կիւլէրէք,

— Թօհաֆ վէ մատաարա թապիրինտէ պիր առէմ կէօրէճէքսինիզ։ Հէր հանկը տէֆա քէնտիսիինի րասթ կէլիրսէմ, չօճուգուղումտա սէյր իթմիշ օլտուղում

պիր թէաթրօ գօմէտեասընը խաթըրլաեարագ կիւլմէմի թութամամ, տէտի։

Պիր ազ սօնրա, Սէրժ Վէրօնիքին վասըթա սըյլա իշէրի կիրտի։

Մէրգում, տէրքեար՝ օլան ճէսարէթինէ րադմէն, օլ տագըգատա, լէհճէսի պիր տէրէճէ սօլմուշ, վէ սիմասը կիւլիւնճիւլ պիր հալ քէսպ իթմիշ իտի, վէ մատամ տը Լօրպագ իլէ գըզընըն՝ Բօզուն եանընտա պուլունաճագլարընը օլ գատար մէմուլ իթմէթօրտուքի, հայրէթլինտէն նաշի մըլսը կիպի գալագալտը։

Թէրէզ՝ մէրգում տէլիգանլընըն ղարիպ վէ թօհաֆ թապիրինտէն տօլաեը թէպէսիւմ իտէրէք,

— Միւսիւ Գուրավիէֆ, թէաճճիւպիւնիւզին սէպէպիինի անլաթօրում։ Պիդի պուրատա կէօրէճէկինիզի մէմուլ իթմէթօրտունուզ, տէյիլ մի, տէյի պէեան իթտի։

Ֆիւվագը Սէրժ՝ մէգքիւր թէսատիւֆտէն շաշըրըպ, ֆագաթ հէր հալտէ պիր ճէվապ վէրմէսի լազըմ կէլտիկինտէն, չու եօլտա ճէվապ վէրէպիլտի։

— Մատամ... մատմագլ... հագըգէթէն մէմուլին ղայրի պիր թէսատիւֆ... լաքին... պու թէսատիւֆ... թէհայիւրիւմ գատար մէսէրէթթիմի մուճիպ օլտու... նամուսում իւղէրինէ սէյլէրիւմքի, հայրէթտէ գալտըմ... էյիսինիզ մատամլար... խօշ պու սիվալիւմ պօշ շէյ տիր, շիւնքի սիմալարընըզ ղաեթթ

չէն կէօրիւնիւեօր... միւսիւ աը Լօրպագ նա՞սըլ աըր... էյի տիր... տէյիլ մի... Բընէ տոյիմա շէն վէ չալըշաւն տըր հէ... Փաղաթ սիզի պուրատա կէօրտիւկիւմէ նէ տէրէճէ մէմնում օլտում... հա-
գըզէթէն ըէք մէմնուն գալտըմ:

Գօնթէսին օլլու, պու սէօղէրի սէօյլէտիկի սը-
րատա, Փիբըրինտէն աէ,

— Հա՞նկը շէյթան պու կիւն պու լիբի գարընը
գարընտ չըգարտը, տէյի միւլաճագա իթմէքտէ, վէ
օլ անէ տէկէն, հէեէճանընտան նաշի սէլամ վէրմէեէ
ռննութմուշ օլտուղու Բօգա սէլամ վէրտի, վէ իշպու
կէնճ գըզ իսէ, մէրգում տէլիգանընն, պիր գաշ
կիւնտէն պէրու եօլու իւզէրինտէ ըսաթ կէլտիկի վէ
էհէմիիեթ վիրմէտիկի շախս օլտուղունու թանըեա-
րագ, լէհճէսի հէմ գըզարտը, հէմ սօլտու, վէ պիր
գաշ ատըմ գատար մատամ աը Լօրպագա տօղլու
րիւճաթ իթմիշ իքէն, եանընտա Բընէ իլէ վալիտէսի
վէ վէրօնիք օլտուգլարը ճիհէթլէ, մէրգումտան գօրգ-
մաեա սէպէպի օլմատըղընը պիլմիւլաճագա անլաեա-
րագ, սէպսթլէ,

— Միւսիւ, պէնիմլէ կէօրիւճմէք մի արդու իթ-
միշսինիզ, տէտի,

— Էվլէթ, մատմագէլ,

— Պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուգ,

Պու արա Սէրօին հէեէճանը արթտը, Շէօյլէքի
իյզաճը մատտէ իթմէք վագթը կէլտի իսէ տէ, նէ՞
իյզաճաթ վէրէպիլիւր իտի, Շու կիրտիկի չարըգ թա-
րիգտէն նամուսույա նա՞սըլ չըգապիլէճէք իտի:

Անճագ սիրտէն սիրէ Փիբըրինտէ պիր թատապիւր
տօղմաղլէ, պու սաեէտէ եագառընը գուրթարապիլէ:

Ճէկի իւմիտի՝ քէնտիսինէ պիր տէրէճէ ճէսարէթ վէր-
տի, Բօգ իսէ, մէրգումուն անինտէ ճէվապ վէրմէմէ-
սինտէն սապըը թիւքէնէրէք,

— Սէօյլէեին, միւսիւ՝ մատամ վէ մատմագէլին
պուրատա պուլունմալարը՝ սիզի իգաճ իթմէկէ սէպէպ
տէյիլ տիրէր, չիւնքի քէնտիլէրինտէն կիլլէեէճէք
հիշ պիր սըրըմ եօգ տուր, տէտի:

— Մատմագէլ, սիզին իլէ կէօրիւճմէք իսթէտիկիմ
մատտէ՝ բէք սատէ տիր: Մատամ աը Լօրպագըն տա-
խի թանըտըղը վալիտմ գօնթէս՝ ումուրը խայրիեէ
իլէ ինթիղալ իտիպ, միւհթամ օլտուլարա մաւալէնէթ
իթմէքլէք՝ քէնտիսինին պաշըճա մէշղուլիեէթլէրին-
տէն պիրի տիր: Իմտի, սիզին տախի պիւեիւք պիր
ղայպա տիւշար օլտուղունուգու խապէր ալաղընտան,
վէ սիզին, եէթիմէ օլուպ, վարիտաթընընըն իսէ բէք
ճիւզի օլտուղունու, վէ շայեանը թագտիր իտուկիին-
զի պիլտիկիինտէն, կէլիպ սիզի պուլմագըղա, վէ հագ-
գընըղտա Փայիտէլի պիր խըզմէթ իյֆա իտիպ իտէ-
մէեէճէկիին անլամաեա պէնտէնիզի մէմուր իթտի:

Բօգ, սուրէթի մագլուրանէտէ պաշընը գալտըրըպ,
հագըլը պիր թէքէպիլիւրլէ եանագլարը գըզարմըշ օլ-
տուղու հալաէ, սէօի տիթրէնէրէք,

— Միւսիւ, թարաֆըմտան վալիտէնիզ թէչէքբիւր
իտին, վէ հիշ պիր շէյէ ինթիեաճմ օլմատըղընը, վէ
սատագա գապուլ իթմէքտէն իսէ, աճըղտան էօլմէեի
միւրաճճաճ տատ իթտիկիմի պիլտիրին, տէտի:

Սէրօ, պու ճէվապը պաղըղնտա, սօն տէրէճէ չա-
շրտը, վէ լարին մատամ աը Լօրպագ՝ գաթէն խայր-
խաճ պիր գատըն օլմասըյա, Սէրօին Բօգիէ չիֆթլի-
կինէ վուգու պուլան վիզիթառընն սէպէպի հագըգի-

սինէ չլուպհէ իտէմէտիկինտէն, վէ պինապէրին սէօզ-
լէրինին եալան օլտուղունու անլաեամատրղընտան,
մլրգումուն ալթիւսթիւկիւնէն աճըեարաք, շու եօլտա
միւքեալէմէնէ կիրիւտի:

— Աղիգէմ գօնթ, պու տէֆա մատամ վալիտէնիզ
եանլը մալիւմաթ ալմը... մուհիպպէմիզ Բօգուն հալ
ու վազիեթիւ ասլա միւզարիգա իշինտէ տէյիւ տիր:
Վալիտէսինտէն գալան միրաս վաքաա ճիւզի իսէ տէ,
երինէ հէր կիւնքի նաֆագասընը թէտարիքէ պօլ պօլ
քեաֆի տիր: Եկէր Բօգուն մուսպէնէթէ ինթիեաճը
օլսա խոր, օ մուսպէնէթի պիղտէն գապուլ իտէր իտի:
Պունտան գաթինաղար, պու կիւնտէն իթիպարէն,
Բօզ պիղիմ ֆամիլեամըղտան տըր: Զաթէն գըզմըն
ազիզ մուհիպպէսի իտի: պու քէրրէ տէ, մահգա գը-
զըմա օլան մուհապպէթինտէն նաշի, նէվիմա անըն
մուսլիմէսի օլմաեա բազը օլմուշ տուր, վէ պու սէ-
պէսլէ պիղիմ էվիմիզտէ եաշաեաճաք տըր: Իմտի,
մատամազէլ Բօգուն իւզէրինէ նէզարէթ իթմէք՝ եալը-
նըզ պիղէ այիտ տիր:

Մէրթ. — Բէք էյի... բէք էյի... պէնտէնիզ պիւ-
մէեօրտոււմ... իլթիֆաթմը թաքտիմ իտէրիմ... վա-
լիտէմ պու խապէրտէն մէմնուն օլաճաք տըր:

Մէրգում, Ֆիքրինտէն տէ չէօյլէ տիմէքտէ իտի:

— Լօրպաքլարըն խանէսինէ կիտիեօր... պու պէ-
նիմ իշիմէ կէլիր... զաթէն պէն օ էվտէ գապուլ օ-
լունմաքտա իտիմ, պունտան պէօյլէ վիղիթալարմը
տահա զիեատէ սըգլաշտըրաճաղըմ... Բօզ օրատա պիր
մուսլիմէ... եանի մաալը վէ ատի պիր մէմուրիեթ
սահիպի օլաճաք տըր... Պու գըզը սլաշտան չըգար-
մաք՝ պէնիմ իշին պիր օեուեճաք գապիլինտէն տիր:

Հիշ չլուպհէմ եօգ տուր քի, պիւա գահմէթ քէսպի Ֆի-
թուհաթ իտէճէերիմ:

Թէրէզ. — (Քէլամընա շու եօլտա տէվամ իթտի)
Անճաք, շունա տալիս թէէմին օլուն քի, մատամ վա-
լիտէնիզին թէշվիգի խայրխահանէսլլէ վուգու պու-
լան հարէքէթինիզտէն տօլաեը սէվկիւլիւ Բօգումուզ
միւթէնէքքիւր տիր:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, Մէրթ, քէնտիսինին ար-
թըզ օրատա իշի գալմատրղընը անլաեարաք, պիր գաշ
սէօզ տահա թէլէֆիլիզ իթիքտէն սօնրա, երինէ վէ-
րօնիքին ըհպէրլիկլլէ մէգքիւր չիֆթլիքտէն հարէ-
քէթ իթտի:

Մէրգումուն մուֆարապթընտան սօնրա, Բընէ,

— Էյ նասըլ, կիւզէլ պիր մայմուն տէյիմի տիր,
տէտի, վէ Մէրթին կէլմէսինտէն պէրու կիւլմէսինի
մէն իթմիշ օլտուղու հալտէ, պու տէֆա գահգահա
իւէ կիւլմէնէ պաշլատը, լաքին մատամ տը Լօրպաք,
տէրքեար օլան խայրխահլըղըյա,

— Մայմուն օլմաըլլա պէրապէր, կէօրտինիւզքի
հիսսիեաթը հասէնէ օահիպիօլտուղունու խապթ իթտի:
Իմտի, հարէքէթի վազընտընը թաքտիր իթմէքէ պէ-
րապէր, քէնտիսինտէն պահա իթմէքիպ, Բօզ հաք-
գընտաքի միւքալէմէմիզ տէվամ իտէլիմ. - Սէվկիւ-
լիւ գըզըմ, սիզի պիրլիքտէ կէօթիւրէճէեիզ տէ-
յիլ մի, տէտի:

— Պու կիւն, միւ մատամ:

Բընէ. - Շիւպհէսիզ, պու կիւն:

Թէրէզ. - Պիր գաշ տաղըգա զարֆընտա հազըր
օլամաղընընըզ:

Վէրօնիք. - (Մէրթին ազիմէթինտէն սօնրա եօգարը

չըգ մըջ օլտուղունտան.) Պիր գաջ տագըգատա հազըր-
լանմասը չօգ միւշքիւ տիր :

— Նիշին :

— Եարըն մուգալէլաթ մուհարրիրինէ կիտէճէեիգ .
Պունտան պաշա Բօզուն չամաշըրընը վէ սանտըղընը
հազըրլամագ լաղըմ տըր : Բիլիսէեէ վէ գապրիսթանա
կիթմէքիկիմիգտէ զարուրի տիր :

Պու սէպէպլէր գապրիլի րէտտ վէ ճէրհ օլմատըղըն-
տան , մատամ տը Լօրպագ գարըը կէլմէեիպ ,

— Հագգընըգ վար տըր , պու պապտէ խարար իթ-
մէմ . լաքին գա՞ջ կիւնէ գատար Վէրօնիք սիգի պիգէ
կէթ իրէճէք տիր , Բօ՞գ , տէտի :

Վէրօնիք . — Պու կիւնտէն սօնրա իւշիւնճիւ կիւն
կէլիրիգ , մատամ :

Բընէ : — Էլվէրիք քի իւշ կիւնէ գատար Բօգ ֆիք-
րինի թէպտիլ իթմէսին :

Բօգ . — (Բընէի գունագլաեարագ .) Միւսթէրիհ օլ
աղիգէմ :

Մուֆարադաթտան էվվէլ , թարաֆէյնտէն թաա-
թիի իլթիֆաթ օլունուպ , պատէհու Թէրէզ վէ գըզը
արապալարընա րաքիպէն վէ Բարիսէ միւթէվէճհէն
հարէքէթ իթալիէր :

Վէրօնիք , մատամ տը Լօրպագ իլէ Բօզուն մուֆա-
րագաթլարընտան սօնրա , Բօզուն միւթէֆէքքիր պիր
հալ քէպպ իթտիկինի կէօրմէքլէ ,

— Նէ՞տիւշիւնիւեօրսունուզ , աղիգէմ , տէյի սիւալ
իթտի :

Բօգ . — Վագը օլան թէքիֆի գապուլ իթմէքլէ ,
էյի մի իթտիմ , եօգսա ֆէնա՞մը իթտիմ , անը տիւ-
շիւնիւեօրում :

Վէրօնիք . — (Բօզուն տէրագուշ իտէրէք .) Բէք էյի
իթտիեիգ . պուրատա գալտըղընըգտա , սըզըլմագտան
վէ քէտէրինիգտէն ատէթա էօլէճէք իտինիգ , Պէնիմ
կիպի մաշուշլանմը պիր գարընըն արգատաշըղը սիգէ
քիֆաեէթ իտէ՞ր մի . սիգէ քի , թըրնաղընըգ գատար
տիրաեէթ վէ ֆէթանէթ սահիպիսինիգ , վէ թալիմ ու
թէրպիեէ մալիքսինիգ : Օրատա , սիգի եանլարընա
կէօրտիւքլէրինտէն տօլաեը քէնտիլէրինի պախթիեար
աղտ իտէն , վէ ֆամիլեալարընա մէնսուպէսինիգ կի-
պի սիգի սէվէն ատէմէր իշինտէ պուլունաճագընըգ ,
Պունտան պաշա , Բօզինէ չիֆթիկի Բարիստէն ուգագ
օլմատըղընտան , սէվիլիւլիւ վալիտէնիգին մէզարընա
տուա իթմէեէ տէ կէլէպիլիրսինիգ , Պէն տէ արաւըրա
սիգի կէօրմէեէ կէլիրիմ , վէ օ կիւնէրի պէնիմ իշին
եօրթու կիւնլէրի տաա իտէրիմ :

— Յագաթ , աղիգէմ Վէրօնիք , պուրատա եալընըգ
գալըրսանըգ , վագըթ սիգէ ֆէվգէլատէ թիւքէնիգ
կէօրիւնէճէք տիր :

— Խայր , խայր , կէրշի սիգին զապուպէթինիգի
հիսս իտէճէեիմ , լաքին աջ վագըթ կէշիրէճէք տէյի-
լիմ . . Մէշղուլ օլաճաղըմ , էվի՞ ճէաիտ պիր էլպիսէ
կիպի թէմիգ սագլաեաճաղըմ վէ քիւշիւք աղաշէմիգի
տէ գէրի իտէճէեիմ , Գօրգմաեըն , պէնիմ իշին պիւեիւք
մասրաֆ կիթմէգ . . Վարիտթիլընըգ՝ գաղանաճաղը-
նըգ մէպլաղ իլէ պէրապէր պիր թարաֆա գօեապիլէ-
ճէեիգ , վէ պունուշա սիգին իշին էքէյիճէ պիր ճիհէզ
հազըրլաեաճաղըգ . — Օլ վագըթ էյի պիր գէվճ տէ պու .
լապիլիրիգ . ֆագաթ պու սօնրաքի իշ տիր : Սիգ հէ-
նուգ քիւշիւք օլտուղունուգտան , իգտիվաճ իշին վագ-
թընըգ վար տըր : Մատամ տը Լօրպագըն թէքիլիֆինի

գապուռ իլէ սաստեթ ինիղի թէ՛մին իթմէնիդէ, սէվ-
կիւլիւ մատամըմ օլմուշ օլան վալիտէնիզ տախի,
շու տազըզատա պուլունտուղու ճէննթատէ մէմնուն
օլմուշ օլմազ կէրէք տիր, — Պու ճիհէթլէ սիզի թէք-
րար տէրաղուշ իտէր, վէ մաթպախանա իշլէրիմլէ
մէշղուռ օլմանա կիտէրիմ, շիւնքի պու էջլէնքի թաամ
սէպէպիլլէ, մաթպախա ալթիւսթ օլտու:

Վէրօնիք՝ Րօզու տէրաղուշ իտիպ աշաղը էնտիք-
տէն սօնրա, կէնճ զըզ՝ եագընտա տախիլ օլանաղը
եէնի էօմրիւ տիւշիւնէրէք եինէ թէֆէքքիւրաթա
տալլը:

Շիւպէսիք մէզպուրէ՝ Րօզիէ շիֆթ լիկինի վէ Վէ-
րօնիքի սէվէր իտի. հէլէ Վէրօնիքտէն սյրըլմանը ֆէվ-
գէլատէ մուճիպի թէէսսիւֆիւ օլանազ իտի իսէ տէ,
տիկէր թարաֆտան տա քէնտի հագգընտա պէղանէթ
իպրազը թէվէճճիւհ իտէն մատամ տը Լօրպազըն, վէ
զըզգարընտալը կիպի սէվտիկի Բընէնի վէ գարընտա-
շընքն եանլարընտա պուլունանազ իտի:

Րօզ, չօգ տէֆա Բընէնի գարընտաշընը տիւշիւ-
նիւպ, պու տէլիգանլը իլէ Սէրօ Գուրապիէֆի թաթ-
պիդ իթմէքտէ իտի. շիւնքի հէր նէ գատար Սէրօ՝
աշգ ու մուհապպէթիւտէն հէնուզ պահա իթմէմիւ իտի
իսէ տէ, Րօզ՝ կէնճ զըզլարա մախսուս օլան թապիի հիսս-
իլէ, մէրգուս տէլիգանլընը՝ քէնտի հագգընտա թէ-
շի աշգ իլէ սիւզան օլտուղունու տէրք իթմէքտէ, վէ
քէնտի քիտիտէ, «Տիկէրի տէ պէնի պէօյլէ սէվսէ
ա՛հ, նէ՞ պիւեիւք ֆէրգ» տիմէքտէ իտի:

Ֆէլիքս Ժարի, օ կիւնիւ սապահլաեքն, Գօնթէս
Գուրապիէֆին նէգտիւնէ աղիմէթլէ, արալարընտա շու
եօլտա մուհապէրէ, ճէրէեպս իթտի:

Գօնթէս. — Թուրէ նամ դապթիւէ մէմուրու հագ-
ղընտա մալիւմաթ աշտըն մը:

Ֆէլիքս. — Էվլէթ, ֆագաթ ալտըղըմ մալիւմաթ
մուճիպի մէմնունիլէթ սուրէթատէ տէյիւ տիր:

— Նէ՞ կիպի մալիւմաթ տըր:

— Գօմիւն էնսուրնտա Թուրէի վուրմուշաք, պու
ճիւմէ լիէ պիզէ օ ապէմին իւզուհմու օլմատըը իջին,
իշպու խապէրին էհէմիւնէթի եօգ աուր:

— Նէ՞ տէն:

— Ձիւնքի պիւմէք իսթէտիկիմ խուպուստ: պիլի-
րիմ:

— Կասթօն Տօպէրիվին պուլունտուղու մահէլ-
լի՞ մի:

— Կասթօն Տօպէրիվին հէնուզ հանաթտա օլուպ
օլմատըղընը պիւմէմ, լաքին տօգթօր Սարտանըն էլան
մէվճուտ օլտուղունա, քէնտի սանաաթընա տէվամ
իթտիկինէ, վէ թիմարխանէսինին մէվճուտ օլուպ,
Բարիս ճիւլարլարընտա պուլունտուղունա քէսպի վու-
գուֆ իթտիմ:

— Նէ՞ սէմթտէ տիր:

— Պէնէօյլէ տիր:

— Պէնէօյլէ կիթտին մի:

— Աղիղիմ Գօնթէս, սիզ չօգ սապըրսըզընըզ, Տա-
հա տիւն աղլամ պազը մալիւմաթ ալմըշ օլտուղում
հալտէ, Պօնէօյլէ կիթմէնէ նա՛սըլ վագըթ պուլապի-
լիրիմ:

— Հագգըն վար տըր, ֆագաթ Լուազօնուս տէֆ-
թէրիտէ եագըլմըշ օլտուղու վէճէլէ, Կասթօն Տօպէ-
րիվին մէգքիւր թիմարխանէտէ մէվգուֆ օլուպ օլմա-
տըղընը նա՛սըլ անլամալը:

— Իշխե՛ք մուսամմա պուշտա տըր :

— Կասթօն Տօպէրիվին ագլընա պիրտէն պիրէ խալէ՛՛ մի կէլմիլ :

— Օրասընը անլաբամատըմ, ֆազաթ ինթիմալ տըր :

Գօնթէյ. — (Պիր ազ միւլահազատան սօնրա.) Մօնկրէգէնտէն՝ պիրտէն պիրէ, էսրարի վէ անլաշլմազ սուրէթտէ զայպուպէթի թահթընտա կիպլի պիր ճինաեթեթ եօ՞գ մու տուր :

— Ճինաեթեթ մի, ֆազաթ նէ՞ կիպլի ճինաեթեթ :

— Պազէն ֆամիլեալար իշինտէ տէշէթլի սըրրլար պուլունուր, վէ պու սըրրլար՝ նամուտա միւթէալիգ օլտուգլարընտան, հէր հալտէ կիպլի թուլումալարը միւրատ իտիլի : Իմտի, Կասթօն Տօպէրիվին տէ զայպ օլմասը՝ պու եօլտա պիր միւրատըն նէթիճէսի օլապիլի :

— Փիլվազը հէր չէյ գաօիլ տիր, լաբին սիգ նէ՞ զաննտա պուլունուրեօրսուսուգ :

— Մէսէլա, պէն զանն իտիեօրումէի, էկէր տօգթօր Սարտա՝ վիճտանը կէնիլ պիր առէմ իսէ, Բօլին իլէ այնի վազըթտա զայպ օլմուշ օլան Կասթօն Տօպէրիվին, տիվանէ օլմատըը հալտէ, պիր տիվանէ մազամընտա գապուլ իտէպիլի : — Մուճիպի սուի թէէսի բէք չօգ մուհաբէմէլէրտէն տախի անլաշլմազը վէճհլէ, չօգ տէֆա, ասըլ հապօթանէլէրտէն տահազիեատէ մուխաթարալը վէ մուգիր թիմարխանէլէր օլուրլար, չիւնքի նիշէ մուհաբէմէսիգ վէ մահքիւմ օմուշ օլմահան պիշարէլէր պուշտալար պիր քէրոէ կիրտիքէրի հալտէ, պիր տախի տիշարը չըգամամադտա տըրլար :

— Թախմինլէրիւղ՝ ինթիմալէ գարիպ իսէլէրտէ, նիհաեթեթ թախմին տիրլէր : Պու իֆատաթընըգտան, Կասթօն Տօպէրիվին հէր հալտէ Պօնէյլ թիմարխանէսինտէ մէվգուֆ օլտուղու նէթիճէսի չըգամազ : Մատտէ՝ օ առէմին օրատա՝ մէվգուֆ օլուպ օլմատըղընը անլամադտա տըր :

— Շիւպհէսիգ պիլինէճէք մատտէ օ տուր :

— Էվվէթ, ֆազաթ պու խուսուս իշին պիրթէտապիր տիւշիւնտիւկիւմ հալտէ պուլամսօրում :

— Չիւնքի լաեղըլլա տիւշիւնմէեօրսուն :

— Սիգին գուվվէյի թէլապիլիլիէնիլ պէնիւքինտէն գուվվէթլի տիր. սիգ պիր թէտպիր տիւշիւնիւն :

— Սանա, հիշ օլմազապ պիր եօլ կէօթէրէպիլիլի : Պօնէյլէ, թիմարխանէնին էթրաֆընտա տօլաշմալը, վէ պու թիմարխանէտէ նէ՞ օլուպ նէ՛ կէգիեօր, միւտիրի նէ՛ ախլազ վէ թապիեաթտա առտէմ տիր, վէ միւրլարընըն առաթ վէ ուսուլու նէ՛ եօլտա տըր, իլթէ պու շէյլէր հազգընտա ութալըզա մալիւմաթ ալմալընըն : Պու տէտիքլէրիւմ կիւճ տէյիլ տիր :

— Խապր, կիւճ տէյիլ տիր. լաբին միւպհէմ շէյլէր տիր, Պիգիւմ իշին ֆալիաշլի եալստ մուհիւմ օլան պու թահզըգաթտան նէ՞ նէթիճէ հասըլ օլապիլի :

— Պէլքի հիշ պիր շէյ հասըլ օլամազ, պէլքի տէ

րէք յօգ շէյ հասըլ օլուր : Հարէքէթի վաղըամըզ պիր
թէճրիւպէտէն իպարէթ տիր : Պուշտան դաթինազար
սէնին ղայպուպէթին էսնասընտա Փիքրիմոն խայըրը
պիր թասավուր տա տօղապիրի :

Յէլիքս՝ վագը օլաճագ թէշէպպիւսիւնտէն հիշ պիր
նէթիճէյի միւլֆիտէ հասըլ օլամաեաճաղընը միւլահա-
զա խտէրէք, մատամ Գուրապիէֆին նէզտինտէն մու-
ֆարազաթ իթտի :

Պօնէյլ՝ Բարիս իլէ Լիօն շէհիրլէրի արասընտա,
ճատտէ իւզէրինտէ քեային պիր քէյ օլուպ, տօգթօր
Սարտանըն թիմարխանէ սի իսէ, պու քէյտէն պիր քիւ-
մէթրօ դատար ուզադտա սլուլուճմադտա խաի :

Յէլիքս՝ դօնթէստէն մուֆարազաթընտան սօնրա,
էլպիսէճէ վէ քիսվէթճէ պազը թէպէտտիւլաթ իճրա
իթմէք իւզրէ, քէնտի իգամէթ կեահընա կիթտի : Մէր-
գոււմ, թանըլմամադ իշին, իգէթիգաի հալտէ թէպտիլի
քիսվէ իթմէքտէ խաի :

Հէր նէ իսէ, թէպէտտիւլաթը լազըմէեի իճրա իլէ,
հափանըն միւսսայիտ օլմասընտան պիլիսթիֆատէ, եա-
եա Պօնէյլէ կիթտի, վէ պիր նէվի քիւշիւք քէյ օ-
թէլինէ կիրիպ, պիր ազ թամամ իլէ պիր շիշէ շարապ
կէթրթտի :

Պու օթէլին մէմուրարը իքի իշթիւար՝ դարը օ-
լուպ, Յէլիքս,

— Իշթիւարար պօշպօղազ օլուրար, էլպէթթէ
պոււնլարըն աղզընտան պազը մալիւմաթ ալըրմ, տէ-
յի տիւշիւնէրէք, պիր սուֆրանըն դարչըսընա օթուր-
տոն :

Մէրգոււմ, թամընա վէ իսթիճվապընա պաշլումադ
իւզրէ իքէն, իշէրիեէ իքի քիշի տահա կիրտի :

Իքիսի տէ ճէսուր վէ բազուլու քիմսէլէր օլուպ,
գօեու լաճիվէրտ իւնիֆօրմալար կիեինմիշ խտիլէր, վէ
շաբգալարընն էօն թարաֆըլա իւնիֆօրմալարընն
գօրչալարը իւզէրինտէ H. S. հարֆլարը կէօրիւլմէ-
տէ խաի :

Օթէլիճի, պու եէնի կէլէն ատէմլէրին էլէրինի
թուլթարադ, քէյֆիլի պիր թարզ իլէ :

— Նասըլ օլտու տա պուրատա պուլուճուեօրսու-
նուզ, տէյի սիւալ իթտի :

Մէքքիւր իքի շախտտան պիրի. — Սիմօն խաթուճ,
պիզ պուրտեա, ճէնազէ ալայընա պէքէմէք իւզրէ
կէլտիք, վէ պու միւտտէթ զարֆընտա տա պիր բարչա
թամ իտիպ պիր ազտա շարապ իշէճէեիք :

— Ճէնազէ ալայը մը :

— Աճա յիպ, պիլմէեօրմուսուճուլ :

— Ույր, հիշ պիր շէյտէն խապէրիմ եօզ տոնր :

— Պաշ կարտիանը տէֆն իտէճէեիք :

— Մ. Բէրէթ թօլտիւ միւ :

— Էվլէթ :

— Լաքին հէնուզ կէնճ խաի, վէ աշվալը սըհհիեէ-
սի միւքէմէլ կէօրիւնիւեօրտու :

— Ուսթալըդտան էօլմէտի :

— Եա նէտէն էօլտիւ :

— Տիվանէլէրիմիգտէն պիրի քէնտիսինի պօղտու,
չիւնքի Մ. Բէրէթ՝ պոււնլար դարչըսընտա տայիմա Փի-
թուրսուզ տափլանըրտը՝ հալպու քի տիվանէլէրտէն
հէր վագըթ սազընմադ կէրէք տիր : Պիլիմէեէն պիւր
զէմանտա ճիննէթլէրի տէրէճէսի աշապիրի :

— Վահ գէվալը Մ. Բէրէթ :

— Ուլալասա պիր ազտան ճէնազէ դապիրիթանա

կէօթիւրիւրէն ճէք տիր, վէ պիղիմ պուրանէ կէլիշիմիզ իսէ, ճէնաղէ ակայրնտան սօնրա, կարտիանլարըն վէ խաթա պագան միւրլարըն, պէր միւթաա գահվալթը իթմէք իշին պուրանէ կէլէնէքլէրին խապէր վէրմէք մագսէտլլէ տիր: Պունտան գաթինազար, իեանէ թարիգիլլէ միւթէվէֆանըն ճէնաղէսի իշին եաբաբը մագտա օլտուղուիւզ պիր կիրլանտ մագտէսլլէ տէ իշթիղալ իտէնէէրիզ:

Ժարի, պիր պաշ կարտիանըն պիր տիվանէ թարաֆընտան պօղուլմուշ վէ թէլէֆ իտիվիշ օլտուղունու իշիթ տիկինտէ, թապիւթթը մասլահաթ իճապընճա գուլազ գապարթաը:

Շիւսէնիւիզ գօեու լաճիվէրա գումաշտան իւնիֆօրմա կիւնիմիշ օլան մէրգուսան իքի շախաւար տօգթօր Սարտա թիմարխանէսինին մէմուրլարընտան օլուպ, թէսատիւֆ մէմուրինտէն չօգ զիեատէ Ֆէլլըսէ եարալմ իթմիշ տիվէք իտի:

Օթէնի, էլլէրինի հավանա գալարըրարագ:

— Վէրաիկինիզ խապէրտէն ալթիւսթ օլտուս... պիւպիան Ալաշ, քիմ պէօլլէ պիր չէյ մէմուլ իտիպիր իտի, աէտի:

— Սահէս տիր քի միւթէվէֆա Բէրէթ տէ մէմուլ իթմէք իտի: Եկէր մէմուլ իթմիշ օլտա իտի, թէտապիրի Էնթիւթթընարանէի իթթիխազ իթմէքլէ, պուֆէնալըզա աիւշար օլմազ իտի:

— Պու վագըտեա միւտիրինիզ տօգթօր Սարտա նէ տիր:

— Նէ տիւնէնէք իտապիի տիր քի, զարշ կարտիանընա թէվէճիւհիւ պուրունտուղունտան, աշըն զայպընա թէսատիւֆ իթմիշ տիր, չիւնքի միւթէվէֆա:

թիմարխանէնին թէլտիւնտէն պէրու աշտէ միւսթախտէմ պուրունտուշ տուր:

— Տիմէք պու սահէտէ տիկէրլէրի թէրազգը իտէնէք տիր:

— Օրասը Էօլլէ հալպու քի միւթէվէֆա ֆէնա պիր տտէմ օլմատըլը ճիւլթլէ, ումուս արգատաշլարը պու սուրէթլէ զայպընա թէսատիւֆ իթմէքտէ տիրլէր:

— Ենրինէ քիմ կէչէնէք տիր:

— Ենրինէ կէչմէք իսթէեէնլէր բէք չօգ օլաճագ տըր: Պու ճիւլլէ իլէ տօգթօր հէր ատէմիւ մէմուրիեթլէ գապուլ իթմէք: Էմին օլտուղու կարտիանլարը ալմազ իսթէր: Պունուշա պէրապէր մէգքիւր մէմուրիեթ տէ միւշթիլ օլուպ, հէր ատէմին կէրէնէք իշիտէյիլ տիր:

— Պու ճիւլլէ իլլ օթէլիմէ կէլիւ իշրէթ իթմէնիգէ մանի եօգ տուր:

— Թաթիլ կիւնլլուտէ հէր նէ իսթէրսէք, եաբապիրլիրիզ: Հէր նէ իտէ, Սիմօն խաթուն, պիղէ պիր միգտար նաֆագա վէր աէ, կիրլանտ իմալ իտէն չախա թապսիե իտիլմիշ օլան կիրլանտը կէթիրիպ պիղէ թէլիլիմ իտէնէք վագթթա գատար գարնըմըլ տիւնուրալըմ:

Օթէնի գատըն պուշլարա պիր միգտար թաաթ կէթիրմէքլէ միւքեալէմյի վագըա գաթթ օլունտու, վէ Ժարի աախի քէնտի թաամընը պիթիրմիշ վէ իսթէտիկի մալիւմաթը ալըլը օլտուղունտան, մէրգուս պօրճունու էօտիկիպ, օթէլտէն շըգտը, վէ եօլտա իլք թէսատիւֆ իթտիկի պիր քէօլլէնէ:

— Եաշու տօգթօր Սարտա թիմարխանէսինին նէրէտէ պուրունտուղունու պանա օլլէ զիմիւնիզ տէտի:

Քէօյլիւ, իզթիզա իտէն մալիւմաթը վէրտի, վէ
Ֆէլիւք, իշպու մալիւմաթ մուճիպինճէ, թիմարխանէեհ
կիտիպ, պիր խալլի միւշքիւթտան սօնրա, սօզթօր
Սարտանըն հուզուրունա գապուլ օլունապիտի, վէ
օրատա աթիւաէքի մուհալէրէ ճէրէեան իթտի:

Սարտա — Պազը խուսուտի իշ հազգընտա պէնիմ-
լէ կէօրիւշմէք արզուսունու պէեան իտէն Միշէլ սի՞գ
միսինիզ, տէտի:

Ֆէլիւք — էվվէթ, միւսիւ տիրէթօր, պէնտէնիզիմ:

— Աէօյլէերն, պանա տիեհճէ կինիզ նէ՞ տիր:

— Թիմարխանէնիզ տախիլինտէ պիր քիմսէնին վէ-
Փաթ իթտիկինի, վէ պինապէրին պիր կարտիան մէ-
մուրիեհթինին միւնհալլ գալտըզընը խապէր ալտըմ:
Պէնտէնիզ իսէ, շիմտիրի հալտէ իշսիզ օլտուզումտան,
մէգքիւր մէմուրիեհթ իշին քէնտիմի թագաթիմ իթմէ-
եհ կէլտիմ:

— Պուրատա պիր մէմուրուն վէՓաթընը նա՞սըլ
խապէր ալտընըզ:

— Թէսատիւֆէն խապէր ալտըմ. պիր սաաթ էվ-
վէլ, մէմուրլարընըզտան իքիսի, արգատաշլարը իշին
խմալ իթտիրմէքաէ օլտուզլարը պիր շէլէնիկ ալմուգ
իւզրէ Պօնէօյլէ կէլմիշ օլտուզլարընտան, պունլարըն
միւքեալէմէսինի տինէտիմ:

— Օ. մէմուրլարա պիր շէյ սէօյլէտինի՞զ մի:

— իւյր:

— Պու թիմարխանէերի պիլիեօր մու իտինիզ:

— Իսմինի պիլիւր իտիւ:

— Պու պապտէ սիգէ նէ՞ սէօյլէմիշէր տիր:

— Պուրատա մէմուրիեհթին միւշքիւ վէ մուխա-
թարալը օլտուզունու, վէ սիգին, էմիլիեհթի վէ սըրր

սագլար քիմսէլէրի սէվտիկինիզի իշիթմիշիմ տիր:
Ժարի, պու սօն սէօյլէրի պիր սուրէթի մախսու-
սէտէ թէլէֆֆիւզ իթտիկինտէն, պէքլէտիկի թէէ ս-
սիր հաալը օլտու:

Պիր արա սիւքիւթ իւզրէ տուրուլտուղունտան,
պու սիւքիւթ էսնասընտա, սօզթօր Սարտա՝ ժարիեի
պաշտան թըրնաղա գատար թէճէսսիւս իթտի, վէ
պատէհու:

— Ֆիլվազը պէն, իթաաթը քեամիլէերի վէ սըրր
սագլաեանլարը սէվէրիմ... պունտան ագտէմ նէ՞րէտէ
շալըշմըշսընըզ տըր, տէտի:

— Մարսիւտա:

— Ոսաթախանէտէ՞ մի:

— Ուայր, սօզթօր Այմանըն թիմարխանէսինտէ,
Ժարի՝ պու իսմի թէսատիւֆէն իշիթմիշ իտի իսէ
տէ, հազըգէթէն օ իսիմտէ պիր թիմարխանէ պու-
լունմագտա իտի:

Սարտա — Կարտիա՞ն մը եօգա խապթա պագաւ
մէմուր մագամընտա՞մը օրատա պուլունտունու:

— Հէր իբի մէմուրիեհթի տախի իճրա իթտիմ:

— Տիմէ, սթըլպանըն էվսմիր վէ թալիմաթընը
հարֆիլէն իճրա իտէպիլիլտիլինիզ:

— Շիւ պէլտիլ:

— Մարսիւտաաթի թիմարխանէերի նիշին թէրք
իթտինիզ:

— Արդատաշարը մտան արիւր իւլէ միւնապատ իթ-տիք. մուսալին թապիւղ պէնի հազգսըդ չըգարտը, պէն աէ տարըլըս օրաեը թէյրք իթտիմ, Պու ճիւմէ իւլ խտարէնին մուսիսէղէսինէ սէպէպլյեէթ վէրմէմիշ օլտուղուման տօլանը վիճտանըմ րահաթ տըր :

Պու միւքեալէմէ պիր միտտէթ աահա տէվամ ի-տիւս, պու սըրատտ ֆէլիքս՝ պէքեար վէ սէրպէսթ օլ-տուղումու, վէ գուվվէթի աէ տէրէճէի ֆիվգէլատէ-տէ խուսկինի պէեան իթտիկինտէն, Սարտա, չու սէօդ-լէր իւլէ մուգապլէլէ իթտի :

— Իֆատաթընըդա պլլա թէրէտտիւտ ինանըրմ. շիմտի պէնի տինլէին : Թիմարխանէմին մէմուրլարըն տան օլուս, վէֆաթ իթմիշ օլան քիմաէ՝ սաշ կար-տիան խտի : Մէրամըմը բէք էյի աշլատըղընտան, պէ-նիմ նամըմա թէյասիր վէ նուֆուդ իլլէտէպլլիմէքտէ-վէ աօլա գաաֆէթ կէօսթլրմէմէքտէ խտի : Անըն վէ-ֆաթը՝ պէնիմ իշին պիւեիւք պիր զայպ օլտու, չիւն-քի ճէնտինին էմրի թահթընտա պուլուճումուշ օլան կարտիանլարտան հիշ պիրի՝ անըն եէրինէ կէճմէե միւսթայիտ տէյիլ տիր : Պաշ կարտիան մուսալինի՝ կէվէէք թապիեաթը օլուս, ճէնտիսինէ հիւրմէթ վէ իթաթ իթտիրէմէդ, իմտի, պու ատի կարտիանլար-տան հիշ պիրինի ինթիխապ իտէմէմ, հէմտէ պու-լարտան պիրինի ինթիխապ իտէմէք օլտամ, արալա-ընտա զըսգանճըք հիսսի հասըլ իթմիշ օլուրումքի, պու հալին խտարէմէ քիւլլի գարարը օլաճաղը տէր-քեար տըր : Հալպու քի մէմուրիեթի մշքիւրիեէ մէճհուլ պիր քիմսէեի ինթիխապ իթմէքլէ, քիմսէե պիր տիեէճէք սէօղ պլլադամա Անճադ օմէճհուլ քիմ սէ ալէյհինտէ ումուճի պիր ատալէթ հասըլ օլտաղը

տա չիւպէտիւղ տիր քի, պու տա պէնճէ մուճիպի մէմ-նուշիյեէթ տիր, զիրա պէն՝ հիւքմու ալթընտա պու-լուճան մէմուրլար թարաֆընտան սէպլլիմէնէ պիր պաշ կարտիան իսթէրլում, վէ մաեէթիտէքլլէրի գօր-գուլթապլլիտիկի հալտէ : ճէնտիսինէ իթաթ իթտիր-մէեէ մուգաֆադ օլտաղընա էմինիմ : Պաւա, սի-զին կիպի պիր աաէմ լաղրմ խտի : սիգին՝ վադթընտա կէլմէնիւղ խաղըլը օլտու :

Ժարի. — (Բէյիլէնէրէք.) Պէն մի, միւսիւ տի-րէքթօր :

— Էվլէթ, սիդ, իմտի պաշ կարտիանլըք մէմուրի-եէթինի սիդէ իհալէ իտէրիմ :

— Պէօյլէ պիր լուլթֆ՝ մէմուլիմտէն չօք զիեատէ տիր, Թէքլիֆինիլի չիւքրաշիյեէթի աղիմէ իւլէ գա-պուլ իլլէրիմ :

— Սիզին միւսթաղիլ պիր տայիրէնիւղ օլաճաղը կի-պի, թաալարընըդա ալըճա բիշիրիլէճէք տիր : Պու-րատա նաֆադա պօլ վէ թէմիւղ տիր : Վէլհասըլ հիշ պիր մաւրաֆընըք օլաճաղադ, ալտա պէշ Էիւղ ֆը-րանդ՝ պաճադսընըք : Իշինիլէ կէլիր մի :

— Բէք ալէա կէլիր :

— Պուրաեա մախուս օլան իւնիֆօրմաը կիեինէ-ճէքսինիլ :

— Էլպէթթէ :

— Իմտի, Միշէլ, պու կիւն իւլէրինիլի կէօրլւն վէ եարըն սապահ աաթ տէքիդտէ պուրատա պուլու-նուշիլէ, իլք մուամլէլի թէֆթիլիեէմտէ պաւա բէ-ֆադաթ իթմէքլէ, մէմուրիեէթիսիլին աշվալինէ քէպի վուգուֆ իտէպլլիլիսինիլ :

— Բէք էյի, էֆէնիմ, վադթինտէ կէլիրիմ :

— Իսթիգրազա ինթիեանճընըզ վա՞ր մը տըրր :

— Խայր, պէնտէնիզ էմիր թասարուֆա ըրանէթ իթտիկիմտէն, հիչ պիր զէման բարասըզ դալմամ :

— Մէմուրլարըմըն էլպիսէլէրինի իմալ խաշն թէր. զիեէ, սիզին իշին պիր թէզքիրէ եազաճաղըմ : Որատա բէք չօզ հազըր էլպիսէլէր պուլունուր, վէ պունլար. տան պիրի, հիյնի հաճէթտէ պազը թէպէտտիւլաթ իլէ, էլպէթթէ սիզէ ուեապիրիւր : Պու ագչամ իշպու էլպիսէերի ալապիրիւրսինիզ :

Միւթէագըզպէն տօզթօր Սարտա թէրզիեէ պիր թէզքիրէ եազըպ, ժարիեէ վիրէրէք :

— Պու թէզքիրէերի թէրզիեէ կէօթիւրին, տէտի, վէ իլալէթէն տաիւր, — Իսմինի՞զ մի, եօզսա լազապը. նըզ մը Միշէլ տիր. — տէյի սիւալ իթտի :

— Պէնիմ իսմիմ Անտրէ տիր. Փամիլեամըն իսմի Միշէլ տիր :

— Սօն պիր իֆատէմ տահա վար տըրր... Սէրիսօշ. լարտան ասլա խօշլանմամ :

— Պէնտէնիզտէ, խօշլանմամ էֆէնտիմ, վէ միւտտէթի էօմրիւմտէ ասլա սէրիսօշ օլմամըլմ տըրր :

— Բէք էյի, Միշէլ. շիմտիլիք կիտին եարըն, երինէ կէօրիւշիւրիւզ. ֆազաթ հիւսնի խըտէմաթընըզըն չահատէթնամէսինի տէ պիրիլիքտէ կէթիրմէեէ ունութ. մաեըն :

Ժարի՝ պէթէքրար պէեանը թէշէքելւրիւ մահէլի մէզքելւրտէն հարէքէթ, վէ ազ սօնրա պիր չըմէնտը. ֆէր դաթարընա ըաքիպէն, Բարիստէ մատամ տը Գուրամվիֆին խանէսինէ մուվասըլէթ իթտի :

Մէրգուսէ, ժարիերի կէօրտիւկիւնտէ,

— Վա՛յ պու դատար չա՞րուզ մու ալտէթ իթտին. պիր շէյէ մուվաֆֆազ օլտուռն մու, տէյի սիւալ իթտի : — Միւքէմէլէն մուվաֆֆազ օլտուռն :

Պու սուրէթլէ ժարի՝ Պօնէօյլէ վուգու պուլան սէյեհաթընը, վէ տօզթօր Սարտա իլէ վագը օլան միւլազաթընըն նէթիճէլէրինի գօնթէսէ մուխթասա. ընէն հիքեանէ իթտի, վէ խիթամընտա,

— Պու խուսուստա նէ՞ էֆքեարտասընըզ, տէյի սիւալ իթտի :

— Պու պապտէ սէնի խալիսանէ թէպիրէ իթմէք. տէն պաշգա էֆքեարըմ եօզ տըրր :

— Ֆիլվագը պուլնտան տահա կիւզէլ նէթիճէ մէ. մուլ իտէմէզ իտիք : Պաշ կարտիան օլտուղուռն ճիհէթ. լէ, թիմարխանէնին հէր թարաֆընա կիթմէեէ, թէ. հարրիեաթ ինրա իթմէեէ հագգըմ օլաճագ տըր, վէ սիզը թէշէմին իտէրիմքի, էկէր կասթօն Տօպէրիվ օ. ըատա իսէ, քէնտիսինի պուլապիլէճէեիմ :

— Վէ էկէր օրատա իսէ, աշնի վագըթտա տիկէր պիր մուհիմ մատտէերի տախի անլաեապիրիլիք :

— Նէյի :

— Քէնտիսինի օրատա թէվգըֆ իթտիրմիշ օլան քիմաէեի :

— Պու դատար չարուզ իլէրի կիթմէեէլիմ, սօնրա եարը եօլտա դալըրըզ : Շիմտիլիք Բօլին Տօպէրիվին բէտէրինին պուլունմասըլլա իքթիֆա իտէլիմ :

— Մէմուրիեթիինէ նէ՞ վագըթ պաշլաեօրսուն :

— Եարըն սապահ :

— Սէնտէն նա՞նըլ խապէր ալաճաղըմ :

— Սիզէ մէքթուպ եազարըմ :

— Էլվէթ, ֆազաթ պուրաեա եազմաեասըն :

— Նէ՞րէեէ եագաերմ:

— Ժիւլը-Քէօր սօգաղընտա Ատէլ Ժէրարըն խանէսինէ:

— Բարիսին մուհասէրէսի էանասընտա պուլուշոռուղումուղ մահէլէ մի: Էլան օ սէֆիլ իգամէթ կեահա կիտի՞նօրմուսունուղ:

— Արա սըրա կիտէրիմ, վէ ինթիմալ տըր քի, միւս թագալէտէ բէք չօգ տէֆա կիտէճէեիմ:

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա, Ֆէլիքս՝ մէզպուրէնին նէգտինտէն մուֆարագաթլա, տօգթօր Սարտանըն թէրզիսինէ վէ անտէն քէնտի խանէսինէ աղիմէթլէ, պիր միւտտէթ եօլճուլուգ իտէճէկինի, վէ էանաի դայպուպէթիստէ տայիրէսինէ տիգգաթ իթմէսինի գաբուճուեա իխթար իթտի:

Իրթէսի սապահ, Ժարի, չամաշըրլարընը, վէ մէհարէթլէ իմալ իտիմիշ օլան շահատէթնամէլէրի համիլ պիր քիւշիւք չանթա ալըպ, վէ Սարտա թիմար խանէսինին պաշ կարտիանլըգ էլպիսէի ճէտիտէսինի լապիս օլարագ, տայիրէսինտէն չըգտը, վէ սապահըն ալաֆրանկա սաաթ ալթըսընտա պիր արապաեա բաքիւէն, Պօնէյլէ հարէքէթ իթտի:

Սաաթ եէտիտէ, Սարտա թիմարխանէսինին գաբուճուեա չալըպ, պիր կիւն էվլէլ քէնտիսինի գարշըլաեան գաբուճու թէքրար գաբուեա աշտը, վէ իպթիտաի էմրտէ մէրգումու թանըմաեըպ, լաքին պաշ կարտիանլըգ էլպիսէսինի կիեինմիշ պիր ատէմ կէօրմէսիլէ, իգհարը հայրէթ իթտի:

Ժարի, իշէրի կիրէրքէն,

— Սապահ խայր, տօսթում... պէնի տիւն տէ կէօրտիւնիւղ, թանըմա՞նօրմուսունուղ... Մէմուրիեէ-

թի ճէտիտէմէ պալլամաեա կէլտիմ... միւսիւ տիրէթօր պէնի պէքլէեօր, տէտի:

Գաբուճուեա հայրէթի օ տէրէճէտէ իտի քի, պիր քէլիմէ պիլէ իրաա իթմէքսիլգին, մէրգումու կիրմէսինէ միւսաատէ իթտի:

Ժարի՝ տիրէթթօրու օտապընա տօղրու իլէրլէմէքտէ իքէն, օ տա, մուափին թապիպլէր իլէ պիրլիքտէ սապահ մուամէլէյի թէֆթիլիեէսինի իյֆա իթմէք իւզրէ տայիրէսինտէն տիշարը չըգընօրտու:

Պինապէրին եէնի մէմուրու կէօրիւպ սէլամաեա արագ,

— Թամ վագըթտա կէլտինիլ... չանթանըզը պիր եէրէ գօեուս տա արգամտան կէլին, տէտի, վէ իւալէթէն տախի, — էլպիսէնիգ բէք միւնասիպ օլմուշ, պու պապտէ թէրզիսի թէպրիք իտէճէեիմ, տէյի իֆատէ իթտի:

Ժարի՝ տիրէթթօրու արգասընտան կիթտիկի հալտէ, հալլիտէն կէշիլիւպ, թիմարխանէ մէճնուշլարընըն էքսէրիսինին պուլուճուուղարը տայիրէեէ կիրիլտի:

Վասի պիր օտաա իքի թապիպլ իլէ իքի նէֆէր թըպպ մէքթէպի շակիրտի վէ ալթը գատար խասթա պագան մէմուր, վէ պիր օ գատար կարտիան՝ տիրէթթօրու մուվասըլէթինէ պէքլէմէքտէ իտիլէր:

Մէրգումու պաշ կարտիան էլպիսէսի կիեինմիշ օլան պիր քիմէ իլէ կէլտիկինի կէօրտիւքլէրինտէ, հէր պիրի հայրէթլէ պագտըլար:

Ժարի՝ օտաեա կիրէրքէն ուսուլը ասքէրիեէ իւզրէ սէլամ վէրտի:

Պաշ կարտիան մուափինի, Ժարիի կէօրտիւկիւնտէ, իւմիտլէրինին պօշա չըգմըլ օլտուղուեա տէրքլէ, հէ-

եւհան վէ իզթիրապընտան նաչի թիրթիր տիթրէեօր-
տու :

Տօգթօր Սարտա , հազըրուռնա խիթապէն ,

— Միւսիւլէր , կիճէքի բարօրթօլարը օգուռուռն ,
տէտի :

Իւք կիճէնին խըտմէթճի թապիպլի՝ քէնտի բարօր-
թօսուռնու օգուռուռը կիպի , պաշ կարտիան մուսվի-
նի տէ քէնտի բարօրթօսուռնու գրաթ իթտի , վէ խի-
թամնտա , տիրէքթօր՝ կարտիանլար իլէ խասթա պա-
գանլարա խիթապէն , վէ ժարիեի իրաեէ իտէրէք , շու
եօլտա իֆատէի հալ իթտի :

— Միւսիւլէր , եէնի պաշ կարտիանըմը սիդէ թագ-
տիմ իտէրիմ : Պուռտան պէօյլէ թալիմաթընդը քէն-
տիսինտէն ախդ իտէճէքսինիդ , նիդամա ըրաեէթ իթ-
մէնիդի թապսիեէ լիւզում կէօրմէմ , չիւնքի քէնտիսի՝
նիդամա ըրաեէթ իթտիրմէք իսթիտատընը հայիդ տիր :
(Պաշ կարտիան մուսվինինէ խիթապէն) Ըրիկալ , իտա-
րէնին խուսուսաթը միւթէֆէրրիսաքնա տայիր մալիւ-
մաթը լազըմէյի միւտիրինիդէ իթա իտին :

Բիկալ , քէմալը թէէսսիւֆէ պաշընը էյտի , վէ
տայիմի սուրէթտէ մուհաֆազա իտէճէկինի մէմուլ իյ-
լէտիկի անաթթարլարը եէնի պաշ կարտիանա թէսլիմէ
մէճպուր օլտուզուռնու անլատը :

Մուսխարէն տօգթօր Սարտա՝ պէլինէ պիր բէշ-
թլիմալ պաղաեարագ , միւթատ օլան մուսմէլէի թէֆ-
թիշիեէ պաշանտը :

Էվլէլա իսթ գաթլարա չըգըլտը , Զարարսըզ օլան
վէ հագգլարընտա հիւրմէթ վէ ըրաեէթ իտիլէն խաս-
թալար պու գաթլարտա պուլուռնուպ , Սարտա , ֆէննի
թըպպ մէքթէպինին իքի շահիրտի , իքի խասթա պա-

գան մէմուր վէ պաշ կարտիան իլէ պիրլիքտէ , հէր պիր
գօղուշա կիրմէքտէ , վէ տիկերլէրի , հիյնի հաճէթտէ
եարտըմ իչին իչէրի կիրմէք իւզըն տիշարտա պէքլէ-
մէքտէ իտիլէր :

Տօգթօր , պատէթթէտգիդ , թալիմաթ վէ իսթա-
րաթընը իթա իթմէքտէ , վէ մէքթէպլի շահիրտէրտէն
պիրիտէ , պիր քեաղըտ իւզէրինէ թալիմաթ վէ իս-
թարաթը վազընտը եազմագտա իտի :

Պիրինճի վէ իքինճի գաթլարըն մուսմէլէյի թէֆթի-
շիեէսի խիթամ պուլտուռնուտա , ալթ գաթա էնիլտի ,
վէ Սարտա , սըրա իլէ տիգլի պուլուռնան մազպուրթ
գաբուլարը ժարիեէ կէօսթէրէքէ ,

— Թէհլիքէլի մէճնուռլարա կէլտիք , սիդին վէ մա-
եէթ մէմուրլարընըզըն նէղարէթի՝ պաշընճա պու թա-
րաֆա հասր օլուռնմալը տըր , տէտի :

Ժարի . — Շիւպհէսիդ , էֆէնտիմ :

Պիրինճի , իքինճի վէ իւշիւնճիւ օտալար աշըլտը :

Մուսմէլէյի թէֆթիշիեէնին իսթիտատընտան պէտ
իլէ , ժարի , հէր պիր մէճնուռնու տիգգաթը քեամիլէ
իլէ թէճէսսիւս իթմէքտէ իտի : Մէրգում , խասթա-
խանէլէրտէքի եաթաղար իւզէրինտէ օլտուզու կիպի ,
հէր գաբուտա մէճնուռնու իսմինի . կէօրէճէկինի մէ-
մուլ իթմէքտէ իքէն , պու հալի կէօրմէմէսի իւզէրի-
նէ , էվլէլ էմիրտէ մէյեուս օլտու , չիւնքի հէր պիր
եաֆթա թալիսթաթը իւզէրինտէ , իսիմ եէրինէ , իշա-
րէթ օլմագ իւզրէ , սատէճէ սըրա նիւմէրօսու պու-
լուռնմագտա իտի :

Մուսաթարալը մէճնուռլարըն աէօրտիւնճիւ օտա-
սընա կիրիլիլ իքէն , պիր ազ սեզագտան տէհէթլի
պիր շամաթա իշիտիտի :

Տօգթօր Սարտա տուրուպ ,

— Երնէ 214 նիւմէրօ տուր . քէնտիսինէ մէճնուն
եէլէկի կիտիրիւպ , կիւնտիւզ վէ կիճէ չըգարըմամա-
սընը էմր իթմիշ իտիւմ , տէտի :

Մոււալլին թապիպլէրտէն պիրի . — ծիննէթիւնին շիտ-
տէթի զիւստէսիլէ թէսկին օլմուշ կիպի կէօրիւնիւ-
եօրտու :

Սարտա . — (Աւաղընը եէրէ վուրարագ) Պիր էմր
վէրիւսէմ , թէմամիլէ իճրա խտիւմէլի տիր . . . Պու
մէճնունուն զօլ վէ աւագլարը սէրպէսթ օլտուղու
հալտէ , նա՞սըլ զապթ խտիւպիւրի , Շիմտի պիր եէ-
լէք հազըրլանն :

Խասթա պաղանլարըն պաշ մէմուրու մոււալլինէ-
րինտէն պիրինէ պիր իշարէթ իթմէլէ , մէրգում ա-
նինտէ սափուշտու , վէ մոււալլէյի թէֆթիւնէ տէ-
վամ օլունուպ , 214 նիւմէրօլու օտանըն էօնիւնէ վա-
սըլ օլունտուգտա , շամաթա վէ կիրիւլտիւ տաշա
զիւստէլէշտի , Շէօյլէքի տէհէթլի պարըլար , քիւ-
ֆիւր վէ թահգիրամիւզ սէօզլէր , վէ եէրէ տիււմէլէր
իշտիւլմէքտէ իտի :

Սարտա . — (Պաշ կարտիւն մոււալլինինէ) Գաբուեու
աշըն , տէյի էմր վէրտի , լաքին մէրգում թէրէտաիւտ
իթտիկինտէն , Ժարի :

— Միւսիւ տիրէթթօր սիզէ գաբուեու աշմանըզը
էմր իտիւօր , տէյի պէսան խլէտի :

Րիկալ . — Իչէրտէքի մէճնուն օ գատար ազլըն աըր
քի , պիզի պօղապիւրի :

Ժարի . — Աճա՛յիպ , գօրգո՛ւ եօրմուսունուզ :

Րիկալ . — Տօղրուսու ճանըմը թէհիլէքէէ գօեա-
մամ . . . նէ՛ մախուզ օլտուղունու էկէր պիսէնիգ . . .

— Շիմտի աշարըզ սիզ անախթարլարը պանա վէրին :
Ժարի՛ Րիկալըն իթաաթա միւսարաաթ իթմէտիկի-
նի կէօրէրէք , անախթարլարըն տէմէթինի չէքիպ է-
լինտէն ալտը , վէ մէճնունլարըն օտասը գաբուսունուն
անախթարըն իսթիմալ իթմէք իւզրէ պուլունտու-
ղունտա , Րիկալըն լէհճէսի ֆէլգէլաաէ սօլմուշ իտի ,
վէ մոււալլին թապիպլէրտէն պիրի՛ եէնի , պաշ կար-
տիւնա խիթապէն , «տիգաաթ իտին» տէտիկինտէ ,
Ժարի՛ մէքքիւր իսթարա էհէմիլէթ վէրմէտիկինի
միւպէյեին ումուզլարըն չէքտի :

Մէրգում , անախթարը իթի տէֆա չէվլիւմէքլէ գա-
բու աշըլտը , վէ կէօզլէրի հատտէն զիւստէ աշըլմը ,
վէ գանլանմը , վէ եանագլարը գըզարմը օլան պիր
ատէմ , տէհէթլի սուրէթաէ րէֆը սէտա իլէ , վահէի
ճանլէրլէր միտիլու պաշ կարտիւնըն իւզէրինէ հիւ-
ճում իթտի . չիւնքի մէրգում , հիքեաեէ իթտիկիմիզ
մէնգարտէն հազըր պուլունտան էլլաատան զիւստէ մէճ-
նունուն եազընընտա իտի :

Ժարի՛ պու հիւճումու վէ պունուն մուխաթարալը
օլաճաղըն պիրի իտի իսէ տէ , գուվլիթ վէ ճէսարէ-
թինի ֆիլիլէն կէօսթլէրմէք իսթէտիկի ճիհէթլէ , էվ-
վէլէէ թլանընը թէրթիւ իտէրէք , մէքքիւր հիւճումա
էհէմիլէթ վէրմէկիպ , մէճնունուն էլլէրինտէն գուր-
թուլմագ իւզրէ , պիր սիւրաթը ֆէլգէլաաէ իլէ եէրէ
էյիւտի , վէ անինտէ մէրգումու , գուվլէթլի բաղու-
լարըյա պէլինտէն գալրաւարագ , պօղմագ տէրէճէ-
սինտէ կէօքսիւ իւզէրինտէ սըգտը :

Մէճնունը մէրգում, պողոտէ պիր սէս չըգարմաղա պաշլաեղալ, պու սէս՝ կիթկիտէ խորլամաեա թահվիլ օլտու : Ժարի՝ պիր չօնուգ կիպի պունու գունազլա- եարագ, եաթաղընա եաթըրտը, վէ ասեաղլարընը թուլթուն» տէյի էմր իթտի :

Սասթա պազանլարտան իբիսի, խայլի կիւճլիւքլէ մէրգումուն անաղլարընը թուլթապիլտիլէր, չիւնքի շիտտէթլէ պունլարը թէրմէլէ եօրտու :

Օլ վազըթ Ժարի՝ քէնտիսինի մէնկէնէ կիպի էլէ- րի տէրունինէ մէճնունըն պիլէքլէրինի պլըպ :

— Պիլէքճէ վազ խտին, տէյի պէեան իյլէտի :

Անինտէ պիլէքճէլէր վազ օլունտու, վէ պիր գաշ սանկիւէ գարփընտա տա, Ժարի, մէրգումա մէճնուն եէլէկինի կիւնտիրմէքլէ, պիւեիւք պիր մէհարթ իպրազ իթտիկինտէն, թիմարխանէ մէմուրլարը՝ եէնի պաշ կարտիանըն գուվլէթ վէ ճէսարէթինտէն տղանը հայրէթտէ գալարադ, պիր քէլիմէ պիլէ իրատ իթմէ- օրդին եէկտիկէրինէ պաղըլմազտա խտիլէր :

Տօգթօր Սարտա թէպէսիւմ խտիլ, քէնտի քէն- տիւնէ :

— Պու ատէմի խըզմէթիմէ ալտըղըմ խայրըլը օլ- տու քէնտիսի կիպի պիրինի պուլմազ միւշքիլ օլա- ճադ խտի, տէտի, վէ մէմուրլար տա :

— Եէնի պաշ կարտիան իլէ տէրէճէտէն զիւտտէ շա- գա իթմէեէ կէլմէզ, տէյի միւլաճաղա իթմէքտէ խտիլէր : Ժարի, պու իշի կէօրտիւքտէն սօնրա կէրի շէ- քիլտի, վէ տիրէթթօր :

— Կիւնտէ իւշ տէֆա, հէր տէֆասը օն տադըզա տէվամ իթմէք իւզրէ սօղուգ սու իլէ տաշ իթմէլի, տէյի էմր վէրտի :

Իշպու էմր գայտ օլունուպ, 572 նիւմէրօլու օտա- եա կիտիլտի :

Պաշ կարտիան մուպինի, քէմալը մահճուպիեէթլէ անալթարլարըն տէմէթինի թէքրար ալըշ օլտու- դունտան, մէքքիւր գարուեու աշտը :

Պու օտատա, տիկէրի կիպի պաղըրըպ չաղըրմազ, վէ հիտտէթ ու շիտտէթ հալլէրի օլմաեղալ, գօլլարընը գազուշտուրմուշ, վէ պաղընը էյմիշ օլան պիր ատէմ եաթաղընըն քէնարընտա օթուրմուշ խտի :

Պու ատէմին գաշ եաղընտա օլտուդունու անլամազ գապիլ օլմաեղալ, ուզուն սաշլարըլա սագալը կիւմիւշ կիպի աղարմըշ խտի իսէ տէ, կէօղլէրինտէ արա սըրա բարլադըզ միւշահէտէ օլունտուդու միսիլու, սօկուն լէհճէսինտէ տէ իշթիեարըլզ ալճամէթի կէօրուլմէեօր խտի :

Պու պիշարէ, տիրէքթօրուն իշէրի կիրտիկինի կէօրտիկիւնտէ, անաղա գալըզալ, իբի առըմ իլէր- լէտի, վէ քէլամա աղազլէ :

— Պու կիւն չըգաճադ մըեըմ, էֆէնտիմ, տէյի սիւալ իթտի :

Տօգթօր Սարտա, պու սիւալէ ճէվապէն, տիկէր պիր սիւալ իլէ մուգապէլէ իյլէտի :

— Չըգտըղընըզտա նէրէեէ կիթմէք էֆքեարընտա- սընըզ :

— Պէլքի եիւզ տէֆա թէքրար իթտիմ : Նէրէեէ կիտէճէկիմի բէք էյի պիլըրսինիզ :

— Պիր տահա թէքրար խտին :

— Սէվիլիւլիւմիւն, եանի զէվճէմ օլան, պանա խի- եանէթ իթմիւշ, վէ պէնի էլէ վէրմիշ պուլունան գա- տընըն... էվլատըմըն եանընա կիտէճէեիմ :

— Սէփիւրիւնիւղիւն վէ սիգէ խայրնիւք իթմիւն օւ
լանըն իսմի նէ՞ տիր :

Մէճնուն . — (Տիւշիւնէրէք .) Իսմի՞ մի . Իսմի՞ մի . . .
ա՛հ պիւմէօրում , պիւմէօրում :

— Էփլատընըզըն իսմի նէ՞ տիր :

— Գըզըմըն մը :

— Մատէմքի գըզ օլմասընը իսթէօրսունուզ , էփ-
վէթ , գըզընըզըն իսմի նէ՞ տիր :

— Պիւմէմ :

— Լաքին քէնտիւրիւնէ գափուշմազ իշին նէ՞ րէեէ
կիտէճէքսինիզ :

— Պուլունտուգլարը մահէլլէ :

— Անլաշըլար . ֆազաթ նէ՞ րէտէ տիրլէր :

— Պիւր իտիւմ , շիմտի պիւմէմ :

Տօգթօր Սարտապու մէճնունտան սյըլարազ ,

— Պօշ թէճրիւպէ տիր . . . պուենուն իշի սիթմիւն . . .
ատէմ վէ մահէլլ իսիմլէրինի տայիմի սուրէթտէ ու-
նութմուշ . . . պիր տիկէրինէ պազալըմ , տէտի :

Ժարի , գատըն վէ գըզ սէօզլէրինի իշիթտիկինտէ ,
ճիւզիճէ սարսըլարազ ,

— Էկէր արատըզըմ ատէմ պու իսէ , տէյի թէ-
ֆէքիւր իթտի իսէ տէ , պու թալոմինին նէ՞ տէրէճէ
էսասը օլուզ օլմատըզընը անլամազ իւզրէ , չու էսնա-
տէ հիշ պիր թէշէպպիւստէ պուլունամաեքս , պէքլէ-
մէսի լազըմ իտի :

Մուամէլլէ ի թէֆթիշիէեէ տէփամ օլունուզ , պու
մուամէլլէ սաաթ օնա եազըն իրիթամ պուլտու :

Սարտա , տայիւրէսինէ չիքիլմէզտէն էփլլէ , ժարիւնէ ,

— Սաաթ իւշտէ , պիր թէֆթիւ տահա վուզու
պուլաճազ տըրքի , պուենտապէն , եալընըզ պազը

մէճնունլարը զիեարէթ իտէրիւմ . գուսուրու մուալին
թապիւպլէրտէն պիրի թարաֆընտան իճրա իտիւրքի ,
պուենա սիզտէ րէֆազաթ իտէճէքսինիզ , Շիմտիւք
տալիսի խըզմէթ վէ թէֆէրրուաթ հազընտա , ի-
ճապ իտէն մալիւմաթը Բիկալտան ալըն : Էյլէ թաա-
մընտան սօնրա տապէնիմ տայիւրէմէ կէլին , տէտի :

— Բէք էյի , էֆէնտիւմ :

Կարտիանլարըն չէքիլէճէքլէրի սըրատա , ժարի՝
քէնտիւրլէրինէ չու եօլտապիր նութգ իրատ իթտի :

— Միւսիւլէրպէն միւթէտիլ թապիւթը պիր ա-
տէմիւմ , ֆազաթ հէր չէյտէտօղրուլուզ իսթէրիւմ կէրշի
սէրթ պիր ամիր օլտուղումու կէօրէճէքսինիզ , լաքին
հարէքէթինիզ միւսթաքիւմ օլտուղունտա տա , հէր
վազըթ սիգէ եարտըմ իթմէկէ հազըր պուլունաճաղըմ ,
Մէմուրիւնէթիմին թէֆէրրուաթընը հէնուզ պիւմէտի-
կիմտէն , պիր քէրրէ օ ճիհէթճէ քէսպի վուզուֆ ի-
տէրտէմ , էմիւլէրիմի վէրրիւմ , Շիմտիւք կիտէպիւր-
սինիզ :

Պու նութգտան սօնրա , ժարի , Բիկալլիլէ պիր-
լիքտէ , Բիկալըն տայիւրէյի խուսուսիէէսինէ կիտիպ ,
օրատա , պաշ կարտիան մուալինի , խահնախահ մա-
լիւմաթը լազըմէրի իթա , վէ պատէհու կէօթէրիւլէ-
ճէք մահէլլէրի իրաեէ իթտի :

Ժարի՝ զաթէն զէքի օլտուղու ճիհէթլէ , պիր
սաաթտա , սաքի պիր աճնէտէն պէրու միւսթալտուէմ
տիր կիպի օրանըն աշփալինէ քէսպի վուզուֆ իլլէտի ,
վէ մուախիսարէն տիրէքթօրուն իգամէթ իթտիկի տա-
յիւրէ տալիւրինտէ պուլունան պաշ կարտիանըք տայի-
րէյի մախսուսիէսինէ չէքիլտի :

Ժարի , քէնտի մաեթիւնէ թայեին օլունան խըզ-

մէթքեարըն կէթրտիկի թաամը քէմուը ինթիհա իլէ եէեիպ, պատէհու ալմըլ օլտուղու էմր մուծիպինճէ, տիրէթթօրուէն նէգտինէ կիթտի, վէ սապահքի շէճաաթընտան տօլաեը թէսրիքեաթա նայիլ օլտուղու կիպի, պազը թալիմաթ տախի ախզ իթտի, վէ օ ագլամը, կարտիանլար իլէ խաաթա պազանլարա, մէ մուրիեթի ճէտիտէսի միւնասիպէթիլէ, թիմարխանէ տախիլինտէ իքրամլար իթմէսի իշին, առգթօր Սարտա քէնտիսինէ իշ առէտ լուի ալթուհու վէտրի:

Յիլվազը օ ագլամը ժարի՝ մաեթթ մէմուրլարընա իքրամլար իթմէքլէ, ճիւմէսինին թէվէճիհիւհիւ ճէլպ իթտի, Պուհտան սօնրա եարաճազ իշի, թասաթիմ իթտիկի թասապիլուրու մէվգըր իճրաեէ վազ իթմէք իւզրէ միւսայիտ վազթա պէքլէմէքտէն իպարէթ իտի:

25

Գօնթէս Գուրավիէֆին շէրիքի՝ Պօնէյլտէ պու իշլէրի կէօրտիւկիւ սըրատա, Լինէ սօգազընտաքի օթէլտէ պիր գազա վազը օլմուշ իտի, Շէյլէքի էօթէնի Տօմնի՝ պազը էշեա սաթըն ալմազ իւզրէ էյլէտէն էվիլէ էփտէն չըգըպ, պիր քիրա արապասընա րաքիպէն, պիր պիւնիւք մաղազաեա կիթտի, վէ պուհուհն պիրիքնճի գաթընը կէգտիքտէն սօնրա, նէրտի վէնտէն էնէրքէն, հէր նաղըսա էյլէ պիր հալտէ գաեըպ տիւշտիւ քի, գալգամաը գապիլ օլամաը, վէ

աճը աճը ֆիղան ու ֆէրեատա պաշլատըը կիպի պաեըլաճազ հալտէ կէօրիւհիւօրտու:

Տէրհալ քէնտիսինի գուճագլաեարաք, խալի պիր օտաեա նաղլ, վէ պիր թապիպ ճէլպ իլէ, սօլ տիգինին գըրըլմըլ օլտուղու առլաշըլպ, պիր տէրէճէ պաճը, մէրգուճէնին մահէլլի իգամէթինի առլաեըպ, քէնտիսինի օրաեա կէօթիւրտիւ էսնաի րահտէ էօթէնի՝ օլ տէրէճէ ազըը հիսս իտիեօրտու քի, պազըրմամազ իշին, մէնտիլիլէ աղզընը գարամաեա մէճպուր օլտու:

Մէգպուրէ, տամատընն խանէսինէ մուվասըլէթինտէ, իըզմէթքեարլար քէնտիսինի եօգարը չըգարտըլար, վէ Մ. տը Լօրպաք՝ սապահքի վիզիթալարընտան հէնուզ ափտէթ իթմիշ օլմասըլա, գայիմ վալիտէօինին նէգտինէ ազիմէթիլէ, վազը օլան գազաեը առլաեը, վէ սարղըլարընը սէօքիւպ, մուայեէնէտէն սօնրա, — Աքիգէմ մատամ Տօմօն, էնտիշէ իթմէէէ հիշ պիր սէպէպ եօգ տուր, Փազաթ պիր այ գատար եաթազտան գալգամաեա, եալսօտ դանաքէ իւզէրինտէ օթուրմաեա մէճպուր օլաճադսընըզ, Պու միւտտէթ զարֆընտա իճապ իտէն միւտապաթտա գուսուր իտիմէէէէկինէ էսին օլապիլիւրսինիզ, տէլտի:

— Տիմք պիր այ օլտամտա մահպուս օլաճաղըմ:

— Պու մահպէսինէթին մուծիպի խօշուտի օլմաեաճաղընը սէն ալ պիլիեօրոււմ, լաքին հէր հալտէ էլգէմ տիր, Պու ճիւմէ իլէ շու պէտպաթիլընըզ էլգէմ տիր, Պու ճիւմէ իլէ շու պէտպաթիլընըզ, պազըլպ, էյի գայըլաճազսընըզ, ֆիթապալարընըզ, ղուլէթալարընըզ օլաճաղը կիպի, թէրէզ վէ Բընէ տէ

տալիմա ընդհանրապես պուլուճանապետը արար, վէլհաւը մէնպուրի օտանըդտա դալմանըդտան տօլանը շիբեանէթ իթմէնիզ, տաթթա հազգաւըդտա տըր:

Պու սէօզլէր արաւընտա, տօգթօր՝ եարէնի, մէհարէթլէ պաղլանըպ, կիտէճէկի սըրատա,

— Պու ազաւմ, ազիզէմ մոտամ Տօմօն, թէքարար կէլիրիմ, տէտի:

Պատէհու Մ. աը կօրպազ տիշարը չըզըպ, էօթէնի, պիրայ դատար, օտասը խարիճինտէ վուգու պուլաճապ ահպալտէն խապէրտար օլամաեաճարընը տիւշիւնտիւքճէ, սըզըլմադտա խի իտէ տէ, նէ՝ չարէ քէնիլիտէն պիր շէյ կէլէմէզ իտի:

Մատամ տը կօրպազ իլէ քէրիմէսի, օ սապաշը տիշարը չըզմըշ շուպ, ալտէթլէրինտէ, վուգուաթը իշիտիպ, մէճրուհէնին նէգաինէ կլաիլէր, վէ հազգընտա խալիսանէ իզհարը թէէսաիֆ իթտիլէր իտէ տէ, էստան մուխաթարալը օլմաեան պու գազանըն միւսալա վազըթտա դուհուրա կէլմիշ օլտուղունու, վէ պինապէրին մատամ Տօմօնուն, Բօզուն մուվասըլէթինտէն տօլանը, խապիեաթը վէճէլէ, պէտիաշըդ իպրազ իտէմիւնէճէկինի տիւշիւնմէքտէն տէ կէրի տուրմամադտա խալէր:

Տօգթօրուն օղլու Բընէ, Բօզուն, քէտէրի խառնէսինտէ եէրլէլէճէկինտէն տօլանը հիսս իթտիլի մէսէրլէթի կիզլէնէմէտիկինտէն, գըզարընտաշը կիւլէրէք:

— Հու թէտպիրտէն նաշի սէն տէ պէնիմ կիպի մէմունտուն, տէ՞լիլ մի, տէտի:

Մէրգում տէլիգանլը՝ պու իֆատէնէ ճէվապ օլմազ իւզըն, գըզգարընտաշընն տնընտան պուս իթտի, վէ

մատմազէլ Բընէ՝ պու պուսէնին մանէտաընը քէք էյի անլատը:

Բօզ իլէ մուհիպպէսինին տալիրէլէրի պիթիլիք օլուպ, արա եէրտէ պուլուճան պիր գարու վասըթտալա իիթիլաթ խալիլ իտի:

Պիր կիւն Բօզ, Լինէ օթէլինէ եազալը պիր մէքթուպտա, իրթէսի սապաշ սաաթ օնտա Բլաւ տըլա Պասթիլլ մէվգիֆիլինէ մուվասըլէթ խտէճէկինի խապէր վէրմիշ օլտուղունտան, տօգթօրուն մախտուճու:

— Եարըն սապաշ սէրալէթ օլմազ իւզըն շիմտիտէն իշլէրիմի թէրթիպ խալիպ, Բօզու ալմազ իւզըն, պէն տէ պիրլիքտէ կէլէճէկիմ, տէտի:

0) ազաւմը մէրգում էվէ ալտէթինտէ, իքի շիշէք պուքէթի կէլիլտի, վէ Բընէ, ալաճալը ճէվալը էվվէճէ պիլմէքլէ պէրապէր, թէպէտիւմէն,

— Պու կիւզէլ գօրգուլու շիշէքլէր քիմին իշին տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Պիրի սէնին իշին, տիկէրի տէ սէվիլիլու Բօզուն իշին. նա՞ւըլ, ֆիքրիմի պէկէնտի՞ն մի, տէտի:

Կէնճ գըզ՝ գարընտաշընն պօղաղընա սորըլարապ, — Հազըքէթին քէք նէգաթէթլիտին, տէյի պէնն իլէտի, վէ իքի պուքէթի պիրտէն ալըպ, մուհիպպէսինին օտասընտաթի սազալարա վազ իթտի:

0) ազաւմը, եալընըպ իրթէսի կիւնքի մուվասըլէթ հազգընտա պաշս օլունուպ, օ կիճէսի կէնճ գըզ հէման ալալ ուեուեամատը, վէ սապաշլանըն էրքէնէ եաթադտան գալգաթ:

Սաաթ տօգուղու ճարեէք կէշէրէք, օթէլին լանտուս, էշեա թաշմիլի իշին քիւշիւք պիր օննիպուս արապասըլալ պիրլիքտէ հարէքէթ խալիպ,

սաաթ օնա պէշ գալարադ մէվգիֆէ վասըլ օլունտու :
Թամ սաաթ օնտա Րօզ, սաադգ Վէրօնիք Ժալթիէ
իլէ պէրապէր զահիր օլտու :

Րօզ, ուզագտան մուհիպպէսինին դարընտաշընը
թանընդպ, գամաշմըշ օլան կէօզլէրինին գաբադլարընը
էնտիրտիրի կիպի, եանագլարը տախի տէրհալ գը-
գարտը :

Րօզ, մէրգուսու գալպէն սէվիեօրտու իսէ տէ,
գալպինին քիւհնիւնիւ աշիքեարէն կէօրէմէտիրինտէն,
սէվմէքտէ օլտուղունա շիւպհէ իթմէքտէ իտի :

Իքի կէնճ գըզլար՝ եէկտիկէրինի գուհագլարտըլար :
Բընէ. — (Րօզուն պօղաղընտան ասըլարագ.) Հէլէ
շիւքիւր կէլտին... պուհտան պէօյլէ պէնաէն այրըլ-
մաեանագսըն, տէտի :

Պատէհու Րօզ՝ մատամ տը Լօրպագ իլէ էօրիւշմէք
մուամէլէսինին ինրա իլէ, մուհնուպլիյեթ իւզրէ էլինի
տէ մուհիպպէսինին դարընտաշընա ուզաթտը քի, օ
տախի գըզլարարագ պաշընը էլտի :

Պու կէնճ գըզըն էշեասընը Մ. տը Լօրպագըն օլու-
շմէնտըֆէրտէն էնտիրիպ, օմնիպուս արապասընա
եիւքէթտի, վէ քէնտիսի եալընըգա իշպու արապա-
տա օթուրտուղու հալտէ, վալիտէսի իլէ Իքի կէնճ գըզ-
լար վէ Վէրօնիք տախի լանտօ արապասընա բաքիպ
օլտուլար :

Մլուտտէթի էօմրիւնտէ եալընըք տէօրթ տէֆա
Բարիսէ կէլմիշ օլան իշթիեար պէսլէմէ՝ քէմալը հայ-
րէթ իշինտէ կէօրիւնիւեօրտու :

Եարըմ սաաթ սօնրա, Իքի արապալար, օթէլին
պիւեիւք գարուսունտան կէշտիրէր :

Րօզ Մատու, եալուտ տահա տօղրուսու Բօլին Տօ-

պէրիվ. պիրինճի տէֆա օլարագ, Թանըմատըղը վալի-
տէսինին խանէսինէ կիրմէքտէ իտի :

Մատմագէլ Բընէ, մուհիպպէսինի, քէնտիսի իշին
հագըր իտիլմիշ օլան տայիրէեէ կէօթիւրտիւ : Վէրօ-
նիք տէ պուհիլարըն արգասընտան կիթտի : Օրատա մատ-
մագէլ Բընէ :

— Կէօրիւեօրմուսուն, սէվկիւլիւ գըզգարընտաշըմ,
սէնին վէ պէնիմ տայիրէմիգին էշեասը այնի տիր,
վէ գարեօլանըն բէրտէլէրի արասընտա պուլունան
Մէրեհմանէ սանէմինին այնի՝ պէնիմ օտամտա տախի
վար տըր... պէյնիմիգսէ հիշ պիր Ֆէրգ օլմասընը
իսթէմէմ, տէտի :

Րօզ. — (Կէօզլէրի եաշարմագ տէրէճէսինտէ միւ-
թէէսսիր օլարագ վէ Բընէեէ սարըլարագ.) Թէշէքքիւր
իտէրիմ, ագիգէմ :

— Պու շիշէքիէրի նա՞օըլ պուլուեօրտուն :

— Բէք կիւզէլ տիրէր :

— Լաքին շիշէքէրտէն տօլաեը սագըն պանա թէ-
շէքքիւր իթմէէսին :

— Նիշին :

— Չիւնքի անլէրի պէն կէթիրմէտիմ. տիւն ագ-
շամ գարընտաշըմ կէթիրտի :

— Սէնին վէ վալիտէն իշին, տէյիլ մի :

— Ուայր, գըզգարընտաշըմ, սէնին նիեէթիւլէ կէ-
թիրտի, վէ պուհնու քէնտիսի պանա սէօյլէտի : Պուհ-
տան անլաեապլիրիսին քի, պիզիմ եանըմըգտա գալ-
մաեա կէլտիրինէ, քէնտիսի տէ պէնիմ գատար մէմ-
նուս տուր : Ա՛հ, գարընտաշըմ սէնի բէք գիեատէ սէ-
վիեօր, էկէր սէն տէ անը, պէնի սէվտիրին գատար
սէվմէքսէն, նանքէօր օլուրտուն :

Բօգոսն լէհճէսի գըզարտը, վէ իխթիեարը սիւքիւթ իթար:

Թէրէզ օլ էսնատէ, ալիէր պիր էլպիսէ կիեհնմէք իւզրէ օտաւընա շէքիւմիլ իտի: Պու արա խըզմէթ-քեարար Բօգոսն էլեաւընը կէթրիտիլէր:

Բընէ. — Պու էլեաւըն սօնրա սըրասըլա թէրթիպ իտէրիզ: Շիմտիլիք հալլիլէ պրագալըմ:

Բօզ. — Պու սապահ Մ. տը Լօրպագը կէօրէճէք-միեհիմ:

Բընէ. — Բէտէրիմ շիմտի Մէքթէպի թըպպիեէտէ պուլունուեօր: Էօյլէ թաամընա ալտէթիւտէ կէօրիւր-սիւն: Հայտէ սանա օթէլի կէզտիլէեհիմ:

Պու սուրէթլէ օլ զէնկին իգաւթիլիւհաշըն հէր թա-րաֆը կէզիլիպ, Վէրօնիք, միւտտէթի էօմրիւնտէ պէօյլէ տարաթ կէօրմէմիլ վէ թէլապիւլ տալի իթ-մէմիլ օլտուղունտան, կէօրաիկիւնէ ինանսամանալ, հայրէթտէ պուլունմագտա իտի:

Իքիւնճի գաթ կէզիլտիկի սըրատա, պիր գարունուն էօնիւնտէն, իշէրի կիրմէքսիզին կէշիլմէքլէ, Բընէ՝ եաւալ սէտա իլէ,

— Պուրաեա կիրմէեէլիմ, տէտի:

Բօզ. — (Թէանճիւսլէ) Նիշլիւ:

— Պուրասը պիւեիւք վալիտէմին ապրիլէսի տիր:

— Նէ՞ օլուր:

— Պիւեիւք վալիտէմին աեաղը գըրըլտը, վէ շիմտի եաթագտա տըր:

— Լաքին, պու խանէտէ իգամէթ իտէճէեհիմ ճի-հէթլէ, քէնտիսինէ թագաթիմ օլունմագլըղըմ, զանն իտէրիմքի պու մօնի տէյլ տիր:

— Շիմտի անը պրագ... նէ վազըթ օլսա թանըր-

սըն... խօշ թապիւեաթլը գատըն տէյլ տիր... սէ պէպիզ Եէրէ սէօյլէնէն պիր գարը տըր:

— Ազիզէմ, պիւեիւք վալիտէն հագգընտա պու եօլտա իֆտտէրի հալ իթմէք՝ էյի շէյ տէյլ տիր:

— Էյի շէյ օլմատըղընը պէն տէ պիլիեօրում, լա-քին սէն տէ պիւեիւք վալիտէմին ալապընը թանըր-սան, հագգըլ օլտուղունմու կէրրիւրսին: Վագաա քէմալէթին սօն տէրէճէսինէ վարմըլ օլտուղունտան, պու եօլտա սէօղ սէօյլէմէքտէն կէրի տուրաճաղընա էմին իսէմտէ, պու թարը միւլահաղատան կէրի տու-րամաեաճագսըն:

Պու արա իըզմէթքեարարտան պիրի, Մ տը Լօր-պագըն կէլտիկինի իտալէր վէրտիկինտէն, սալօնա է-նիլտիքի, օրատա տօգթօր՝ Թէրէզ իլէ պէրապէր պուլունմագտա իտի:

Բընէ, Բօգոսն էլիւնտէն թու թաւ պէտէրինէ կէ-թիւրէրէք:

— Իշթէ, էֆէնտի բէտէր, պէնիմ էն էյի տօս-թում, պիւեիւք գըզգարընտալըմ պու տուր: Պագ պիր քէրրէ, վէ քէնտիլինի սէվմէմէք գապիլ մի տիր, սէօյլէ պանա, տէտի:

Մ. տը Լօրպագ, թէպէսսիւմէ էլիի կէնճ գըզա ուզսթարագ:

— Պօշ կէլտիլիզ, էվատում, գըզըմըզըն մէսէրրէ-թինի, շագլըղընը, վէ եագընտա իեաալի սըհէթիլի սիզէ պօրճուեալ, Բընէ սիզի գըզգարընտալը թէս-միեէ իտիեօր, պէն տէ գըզըմ թէսմիեէ իտէճէեհիմ, վէ հագգըթէթէն բէտէրինիզ օլմուղունմկիպի սիզի սէվ-ճէեհիմ, Պու տագըզատան իթիպարէն, գըզըմ, պու էվէ, պու ֆամիլեաեա մէնսուպլ օլտագսընըզ, տէտի:

Բօզ, պուս սէօզլէրտէն զիեատէսկիւն միւթէտար
օլարադ, ճէվապ վերմէք վէ շիւքրանկեթիթիթի իդէար
իթմէք իսթէտի իսէ տէ, պիր քէլիմէ իրաւունա պիլէ
միւթթէտիր օլամատը, լաքին պագըլը՝ գալպինէ վէ
հիսսիեաթընա թէրճէման օլմագտա խտի:

Տօգթօր՝ քէմալը նէգաքէթիէ մէզպուրէնի տէրու-
ղուշ իտիպ, բէտէրանէ սուրէթտէ անլընտան պուս
իթտի:

Պու արա Վէրօնիք, բիգդաթընտան նաշի աղլա-
տըղը կիպի, թէրէզին գալպի տէ շիտտիթիէ չարմագ-
տա իտի:

Թէրէզ՝ սէպէպինի անլաեամատըղը պիր հէեհճանա
տիւչար օլմուշ օլուպ, քէնտիսիննէ դարիպ պիր սաա-
տէթ տույղուսու հասըլ իթմէքլէ պէրապէր, պէօյլէ
աղիմ պիր հէեհճանը, միւտտէթի էօմրիւնտէ հիսս
իթմիշ օլտուղունու տէրխաթըր խտէմէեօրտու, վէ
շախսէն զէվճինէ միւթէշէքթիւր պուլունմանա պօրճու
տուր կիպի, մէրգումուն իփատաթը վագըատընտան
տօլանը գալպէն թէշէքթիւր իթմէքտէ իտի:

Մատմաքէլը Բընէ, բէտէրինին պօղաղընա սարըլա-
րադ, եալաշճա,

— Ա՛հ, էֆէնտի բէտէր, Բօզ հագգընտա նէ՞ տէ-
րէճէ խալրխա՛հ պուլունուեօրտուն... հագգընթէն
պէնի մէսուտ գըլտըն... պու պապտէ արղը թէշէք-
թիւր իտիլիմ, սէվիլիլիւ բէտէր, վէ սէնի տէ զիեա-
տէսկիւն սէվէրիմ, տէտի:

Օլ էսնատէ էօյլէ թաամընըն հագըր օլտուղու
խապէր վէրիլմէքլէ, սալօնտա պուլունան Բընէ՝ Բօզու
գօլթուղունա ալարագ, թաամ սալասընա կէօթիւր-
մէք իսթէտի իսէ տէ, գըզգարընտալը կիւլէրէք իլէր՝

լէեիպ, վէ գարընտալընա սըրա պրագմաեղպ, մու-
հիպպէսինին էլինիթութարադ,

— Կէլէթ տայիմի սուրէթտէ օթուրաճագ եէրինի
կէօսթէրէեիմ, Սուֆրատա, հէր վագըթ, գարընտա-
լըմ իլէ պէնիմ արամըզտա օթուրաճագսըն, տէտի:

Տէլիգանլը Բընէ տէ, քէյֆիլի սուրէթտէ վէ եիւք-
սէք սէտա իլէ, Վէրօնիքէ,

— Կէօզլէրինիզին եալընը սիլին տէ սուֆրաեա կի-
տէլիմ. սիզին գալպիշէնիզ օլմագ իսթէրիմ, տէյի պէ-
եան իթտի:

Ֆիլվագը մէրգում տէլիգանլը, իհթիեար քէօյլիւ
գարընը գօլթուղունա ալտը քի, մէզպուրէ օլ էսնատէ
հայրէթտէ գալմըշ օլարագ, քէնտի քէնտիեէ,

— Պուրասը՝ ճէնապը հագգըն պիր խանէսի տիր...
գըզըմ պուրատա մէմնուն օլաճագ տըր... հագգըն-
տա միւղտարըպ օլմեա սէպէպիմ եօգ տուր, վէ ճէն-
նէթտէ պուլունան սէվիլիլիւ մատամըմ տալի էլպէթ-
թէ պու հալտէն մէմնուն օլմուշ տուր, տէտի:

Սուֆրաեա օթուրուլտու. թաամարը վագթըր բէք
քէյֆիլի սուրէթտէ կէշտի:

Մ. տը Լօրպադ, տա՛հա պիր գաշ կիւն մուգաու-
տէմ գըզընը մահգուն վէ միւքէտտէր կէօրտիւկիւ հալ-
տէ, օ կիւնիւ մահգուզ վէ մէսուր կէօրմէքլէ, թա-
րիֆ օլունմազ պիր հալը մէսուտիյեթտէ պուլուն-
մագտա խտի:

Թաամ սալասընը թէրբլէ. իքինճի գաթտա մա-
տամ Տօմօնուն նէգաինէ չրգալլմ:

Տօգթօրուն գօյլիմ վալիտէսի եաթագտան գալգա-
մատըղընտան, թաամը օտասընա կէօթիւրիւլմէքտէ
խտի:

Մէրգումէնին պուլունտուղու սըգընթըըը հալի տօղրու սուրէթ տէ պէեան իտէպիլմէք միւշքիլ տիր։

Ազ Էվլէլ գարուսունուն եանընտա աեազ վէ ին. սան սէպէրի իշիթմիշ իտի։

Պու սէպէր՝ վէրօնիք իլէ պիրիլքտէ կէզմէքտէ պուլունան իքի կէնճ գըզարըն սէպէրի օրուպ, լալ ին օլ պապտէքի մէրազընը հալլ իտէմէտիկինտէն, եանի թօրեու իլէ պէրապէր քիմին պուլունտուղունու աե. լաեամատըղընտան, սօն տէրէճէ իզհարը հիտտէթ իլլմէքտէ իտի։

Նիհաեէթ քէնտի խըզմէթինէ թալիին իտիլմիշ օ. լան պէսլէմէ թաամընը կէթիթտիկինտէ,

— Էվիլիզտէ Էճնէպի քիմիէլէր մի վար տըր, տէյի սիւալ իթտի։

Պէսլէմէ. — Էվլէթ, մատամ։

— Բի՞մէր տիր։

— Բէօյլի իշթիեար պիր գարը իլէ կէնճ պիր գըզ տըր, Պէսպէլլի անա վէ Էվլատ օլմալը տըրլար։

— Պուշլարըն քէօյլի օլտուգլարընը նէտէն սիլի. եօրսուն։

— Իհիլեար գարը քէօյլի գըեաֆէթիմտէ տիր։

— Դըզը։

— Շէհիլիլի գըզլար գըեաֆէթիմտէ իտէ տէ, սա. տէճէ սիեաճ պիր Էլպիսէ կիլեինմիշ տիր։

— Դըզ գա՞ն եաշընտա կէօրիկնիւեօր։

— Եիկիլիմի եիկիլիմի պիր եաշընտա վար տըր, լաքին զաեէթ հիւսէնա տըր։

— Աճապա պուշլար քի՞մէր տիրլէր. պուրաեա քէօյլի քիմիէլէր գապուլ օլունմազ իտի։

— Մատամ վէ մատմազէլ, լանտօ իլէ վէ պիր տէ

քիւշիւք օմիկպուս արապարը ալարազ մէվգիֆէ կիթ. տիրլէր։ Միւսաֆիր մատմազէլ իշին, մատմազէլ Բը. նէնին մուալլիմէսի օլտուղու սէօյլէնիեօր։

— Մուալլիմէ՞ մի։

— Էվլէթ, մատամ։

— Աճա՛յիպ, պու մուվասըլէթի պանա Էվլէճէ խա. պէր վէրմէտիլէր։

— Նա՞օրլ, մատամ. պիլմէ՞եօրմու իտինիզ։

— Էկէր պիլսէ իտիմ, շիմտի սանա պու սիւալլէրի իտէ՞ր մի իտիմ... լաքին պէօյլէ պիր սատէ մատ. տէկի պէնտէն կիզլէմէք՝ նէ՛ միւնասիպէթազլիք... նէ՛ րիսեէթսիզլիք։

Պէսլէմէ, մատամ Տօմօնուն թիթիզ վէ շիւպճէլի թապիեաթընա ալըըգ օլտուղունտան, ճէվապ վէրմէ. երպ, իսթիհզաքեարի թէպէսսիւմիւնիւ կիզլէմէք իւգ. րէ, եիւզիւնիւ տիկէր թարաֆա չէվիրտի։

Էօթէնի, չէօյլէ տէվամ իթտի։

— Ֆիլվազը պու իշիտիլմէմիշ շէյ տիր, Գարումուն Էօնիւնտէն կէշտիքէրի հալտէ, օտամա կիրէպիլիլ ի. տիրլէր։ Խիւսա ալիմ, պու Էվտէ, ինսան քէնտիսինի՝ թալիմ ու թէրպիեէ կէօրմիւշ ատէմէր իշինտէ զանն իտէմէզ, Տօզրուսու տամատըմտան տօլաեը մահճուպ օլուեօրում։

Պէսլէմէ. — (Էօթէնիին թէ՛ Էքքիլէրինտէն սըգըլա. րում) Մատամ, գօթլէթիլիլ ինսըլ պուլտուեուզ, տէյի սիւալ իթտի։

Էօթէնի. — Էյի տէյիլ տիր... Ֆէնա բիւմիշ... ազ գանը տըր... Աճըմըզ թէ՛ Էսսիւֆ իտէճէք շէյ տիր. քէնտիսի չէշիմի բէք ալէա պիլտիկի հալտէ, սալա Է. հէմիեէթ վիլմէեօր։

Պու սէօգլէրտէն սօնրա, պէսլէմէ, պիր պէհանէ իլէ տիշարը չըքտը, վէ էօթէնի, օ կիւնիւ ագչամա գատար զանէթ սըգընթը իշինտէ վագըթ կէչիրտի:

Բօզ, Բընէ վէ Վէրօնիք իսէ, չամաշըր թագըմըյա էշեանը սայլրէեի եէրլէրինէ վագ իթմէքլէ մէշղուլ օլտուլար: Պու մէշղուլիեթ, ագչամ թսամընա գատար տէվամ իտիպ, թսամտան սօնրա Վէրօնիքին՝ Յիւսի գարիեէսինէ կիթմէսի մուգարրէր իտի:

Պու մուֆարագաթ էանասընտա, վագաա թարափէյնտէն կէօզ եաշարը տէօքլէտիւ իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ սատըգ էմէքտար կիտէրքէն գալպի մահգուէն օլմատըգտան պաշգա, ժան Մատուէնուէ էօյէ էվլատընը միւսթագպէլի իշին տէ միւսթէրիհ իտի:

26

Բօզու՝ Մ. տը Լօրպագըն օթէլինտէ թէրքլէ, Պօնէյլտէ քեային տօգթօր Սարտանըն թիմարխանէսինէ ալտէթ իտէլիմ:

Ժարի՝ Կասթօն Տօպէրիվին տախի մէգքիւր թիմարխանէտէ պուլունուպ պուլունմատըղընա պիրան էվլէլէ քէսպի վուգուֆ իթմէք մէրաղընտա իտի:

Մէրգուլըն՝ մէճնուշարըն օտալարը գարուսուէտա, հագըգի իսիմլէրի եէրինէ, պիրէր նիւմէրօ վագ օլունմուշ օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէ, Փէվգէլատէ մէյեուս օլտուղունու ագտէմէ պէեան իթտիք:

Շիւպէսիգ հէր պիրինին իսմինէ վէ ահվալը սայլրէսինէ տայիր պիր տէֆթէր պուլունմագտա իտի

իսէ տէ, պու տէֆթէր՝ տիրէքթօրուէն եէտինտէ օլմասըյա, իսթէպիկի մալիւմաթը անլամագ իւզրէ, պունա նաըլ միւրաճաաթ իտէպիլիր իտի:

Պու հալտէ ժարինին վագիֆէսի կիւճլէշտի իսէ տէ, քէնտիսի տայիմա իսմիլէ եաշար պիր քիմսէ օլտուգտան պաշգա, տիրանէթ վէ գէքեալէթի տէ միւքէմէլ իտուկինաէն, միւշքիւլաթը մէվճուտէեի պէր թարաֆ իլէ մէրամընա էրմէեէ գաթիէն գարար վէրտի:

Մէրգուլուէն պաշըճա միւլահսագսը, թիմարխանէնին ատաթ վէ ուսուլինէ Լաեըգըյա վագըֆ օլմագտան, վէ ահվալը արգիեէսինի թէտգիգ իթմէքտէն իւպարէթ իտի:

Տիվանէլէրէ թախսիս իտիմիւշ օլան էպինեէ, պէշ մէթրօ եիւքսէքիլքտէ տիվարլար իլէ իհաթա օլունմուշ օլուպ, պունլարըն արասընտան պիր եօլ կէշմէքտէ իտի:

Իշթէ պու թէֆէրրուաթ իլէ ճիտտէն իշթիդալ իթմէսի՝ ժարի իշին բէք էհէմմ օլուպ, մէմուրլարըն ճիւմլէսի տէ քէնտի էմիր թահթընտա պուլունմագտա իտի:

Մէրգուլ, կիւնտէ պիր եէրինէ իքի տէֆա, վէ եալընըգ եախօտ միւթթէֆիգէն գօղուշարը թէֆթիլ իթմէք իսթէսէ, պու խուսուս քէնտի հագգ ու սէլահիյեթի տախիլինտէ պուլունտուղունտան, քիմսէ վէ հիշ պիր շէյ մանի օլամագ, վէ տօգթօր Սարտանըն՝ հէր օտանըն քիլիտինի աշապիլմէք իւզրէ վէրմիւշ օլունուգու անախթար իլէ, իսթէտիկի սաաթտա իսթէտիկի գօղուշա վէ օտաեա կիրէպիլիր իտի:

Պալէաուէ պէեան իթտիկիմիգ վէճէլէ, տիրէքթօրուէն վէ մուպին թապիպլէրին մուամէլէյի թէֆթի-

Հիեհտի, սապանըն ալաֆ. սաաթ. եհտիտիյլե եհտի
պուհուդու արասընտա մուգու պուլուպ, ազլամ սաաթ
իւհտե պիր Թէֆթիլ տահա մուգու պուլուր իտի:

սընըն հալինտէն, հէեհճանը ազիմէ տիւշար օլմուշ
օլտուղու անլաշըլընօրտու:

Շիւսլէնսիւ մէրգու մէրխաթըր իթմէեէ սայ ի-
տիեօրտու:

Ժարի, իւշիւնճիւ տէֆա օլարադ,

— Կասթօն Տօպէրիվ... տէյի թէքրարլատը, վէ
մուտիւտարէն մէզարտան չըգան պիր սէս կիպի պիր
սէտա իլէ:

— Պու իւմ՝ պէնիմ իսմիմ տիր... Կասթօն Տօպէ-
րիվ պէն իմ... Փաքաթ պէնի չաղըրան քի՞մ տիր,
տէտի:

Ժարի, տիգդաթ վէ մէրադլէ պու հալլէրէ պագ-
արգտան սօնրա, մէճնուռնու սիւալինէ մուգապիլ,

— Պէն իմ, տէյի ճէվապ վէրտի:

Պիշարէ հէյքէլթիւրաշըն կէօզլէրի դարուռնու ա-
րալըղնա աթֆ օլուռտուղու կիպի, քէնտիսի տէ
օրաեա եագլաշար, վէ պիւթիւն վիճուտիլլէ տիթրէ-
եէրէք:

— Կասթօն Տօպէրիվ տէյի չաղըրան սի՞գմիսիսիդ,
տէտի:

— Էվվէթ, պէնիմ:

— Պէնտէն նէ՞ իսթէեօրտուռուդ:

— Արատըղըմ քիմնէ սիգ օլուգ օլմատըղընըըր ան-
լամագ իսթէեօրում:

— Լիլը Կասթօն Տօպէրիվի՝ արաեօրտուռուդ իսէ,
պուլմու շտուռուգ տուր:

— Սահի՞ն մի:

— Պու խուսուռնու պէնտէն էյի քի՞մ պիլիր:

— Սէրպէսթ օլտուղուռուգ գէման նէ՞ եաքըեօր-
տուռնուգ:

Կասթօն, ճէվապ վէրմէքսիզին պաշընա էյտի, վէ
պիր ազ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, ութանարադ,

— Պիլմէմ, տէտի:

— Պէն պիլիրիմ... սիգ պիր սանաաթքեար վէ
հէյքէլթիւրաշ իտինիդ:

Կասթօնսու կէօզլէրի եէնիտէն բարլաեարադ,

— Էվվէթ... էվվէթ... հէյքէլթիւրաշ իտիմ...
սահի՞ն տիր: խաթըրմա կէլիեօր, տէտի:

— Պօշար-տը-Սարօն սօգաղընտա իգամէթ իտէր
իտինիդ:

— Էվվէթ... էվվէթ:

--- Մօնկրէգէն քէօյիւնտէ տէ իգամէթ իթտինիդ.
խաթըրնըգա կէլիեօր մու:

Կասթօն, պօղուգ պիր նիտա րէֆ իլէ,

— Մօնկրէգէն... Մօնկրէգէն... ա՛հ, խաթըրա-
եօրում... գըղըմ օրատա տըր... պէնի արամաեա
կէլմէնիգ՝ պէնի գըղըմա կէթիւրմէք իշին տիր, տէյիլ
մի... սէօյլէեին... ճէվապ վէրին... գըղըմն հանաթ-
տա օլտուղուռու պիլտիրին, տէտի:

— Պաղըրմաեըն... սուս օլուռն:

— Խայր, սղու օլմաեաճաղըմ գըղըմը կէօրմէք իս-
թէրիմ:

Ժարի՝ գարուռնու տէլիկինի գարաար, վէ պատէ-
հու եաշընտաքի անախթար իլէ գարուռնու քիլտինի
աշըպ օտտուս կիրտի:

Կասթօն, տէրհալ Ժարիէ հիւճում իտիպ, պօ-
ղաղընտան գալլաեարադ,

— Գըղըմ նէ՞րէտէ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

Ժարի իքի գուվվէթի էլլիլլէ պիշարէնին պիլէք-
լէրինտէն թութուպ, կիւճ հալ իլէ դապթ իտէպիլտի,

վէ պատէհու քէսկին պիր նազար իւէ կէօզէրինին իչի-
նէ պազարագ ,

— Սէս չըգարմագսըզըն , պիր քէլիմէ պիւէ իրատ
իթմէքսիզին , սէօյլէ եհճէքլէրիմի անլամսեա չալըզըն ,
տէտի :

Կասթօն՝ ժարինին հէմ պազըննտան , հէմ սէսին-
տէն միւթէսսիր օլարագ , սէսինն քէստի , վէ ժարի՝
իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իթտի :

— Հիւրրիեէթինիզի իսթէ՝րմիսինիզ :

— Հիւրրիեէթ մի . . . չօգտան պէրլ տիր քի պէն
տէ օնա պէքլէեօրում . . . իւմիտ իտիեօրում :

— Էօյլէ իսէ , պէն սիզէ հիւրրիեէթ ինիզի կէթիր-
տիմ : Պէնի տինլէեին :

— Տինլէեօրում :

— Հալը սիւքիւնէթտէ՝միսինիզ :

— Հալը սիւքիւնէթտէ օլմադ իսթէրիմ . . . սաքի-
նիմ . . . էօյլէ օլտուղունու սիզտէ կէօրիեօրումնուգ :

— Գըզընըզըն իսմի Բօլին իտի , տէյիլ մի :

— Բօլին . . . էվլէթ . . . էվլէթ . . . Բօլին իտի . . .
խաթըմ կէլիեօր :

— Փաքաթ վալիտէսի . . . վալիտէսի . . . անըն իս-
մի նէ՞ իտի :

Կասթօնուն գաշլարը չաթըլտըզը կիպի , գուլագ
թօզլարընըն տամարլարը տախի գապարտը . . . Սիմասը-
նըն հայինտէն , պէյնինն մէշուլիեէթի ազիմէ իչին-
տէ պուլընտուղու անլաշըլըեօրտու : Պիշարէ՝ էվլատը-
նըն վալիտէսի իսմին պիր իսայի տիւշիւնտիւ իմէ տէ ,
խաթըլմամաքալ , հէօնկիւր հէօնկիւր տղլամսեա պաշ-
լատըմ , վէ գալիֆ պիր սէսա իւէ , «պիլմէմ , պիլմէմ»
տէտի :

Ժարի , աեաղընը եէրէ վուրարագ ,

— Ա՛հ , պու ատէմին հիչ աղլը պաշընտա տէյիլ
տիր , գուլվէյի հաֆըզաը պիւթիւն պիւթիւն գայ
օլմուէ տուր , տէյի պէեան իթտի :

Կասթօն . — (Քէլամընա տէվամ իտէրէք) Փաքաթ
քէնտիլէրինի պուլաճաղըմ . . . իքիսինի տէ , օրատա . . .
օրատա՝ կէօրիեօրում :

Ժարի , հէր հալտէ պու իշէ նէթիճէ վիրմէք լազըմ
կէլտիկինի , վէ մէրգումուն շու հայինտէն իսթիֆատէ
իթմէք միւմքինսիզ օլտուղունու , վէ աղլընը պաշընա
կէթիրմէք իչին , էվլէլ էմիրտէ տօգթօր Սարտանըն
թիմարխանէսինտէն պիշարէեի գուրթարմագ իճապ
իթտիկինի անլաեարագ , օ անտէ գարարընը վէրտի :

Պատէհու պաշ կարտիան՝ մէճնունա իսթապլէ :

— Պէնի տինլէեին , վէ սէօյլէեհճէքլէրիմի անլա-
մաեա վէ ունութմամաեա ճահտ իտին , տէտի :

— Բէք էյի , բէք էյի :

— Էկէր սէքիզ կիւնէ գատար քէսպի սիւքիւնէթ
իտէրսէնիզ , սէրպէսթ օլաճաղընըզը վատ իտէրիմ :

— Սէրպէսթ մի :

— Էվլէթ :

— Էօյլէ իսէ , չարուգ կիտէլիմ :

— Սէքիզ կիւնտէն , վէ պէլքի տահա էվլէլ կիտէ-
պիլիրիզ , Փաքաթ պու կիւն պու թիմարխանէեի թէրք
իտէմէնիզ : Պանա էմին օլուն . . . պիր հաֆթաեա գա-
տար սիզի՝ գըզընըզըն եանընա կէօթիւլէճէեիմ :

— Պիր հաֆթա՝ մը . . . Փաքաթ պիր հաֆթա ու-
գուն պիր միւտտէթ տիր . . . պուեունուա պէրապէր ,
պու գատար հաֆթալար պէքլէմիշ օլտուղում հալտէ ,
պիր հաֆթա տահա պէքլէրիմ :

— Բէքէ էյի :

Ժարի գարուեա աղորու իւրլէտիկինաէն , Կասթօն՝
աճըզլը պիր սէտա իւն ,

— Տիմէք կիտիեօրսունուզ... պէնի թէրք խի-
եօրսունուզ , աէտի :

— Սայր , սիգի թէրք իթմէեօրում... սիգի գուր-
թարմագ իւզրէ մուֆարագաթ խիեօրում :

Ջէվալլը հէյքէլթիրաշ պիր ա՛հ խտէրէք , մէյեու-
սիեէթլէ :

— Պէնի թէրք խիեօր... պէնի պրագըեօր , տէյի
պէեան իյլէտի :

Ժարի՝ եարը աչըգ օլան մէգքիւր տէլիքտէն մէր-
գուսա տիգգաթ խիպ , իւզէրինէ պիր ֆէնալըգ կէլ-
տիկինի կէօրտիւ խէ տէ , պու ֆէնալըգ չօգ սիւրմէ-
եիպ , քէսպի սիւքիւնէթ իթտի , վէ հէօնկիւր հէօնկիւր
աղաեարագ , եաթաղընա եաթաղ :

Պատէհու ժարի օրատան մուֆարագաթլա , քէնտի
օտապընա կիթտի , վէ աթիտէքի թէգքիրէյի եազտը :

«Պուլտում» — Կէլէճէք բէնչէնպիհ կիւնիւ , աքչա-
մըն սաաթ տօգուզունտա , Պօնէօյլ գարչըսընտա ,
Մարն նէհրի քէնարընտա , տէմիր բարմագլըգլարը
սէսիղճէ քէսէպիլմէք իւզրէ իգթիզա խտէն ալէաթը
համիլէն հազըր պուլունուն » :

Իշպու թէգքիրէյի , Բ. Դ. հարֆլարըլա իմգա-
լաեըպ , պիր մահֆաղա տէրունինէ վաղ իթտի , վէ
իւսթիւնէ տէ , «Մատամ Ատէլ Ժէրար. Բարիստէ , Ժի-
լը-Քէօր սօգաղընտա , Նիւմէյրօ 9» իպարէսինի եազտը :

Մէրգում պու մէքթուպու , պաշ կարտիանլըգ էլ-
պիսէսինտէ հըֆը իլէ , աշաղը էնտի , Թիմարխանէնին
գարուսունտա մէքթուպ վազընա մախսուս պիր գու-

թու պուլունմաղլէ , հէր կիւն իքի տէֆա պու գու-
թու՝ բօսթաճը թարաֆընտան եօգլանըր խտի :

Ժարի , մէքթուպը մէգքիւրու իշպու գութուեա
աթաղ , վէ պու իշի կէօրտիւքտէն սօնրա , կէլէճէք
բէնչէնպիհ կիւնիւնէ գաաար , եանի իւշ կիւն պէք-
լէմէքտէն պաշգա եարաճագ պիր իշի գալմաաղ :

Ժարինին՝ Պօնէօյլ թիմարխանէսի պաշ կարտիան-
լըզընա թայեին օլունտուզու կիւնտէն պէրու , հէր
կիւն , գօնթէս Գուրալիէֆ , բաքիպ օլտուզու արա-
պասընը ըրթթըմ իւզէրինտէ պրագարագ , քէնտիսի՝
Ժիլը-Քէօր սօգաղընտա վազը խանէյի մէգքիւրու
զիեարէթ խտէր խտի :

Ժարինին մէքթուպու՝ գօնթէսէ օ Էվին գաբուճու-
սու թարաֆընտան վէրիլիպ , մէրգումէ անինտէ մահ-
ֆաղաեը եըրթարագ , միւնտէրիճաթընը օգուտու , վէ
չէրիքինին՝ արատըզը քիմսէնի պուլտուզունա , վէ մէր-
գուսուն թալիմաթընա վազըֆ օլունճա , օ թալիմաթա
թէվֆիգ հարէքէթ իթմէեի գարարաշաղըրտը : Շէյլէ-
քի է՛ն սէրթ մատէնլէրի քէսէպիլէճէք քիւչիւք պիր
թէսթէրէ սաթըն ալմաաղըն Սաթիլ ընէն Ռիօեա թալ-
սիեէ իլէ , Սաթիւրնէն , տէրհալ խթէնիլէն թէսթէ-
րէեի սաթըն ալտը , վէ օ աքչամը գօնթէսէ թէսիլմ
իթտի :

Իրթէսի կիւն բէնչէնպիհ օլուպ , մատամ Գուրա-
վիէֆ սիեան վի սատէ պիր էլպիսէ կիեինտի , վէ եիւ-

զիւնիւ տախի դալըն պիր նիգապ իլէ կիզլէտիւ Պա-
տէհու սաաթ եէտի ըստտէլէրինտէ եսեա օլարադ
օթէլտէն տիշարը չըգարը :

Գօնթէս եախօս տահա տօղրուսու Ատէլ ժէրար ,
Բարիսին ճիվարլարընը բէք էյի պիլիր խտի . շիւնքի
մուգատտէմա Ալմանիա օրտուսու հիսապընա խաֆի-
եէլիք իթտիկինտէն , Բարիս ճիվարլարընըն արազիճէ
անվալինի , էրքեանը հարպ խարիթ ալարընտա լսեը-
գըյա միւթալէա իթմիլ , վէ գուվվէյի հաֆըզասը
միւքէմմէլ իտուկինտէն , մուհարէպէ գէմանընտան
պէրու անվալը մէքիւրէեի ունութմամը խտի :

Իմտի , պիր արապաեա րաքիպէն , Բլաս տըլա Պաս-
թիլէ կիթտի , վէ օրատան շըմէնտըֆէր գաթարընա
օթուրուպ , էա վարանտա աշաղըեա էնտի , վէ Շէնը-
վիէր քէօրրիւսիւնտէն եսեա կէշիպ , նիհանէթ Պօ-
նէյլիւն չան գուլէսի սաաթ սէքիզ պուշուգ չալտը-
ղընտա , Ժարինին իխթար իթմիլ օլտուղու մահէլլէ
մուվասըլէթ իյլէտի :

Օլ էսնատ իլիճէ օլուպ , գըրտա , ինսան էսէրի
կէօրիւմէ եօրտու :

Մարն նէհրի սէվահիլինտէ տէրին պիր սուսլուգ
հիւքթ իթմէքտէ օլուպ , արա սըրա նէհրին սուեու-
նուս գըքըլարա չարբաղը , վէ պագը պէքճի քէսլլէ-
րին ուգադտան հալլամասը իլիտիլմէքտէ խտի . Եա-
լընըզ նէհրտէ , պագը կէճիքմիլ պալըքճը գաքըզլա-
րընըն ալտէթ իթտիքլէրի միւշահէտէ օլուսմագտա
խտի :

Մատամ Գուրապիլիֆ՝ պիր ըլլամուր աղաճընըն ալ-
թընտա օթուրտու : Մէրգուճէնին օ մահէլլտէ պու-
լունտուղու քիմսէ թարաֆընտան կէօրիւմէսի ինթի-

մալտէն տէյիլ իտի իսէ տէ , կէօրիւմէ պիլէ , — Մարն
նէհրի սէվահիլի եաղընընտա իսքեան իտէնլէր՝ ադ-
չամլարը հալա ալմագ իւզըէ սէվահիլէ օլ գատաը
եազլաշըրար խտի քի , — քիմսէնին հաղարը տիգգաթ
վէ չիւպէսինի տալէթ իտէմէզ խտի :

Գօնթէս օ մահէլլտէ ժարիեէ պէքլէտի :

Ժարի իսէ , թիմարլսանէտէքի խըզմէթինի պիթի-
րիպ , կարտիանլարըն հաճը սաաթլարտա էթրաֆը
տօլաշահագլարընը տա թայեկին իթտի :

Պատէհու հիշ պիր օէպէպլէ տախիլտէ քէնտիսինի
արամահահագլարընա , վէ օրատա պուլունմատըղըն-
տան նաշի մուախսգէ իտիլմէեէճէկինէ էմին օլարադ ,
գարուճուեա , Պօնէյլէ կիտիպ , ազ պիր միւտտէթ
սօնրա ալտէթ իտէճէկինի պէեան իլէ , թիմարլսանէ-
տէն մուֆարադաթ իթտի :

Տօգթօր Սարաա օ ազչամը Բարիսէ կիթմիլ օլուպ ,
բէք կէճ ալտէթի իտէճէք խտի :

Պէյլէճէ ժարի՝ քէմալը էնիլյեէթլէ տիշարը չըգ-
տըղտան սօնրա , Մարն նէհրի սահիլլինէ կիթմէք իւզըէ
երկիրմի տաղըգա գատար գաթը մէսաֆէ իթմիլ իքէն ,
մատամ Գուրապիլիֆ՝ ուգադտան աեադ սէսի իլիտիպ ,
օթուրտուղու եէրտէն գալգտը , վէ ժարի՝ գարան-
լըգտա մէրգուճէնին կէօլիսինի կէօրմէքլէ :

— Սիւզմիսինիզ , տէյի սիւալ իթտի :

— Էյվէթ , պէն իմ , տէյի գօնթէս ճէվապ վէրտի :

Պէյլէճէ իքի շէրիլէնր եէկտիկէրինէ գալուշուպ ,
շու եօլաա կէօրիւմէտիւլէր :

— Չօգտան պէրի մի պէքլէեօրսունուգ :

— Չօգ չօգ պիր չարեէքտէն պիրի :

— Իսթէտիկիմի կէթիրտինիզ մի :

— Էվվէթ, իշթէ :

Մատամ Գուրավիէֆ՝ Ժարիեէ քիւչիւք պիր բա-
բէթ վէրտի քի, օ տա սու բաբէթի եան ճէպինտէ
հըփք իթտի :

Գօնթէս - Տիմէք արատըղըմը ատէմի պուլտուն :

— Էվվէթ :

— Տիմանէ՞ մի տիր :

— Էվվէթ :

— Էյլէ իսէ պիր իշիմիգէ եարամեանաք տըր :

— Քէնտիսինի էլտէ իտէրսէք, մէճնուն օլմասընա
բաղմէն, միւհթան օլտուղունուղ մալիւմաթը իսթիհ-
սալ իտէպիլիրիգ :

— Քէնտիսինի իսթիհմապ ի՞թտին մի :

— Էվվէթ :

— Նէ՞ ճէվապ վէրտի :

— Լաեղը պիր ճէվապ ալամատըմ, չիւնքի պէյնի
Քէնա սուրէթտէ պօղուլմուչ տուր : Քէնտի քէնտիեէ
պրագըլաղընտա, իսիմլէրի տէրիսաթըր իաէմէտօր,
Փաղաթ օ իսիմլէր քէնտի գարչընտա թէլէֆֆիւզ
իտիլտիկինտէ, գուվվէյի հաֆըզաը պաշքա պիր սու-
րէթ քէսպ իաիտօր, վէ լաքին իսիմլէրին թէլէֆֆիւզ
օլունմասընը միւթէազըպ թէքրաբ ունուտուտօր : Սիգ
տէ անլաեապիլիրսինիգքի, իսթէ ատէմ կէլիր դօր-
գուսուլա, եավաչ եավաչ վէ սապր իլէ մէրգումու
իսթիհ իտէմէտիմ : Պու եօլտա իսթիհմապ իթմիլ
օլսա իտիմ, պիր նէթիճէ իսթիհսալ իտէպիլիր իտիմ :
Հասըլը պու պիշարիեի պուլունտուղու գօղուչտան
գուրթարմալընք :

— Ֆիրարընա եարտըմ իլէմէ իսթիհօրմուսուն :

— Քէնտի պաշընա Փիրար իթմէկէ միւգթէտիր

տէյիլ տիր . պէն քէնտիսինի Փիրար իթտիրմէլիեիմ,
Պիր քէրրէ կասթօն Տօպէրիվ էլիմիգէ կէչէրսէ, պէն
օնա սէօզ սէօյլէթիրիմ :

— Քէնտիսինի նէրէտէ կիզլէեէճէկիգ :

— Պէն տէ պուսու սիգտէն սիւալ իտէճէք իտիմ :
Սէն-Տօմինիք սօգաղընտաքի իգամէթ կեանընըզտա մէր-
գումու պարընտըրապիլիրմիեիգ :

— Էթրաֆընտա պուլունանլար իչին ճիննէթիմու-
լսաթարալը օլմաղ մը :

— Խայր, ճիննէթի թէճալուզի տէյիլ տիր, վէ
նէօպէթլէրի աղ սիւրմէքտէ տիր : Սուհուլէթլէ քէնտի
հազգընտան կէլինէպիլիր : Պիգիմ ալամաղըմը մա-
լիւմաթ իչին, էն խալըլը թէտպիր, մէրգուսուն,
սիգին իգամէթ կեանընըզտա գալմասը տըր :

— Պաղաթ պու ատէմին Փիրարը, թէվաթուր
պուլապիլէճէկինի տէ էյի տիւչիւն : Տօգթօր Սարտա,
իչպու Փիրար վազըասընը միւթէազըպ զապըթաեա
միւրաճաթ իտէճէկինտէն, Փիրարի արանըլաճաք, վէ
պիգտէ պաշընըք թէհլիք ալթընա գօլմուչ օլաճաղըգ :

— Հազըգէթէն սիգ պունա ինանը՞օրմուսունուգ :

— Ինանմաղըղըմ պիր թագսիրաթ մը տըր :

— Էլպլթիթ թագսիրաթ տըր : Պէնճէ, կասթօն
Տօպէրիվ՝ պիր ինթիգամ վէ զարապա գուրպան օլմուչ
տուր : Քէնտիսինի պիր թիմարխանէտ թէվզըֆը վէ
չիւպլսիգ օրատա աղընը դայալ իթմէսի, պիր սուի
հարէքէթին նլթիճէկի ճինանէթքեարանէսի օլուպ,
տօգթօր Սարտա իսէ, գուրնազ պիր ատէմ օլտու-
ղունտան, մէճնունու պուլտուրմաք իւզըն զապթիեէ
նէգարէթլիէ միւրաճաթտան կէրի տուրաճաղը վէ
եալընըգ քլչիթիեթի ալէագատարարա խապէր վէր-

մէքէն իբթիֆա խտնէկէ տէրքեար տըր: Տիկէր թա-
րաֆտան օ պիշարէկի պիր թիմարխանէտէ թէվգըֆ
իթտիրմիշ օլանլարըն, կէշմիշ զէմանը թէքրար մէյ-
տանա կէթիրմէքտէն կէրի տուրաճաղարընա էմին օ-
լապիլիրսինիզ: Անլէր իսթիեարը սիւքիւթլէ, եէրլէ-
րինտէն պիլէ գըմլլտանմուեաճազ տըրլար:

— Տէտիքլէրինիզ մառալա պէնզէեօր:

— Խոյր, հազըքէթի սէօյլէեօրում Տօգթօր Լուա-
զօնուն ճէպ տէֆթէրինտէ կէօրիւլէն նօթլարտան,
պու իշտէ պիր տըրր պուլունտուլու, վէ G. D. հարֆ-
լարընըն սահիպի օլան շախարն՝ պու թէվգըֆը էմր
իթմիշ իտուկի անլաշըլէեօր, շիւնքի Լուազօ՝ Թուրէ
վէ Սարտա իսիմլէրի կիպի, մէքըլէր իսմի տախի
թէքմիլէն եազապիլիր իսի:

— Պու պապտէ հազըքըն օլապիլիր:

— Ծիւսլէսիզ հազըքըմ վար տըր:

— Ֆիւվազը կասթօն Տօպէրիվ պիզիմ էլիմիզտէ
պիր գուվլէթ օլապիլէճէք տիր: Քէնտիսի գաճ եա-
շընտա կէօրիւնիւեօր:

— Եաշընը տօղրու սուրէթտէ անլամազ միւշքիլ
տիր, Փազաթ 40-45 օլապիլիր: պուճուշլա պէրապէր
իճթիեարա պէնզէեօր:

— Մէքըլու հազըքընտա պիր բլան թասմիմ իթ-
տին մի:

— Հայ հայ:

— Նէ՝ կիպի բլան տըր:

— Եարըն տէյիլ օ պիր կիճէ, եանի ճուճաա իր-
թէսի կիճէսի, կասթօն Տօպէրիվ թիմարխանէկի թէքը
իթմիլ տիր: — Պու խըզմէթի պէն տէրիւհտէ իտէրիմ:

— Սօնրա՞:

— Սօնրա, էկէր միւսաատէ իտէրսէնիզ, քէնտիսի-
նի տօղրուճա օթէլէնիզէ կէօնտէրէճէկիմ: Միւսաատէ
իտէրմիսինիզ:

— Էվլէթ, Փազաթ պէն Նէ՝ իշ կէօրէճէկիմ:

— Սապահըն ալաֆրանկա տաաթ պիրինտէ, (եանի
եարը կիճէտէն պիր սաաթ սօնրա) պիր արապա իշէ
կէլիպ պէնի պէքլէմլէիսինիզ:

— Նէ՝րէտէ:

— Գարըմըզտա պուլունան բիլամուր ազաճլարը-
նըն կէշիտինտէ:

— Բէք էյի, ճուճաա իրթէսի կիւնիւ, սապահըն
սաաթ պիրինտէ օրատա պուլունաճաղըմ: — Սէն տէ
պիզիմ իլէ Բարիսէ ալտէթ իտէճէքմիսին:

— Խոյր, իքի սէպէպլէ թիմարխանէտէ գալաճա-
ղըմ, էվլէլէ էմիրտէ, զալպուպէթիմ, վազը օլան Փի-
րարտա մէտիսէիմ պուլունտուլունու տէքեարէն կէօն-
թէրիր: Սանիէն, պիր շէյ անլամազ իսթէրիմ:

— Նէ՝ կիպի շէյ:

— Կասթօն Տօպէրիվ թէվգըֆ իթտիրէնլէրին իս-
մինի անլամազ նիեթինտէկիմ:

— Քէնտիսի օ իսի եախօտ իսիմլէրի պիլտիքէ՛մլէզմի:

— Իսիմլէրի տէրխաթըր իթմէսիկիինի սիզէ սէօյ-
լէմէտիմ մի:

— Յազաթ խաթըրլաեապիլիր:

— Խաթըրլաեապիլիմէսի գապիլ իտէ տէ, մուհազ-
գազ տէյիլ տիր:

— Քիմուշն եախօտ նաճըլ մալիւմաթ ալապիլէճէ-
կինի մէմուլ իսիեօրուշն:

— Օ մալիւմաթը պիզիպթ տօգթօր Սարտաաան ալ-
մազ իւմիտինտէկիմ:

— Նա՞սըւ :

— Պիր ազ էվէլէ Իթատէ Իթտիկիմ վէճէլէ, Սարտա, քէյֆիեթի օ ատէմէրէ խապէր վէրէճէկինտէն, ճիւմէսի տէ թիմարխանէէէ գօշուշաճաղար, վէ պէն օրատա պուլունաճաղմտան, հէր շէյէ տիգգաթ Իտէպիլէճէեիմ, վէ հէր սէօզիւ տինլէեէպիլէճէեիմ :

— Հագգէթէն սէն բէք մահիրսին :

— Հագգընը սէյլէտիկինիզ իշին դարշը կէլմէմ, Հէր նէ խտէ, թիմարխանէնին գարուճուսունա, ազ պիր գէման խարիճտէ գալաճաղըմը պէեան Իթմիշ օլտուղումտան, շիմտիլիք մուֆարագաթ խտէրիմ, ձուճաա իրթէսի կիւնիւ, սապահըն սաաթ պիրինտէ պուլունաճաղըմը ունութմանըն :

— Թամ վագըթտա կէլիրիմ :

— Պէրապէրինիգճէ գուլվէթլի վէ էմնիյեթլի պիր ատէմ կէթիրին :

— Էյլէ պիր ատէմիմ վար տըր :

— Գալի գաեըլար վէ հիյնի հաճէթտէ աղըզ Թըգաճը մագաճընտա գուլլանըլաճազ պիր պօղազ շալը տալի կէթիրին :

— Բէք էյի :

Պէյլէճէ Իքի խապիսէր, արալարընտա ուզաշտըգտան սօնրա, պիրիպիրինտէն սյըլտըլար :

Մատամ Գուրալիէֆ քէնտի խանէսինէ վէ Ֆէլիքս Ժարի տէ թիմարխանէէէ ալտէթ Իթտիլէր :

Տօգթօր Սարտա հէնուզ ալտէթ Իթմէմիշ օլուպ, Ժարի, քէնտի տայիրէսինէ չըգտը, վէ գօնթէստէն ալտըղը բաքէթի աչըպ, տէրունինտէքի քիւշիւք Թէսթէրէեի մուայեէնէ Իթտի :

Պու պիր քէսիկին վէ էմնալիզ շէլիքտէն ալթ օլմասըլա, Ժարի, պոււնուշա Իքի սաաթ զարֆընտա Իքի բարմաղըմք տէմիրի քէսէպիլէճէկինի, վէ օ կիճէտէն Իթիպարէն իւպու իըզմէթէ պաշաեաճաղընը տիւշիւնտիւ :

Օգուեանլարըմըգճա մալիւմ օլտուղու իւզրէ, հէր կիճէ, պիրի՝ ագշամըն սաաթ օն պուշուղունտա, տիկէրի՝ սապահըն սաաթ Իքի պուշուղունտա թիմարխանէնին տէրունու կէզիլիր, վէ պու Իքի տէմրին աբասընտա տա, պաշ կարտիան եալընըգճա կէզէր խտի :

Իւպու եալընըգճա տօլաշմաղ գէմանընտա, Ժարի, Թասալվուրունու մէվզըլի իճրաեէ վազ Իթմէք Ֆիքրինտէ օլուպ, Թէսթէրէեի, վէ էվէլէճէ հագըրլաաղըլ գէյթին եաղը իլէ տօլու պիր քիւշիւք շիւշեի ճէպինտէ հըֆիլ իլէ, կարտիանլարըն տայիրէսինէ էնտի :

Իքի նէֆէր կիճէ նէօպէթճիսի օլ էսնատէ բիքէ Յունամադտա օլմալարըլա, պաշ կարտիան իշէրի կիրտիկինտէ աեաղա գալգտըլար :

Պուշարտան պիրի, — Տէվը վաքթը՞մը տըր, տէյի սիւալ Իթտի :

Ժարի. — իսյր, անճաք եաթմագտան էվէլէ, եարը կիճէեի եարըմ սաաթ կէշէնէ գատար պիզգաթ տէմր իճրա Իթմէք խթէտիմ. Քեաֆֆէյի կարտիանլար օտալարընա շէքիլտիլէ՞ր մի :

— Էվէլէթ, օն պաշը :

— Կարտիան մուալինի նէ՞րէտէ տիր :

— Եսթ մահա կիթախ :

— Բէք էյի . օհուսուսուզա աէվամ իտին :

— Սեուսուսուզ չօգ սիւրէմզ , չիւնքի աէվր վագ-
թը եազլալընօր :

Ժարի օրատան մուֆարագաթ իթախ , ֆագաթ
քէնտի տայրէսինէ ալտէթ իտէճէք եէրաէ , պաղչէեէ
կիրիպ , պիր դանաբէտէ օթուրտու : Օ մահէլլտէն ,
տիրէքթօրուն տայրէսինին պուլունտուզու ճիհէթին
գաբուսուսու կէօգէտէպիրիւր իտի :

Գարանըգ էթրաֆը իհաթա իթմիլ օլմագլա պէ-
րապէր , քէնտիսի հէր թարաֆը կէօրէպիրիսինտէն ,
կիճէ կարտիանլարընըն սաաթ օն պուշուգ տէվրինի
իճրա իլէ , գօզուլլարընա ալտէթ իթտիքլէրինի միւ-
շահէտէ կլէտի :

Սաաթ օն պիր վուրտու , ժարի եէրինտէն գըմը-
տանմատը , վէ արատան պիր սաաթ տահա կէչտիկի
հալտէ , եարը կիճէ բատաէլէրինտէ , թիմարխանէեէ
տօզրու կլլմէքտէ օլան պիր արապանըն թէքէրէքլէ-
րի սէսինի իշիթախ :

Պու արապա՝ գարունուն էօնիւնտէ տուրուպ , պիր
չընկըրադ չալընտը , վէ մէգբիւր գարու աշըլմաղէ ,
արապա իչէրի կիրտի , վէ Բարխաւէն ալտէթ իթմէք-
տէ պուլունան տօգթօր Սարաս՝ աշաղը էնիպ , էվէ
տախիլ օլտու , վէ ժարի՝ գարունուն գաբանըպ սիւր-
կիւլէնտիկինի , վէ արապանըն տախի արապալըզա չէ-
քիւտիկինի իշիթախինտէ , օթուրմուշ օլտուզու գա-
նաբէտէն գալգըպ , մուխաթարալը մէճնունլարըն տա-
յլիւլէրինէ տօզրու իլէրլէտի :

Պու տայրէլէրաէն , արա սըրա , տէհչէթլի ֆի-
ղան ու ֆէրետալէր , ճանվէրլէրէ մախսուս իըրլա-

մալար , վէ գօրդունճ կիւլիւլէր իշիտիլմէքտէ իախ :

Լաքին ժարի , իշիտիլէն պու տէհչէթլի վէ միւէս-
սիր սէտալէրէ էճլմիլէթ վէրմէկու , ճիւուրանէ մէգ-
քիւր մէճնունլարըն տայրէլէրի բէնչիլէրլիւնէ եազ-
լաշտը : Պու բէնչիլէրլէրին բարմագլըզարընտան պաշ-
գա , տէմիրտէն գանատլարը տախի պուլունմագտա ,
վէ տիվանէլէրին ֆիղան վէ շամաթալարընը միւմքին
մէրթէպէ իշիթտիրմմէք իշին գուլլանրլան պու գա-
նատլար խարիճտէն աշըլմագտա իտի :

Ժարի , պիրինճի տախիտէն պաշլանարագ , բէնչի-
րէլէրի սայտը , վէ պլթընճեա կէտիկինտէ տուրուպ ,
«պուրասը տըր» տէտի , վէ պիր մանտալ չէվիլմէքլէ
գանատ աշըլտը :

Թիմարխանէնին պաշ կարտիանը ուզուն պօլլու օլ-
տուղունտան , բէնչիլէրին տանանճագ մահէլլի կէօբ-
սիւնիւն օրթասընա վասըլ օլմագտա իտի :

Այ մահիթապըյա մէգքիւր բէնչիլէրէ ըըմըլ օլտու-
ղունտան , ժարի , երիգիւնիւ բարմագլըզա տանաթա-
րագ , տէրունը տախիէեէ աթֆը նազար իթախ , վէ
կասթօն Տօպէրիվին՝ գարիօլասը իւզէրինտէ եաթմըլ
օլտուղունու կէօրտիւ : Լաքին էկէրչի անընըն վէ տօ-
տագլարընըն պուրուշտուղունա , վէ կէօքսիւնիւն՝
աղըր պիր երիք ալթընտա էգիլիլիւնէն գա-
պարմագտա պուլունտուղունա պագըլըրսա , մէրգու-
մուն ֆէնա պիր րիւեա իշինտէ օլտուղու չիւպէնպիգ
իտի :

Ժարի , իքի տէֆա խաֆիֆճէ ճամը չալտըղընտան ,
Տօպէրիվ՝ պիրտէն պիրէ օթուրտուղու եէրտէն սըրա-
տը , կէօզլէրի բէնչիլէրէեէ տօզրու աթֆ օլունտու , վէ
տիշարտա պիր քիմնէ պուլունտուղունու տէրք իթ-

մէքէ, դարեօլաքնտան էնիպ, բէնչիրէնէ եագլաշտը, վէ պաշ կարտիանը թանըտը:

Ժարի, բէնչիրէնէ աշմասընը իշարէթէլ անլաթաքըլընտան, Կասթօն պու էմր մուհրպիւնէ հարէքէթ իթտի, զէ հէնէճանընտան նաշի պօղուգ պիր սէտա իլէ,

— Պէնիմ իշին մի կէտիւնիդ, տէտի:

— Սէլամէթիւնիդ իշին չալըլմանա կէտիւմ:

— Սէլամէթիւմ իշին չալըլմագ մը: Նասըլ:

— Պու բարմաղըգ տէմրլէրիւնի թէսթէրէ իլէ քէսէճէնիմ:

— Տիմէք պու կիճէ գուրթուլմանաճաղըմ:

— Սայր, եարըն տէյիլ օլ պիր կիճէ:

— Պու պապտէ եէմին իտէրմիսիւնիդ:

— Էվլէթ... շիմտի սիդ եաթըն, վէ պրագըն քի իշ կէօրէնիմ: Սիգի ուեանտըրմագլըլըմ՝ բէնչիրէնին աշըլմասընա միւհթաճ օլտուղում իշին ալր:

Կասթօն Տօպէրիվին սէօյլէտիկի սէօզլէրին հիշ պիրիւնտէ ազըլ նօշտանը էսէրի պուլունմատըղը թէսթիմ իտիլմէք կէրէք իսէ տէ, պու խուսուս շայեանը թէաճճիւպ տէյիլ տիր, շիւնքի պիշարէ, ուզուն միտտէթ հալը սիւքիւնէթտէ գալըպ, անճագ արատա սըրատա ճիւնէթ նէօպլէթլէրի իշլէրինէ կէլմէքտէ, վէ սիւքիւնէթ սաաթլարընտա, ուզոգ վէ եազըն գէմանլարտա դուհուրա կէլմիշ օլան վագըլալաբը պիր տէրէճէ իտթրր սերպ, եալընը իսիմլէրի տէրխաթըր իտէմլմէքտէ իտի:

Հէր նէ իսէ, Կասթօն, մուգսպլէթէն հիշ պիր քէլմէ իրատ իթմէքսիլին, եաթաղընա սպտէթլէ եաթաղ, ֆագաթ կէօյիւլի ժարիտէն սալա սեըրմատը:

Սապըգ բրանկալը իսէ, թէսթէրէ իլէ գէյթին եաղը շիշսինի ճէպիւնտէն չըգարըպ, շիշսինի բէնչիրէնէ քէնարընա վագ իլէ, տէմիր բարմագլըլարտան պիրիւնի քէսմէնէ պաշլատը, վէ թէսթէրէ կըճըրտատըգճա, մէքքիւր գէյթին եաղընտան գուլանմագտա, վէ պէօյլէճէ մուամլէլէյի վագըլասը՝ հէման իշիտիլմէնէճէք եօլտա պաշա չըգմագտա իտի:

Տէմիր շիպուգլար՝ պիրիպիրինէ դաեթ եագըն պուլունտուղունտան, Կասթօն Տօպէրիվին կէնէճէք օլտուղու արալըգ խայլիճէ կէնչիւքտէ օլմագ իւզրէիքի շիպուղուն քէսիլմէսինէ ինթիեաճ պուլունմագտա իտի:

Թէսթէրէնէն շէլիկի քէսիկին օլտուղունտան, մաթլուսէ դաեթ մուվաֆըգ կէլմէքտէ իտի: Շէօյլէքի պիր սաաթ գարֆընտա իքի տէմիր շիպուգլարըն իւսթ թարաֆը թէքմիլէն քէսիլտի, եախօտ ճիւզի պիր սատէլ իլէ գօրաճագ պիր տէրէճէնէ կէթիլլիտի: Պատէհու ժարի՝ պու շիպուգլարտան պիրինին ալթ թարաֆընը քէսմէնէ պաշլաեըպ, եարընա գատար քէստի, ֆագաթ գօլունտա գուլլէթ վէ թագաթը գալմատըլընտան, Կասթօն,

— Կէլին բէնչիրէնի գարաեըն, տէտի:

Պիշարէ մէճնուս անիւտէ եաթաղընտան սըջրաեըպ, էլլէրինի ժարիւնէ ուգաթարագ,

— Ահ, պէնի թէրը իթմէնէն... սիգտէն զայրի իւմիտիմ եօգ տուր... էկիր պու իւմիտիմ պօշա չըգաճագ իսէ, տէրհալ քէնտիմի թէլէֆ իթմէքիկիմ էվլէտ տըր: Սիդ պանա հիւրիւնէթ վատ իթտիւնիդ, վատըն զը իճրա իտին քի, հիշ օլմագտա ինթիգամըմը սալապիլէնիմ, տէտի:

— Սոսո օրուն... վատորժը իճրա խոնճէնիմ... ետ-
րըն կէօրիւշիւրիւզ... բէնչիւրէնիլի դաբանըն, սաթին
տուրուն վէ ուեուեուն: Եագընտա սէրպէսթ օլաճագ-
սընդ:

Կասթօն՝ պիր էլինի բարմագլըգտան տիշարը չը-
գարտըղընտան, ժարի՝ պու էլի թութուպ սըգտը:

Կասթօն. — (Եալաշ սէտա իլէ) Թէշէքքիւր խոն-
րիմ, թէշէքքիւր խոնրիմ, տիեհէք, բէնչիւրէնի գա-
բատը, վէ ժարի՝ թէսթէրէ իլէ եաղ շիշսինի ճէպին-
տէ սագլատըգտան սօնրա, գանատարը գարատը, վէ
իճրաի տէգրէ իպթիտար իլէտի:

Օ կիճէսի մէրգուսուն թէշէպլիսիւ մուշթագամէն
ճէրէնան խոիպ, իրթէսի կիւն այնի սաաթտա պու իշէ
թէքար տէվամ իթտի, վէ եարը կիճէնի իքի սաաթ
կէշէրէք պու մուամէլէ խիթամ պուտու: Շէօյլէքի
պունտան սօնրա թէսթէրէնի պիր իքի էլ սիւրմէքլէ,
տէմիր շիպուգլարըն տիւշէճէկի, վէ մաթլուպ օլան
արալըղըն աշլուճաղը տէրքեար խոի:

Իլէ կիճէքի կիպի, Կասթօն Տօպէրիվ՝ գուրթարը-
ճընընըն էլինի սըգտը, վէ ժարի գանատարը գարա-
եըպ, օրատան մուֆարագաթ իլէտի:

Պու սըրատա Կասթօն, թարիֆի միւշքիլ պիր հէ-
եհճան իշինտէ եաշամագտա օլուպ, չիւնքի քէնտիսի
իշին պիր սսըր գատար ուզուն կէօրիւնէն պունճա սէ-
նէլէրտէն սօնրա ագըպէթ իւլ էմիր հիւրրիէնթինի պու-
լաճաղը, վէ գըղընա գափուլաճաղը քէնտիսինէ վատ
իտիլտիկի հալտէ, տիւշարը հէեհճանը ագիմ օլմամա-
սը գապիլ մի խոի:

Սօն տէֆա կէօրտիւկիւնտէ, զաեէթ քիւշիւք պու-
լունան գըգճըղաղը, շիմտի աճապա նէ՝ գատար

պիւեիւմիւշ, վէ նէ՝ տէրէճէ կիւզէլլէշմիւ խոի: Իշթէ
Կասթօն պուշարը թէխայեիւլ վէ հէր հալտէ գըղընը
թանրեալիլէճէկինի միւլահագա իթմէքլէ, սապըր-
սըղըղը քէնտիսինի թէլէֆ իթմէքտէ, վէ հէեհճանը՝
գանընը աթէշ կիպի եագմագալա խոի:

Չօգտան պէրու պիւրալէնին գիհնինի գարանլըգ ի-
հաթա իթմիւլ իքէն, պու տէֆա պիր զիւեայը իւմիտ
հասըլ օլմահա պաշլատըղընտան, օ գիեհեա խայր
տուասը օգուճագտա, ֆագաթ սիւպհան Ալլահ՝ հէկր
օ գիեա ալտատըճը օլտա խոի, զէվալը նէ՝ կիպի հալը
եէյիսէ տիւշար օլաճագ խոի: Պուրասընը Կասթօն տա-
խի տիւլիւնէրէք, քէնտի քէնտիեէ,

— Ոսյր, խայր, պու միւմքին տէյիլ տիր: Պու
ատէմ պանա հագըգէթի հալի պէեան իթտի... Եա-
րըն սէրպէսթ օլաճաղըմ... էվլէթ, եարըն հիւրրի-
եէթէ մագհար օլաճաղըմ, տիմէքտէ, վէ պիր գաշ տա-
գըգա թարիֆ օլունմագ իղթիրապ վէ էնտիլէեէ տիւ-
շար օլտուգտան սօնրա, սէլամէթի սաաթընըն եագ-
լաշաղընը տիւլիւնէրէք, չօճուգ կիպի կիւլմէքտէ խոի:

Արա սըրա վագթըն միրուրի, ինսան իշին նէ գա-
տար եալաշ կէօրիւնտէ, եինէ տէվամիթմէքտէ օլտուգու
վուգուաթլա սապիթ օլուր: Նասըլքի Կասթօն Տօպէ-
րիվին պէքլէտիկի իրթէսի կիւն կէլտի, վէ սօգթօր
Սարտա սապահ թէֆթիշինի իճրա իթտիկէնտէ, Տօ-
պէրիվի օլ տէրէճէ թէպտիլ օլմուշ հալտէ պուլտու
քի, օլ պապալէ իղհարը թէաճէլապիւ ապիմէ, տիգ-
գաթլէ մէրգուճա թէտգիգ իլլէտի, վէ ֆիքրիտէն,
էնտիլէ իլէ:

— Աճապա ագլը պաշընա՞մը կէլիեօր, տէյի տիւ-
շիւնտիւ:

Տօգթօր, — (կասթօնաւ) կիճէ ուեո՞ւեօրմուսուեոուզ :
կասթօն, — էվվէթ, ուեուեօրուամ :

— Չօգտան պէ՞րի մի պուրատասընըզ :

— Էվվէթ, բ՛իք չօգտան պէրի պուրատասընըմ :

— Տիշարը չըգմասեր իւմիտ իտի՞եօրմուսուեոուզ :

— Տայրիմա :

— Տիշարը չըգտըղընըգտա նէ՞ եաբաճագսընըզ :

— Ինթիգամըմը ալաճաղըմ :

— Իսմինիզ նէ՞ տիր :

Հէյթէլթիրաւ իբի էլիլէ անլընը թութուպ պիր
իբի սանկյեէ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա ,

— Պիմէմ... պիւմէեօրում... տէտի, վէ տօգթօր
Սարտա մուսվին : թապիպլէրէ տօղրու տէօնիւպ, եա-
վաշ սէտա իլէ :

— Պու առէմտէ ֆէվգէլատէ պիր հալ կէօրիւեօ-
րում... անլաշըլմագ պիր թէպէտտիւլ միւշահէտէ
իտիեօրում : Բէնկի ճամ կիպի բարլամանեօր... երե-
գիւնտէ էսէրի հէեէճան վար տըր... գուվլէի հաեա-
թիւնսի պէր քէմալ կէօրիւնիւեօր... խուսուսի պիր
նէգարէթ սանէսինտէ պու տտէմին ագլը պաշընա կէ-
լէճէկինի մէմուլ իտիեօրում, տէտի :

Մուսվին թապիպլէրտէն պիրի . . Ագլը պաշընա կէլ-
մէսինի թէճըրիւպէ իտէճէ՞քմիսինիզ, տօգթօր էֆէնտի :

— Խայր :

— Փագաթ մուվաֆիֆագըլյէթ գապիլ ոլտուղու
հալտէ, պու թէճըրիւպէի նի՞շին իթմէօրսուեոուզ :

— Իշթէ պէն տէ, մուվաֆիֆագըլյէթ գապիլ ոլ-
տուղու իշին պու թէճըրիւպէի թմէօրում : Պիզ պու
առէմին էօմրիւնիւ թէմտիտ իթմէլիեիզ, ֆագաթ ագլ
ու ֆիրասէթինի իեատէ իթմէլիիլիմիզ մէմուլ տուր :

Ինթիգամտան պահս իրիտիկինի պիր աշ էվվէլ սիգտէ
իշիթսինիզ... Պու առէմ, պուրատան չըգարսա, մու-
խաթարաեր մուճիպ օլապիլիր :

Մուսվին թապիպլէր՝ տօգթօր Սարտանըն առէմ-
լէրի ոլտուղուեոուն, վէ պօլիւնըթ ալտըգլարընտան,
մէրգումուն իֆատաթընը թաստիգլէ, եանընտաքի օ-
տաեա կիրտիլեր :

Ժարի՝ տօգթօր Սարտանըն սէօզլէրինի ֆէվգէլատէ
տիգգաթլէ տինլէմէքտէ օլմասըլա, մէգբիւր սէօզլէր
եավաշ սէտա իլէ թէլէֆֆիւզ իտիլմէսինէ ըաղմէն,
պիր քէլիմէ պիլէ գաշըրմաաը, վէ քէնտի քէնտիեէ
վէ մէսէրրէթլէ :

— Տիմէք քէսպի իֆագաթ իտէպիլէճէք, վէ հէմ
ագլընա, հէմտէ գուվլէի հաֆըգասընա թէքրար մա-
լիք օլապիլէճէք տիր... Պուրասըն անլատըղըմա մէմ-
նուն օլտում, տէտի :

Մուսմէլէի թէֆթիլիեիէ տէվամ օլունուպ, խի-
թամ պուլտու, վէ կասթօն Տօպէրիվտէն թէքրար
պահս օլունմատը :

Օ կիւնիւ, պէրմիւթատ վէ պիւա հատիսէ կէշտի :

Հէյթէլթիրաւ, քէնտիսինէ պիր գուրթարընը
կէօնտէրմիլ օլան նուֆուզու վէ մէճհուլ տօսթուն
քիմ օլապիլէճէկինի տիւշիւնէրէք, տագըգալարը սայ-
մագտա իտի :

կիճէ՛ օլտու, վէ՛ մէճնունլարըն դօղուշլարընա ազ -
շամ՝ նաֆադալարը թէ՛ վզի խոխտի, ֆազաթ՝ կաթօն
Տօպէրիվ՝ օլ աէրլճէ՛ հէնէճան իշինտէ խաի բի, օլիւր
բարշա պիլէ պիր շէյ եէնէմլաի, վէ՛ միւթատը վէճէ՛
եաթաղընա եաթանադ եէրտէ, էլլիսէսինի կիէնմիշ
օլարադ եաթաղը քէնարընա օթուրուպ, տիշարընա
գուլադ վիրմլքտէ, վէ՛ աղաճ տալլարընըն ճիւղիճէ
գըմըլտանընտան տիթրլմլքտէ խոխ։ Օ կիճէսի փտէ,
հաւա ֆուրթունաեա մէյեալ օլուպ, գուպալի ախի-
ման գարապուլթլար իլէ գարլամադտա օլտուղուն-
տան, եաղըն վաղըթտա սօրա գուհուր իտէճէկի ան-
լաշըմադտա խոխ։

Սաաթ՝ օն պուշուգտա, Տօպէրիվ՝ կարախանլարըն
անադ սէպլերինի, վէ՛ պուշլարըն եաղլաշմադնտան՝
ազկըն մէճնունլարըն պաղըրշլարընը արթըրադլարը-
նը իշիթտի։

Մէրգուս, պու հաւտէ՛ հիսա իթտիկի տույղուեու
պաշգապ պիր գէման հիսա իթմէմիշ խոխ։ Շեղլէքի օ
հալէ՛ չօգտան պէրու ալըլմը՝ օլտուղունտան, մէճ-
նունլարըն պաղըրըպ չաղըրմալարը՝ քէնախի իշին է-
հէմմիէթսիդ պիր քէյֆիէթ կիպի խոխ։ Էաքին օ
կիճէսի պիւթիւն ազաի վիճուտիէսի տիթրէտիկի կի-
սի, իլիքէրինէ գատար տախի տօնադտա խոխ։

Պիշարէ՛ շէտիա պիր հէնէճանա տիշար օլմուշ Է-
տուղու հաւտէ՛,

— Էկէր պու կիճէ՛ կիթմէնէճէքսիմ... Էկէր պէնի
ալտաթալար... պէնի թէրք խոխիօրլար իսէ... տէ-

յիս հէօնիկուր հէօնիկուր աղլամադա, վէ՛ տիշէրի եէկ-
տիկերինէ չարմադա պաշլատը։ Սիմաը սաալի պիր
հալը տէհշէթիշթիմալ քէսպ իթմիշ խոխ։

Էաքը կիճէ՛ օլուպ, սաաթ՝ օն իքի չալտըղնա,
կապթօն, իքիտլֆա, օն տէֆա, եկիկուլաէֆա, օն
իքի սալընը թէքրարլատը։

Թամ օլ սաաթտա, իքի գըւզլէթի պէյիլէ գօ-
շուլու, օլան վէ՛ արապ պիր արապաճընըն թահթը ի-
տարէսինտէ օլուպ, պուշուն եանընտա տախի քէգա-
լիք արապ վէ՛ կիւզէլ պիր սէյիս օթուրմուշ պուլու-
նան պիր արապա, սիւրաթլէ Շարանթօն քէօըրիւ-
սիւնտէն կէշիպ, Քրէթէյլ Էօլունա տախիլ օլտու։

Թաղմուր՝ իրի տանէլէր իլէ Էաղմանա պաշլամըն
օլուպ, շիմէքէր թաադիպ, վէ՛ կէօք կիւրիւլալմէսի
պիլա ֆաալա տէվամ իթմէքտէ խոխ։

Արապատա իքի քիշի օթուրմուշ օլուպ, պիրի գօն-
թէյ Գուրափիէֆ, տիկերի տէ Սաթիւրնէն Բիկօ խոխ։

Արապաճը, ըխլամուր աղաճլարըն պիւէիք կէ-
շիտի էօնիւնէ, մուվաքլէթիտէ, պէյկիրլէրին հարէ-
քէթիինի եափաշլաթտը, վէ՛ արապանը Էօլտան եի-
կիրմի աալմ գատար ուզադտա, աղաճլարըն ալթըն-
տա տուրտուրտու։

Պու արապա հէնուք տուրմուշ իքէն, գարանլըդ
կէշիտուն պիր տալմ շքգըպ, արապանա տօրու ի-
լէրլէտի։

Անիտաէ արապ սէյիս աշաղը Էնտի, վէ՛ կէշիտուն
շքգան շախտըն եաղաշաղընը կէօրալիւնտէ, արա-
պա գարուլարընտան պիրինին բէշիլէսինի չալտը։

Բէշիլէք Էնտիքտէ, գօնթէս,

— Քիճսինիգ, տէյի սիւալ իթտի։

Պիր սէս. — Ժիւ-լը-Քէօր սօգաղընըն տօսթ ուեռու՝
Մատամ ԳուրաՎիէֆ՝ Ժարի օլտուղունու թանը-
եարագ, արապ սէյիսէ,

— Ժիւրիթէր, միւսիւեիւ պրագէ կէշսին, վէ սէն
տիգգաթ էթ, շաեէթ պիրի կէլիրսէ, պիգէ խապէր
վէր, տէտի:

Սէյիս՝ օրատան իրագլանտը, վէ տօգթօր Սարտա-
նըն պաշ կարտիանը, անըն եէրիկէ կէլէրէք, արապա
գաբուսուենուն եանընտա տուրտու:

Գօնթէս. — Նէ՞ խապէր կէթիրտին:

Ժարի. — Հէր շէյ հաղըր տըր. պիր ագ չաբուգ
տաՎրանալըմ:

Օլ վաղըթ Սաթիւրնէն Րիկօ արապատան էնտի-
կինտէն, գօնթէս,

— Պէնտէն իսթէտիկին գուվվէթիւ վէ սատըգ քիմ-
սէ պու տուր, տէյի պէեան խլէտի:

— Գաեըլար նէ՞րէտէ տիր:

— Իշթէ, պուրատա տըր:

— Սղըգ թըգաճը մագաւընտա գուլլանըլաճագ օ-
լան պօղազ պաղը նէ՞րէտէ տիր:

— Հաղըր տըր:

— Էօլէ իսէ հօլա չըգալըմ:

— Սէնի թէքրար նէ՞ վաղըթ կէօրէճէեիմ:

— Եագընտա կէօրիւրսիւնիւգ, չիւնքի սիգէ դաեէթ
մուշիմ սէօզլէրիմ վար տըր:

— Ատամըմըգա տայի՞ր մի:

— Էվվէթ:

— Խօշնուտ օլունաճագ շէյլէ՞ր մի տիր:

— Իլէրուտէ անլաթըրըմ... (Սաթիւրնէն) Հայտէ
չաբուգ կիսէլիմ:

Մէրգումար չէնտ տագըգա գարփընտա պաղչէնին
տիվարարընա եագլաշտըլար, վէ սէսիգճէ տիվարա-
րըն եանընտան կէշտիլէր:

Նաիէհան Ժարի՝ քիւշիւք պիր գաբուենուն էօնիւն-
տէ տուրուպ:

— Պուրատան կիրէճէնիգ, վէ սիգ պուրատան տի-
չարը չըգաճագսընըգ, տէտի, վէ եէտինտէքի անախ-
թարլարտան պիրի վասըթասըլլա մէգքիւր գաբուեու
աշտըղընտան, Րիկօ իշէրի կիրտի, վէ Ժարի գաբուեու
արգատան գաբաեարագ, մէրգումու թաագիպ իթտի:

Եիկիրմի ատըմ գատար տահա իլէրլէտիքլէրի հալ-
տէ, եարը աշըգ օլան պիր գաբուենուն գարշըսընտա
թէքարար տուրտուլար:

Պաշ կարտիան, օ գաբուտան կէլմէսինի րէֆիգիւնէ
իշարլէթլէ անլաթտը:

Պու գաբուենուն օլ պիր թարափընտա, մէճնուելա-
րըն տայիրլսի իթթիսալլենտէքի պիւեիւք հալլիեէ կի-
րիլմէքտէ իտի:

Ժարի, Սաթիւրնէն տայիմա եանընտա օլարագ, օ
տայիրէեէ տօղրու իլէրլէեիպ, Կասթօն Տօպրիվին օ-
տասը գարշըսընտա տուրտու, վէ եավաշ սէտա իլէ,

— Կէօթիւրէճէկիմիգ ատէմ պուրատա տըր, տէ-
տի, վէ րէնշիրէ գանատընը աշմասըլլա, գօլարընը
տաեաթարագ արգասընտա տուրմուշ օլան Կասթօն
կէօրիւնտիւ:

Րիկօ, պիր շիմէշիին այտընլըղըլա, Կասթօնըն
եիւգիւնիւն ֆէվգէլատէ գայիֆիկիինի, պալմօմու կի-
պի սօլկուշլուղունու, կէօզլէրինին բարլազլըղընը, վէ
տարմատաղըն սաշլարընըն կէօզլէրինէ գատար ուգան-
մըշ օլտուղունու, վէ կէօքսիւնէ գատար սարգըլմըշ

պուլուսնան ուղուէն վէ սլէհաղ սազալընը կէօրտիւկիւն-
տէ, քէնտի միւրատը խիւաթընտա օլարագ, իւնճաթ
իթտի, վէ ժարի թէպէսսիւմէ,

— Գօրգմանըն. . . Գօրգմանա սէպէսլինիդ եօգ
տուր, տէտի,

Կասթօն իսէ, եափաչ սէտա իլէ,

— Հէլէ շիւքիւր կէլտինիդ, պէն տէ սիպի պէքէ-
եօրտում. . . հայտէ շարուգ կիտէլիմ, տէյի պէեռն
իթտի,

Ժարի. — Պիր ազ սապր իտին, շու տէմիր շիտուգ-
լարը քէսմէք իշին, սօն պիր հարէքէթ լազըմ տըր,
տէտի,

Կասթօն, Պու եօլտա հարէքէթին սօնու կէլմէշ
տիեէրէք, վէ զաթէն գօրմագ իւզրէ պուլուսնան միւ-
քիւր շիպուգլարը իքի ափուճուսնու արասընա ալա-
րագ, պիր սարսմագտա, շիպուգլարը էյիտ գըլուը,
վէ ժարի,

— Ահ, պիլէքէրինիդ տէ հէնուգ գուժվէթինիդ
պուլուսնամասընտան տօլանը իթթիխար իտէպիլիթրինիդ,
տէյի պէեռն իթտի,

Կասթօն պու սէօզլէրի տիւլէեիպ, պիր ազ քէն
տիինի հարէքէթի վէ պիր ազտա ժարինի մա ափէնէ-
թիլէ բէշիլիտէն տիւլարը շըզըպ, աեաղընը գէմիէ
պասընճա, կէօզլէրինի սսիւմանէ տօլու գալտըրա-
րագ, շէսիք պիր սէտա իլէ,

— Հէլէ շիւքիւր. . . շիւքիւր. . . սէպէսթիլինիթի
պուլուսնամ, տէտի, վէ այնի վազըթտա, պիրտին պիրէ
տիթրէմէկէ պաշլատըընտան, ժարի,

— Սիւքիւնէթիլիդ զայա իթմէեին. . . հէնուգ թի-
մարիսնէնի տիլարը իշինտէ պուլուսնու եօրտու-

նուգ, տէյի իթատէ իթտի, վէ կասթօն պաշ կար-
տիանըն գօլուսնու թութարագ,

— Կէլին. . . կէօթիւրիւն պէնի. . . սիւքիւնէթտէ
գուսուր իթմէեէճէկիմի վատ իտէրիմ, տէյի պէեռն
իլլէտի,

Պիր միւտտէթ եօլ եիւրիւնտիւքտէն սօնրա, ժա-
րի տուրտուգուսնան, կասթօն,

— Նիշին տուրտուսնուգ, տէյի սիւալ իթտի,

Ժարի. — Պէնի տիւլէեին, վէ իթատէլէրիմի սնդա-
եքն, Պէն սիզին իլէ սէրապէր կէլէմէմ, Սաթիւրէն
Րիկոեու կէօթէլէրէք. . . Պու ատէմ, սիզի, գուրթու-
մանըգա ալապատար օլան վէ սիզի պէքէմէքտէ պու-
լուսնան քիմէնիւն նէզարէն կէօթիւրէճէք տիր, ֆիրա-
րընըգա իշթիլէք իթմիլ օլտուղուսա տայիւ շիւպէ-
հարը իթմէմէք, վէ տիւլմէլէրինիդին պուլուսնաճազը-
նըգ մահէլէ գատար արգանըգտան կէլմէլէրինիէ էսէր
պրագմամագ իշին, պէնիմ պուրատա գալմագլըզըմ
պուրուրի տիր, աշլան օրմուսնուգ,

— Էվլէթ, էվլէթ, աշլան օրմու. . . պէնի պուլմամա-
լարը իշին պու թէտալէրի իթթիխագ իտիեօրսնուգ,
— Սալտէ էմիլիէթ իտին, վէ պէն քէնտի իլլիմի
կէօթէլիւմ. . . Չարագ, գալըլարը պաղլաեքն,

Այնի վազըթտա Րիկօ վէրլէն էսիւ իթթիխալէն,
ժարիւնի գօլարընը սըթընտան վէ պատէճու աեագ-
լարիւն գալիւն պաղլատը,

Կասթօն, մէնգարէեի վազըատան պիր էյա աշլա-
եամահարագ քէմալը հայրէթլէ տէյի իթմէքտէ իտի,
Ժարի. — Չարագ աղըզ թըգաճընը գօլուսն. . . լա-
քին էվլէ էմիլտէ ճէպիլմէ պուլուսնան քիւշիւք պիր
թէսթէրէ իլէ գէլթին եազը իշլէսին ալըն, վէ գը-

րըն աթըն, տէյի իֆատէ իթտիկինտէն, Բիկօ պու իխթարը տախի ինրա իթտի, վէ թէնէֆֆիւսիւնէ մանի օլմահեաեարազ, ժարինին աղզընը պիր պօղազ շաւը իլէ պաղլատը:

Պու մուամլէ խիթամ պուլտուգտան սօնրա, ժարի, տէհէթլի պիր միւտարէպէտէն սօնրա մաղլուպէն եէրէ սէրիլէնլէր կիպի սէրիլտի:

Օլ վագթ Սաթիւրնէն՝ կասթօն Տօպէրիվին էլինտէն թութուպ, «կէլին» տէտի: Պու սուրէթլէ, չըգտըղլարը դարուեու արգտտան գարահան րէհպէրիլլէ պիրլիքտէ հարէքէթ իթտի:

Էլան կէօք կիւրիւլտէմէքտէ, վէ սաղանազ կիպի եաղմուր եաղմազտա իտի:

Կասթօն՝ վուգուր հալտէն հիշ պիր շէյ անլահամաւտըղը ճիհէթլէ, տալլըն տալլըն եիւրիւմէքտէ իտի:

Պէօյլէճէ պու իքի շախսլար՝ լանտո արապասընըն պուլունտուղու մահէլլէ մուվասըլէթ իթտիքլէրինտէն, արասպ ժիւրիթէր անինտէ արապանըն գարուսուեու աշտը:

Օլ էսնատէ պիւեիւք պիր շիւհէք հասըլ օլմաղլէ, գուպպէյի ասիւման բարլատը, վէ պու բարլագլըգ սաեէսինտէ, պիւտրէ հէյքէլթիրաշ պիր գատըն կէօրէրէք, պօղուգ պիր սէտա րէֆ իթտի իսէ տէ, պու սէտա ֆուրթուեա արասընտա զայպ օլտու: Պատէհու պիշարէ սարսըլըպ, արասանըն աեաղը իւզէրինէ զայագլը տիւշտիւ:

Գօնթէս Գուրալիէֆ. — Չարուգ պու ատէմի արապան կիրտիրին տէ կիտէլիմ, տէտի, վէ անինտէ Բիկօ իլէ ժիւրիթէր, զայիֆիկինտէն նաշի զահէթ խաֆիֆ օլան կասթօնու ճիսմինի գալտըրըպ, արապա-

նըն իշէրիսինտէ օթուրթտուլար, Բիկօ տախի մէրգու՝ մուն եանընտա օթուրտու:

Ժիւրիթէր՝ արապանըն գարուսուեու գարահալ, քէնտիսի տէ արապանընըն եանընտա օթուրտուգուետա, հայվանլար՝ ֆուրթուեատան թահրիք օլուեա՝ րազ, սէրիան հարէքէթ իթտիլէր:

Ֆէլիքս ժարիէէ կէլէլիմ:

Պիր միւտտէթ մէրգումուն հալի՝ հասէտ իտէճէք սուրէթտէ օլմահալ, շէօյլէքի գօլլարըլլա աեազլարը պաղլանմը, վէ եաղմուրտան ըսլանմը թօրրազ իւզէրինտէ սէրիլմը, վէ սէլ կիպի եաղմազտա պուլունան եաղմուր սէպէպիլլէ քէմիքլէրինէ գատար սուեա միւլէմա օլմուշ օլտուղու հալտէ, կիճէ կարտանլարընըն տէվրէ չըգըպ, քէնտիսինի օ վագիէթտէ կէօրմէլէրինէ պէլլէմէքտէն պաշգա շարէսի պուլունմաւագտա իտի:

Վագթը մուսյէէնտէ իքի կարտիանլար պիր ֆէնէր եազըպ, շիտտէթլէ եաղմուր եաղմազտա օլմասընա րաղմէն, թիմարլանէէի տօղալմահա պաշլատըլար, Տախիլի ճիհէթին թէֆթիլի ինրա իտիլպ, շայեանը էհէմիլիէթ պիր վագըա գուհուր իթմէէէրէք, խարիճի ճիհէթին թէֆթիլինէ իպթիտար իտիլտի:

Մէրգումլար, մէճուեալարըն գօղուլլարը տիվարընըն պօեուտան կիտէրլէրէքէն, իշլէրինտէն պիրի տուրուպ, թէհաճճիւսլէ րէֆը սէտա իթտի: Մէրգում,

Կասթօն Տօպէրիվին օտարներն գանաւարներն աչըգ կէօրմէքէն :

— Արդա՛տաւ, զանն խտրիմքի, պի՞գ պու կիճէ հէր թարաֆըն գանաւարներն լաեըգըյա գալումը ի տիք, տէտի :

Տիկէր արգատաւը . — Էվլէթ, լաքին պէլքի չէն-կէլէրի լաեըգըյա վազ իմէտիկիմիգտէն, բիւզկեար գանաւարը աչմըլ օլապիլիբ, իմտի, թէյաշա մէպէպ եօգ տուր : Գանաւարը գալաեըպ, չէնկէլէրի տէ միւհքէմէ վազ իտէրիգ, տէյի պէեան իյլէտի :

Այնի վազըթտա պիբինճի կարտիան իլէրլէեկալ, աթֆը նազար իլէ, բէֆը սէտա իթտիկինտէն, ար-գատաւը :

— Նէ՞ վար, նէ՞ օլտուն, տէյի սիւալ իթտի :

— Պիրատէր, բէնչիբէ աչըմըլ վէ տէմիբ բարմազ-լըգլար տա քէսիլմիլ . . .

— Տիմէք պիր ֆիրար քէյֆիեթի վար տըր :

— Էվլէթ :

— Ֆիրար իտէն հա՛նկը նիւմէրօ տուր :

— Տիլ նիւմէրօ տուր :

— Պունուն հազգընտա իսէ գիւտաւ տիգգաթ վէ նէգարէթ օլունմուսը թափսիեէ գըլընմըլ իտի : Շիմտի տիրէքթօր վուգուաթտան խապէրտար օլուր խէ, պիգի նէ՞ եարաճազ տըր :

— Ույր, խայր, պու մէճնուն օտարներն ֆիրար իթմիլ խէ տէ, տիվարտան տիւարը չըգամամըլ տըր : Քէնտիսիներ եա հալիլտէ, եախօտ պաղչէ տէրունին տէ պուլապիլէճէ կիմիգէ էմինիմ : Օլ վազըթ պէն տէ քէնտիսիներ պիլ տոն իտէեիմքի, պու հարէքէթիներն նէթիճէսիներ կէօրտիւն :

— Փագաթ էվլէլէմիրտէ քէյֆիեթի պաշ կար-տիանա խապէր վէրէլիմ :

— Ույր, նէ վազըթ օլա խապէր վէրէպիլիբիգ, շիմտիլէք արաեալըմ եաթմըլ օլան պիր ատէմի բա-հաթսըգ իթմէք ճայիգ տէյիլ տիր :

— Էվլէլա մէճնունըն քէնտէ գօղուչունտա օլմատը-ղընա էմիւնմիսին :

Ֆէնէրի թութան կարտիան էլինտէքի ֆէնէրի բէնչիբէնին հիգասընա տօղրու գալաեըպ, իլէրիեէ պագաթտան սօնրա :

— Գօղուչտա քիմնէ եօգ տուր, տէտի :

— Իմտի, արաեալըմ, ֆագաթ քէնտիմիգի տէ սա-գընալըմ :

Մէրգումլար թէհարրիեէ իպթիտար իթտիլէր :

Թէհարրիեաթլարներն հիչ պիր սէմէրէսի օլմաեա-ճաղը գաթէն օգուեալլարըմըճա մալիմ տիւր :

Պունլար, Բիկօ իլէ Կասթօն Տօպէրիվին վէ ժարի-նին տիւարը չըգմըլ օլտուղլարը գալաեա տօղրու ի-լէրլէեկալ, պու գալունուն աչըգ օլտուղտուն կէօր-տիւքէրլինտէ, թէքրար թէաճճիւպլէ բէֆը սէտա իթ-տիլէր :

Ֆէնէրի կարտիան . . . Քէնտիսիներ պուլատա պու-լաճաղըգ, վէ օ հալտէ պու մուգիբը մէճնունուն պա-չընա պիր գուրչուն սըգըպ եէրէ սէրէճէեիմ, տէտի :

Ֆիլվազը մէրգում եէտինտէքի բէվլէվէրի չըգա-րըպ հազըրլատըղը կիպի, բէֆիգի տէ քէնտիսիներ իմ-թիսալ իթտի :

Իքիսի տէ տէվր եօլունա կիրտիլէր, ժարի, պուն-լարըն աեազ սէսիներ վէ լազըրտը իթտիքէրլինի իլէ-

տիպ, պօղուգ պիր սէտա չըգարտը, վէ հաթմըն օլ-տուղու մահէլլտէ գըմըլտանմահա պաշլատը:

Իբլի կարտիանլար, մէրգումուն վիճուտիներն գըմըլ-տանտըղընը կէօրիւպ, ֆէնէլլի կարտիան,

— Օ տուր... ճիւնէթիներն նէօպէթի թուրմուշ օլմայը տըր... շիմտի գալգըպ պօղաղըմըգա սարըլա-պիլլի, շիւնըն գուտուրմուն վէ թէհլիքէի պիր մէճ-նուն տուր. իմտի քէնտէպ պիլի պօղմագտան էվէլ, պիգ քէնտի վիճուտունու օրթատան գալտըրալմ:

նէ՞ տերսին, տէյի պէհան իթտի:

— Էվէթ, էվէթ, իֆատէնի թաատիգ իտէրիմ:

Ժարի պու սէօզլէրի իշիպապ սարսըլտը, անճադ աղըն՝ պիր թըգաճ իլէ գարալը օլտուղունտան, քէն-տիսինի թանըտամատը, վէ կարտիանլար տա գարար-լարը վէճէլէ, մէրգումուն իւզէրինէ պիր էլ ինվօլվէր սըգտըլար: Պատէհու ճիւսի մէգըլուրուն հանընա եադ-լաշպ, ֆէնէրին ըըղըլլա ժարի օլտուղունու թանը-տըգլարընտա, քիւճաթ իլէ պէրապէր:

— Մ. Միշէլ խիշ, տէյի պաղըըշտըլար:

— Աղընա թըգաճ գօնմուն, գօլարըլլա տեալլա ըը տա պաղաճմըն:

— Շաղըն կիպի քէնտիսինի թէլէֆ իթտիք:

Մէրգումլար, ագըլլարը պաշլարընտան կիթմիշ օլ-տուղու հալտէ, տիրէթթօրուն իգամէթ իթտիկի տաի-րէնէ տալլա գօշուլարադ,

— Հարալմա, հարալմա տէյի պաղըըշտըգլարըն-տա, հարը կիեխմիշ հարը կիեխմիշ պիր թաղըմ կարտիանլարա թէսատիւֆ իթտիլէր: Պունլարըն իշին-տէ, պաշ կարտիան մուսվինի Բիլալ տաիի պուրուն-տուղունտան,

— Նէ՞ վար տըր, նէ՞ օլտու, տէյի սիւալ իթտի:

— Պաշ կարտիան վէֆաթ իթտի:

— Մ. Միշէլ մի:

— Էվէթ:

— Ֆադաթ նաճըլ վէֆաթ իթտի:

— Պիր ինվօլվէր գուրշունու իլէ:

— Քիւճ էօլտիւրալ:

Այնի վազըլթա, ինվօլվէրին բաթլաեըընտան ու-հանարադ, բէնշիրէսինի աշմըշ օլան տօգթօր Սար-տանըն սէսի իշիտիլտիկիտէն, իսթիճվապ իտիլէն շախսըն ճէվապ վէրմէհէ վազթը օլամատը:

Տօգթօր Սարտա - Պու չամաթա, բաթըրտընըն սէպէպի նէ՞ տիր:

Պաշ կարտիան մուսվինի - Տիրէթթօր էֆէնտի, պիւեիւք պիր ֆէլաթէթ վուգու պուլտու, չարուգ ալաղը էնին, տէյի ճէվապ վէրտի:

Սարտա՝ պիր գաշ սանիլէտէ տշաղը էնիպ,

— Սէօյլէին, չանկը ֆէլաթէթտէն պահա իտի-հօրսունուգ, սէտի:

Ժարինին իւզէրինէ գուրշուն սըգան կարտիան՝ քէսիք պիր սէտա իլէ վուգուաթը հիքեահէ իթտի-կինտէ, տիրէթթօր, հիտտէթիլէ,

— Տիմէք 572 նիւմէրօ ֆիրար իթտի... Միշէլ էօլ-տիւ... պուրպար նէ՞ տիմէք տիր... չարուգ պէնի մահէլլի վազըտան կէթիլլուրին, տէտի:

Մուսվին թապիլլէր իլէ պաղըըշտըն էլլէրինտէ ֆէնէրլը պուրունտան իտաթա պաղանլար տաիի կէլ-տիրէլէրինտէ, ճիւմէթէն, ժարինին գանլարա միւ-լէմա պարադ, չէման պիրուն հալտէ հաթմըն պու-լունտուղու մահէլլէ կիթտիլէր:

Մարտա տիգ չէօքիւս, ժարինին աղզընտաքի թըգածը չըգարտըը կիսի, էլինի տէ կէօքսինիւն սօլ թարաֆընա վազ իտէրէք:

— Սաղ աըր... գալտի վուրուեօր... չաբուզ պիր թէճկէրէ կէթիրին տէ, օտասընա կէօթիւրէլիմ, տէտի:

Տէօրթ քիւլի պիր թէճկէրէ կէթիրմէնէ կիթտիքլէ-րինտէ, տօգթօր իլէ մուսվինէրի տէ պաշ կարտիա-նըն զօլարըլլա աեաղլարընա պաղլանմըլ օլան գա-եըլըրը սէօքտիւլէր:

Իլիալ. — Նէօքսինտէն եարալանմըլ տըր, պաշըն-տան մը կէօքսինտէն մի:

Սարտա. — Եալընըզ գօլուենտան եարալանմըլ տըր, Մատտէ պու տէյիլ տիր... մէճնուենլարտան պիրի ֆիրար իթմիլ տիր... խմտի հէր թարաֆը, հաթթա ճիվարլարը տալտի արաշթըրըն... հիշ շիւսիէ եօգ տուր քի, պու իշտէ պիր խալի քիմտէլէրին բարմաղը վար աըր, Եօգսա Միշէլ, տէրքեար օլան ֆէվգէլատէ գուվէթիլլէ, եալընըզ պիր ատէմ թարաֆընտան պաղլանմաղ խտի:

Կարտիանլար, ֆիրարի մէճնուենու արամագ իւզրէ հէր թարաֆա սէյիրթտիլէր:

Թէճկէրէ կէթիրիլիս, ժարի քէնտի օտասընա նաղլ իտիլտի, Տօգթօր Սարտա իլէ մուսվին թադիսլէր տէ պիրիքտէ կիթտիլէր:

Տօգթօր Սարտա. — Վուգուաթը եալընըզ Միշէլ իյգահ իտէպիլէճէկինտէն, սէրիան ագըլ պաշընա կէ-թիրիլմէլի տիր:

Անիտի սէրգուսուեն էսվապը չըգարըլըս եաթա-ղընա եաթըրըլը, վէ հէքիմէրտէն պիրի՝ եարանը մուսպէնէ իտէրէք:

— Գուրչուն տէրիսինտէն կէճմիլ իտէ տէ, աղըր պիր ճէրիհա հասըլ իթմէմիլ տիր: Պուենուենլա պէրա-պէր քէնտիսինտէն բէք չօգ գան ագմըլ օլաուգու-տան, պալիընըլը պուենտան իլէրի կէլմիլ տիր, տէտի:

Ժարի՝ գըմըլտանըս պիր ահ իթտի, վէ պիր գաշ սանիլէն սօնրա կէօղլէրինի աշտը:

Տօգթօր. — Պիր աղտան սէօզ սէօյլէկէպլլէճէր տիր, տէտի, վէ ֆիլվագը պիր նէվ միւճիգէ իլէ էօլիւմտէն գուրթուլմուշ օլան մէճրուհը մէրգում, աղ վագըթ-տա քէնտիսինի պուլարագ, իրատ օլուենան օրալլէրէ ճէվասլ վէրէպիլտի:

Սարտա. — Վուգուաթը հիքետէն իտին:

Պաշ կարտիան. — Եարը կիճէկի պիր սաաթ կէճէ-րէք, էթարաֆտա տօլաշեօրտում, Օլ էսնատէ շէտիտ պիր ֆուրթունա իճրաի հիւքմ իթմէքտէ խտի, Մու-խաթարալը մէճնուենլարըն տաիրիլէրինին հալի օլուու-ղու պինանըն պօեուենտան եիւրիւեօրտում:

«Պու տաիրէլէրտէն պիրինին խարիճի դանաալա-րընըն աշըլմըլ օլուուղուենու կէօրտիւմ, վէ դանաալա-րը գարամտեա մէմուր օլան կարտիանլարըն՝ իւպու-գանաալարը գարամագլըղը ունուլմուշ օլուուգլարընը գանն իլէ եագլաշըմ, լաքին գարամագտան էվլէլ, գօղուչուն տէրուենին աթֆը նաղար իթտիւմ:

«Պիր տէ, օրաաընը սօլ վէ տէմիր բարմագլըզլար-տան իքիսինին գըրըմըլ օլուուղուենու կէօրտիւկիւմտէ, նէ՝ տէրէճէ հայրէթտէ գալտըղմը թարիֆ իտէմէմ:

«Այնի վագըլտա տէվր եօլուենտա սէսէր ինթ-տիւմ, վէ ֆէվգէլատէ պիր վագըա օլաուղուենա, վէ անճագ օրաեա կիթմէքլէ, պու մուսմմաեը անլաեա-պիլէճէկիմէ էմին օլարագ, օլ թարաֆա սէյիրթտիւմ:

«Համվել իւլէ տէյր եօլու արասընտա իխթիլաթա վառթթա օլան դարու տըքդ իտի:

«Պու գաբունուն էչիկինտէն հէնուզ կէչմիշ օլտու-դում հալտէ, պէշ ալթը քիշի իւզէրիմէ հիւճում իթ-աիլէր:

«Պիր սանկյեւտէ պէնի եէրէ եաթըրըպ, գօլարը-մը վէ աեազլարըմը պաղլատըլար վէ ազգըմա թըգաճ վազ իյլէտիլէր:

«Պիր շիմէշին այտընլըղը սաեէսինտէ, պու առէմ-լէրին երւզլէրի սիեաճ պօյա իլէ գարարթըմը օլտու-դունու թէշիսի իտէպիլտիմ: 572 նիւմէրօլու մէճնուն տա պունլարըն իշինտէ պուլունուեօր իտի:

«Գըրա նազըր օլան գաբունուն աշըլտըղըն իշիթ-տիմ: Մէրգուճար մէճնունու տիշարը չըգարտըգտան ոօնրա գարու գարանտը:

«Պէշլէճէ մէճնունը մէրգում ֆիրար իթտիրիլտի:

«Պաղլարըմը սէօքմէեէ չօգ չալըշտըմ, լաքին իգթի-տարըմ եօգ իտի: Գանըմ գուլազլարըմըն իշինտէ վը-զըլտաեօրտու, կէօզլէրիմ տալլըն տալլըն պազըեօր-տու, ատէթա պօղուլուեօրտում:

«Մունթազամ ատըմլար իշիթտիմ: Կարտիանլարըն տէվրէ չըգմըշ օլտուզլարընը անլատըմ, վէ եաթմըշ օլ-տուղում մահէլլտէ տէպէլէնմէեէ պաշլատըմ: ... Քէն-տիլէրինէ, Պէնիմ, սիլանընըղը իսթիմայ իթմիէն, վի պէնի գոյրթարմ տէյի պաղըրմազ իսթէտիմ իսէ տէ, միւմքին օլամատը:

«Հազըգէթէն պու արա բէք տէհէթլի պիր տա-զըգա կէշիրտիմ:

«Պէր բէվօլվէրէ աթէշ իտիլտի:

«Շիտաթլի պիր գամշը տարպէսի ախզ իթմիշ օլ-

տուղունու դանն իթտիմ, պաերլտըմ, վէ անճաք շիմ-տի աեըրեօրում:

Տօգթօր Սարտա. — 0 ատէմէրի թանընպիլտի-նիզմի:

— Ուայր, միւսիւ տիրէքթօր, երւզլէրինի գարարթ-մըշ օլտուզլարընտան, թանընամատըմ:

Սարտա, պու ֆիրարըն շայեանը թէշտիւֆ նէթի-ճէլէրի անինտէ ֆիքրինտէ տօղմաղլէ, պաշըն էյիպ, տէրեայը թէֆէքթըրաթա տալտը:

Պու խուսուտա քէնտիսի իշին աշիքեար պիր մու-խաթարա մէվճուտ օլուպ, պունտան եազաթըն նա՞. սըլ գուրթարաճաղըն պիլմէեօրտու:

Կասթօն Տօպէրիվի թիմարխանէտէն գուրթարմաեա ճիւրէթ իտէնլէրին պու հարէքէթի սէպէպինի անլա-եամատըղը կիպի, օլ էսնատէ պազը դազէթալար տա-խի, 1838 թարիխի գափանկյնէ գարչը պէեանը միւ-թալէտի իլէ, մէշգունկեթ տաիլէօնտէ, ֆազաթ դայը մէշրու պիր սուրէթտէ իճրա իտիլմիշ օլան միւ-սատէրէլէր ալէշինտէ շէտիտէն մուախէզաթտա պու-լունտուզլարընտան, Կասթօնուն գուրթարըմասըլա, պու դազէթաճըլարա պիր թագըմ սերմաեէյի պահա ու մէգալ հասըլ օլմասը իշիթիմալտէն պայիտ տէյիլտի:

Տօգթօր Սարտա, պու սըրատա բօլիսէ տէ միւրա-ճաաթ իտէմէզ իտի: Շիւնքի բօլիսէ միւրաճաաթ իթ-մէսլյէ ասլա քէնտի իշինէ էլվէրմէեէն թահգըգաթ վէ թէհարրիեաթա գարու աշմըշ օլաճաղը թապիլ իտի:

Պինապէրին, Կասթօն Տօպէրիվին մէվճուֆիլէթի իշին մունթազամն իւճրէթ վէրմէքտէ օլանլարա քէյ-ֆիեթթի ֆիրարը խապէր վէրմէքտէն պաշգա չարէ պուլունմամագտա իտի իսէ տէ, վաթթիյէ Թուրէ իլէ

պիրիքտէ կէլմիշ օլան, վէ հէր սէնէ վագթը մուայ-
եէնտէ կէլիպ, պէտէլի մուգարրէրի իթա իթմէքտէ
պուլունան գատընն նէ՝ խմիրի նէ՝ տէ մահլիլի իգա-
մէթիւնի պիլմէտիկիւնտէն, հէր հալտէ իսթիեարը սիւ-
քիւթէ գարար վէրտի, վէ մաեէթիւնտէքի ատէմէրէ
խիթապէն,

— Խըզմէթլէրի օլանլար խըզմէթլէրիւնի կէօրսիւն-
լէր, վէ եաթաճազ օլանլար տա եաթսընլար, եարըն
սապահ պուէ քորսրի մատտէնին թահգըզաթընա իպթի-
տար իտէրիմ (Մուալլին թապիպլէրէ) Սիզ, պաշ
կարտիանըն եարէսինի պաղլանըն. պու եարէ բէք աղըր
տէյիւ տէր, Միշէլ պիր գաշ կիւն րահաթ իթմէքլէ,
իֆագաթընը պուլաճագ տըր, պու պիր գաշ կիւն զար-
ֆընտա, Րիկալանըն խըզմէթիւնի կէօրսիւն, տէտի, վէ
պատէհու Րիկալա տէօնէրէք, — Պէնիմէ կէլին, տէյի
պէեան իթաի:

Պէյլէճէ տօգթօր Սարտա՝ պաշ կարտիան մուա-
վինյիլէ պէրապէր օրատան մուֆարագաթլա, ժարի-
նին եանընտա պիր թապիպ իլէ պիր խասթա պազան
մէմուր գալտըլար:

Սարտա, Կասթօն Տօպէրիվին Ֆիրարը նէ սուրէթ-
լէ վուգու պուլմուշ օլտուղունու թահգըզ իթմէք
իւզըն, Րիկալ իլէ պիրիքտէ մէրգուժ Ֆիրարինին
օտաընա կիթաի իսէ տէ, բէնչիրէնին տէմիր չիպուգ-
լարընըն ուսթա պիր էլ իլէ վէ քէսկին պիր թէսթէրէ
վասըթասըլա քէսիւմիշ օլմասընտան զայրի հիշ պիր
էսէր վէ էմարէ կէօրէմէտի:

Կասթօն Տօպէրիվին համիլ օլան արապա քէմալը սիւ-
րաթլէ հարէքէթ իթաիկի սըրատա, պիշարէնին պաշ-
կընլըզ տէվամ իթմէքտէ օլմասըլա, մատամ Գուրա-
վիէֆ, մէրգուժուն այըլմասընա լիւզուժ պուլունմու-
սըլա, պուրնունա պիր րուհ գօզլաթտը, Պու րու-
հուն թէլէսիրիյլէ, Կասթօն, պիր իրի տէֆա ճիւզիճէ
սարսըլտըգտան սօնար, նիհանէթ կէօղէրինի աշտը, վէ
արապատա պուլունան իքի քիմէքէ տիգգաթլէ պա-
գարագ, սէօզ սէյլէմէք իսթէտի, վէ գօնթէս՝ մէր-
գուժուն Ֆիքրինի անլամասըլա,

— Աղընըզտան պիր քէլիմէ պիլէ չըգարմաեըն.
պիր շէյ սօրմաեըն, Պիլմէք իսթէտիկիւնիզի պէն սիզէ
անլաթըրմ... Պիզի թաագիպ իտիեօրլար, ֆագաթ
արգամըզտան եէթիշէմէքէք տիրէր, Սիզին իլէ պու-
լունանլար՝ տօսթ տըրլար, Պէնիմ էմրիմ իլէ սիզի
գուրթարմագըլա թէշէպպիւս իթաիլէր վէ մուվաֆի-
ֆագ օլտուլար... Սէվիլիւլէրինի լի կէօրէճէքսիւնիզ,
Դըզընըզ սիզէ իեատէ օլունաճագ տըր, տէտի:

Կասթօն. — (Մէշէրրէթի աչիմէ իլէ) Գըզըմ մը...
Փագաթ, մատամ, սիզ քիմինիզ, սիզքի պէնի գուր-
թարտընըզ, Պէն սիզի թանըմաեօրուժ... պէնի նէճէ-
եէ կէօթիւրիւ եօրսունուզ:

Օլ էսնատէ հէյքէլթիրաշըն կէօղէրի բարլամագ-
տա օլմասըլա, գօնթէսին էլինի թութտու, վէ գա-
յիֆ բարմագլարընըն սինիր գուվվէթիլէ օլ տէրէճէ
սըգտը քի, մէրգուժ, էլինի շէքէրէք, քէսկին պիր
պագըլ վէ ամիրճէ պիր սէտա իլէ,

— Պէն սիգին հիքմէթի Բապպանիեէնիդիմ... գուսուրու Նէ՞ լազըմ: Հէմտէ պէնի իսթիճվապ իթմէնիգի մէն իլէ, սուս տուրմանըզը իսթար իտէրիմ: Եա՞ պանա իթաթ իթմէլիսինիզ, եօգսա օն տօգուզ սէնէէի միւթէճավիզ պիր զէմանտան պէրու մէվգուֆ պուլունմուշ օլտուղունուզ թիմարլիսանէէ սիգի թէքրար կէճտէրիմ:

Կասթօն. — (Թարիֆ օլունմազ պիր տէհէթիլէ.) Խայր, խայր, պուսու եարմաեըն: Սիգէ իթաթ իտէճէկիմի վատ իտէրիմ:

— Բէք էյի. ագլընըզը պաշընըզա թօրլաեըն... սուս օլտու, վէ սիգի պիգգաթ իսթիճվապ իթմէմէ պէքլէն:

Կասթօն, երեզիւնիւ իքի էլլէրի տէրունինէ ալըպ, սուս օլտու:

Արապա սիւրաթը Փէվգէլատէ իլէ եօլունա տէվամ իթմէքտէ օլուպ, եաղմուր էլան սաղանազ կիպի եաղմազտա իտի իսէ տէ, Գուրթունա՞ ուզագտա իճարաի հիւքմ իլլէմէքտէ իտի:

Պիր աբա, հայվանաթիլանէ թարաֆընտան միրուր իտիմէքտէ օլտուղունտան, իքի ճանվէրին՝ գաֆէսլէլէրի իշինտէն խըրլատըզլարը իշիտիլտի, վէ Կասթօն՝ պու սէստէն տիւշարը տէհէթ օլարագ վէ տիթրէեէրէք:

— Իշիտիլթօրմուսունուզ, ագլըն տիվանէլէր հայգըրըեօրլար, տէտի:

Գօնթէս տալի, — Խայր, պուսուլար ատէմ տէյիլ տիրէր... ճանվէր տիրէր... հայվանաթիլանէնիւ եագընընտան կէշտիկիմիդտէն, սէսլէրի իշիտիլթօր, տէյի ճէվապ վէրտի:

Հէքէլթիրաշ, պաշգա պիր սէօշ սէօլլէմէեիպ, լաքին տիթրէմէսի աէվամ իթտի. պատէհու պիր թարաֆտա չէօմէլտի իսէ տէ, ուեուեամանըպ, ֆիքրինին ալթիւսթիւեկիւնիւ թէսկինէ սայ իթմէքտէ իտի:

Ագըպէթ իւլէմի Կըրնէլ—Սէն—Ժէրմէն սօգաղընտա, Սաթիւրնէն Ռիօնուս իգամէթ իթտիկի խանէնի գարըընա մուվասըլէթ իտիմէքլէ, Ռիօ արապատան էնտի, վէ Կասթօն տալի, «Սիգտէ էնմէլիսինիզ տէյի պէտան իլլէտի:

Այնի վագըթտա Ռիօ՝ էլինի ուզաթտըզընտան, Կասթօն պու էլի թուլուպ, անըն եարտըմըլա աշաղը էնտի, վէ պիր քէրրէ եէրէ տեագ պաստըզընտա, տալիըն տալիըն էթրաֆա կէօշ կէգտիլտի:

Գօնթէս տալի արապատան էնիպ, Ժիւթթէրէ եավաշ սէտա իլէ պիր դաշ սէօշ սէօլլէտիքտէն սօնրա, Կասթօնուս գօլթուղունա կիրտի, վէ Սաթիւրնէն՝ եէտիստէքի անաթթար իլէ գաբուեու աշտըզընտա, ճիւմէսի իշէրի կիրտիլէր:

Կասթօն՝ չօճուգ կիպի իթաթ իթմէքտէ իտի:

Սաթիւրնէն Ռիօնուս, կիւնիւս պիրնտէ դօնթէս տէն մուֆարագաթիւ միրուր իթտիկիլիլ օգուեանլարըմըզա պէտան իթմիլ օլտուղունմուզ եէր ալթընտաքի սօֆալարտան վէ եօլլարտան կէշիլէրէք, Սէն—Տօմինիք սօգաղընտա քեային մատամ Գուրալիէֆին օթէլինէ վասըլ օլունտու:

Օլ էսնատէ դօնթէսին խըզմէթճիսի Նիգօյա՝ հէր թարաֆը սիւրիւրմէքլէ մէղուլ օլմասըլա, ուզուս վէ պէեագ սագալլը, վէ գօրը ունճ սուրթտէ գալիֆ չէհրէի Կասթօնու կէօրմէսինտէ, իգհարը բիգգաթլէ բէֆը սէտա իթտի:

Կասթօն. — (Մէրգումմա պոգտարագ.) Պէնի թանը՝ եօրմուսուսուզ:

Նիգօլա. — Ուայր, ֆադաթ սիգի կէօրտիւկիւմոնէ, զիեատէ միւղտայիւզ պիւնէ օլտուզ օլտուղուսուզու միւլա՝ հազա իթտիմ:

— Պու տէրէճէ թէպտիլ մի օլմուզում:

Այնի վոգըթտա գօնթէս մէրգումուսն էլինի թու-թուպ, պիր ալինէնին էօնիւնէ կէօթիւրտիւ:

Պիչարէ հէյթէլթիրաշ, պու ալինէտէ թասպիրինի կէօրմէլէ, մէնգարէի վագրաեա ինանամաեարագ, պիր միւտտէթծիք զըմըլտանմագսըլլէն գալտը, վէ նէ-տէն սօնրա, խաեալէ պէնգէեէն միգըլու թասպիրին քէնտիսի օլտուղուսու տնլաեարագ, տէհէթլէ բիւ-ճաթ իթտի, վէ պատէհու երիգիւնիւ էլլիրի տէրու-նինտէ կիլէեէրէք:

— Ահ, պէն քէնտիսի թանըեամատըղըմ հալտէ, քիմ պէնի թանըեապիլէճէք տիր, տէտի:

Մատամ Գուրապիէֆ. — Իսթիրահաթա ֆէվգէլատէ իշթիեաճընըջ օլմալը տըր. իմտի պէնիմէ կէլին, տէ-յի պէեան իթտի:

Պու սուրէթլէ Կասթօն՝ էվմէլէ հազըր իտիլմիլ օլան պիր օտաեա կէօթիւրիւլտիւ: Քիւչիւք պիր սուֆրա իւզէրինտէ, ամպէր րէնկինտէ սուլու պիր մատտէի հալլի պիր շիւէ իլէ պիր տէ գատէհ պուլուն-մագտա օլմալըլա, մատամ Գուրապիէֆ շիւչինին աղ-ղընը աչարագ, պուստաքի մատտէեի գատէհէ տօլ-տուրտու վէ Կասթօնա վէրէրէք, «իչին» տէտի:

Հէյթէլթիրաշ պիր տագըգաճըջ թէրէտտիւտ կէօթ-թէրտիլինտէն, գօնթէս, ամիրճէ, «իչին» տէյի թէք-րար իթմէլէ, սիչարէ պիր եուսուստա գատէհի պօ-

շալթալ, վէ գօնթէս՝ շիւմտի ուեուեապիլիրսինիլ. եարլն կէօրիւլիւրիւգ տէտի:

Մատամ Գուրապիէֆ մուֆարագաթլէ, Նիգօլա օ-րատա գալըպ, Կասթօնուսն էսվապընը չըգարմաճընա եարտըմ իթտի, վէ եաթաղա եաթմասընտան չէնտ տագըգա սօնրա, մէրգում հէյթէլթիրաշ՝ իչաիկի ույ-գու կէթիրիճի իւաճըն թէէստիրլլէ տէրին պիր ույ-գուեա տալտը:

Էօթէնի Տօմօն՝ տիւչար օլտուղու գազա իւզէրինէ եաթաղա տիւլմիւլ օլմասըլլա, տէրուըն խանէտէ վէ խարիճտէ օլանը կէչինի պիթթապի անլաեամատըղըն-տան, զաթէն մուճիպի նէֆրէթ օլան թապիեաթը տահա զիեատէ թէհամմիւլ օլունմագ պիր հալ քէսպ իթմիլ իտի:

Տամատը, հէր սապահ, թէրէլ վէ գըզը Բընէ իլէ մէրգուճէի կէօրմէեի կիտէր իտի իսէ տէ, օնտան սօն-րա աղչամա գատար պուլնլարտան հիչ պիրի եանընա կիթմէտիքլէրի կիպի, օտասընըն պէսլէմէսի տէ, տէ-րուըն խանէտէքի աշվալ հազըրտա վուգու պուլան սիւալլէրէ խօշուա իտէճէք մէրթէպիտէ ճէվապ վէր-մէտիլինտէն, վէ տամատընը իսթիճվապ իթմէկէ տէ ճէսարէթի պուլունմատըղընտան, հիտտէթ ու զագապը սօն տէրէճէեէ վարմագտա իտի:

Լաքին հէր հալտէ աշվալտէն խապլտար օլմագ իսթմէլէտէ իտի:

Բօզուն՝ Լինէ սօգաղընտաքի օթէլտէ իգամէթէ պալլամասընտան պէրու պիր հաֆթա կէշմիլ իտի:

Սապահըն սաաթ տօգուգու չսլալ, վէ Մ. տը Լօր-պագ, հէր սապահ կիպի, անճագ օ սապահը րէֆագա-թընտա զէվճէսիլլէ գըզը օլմաեարագ, գայիմ վալի-

տէսինին օտաւորնա կիրտի, վէ մէրգուձէնին նապզընա
իքի բարմաղընը վազ իտէրէք:

— Պու սապահ նա՞սըլսընըզ, մատամ... սըթմա-
նըզ տուրմուշ, վէ նապզընըզ տախի սաքին վէ մուռն-
թազամ կէօրիւնիւեօր, տէտի:

— Յիւլվազը սէվկիւլիւ տամատըմ, բէք էյիեհիմ.
պանա էօյլէ կէլիեօրքի, աեաղա գալգապիլէճէհիմ,
վէ երիւրեւեհպիլէճէհիմ: Նէ՞ տրսինիզ:

— Ձսոն իտէրիմքի, պու եօլտա Հարէքէթինիզ՝
բէք էրքէն տիր: Իմտի պու խուսուտա սիզէ միւսաա-
տէ իթմէք շէօյլէ տուրսուռն, մէն տախի իտէրիմ:

— Լաքին պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօրքի, պէնի եա-
թադտա սազլամադտա, վէ պու էվին տախիլի էօմ-
րիւնտէն ուզադտա պուլուռնտուրմադտա պազըլարճա
մէնֆաաթ օլմալը տըր:

— Ազիզէմ մատամ, սիզ պու կիճէ էյի ուեուամադը
օլմալըսընըզ, Պու սապահ սիզի միւքէտտէր կէօրիւեօ-
րոււմ, Նէ՞ օլտուռնուզ:

— Նէ՞ օլաճաղըմ: Խանէնիզտէ, պինապէրին գըզը-
մըն խանէսինտէ, պանա, պիր էճնէպի կիպի մոււամէլէ
իտիեօրլար:

— Ա՛հ, մատամ, պէօյլէ պիր մուտիսէգէի նա՞սըլ
իտիեօրտուռնուզ:

— Հազգըլա իտիեօրոււմ:

— Ֆադաթ պու Հազգ Նէ՞րէտէ տիր:

— Էն ատի մուամէլաթտա պիլէ Հազգըմտա վա-
զիֆէսիզ տավրանըլեօր: Էվտէ օլտը կէչէնի պիլմէ-
եօրոււմ, վէ սիզ տէ պիլիւրսինիզքի, եաթաղա տիւշէ-
լիտէն պէրի տիր, գըզըմը վէ թօրնուժու՝ աճաադ
սիզին իլէ կէօրիւպ, գուսուր վազըթ կէօրէմէեօրոււմ:

— Հալպու քի խապէր վիրմէեէ լաեդգ հիչ պիր շէյ
օլմաեօր քի սիզէ խապէր վէրսինէր:

— Վա՛յ էօյլէ՞մի զանն իտէրսինիզ:

— Շիւպէսիզ, Պուռաւնլա պէրապէր հէր նէեի
պիլմէք արզուսինտէ իսէնիզ, սիւալ խին. էկէր պիւ-
տիկիւմ պիր շէյ վար խսէ, տիզինիզին պաղընը թէպ-
տիւ իթտիկիւմ սըրատա պիտիւրէեհիմ:

Էօթէնի, տիզինի թապիլէ ուզաթմադալ պէրապէր,

— Թօրնոււմ Բընէ մէքթէպի գաթիէն թէրք իթտի-
մի, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ:

— Քէնտիսինէ պիր մուալիմէ պուլտուռնուզմու:

— Էվվէթ:

— Պու մուալիմէ քի՛մ տիր:

— Հէր ճիհէթլէ շայեանը թադտիր կիւզէլ պիր
գըզ տըր: Բընէնին մէքթէպ արգատալը տըր:

Մատամ Տօմօն պու սէօյլէրի իւլթտիկինտէ, քէն-
տի միւրատընա ըաղմէն սարսըլտը, վէ տօգթօր պու
սարսըլմաեա սուրէթի արիւրէտէ մանէա վէրէրէք:

— Տիզինիզի ինճիթտի՛մ մի, տէտի:

Էօթէնի. — (Ալթիւսթլիւկիւնիւ կիւզէմէք իչին պու
վէպիլէտէն իսթիֆատէ խտէրէք:) Էվվէթ, պիր ազ-
րէճա իտէրիմ սարգընը խաֆիֆճէ պաղլաեըն:

— Ձաթէն պէն տէ խաֆիֆճէ պաղլաեօրոււմ:

Լաքին խալին վալիտէ՝ օլ պապտէ տաճա գիեատէ
մալիւմաթ ալմազ իսթէտիկինտէն:

— Տիմէք տիր քի, Բընէնին պիր մէքթէպ արգա-
տալը՝ թօրնոււմ մուալիմէ օլտու, տէտի:

— Էվվէթ:

— Ֆադաթ նա՞սըլ օլտու:

— Իյղահաթը բէք գօլայ տըր: Բընէ՝ արգատաշընը օլ գատար սէվիեօրտու քի, անը կէօրմէմէսինտէն տօյաեը ֆէվզէլատէ միւզտարըպ օլմագտա իսի: Թէ-րէզ, գըղըմըղըն մէքթէպտէն չըգմասըյա գուսուր գալընջ օլան թալիմու թէրպիեհէսինի իքմալ իթտիր-մէք իւզրէ, օլ կէնճ գըղը խանէմիզէ ճէլպ իթմէեի տիւշիւնտիւ, վէ պիշարէ գըզճըղաղըն վալիտէսի տէ ախիրէն վէֆաթ իթմիշ օլմասըյա, պու թասալվու-րուն իճրասը գօլայ իսի:

— Վա՛յ, վալիտէսի վէֆաթ մը իթմիշ տիր:

— Էվվէթ, պիր գաջ հաֆթա մուգատտէմ վէֆաթ իթմիշ տիր:

— Օլ կէնճ գըղ Բարիս ճիվարլարը սէքէնէսինտէն մի տիր:

— Էվվէթ:

— Վալիտէսի նէրէտէ իգամէթ իտիեօրտու:

— Սէն-է-Մարն էեալէթինին պիր գասապասընտա, վէ Սիւսի-ան-Պրի թարաֆընտա, Բօզիէ չիֆթիլիկ տէնիլէն պիր խանէտէ:

Էօթէնի եհնիտէն վէ էվվէլքինտէն աշիքեար սու-րէթտէ սարսըլտըղը կիպի, Էհհէսի տախի, կէօզէ կէօ-րիւնէճէք մէրթէպէտէ սօլտու:

Մ. տը Լօրպագ. — Հագըգէթէն պու սապա՛հ բէք չօրագճա հարէքէթ իտիեօրում: սիզի թէքրար ին-ճիթտիմ... հալպու քի պէնիմ էլիմ դաեէթ խաֆիֆ տիր... հէր նէ իսէ աֆվընըղը բէճա իտէրիմ:

— Աֆվ տիւմէկէ սէպէպ եօգ տուր... սարսըլտը-ղըմըն սէպէպինի պէն տէ պիլմէմ:

— Նիհաեէթ տիզինիզ մագպու թճա պաղլանտը... աղիզէմ մատամ, շիմտի սիզէ շու նասիհաթը վէրի-

րիմ: — Միւրնտընըզ վէճէլէ տէրուըն խանէտէ կէզէ-մէմէքիկինիզ, սիզէ նէ գատար միւշքիւ կէօրիւնտէ, սապըրը օլուն, չիւնքի եաթագտան գալըզպ էրիւիւ-մէքիկինիզ ֆէվզէլատէ էմրի պասրիթէ գարըն տըր: Ճէրիհանը էյիլէլմէք իւզրէ իսէ տէ, եանըշ պիր հարէքէթլէ տահա պիւեիւք ֆէնալըգ հասըլ օլապի-լիր: Շու գատարը սիզէ միւսատտէ իտէպիլիրիմքի, եարտըմ իտիլէրէք եաթաղընըգտան էնիպ ուզուն պիր իսկէմէտէ օթուրապիլիրսինիզ, Հիշ օլմագտա, պու սուրէթլէ վազիեէթինիզի թէպտիլ իթմիշ օլուրսու-նուզ:

— Բէք էյի:

— Օ հալտէ, աղիզէմ մատամ, շիմտիլիք խօշճա գալըն:

Մ. տը Լօրպագ՝ պէօյլէ տիեհէրէք տիշարը չըգտը:

Տամատընըն կիթմէսինտէն սօնրա, Էօթէնի Տօմօն, ալտըղը մալիւմաթըն նէթիճէլէրի իւզէրինէ տիւշիւն-մէկէ պաշատը: Մէրգուսինին պէպլէմէսի, ալընան մուալլիմէնին իսմի Բօզ օլտուղունու պէեան իթմիշ իտի իսէ տէ, լագաղընտ տայիր հիշ պիր շէյ սէօյլէ-մէմիշ օլտուղունտան, մալիւմ օլան զաննը հագընտա էլան չիւպէսի պուլունմագտա իքէն, տօգթօր տը Լօրպագտան իլիթտիկի իյղահաթ իւզէրինէ, արթըգ չիւպէսի գալմատը, վէ պու հալտէ, աճապա թէրէզ, Բօզուն քէնտի գըղը իտուկինի պիլիւնօր մու, վէ

էկէր պիլիեօր իսէ, անքն եանի Բօզուն, տէրունը խանէտէ իգամէթիլէ պիր կիւն պու էարար մէյտանա չըգճմահաճագ մը տըր, տէյի տիւշիւնմէեէ պաշլատը, վէ պու վէ պունա միւմասիլ տիկէր միւլազագաթ իւէ, Փիքրի՛ հագըգի պիր սէրէնճամա տիւշար օլուսլ, կէրշի վէրօնիք Ժալթիէեի պուլմագ, վէ վագթիլլէ իթմիշ օլտուզու եէմինի նագգ խտիպ իթմէտիկինի մէրգուլմէտէն սիւալ իթմէք իսթէեօրտու իսէտէ, եաթագտան դալգամամասը՝ պու նիեէթինին իճրասընա մանի օլմագտա, վէ տօգթօրուն իսթարը վէճիլէ, մուհագգագ պիր թէշիլքէեէ տիւշար օլմագ իշին, տահա պիր գաշ կիւն պիւս հարէքէթ տուրմանա մէճպուր պուլունմագտա խտի:

Տիկէր թարափտան դըզը Թէրէզ հէր սապահ, գէվճի վէ քէրիմէսի Բընէ իւէ պիրլիքտէ քէնտիսինի զիեարէթէ կէլլէքտէ օլտուզունտան, մէրգումէ իւէ եալընըգճա կէօրիւլմէք իսթէսէ պիլէ, պուլուն իմքեանը եօգ խտի:

Իշիկէ Էօթէնի պու շէյլէրի տիւշիւնիւսլ տուրուրքէն, պէսլէմէսի՝ մատամ տը Էօրպալը իշէրի կիրտիլ, քէնտիսի տիւշարը չըգտը:

Էօթէնի. — (Գըզընըն արգասընտան օտա դարուսունուն գաքանտըզընը կէօրտիւկիւնտէ.) Եալընըզմըսըն, տէյի սիւալ իթտի:

Թէրէզ. — (Եաթաղա էյիլիսլ, վալիտէսինի տէրաղուշ խանէք.) Էվվէթ, վալիտէ, եալընըզմ:

— Բընէ կէլլմէեէճէք մի տիր:

— Խայր, պու սապահ կէլլմէեէճէք տիր:

— Էմի՞նմիսին:

— Էվվէթ, էմինիմ. Մէքթէպ Բէֆիլէրիտէն պի-

րինին իզտիվաճ րէսմի րուհաէիսինտէ հագըր պուլունունեօր:

— Իշիկէ պու էյի:

— Նի՛շին էյի օլուեօր, վալիտէ:

— Չիւնքի սէնինլէ ճիտտի պիր միւլագաթ իթմէք իսթէտիկիմտէն, անքն պուլունմասը էյի օլմագ:

— Ճիտտի միւլագաթ մը: Իքիմի՛զ մի ճիտտի պիր միւլագաթ իտէճէեք:

— Էվվէթ:

— Պէն օ էֆքեարտա տէյիլիմ, պէնճէ, գըզմըզըն իշիտէպիլէմէեէկի եօլտա պէյնիմէգտէ հիշ պիր սէօզ օլմագ:

— Արամըգտա պիր սըրըր մէվճուտ օլտուզունու, վէ թէքմիլ հաեաթըն պու սըրրտան պաղը իտուկինի ունունուեօրմուսուն:

Թէրէզ, քէմալը հայրէթլէ էթրաֆընա պագարագ,

— Էկէր օ սըրրտան սրահս իթմէք իսթէեօր իսէնիգ, սիգի տինլէմէքսիգին չէքիլիրիմ, տէտի:

— Խայր, տուրմանը իսթէեօրում, էմր իտէեօրում:

— Պանա՞մը, պէնիմ էվիմտէ՞մի պանա էմր իտիեօրունուգ:

— Տէրիսթըր էթքի պէն սէնին վալիտէնիմ, վէ սէն հէր շէյինի պանա սօրճլուսուն:

Թէրէզ, պու արա հիտտէթինի թէսիկինէ չալըշտընտան նաւի, սէսի տիթրէեէրէք,

— Բէք էյի, մատէմքի հէր հալտէ կէօրիւլմէմիգ խուսունընտա խարար խորեօրսունուգ, սիգէ հէր նէ շէյի սօրճլու իտէմ, անտէն պահս իտէլիմ, տէտի:

— Ղու կիւնքի սաատէթի հալիհի պանա սօրճլու տէյիլիմիսին:

— Պէլքի, լաքին կէնճիկիմ գլմանընտա տիւշար
օլտուղում ար ու հիճապը վէ քէտէրէրի տախի սիղէ
պօրճուլ պուլունմուշում տուր: Հէլէ պաղը խաթըրէ-
լէր ասլա պօղուլամաղլար: — Իշլէտիկիմ խէթանըն մէ-
սուլիեթի: պէնտէն զիեատէ սիղէ ալիտ տիր: Պէն
պիր չօճուլ խտիմ, նէ՛ սէպաթըմ, նէ՛ գուզլէթիմ վար
խտի: հաթթա հաեաթը ինսանիեէնին նէ օլտուղունու
տա պիլմէեօրտում: Միւրատընըզը պանա գապուլ
իթտիբմէ իշին, թարիգի միւսթագիմտէն պէնի ճէպ-
րէն վէ թաղեիգէն տիշարը չըգարտընըզ: Իշթէ, վա-
լիտէ, սիղին հաէրինիզ օլան պու թէօհմէթլի կէշմիլ
գէմանը պէն ունուլթմաղ խաթէեօրում վէ ունուլթմա-
լըեմ: Պուշտան պէօյլէ պէն քէնտիմէ ալիտ տէյի-
լիմ, նամուսլու վէ ալիճէնապ պիր գաթըն նամուսլու
վէ ալիճէնապ գէվճէսիեիմ:

«Ո գաթըն, պէնիմ հէր կէօնա մուհապպէթիմէ,
շիւքրանիեթիմէ վէ հիւրմէթ ու ըիաեթիմէ հագգը
վար տըր: Կէշմիլ գէման հաղզընտա պիր խաթըրէ վէ
թէէսսիլէ հասըլ իթմէք՝ օ գաթա պիր հագարէթ
տիր, վէ պու հագարէթի էէր պէն իտէճէք օլսամ,
քէնտիմէ ասլա ափվ իտէմէմ:

«Խմտի, սօն տէֆա օլմաղ իւզրէ կէշմիլ գէմանտան
պահս իտէլիմքի, չօգտան պէրու գալպիմտէ սազլա-
մըջ օլտուղում սէօզլէրի պիրինճի տէֆա օլարադ սիղէ
սէօյլէեթիլէեիմ:

«Հէնուգ թանըմըջ օլտուղում, վէ պինապէրին
հագգընտա մուհապպէթ հասըլ իթմիլ օլմատըղըմ Մ.
տը Լօրպաղ իլէ էվլէնմէեթ ըաղը օլտուլ իտէ, սիղին
պէեան իթմիլ օլտուղունուգ պիր շարթ իլէ ըաղը օլ-
տուլ:

«Բօլինի, գըզըմը նէ եարտըղընըզը պէեան իտէճէք
իտինիզ: Լաքին սիղ օլ խուսուտա պանա եալան
սէօյլէտինիզ: ալչադճա պէնի ալտաթտընըջ, եէմինի-
նիզի նաղը իթտինիզ — Իմտի, վալիտէ, պու շէյլէրէ
ափվ օլունաճուղընը միւլ իտէրմիսինիզ:

«Պու կիւնքի կիւն կէշմիլ գէման մահվ օլմուշ տուր:
«Բօլինին եէրինէ Բընէեի սէվիեօրում... պէնտէն
ղապ իթտիկինիզ, զայպ իթտիրտիկինիզ, պէլքի տէ
թէլէթի իթմիլ օլտուղունուգէ վլատըմ իշին գալպիմտէ
մէվճուտ օլան թէքմիլ մուհապպէթ խազինէլէրինի,
Բընէեթ հասր իթմիլիմ տիր:»

Մատամ Տօմօն պու սէօզլէրի իլիթտիկինտէ, պաշ-
տան թըրնաղա գատար տիթըէտի, վէ եիւքսէք սէ-
տա իլէ,

— Նէ՞ տիեօրսուն, նէ՞ սէօյլէմէեթ ճէսարէթ իտի-
եօրսուն, տէտի:

Թէրէզ տախի շէօյլէ տէվամ իթտի:

— Ահ վալիտէ, պէն սիղի էյի թանըմըջ տըր: հա-
գըզէթի հալի իգրար վէ իթիրաֆ իթմէեթէկինիզի
բէք էյի պիլիրիմ: Բէզալիք բէք էյի պիլիրիմքի,
Ֆիքրինիզտէ տայիմա հաղըր պուլունան օլ շայեանը
թէէսսիլէ կէշմիլ գէմանըն էթրաֆը գաթի վէ էպէտի
պիր գարանըբլա իհաթա օլունմուշ տուր, վէ պու
քէրրէ, մահգա սօն տէֆա օլարադ պուշտան պանա
պահս իտիեօրսունուգ:

Կէնճ գատըն իֆատաթընը գաթթ իթտի: Մատամ
Տօմօն, գըզընըն սէօզլէրինի հէմ հիտտէթ վէ հէմ մէ-
սէրրէթլէ տինլէտի: Մէսէրրէթի Բօզուս քիմ օլտուղուն-
ու թէրէզին պիլիմտիկինի ալլամաթընտան իլէրի կէլ-
մէքտէ իտի, վէ պիր միւստէթճիք սիւքիւթտէն սօնրա,

— Բէք էյի, պէն տէ սէնին հարէքէթինէ իմթիսալ իտէճէեիմ, կէշմիշ գէմանը ունուտաճաղըմ. պուռտան, ալա վէ ալա պահս իթմէեէճէեիմ, լաքին սէն տէ պանա վատ էթ քի, հէր. նէ օլուր իտէ օլսուն, գալպի-նի հալը սիւքիւնէթտէ պուլունտուրաճագսըն, տէտի, Թէրէք, վալիտէսինին պու եօլտա իֆատէի հալ իթտիկինի իշիթտիկինտէ, տէհշէթ վէ հայրէթլէ մէր-գուսա պազարազ,

— Հէր նէ օլսուն իտէ օլսուն մու, պու սէօզ լիէ նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ, Պո՞ւ տա մը պիր թէհտիտ տիր, եօգսա գուհուր իտէպիլէճէք, վէ պէնիմ իսթիրա-հաթմը վէ Մ. տը Լօրպազըն սաստէթինի իսլալ իյ-լէեէպիլէճէք պիր մուխաթարանըն վիճուտինտէ՞ն մի պահս իթմէք իսթէեօրսունուզ,

— Տիւնեատա հէր շէյի էվվէլճէ տիւլունմէք լա-զըմ տըր,

— Տիմէք պէօյլէ պիր մուխաթարա վար տըր,

— Պուռու տիմէք իսթէմէեօրում,

— Ըէճա իտէրիմ, վալիտէ, պիլմէճէ թարզընտա պահս իթմէեիպ, էֆքեարընըն սէրահաթէն պիլտիրին,

— Պու մուխաթարա հէր նէ իտէ, վէ վիճուտու ֆարզ օլունսա, էկէր պանա թէմամլիլէ էմիլիէթ ի-տէրսէն, վէ պիր վազըթտան պէրու եաբտըն կիպի, եաբմազ իտէն, եանի պէնտէն ուզագլանաճազ եէրտէ, պանա եազլաշըր իտէն, էօնիւ ալընապիլիր,

— Վալիտէ, պիր ազ էվվէլ սէօզլէրինիդտէ թէհ-տիտաթ ասարը կէօրիւեօրտում, շիմտի իտէ շիւպ-հէսիզ պէնի տիւշարը տէհշէթ գըլմազ իւզրէ զըմնէն պազը շէյլէր անլաթմազ իսթէեօրսունուզ, Թէքրար րէճա իտէրիմ, պէնտէն հիշ պիր շէյ կիզլէմէեին, Զաա-

ֆէթիմտէն գօրգմանարազ, թէհլիքէեի կէօսթէրին, Օթէհլիլէեի աշիքեարէն կէօրտիւլիւմ հալտէ, քէսպի գուզվէթ վէ ճէսարէթլէ, պիր գարար իթթիսազ իյ-լէրիմ,

— Պէն զըմնէն հիշ պիր շէյ անլաթմանեօրում, վէ պիր ազ էվվէլ տէ թէհտիտ իթմէեօրտում, Անճազ շուռու սանա անլաթմազ իսթէեօրումքի, ինսանըն էօմրիւնտէ հէր շէյ, հաթթա ինթիմալի ազ, վէ գա-հրէն միւմքինսիզ շէյլէր պիլէ գապիլի վուգու տուր... Սէնին իսթիրահաթըն վէ գէվճինին սաստէթինի իսլալ իտէճէք հիշ պիր վազընտըն զուհուր իթմէմէ-սինի պէն տէ էգճան ու տիլ արզու իտիեօրում... Պու-նուռ իշին իտէ, շայեանը թէշօսիւֆ պիր հալը մազի-նին պիրտէն պիրէ գահիր օլմամասը լազըմ տըր, իքի-միզտէ, հէր քէսին հիւրմէթ վէ րիանէթինէ մազհար օլմագտեբը, Զէվճինին մէվգիլի ալիսի անէսինտէ, ճէմիլիէթի պէշէրիէ տախլիլնտէ պիրինճի մէվգիլէր-տէն պիրինի իհրազ իթմիշիզ տիր, Բարլազ վէ տէպ-տէպէլի պիր էօմիւր կէշիրիեօրում, Տիւնեատա սաա-տէթի միւքէմմէլ տէնիլէն հալէ հէր վէճլէ մալի-քիլ, իսմի, բէք շօգ զահմէթլէ իսթիհօալ իթմիշ օլ-տուղումուզ շու սաստէթտէն պիլի մահրում իթմէեթ թէսատտի իտէճէք օյանըն, իսթէր էրքէք օլսուն իս-թէր գատըն, վալ հալինէ, Հէր իքիսի հազգընտա տախի պիրա մէրհամէթ մուամէլէ իտէճէեիմ, վէ սէն պէնի բէք էյի թանըմը օլտուղուն ճիհլիլէ, սէօզիւ-միւ թութաճաղըմ պիլիրսին, էօյլէ տէյիլ մի,

Թէրէք. — (Պիր ահ իտէրէք.) էվվէթ, էվվէթ, տա-յիմա մէրհամէթսիզ, ինսաֆըզ պուլունմուշ օլտուղու-նուղու պիլիրիմ,

— Պու գատարը տէրխաթըր իթմէքլիկին քեաֆի տիր։ Շիմտիլիք պու մատտէտէն պահս իթմէքլիկ, սահլի մատտէտէր իւզէրինէ կէօրիւհէլիմ... Պալիպա նիհանէթ, Րընէեէ մուալլիմէ օլմագ իւզրէ պիրիսինի պուրահա ալմագ թասափվուրունու մէվգըլ ինճահէ վագ իթտին։

— Էվվէթ վալիտէ։

— Գըզընըն իքմալը թալիմ ու թէրպիեէսինէ թայեհին իթտիկին քիմէսնէեի լաեղզըլա թանը՝ Եօրմուսուն։

— Քէնաիսինի չօգտան պէրի թանըմամ, Փագաթ էմիլիեէթ վէ թէվէճճիւհիւմէ լաեղզ օլտուղունու, վէ խուսուսիլէ գըզըմ Րընէնին՝ Րօզու Քէվգէլատէ սէվտիկինի, վէ օնտան այրըլամահաճընը մուհագգազ պիլիբիմ։

— Վա՛յ, օ գըզըն իսմի Րօզ մու տուր։

— Էվվէթ, վալիտէ։

— Լաքին Րօզ՝ սատէ պիր իսմ տիր, լագապը Եօգ մու տուր։

— Րօզ Մատու տուր։

— Մատու մու... ատի պիր լագապ։

— Պիր գաչ հաթթա մուգատտէմ ճէնագէ ալայընտա հագըր պուլունմուզ օլտուղունուզ վալիտէսի պիր քէօյլիւ խտի... Րընէնին, պու մէքթէպ արգատաշը հագգընտա օլ տէրէճէ մուհապպէթի հասըլ օլմուտուրըլ, մէրգումէտէն այրըլմասըլա հիսս իթտիկի քէտէր՝ սըհնէթինի ճիտտէն թէհլիքէեէ իլգա խլէմիշ տիր։ Մ. աը Լօրպագ խաէ, մուճիպի էնտիքէ օլան պու հալէ պիր ան էվվէլ խիթամ վիրմէք վագիֆէսիլէ միւքէլլէֆ օլտուղունտան, օլ էօքսիւզ գըզը խա-

նէմիգէ ալմագլա, պու վագիֆէեի հիւսնի սուրէթտէ իլֆա իթտիք։

— Հագգընըլա հարէքէթ իթմիսինիզ, պու պապտէ պիր շէյ տիեէմէմա Անճագ էկէր էմրի պասիթէթ խիւաֆընտա պիր հարէքէթտէ պուլունտունուզ խաէ, մէտուլու եալընըզ սիզ օլաճագսընըզ։

Թէրէգ. — (Թէպէսսիւմէ) Օնա նէ՛ չիւպհէ. օ մէսուլիեէթի շիմտիտէն գապուլ իտէրիզ։

— Էկէր սիւալիմ միւնասիպիթսիզ տէյիլ խաէ, չուսու անլամագ իսթէրիմքի, Րօզ Մատու եու խանէնիզտէ նէ՛ գատար վագըթ սագլամագ Փիքրինտէսինիզ։

— Պիզտէն մուֆարագաթ իթմէք իսթէեէէկի վագթա գատար։

— Տիմէք պիւթիւն էօմրիւնիւ եանընըգտա կէշէրիճէք տիր։

— Էկէր քէնաիսի արզու իաէրսէ, էվվէթ, պիւթիւն էօմրիւնիւ պուրատա կէշիթէճէք տիր։

— Պու կէնճ գըզ Փագթիր մի տիր։

— Հէր նէ գատար միւհթաճ տէյիլ խաէ տէ, եինէ Փագթիր սանըլըր, Վալիտէսի, մէրգումէեէ ճիւզի պիր սէրմահէ թէրք իթմիշ օլուպ, պուսունլա օլտուգաճ, Փագաթ միւսթադիլէն եաշահապիլիւր, իմտի, խանէմիգտէ մուալլիմէլիք մէմուրիեէթինի գապուլ իտիշի՝ քէնտիսինէ պիր վարիտաթ մէնպաը հասըլ իթմէք իշին տէյիլ, իլա Րընէեէ օլան մուհապպէթինտէն նաշի տիր։ Պիզտէ մէրգումէեէ, ատի պիր քիմսէ նագարըլա պագմանըպ, քէնտիսինի պիր տօթթ ատտ իտիեօրուզ, Րօզ, պուրատա, քէնտի շակիրտի կիպի, պու էվվի պիր գըզը տըր, վէ քէնտիսի տէ պունու պիլիւր։
Մատամ Տօմօն. — (Իսթիգաքեարի պիր սուրէթտէ)

Հազարգէթէն հարեքէթինիդ բէք միւլէսար տիր, լաքին նիհանէթ սիզին պիւլէճէք իշինիդ տիր. էլպէթթէ պու զատար մէտն ու սէնա իթտիկինիդ գըզը պէն տէ թա- նընաճաղըմ. Պազալըմ հայրէթի ումուսիկէն իշթիրաք իտէճէք միերմ:

— Էվլէթ, վալիտէ, հայրէթի ումուսիկէն սիզ տէ իշթիրաք իտէճէքսինիդ:

— Շիրմոլիք սէօզ վէրմէմ... անճաք պու խու- սուստա սիզին տէ եանըմամանըզ թէմէննի իթմէնէ

— Վալիտէ, պէն պու խուսուսու թէմէննի իթմէնէ իշթիրեաճ կէօրմէմ, չիւնքի էվլէճէ գաթիկէն էսինիմ:

— Տահա էյի եա՛:

Թէրէզ, պու սէօզլէրտէն սօնրա, օրատան մուֆա- զաթ իթտիկինտէ, վալիտէսի արգասընտան պազա- րաք, քէնտի քէնտիկէն շու սէօզլէրի սէօյլէտի:

— Հազարգէթ տէ հիշ պիր շէյ պիլմէթօր... պու վազըատա եէկեանէ միւթթէհիմ օլան՝ թէսատիւֆ տիւր. — Շիրմաի, միւսլիկ զայրի վէ քէշֆի նազապիլ պիր վազըա զուհուրիլլէ, պու թէսատիւֆ հազըն- տա պիր թազըմ թէֆէրրուաթ հուսուլէ կէլմէ- սի թէմէննի օլուսնաք կէրէք տիր. էկէր էյլէ պիր շէյ վազը օլուր իս, հիմ քէնտիսիննի (Թէրէզին), հիմ պէնիմ մահվըմ տիմէք տիր. չիւնքի գըզըմը բէք էյի թանըմըզմ տըր, անինտէ քէնտիսինի էլէ վէ- րէճէկէնէ չիւպհիմ եօք տուր, վէ Մ. տը Լօրպաք տաթի, վազթիլլէ իթթիխաք օլուսնուլ օլան սիւ- քիւթէ, պիհազըն իհանէթ նազարըլա պազա- ճաք տըր. — Վէլհասըլ, պու շէյլէրին ֆաճիաեա թահվիլ օլմամասընը, վէ կէլմիշ գէմանըն էսըրը հաեաթիսի պուլուսնա օլ մէլուսնէ գըզ ալէյսինտէ

իճրաի հարեքէթէ մէճպուրիեէթ կէօրիւմէմէսինի ար- զու իտէրիմ:

Մահա քէնտի հըրսը շանը վէ մէնֆաաթը զաթի- եէսի իշին գէնկին պիր քիմսէնին գայիմ վալիտէսի օլ- մաք հալվէսիլլէ նէթիճէսի դաեէթ շայեանը էլէմ պիր թարիգէ տաթիլ օլմուլ օլան օլ խային վալիտէի, քէնտի միւլահազաթ վէ թէֆէքիւրաթը միւլէլիմէսի տաթիլինտէ թէրթէ, պիգ՝ կաթթօն Տօպէրիվէ նազըլ քէլամ իտէլիմ:

— Պու պիշարէ հէլքէլթիրաշ, մաաամ Գուրապիէֆին խանէսինտէ քէնտիսիննի իշիրլէն իլսճըն թէէստիրիլլէ ուզուլն միւտտէթ տէրին պիր ուլգուեա տալըպ, ու- եանտըզընտա, երկիրմի սէնէէէ եազըն պիր միւտտէթ զարֆընտա իգամէթ իթմիշ օլտուղու գօղուշա պէնգէ- մէնէն օտանըն տիվարարընա վէ էլեասընա քէմալը հայրէթիլլէ պազտը:

Մալիւմիւմիւլ օլտուղու վէճիլլէ, մէրքուս, ատէմ վէ մահէլլ խիմէրինի խաթըրաեա մաաքտա իտի իսէ ալ, ահվալ վէ վէգալի պիր տէրէճէ խաթըրաեա- սիլմէսիլլէ, պիր կիճէ էվլէլ զուհուրա կէլմիշ օլան վազըալարը տէրխաթըր իտէրէք, աճէլէթէն եաթա- ղընտան յաղը աթլատը, վէ պիր գօլթիւգու իսկէմ- լէաէ, թիմարխանէ իլպիսէսի եէրինէ, տիկէր պիր թազըմ էսվապ պուլուսնուղուսն կէօրմէքէ, օ էս- վապը կիսինաի:

Թամ՝ օլ էսնատէ Կասթօնուն օտա գաբուսու աշը-
լարադ, Բուսիալը Նիգօլա նամ խըզմէթքեար իշէրի
կիրտի:

Կասթօն. — Տիւնքի կիւն կէօրտիւկիւմ գատըն նէ՞-
րէտէ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Պիր ազտան կէօրէճէքսինիդ, Պիր շէյ իսթէեիւ
յսթէմէտիկինիդ անլամադ իւզրէ, անըն թարաֆըն-
տան կէլտիւմ, տէյի Նիգօլա ճէվապ վէրտի:

— Գըզըմը կէօրմէք իսթէրիւմ:

— Պուռու պանա սէօյլէմէեին:

— Եաքիմէ սէօյլէեիւմ:

— Մատամ գօնթէսէ:

— Գօնթէ՞ս մի:

— Էվլէթ, պու կիճէ սիգէ կէօրիւնէն վէ շիմտի սի-
դին կէօրմէք իսթէտիկինիդ գաաըն՝ գօնթէս տիր:
(Ոըզմէթքեար պիր բէրտէ գալտըրըպ, եանընտաքի
օտաեը կէօսթէրէրէք.) Պուրասը սիգին իշին թուս-
լէթ օտասը տըր: Հէր իսթէտիկինիդ օրատա մէվնուտ
տուր: Շու քիւշիւք քիւթիւպիսանէտէ, տէֆի դամ
իտէպիլէճէկինիդ քիթապլար վար տըր: Պիր ազտան
մատամ գօնթէս տէ կէլէճէք տիր. անճադ էկէր չու
էսնատէ պիր շէյ ինթիեաճընըզ վար իսէ, պանա
սէօյլէեին:

— Հիշ պիր շէյ ինթիեաճըմ եօգ տուր. եալընըզ
գօնթէս թէմիեէ իթտիկինիդ գատըն իւն պիր ան էվ-
վէ կէօրիւնէք արզուսինտէ եիւմ:

Նիգօլա տիշարը չըգտը, վէ գաբուսու արգատան
քիլիտլէտի: Կասթօն տա բէնշիրէեէ եազլալու:

Պու բէնշիրէ՞ պիր պաղչէեէ նազըր իտի:

Մէրգոււմ, բէնշիրէեի աշմազ իսթէտի իսէ տէ,
մուվաֆֆադ օլամատը, վէ Բուսիալը խըզմէթքեարըն
իրաեէ իթտիկի թուալէթ օտասընա կիրիպ, պիւեիւք
պիր աշինէնին գարչըսընտա պուլուռնտու, վէ միւտաէ-
թի մէտիտէտէն պէրու թարամամըզ օլմասըյա ինթի-
գամաըզ պիր հալէ կէլիշ օլան սաշլարընը վէ կէօքսիւ-
նէ գաատար ուզանմըզ պուլուռնան սազալընը թարաեըպ
տիւզլէթտի: Գէնտի քէնտիեէ տալի,

— Նէ՞ գատար ճէվր ու ճէֆա շէքմիւմ. նէ՞ տէ-
րէճէ ինթիեարլանմըզմ... Սիֆաթըմ գօրգուլուճադ
պիր թապիր հալիէ կիրմը... պէն քէնտիմտէն գօրգ-
տուղոււմ հալտէ, տիկէրլէշի էլալէթթէ պէնտէն տա-
հա զիեատէ գօրգաճադ տըրլար, տէտի:

Արատան եարըմ սաաթ կէշտիկի հալտէ, պիր ա-
տըմսէսի իշիտիլիպ, վէ անախթար վասըթաաըյա գա-
բու աըըզպ, գօնթէս Գուրապիէֆ իշէրի կիրտի:

Կասթօն՝ մէզպուրէեի կէօրիւր կէօրմէզ, հէման
էլլէրիւնէ սարըլարադ,

— Ա՛հ, մատամ, մատամ, սիգսինիդ... սիգի թա-
նընթուրում... իւեա կէօրմէքտէ օլմատըղըմ շիմտի
անլաեօրում... էվլէթ, միւտաէթի մէտիտէտէն պէ-
րու տէրուշինտէ ճան շէթիւմէքտէ պուլուռնտուղում օլ
տէնշէթլի զընտանտան, սիգին սաեէնիգտէ, սիգին
հիմմէթիկինիզլէ գուրթուլմուշ օլմագլըզմ՝ տիմէք սա-
հիհ տիր:

Գօնթէս. — (Թէպէսսիւմ իտէրէք.) Էվլէթ, սահիհ
տիր, տէյի մուգապլէն իթտիկինտէ, պու ճէվապ՝

Կասթօնուն իւզէրինտէ պիր հիւսնի թէէսսիր հասը իթտի :

— Տիմէք արթըք սէրպէսթիմ, հիւրրիւմ :

— Էվլէթ, սէրպէսթսինիզ :

— Տիմէք պուստան պէօյլէ քիմսէ պանա դարըլ-մաեաճաղընտան, իսթէտիկիմ կիոյի տիշարը չըգապի-լէճէեիմ . . . գըզըմը արաեապիլէճէեիմ . . .

— Պու սիւալինիզէ պիր ազտան ճէվապ վէրիիւմ :

Կասթօնուն սիմասը՝ պու իֆատէ իւզէրինէ հալը մազգունիյեթ քէսպ իթտիկինտէն, գօնթէս շէօյլէ տէվամ իթտի :

— Սէրպէսթ օլտու դուճուզու պէեան իթտիմ . թէք-րար իտէրիմ, Էկէր պու էվի թէրք իթմէք իսթէեօր իսէնիզ, իտին, Էկէր մէրամընըզ, Բարիս տախիլինտէ սէրսէրի տօլաշմագ իսէ, հարէքէթինիզտէ մուխթար-սընըզ, Գարուլար սիզին իչին հէր վազըթ աշըգ տըր, վէ քիմսէ սիզին միւրատընըզ, մէրամընըզա դարըլ տուրմաեաճագ տըր : Լաքին սիզէ տօսթանէ պիր նասիհաթ վէրիիւմ, շիմտիքի հալտէ պու սէրպէսթի-եթթինիզտէն իսթիֆատէ իթմէեին :

Կասթօն . — (Հէեհէճան իլէ) Նէ՞շին :

— Էվլէլ էմիրտէ Նէ՞րէեհէ կիտէճէսինիզ, — Եկիր-մի սէնէեհէ եագըն պիր գէմանտան պէրու թէրք իթ-միշ օլտուզունուզ Պօշար տը-Սարօն սօգաղընտաքի հէլքէլթիրաշիսանէնիզի մի պուլմագ ֆիքրինտէ՞սի-նիզ, Մօնկրէզէնտէքի էվճիեհէզինիզ սիզի դապուլէ հազը՞ր մը տըր դանընտասընըզ :

«Պուրատան չըգաղընըզտա, Նէ՞ եարաճագսընըզ,

«Վուգուաթլարը վէ եէրլէրի ունութմամըլսընըզ, ֆագաթ ատէմլէրին վէ եէրլէրին իսմինի ունութմուլ-

սունուզ . — Պէն օլմաեընճա հիշ պիր շէյէ թէշէպպիւս իտէմլզսինիզ . հաթթա թէհարրիեաթա տախի պաշա-եամազընըզ :

«Շուճու տախի իլավթէն պէեան իտէրիմքի, է-կէր սէրպէսթ գալմագ իսթէրսէնիզ, պիր միւտտէթ իչին օլտուն քէնտիսինիզի կէօսթէրմէմէքիկինիզ՝ է՞ն տաի էմրի պասիւրէթ իթթիլզաղընտան տըր, զիրա հիշ շիւպ-հէ եօգ տուր քի, տահա աղ էվլէլ մէվգուֆ պուլուն-մուշ օլտուզունուզ թիմարիանէնին տիրէքթօրու սիզի ֆէվգէլատէ արաթմագտա տըր :

Կասթօն, աթթէեհէրք պաշընը էյտի :

Մատամ Գուրավիլէֆ տէ իֆատաթընա շու եօլտա տէվամ իթտի :

— Սիզին մէվգուֆիեթիկինիզտէն պէրու Պօշար-տը-Սարօն սօգաղընտաքի իգամէթիկեաշընըզտա բէք շօգ վագըլար օլմուշ տուր : Խանէնիզին քիբասը վէրիլէ-մէտիկինտէն, էշեանըզ սաթըմըլ տըր : Խանէնին սա-հիպի իքի տէֆա թէպտիլ օլմուշ, վէ իւշ գաբուճու եէկտիկէրինի թէտգիլպ իթմիշ տիր : Մօնկրէզէն-տէքի օթէլլին սահիպի իլէ զէվի տէ վէֆաթ իթմիշէր տիր : Օ քէօյտէ սիզին հիշ պիր էսէրինիզ գալմամըլ տըր :

— Լաքին գըզըմ, գըզըմ Նէ՞րէտէ տիր :

— Անընտա, վալիտէսինին տէ իզլէրի թօղլարը դայպ օլմուշ տուր :

Կասթօն . — (Իքի էլլէրինի եէկտիկէրինէ գալմուշ-տուրարագ) վալիտէսի՞մ . . . քէնտիսինէ լանէթ օ-գուճամալընըմը . . . տիւլմէնլէրիմլէ իթթիֆագ իթ-մէմիշ մի տիր :

— Իսմինի խաթըրլա՞եօրմուսունուզ :

Կասթօն՝ պաշտօնը իբր իշխանի տէրութիւնէ ալլալ, պիր խոյլի տիւշիւնտիւ իսէ տէ, պիր նէթիճէեէ տէսթրիս օլմաեընճա, հիտաթիլէ,

— Ահ, գուվիլի հաթըզամ հիշ պիր իշէ ետրամա-
եօր... Փաղաթ աճապա նիշէեէտէք պու հալ տէվամ
իտէճէք տիր... Հէր նէ իսէ, նիշին պանա ալէադա-
տար օլուեօրտունուզ... նիշին պէնի գուրթարա-
նըզ... Ֆէլաթիթիմտէն նէ սուրէթիլէ խապէրտար օլ-
տունուզ: Պէնիմ քիմ օլտուղումու սիղէ քիմ սէօլէ-
տի... սիղ քիմսինիզ, վէ հէկէրչի սէվիլիլիւլէրիմտէն
հիշ քիմսէեի սուլմաեաճադ խիմ իսէ, պէնի հապս-
խանէմտէն, մէզարմտան տիւարը չըզարմադտա նէ
Փախտէ վար խի: Օրատա ճան չէքիշէրէք եաշամադ-
լըղըմ, վէ նիհաեթի գարանլըզտա խէքիլի էնֆաա իթ-
մէքիլիմ էվէա տէյիլ մի խտի, տէտի:

— Պու սիւալլէրի սիզտէն մէմուլ իտիեօրտում, —
Սիգի խօշնուտ իթմէք իթթէրիմ: Պանա դօնթէս Գու-
րալիէֆ տէրլէր:

— Զտան խտիրիմքի, իշպու Գուրալիէֆ իսմինի
զաթիշ իշիթմիշիմ տիր:

— Ուայր, սիղ պու իսմի ադաեմճէ իշիթմիշիմտի-
նիզ, պինապէրին պէնի թանըմազսընըզ, եիկիրմի պէնէ
մուգատտէմ պէն Ֆրանսատա տէյիլ խտիմ... պէն
տունլում... եալընըզ պիր օղլում վար սըր քի, պէ-
նիմ վէֆաթըմտա, գէվճիմտէն դալմըջ օլան սէրլէթի-
ճէսիմէեէ վարիս օլաճադ տըր: Վազթիլլէ Փաղիր ի-
տիմ, բէք չօգ միհն ու մէշադգաթ չէքտիմ... օլ քէ-
մաշտան պէրու, գալպիմտէ, Փաղիրլէր վէ միհն ու
մէշադգաթ չէքէնլէր հաղընտա Ֆէվգէլատէ մու-
հապպէթիմ պուլունմադտա տըր:

Կասթօն, — (Իշպու միւրապիճէ սէօղլէրտէն միւ-
թէէսսիր օլարադ:) Բէք կիւղէլ, բէք գիւեատէ ուլուլը
հիմէթ, տէտի:

Գօնթէս, մէրգումու պիր իսկէմիտէ օթուրթտու-
ղու կիլի, քէնտիսի տէ, պիր իսկէմիտէ օլարադ գար-
չըսընտա օթուրտու, վէ շու եօլտա քէլամա տէվամ
իլլէտի:

— Լաքին Ֆիլիլիեաթ օլմաեընճա, սէօղլուն հիւք-
միւ օլամադ, իմտի, թէսատիլի իտէճէկիմ քեաֆիէ-
յի պէտպախթարը թէսէլի վէ թէսրի իթմէքի, սէր-
վէթիմ սուրէթի նէճիպլէտէ գուլլանմաեա գարար
վէրտիմ, — եալընըզ պու իֆատէմ, նէտէն տօլաեը
հաղընըզտա ալէադատար օլմուլ օլտուղումու իշա-
հէ քեաֆի իսէ տէ, սէրկիւղէլթիլէրինիլի վէ Ֆէլա-
թէթիլէրինիլի նա՞լը անլամըջ օլտուղումու իֆատէի
վազըմ իշգահ իտէմէզ:

— Էվլէթ, մատամ:

— Իմտի, անը տա շիմտի անլաթաճաղըմ:

— Սէօլլէեիս, մատամ, սէօլլէեիս:

— Իզտիվաճըմ էսնաընտա, գօնթ Գուրալիէֆ իլէ
պէրապէր բէք չօգ սէյեահաթ իթտիմ: Էվրօթա, Ամէ-
րիգա վէ Հինտիսթանը տօլաշտըմ: Հինտիսթանտա
գէվճիմի զայպ իթտիմ, վէ օրատա, վաթանտաշլարը-
նըզտան պուլունան Բօլ Կօսէն նամ քիմսէեէ թէսա-
տիլ իլլէտիմ:

Կասթօն, — (Սարսըլարադ:) Բօլ Կօսէն մի... Բօլ
Կօսէն մի... պէն պու իսմի իշիթմիշիմ տիր, վէ Է-
շիթտիլիմէ տէ էմինիմ:

— Էլաթթիլէ խաթըրլամալըսընըզ... հէմտէ կէնճ-
իկինիզտէ տօսթունուզ պուլունմուլ օլան պիր զաթը

խաթըրլամամանը զա՞պիւ մի տիր... Հաթթա մէր-
գում, սիգին աչգ ու սէվտա հիքեաեէնիզէ տէ մահէմի
էսրար օլմուշ տուր :

Հէյբէլէիւրա՞... տայիմա գումվիլէի հաթըրգանը զա-
րարթմագտա օլան պուլուլթու տէֆ իթմէք իւզրէ իքի
տէֆա էլլէրինի անլընա կէօթիւրաիւ, վէ պիրտէն
պիրէ մէսէրրէթլէ :

— Էվվէթ, էվվէթ, խաթըրլամամ... Բօլ Կօսէն...
պէնիմ էն էյի... Եէկեանէ տօսթում տուր, տէտի :

— Գրգընըզն տա սաղտըճը օլմուշ տուր :

— Էվվէթ, էվվէթ, գըզըմըն սաղտըճը տըր... Նիմ-
տի նէ՞ Էարընօր, նէ՞րէտէ տիր :

— Էօլմիւշ տիր :

— Էօլմիւշ միւ տիր :

— Էվվէթ, պիր գաշ աջտան պէրի էօլմիւշ տիր :
Պու արա Կասթօն պաշըն էյաիկի կիպի, կէօզլէ-
րինտէն տէ իքի տամլա եաշ ագտը :

Գօնթէն չու եօլտա տէվամ իթտի :

— Քիւնտիսի պէնիմ օտթում իտի... հիյիլի վէ-
ֆաթընտա կէօզլէրինի պէն գարտում... խաթթալըզը
զէմանընտա չօգ աէֆա սիզտէն պահս իտէր իտի : Պի-
րիպիրինիզէ օլան մուհապալէթիինիզի սէօյլէտի, վէ Հին-
տիսթաանա մուվասըլէթիինտէն պէրու սիզտէն հիշ պիր
խանէր ալմաըզընը, հիշ պիր մէքթուպունա ճէվապ
վէ... տիկինիզի, վէ քէնտի էմրիլէ իճրա իտիլէն թէ-
հապրանաթ սէմլէսիգ գաղտըզընտան, նէ օլտուղու-
նուղու պիլէ մէտիկինի պէնա իթտի :

— Պիչարէ՞ տօսթ... տաը՞գ տօսթ...

— Օլ վազըթ, մէրգում օլանա, Յրանստա ալտէ-
թիմտէ սիգի արանըզ պուլմագլըզը, վէ էն սօն տա-

զըգասընտա պիլէ, քէնտի Ֆիքը վէ միւլահապսը սիգէ
հասը օլուճմուշ օլտուղունու իգրար վէ պէնա իթ-
մէքիկիմի վաա իթտիրտի, Եէմին իթտիրտի :

Օլ անէ տէկին Կասթօնուն սիմասը, մահգուն ֆա-
գաթ սաքին օլտուղու հալտէ, պիրտէն պիրէ թէպտիլ
օլարագ :

— Պէն, պէն իսէ, նանթէօլուգլա անը ունութ-
տում... Ֆէլաքէթլէրիմին պաշլամաըզը օլ մուսիպէ-
թէնիկը կիւնտէն պէրու եալընըզ պիր շէյի, տայիմա
այնի մատտէերի տիւշիւնտիւմ, նիհաեէթ թէճէննիւն
իթտիւմ, աէտի, վէ պաշընը էլլէրի տէրունիտէ ալա-
րագ, հարէքէթի մէյեուսանէ իլէ :

— Ալշագլար ագլըմը շէլտիլէր, պէնի մէճնուն
իթտիլէր, տէյի իւալէթէն տէրմիւնա իթտի :

Մատամ Գուրապիէֆ՝ մէրգսմուն հալինտէ գու-
հուրա կէլէն թէպէտալիւտէն տիւշարը էնտիշէ օլա-
րագ :

— Սիւքիւնէթի էլտէն պրագմանըն, իթաաթ ի-
տին, եօգնա... տէտի :

Կասթօն. — (Պիրտէն պիրէ սարսըլարագ...) Էվվէթ,
էվվէթ, իթաաթ իտէրիւմ. սիւքիւնէթիմի զայպ իթ-
մէմ... սէյլէեին... Բօլ Կօսէնտէն պահս իտին :

— Բէք էյի, պէնի տիւշէեին. Յրանստա ալտէ-
թիմտէ, տօսթունուղտան ալմըշ օլտուղում մալիւ-
մաթ մուճիպիւնէ, Պօշար-տը-Սարսն սօգազընտա վագ-
թիլլէ իգամթ իթմիւշ օլտուղունուգլ իանէեէ կիթ-
տիմ :

— Խաթըրլամանում... խաթըրլամանում...

— Ագալմէճ տալի պէնա իթտիկիմ վէճէլէ, օ
թէշէպպիւսիւմտէն սէմլէն հասըլ օլամատը... օ էվտէ

իսմինիպի պիլէն պիլէ եօգ տուր. . . Պուսուսն իւղէրինէ Մօնկրէզնէ կիթտիմ իսէ տէ, եինէ հազգընըդտա հիչ պիր մալիւմաթ ալամատըմ:

Կասթօն. - (Տիլէրինի սըգարադ.) Հիչ պիր մալիւմաթ ալամատընըզ հա' :

— Էվվէթ :

— Գըզըմ. . . վալիտէսի. . . նէ՞ օլմուշար :

— Անէր տէ սիզին կիպի դայալ օլմուշար, սիզին կիպի պուբուսմադ պիր հալէ կէմիշլէր տիր :

— Էօյլէ իսէ սիզ պու մալիւմաթընըզը քիմտէն ալտընըզ. Պէնիմ հազգըմտա քիմ սիզէ մալիւմաթ վէրտի :

— Պէն հէր թարաֆտա թահգըգաթ իճրա իթտի-կիմ միսիլու, Սալէթրիէրէ տախի կիթմիշ օլտուղուստան, օրատա պիր իհթիեար գատընը իսթիճիւպ իթտիմ. . . վազթիլլէ խանէնիդտէ գարուճուլուզ իթմիշ օլան պու գատըն՝ սիզին թէճէնիւն իթմիշ օլտուղուստուզու, վէ պիր թիմարխանէտէ թէճիզըֆ իտիմիշ իտուկինիզի իշիթտիկինի պէեան իլլէտի :

«Օ տազըգատան իթիպարէն թահգըգաթըմ գօլայալալու չիւնքի օնտան սօնրա րօսթ կէլա արամա-եարադ, պիր իք ուճու սլուլտում:

«Իսմիմ, ճէմլեթի իճթիմալլէ տախիլլիտէքի վազիեթիմ, վէ խուսուսիլլէ սէրվէթիմ սաեէսինտէ, հէր թարաֆտա իսթիհալլը մալիւմաթ իտէպիլիր իտիմ, վէ տիւսիզլէրի սէօլլէթէպիլիր իտիմ:

«Պինապէրին ազ վազըթտա, սիզին իսմինիզտէ պուլուսան պիր տալէմին՝ տօգթօր Սալտանըն թիմար-խանէսինտէ մէվգուֆ օլտուղուստ խապէր ալտըմ. . .

— Զընտանճը. . . ճէլլատ. . .

— Պիզգաթ օ թիմարխանէքէ կիրմէլիկիմ վէ իսթիճիւպ իթմէլիկիմ միւմքինսիզ իտի, չիւնքի պի-րինճի սուալլէրիմտէ չիւպհէ տալէթ իտէճէկիմ տէր-քեար իտի, Պու սէպէպլէ, քէնտի տալէմլէրիմտէն պի-րինի կարտիան մազամընտա մէվգուլ թիմարխանէքէ կիրտիրմէրի տիւլիւնտիւմ. . . իշթէ սիզի, պու տալէմ, օ՞ ճէհէնէմտէն գուրթարու :

— Ահ, մատամ, չիւքրանիյեթիմի սիզէ պէեան իտէպիլլէճէքմիեմի :

— Էվվէթ, իտէպիլլէքսինիզ :

— Նէ՞ սուրէթլէ :

— Շիմարիլլէ պու խուսուսու սիզէ պիւտիրմէք պէյ-հուտէ տիր, եալընըզ շուրասը մալիւմիւնիւզ օլտուքի, կիւնիւն պիրինտէ սիզտէն պիր շէյ տիլէճէեիմ, Տիլէեքէկիմ մատտէ հազգընտա մուվաֆֆադաթ իտէճէքմիսինիզ :

Կասթօն՝ գօնթէսին իքի էլլէրինի թութուպ, քէմալը հիւրմէթլէ պուս իտէրէք, շէօյլէ պէեան իթտի :

— Հիւրրիեթիմի պանա պախշ իթմիշ օլտուղու-նուզ հալտէ, պու խուսուստա չիւպհէ իտէպիլլէրմի-սինիզ, սէվիլիլլէրիմտէ պանա իեատէ իտէճէքսի-նիզ, եախտ հիչ օլմազտա իեատէէ տայ իտէճէքսի-նիզ, էօմրիւմիւ ուզուսն պիր իշթէնճէքէ գօլմուշ, պանա ճէվր ու ճէֆա շէքտիրմիշ, վէլհասը պէնի թէճէնիւն իթտիրմիշ օլան ալչազըլլարտան ալազը ինթիգամ իշին պանա մուալլէնթտէ սլուլուսմազգ-սընըզ. . . Մատամ, պէն հէր շէյի սիզէ պօրճուեում, պինապէրին պէնտէն թալէպ իտէճէկինիզ մատտէ հէր նէ իսէ, եարապիլլէճէկիմ պիր շէյ օլտուղու հալտէ,

— Իլէրուտէ կիտէրիզ . չիմտի սիզ շունու պանա պիւտիւրին քի , տօգթօր Լուաղօ իսմինտէ պիւրինի թա- նըտընը մը :

— Լուաղօ՝ մու . (պիր դաշ սանկեէ տիւ շինտիւ ք- տէն սօնրաւ) պու ատէմի թանըմաեօրում , վէ պու իս- մի իշիթմիւ շլմատըլըմա էմինիմ :

— Բօլիսէ մէնսուս քիմսէլէր իլէ միւնատէպաթընըզ օլմուշ մու տուր :

— Բօլիսէ մէնսուս քիմսէլէր իլէ՞ մի . . . աշլա , աս- լա քէնտիլէրինի թանըմամընմ տըր :

— Տօղթում , սիւ քիւնէթի էլտէն պրադմտըն , վէ տօղրուտան տօղրուեա սիզէ խիթապ իտէճէք սիւալ- լէրիմ պուլուեմատըլընտան , աշգ ու մուհապպէթինի- զին հիքեաեէսինի վէ Սարտա թիմարխանէսինտէ թէվ- գըֆ օլուեմանըզտան էվվէլ կէշէն վազըալարը , խա- թըրլաեապիլտիկինիզ մէրթէպէտէ նազլ խոին :

Կասթօն , - (Ճանլանարադ , վէ կէօզլէրի զիւատէճէ բարլաեարադ) էվվէթ , հէր շէյի , եաթօտ տահա տօղ- րուսու ունութմամըլ օլտուղում շէյլէրի սիզէ նազլ խաշէէիմ . զիրա շուրաեը պէեան իտէրիմքի , պաշըմ դաեէթ գայիֆ օլտուղու կիպի , գուվվէյի հաֆըզամ տա միւքէմմէլ տէյիլ տիր : Բէք չօգ միհն ու մէշադ- գաթ շէքմիշ օլտուղում ճիհէթլէ : մուալէնէթինիզէ միւհթմաճըմ :

— Էլիմտէն կէլտիկի մէրթէպէ սիզէ մուալէնէթ իտէճէկիմտէն , կէշմիշ գէմանը դահրէի իխրաճէ մու- վաֆֆադ օլապիլէկիմիզի մէմուլ իտէրիմ : Հայտէ , խաթըրէլէրիւիզի թօրլաեըն տա իֆատէի հալէ իպ- թիտար իտին : Սիզի տինէեօրում :

Կասթօն՝ եէնիտէն անլընը էլլէրի տէրունինէ ալ-

տը , կէօզլէրի դարիպ պիր պազըլ քէսպ իթտի , վէ պիր դաշ սանկեէ սօնրա , շու եօլտա քէլամա պաշ- լատը :

— Պիր չօգ գէման էվվէլ . . . էվվէթ , միւտտէթի մէտիտէ ադտէմ . . . Փադաթ տէրխաթըր իտիեօրում . . . պուլութ արատընտան կէօրիւրճէսինէ կէօրիւեօրում :

Պատէհու մէրգում , եալաշ վէ միւթլէրաթիտ պիր սէտա իլէ , Թէշէզ Տօմօն հազգընտաքի աշգ ու մու- հազպէթի հիքեաեէսինէ պաշլատըր . անճադ մէրգումէ- նին իսմինի խաթըրլաեամատըլընտան , Օ տիեէրէք սէօզլէնէ տէվամ իթմէքտ խոի : Շուրաեը տա պէեան խաշլմքի , Կասթօն , հէր նէ գատար վազթիլլէ սէվ- միւ օլտուղու Թէրլզի՝ քէնտիսինի էլէ վիրմիշ տիր դանըլա լանէթլէնիշ խաի իսէ տէ , երնէ գալպիւտէ- անըն հազգընտա հուսուլէ կէլմիշ օլան մուհապպէթի սէօնմէմիլ խաի :

Պիշադ տաշմ , Էօթէնի Տօմօնտան , օլ խային վա- լիտէլէն զահս իթտիքճէ , ՎԱԼԻՅՏԷ քէլիմսինի գուլ- լանմադտա խաի :

Կասթօն Տօպէրիվ , կէնճիկի գէմանընտա , ետնի երկիրմի սէնէ Կվէլ վազը օլմուշ օլան Փաճխանը թի- ֆէրրուաթը խոտուսիեէսինտէն հիշ պիրինի ունութ- մամըլ օլմատըլա , էն ճիւզի վազըալար պիլէ Փիք- րինտէ ճէվէլան իթմէքտէ , վէ պիրտիւն պիրէ գարան- լըզտան ըլըզ կէօրիւրճէսինէ ալիքեարէ չըդմազտա խաի :

Պու հիւքեանէ՝ պիր ստաթտան զինատէ իմթիտատ
 իտիրպ, միւտտոյթի մէգքերէնին խթամընտա, գու-
 րաք թօլլարը սօղուգ պիր թէր իւն ըսլանմը, վէ
 էլէէրի տիրթրէմէքտէ պուլունմուշ օլտուղու հալտէ,
 կասթօն, հիքեանէնին, էօթէնի Տօմօնուն խանէսինէ
 կիրտիկի տէհէթի տագըգասընա վասըլ օլտու, օլ
 տագըգասնա քի, էթրաֆընտա պուլունանլարըն ճիւմ-
 լէսի գօլլարընը աշարագ քէնտիրինէ աօղրու տէօնիւպ,
 պոս ստոխմ միճնոնն տոնր տէտիրէլէրի կիպի, Թէրէդ տա-
 խի, խէեանլի պիր թասվիր միսիլու պէեանդ պիր չար-
 շապա սարըլմըլ օլտուղու հալտէ, տիրէրէլէրի կիպի
 էլինի եօգարը գալարարագ, պոս ստոխմ միճնոնն տոնր
 տէմիւ իտի:

Կասթօն, գուզվէթ վէ թագաթտան տիւլէրէք,
 շէօլէ իւպվէ իթտի:

— Էլան պոս ստոխմ միճնոնն տոնր քէլիմէլէրիի թէ-
 լէֆիլիւզ իտէն աշտալարը իշիտիեօրում:

«Օ անտէ էօլէ սանտըմքի, աեաղլարըմըլ ալթըն-
 տա սօլուունան տէօլէմէ չէօքիւեօր... կիօլլէրիմին
 էօնիւնտէն աթէշ գըղըլճըմլարը կէշտի... գուլաղլա-
 րըմ զարիպ սէտալէր իլէ տօլտու... էլլէլիմ պիր իս
 թինատկեան արատը իտէ տէ, պուլամաշ:

«Իմտի, գայագըլ եէրէ տիւշտիմ:

«Կէօլլէրիմի աշտըղմտա, քէնտիլի թիմարիտնէ
 գօղու ունտա պուլտումքի, գօլլարըմ մէճնունլարա
 մախսուս օլան եէլէլէ թագեիք իշիտէ պընմըլ խտի,
 վէ էթրաֆընտա պուլունան թանըմաղըմ քիմաէ-
 լէր տէ, վԱԼԻՏԷՆին խանէսինտէ օլանլար կիպի,
 պոս ստոխմ միճնոնն տոնր տէլի թիքրար իթմէքտէ
 իտիրէր:

«Վէ տէնէլէրէ, պու խաթըրէլէր իշինտէ եաշա-
 տըմ, լաքին պիլմիմքի պու հալէ նա՞ղը եաշամագ
 տէնիլէպիլէճէ տիր:

«Էթրաֆընտա պուլունանլարըն ճիւմլէսի՝ տիվանէ
 օլտուղումու միւքէրէրէն պէեան խտիեօրլարը: Պու
 վէճէլէ տիվանէ օլմամագըղըմ գապիլ մի խտի:

«Էզվէթ, թէճէնիւն իթտիկիմի պիլիեօրում, լս-
 քին շիմտի տէ աղլըմ պաշըմտա պուլունաուղունու
 պիլիլիմ:

Կասթօն Տօլլէրիվ, հիքեանէսինի իքմալ իթտիկին-
 տէ աեաղա գաղըպ, զանն իտէրսին քի սօն աշօլլէրի-
 նի թէշգիպէն, կէօլլէրի հատտէն զինատէ աշըլար,
 եիւզիւ պուրուշտու, ագաի վիճուտիեէսի տիրթրէմէե
 պաշտալ, վէ հալ ու թալլընտա ֆէլգէլատէ պիր
 թէպէտալլըլ զուհուրա կէլտի:

Գօնթի, իշպու ֆէլգէլատէ թէպէտալլուին նէ-
 թիճէլէրինտէն տիւշարը տէհէթ օլարագ, Նիգօլաեք
 շաղըրալ:

Մէրգուլ Ռուսիլը խըզմէթքեար աճէլէթէն կէ-
 լիւպ, Կասթօնուն պիլէքէլէրինտէն թութտուղունտան,
 մէրգումու հարէքթտէն մէն իթտիկի կիպի, մատամ
 Գուրալիէֆ սախի էզվէլէ թէտարիք իթմիւլ օլտու-
 ղու իլաճտան իր գաշ տամլա պիշարէլէն իշիրտի:

Անինաէլ պուլաճըն թէէսիրիլլէ Կասթօնուն հէ-
 ելճանըլ հալի թէսիլին օլտուղունտան, գօնթէն, մէր-
 գումու էնլի պիլ սէտիրէ եագըն կէօթիւրէլէք:

— Տօմօն, լուրտա պիր ագ եաթըն քի քէսպի
 իսթիրաշտթ իտէպլսինիդ, տէտի, վէ պատէհու Նի-
 գօլաեա իտիթապէն — Աշպլէեին արապաեը հաղըրա-
 օրըլար, տիշարը շըաճաղլմ, տէլի պէեան կիլտի:

Պատէհու մէրգումէ, Բուս խըզմէթ քեարըյա պիր-
լիքտէ օտանը թէրք իթտի:

Կասթօն Տօսլէրլիին հիքեանէսինտէն մատամ Գու-
րավիէֆ, Կասթօնուն սէվմիշ օլտուղու գըզըն ֆամիլ-
եաը: Գըզլարընըն նամուտունու մուհաֆազա իթմէք,
վէ մուսախարէն անը զէնկին պիր քիմաէ իլէ էվէն-
տիրմէք իւզրէ, պիր տուզագ թէրթիպլյէ, պիշարէ
Կասթօնու օ տուզաղա տիւշիւրմիւշ օլտուգլարը, վէ
վազը օլան խէթանըն իզինի թօղունու զայս իթտիր-
մէք իշին, մէրգումու, մալիւմ օլան թիմարխանէտէ
թէվզըֆ իթտիրմիւշ պուլունտուգլարը նէթիճէսինի
չըգարտը:

Իմտի, պու ֆամիլեանը թանըլարընտա, գօնթէս,
էօյլէ գուլվէթլի սիւահարա մալիք օլաճագ իսի քի,
պու սիւահար սանէսինտէ, Բօլ Կօսէնին միլեօնլարը-
նա վարիսէ օլան գըզը պուլմագտա կիւճլիւք շէքմէ-
եէճէկի տէրքեար իտի:

Հաւսու քի օ ֆամիլեանը նէրէտէ արամալը, վէ
նէրէտէ պուլմալը իտի: Կասթօնուն իֆատէսինտէն,
քէնտիսինին Պօշար-տը-Սարօն սօգաղընտա իգամէթ
իթտիկի էանատէ, մէգքիւր ֆամիլեանըն ժալի քէնտի
խանէսի եագընընտա իգամէթ իթտիկի անլաշլարըն-
տան, մէրգումուն, պու էվի կէօսթէրմէսի լազըմ կէլ-
մէքտէ իտի իտէ տէ, պազալըմ կէօսթէրէպիլիւր մի
իտի:

Նիգօլա, արապանըն հազըր օլտուղունու խապէր
վէրտի: Գօնթէս, օլ էսնատէ հազըր պուլունտուղուն-
տան, Կասթօնուն տալիքսինէ կիտէրէք:

— Տիւարը չըզըեօրուգ, կէլին, տէտի:
Կասթօն. — Նէրէէ կիտէճէէիլ:

— Տիւլմէնլէրինիզին իզինի արամաեա:

— Բէք էյի, չարուգ կիտէլիմ:

Պու արա Կասթօնուն կէօզլէրի ֆէվզէլատէ բար-
լամագտա իտի:

Բուսիւլը խըզմէթ քեար, մէրգումուն պաշընա պիր
չարագ կիեինտիրտիկի կիպի, Գօլթուղունու տալի
թագալիմ իլէ աշաղընա էնտիրտի, վէ Կասթօն՝ մա-
տամ Գուրավիէֆ իլէ պիրլիքտէ օթուրմալարընը միւ-
թէլագըպ, արապա եօլա չըգտը, վէ ազ վագըթտա
Պօշար-տը-Սարօն սօգաղընա մուվասըլէթլէ, մատամ
Գուրավիէֆ վէ Կասթօն արապատան էնտիլէր:

Պիշարէ հէքէթիւրաշ՝ էթրաֆընա կէօզ կէզտիրմէք-
լէ, պուլունտուղու մահէլլի անինտէ թանըտը:

Մէրգում, Չնիւմէրօլու խանէէր կէօսթէրէրէք,

— Իշթէ, պէնիմ իգամէթ կեանըմ վէ հէյքէլթի-
րաշխանէմ պուրասը իտի, Օ տա շու խանէտէ իգա-
մէթ իտի իտի, վէ շու բէնշիլէ՝ օտաընըն բէնշիլէսի
իտի, տէտի, վէ սէօյլէտիկի մահէլլէրի բարմաղըյա
կէօսթէրտի:

Գօնթէս. — Գա՛շընը գաթտա:

— Իւսթաէ... պիրինճի... իքինճի... իւշիւն.
ճիւ... գաթտա...

— Օ կէնճ գառընըն իսմի նէ՞ իտի. էվինիզին գար-
չըսընտա պուլունտան խանէտէ իգամէթ իտէն գատը-
նըն իսմինի խաթըրլա՞եօրմուտունուգ:

— Պայր:

— Պէնիմլէ կէլին:

Պէօյլէճէ իքիսի տէ թրիւսէն սօգաղընտաքի էվէ
կիրտիքլէրինտէ, Գօնթէս, գարուճունուն տայրէսինէ
տօղըն իլէրլէտի:

Կասթօն, մէզքիւր տարիքէէ վասըլ օրաճաղը սը-
րատա տուրուպ,

— Պուրասը տէյիլ տիր, տէտի:

— Տիմէք եանըլըն օրսուռնուզ:

— Ուսյր, լաքին պէնի պու էվտէ թէվգըֆ իթմէ-
տիլէր: Օնուն ֆամիլեառը պու էվտէն տիկէր պիր էվէ
նադլ իթմիլէր իտի:

— Սիգի թէվգըֆ իթտիքլէրի գէման, նէրէտէ ի-
գամէթ իտիեօրլարտը:

— Աշաղըտա... քէօրիւլէրի կէչմէլի:

— Նէհրին տիկէր թարաֆընտա՞մը:

— Էվվէթ:

— Սօգաղըն իսմի նէ՞ տիր:

— Պիլմէտիկիմ մալիւմէնիւղ օլտուղու հալտէ,
նա՞սըլ սօրու եօրսուռնուզ:

— Պէնի օ սօգաղա, օ էվէ կէօթիւրէպիլի՞միսինիզ:

— Կէօթիւրէպիլիլիւրիմ գանն իտէրիմ:

— Բէք էյի պէքլէնինիզ. էվվէճէ պուրատա թաշ-
գըգաթ իճրասը՝ էէր հալտէ ֆաիտէի տիր:

Գարուճու, մէրգուճարըն, խանէնին տէհիլգինտէ
տուրուպ կէօրիւշտիւքլէրինի միւշահէտէ իթմէսի իւզէ-
րինէ, օտասընտան չըգտը, վէ գօնթէսէ խիթապէն,

— Մատամ, նէ՞ արգու իտիեօրսուռնուզ, տէտի:

Մատամ Գուրապիլիֆ՝ սատէ պիր մալիւմաթ ալ-
մագ իսթէեօրուզ, տէյի պէեան իլէ, 1867 թարիսին-
տէ, էվին իւշիւնճիւ գաթընտա հա՞նկը ֆամիլեա-
նըն իգամէթ իթտիկինի սօրտու:

1867 տէն պէրու խանէի մէզքիւրուռն սահիպի իւշ
տէֆա, գարուճուսու տէօրթ տէֆա, վէ միւթէճիր-
լէրի տէ թապիի տահա զիեատէ տէյիլմիլ օլտուղուռն-

տան, մէրգուճ գարուճու միւսայիւ պիր ճէվապ վէ-
րէմէտի, վէ Կասթօն օրատան հիյնի մուֆարադա-
թընտա, իւզէրինտէ եինէ պիր հալը ֆէվգէլատէ հու-
սուլէ կէլտիկինտէն, եօլ քէֆիգէտի պիլէկինտէն թու-
թարագ,

— Տիգգաթ իտին. էկէր օրանա իթաաթ իթմէգօե-
նիզ, սիզի թէչըք իտէրիմ: օ հալտէ սէվիլիւլիւնիգիւ
վէ գըզընըզը պուլմաթ է՞յլէ տուրուռն. եէնիտէն
տօգթօր Սարտանըն էյինէ տիւշըսինիզ քի, մէրգու-
մուռն թիմարխանէսինտէ պէքլէնէն հալի տէ պիլիքսի-
նիզ, տէտի:

Կասթօն. — (Տիթրէնէրէք վէ իքի էլլէրինի եէկաթ-
կէրինէ գալուշտուրարագ.) Աֆվ իտին, մէրհամէթ
իտին:

— Էյլէ իտէ, սիզտէ իթիտալ վէ սիւքիւնէթի
ղայպ իթմէեին:

— Էվվէթ, էվվէթ, էմր վէ իսիթարընըգա միւթի օ-
լաճաղըմը վատ իտէրիմ:

Պու սէօղլէրտէն սօնրա իքիսի պիրլիքտէ թէջրար
արտալարընա լաքիպէն եօլարընա տէվաթ իթտիլէր:

Մատամ Գուրապիլիֆ՝ Կասթօնուռն իւզէրինտէ իճրաի
թէէսսիր խալպիլմը իշին գուլլէթիլ պիր թէտաթի
պուլմուշ իտի. է՞յլէքի պիլշարէ ատամճըղազ ելինտէն
թիմարխանէտէ թէվգըֆ իտիլէնիզի գօրգուռնուլա չօ-
ճուգ կիպի իթաաթ իթմէքտէ իտի:

Սրապաճը, գօնթէստէն ալմըլ օլտուղու թալիմաթ
մուճիպիլնէ Բօն-Լօայեալ քէօրիւսիւ թարաֆընա
կէլտիկինտէ տուրտուրուռնտան, մէրգուճ արապատան
էնտի վէ Կասթօնուռն տա էնտիրտի:

Գօնթէս, Կասթօնա իթապէն:

— Պանա րէնպէրլիք իտէճէկինիզ մահէլլ պուրասը տըր, պագըն վէ տէրխաթըր իտին, տէտի:

Տօպէրիվ էթրաֆընա կէօզ կէգտիրիպ, կէչմիշ զէ-մանաա կէօրմիւշ օլտուզու եհրլէրի տէրխաթըր իթ-մէկէ սայ իթտի, լաքին պիր խայլի վագըթտան պէ-րու ունուլթմուշ օլտուզու շամաթա վէ կիւրիւլթիւ, պէյնինի օլ տէրէճէ սարսափաա իտի քի, սուհուլէթ-լէ տիւշիւնիւպ խաթըրլաեամամագաա իտի:

Մատամ Գուրափիէֆ, էնտիշէլի պիր սուրէթտէ մէրգուսու թէտգիգ իթմէքտէ իքէն, նահէհան սար-սըլտըզընը, վէ օանէ տէկին միւպչէմ օլան կէօզլէրի պագընընաա դարիպ պիր բարլագըլգ հուսուլէ կէտի-կինի միւշահէտէ իլէ:

— Յիքրինիգտէ նի^օ տէնիւեօր: Պուլունտուզու-նուզ մահէլլի թանը^օթորմուսուսուզ, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, էվվէթ, պէնի թէվգըֆ իտէն խասիմէ-րիմին խանէսի պու թարաֆլարտա իտի, տէյի Կասթօն ճէվապ վէրտի:

Մէրգուս, պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա, է-լիյլէ Րօայեալ քէօթրիւսիւնիւ վէ Պագ սօգաղընըն աղ-զընը կէօթէրմէքտէ իտի:

Գօնթէս - Մուհրապչէնիգին ֆամիւեասը օլ թա-րաֆտա մը իսքեան իթմէքտէ իտիլէր: Պուրատա^օ մը տիւշմէնլէրինիգին էլինէ տիւշտիւնիւզ:

— Էվվէթ... կէլինիզ...

— Բէք էյի, օ թարաֆա կիտէլիմ:

Մատամ Գուրափիէֆ, արապաեը զաեէթ եափաշ սուրէթտէ արգաստան կէթրիմէսինի արապահըեա իւ-թար իլէ, քէնտիսի Կասթօնուսն գօլթուզուսա կիրիպ:

պիրլիքտէ Րօայեալ քէօթրիւսիւնտէն պիլմիրուր, Պագ սօգաղընա տախիլ օլտուլար:

Կասթօն, նէրէեէ կիթմէքտէ օլտուզուսու պիլէն պիր առէմ կիպի միւսթագիմանէ երւրիւեհէք, վէր-նէօյլ վէ Պագ նամ սօգաղլարըն պիրլէշտիքլէրի պիր մահէլլտէ տուրտու, վէ օրատան սօլա սարըզ, պիր միւտտէթ տաշա գաթը մէսաֆէ իտիլտիքտէ, 17 նիւ-մէրօլու խանէնին գարշընընաա թէքրար տուրտու-ղունտա, եօլ լէֆիգէսի,

— Կէլտիք մի, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, պուրատա իսէ տէ, էվին երւգիւ վէ գա-բուսու պիւթիւն պիւթիւն տէյիւլմիշ տիր:

— Եանըլմահասընըզ:

— Սայր, օնու արամագ իշին պուրաեա կէլմիշ ի-տիմ: Պու էվտէ պանա, պու առէմ տիվանէ տիր: տէտիլէր: Պուրատա պէնի թէվգըֆ իթտիլէր. եա-նընտաքի էվլէրի թանըեօրուս, եալընըզ պունու թա-նըմսեօրուս:

— Յիլվագը գաբուսու իւզէրինտէքի 1872 թարի-խէ պագըլըրսա, պու էվ տիւշար օլտուզուսուզ ֆէ-լաքէթտէն սօնրա ինշա իտիլմիշ տիր: Պու ճիւմէ իլէ իշէրի կիրիպ, թահզըգաթը լազըմէեի իճրա իտէլիմ:

Մատամ Գուրափիէֆին ալտըղը մալիւմաթըն նէ-թիճէսի շունտան իպարէթ պուլունմուշ տուր: 17 նիւ-մէրօլու խանէ, Մագ-Մահօն առքէրինին Բարիսէ տու-

խուրի էսնապրնատ, Գոմիւն էֆրատը թարափընտան իշրադ խորիմիւ, վէ խանէ ոահիպի իւն գարուճուլարը տա գուրչունա տիգիւմիւնէր, վէ իրթէսի սէնէ, սահիւպի խանէնին պիր վարիսի, պինայը մէզըիւրու, թէք-րար ինչա իթտիրմէքլէ, տէրուենիտէ պուլունան միւս-թէհէրլէր ազ պիր դէմանտան պէրու օրտտա եէրէշ-միւլէր խոր:

Գօնթէս, հիշ պիր սէմէրէ հասըլ իտէմէտիկինտէն տօլանը մէյեուս օլարադ ալտէթլէ, Կասթօն իլէ պէրապէր արապտսընա բարիւլ օլտուդտան սօնրա, քէնտի օթէլինէ տէօնմէք իոթէտիկինի արապաճըրեա էմր իլլէտի:

Վազաա պիր թարափտան գուհուրա կէլէն մէվանի վէ միւլքիւլաթ վէ տիկէր թարափտան Կասթօնուն՝ միւնափաթի թլմուշ օլտն էլխառն խորմէլինի ալլա խաթըրլաեամամաք քէյթիէթի՝ ինսանը քեամիլէն մէյեուս իտէճէք հալլէրաէն խոր իտէ տէ, գօնթէս երիւնէ մէյեուս օլմանըպ, օղլու Սէրթի, Բօլիօնէնին միւրա-սընա սահիւլ զըլմադըղըն մուխաթարալը վապթտը-նա միւրաճաթ իթմէգտէն չգլլէլ, սօն պիր թէշլ'պ-պիւստէ տափի պուլունմադ իսթէմէքտէ խոր:

Մուխաթարալը վաթըթա տլտիկիմիւ, էճնէպի պիր գըղը, սաթթէ էվրադ վէ սայրիւ իլէ Կասթօն Տօպէ-րիլին գըղը մադամընտա դապուլ իթտիրմէքտէն ի-պարէթ ոլուպ, Սաթիւրնէն Բիկօ վէ Ֆաշիլքս ժարի միսիլու միւլիւնիւրէ մալլը օլտն պիր գարը իշին իտէ, պու նէթիճէն տէսթրէս օլմադըղտա հիշ պիր միւշ-քիւլաթ պուլունմանըպ, անճադ պու թէպալիլէ միւ-րաճաթ իթմէք իշին, էն սօն իւմիա զիւսաընըն սէօնմէսինէ պէքլէմէսի թապիլի խոր:

Խուսուսիլէ Ֆէլիքս ժարիւնին, տօգթօր Սարտա-նըն թիմարխանէսինտէ պիր միւտտէթ տաճա իճրաի նէզարէթէ տէվամ իթմէսինէ պէքլէմէսի բազըմտէն խոր: Ֆէլիքս, Կասթօնուն ֆիրարընա մուգաֆֆադ օլմասըլա, պիր բլանը եալընը պիւշիւնմէք տէյիլ, իճրա իթմէկէ տափի միւգթէտիր օղտուղունու իսպաթ իթմիւ խոր:

Հասըլը մէրգոււ, գօնթէսին էմիլիէթի քեամիլէ-սինի դազանըլ օլմասըլա, մէրգումէ, քէնտի քէն-տիէն շէոյլէ ալմէքտէ խոր:

— Պիր կիւն տէյիլ իտէ օ պիր կիւն, Սարտա, Կաս-թօնուն ֆիրարընը ալեագատարանա պիլտիթէճէկին-տէն, պուլար թիմարխանէն գօշուլաճադար, վէ ժարի տէ պուլարըն կէլիշինտէն իսթիֆատէ իտէճէք տիր:

Պիւնապէրին մէրգումէ, զիւստէ սապըրսըգ պու-լունմագօղըն պէքլէտի:

Հէր նէ գատար ճէրիհաը հազըգէթէն ալըր տէ-յիլ խոր իտէ տէ, ժարի, պիր Գաշ կիւն գատար եա-թաղընտա եաթմանա մէճպուր օլտուղունտան, քէնտի մէմուրիէթի՝ մուպինի Բիկալ թարափընտան իյֆա խորմէքտէ խոր:

Կիւնտէ պիր տէֆա տօգթօր Սարտա, պաշ կար-տիանընը զիւսաթ իթմէքտէ օլուպ, ժարի իտէ, օ-գուեանլարըմըղըն, թապիլաթը մալաճաթ իճաղընճա աշլաեամադարը վէճէլ, Բարիստէ, գօնթէսին օթէ-լինաէ կէշէնի տէնէնի պիր ան էվիլէ ալալմադ մէ-րազընտա խոր:

Մէրգումուն օյնաաղըլ վէ էլտն օյնամագտա պու-լունմուղու վազիֆէնին իոթմար ետղըն օլուպ, պու-

վազիրֆէնին էսասը իսէ, պիր գըսմը քէնտիսինէ այիտ պուլունան միլեօնլարտան իպարէթ իտի:

Պէքէնիլէն վէ մէմուլ օլունան տէրվէթի աղ վա-
գըթտա էլտէ իթմէքլիք իւմիտլըրի, մէրգումուն ֆիք-
րինի ֆէվգէլատէ իշղալ իտիպ, պու ճիհէթլէ պիր աճ
էվմէլ գօնթէսի կէօրիւպ իսթիճլալ իթմէք թաստվ-
վուրունտա օլմասըլա, աօգթօր Սարտանըն տէօր-
տիւնճիւ վիդիթասընտա,

— Միւսիւ տիրէքթօր, գուվվէթիմի պուլունօրում,
Պիր աղ տիշարը չըգամաղմեքում, Ումարմքի պիր աղ
տիշարը չըգամաղլըլմ, հագգըմտա ֆայիտէլի օլաճադ
տըր, տէտի:

Սարտա. — Աղիգիմ Միշէլ, պէն տէ սիգին իլէ հէ-
մէֆքեարմ, Պիր աղ տօլաշմանը ֆայիտէլի օլապի-
լիր, իմտի տիշարը չըգըն, լաքին զիւտտէ եօրուլմա-
երն, խուսուսլլէ բէրհիդինիգէ տիգգաթ իտին, Սըթ-
մանըգ կէշմիլ օլտուղու հալտէ, թէքրար իթմէմէլի
տիր:

— Բարիսէ գատար կիտէպիլի՞ր միւիմ, Օրատա պա-
զը ագրասլամ վար տըր քի, կէօրմէք արգունսինտէելիմ:

— Բարիսէ կիտին, լաքին թիմարխանէմիդին պաշ-
լըճա գանուսլարընտան պիրինի ունութմաներն: Պու-
րատա օլանը կէշէնի խարիճտէ քիմէսնէ պիլմէմէլի
տիր:

— Միւսիւ տիրէքթօր, սըրր սագլամագլըք թա-
պիւթըմա էմին օլապիլիրսինիզ, Հէմտէ պէն վազի-
ֆէլէրիմի պիլիլիմ:

— Օնա շիւպհէ իթմէմ, Հէր նէ իսէ կիտին, ֆա-
գաթ բէք կէճիքմէնի:

— Կիճէ օլմագտան ավտէթ իտէրիմ:

Տօգթօրուն՝ օրասընը թէրք իթմէսինտէն պօնրա,
Ժարի էսվապընը կիւինիպ, թիմարխանէտէն հարէքէթ
իթտի, վէ չըմէնտըֆէր թրէնինէ լաքիպէն, Բարիսէ
մուվասըլէթինտէ, թիմարխանէտէքի պաշ կարտիանլըգ
էլպիսէսլլէ գօնթէսին նէգտինէ կիթմէք իսթմէտիկին-
տէն, Բլասիտ սօգաղընտա վագը խանէսինէ կիտիպ,
մէգէր էլպիսէնի տէշիւտիրտի, վէ Սէն-Տօմինիք սօ-
գաղընտաքի օթէլէ կիթմէսինտէ, Բուսիալը խըզմէթ-
ճի Նիգօլա՝ մէրգումուն կէտիկինի գօնթէսէ խապէր
վէրալ:

Մշղպուրէ, սապըրուղլըգա Ժարիսէ պէքէմէքտէ
իտի իսէ տէ, աճը, գօլունու պօնուստան սարգըլմըն պիր
մէնտիլ իշինտէ մուհաֆազա իթմիլ, լէհճէսի սօլմուշ
վէ քէնտիսի գայիֆլանմըն պիր հալտէ կէօրտիւկիւն-
տէ, իգհարը թէհաճճիւպլէ,

— Եարաղմընըն, տէյի սիւալ իթտի:

Ժարի. — Էվվէթ, խըզմէթինիգտէ պուլունտուղում
ճիհէթլէ եարալանտմ, Հէմտէ տլտըղմ ճէրիհա
բէք մուհիլք տէրէճէտէ իտի: Ումարմքի իլէրուտէ
Բօլ Կօսէնին միւրասընտան պանա վատ օլունան մէպ-
լաղը թէշտիսէ իթտիկինիգտէ, պու ճիհէթի թահթը
նագալը տիգգաթա ալարադ հիսսէմի արթըրըսընըգ:

— Լաքին նա՞սըլ օլտու տա ետրալանտըն:

Ժարի, շէրիքէսինին մէնաֆիլինէ սատըգ պուլուն-
մասը հասէպլլէ, տիշար օլտուղու մուխաթարանըն
հիքեաէսինի պէր թաֆսիլ նագլ իթտի:

Մատամ Գուրապիէֆին, օլլու Սէրֆտէն մատա
քիմսէնէ մուհապլէթի պուլունմանեղ, Ժարիսի մահ-
գա պիր ալէթ մագտընտա սէվմէքտէ օլտուղու հալ-
տէ, պու տէֆա անըն կէշիրտիկի թէշիլքէնի իշիթտի-

կինտէ, տիթորէմէքտէն քէնտիսնի մէն խտէմէտիւ։ Պատէհու շու եօլտա քէլամա աղաղ իթտի։

— Թխմարխանէտէ իշէր նէ՞ մէրքէզտէ տիր։

— Պիղիմ իշին մուճիսի էնտիշէ հիշ պիր հալ եօգ տուր։

— Տօգթօր Սարտա նէ՞ տիեօր, վէ նէ՞ տիւչիւ։ Նիւեօր։

— Նէ տիւչիւնտիւկիւնիւ պիլմէմ, լաքին պիր շէյ սէօյլէմէտիկինի պիլիւրիմ։

— Քէյֆիէթի ֆիրար հազգընտա տիմէք իթթի-եարը սիւքիւթ իթտի։

— Էվվէթ, հիշ պիր շէյ սէօյլէմէտի։

— Վուգուաթտան բօլիս խապէրտար օլմատըմը։

— Խայր։

— Տիմէք Սարտա դօրգուեօր։

— Գօրգուսու օլտուղունա շիւպէ եօգ տուր։ Կասթօն Տօպէրիվ բէք չօգ զէման էվվէլ զայրը մէշու սուրէթտէ միւսատէրէ վէ թէվզքֆ իտիւմիշ տիր, վէ միրուրը զէման նօգթիսի նազարըյլա պու տափանըն հիւքմիւ զայալ օլտուղու տա ֆարը օլունամազ, շիւն-քի տահա սէքիղ կիւն ագտէմ կասթօն՝ հալը մէվգու-ֆիյեթթտէ պուլունմուշ տուր։ Հիւքիւմէթ, Պօնէյլ թիւմարխանէտի միւտիրինտէն պու պապտէ րէք ալէա հիսապ իսթէեէպիլիր։ Սարտանըն իլք իշի, քեսֆֆէյի տաէմէրինի ֆիրարինի արգաւընտան սէվգ իթմէքտէն իպարէթ օլաճաղը թապիլի իքէն, հազգը պիր միւլահազա՝ քէնտիսնի պու զայրէթտէն կէրի տուր։ տուրմուշ օլմազ կէրէք տիր։ Եալընը քէյֆիէթի ֆիրարըն նէ սուրէթլէ վուգու պուլտուղունու անլամազ իւզրէ, տախիլէն թահգըգաթ իճրասըյլա իքթիֆա իյ-

լէմիշ տիր։ Իճրա իթտիրտիկի թահգըգաթտան իսէ, հիշ պիր սէմէրէ հասըլ օլմամըլ տուր։

— Կասթօն Տօպէրիվին թէվգըքընա ալէազատար օլանլարա, վէ մէվգուֆիյեթէմիլինի վէրէնլէրէ վէ պէտէլինի էօտէեէնլէրէ՝ քէյֆիէթի ֆիրարը խապէր վէ՞րմէմիշ մի տիր։

— Մէմուլ իթմէմ։

— Նէ՞ շէյ պէքէեօր։

— Ջանն իտէրիմքի ալէազատարլարըն՝ եա սէնէ-լիք թազսիթլէրինի էօտէմէք իշին, եալուտ տիկէր պիր սէպլալէ կէլմէլէրինէ պէքէեօր։ օլ վազըթ շիւպ-հէսիզ քէյֆիէթի ֆիրարը քէնտիլէրինէ խապէր վէ-րէճէք տիր։

— Անլէր ֆիրարիէ արսեանա գատար պիզ իշ կէօ-րէպիլիւրիզ։

— Օնա նէ՞ շիւպհէ... շիւմի, տիեէճէք պիր սէօ-զիւմ գալմատըլը ճիհէթլէ, միւսատէնիլլէ պազը շէյ սօրմազ իսթէրիւմ - Պիր հաֆթատան պէրի Կասթօն Տօպէրիվ նէգտինիդտէ պուլունուեօր։ Նէ՞ եաբաշընը։

— Մօնիկըզէնտէ պիրլիքտէ եալամըլ օլտուղու կէնճ գատընըն իսմինի անլամազ, վէ Բօլ Կօսէլին վարիսէսի օլան գըզընըն իլլինի պուլմազ իւզրէ, էլիմտէն կէլէնի իճրա իթտիւմ, լաքին մուվաֆֆազ օլմամալմ։

— Տիմէք ֆիրարիի մէրգուլուն սիզճէ հիշ պիր ֆայիտէսի եօգ տուր։

— Շիմտիէ գատար հիշ պիր ֆալտէսի օլմամըլ տուր, հաթթա իսիմէրին խաթըրէսինի, շիմտի տահա զիւեաթ ունուլմուշ տուր։

— Պու հալլէր գարշըրընտա նէ՞ կիպի թասալ-վուրլարտա պուլունուեօրսուլուզ։

— Հէնուզ հիշ պիր գարար վէրմէմիշիմ տիր . տիւ-
չիւնիւեօրում :

— Լաքին պիր ազ Թաճիւ իթ մէլիեիզ :

— Թաճիւ իսիլմէսինի պէն տէ իսթէրիմ . հալպու-
քի հանկը Թարաֆա տէօնիւեօրում , միւշքիւլթա թէ-
սատիւֆ իտիեօրում : Պէն սանա կիւվէնիեօրում , վէ
Սարտա թիմարխանէսինտէ պուլունմագլըզն , վէ Թի-
մարխանէ միւտիրինին էմիյեթիինի իհրազ իթ միւշ
օլմագլըզն սաեէսինտէ , պէնիմ անլաեամաւըզմ
պիր մատտէեի , եանի Կասթօն Տօպէրիվի թէվ-
գըֆ իթ տիրէնլէրին իսիլմէրինի սիզին անլամաեա մու-
վաֆֆազ օլաճաղընըզ մէմուլ իտիեօրում :

— Պէն տէ պու իւմիտտէ իտիմ ամմա օլամատը :

— Տօգթօրուն՝ մէվգուֆուն ազըլճա աճվալինտէն
պահա իթ տիկինի իշիթ տին մի :

— Էվվէթ :

— Նէ՞ տիեօրում :

— Գաթի պիր շէյ սէօյլէմէեօրում . անճազ էօյլէ
անլատըմքի , մէճնուըն մէրգում , լաեղգըյա պագը-
լըսա , ագլը պաշընա կէլէպլիրի տիեօրում :

— Գուվլէի հաֆըզասը իշին Նէ՞ սէօյլէեօրում :

— Թապիեաթը մասլահաթ իճապընճա գանն օլու-
նապիլիքի , էկէր ազլը պաշընա կէլէպլիրիսէ , գուվ-
վէյի հաֆըզասըն տա քէսպ իտէպլիլէճէ տիր :

— Էկէր պու տէտիկին գապիլ օլուր իսէ , օլ վա-
գըթ իշ կէօրէպիլէճէեիզ : Անլամազ իսթէտիկի միզ ի
սիմէր խաթընա կէտիկի հալտէ , պիթթապի աղզըն-
տան չըգարաճազ տըր : Էվվէլ էմիրտէ գըզըն վալի-
տէսինի պուլաճաղըզ , վէ անը պուլմագլա , էկէր հա-
եաթտա իսէ , գըզընը տախի պուլաճաղըզ :

— Էկէր հաեաթտա տէ՞յիլ իսէ . . .

— Օլ վագըթ իքիճի թէտպիրէ միւրաճաաթ ի-
տէրիզ , վագաա օ թէտպիր մուխաթարալը իսէ տէ ,
մուվաֆֆազըյեթի հէման մուհագդազ կիպի տիր :

— Եանի արատըլըմըզ գըզըն այնինի հուսուլէ կէ-
թիրմէք ֆիքրինտէ պուլունուեօրում :

— Պուլու եարմազ իսէք , թէշէպպիւսիւմիւզտէն
ֆարիզ կէլմէլիեիզ :

— Միլեօնլա՞րտան մը ֆարիզ կէլէճէեիզ . ապա ,
ասլա , պու օլուր շէյ տէյիլ տիր : Անճազ սիզ , Տօ-
պէրիվին մէթրէսի օլմուլ օլան գարընըն , մէվգուֆիյ-
եթ վագընսընտա մէտիէլի պուլունտուղունու գանն
իտիեօրում :

— Կասթօնուն հիքեաեիսինտէն էօյլէ անլաշըլեօր :

— Գապիլ տիր , ֆադաթ իսպաթ օլունմամըլ տըր :
Պու պապտէ հագըգէթի պիլմէք կէրէք տիր :

— Մատէմքի տօգթօր Սարտա , օ պիշարէնին ի-
ֆադաթը միւմքին օլտուղունու պէեան իտիեօր իսէ ,
պու իֆադաթա տէսթրէս օլմագ իշին , էլիմտէն կէ-
լէնի եարաճաղըմ , Էկիլ մուվաֆֆազ օլուր իսէմ , էլ-
պէթթէ իֆաեաեի հալ իտէճէ տիր :

— Պու միւտտէթ զարֆընտա պէն Նէ՞ եարաեըմ :

— Սէն Պօնէօյլէ ավտիթ իթ մէլիսին , վէ էմրի
ճէտիտէ տէկին , թիմարխանէտէ օլանը կէշէնի թահ-
թը նազարտա պուլունտուրմալըսըն , Տօգթօրու
կէօրմէեէ կէլէնլէր քիմէր օլտուղունու , վէ Նէ՞ իշին
կէտիքիլէրինի եալընըզ սէն անլաեապիլիքիսին :

— Տիմլք պիր միւտտէթ տահա պաշ կարտիանըզ
մէմուրիեթիինտէ գալաճաղըմ , ֆիրարի սիզէ սը-
զընթը վէրիեօր մու , միլթի մի տիր :

— Քէնտիօնի թէսկին իթմէք, վէ չօճուգ կիպի միւթի գըւմագ իշին, եալընըգ գըզընըն իեատէ օլու- նաճաղընտան պահս իթմէք քեաֆի տիր:

— Բէք էյի, սահին եախօտ սախթէ, մութլազա գըզընըն իեատէ իտէրիգ:

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա, Ժարի, շէրիքէսինտէն մութլարազաթ իթտի:

Իքի սաաթ սօնրա մէրգուժ թիմարխանէնէ վասըլ օլաու:

Մատամ Գուրալիէֆ եալընըգ գալտըղընտա, վու- գու պուլան միւքեալէմէտէ տիւ չիւնմէնէ պաշտը:

— Կասթօն Տօպէրիվին աշը պաշընա կէլէպիլիր իմիշ- իտտի ագընըն իեատէ իթմէք լաղըմ տըր, վէ ի- եատէ իթտիրէճէեիմ, սէտի, վէ իւղէրինտէ խանէ- տանլըգ լէվէսը պուլուանս պիր մէքթուպ քեաղըտը ալարագ, աթիտէքի սաթըրլարը եաղտը:

«Ագիգիմ տօգթօր,

«Պու ագլամ, պիր ֆինճան շայ իշմէք իւգրէ խա- նէնիքէ կէլմէքլիկիմ իշին մատամ տը Լօրպագ տան րուխսաթ իսթիւնսալինէ հիմմէթիկիլի բէճա իտէրիմ:

«Իսթիտաի վագըրմ գապուլ օլուխուղու հալտէ, գաթընըգլա պէշ տագըդա գատար պիգգաթ կէօրիւշ- մէք իսթէնէճէկիմ:

«Իլթիլիթը թէվէճճիւհքեարանէմի վէ հիտսիեա- թը սաաազաթ քեարանէմի արգ իտէրիմ:»

Գօնթէս իշպու միքթուպու իմգալտընը, պիր մահ- ֆագա տէրուհինէ վաղ իթտի: վէ իւղէրինէ սախի, «Լինէ սօգաղընտաքի օթէլալ միւսիւ տօգթօր Լօր- պագա:» թիւլիմ իտիլէճէկինի եաղտը:

Պատէհու մատամ Գուրալիէֆ, Նիգօլաեը ճէլպ պիրլէ,

— Պու մէքթուպ Մ. տը Լօրպագըն խանէսինէ կի- թիւրիւլէճէք տիր, ճէվապը տախի ալընաճագ տըր, տէտի:

Գօնթէս, Բօլ Կօսէնիս միւեօնլարը վարիսի օլան Կասթօն Տօպէրիվին գըզընը պուլմագ իւգրէ էլինտէն կէլէնի իճրա իթտիկի սընտա, սէվկիւլիւ օլու Սէքթ տէ, ֆիքըրինտէ քէօքլէշմիշ օլան թասալվուրտան, եանի քէնտիսինի Բօգ Մատուեա սէվտիրմէք միւլա- հաղասընտան ֆէրաղաթ իթմէմէքտէ իտի, Շու գա- տար քի, օլ կէնճ գըզ, մուալլիմէ, եախօտ տահա տօղլուսու պիր տօսթ մագամընտա Մ. տը Լօրպագըն խանէսինտէ իգամէթ իթմէկէ պաշտալըտան պէրու, լէրթ հիշ պիր նէթիճէյի միւֆիտէ իսթիւնալ իտէ- մէմիշ իտի:

Պու իտէ թտալիի իտի, զիրա մէրգում, Լինէ սոգա- ղընտաքի խանէտէ գապուլ օլուխմաթըյա պէրապէր, Բօզուս եանընա հէր եաղալմաթընտա, մատմաղէ տը Լօրպագ իլէ վալիտէսինի վէ պագէն տօգթօրուս օլու Բընէլ տէ օրտա պուլմագա իտի:

Շուրսեըտա իլավէթէն պէեան իտէրիլքի, օլ կէնճ ագօգաթ (եանի Բընէ) սէրպլիսթ օլտուգճա, գըզգա- րընտալընըն տէրալիինտէ հաղըր պուլուխագա, վէ պու տէրալէրտէն իսթիֆտաէ իտիեօր կիպի կէօրիւն- մէքտէ իտի:

Սէրժ Գուրամիլէֆ, էհէ միկէէթսիզ սէպէպէտէ մէպ-նի սըգ սըգ Մ․ տը Լօրպագըն խանէսինէ կիթմէքտէ օլմասըյա, կէրչի քէմալը նէգաքէթլէ գապուլ օլուն-մազտա իտի իսէ տէ, տէրքեար օլան սէրպէսթ թա-պրեաթընա րադմէն, իսթէտիկի կիպի հարէքէթ իտէ-մէ մէքտէ վէ կէօրիւչէմէմէքտէ իտի :

Րընէ, մէրգու մասն խօշլանմատըղը կիպի, մատմա-գէլ տը Լօրպագ տախի ալէնի սուրէթտէ իսթիհգա իթմէքտէ, ֆագաթ Սէրժ, իշպու իսթիհգաքը ֆէհմ իտէմէմէքտէ իտի : Րօզա կէլիննէ, մէրգու մասն տօ-լաքը էօյլէ պիր նէֆրէթ հիսսինէ թապի պուլունմաք-տա իտի քի, օ հիսսին մէնի գապիլ տէյիլ իտի :

Եալընըզ Թէրէզ, Սէրժի, ինսանիլէթէրմէրլիկի վէ խայրխաշըղըյա թանըլմը վէ տօգթօր տը Լօր-պագըն թէվէճհիւհաթընը դագանմը օլան մատմ Գուրամիլէֆին օղլու պուլունտուղու ճիհէթլէ, պիր տէրճէ տուրէթի հասէնէտէ գապուլ իթմէքտէ իտի :

Յիլվագը Էկէր Րօզուն խանի մէքքիւրտէքի վա-զիւնէթի, մաալը պիր մուալլիմէ գապիլինտին օլա իտի, նէգաքէթ վէ հարաքեաթը նիւվազիլքեարանէ-տէն պիպէհիւ պուլունան Սէրժ էլպէթթի հատը ի-թիտալը թէճավուզ իտէրէք, չայեանը թէօհմէթ մուա-մէլաթտա պուլունուրու : Հալպու քի մուալլիմէի մէրգումէ, Րընէնին պիր գըղգարընտալը մագամընտա օլտուղունտան, Սէրժ տէրէճէի իթիտալը թէճավուզա ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտի : Պուշտան գաթիխազար, մէրգում օթէլէ հէր կէլիլինտէ, րէֆագաթընտա պու-լունան խըզմէթճի մարիֆէթլիլէ, պիր խանէ սահի-պէսի գաաընա, իքինճիսի մէրգումէնին գըղքնա վէ տիկէրի մատմազէլ Րօզ Մատուեա մախսուս օլա-

րագ իւշ տտէտ չիլէք պուքէթի կէթիրմէքտէ իտի : Հլյնի գապուլինտէ Սէրժ, պիր չարէք գատար չունտան պուշտան պահս իտիպ, պատէհու պիր թա-րաֆա չէքիլէրէք, մուալլիմէ իլէ կէօրիւչմէք, վէ հիսսիեաթընը մէգպուրէլէ արգ իլլէմէք իւզրէ պիր թէտպիր տիւշիւնմէքտէ իտի :

Լաքին պիր տիւրլիւ չարէ պուլամատըղընտան, վէ մէրգումնին եանընա տա եագլաշմաեա ճէսարէթ ի-տէմէտիկինտէն, ահ ու վաշլար իթմէք, վէ աղըն ի-չինէ տիւշին պալըզլարըն կէօղէրինի աշտըգլարը մի-սիլու, իրի կէօղէրիլլէ կէնճ գըղա աթֆը նագար իյ-լէմէքլէ իքթիֆաեէ մէճպուր օլուպ, հալպուքի Րօզ՝ պու ահ ու վաշլարը վէ պագըլարը կէօրմէքօր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի :

Պիր կիւն, եանի ժարի, թիմարխանէտէքի ահ-վալի պիլտիրմէք իւզրէ մատմ Գուրամիլէֆին նէգ-տինէ կէլտիկինտէ, Սէրժ, թէխայեիւլիւնիւն գուվլէ-տէն ֆիլիլէ կէլմէսի եագլաշմըլ օլտուղունու դանն իթտի : Շէօյլէ քի օ սապահը մէրգում, մուհիմմ վէ միւսթմաճէլ պիր մատտէ հագգընտա տօթալ Րընէ ի-լէ կէօրիւչմէք պիհանէսիլլէ Մ․ տը Լօրպագըն խանէ-սինէ կէլտի, վէ խըզմէթքեար, տօգթօրուն օղլու էվ-տէ օլուպ օլմասըղընը պիլմէտիկինտէն, Սէրժէ, թահ-գըզը քէյֆիլէթ իտէնէ գատար քէնտիսինէ պէքլէ-մէսինի րէճա իլլէտի, վէ Սէրժին եանլըլըզա կիրտի-րիլտիկի սալօնտա, իքի կէնճ գըղլար պուլունուպ, Րօզ՝ Րընէէ Բիեանօ տէրսի վէրիեօրու :

Սէրժ, պու տէֆա տախի էլինտէ չիլէք պուքէթ-լէրի օլտուղու, վէ գալպի հէեճան իշինտէ օլուպ, կէօղէրի տախի հատտէն գիեատէ բարլատըղը հալտէ,

բիւանօնեա եազլաշորը, վէ քէլամա աղազ իտէճէք ի-
քէն, մատմագէլ Բընէ, պու տէֆա իսթիհգաեը պէր
թարաֆ իտէրէք:

— Աղիզիմ միւսիւ, հէր վագըթ պիզէ շի՛նք մի
կէթիւրէճէքսինիզ: Ղալիպա շիշէքէրի բէք պօլ պու-
մուշաունուզ, աշտի:

Սէրժ տախի շիշլէ ճէվապ վերտի:

— Մատմագէլէր, պու շիշէքէր մահգա սիզէ թագ-
տիմ օլունմագ իշին եարատըմըշ օլմալարըլլա վաղի-
ֆէլէրինի իճրա իթէէքտէ տիրլէր: Ձիշէքէր՝ շիշէք-
լէրի ճէլպ իտէլէր: Սիզէ շիշէք թագտիմ իթմէք, սի-
զի քէնտինիզէ իեատէ իթմէք տիր:

Մատմագէլ Բընէ. — (Գահգահա իլէ կիւլէրէք.) Հա՛
հա՛ պու իֆատէնիզսն մօտտ օլան ճիլվէլէրտէնօլմալը:
Ձիշէքէր՝ շիշէքէրի ճէլպ իտէր իմիշ: շիշէքէրի պիզէ
թագտիմ իթմէք՝ պիզի քէնտինիզէ իեատէ թթմէք
իմիշ: Տօղրուսու պու իֆատէի աշըզպագանէ աղլա
իշիտիլմէմիշ տիր: Հագըգէթէն բէք կիւզէլ, բէք
խօշ, բէք լաթիֆ պիր թապիր տիր:

Սէրժ. — (Պու իսթիհգաեարի իլթիֆաթը ճիտտի
մագամընտա թէլազզը իթտիկինտէն.) Մատմագէլ,
իլթիֆաթընըզ ֆագլա տըր:

— Խա՛յր, խա՛յր, ֆագլա օլմաեըպ, դաեէթ հագգ-
լը տըր: Լաքին սիզին շու կիւզէլ պուքէթլէրինիզ միւ-
նասիպէթիլլէ, սիզէ ճիւզի պիր իյգահաթ իթա իտէ-
ճէկիմ:

— Իյգահա՞թ մը:

— Էվվէթ:

— Նէ՞ կիպի իյգահաթ:

— Տօղրու մալիւմաթլարը պուլուշաունուզունու իտ:

տաա իտէն քիմսէլէր, պիր տէլիգանլընն կէնճ պիր
գըզա պուքէթլէր թագտիմ իթմէսի՝ անէ կէօնիւլ վէր-
միշ օլտուզու, վէ անընլա էվլէնմէք իսթէտիկի իշին
տիր տէրլէր:

Սէրժ. պու տրա քէնտինի ճէման դայպ իթտի:

Մատմագէլ տը Լօրպագըն սիւալի իւզէրինէ, թա-
պիր աշք ու մուհագպէթինի պէեան իթմէք ֆըրսաթը
զուհուր իթմիշ իտի իսէ տէ, պուշուն իշին պաշլըճա
պիր շէյ էքսիլմէքտէ իտի: Եանի օրատա եալընըզ օլ-
մամաթը, իֆատէի հալ իթմէսինէ մանի իտի:

Բօզ, թահգիրամիզ պիր սուրէթտէ քէնտի պուքէ-
թինի բիեանօնու իւզէրինէ գօյմուշ օլտուզու, վէ
Սէրժէ պագմամագ ֆիքրիլլէ պիր նօթա տէֆթէրի-
նին եաբրադարընը շէվիրմէքլէ մէշլուլ պուլուշաու-
զու հալտէ, Բընէեր, իսթիհգաեը տահա գիեատէ իլէ-
րի կէօթիւրմէքտէն մէն իթմէք իւզրէ, պիրտէն պիրէ
պաշլընը եօգարը գալտըրուր: Լաքին Բընէ՝ ըէֆիգէ-
սինին թաղընա էհէմիեէթ վէրմէեէրէք:

— Միւսիւ, պիզ պուրատա իքի կէնճ գըզլարըզ,
իքիմիզտէն պիրի ճալիպէ վէ հիւսէնա տըր: քէնտիմ
իշին պահա իթմէեօրում: տէտի, վէ սէօզիւնէ տէ-
վամ իտէճէք իքէն, Բօզ՝ մէրգուլմէնին քէլամընը քէ-
սէրէք:

— Բընէ, ազիզէմ, պու միւսիւեէ պիր կիպի սի-
վալլէր արզ իթտիկին իշին ագլընտա պիր ագ խիֆ-
ֆէթ օլմալը տըր: Ֆիլվազը ֆիքրինի անլամաեօրում,
տէյի պէեան իյլէտի:

Բընէ. — (Կիւլէրէք.) Սէն տէ պիւրիսին քի, պէն էֆընարճա բէք սէրպէսթիմա Բէտէրիմ, հէր կիւն պա- նա, հէր չէյի տօղրուճա սէօյլէմէքլիկիմ՝ ալթուռ գա- տար գըլմէթտար տըր, տէր, Բէտէրիմին միւլահապսը իսէ հազգը տըր. (Պատէհու Սէրփէ խիթապէն.) Միւ- սիւ Գուրամիէֆ, սիւ ֆիքրիմի անլատընը... խմոր ճէվապա հիմմէթ խորն:

Պու սուրէթի Սէրփ, ֆըրսաթը գաշըրմագ խթէ- մէտիկինտէն, պիւրտէն պիւրէ շէճիտէն պիւր գարար վէր- տի, վէ էլինի կէօքսիւ իզէրինէ վազ խտէրէք, վէ ճամ ֆիպի ըսորլաւան կէօլլէրինի տօնտիւրէրէք,

— Էվվէթ, մատմագէլ... հազգընըզ վար տըր... հէմտէ պու խուսուսու ինքեար կէլմէք միւմքինսիւզ տիր... ազըմ պաշըմտան կիթմիշ տիր... տիւտատէ օլմուշում տուր... գալպէն բէնչէի մուհապպէթէ տիւշմիւլիւմ տիր, տէտի:

Բընէ. — (Էսէրինի եէկտիկէրինէ վուրարագ.) Ալէա, ալէա, իշթէ պուշա իգրարը մուհապպէթ տէրլէր: Էյ նէթիճէսինի պէքէ Եօրուզ:

Սէրփ. — (Քէսպի ճէսարէթ խտէրէք.) Բէնչէի ազ- ու մուհապպէթէ պու կիւն տիւլմէտիմա Զօգտան պէ- րի, հէմ բէք չօգտան պէրի տիր քի, պու հալէ տիւ- չար օլտոււմ, վէ շիտիտէ տէկիւն պու խուսուստա պահս իթմէմէքլիկիմ իսէ, մահազ հիւրմէթ վէ բիտեթիմ- տէն նաշի տիր, վէ շու տաղըգատա տախի, է- կէր սիւզ, մատմագէլ, տիւհանըմ աշմուսա պէնի մէճ-

պուր իթմէսէ խորնիզ, ազըմ հալէա գարալը գալա- ճագ խոր. շու գատար քի, հէեէճանըմտան նաշի տի- հանըմը թէմամիյլէ աշամատըրմտան, զիւտտէ սէօզ սէօյլէեէմէմ, վէ եալընըզ շուշու իլալէթէն պէնտան իտէրիմքի, ֆիքրիմի անլամը օլմանըգտան տօլաեը պախթիւարըմ, վէ կէօնլումիւ հէր քիմէ հասր իթմիշ իսէմ, անը տախի անլամը օլմանըգա էմինիմա Տօգրու- սու, էկէր Գրէտի Ֆօնսիէնիս պիր թահվիլինէ մալիք օլարագ, Էիւզ պին ֆրանզ իքրամիյլէ գաղանմը օլ- սա խորիմ, շիմտիքի գատար մէմուռն օլմաեաճագ խորիմ:

Սէրփ, պու քիւլիւք նութգուշա հիշ պիր սէօզ իլալէ իթմէքսիզին, կէնճ գըզլարա սէլամ վէրտիքտէն սօնրա տիշարը չըգտը, վէ օլ էմաատէ միւսիւ Բէնչէնի չվոէ պուլունմատըրընը խըզմէթճիտէն թահգըզ պիր- լէ, բէնտիտինէ պէքէմէքտէ օլան արապասընա բաքիպ օլտու, վէ ֆէրաշլըգա նէֆէս ալարագ, շու բէ- լիմէլէրի բէնտի բէնտիէ իրատ իթտի:

— Զանն իտէրիմքի, պէն զաեէթ գուրնագ պիր քիմէնէիմ. վէ պուլունտուղում գաղիեէթտէն տէ բէք տալա իսթիֆատէ իթտիմա վազը օլան իֆիտէմ, թա գալպիւսա իշլէտի: Բօզ աշմագ պիր գըզ տէ- յիլ տիր: Հէման հէր կիւն, Բօզիէ չիֆթլիկի թա- րաֆըրընտա պանա բասթ կէլմէքլէ, վէ քէնտիսինի գօլլատըրըմը կէօրմէքլէ, բէնտիտինէ մուհապպէթիմ օլտուշուշու շիւպհէսիւզ անլամը իսէ տէ, իշէ գաթիէն վագըֆ օլմագ իսթէմիշ, վէ Բընչէի տէ թահգըզը հալէ մէմուր իթմիշ տիր, Ֆիլվագը Բընչէ քէնտի մէմուրիէ- թիւնի միւքէմմէլէն իյֆա իյլէտի: — Պէն իսէ, Փըրտաթը էյի եագալատըմ, վէ հայրէթի մուճիպ սուրէթտի ճէ- վապ վէրտիմա — Շիտի Բօզ ֆիքրիմի անլատըրը հալ-

տէ, իշխմիդ սըրասընտա՝ ճէրէնան իտէճէք տիր... Էվ-վէթ, Էվվէթ, Էկէր իզտիվաճտան պահս իթմէք լազըմ կէլլըսէ, պահս իտէճէնիմ... իլէրուտէ գէվճ օլաճաղըմ ճիհէթլէ, պու պապտէքի իմթիւնազաթըմը տա պիւա թէրէտաիւտ սուր իսթիմալ իտէպիլլըրիմ, վէ գաթի տազըգա կէլաիկինտէ, պիր թազըրիւ շէքիլիւ, իկնէ սօգաղընտաքի օթէլէ պիր տահա աւնազ պիլէ սլասմամ... Եւրթ, պու սէօզլէրի քէնտի քէնտիսէ սէօյլէտիկի սըրատա, Բօզ իլէ Բընէ արասընտա աթիտէքի միւ-քեալէմէ վուգու պուլմազտա իտի:

Բօզ. — Էմրի պատիւիթ իսիւաթընտա վազը օլան սիւալէրինի նէթիճէսինի իշթէ կէօրտիւն ա՛, Պանա իթիմատ իթմէտին, վէ պու աճմազ հէրիֆին մասիւ-րաճա սէօզլէրինի տինլէմէնէ պիզի մէճպուր գըլտըն:

Բընէ. — Պիւաքիւ, սէվկիւլիւ գըզգարընտաղըմ, նիէթիմտէ բէք ալէա մուվաֆիազ օլտում, Պիւմէք արզու իթտիկիմ մատտէնի շիմտի պիլլըրիմ, վէ պէնիմէ սէրպէսթճէ իֆատէի հալ իթմէքլիկինի րէճա իլլէրիմ:

— Զաթէն սէրպէսթճէ իֆատէի հալ իթմէքլիկինի լազըմ տըր:
— Շիւպհէսիզ, լաքին հէր վազըթտան գիւնտէ սէրպէսթ իֆատէի հալ իթմէքլիկին լազըմ տըր:

— Նա՞սըլ, Նէ՞ միւնասիւպէթլէ:
— Գօնթ Սէրթ Գուրաֆիէֆ՝ սանա աշըգ օլմուշ տուր, տէ՛յիլ մի:

Բօզ. — (Մէրգումէնին քէլամընը քէսէրէք) Եսխոսա սանա...

— Պանա՞մը... տահա պէնիմ սէօզլիմ օ՞լուր մու... Պանա քիւչիւք պիր գըզ նազարըլա պազըլըր, հալ պու քի միւտտէթի մէտիտէտն պէրու: Սէրթ սանա տիլտատէ օլմուշ տուր, վէ պունու սէն տէ պիլաիկին

հալտէ, շիմտիէ գատար պանա սէօյլէմէքլիկինէ թէէսիւֆ իտէրիմ:

Բօզ, միւսթազիմիլալալէազ օլտուղունտան, ես-լան սէօյլէնէմէտիկի ճիհէթլէ,

— Էկէր պէնի սէվկիւրսա, եսխոս սէվմէքտէ օլ-տուղունու գանն իտիւրսա, վա՛յ քէնտի հալինէ. պէ-նիմ իշին պունտան տահա գիւնտէ էհէմիկէթսիզ, թաթսըզ վէ թէհամիլ օլունմազ պիր քիմնէ թա-սափուր օլունմազ, տէտի:

— Նէ՞սի վար տըր, բէք չօգ տէլիգանլըարա պէն-գէնէն պիր քիմնէ տիր:

— Գիւնաիկինէ պէնգէնէն տէլիգանլըարտա, պէնճէ անըն կիպի թաթսըզ վէ էհէմիկէթսիզ տիրլէր:

— Տիմէք սէնինլէ Էվլէնմէք իսթէրսէ, րէտա իտէ-ճէքսին:

— Էվվէթ, գաթիէն րէտա իտէճէնիմ:

— Հալպու քի գէնիկին տիր:

— Նէ՞ եաքանըմ:

— Գօնթ տուր:

— Սպա գօնթէս օլմազ Էֆընարընտա տէյլլիմ:

— Հասըլը չու պիշարէ Սէրթի հազզ իթմէքօր-սուն:

— Էվվէթ, հազզ իթմէքօրում:

— Սէնին սէօյլէտիկին չու հազգէթտէն տահա գիւնտէ սա՛հիզ պիր հազգէթ սէօյլէմէմի իթթէրմիլին:

Բօզ. — (Թիւճճիւպլէ մուհիպէսինէ պազարազ) Նէ՛ տիմէք իսթէտիկինէ անլամսեօրում:

— Շիմտի տիլարսըն. հազգէթի հալ չունտան իպարէթ տիր. սէն՝ պիր տիկէրինի սէվտիկին իշին Սէրթտէն հազզ իթմէքօրսուն...

Բօգ, պու իմիատէի իշխեմիկինտէ, եանազարը
գըզարաւը, վէ գալի սուրէթտէ չըզարմադ իսթէտիկի
պիր սէտա իլէ,

— Պէն քիմսէի սէվմէօրում, տէտի:

Մէզպուրէ պու սէօղլէրի հէնուզ պիթիւմիլ իքէն,
տօգթօրուն օղլու սալօնա կիրտի, Բընէ գարընտաշընը
իսթիգալ իթտիկինտէն, կէնճ ալօգաթ, գըզարըն-
տաշընը տէրաղուչլէ անլընտան պուս իթտի, վէ պա-
տէհու Բօգա տօղրու իլէրլէեիւլ, էլլինի ուզաթտը:

Կէնճ գըզ, բարմազարընըն ուճուլա մէզքիւր էլի
թութտու, ֆազաթ երւղիւնէ պազմահա ճէսարլթ
իտէմէտի:

Մէրգում տէլիգանլը՝ էթրաֆընա պագարագ,

— Եալընըճմըսընըգ. Մէրժ Գուրալիէֆին եօգար-
տա օլտուղունու, վէ սալօնտա պէնի պէքլէտիկինի
աշաղըտա սէօլլէտիլէր, տէտի:

Թէրէզին գըզը կիւլէրէք,

— Յիլվագը տօսթուհուզ սիւր ազ էվվէլ պուրատա
իտի, տէյի պէհան իյլէտի:

— Շիմտի նէրէտէ տիր:

— Կիթտի:

— Պէնի նիճին պէքլէմէտի:

— Չիւնքի, սէնի արամասը պիր վէսիլէ իտի, Սէնըն
պուրահա կէլիլի՝ սէնին իշին տէյիլ տիր:

— Բիճիլն իշին կէլիեօր:

Մատմազէլ տը Լօրպագ, բիանօհա եագլաշըպ,
Սէրժիւն, Բօգ իշին կէթիւրմիլ օլտուղու պուքէթի ալ-
տը, վէ գարընտաշընա վէրէրէք,

— Շու պուքէթէ պագ, նա՛սըլ պուրուեօրսուն,
տէտի:

— Եինէ՞ մի չիչէք. պու տէլիգանլը հէր հալտէ
պիր չիչէքճի իլէ շէրէք օլմուշ օլմալը տըր:

Մատմազէլ տը Լօրպագ (Կիւլէրէք) իսյր, սէվկիւ-
լիւ գարընտաշըմ, օ տէլիգանլը տիւղճէ աշըգ օլմուշ
տուր:

Բընէ, պիրտէն պիրէ, գըմըլտանմազսըզըն տուր-
մագտա օլան Բօգա տօղրու տէօնէրէք,

— Աշըճ մը, տէտի:

— Էվվէթ:

— իսյր, իսյր, պու սըրֆի պիր գանն օլմալը
տըր:

— Պիլաքիս հագըզէթ տիր, քէնտիսի իգրար
իթտի:

Բընէնին լէհճէսի սուլալ,

— Սահի՞ մի իգրար իթտի, տէտի:

— Մատէմքի Բօգու սէվկեօր իսէ, նիճին իգրար
իթմէսին:

Կլէնճ ալօգաթ պիր հարէքէթի շէտիտէ իլէ պու-
քէթի սալօնուն տիլէր ուճուհա Ֆըրլաթտըզընտան,
չիչէքլէր տաղըլուր:

Բօգ, էլան գըմըլտանմահարագ տուրուպ, մէրգու-
մա պագմագտա իտի:

Մատմագէլ տը Լօրպագ. — (Թօհաֆ պիր թափը իւէ.) Նէ՞ օլտուն գարտաշում:

Բընէ. — Հիշ պիր շէյ օլմատում... հիշ պիր շէյ... Նէ՞ օլապիրիրում:

— Յագաթ պու կիւզէլ շիշէք պուքէթինի նիշին բարաշլատըն:

— Իշինտէ պուլունան պիր տիքէն էլիմի ինճիթտի տէ, օ սէպկպլէ պուքէթի ֆըրլաթում:

Մատմագէլ տը Լօրպագ՝ դարընտաշընն հիտտէթ վէ հէնէնանընը կէօրմէքլէ թէպէսսիւմ իթմէքտէ, վէ քէնտի քէնտիէնէ շէյլէ տիմէքտէ իտի:

— Հէր նէ գատար քիւշիւք պիր գըզ կիպի կէօրիւնիւեօր իսէմտէ, եանըլմամընում, Բօզ՝ դարընտաշըմը վէ դարընտաշըմտա Բօզու սէվիեօր, Պու գատարը պիրմէքլիկիւմ, պէնիւմ իշին քեաֆի տիր:

Պու արա պիր խըզմէթճի կէլիպ, էօյլէ թաամընըն հազըր օլտուգուսու խապէր վէրտիկինտէն, իւշ նէվ-ճիվանլար թաամ սալասընա էնտիլէր: Օլ էսնատէ Մ. տը Լօրպագ իւէ թէրէզ վէ մատամ Տօմօն տախի օրատա պուլունմագտա իտիլէր:

Պիր գաշ կիւնտէն պէրու մատամ Տօմօնուն աշվալը սըհհիէնսի տիւզէլմէքտէ օլուպ, վագաա օթէլտէն տիշարը չըգմաեա վէ եաեա օլարագ ուզուն միւտտէթ ելւրիւմէնէ հէնուզ միւգթէտիր տէյիլ իտի իսէ տէ, պէպէմէսինին գօթուգուսու տաեանարագ աշաղը էնմէսինէ, վէ թաամ վագըթլարընտա սուֆրատա, վէ

պատէհու պիր միւտտէթ սալօնտա օթուրմասընա միւսաատէ օլունմուշ իտի:

Պու սուրէթլէ մէրգումէ, հիշ օլմագաա օլանը կէ-չէնէ վագըթ օլապիրիւր, վէ թէրէզին, քէնտի ճիկէր-բարէսի օլուպ, զարիպ վէ թէհտիտալէր պիր թէսա-տիւֆլէ Լինն օթէլիննէ տախիլ օլմուշ օլան գըզ հագ-գընտաքի թապիր մուհապլէթիննէ նէգարէթ իտէպիր իտի:

Հէր նէ իսէ, պուշլար սուֆրաեա օթուրմուշ օլտուգլարը հալտէ, խըզմէթճի՝ Մ. տը Լօրպագա պիր մէքթուպ կէթիրիպ, ճէվապընա պէքլէնտիկինի խապէր վէլտի:

Իշպու մէքթուպ՝ չէնտ տագըգա էվվէլ մատամ Գուրալիէֆին եագտըղը մալիւմիւմիւզ օլան մէքթուպ իտի:

Տօգթօր, մահֆագաեը եըրթում, վէ մէքթուպու օգուտուգտան սօնրա, թէրէզէ խիթապէն,

— Պու ագշամ տիշարը չըգմաեա նիւէթին վաթմը տըր, տէյի սիւալ իթտի:

— Խայր, Ֆագաթ նիշին սօրուեօրսուն:

— Չիւնքի էկէր տիշարը չըգմագ նիւէթինտէ տէյիլ իսէն, աշալպամըգտան պիրի՝ պիգիմլէ չայ իշմէնէ կէլէնէք տիր:

— Բիւմ:

— Գօնթէս Գուրալիէֆ:

— Հէր վագըթ քէնտիսինի գապուլէ հազըրում, Մատմագէլ Բընէ իւէ Բօզ վէ կէնճ ափագաթ եէկ-տիկէրիննէ պագըշաղար:

Տօգթօր տը Լօրպագ, խըզմէթճիէն խիթապէն,

— Պու մէքթուպու կէթիրէննէ սէյլէ քի, մատամ

տը Լօրսպագ՝ գօնթէս Գուրապիէֆի գապուէ Իթմէքլէ քէնտիսինի ֆէվզէլատէ պախթիեար ատտ Իթմէքտէ տիր, տէտի :

Եէնի պիր հատիսէ վուգու պուլմագսըղըն թամամ խիթամ պուլտու :

Տօգթօր տը Լօրսպագ, կիւնտիւզ, իշլէրիյէ մէշղուէ օլուպ, եալընըզ ագշամլարը պիր գաշ սաաթ գատար ֆամիլեասըլա գալմագտա, վէ օթէլտէ միւսաֆիր գապուէ խիթմէտիկինտէ, վէ միւսաֆիրէթէն պիր եէրէ կիտիլմէտիկինտէ, ֆամիլեասը էֆրատըլա կէշիրտիկի վագըթտան ֆէվզէլաեէ մաշգուզ օլմագտա խտի :

Էֆրատը մէգքիւրէ՝ կեահ սալօնտա, կեահ իշ տա-յիրէօինտէ թօրլանըրլար խտի :

Օ ագշամը տախի, պէքլէնիլէն միւսաֆիր իլէ պիր-լիքտէ չայ իշմէք իւզըն, մէգքիւր տայիրէտէ թօրլա-նըլմասը միւթէսամվէր օլուպ, շու գատար քի տօգ-թօր, սուֆրատան գալգտըգտան սօնրա, աղըր պիր խասթասըն զիեարէթէ կիթտի, լաքին արատան չօգ վագըթ կէշմէգտէն ալմաթ իյլէտի :

Սաաթ տօգուզ չալտըղընտա, տայիրէտէքի շամա-տանլարըն մուլարը եաննըշ օլուպ, օրթատա, պիւ-եիւք պիր մասա իւզերինտէ մէվզու իքի լամպա տախի պաշգաճա էթրաֆը զիեատար գըլմագտա խտի :

Մատամ Տօմօն, ուղուէն պիր գօլթուգլուտա օ-թուրմուշ, վէ եարալը տիգինի շիլթէլէր ալթընա վազ իթմիլ օլտուղու հալտէ, քեարկէֆ իշլիլէ մէշղուէ խտի :

Բընէ իլէ իքի կէնճ գըզլար, պիր շամատանըն էթ-րաֆընտա օլուպ, եալաշ սէտա իլէ կէօրիւշմէքտէ,

անճադ միւլահագաթը ումուսիեէլէրինտէն պահս իտէ-մէտիքլէրինտէն, պիր թագըմ էհէմիլեէթսիզ մատ-տէլէրի՝ միւլեալէմէլէրինէ էսոս իթթիխազ իթմէքտէ խտիլէր :

Թէրէգ տը Լօրսպագ կէլինճէ՝ պու տա մասանըն եանընտա էնլի պիր գօլթուգլու իսկէմէտէ օթուր-մուշ օլուպ, պիւեիւք պիր քիթապըն սահիֆէլէրինի տիգաթը քեամիլէ իլէ միւթալէա իյլէմէքտէ խտի :

Պիրտէն պիրէ վէ սէսիզճէ գաբու աշըլարագ, մա-տամ Գուրապիէֆ, արգատան տախի տօգթօր զահիր օլտուլար, Մէրգուլար, օթէլին գաբուսուէտա եէկ-տիկէրինէ թէսատիւֆ իթմիլէր խտի, Իքիտէ պիր գաշ սանիյեէ գըլմըլտամագսըղըն տուրտուլար, վէ պիրպիրինէ պագըշտըլար : Պուշլարըն տուխուլի օլ տէրէճէ սէսիզճէ վուգու պուլտու քի, իշէրտէքիլէր-տէն հիշ պիրի սէս ալմատը :

Գօնթէս . — (Եամաշ սէտա իլէ .) Նէ՝ կիւզէլ թապուօ .
Տօգթօր . — (Այնի սէտա իլէ .) Էլվէթ :

— Նէ՝ շայեանը հայրէթ էօմիւր . . .

— Իգրար իտէրիմքի, պէն աիւնեատա բէք մէ-տուտ վէ պախթիեար պիր ատէմիմ, վէ սաատէթիմին գըլմէթինի տէ հիսս իթմէքտէեիմ : Պու պապաէ ճէ-նապը Հագգա թէշէքքիւրտէն կէրի տուրմամ, վէ հէր կիւն շու տուաեը թէքրար իտէրիմ : Էյյ գատիր ուլաշ, պանա իհսան իթտիկին նիյմէթէ հէր վագըթ խայր տուասը իթմէքտէեիմ : անճադ պու նիյմէթին տաիմ վէ պերգարար օլմատըն նիեազ վէ խթիրհամ իյլէրիմ :

Տօգթօրուէ վէ գօնթէսին պու սէօզլիրի, զաեէթ եամաշ սէտա իլէ թէլէֆֆիւզ օլուսմասընա րաղմէն,

իշխարհիկներուն, տարբեր տախիլներն ունար անա-
զա գալաքարար:

Մատմագէլ Րընէ, բէտէրինէ տօղրու իւրէնեիս,
պօղազընս սարըլարագ, իբի եանազընը պուս իթտի:

Կէնճ ալօգաթ տախի, պիր տէրէճէ սուրէթի պա-
րիտանէտէ օլարագ, մատամ Գուրափիէֆին գարըլսըն-
տա պաշընը էյտի: Սէպէպինի քէնտիսի տէ պիւմէտի-
կի հալտէ, մէրգում տէլիգանընըն, մէգպուրէ գօն-
թէս հագգընտա աուլա թէվէճճիւհիւ պուլուսմամագ-
տա իտի:

Բօղ իսէ, քէնտիսինէ աշըգ օլմուշ օլան խօտքէ-
սէնտին վալիտէսինի կէօրմէքլէ գըղարտը, վէ Թէրէզ,
էլինտէն քիթապը պրագըպ, գէվճի իւն գօնթէսին իս-
թիգպալինէ կիթտի, վէ Թէպէսիւմ իտէրէք, էլինի
մէրգումմէքէ ուգաթմասընտա, սախթէ Բուսիալը
գատըն,

— Ազիգէմ մատամ, Մ. տը Լօրպագը, պէոյլէ պիւ-
եիւք վէ միւքէմմէլ պիր սատտէթ ու իգպալէ նալիլ-
եթիթիտէն տօլաբըթէպրիբ իտիեօրտում, Պու հալ շայ
եանը հայրէթ օլմագլա պէրապէր, պիր տէրէճէ տէ
մուճիպի հասէտ տիր... պու սէվլիլիւ տօգթօր,
հէր մութլուլու հալէ, եանի տիրաեթ, շէօհրէթ վէ
սէրվէթ վէ գէքի էվլատարա, վէ թամ պիր գատընս
մալիք օլմուշ տուր, տէտի:

Թէրէզ. — Լաքին օ գատընը մէսուտ իտէն, քէն-
տիսի տիր:

Գօնթէս. — Ճագաթ տօղիօրուն հէր հալտէ պիր
թըլըսըմը օլտուղունու իթիլաֆ իթմէլիսինիգ:

Մ. տը Լօրպագ. — Պէնիմ թրըպլմըմ մը... բէք սա-
տէ տիր:

— Անլաեապիլիթրմիեիմ:

— Էվվէթ... պէնիմ սատտէթիմ էլիմտէն կէտի-
կի գատար տիկէրէրէն սատտէթիսին թէէմին իթմէք-
տէն իպարէթ տիր:

— Պուսու սէոյլէմէք գօլայ, Փագաթ իճրա իթմէք
կիւճ տիր:

— Մատամ, գաթընըզ, էօմիւնիւզիւ, բէք շօգ
պիշարէլէրէ էյլիլք իթմէքլէ կէշիտիկինիզ ճիհէթլէ,
գօլայ օլտուղունու հէր էէստէն էյի պիլիլիսինիզ:

— Ազիգիմ տօգթօր, բէճա իտէրիմ, պէնտինիզի
պու եօլտա թալթիֆաթտան էսիրկէեին:

Պու արա շայ կէթիլիլիպ, Թէրէզ վէ գըղը թէվզի
իթտիլէր: Միւքեալէմէ տէ օլ էսնատէ ումուսիեթ
քէսպ իթտի:

Գօնթէս. խանէ սահիպէսինին եազընընտա օթուր.
մուշ օլմասըլլա, քէնտիսինին կէտիկի էսնատէ Թէրէ-
զին նագարը տիգգաթընը ճէլպ իթմիշ օլան քիթապ
կէօգիւնէ իլիշտի, վէ եիւքսէք սէսա իլէ:

— Վալ, ազիգէմ մատամ, տօգթօր թատիլէսինը՝
ագըլ խասթալըգլարընտան վէ ճիհէթտէն պահիս
պիր քիթապընը՝ մը միւթալլա իտիեօրտունուզ, տէյի
սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, պուսա թէաճճիւզ պիւ իտիեօրտունուզ:

— Հիմ գիւսատէսիլլէ թէաճճիւզ իտիեօրում:

— Սէպլպի Նէ՝ տիր:

— Կէնճ պիր գատընըն, պէոյլէ միւշքիւ վէ մուճիպի
թէէսսէֆ մէսալիլի ֆէնիեթ վէ իլմիեթէն ալէագա-
տար օլապիլէճէկին, տօղրուսու միւմուլ իթմէքորտում:

— Եանրիլեօրտունուզ... սիգի թէէմին իտէրիմքի,
պու քիթապը գօլմագլա ֆէվգէլատէ թէլէզգիւզ հիսս

իտիեօրումս Էօյլէ սահիֆէլէր վարքի, րօման օղու-
մագլըգ գատար ճալիպը մէրագ տըր:

Տօգթօր. — Հագըգէթ՝ չօգ տէֆա թէ/սայելիւթ-
տան գիեատէ միւէսսիր տիր, վէ հագըգի էօմրիւն
պաղը հատիսէլէրի ետնընտա է՛ն մէշուր րօմանճընըն
իխթիրալարը է՛նէմիկէթիինի դայալ իտէր: Պէնիմ, թա-
պիպիւքլէ հայիդ օլտուղում թէճրիւպէլէրիմ ինանապի-
լիրսինիզ, Էօյլէ ֆաճիալը մէնգարէլէրաէ հագըր պու-
լունմուշում տուրքի, իշթիմալին խարիճինտէ կէօրիւ-
լէճէկինէ պինտէն, սիր գալէմ սահիպի պուշլարը
եագմաղա պիլէ ճէսարէթ իտէմէդ:

Մատամ տը Լօրպաղ. — Պու բէք սահիւ տիր. մէ-
սէլա թարտիէօ պուգը մէճնուշլարըն՝ քէնտի ագըլլա-
րընը գլումէն եախօտ քեամիլէն դայալ իթմէլէրինէ տա-
յիր Էօյլէ վագըրալար գիւք իտիեօրքի, հագըգէթէն
պու վագըրալար դաեթիլէ դարիպ տիր:

Մատամ Տօմօն, իշպու սէօզլէրի իշիթտիկինտէ, իչ-
մէք իւզրէ էլինէ ալմը օլտուղու չայըն ֆինճանընը
ժափանըն իւզէրինէ գօյտու, վէ դարիպ պիր վագիեթի
քէսպ իթտի:

Մատամ Գուրազիէֆ. — Տիւնեատա պագէն չաշըլա-
ճագ թէլսատիւֆաթ վագը օլուր:

Տօգթօր. — Մատամ գօնթէս, պու սէօզիւնիւզ նէ՞-
տէն իճապ իթտի:

— Մատամ տը Լօրպաղըն իրստ իթտիկի սէօզլէր-
տէն, չիւնքի օ սէօզլէրին՝ վիզիթամըն էսառ վէ մագ-
սէտիին տօղրուտան տօղրու թէալլիւգիւ պուլունմագ-
տա տըր:

— Ֆիւլագը պիր գաշ տագըգա պնտէնիզլէ կէօ-
րիւշմէք արգուսուշտա օլտուղունուղու թէգքիւնիդ-

տէ պէեան իթմիլ իտիեիզ, Պու Նիւէթիինիզին՝ ումու-
րը խայրիէէէ միւթէալլիւգ օլտուղունու գանն իտիեօր-
տում, աճապա եանըլմըշմըեւմ:

— Խայր, եանըլմամըշմըշ: Ֆագաթ պու կիւն
սիզլէրէ միւրաճաթըմ՝ պիր խայրամէլ խուսուսընտա
մուալէնէթիինիզի իսթիւրճամ իշին տիր:

— Էկէր արգու իտէրսէնիզ, տիկէր պիր օտաեա
կիտէլիմտէ, իֆատէնիզի օրատա պէեան իաին:

— Լիւզումու եօգ տուր, չիւնքի իտէճէկիմ իֆա-
տէ՝ քիմտէ իշին սըր տէյլլ տիր:

— Մատտէ նէ՞ տիր:

— Պիր պիշարէ հագըգընտա միւտաթաթընըը թէ-

մէննի իթմէք իսթէրիմ:

— Էմրինիզէ հագըրում. — Տիտիկինիզ պիշարէ նէ՞
խասթալըղա տիւշար օլմուշ տուր:

— Ճիննէթէ տիւշար օլմուշ տուր:

Մատամ Տօմօնուս տիգդաթը գաթէն թահրիք օ-
լունմուշ իքէն, տահա գիեատէլէտի:

Պիր գաշ տագըգատան պէրու, կէշմիլ գէման վէ
տօգթօր Սարտանըն թիմարիանէսի ֆիքրինտէ թէվէլ-
լիւտ իթմէքտէ, վէ սէպէպինի քէնտիսի տէ անլաեա-
մատըըը հալտէ, Կառթօն Տօպէրիմ գիշնիինի իշլալ լյ-
լէմէքտէ իտի:

Տօգթօր. — Հասըլը օ պիշարէ մէճնուշն մու տուր:

— Վագըթ վագըթ ագլընը պիւթիւն պիւթիւն
դայալ իթմէքտէ, վէ վագըթ վագըթ տախի ագլընճա
հիշ պիր նօգսան կէօրիւլմէքտէ տիր: Լաքին ագտէմ-
ճէ պիլտիկի իսիմէրի շիմաի քեամիլէն ունութմուշ
օլուալ, պու իսիմէրտէն հիշ պիրինի թէլէֆֆիւզ ի-
տէմէմէքտէ տիր:

Խային վալիտէ պու արա շիտտէթլէ սարսըլտը,
Տօգթօր. — Պու ատէմ նէ՞ դատար զէմանտան պէ-
րու օ հալտէ պուլունուեօր:

— Եիկիրմի սէնէեէ եազըն պէր զէմանտան պէրու:

— Ճիննէթինէ նէ՞ սէպէպ օլտուղու մալիւմիւնի՞նզ
միւ տիւր:

— Մանէվի պիր վազըաի շէտիտէ զէվալլըեք պու
հալէ տիւչար գըլմըլ տըր:

— Նէ՞ կիպի վազըա... պիրտէն պիրէ պիւեբիք
զարարա ուղրամագ, եախօտ գալպէն ազիմ պիր քէ-
տէրէ տիւչար օլմագ կիպի պիր հա՞լ մի:

— Սէ խիկի պիր դատըն իլէ էվլատընըն դայպըն-
տան պիչարէ լէճէննիւն իթմիշ տիր:

Էկէր օրաւա հազըր պուլունանլարտան պիրի. օլ
տագըգատա մատամ Տօմօնա ւթֆըլ նագար իթսէ ի-
տի, լէհճէսինին, էօլիւ լէհճէսի կիպի սօլմուշ օլտու-
ղունու կէօրէպիլիր իտի:

— Պու պիչարէ հիշ թէտավի օլունմուշ մու տուր:

— Բէք ֆէնա սուրէթտէ թէտավի օլունմուշ տուր,
եախօտ հիշ թէտավի օլունմամըլ տըր:

— Տէվլէթ թիմարխանէսինտէ՞մի պուլունմուշ տուր:

— Խայր, խուսուսի պիր թիմարխանէտէ:

— Էլան օրատա՞մը տըր:

— Խայր:

— Նէրէտէ տիր:

— Պէնտէնիզին խանէսինտէ:

Տօգթօր պու սըրատա իղհարը թէաճճիւպ իթտի-
կինտէն, գօնթէս քէլամընա չու եօլտա տէվամ իթտի:

— Սիզի թէաճճիւպտէ պրագան խուսուսու շիմոի
իյզահ իտէրիմ: Պու պիչարէ՞ միւթէվէֆա զէվճիմին ա-

հըպպաքնտան պիրինին օլլու տուր: Բէտէրի, վէֆա-
թընտա, օլլունա հիշ պիր սէրվէթ պրագմանըպ, ան-
ճագ մէրգուժա նէզարէթ իթմէքլիկիմի պանա ըէճա
իթտի: Էօլիւմ տագըգատնտա վագը օլան պու ար-
զուեու ըլտտ իտէմէնէնէկիմտէն, իսթիտատընը գա-
պուլ վէ իճրա իթմէկի վատ իթտիմ: Շիմտի օ վատըմը,
վէ տէրիւհտէ իթմիշ օլտուղու մագիֆէէի սօնունա
գատար իյֆա իտէճէէիմ:

— Մատամ, սիզին ֆէտաքեարլըղընըպ հայրան
օլուեօրու՞մ. իմտի, էլիմտէն կէլտիկի մէրթէպէ սիզէ
եարտըմ իթմէէն սէօզ վէրլիրմ:

— Վատընըպ էմինիմ, վէ սիզտէ պէնտէնիզին շիւք-
րանիյեթինէ էմին օլապիլիրսինիզ:

Գօնթէս Գուրամլիէֆ իքինճի չայ ֆինճանընը գա-
պուլ իթտիքտէն սօնրա, Մ. տը Լօրպագտան վէ ֆա-
միլեասընտան մուֆարագաթ իթտի, վէ մատամ Տօ-
մօն տախի՞ տիզինին դայլիք օլմասընա մէպնի հէնուզ
եալընըգճա եիւրիւեէմէտիկինտէն, պիր գօլթուղուն-
տա ալօզաթ Բընէ վէ տիկէրինտէ պէպէմէսի պու-
լունտուղու հալտէ, քէնտի տաիլէսինէ չըգտը, վէ
եալընըգ գալտըղընտա, քէնտի քէնտիւնէ չու սէօզ-
լէրի սէօլլէտի:

— Թէմամլիլէ իֆագաթըմըն կէճիքմէսինի մուճիպ
օլաճաղընը տա պիլսէմ, հէր հալտէ եարըն, Պօնէօլլտէ
տօգթօր Սարտանըն թիմարխանէսինէ կիտէճէէիմ:

Մատամ Գուրալիէֆին պու ագշամ պահսընը իթտիկի ատէմտէն դօրգուեօրոււմ... պիւմէմ նէ՞ կիպի տախիւլի պիր հիսս՝ մատտէնին կասթօն Տօպէրիվէ տայիր օլտուղունու պանա զանն իթտիրիեօրս - Վաղսա պէօյլէ պիր զաննըն իհթիմալին խարիճինտէ, միւմքինսիզ վէ միւնասիպէթսիզ օլտուղունու պիլիեօրոււմ, վէ պէօյլէ օլտուղունու պիտտէ ֆաթ թէքրար իտիեօրոււմ, լաքին եինէ, տախիլի հիսսիմ՝ ֆիքրիմի իշղալտէն կէրի տուրմաեօրս, էվվէթ, էվվէթ, տօգթօր Սարտաեք կէօրմէք, վէ քէնտիսինի իսթիճվապ իթմէք իսթէրիմ:

Իրթէսի սապահ, Մ. տը Լօրպազ, Սալբէթընէր խասթախանէսինտէ միւթատ օլան զիեարէթինի իճրատէն սօնրա, դանթիսին, Սէն-Տօմինիք սօգաղընտա քեպլին խանէսինէ կիթտի:

Ազ էվվէլ, մէզպուրէ, կասթօն Տօպէրիվէ, • կիւնիւ պիր էճնէպլինին քէնտիսինի կէօրմէէ, վէ կէօրիւճէէէ կէլէճէկինի պէեան իթտի իսէ տէ, իշպու էճնէպլինին թապիպ օլտուղունու պիլտիրմէտի:

Գօնթէս, կասթօնուն, քէնտի հազըզի հիքեաեէսինի տօգթօրա նազլ իտէճէկինի քէշֆ իտիեօրտու իսէ տէ, մէրգոււմ մէճնուն օլտուղու, վէ հիքեաեէսի տէ, պիր մէճնունուն սաջիմ սարան սէօզլէրի ատա իտիւլէճէկի ճիհթլէ, ապա ֆիթուր կէթիւմէեօրոււմ, Պուլտան պաղզա, Մ. տը Լօրպաղըն, սանասթճա վազիֆէսիյլէ պաղլը օլտուղունտան, իշիտէճէկի սըրըր մէյտանա չըգարմաեաճաղը տէրքեար իտի:

Շուրաեը տա իւավէթէն պէեան իտէրիզքի, պիր խայլի կիւնտէն պէրու պիշարէ հէյթէլթիրաշ ազ լազըրտը իթմէքտէ օլուպ, կիթտիքէ մահղունիյեթէթէսպ լյլէմէքտէ, վէ ֆիքրինին պիր թազեիզի մա-

նէվիէէ թապի օլտուղու զանն օլունմադտա իտի:

Գարարը վազը մուճիպինճէ, մատամ Գուրալիէֆ՝ թէրէզին զէվճինի կասթօնուն նէզտինէ կէօթիւրտիւ: Մէրգոււմ հէյթէլթիրաշ՝ տօգթօրու կէօրիւր կէօրմէք, պիւթիւն ազաի վիճուտիեէսի սարսըլտը, վէ օթուրմուշ օլտուղու գալթուգլու իսկէմէէի թէրքլէ, տօգթօրուն եանընա կէլտի, վէ թէաճճիւ պիւ աղիմիւզըն մէրգունա պաղմաեա պաշլատը:

Գօնթէս, - Նիշին սիզէ պու դատար տիգգաթլէ պաղըեօր. զանն իտէրսինքի սիզի թանրեօր, եախօա թանրմաեա չալըշըեօր, տէտի:

Տօգթօր տը Լօրպազ տախի, տիգգաթլէ մէճնունա պաղմադտա օլուպ, օլուզանմըշ վէ աղարմըշ սաղալըն ալթընտաքի շէհրէի վաղթիյլէ կէօրմիւշ իտուկի-նի զանն իտիեօրտու:

Տօգթօր. - Պու զարիպ շէյ աիւր, տէյլի պէեան իթտի:

Գօնթէս. - Նէ՞ շէյ:

— Պէն պու ատէմի իլք տէֆա կէօրմէեօրոււմ:

— Եանըլմաեասընըզ, միւսիւ տօգթօր:

— Ուայր, եանըլմաեօրոււմ:

Մ. տը Լօրպազ, տաշա զիեատէ եազլաշարազ, էինի կասթօնա ուզալթտը, կասթօն, պիւա թէրէտտիւտ տօգթօրուն էլինի թուլթու, վէ այնի վաղըթտա անլընտա պիր շուղուր հասըլ օլմաղլէ, զիհինին մէշղուլ իտուկի անլաշըլտը: Մ. տը Լօրպազ, պու հալի տէրքլէ,

— Ղալիպա ուզազ պիր զէմանըն խաթըրէլէրինի ֆիքրինիզտէ թօրլմաեա չալըշըեօրտունուզ, տէտի:

Կասթօն. - էվվէթ, էվվէթ:

— Սիզէ եարարը իթմէկէ պէն տէ սայ իտէճիեիմ:

Վագթիւնէ պէնի կէօրմիւշ օլաուղընուզու զանն ի-
տիեօրսունուզ, տէ՛յիւ մի:

— Էվվէթ:

— Պէնի թանրաղընըզը մէմուլ իտիեօրսունուզ:

— Էվվէթ, սիդի թանրեօրում:

— Էմի՞նմիսինիզ:

— Էվվէթ:

— Պանա նէ՞րէտէ թէսապիսֆ իթմիւշսինիզ տիր:

— Օրատա:

— Նէ՞րէտէ:

— Պիւմէմ:

— Չօգտան մը:

— Էվվէթ շօգտան:

— Նէ՞ գատար զէման Էվվէթ:

Կասթօն, բարմաղլարըլլա շու սուրէթտէ սոյմաեա
պաշլատը:

— Պիր, — Էբի, Էւշ, տէօրթ, պէշ, ալթը, Էէտի,
սէքիզ:

Մէրգում, Երկիրմի բաղգամա կէլարիկինտէ տուրուպ:

— Երկիրմի սէնէ, Էվվէթ, տէտի:

Տօգթօր — (Սարալարադ) Երկիրմի սէնէ՞ մի: — Էվ-
վէթ, Էվվէթ, պէնիմտէ գիհնիմ ուեանըեօր... պէն
տէ իտի՛շըրաեօրում... Սիննինալն Էվվէթ, մաշգա
ճէլր ու ճէֆա Երգիւնալն Եօրուլմուշ, իշթիեարաւն-
մըշ օլաւն շու թապիլրին սահիպի՝ Պօշար-տը-Սարօն
սօգաղլուա կէօրաիւկիւմ, թանրաղըզըմ օլ պիւեիւք
սանաթքեար, մէշնուր հէյթէլթիրաշ տըր... օ սէ-
նաաթքեար, օ հէյթէլթիրաշ սիդ իտիւիզ, տէ՛յիւ մի:

— Էվվէթ... Էվվէթ... պէն իտիւմ... պէն իտիւմ...

— Իտիւիզ նէ՞ իտի:

Մէճնուն — (Մաշգուհէն) Պիւմէմ: — Կէօրիւեօրսու-
նուզքի պիւմէօրում:

Տօգթօր — Իտիւիզ Կասթօն Տօպէրիվ տիր:

Հէյթէլթիրաշ — (Կէօղլէրի բարաեարադ) Էվվէթ,
Էվվէթ, Կասթօն Տօպէրիվ... պէնիմ իտիւմ տիր:

Մատում Գուրալիլի, պու արա, աճապա Մ. տը
Լօրպադը Կասթօն Տօպէրիլին նէգալնէ ճէլպ իթմէք-
լէ, պլեիւք պիր պտիւրէլթսիլլիքտէ վէ իսթատա՞մը
պուլունմուշ օլաուղընու, վէ աճապա վագթիւնէ պի-
րիպիրինի թանրմըշ օլան պու շախալարըն Էէկաիկիլի-
նէ բասթ կէլիշի՝ թասափլուրթընըն մուվաֆիֆադըյ-
Էէթիննէ մանի՞ մի օլաճաղընը տիւշիւնէրէք, իզհարը
էնտիշէ իթմէկէ պաշլամըշ իտի:

Մէրգումէնին գօրգտուղու նէթիճէնին հուպուլի կէր-
չի րէք տէ մէմուլ տէյիլ իտի իտէ տէ, քէնտիրի Էրնէ
էնտիշէ վէ իղտիրապտան իտլի օլամաեօրսու:

Հէր նէ իտէ, Կասթօն, պիր միւտտէթ սօնրա շու
Եօրաւ քէլամա իպթիտար իլլէտի:

— Սիդին իտիւիզ... սիդին իտիւիզ նէ՞ տիր:

— Պիւմէօրմուսունուզ:

— Պիւիթ իտիւմ, Փագաթ շիմտի ունութտում:

— Պիւիմ իտիւմ՝ Բընէ տը Լօրպադ տըր:

— Էվվէթ... Էվվէթ... Բընէ տը Լօրպադ տըր...
սիդէ պիր սանէմ Եարաթմ... Էվվէթ, պիր մէգար ի-
շին հէյթէլ իշլէտիմ... սիդ պիր հէքիմսինիզ... պու-
րաեա կէլմիւիլլէ պիր մագսէտինիզ վար տըր... պէ-
նի էյի իտիճէքսինիզ, տէյիլ մի:

— Էվվէթ:

— Բէճա իտիւիմ, պէնի թէսապի իտիւն քի, գուզ
վէի հաֆըղամը թէքար քէսպ իտիւիմ... սէվիւլիւ

միւ պանա պուլտուրուն, օ սէվկիւլիւմիւ քի, էկէրչի սէվկիւմէնէ լաւըդ իսէ, պուռնտան պէօյլէ երինէ քէնտի-սինի սէվէճէնիմ... Գըղըմը պուլտուրուն... պէնի սաթանլարտան, պանա խիեանէթ իտէնլէրտէն ինթի-գամ ալմադ վասըթասընը իթա իտին:

Գօնթէս - (Տօգթօրուն գուլաղընտան.) Սաշմա ստ-րան սէօյլէմէնէ պաշլատը:

Մ - տը Լօրպադ, պիր իշարէթլէ մէրգուժէի սիւ-քիւթէ տալէթ իտիպ, պատէհու մէճնունա խիթապլէ,

— Քէնտինիգէ ալիտ օլան հէր խուսուսու պիլմէք-լիկիմ լաղըմ տըր... Իմտի, հիքեանէնիղի պանա նազլ իտին, տէտի:

Պինապէրին Կասթօն, քէսիք պիր սէտա վէ հէեէ-ճան իլէ հիքեանէսինէ պաշլատը, վէ պիր թաղըմ էշ-խասըն էլլէրինի քէնտիսինէ տօղրու ուզաթարադ, «պու ասէմմէճնուն տուր» տէտիքլէրի տաղըգանը, վէ աթըլտըղը թիմարխանէ տախիլինտէ վուգու պուլմուշ օլան քեաֆֆէյի ահվալի, վազաս միւպէճմ, ֆադաթ անլաշըլաճագ պիր թարգոտ նազլ իթտի: Մ - տը Լօր-պադ, սօնունա գատար իշպու հիքեանէնի տինլէտիք-տէն սօնրա,

— Պու մէքրուհ հարաքեաթըն ֆաիլէրի քիմլէր տիր: Սիգի թաագիպ իտէնլէրին իսիմլէրի նէ՞ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Իսիմլէրինի ունութտուժ, լաքին գուվզէի հա-ֆըզամը սանէնիգտէ իսթիհսալ իտէրսէմ, էլպէթթէ իսաթըրլաեանաղըմ:

Մ - տը Լօրպադ, Կասթօնա պիր գաշ շէյլէր տա-հա սօրտու իսէ տէ, խօշուստ օլունաճագ պիր ճէվապ պլամատը:

Պիշարէնին հէեէճանը արթմադտա օլուպ, հէր հալտէ պիր ֆէնալըղա աիւշար օլաճաղը անլաշըլըեօր-տու: Փադաթ Մ - տը Լօրպադ օ ֆէնալըղըն էօնիւ-նիւ ալտը, Շէօյլէքի Սալրէթրիէր խալաթխանէսին-տէ թէտապի իթտիլի է՛ն թէհլէքէլի մէճնունլարը եա-լընըզ պագըլընըն գուվէթիլլէ թէսիլն իտէպիլտիկի կիպի, Կասթօն Տօպէրիվին հէեէճանըն տա, օ եօլտա պիր պաղըշլա թէսիլն իթտիքտէն սօնրա, մատամ Գուրապիլէֆ իլէ օտատան տիշարը չըգտը:

Գօնթէս իլէ տօգթօր եալընըզ գալտըգլարընտա, գօնթէս, տօգթօրա խիթապլէ,

— Շիմտի պու պիշարէ հագգընտա նէ՞ էֆքեարտա պուլունուեօրսունուզ, տէտի:

Թապիպ, պու սիւալէ, տիկէր պիր սիւալ իլէ մու-գապէլէ իթտի:

— Սիգ պու մէճնունու չօգտան պէրի թանըրսը-նըզ, տէյիլ մի:

— Էվլէթ:

— Նազլ իթտիկի հիքեանէ սահի՞ մի տիր:

— Էսասը սահիհ իսէ տէ, թէֆէրրուաթը միւպա-լէլալը տըր, եալուտ էսէրի ճիննէթլէ թէպտիլ իտիլ-միշ տիր:

— Չէվալը՝ ֆէնա սուրէթ տէ թէճէնիլն իթմիշ տիր:

— Իֆադաթընա իւմիտ վա՞ր մը տըր:

— Թէէմին իտէմէմ, Լաքին քէսպի իֆադաթը միւմ-քին օլտա պիլէ, ահէթէ վէ միւշքիլ օլաճագ տըր:

— Նիհանէթ, միւսիւ տօգթօր, գաթընըզ պու պի-շարէնի էյի իթմէկի տէրիւհտէ իտէրմիսինիգ:

— Վազիֆէմի ինքատէն կէրի տուրմամ, լաքին մու-վաֆֆադ օլաճաղըմա տալիր սէօզ վէրէմէմ:

— Պու ճիւմէ՛, իլէ Կասթօն Տօպէրիվ պիւսպիւթիւն մէճնու՛ն տէյիլ տիր... հէր չէյի անլաեօր... միւլա-հապա խոխեօր :

— Բէք չօդ մէճնու՛նլար տա սյնի հալտէ՛ օլուրլար իսէ տէ, իֆազաթլարը դասլիլ օլտմազ :

Մ. տը Էօրպագ պիր գաչ սանկյէ տիւշիւնտիւք-տէն սօնրա :

— Պու պիշարէ հէյքէլթիրաչ, տիւշար օլտուգու չէտիտ քէտէրլէր սէպէպլյլէ պէյնինին պիր միգտարը-նը դայ իթմէքլէ, գուվլէյի հաֆըզասընը դայպ իթմէ-սինտէն ֆէվգէլատէ միւզասընը օլմուշ տուր : Միւս-թազպէլ, գուվլէյի հաֆըզասընըն իեատէսի գապիլ օլուպ օլմասընընը կէօսթէրէճէք տիր : Շիմտիքի հալ-տէ սիգէ եալընըչ ճու՛նու թափսիէէ իտէրիմքի, էմրի պասիթիթի էլտէն պրագմաեւն, վէ քէնտինիգի գօլ-լաեւն, տէտի :

— Նէ՞ սէպէպլէ :

— Քէնտի շախսի էմնիյէթիինիգ սէպէպլյլէ :

— Տօպէրիվ դուէթ լաթիֆ թապիեաթլը օլտու-ղունտան, մուխաթարա մէմուլ իթմէեօրում :

— Թէքրար իտէրիմ, բէք կիւվլէնէեին, չիւնքի կէօլլէրինտէքի բարազլըղը էյի պուլմաեօրում : Զիւ-գի պիր սէպէպլէ մէրգու՛մտա պիւեիւք պիր տէհէթ հասըլ իտէպիլիրքի, պու՛նտան տա զիեատէ գօր-գուլուր :

— Ագիգիմ տօղթօր, սիգ պէնի գօրգութուեօր-սու՛նուգ :

— Ֆիքրիմ սիգի դօրգութմաք տէյիլ տիր. ան-ճագ էվլէճէ սիգի խապէրտար իթմէք իսթէրիմ : Եկէր պիրտէն պիրտէ պիր ֆէնալըք հիսա իտէրսէ, թէհլիքէ-

նին գուհուրի մուհագգագ տըր, անճագ պու թէհլի-քէնին եագըն օլտուղունու թէհէմին իտէմէմ, իմ-տի, թէտապիրի իհթիեաթքեարանէտէ գուսուր իթ-մէեին :

— Նէ՞ եօլտա թէտապիր իթիթիսազ իթմէլիեիմ :

— Կասթօն Տօպէրիվի եալընըչ պրագմամալըը-նըչ, Մէրգու՛մ սիւքիւնէթի քեամիլէ իչինտէ եաշամա-լը տըր : Անճագ տէֆի դամ իչին պաղը իշ իլէ տէ մէշ-ղուլ օլմալը տըր :

— Նէ՞ կիպի իշ իլէ մէշղուլ օլապիլիլ :

— Տօպէրիվ մէշղուր պիր հէյքէլթիրաչ իտի, իմ-տի օտասընը հէյքէլթիրաչլըղա մասսուսա պիր հալէ վազ իտին : Շէօյլէքի տիգարլարտան թապիլրէր, օյ-մա վէ ալշը իլէ եարըլըչ իսիմլէր ասըն : Մօտէլ իչին ալէթլէր, թաուագլար, ալշը, վէլհասըլ սէնաա-թընա տայիր իգթիգա իտէն լէվազիմաթը կէթիրթտի-րին, Հէյքէլթիրաչլըք էօմրիւնիւն խաթըրլէրիլլէ պագալըմ օ ալէթլէրի վէ լէվազիմաթը գուլլանաճագ մը, վէ սէնաաթընը խաթըրլաեաճագ մը տըր :

— Բէք էյի, թափսիէնիգի իճրա իտէրիմ :

— Շիմտի պիր տէ բէլթա եագաեւմ :

Տօգթօր, իշպու բէլթաեւ եագաւըգտան սօնրա,

— Սիիրլէրի թահրիք օլանլար իչին պու իլաճ պի-րապիր տիր : Հէր կիւն սիր չօրպա գաշըղը իլէ, թաա-մընըն իչլիսի արասընտա վէրիրսինիգ : Անճագ պու ի-լաճտան մէրգու՛մու՛ն խապէրտար իտիլմէմէսի էվլէա տըր : Քէնտիսինէ իլաճ վէրիլմէքտէ օլտուղու ֆիքրի՛ հիսսիեաթընը թահրիք իտէպիլիր, վէ պու սուրէթլէ իլաճմըն նէթիճէսի, Փայլտէլի օլաճագ եէրտէ մու-գիրր օլապիլիր : Եագընտա պէն երնէ կէլիրիմ, վէ հա-

սըլ օլաճադ նէթիճէ եւ կէօրէ, սուրէթի թէտափի է-
սասանը թայեին խտէրիմ, տէտի:

— Ագիգիմ մօգթօր, ինթար վէ թափսեւէլէրինիզ
թէմամիլլէ իճրա օլունաճադ տըր: Անճադ զաթընդա
պիր րէճա արզ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ խտէրմի-
սինիզ:

— Բէճանըզ հէր նէ իսէ, էվվէլճէ գապուլ օլուն-
մուշ տուր:

— Շիւպհէսիզ պու պիշարէնին, պէնճէ մալիւմ օլ-
մաեան պիր սէպէպլէ խային խապիմէլրի պուլունմագ-
տա տըր: Իմտի, անլէրին, կասթօնու էվիմէ գապուլ
իթմիլ օլտուլունու, վէ սիգին տէ, ագլընը իեատէեէ
չալըշտըղընըզ պիլմէլէրինի իսթէմէմ:

— Ագիգէմ մատամ, սէնաաթճա վազիֆէմ, սիւ-
քիւթիմ իչին սիգէ թէէմինաթ օլմագ կէրէք տիր:
Պինապէրին պուրաճա օլան մուսամէլմտէն, սիգին տա-
խի արզու իթտիկինիզ վէճէլէ, քիմսէ խապէրտար օլ-
մաեաճադ տըր:

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա, Մ. տը լօրպագ գօն-
թէստէն մուֆարադաթլա, մէքթէպի թըպպիեէտէ
տէրպէրինի վիրմէեէ կրթտի:

Պիզտէ Լինէ սօգաղընտաքի օթէլէ ալտէթ իտէ-
լիմ:

Մատամ Տօմօն, սապահըն սաաթ եէտի րատտէլէ-
րինտէ պէսլէմէսինի չաղըրըպ, քէնտիսի իչին պիր ա-
րապա հաղըրլաթմասընը էմր իթտի, վէ էսվապընը
կիւքինիրէն, պէսլէմէ, թէաճճիւսլէ,

— Մատամ, կիւճ իլէ աեադտա տուրապիլտիկինիզ
հալտէ, նա՞սըլ տիշարը չըգաճագսընըզ, տէտի:

— Ինթար լաղըմ տէյիլ տիր. սէն պանա պիր

պտաթօն պուլքի, հիյնի հաճէթտէ դուլլանաեըմ, տէ-
յի մատամ Տօմօն ճէվապ վէրտի:

Պու սուրէթլէ մէրգումէ եաթաղընտան էնիպ, պիր
գաչ աղըմ ալընճա,

— Հէր շէյ միւրատա միւթէվագըֆի տըր. եաեա
եիւրիւմէք տէ իսթէսէմ, եիւրիւմէպիլէճէեիմ, տէտի,
վէ պիր սաաթ սօնրա, եիւզիւնիւ, կիզլէեէճէք սուրէթ-
տէ պիր նիգապ իլէ էօրթմիւլ օլտուլու, վէ պէսլէմէնին
կէթիրտիկի գալըն պէր պաաթօնու էլինտէ թութտու-
ղու հալտէ, աշաղընա էնիպ, գաբունու էօնիւնտէ
տուրան արապաեա րաքիպ օլաու:

Մէզպուրէ արապանըն գաբունու գարարէն,
թէրէզ, քէնչիրէսինին բէրտէսինի գալտըրըպ, վալի-
տէսինին հարէքէթինի կէօրտիւ իսէ տէ, կէօղէրինէ
ինանամաեօրտու:

Խայինէ վալիտէ, գըղընըն արապաճըսընա, Մէսլէյ
սօգաղընա կիտէճէկինի պիլտիրտի, Մէզքիւր սօգադ-
տաքի էվլէրտէն էքսէրիսինին Սէն-Մարթէն պուլվա-
ընտա տախի պիրէր գաբունու պուլունուպ, վազտա
պաղը խաէն սահիպլէրի, խաէլէրի կէչիտլէրինալն
միրուր իտիլմէմէսինի միւսլէյնի օլարագ գաբունաը
իւզլէրինտէ պիրէր եաթթա թաալիք իթմիլլէր իսէ տէ,
մահէլլէ խալգընտան չօգլար, եօլարընը քէման գըլ-
մագ իւզրէ, մէզքիւր մէմուլէյնէթէ դուլագ ամա-
եարագ, պիր թարաֆտան օ պիր թարաֆա կէ-
չէրէր:

Մատամ Տօմօնու լաքիպ օլտուլու արապա, Մէս-
լէյ սօգաղընտա տուրաուղունտա, մէզպուրէ, պա-
թօնուա տաեանարագ աշաղընա էնտի, վէ արապա-
ճընա,

— Պէնի ալմադ իւզըն սաաթ իւշտէ երեսն պուրատա սլուլուն, տէտի :

Պատէհու արտալաճը օրատան ալտէթ իթտիկինտէ, մէրգուսէ, պիր էվին կէշիտինտէն, վէ պատէհու տիկէր պիր եօլտան պիլմիրուր, Ալն-Մարթէն պուլվա-րընա նազըր պիր գարունուն էօնիւնէ վասըլ օլտու . անճադ պիր ազ էօթէտէ տուրմուշ օլան արապալարա գտտար թէշիլիքէսիզէ մուվասըլէթ խոշմէնէճէկինէ էմին օլտուղունտան, օրատա պուլունան Փաքիր պիր ատէմէ պուզիշ վիրէրէք, պիր արապա կէթիրթտի :

Արապաճը Պօնէյլէ կիտիլէճէկինի անլաերնճա, օ գատար ուղուն եօլա սաաթ հիսապըլլա կիտէմէնէճէ-կինի պիլտիրտիկինտէն, մատամ Տօմօն՝ պէհէր սաաթ իշին իւշ Փրանդ վէ պազիշ օլարադ օն Փրանդ վէրէճէ-կինի իֆատէ, վէ արապաճը պու թէքլիֆի գապուլ իթտիկինտէն, մէզպուրէ, խոյլի գահմէթլէ արապաեա բաքիպ օլտու, վէ սիւրաթլէ պիր խալլի մէոաֆէ գաթթ իտիլտիքտէն սօնրա, արապաճը՝ Պօնէյլիւն հանկը թարաֆընա կիտիլէճէկինի սիւալ, վէ մէրգուսէ տախի տօգթօր Սարտանըն թիմարխանէսինէ կիտիլէճէկինի պէեան խլէտի :

Արապա, մէզքիւր թիմարխանէնի տախիլի գարու-տունա կէլտիկինտէ, մատամ Տօմօն կիւճ իլէ աշաղը էնտիլիլիպ, տէշիլիքէ կէթիլիւրիւլտիւ, վէ տէշիլիզ մէմուրտա 372 նիւմէրօ իշին կէլմիշ օլտուղունու սէյլէտիկինտէ, մէմուր սարուրաը, վէ տիւրէքթօրուն օտաաընա կիրիպ, քէշիլիէթի խապէր վէրիւճէ, օ տախի սարսըլտը, վէ քէնտի քէնտիէ, «Փօրգտու-ղում տազըգա կէլտի» տէյիպ, էիւքսէք սէտա իլէ տէ, — Մատամը իշէրի կիրտիրին, տէյի էմր իթտի :

Մատամ Տօմօն՝ տօգթօր Սարտանըն իշ տաիլէսինէ կիրտիկի գէման, էիւղիւ գալըն պիր նիգապլէ էօր-թիւլմիւշ օլմասընա բազմէն, Սարտա, անինտէ քէն-տիսինի թանընդպ, պիր գաշ առըմ դատար իսթիգ-ւպլէ կիթտի, վէ պիր խաշմէն թապտիմ իթտիքտէն սօնրա, կիլլէնէմէտիկի միււսիր պիր սէտա իլէ :

— Ահ, մատամ, վիզիթանըզ հէմ արղու իտիեօր-տում, հէմ գօրգուեօրտում, տէտի :

— Փօրգուեօրմու իտիլիզ . աճալիպ, գօրգմանա նէ՞ սէպլպ վար տըր :

— Ձիւնքի սիզէ Փէնա պիր խապէր վէրէճէկիմ :

« Օլէսնատէ խալին վալիաէ, գուլադ թօզլարընըն սօղուգ պիր թէր իլէ ըսլանտըղընը հիսա իթտի . Ան-ճադ տախթի թէաճճիւսի հալի կէսթէրէրէք :

— Ֆէնա պիր խապէր մի, տէյի թէքարլատը :

— Էվլէթ, մատամ :

— Օ առէմ էօտիւ մի :

— Քեաշքի էօսէ իտի, լաքին քէնտիսի տէմիր կի-պի գուվէթլի օլտուղունտան, թարաֆընըզտան վէ-րիլմիւշ օլան էվամիրճէ թէպէտտիւլաթ վաղը օլմա-տըզճա, նիհաեէթի շալըր մալիւմ պիր սուրէթտէ տաշա խալլի սէնէլէր եաշաեապիլի իտի :

— Ֆիրրինիզի իյգահ իտին, միւսիւ . էօլմէտի իսէ, նէրէտէ տիր . Վիզիթամը նիշին հէմ արղու իտիեօր-տունուզ . հէմտէ վիզիթամտան գօրգուեօրտունուզ : Պանա վէրէճէկինիզ խապէր նէ՞ տիր :

Տօգթօր Սարտա, միւթէստիր պիր սէտա վէ թալի իլէ :

— Ֆիրար իթտի, տէտի :

Մատամ Տօմօն՝ եարէսի հէնուզ քեամիլէն տիւ :

գէլմէմիւն օլմասըյա պէրապէր, եայլը պիր մաստէ կիպի աեաղա գալգտը:

Մէրգուճէ, վագաա պիր ֆէվգէթ վուգու պուլմուշ օլտուղունու զանն խիւօրաուու իսէ տէ, պու գաննա օլ անէ տէկին ինանմագ իսթէմէմիւն իտի: Հալ պու քի տագթօրուն սէօզլէրի՝ հէր կէօնա շիւսհէի իզալէ իտիպ, գոնթէս Գուրադիէֆին պիր կիւն էվվէլ կինէ սօղաղընտաքի օթէլտէ պահսընը իթտիկի շախսըն՝ կասթօն Տօպէրիվտէն դայրի քիմսէ օլմասեաճաղընա տայիր քէնտինճէ իթմինան հասըլ օլտու:

Պինապէրին մէմուլին դայրի վէ տէհէթիւն պիր հալ զուհուրա կէլմէք իւզրէ օլուպ, շէօյլէքի թէրէզին գէվճի պուլունան տօղթօր տը Լօրպաղ՝ Բօլինին բէտէրի օլան կասթօն Տօպէրիվտէն աղլընը վէ գուվվէի հաֆըգասընը իեատէ իտէճէք իտի:

Խայլն վալիտէ պու ճիհէթի տիւշիւնտիւկիւնաէ, պաշտան աեաղա գաաար սարըլտը, վէ սէսի տիթրէհէրէք:

— Ֆիրաթ իթտի հա՛... 572 նիւմէքօ ֆիրաթ իթտի... խայր, միւսիւ, սէօյլտիկինիզէ ինանամաթ թիմարխանէնիդտէն քիմէսնէ ֆիրաթ իտէմէզ, տէյի պէեան իլլէտի:

— Ֆիւվագը պու իֆաաէնիզ տօղրու տուր. պիրինճի տէֆա օլարադ պէօյլէ պիր հալ վագը օլուեօր: Տօղրուսու պու վագըաեք անլամագ պէնճէ գապիւ տէյիլ տիր: — Մէշեուսիէթիմտէն նաշի նէ տէրէճէ շաշըրմըլ օլտուղումու սիզտէ կէօրիւեօրսու: Նուզ, Լաքին օ խապիս թութուլաճագ տըր: Մէճնուելար գօլայլըգլա թանըլըրար: Խուսուսիլլէ անը թանըմագ գօլայ տըր:

Սարտա, պու սէօզլէրի ֆէվգէլատէ հէհէճան իլէ իրաա իթտի, վէ ալթիւսթիւկիւ տէ ապա սաթթէ տէյիլ իտի:

Էօմէնի Տօմօնա կէլինճէ, հիտտէթինտէն նաշի քէնտիսին թէլէֆ իթմէք տէրէճէսինէ կէլիպ, ֆիրարըն նասըլ օլտուղունու սիւալ իթտիկինտէ, Սարտա,

— Մատամ, երիկրմի սէնէտէն պէրի, քէնտի դայրէթիմ սաեէսինտէ, իւզու թիմարխանէի մամուրի թին է՛ն եիւքսէք տէրէճէսինէ իյսալ իթտիմ, վէ ճէմլիյէթի պէշէրիէ վէ ֆամիլեալար գարըրընտաքի մէսուլիէթիմին նէ գատար պիւեիւք օլտուղունու պիլլիրիմ: — Էմիր պասիրէթէ մուվաֆըգ օլան հիշ պիր թէտպիր հագզընաա գուսուր իտիլմէմիւն տիր, վէ կարտիանլարըմըն սատագաթընաա գաթիէն էմինիմ, Պինապէրին պէօյլէ պիր գազանըն իլք տէֆա վուգու պուլտուղունու թէքրաք իտէրիմ: Պուստան պաշգա, քէնտիմ մէնֆաաթըմտա, սէօզլէրիվտէ տօղրու օլտուղունա գապի թէլմինաթ տըր, տէտի:

— Լաքին պու սէօզլէրինիզ՝ օ առէմին պուրատան նասըլ ֆիրաթ իթտիկինի իյզահ իթմէօր:

— Մատամ, մէրգուճուն պուրատան ֆիրաթը՝ հագքի պիր ֆէսատ նէթիհէսի տիր:

— Ֆէ՞սատ մը... պու նէ՞ տիմէք:

— 572 նիւմէրօնուն եալօտ կասթօն Տօպէրիվտէ խալիճտէ գուվվէթի վէսաթի իճրայէհէ մալէք վէ սէսաթլը աշըպպասը պուլունմուշ օլմալ տըր:

Իշին էհէմիլիէթի արթուրգճա, մատամ Տօմօնուն աա տէհէթի թէգալիւտ պուլարագ:

— Ահրապասը՞մը: Նէ՞ կիպի աշըպպասը, տէյի սիւալ իթտի:

— Պու սիււալէ ճէվապ վերէմէնճէկիմի սիզտէ ան-
լաեօրսուեւուդ, լաքին տինլէերին, մատամ, վէ քէնտի-
նիզ մուհաքկմէ իտին:

— Տինլէեօրում, միւսիւ, չարուգ սէօյլէերին:
Տօգթօր՝ Ժարիտէն տինլէմիշ օլտուղու հիքեաեէերի
մէրգուեմէն նադլ իթտի: Հիքեաեէ խիթամ պուլ-
տուղունտա, խային վալիտէ:

— Յագաթ պիր թիմարխանէ գօղուչունուն տէմիր
չիպուգլարընը քէսէն վէ պիր մէճնունու գուրթարան
պու ատէմէր քիմէր օլապիլիլէր, վէ նէ՝ մէնֆաաթ-
լէ պու իշէ ճիւրէթ իթմիլէր տիր, տէյի պէեան
իյլէտի:

— Օրասը մալիւմ տէյիլ տիր:

— Աճա՛յիպ, պազը շիւպէ՞ տէ մի եօգ տուր:

— Ասլա շիւպէ՞ եօգ տուր:

— Իշթէ պու բէք զարիպ... զարիպ օլտուղունու
սիզտէ թէսլիւմ իտէրսինիզ, տէյիլմի:

— Մատամ, էվլէճէ զաթընըպ սէօյլէտիմ: պու
վագըա պէնտէնիգճէ սալա անլաշլումաեօր:

— Պու ատէմէր խիմարխանէե նա՞սը կիրմիլէր:

— Տիվարլարտան աթլամըշլար, վէ պաշ կարտիա-
նըն իւզէրինտէ պուլտուղլարը անախթարլար իլէ գա-
բուլարը աշմըշլար:

— Յիրարիեի տէրտէսթ իթմէք, վէ եինէ թիմար-
խանէեէ կէթիրմէք իշին նէ՞ թէտապիր իթթիխազ
իթտինիզ:

— Պաղչէտէ վէ թիմարխանէնին ճիվարլարընտա
հէր թարաֆը արաեըպ պօշա չըգտըդտան սօնրա, պէն-
ճէ եարըլաճագ պիր շէյ գալմըշ իտի:

— Նէ՞:

— Բօլխէ միւրաճաաթ իտին:

Էօժէնի, տէհէթի միւպէյեհին հարէքէթ իճրասըն-
տան քէնախսինի մէն իտէմէերպ,

— Ումարմքի պու եօլտա պիր միւրաճաաթտա
պուլունմատընը, տէտի:

Մէրգուէնին գօրգագ հալինի կէօրտիւկիւնտէ,
տօգթօր Սարտա քէնտի սօղուգ գանլըլըղընը քէսպ
իլէ:

— Յիլվագը, մատամ, բօլխէ միւրաճաաթտան
կէրի տուրտում: Պու իճթինապըմ իսէ, քէնտիմ իշին
տէյիլ տիր. չիւնքի պէնտէ, թապիպ զապթնամէսի
իլէ տախիլեէ նէգարէթինին էմրնամէսի մէվճուտ
տուր, իլլա 572 նիւմէրօեու պանա թէսլիւմ իթմիշ օ-
լանլարըն մէնֆաաթը իշին պու եօլտա հարէքէթ
իթտիմ: Բօլխին միւտախէլէսինտէն միլհուգ օլան
սուի նէթիճէլէրի միւլաճագա իյլէտիմ: Անճագ էկէր
պու եօլտա տիւշիւնմէքլէ խէթա իթտիմ իսէ, սէօյ-
լէերին: միւտտաիի ումումիլիկէ միւրաճաաթ իթմէք-
լիկին վագթը կէհմէմիշ տիր: Նէ՞ տէրսինիզ, տէյի պէ-
եան իյլէտի:

— Ույր, խայր, սագըն պու եօլտա միւրաճաաթ
իթմէերին:

Մատամ Տօմօն, պիր գաշ տագըգա տիւշիւնտիւք-
տէն սօնրա,

— Աղըր գաթաթըլմըշ վէ գօլ վէ անագլարը պաղ-
լանմըշ օլան պաշ կարտիանըն պու իշէ շէրիք օլմատը-
ղընա էմի՞նմիսինիզ, տէտի:

— Նէ՞ տիեօրսուեւուդ, մատամ: պիշարէ մուխալիֆէ-
թի սէպէպիլլէ հաեաթընը դայպ իթմէսինէ ղէմգ գալմըշ
տըր: Աղըրըն գաթաթըլմըշ օլմասը շէօյլէ տուրսուն,

էկէր աթըլան գուրչուն՝ պիր գառ միւսմէթրօ գատար եօլունու շաղըջ օլաւ իտի, մէրգում անինտէ թէլէֆ օլուրտու, իմտի, անը պու իշէ շէրիք զանն իթմէք ապէս տիր:

— 572 նիւմէրօ հագըգէթէն մէննուն իտի, տէ՞-
յիւ մի:

— Մատամ, պիր քիմսէ, թխմարխանէմտէ երկիրմի սէնէ գալըր իսէ, ագլը պաշընտա օլարագ օրաեա կիրմիջ օլտուղու ֆարզ օլունսա պիլէ, թէնէննիւն իտէր:

— Մէրգում իսիմէրի խաթըրլամանօրտու ես՝

— Խայր, վէ պունտան պէօլէ տէ խաթըրլամանա-
ճագ տըր:

— Սահի՛ պիլի՞ եօրմուսունուզ:

— Էվլէթ:

— Ֆարզ իտէլիմքի, քէնտիսինի պիր մահէլլտէ գա-
պուլ իթսէլէր, վէ շու եա պու սէպէպլէ իֆագաթը-
նա չալըշալար, ֆարզ իտէլիմքի էմրի թէտալիսի
մէշուր պիր թապիպէ իհալէ գըլընսա, իֆագաթը
միւմքին օլապիլիր մի:

— Չանն իթմէմ:

— Տիմէք գարարըմզ վէրիտի. պու ատէմի պուլ-
տուրմագ իւզրէ հիշ պիր թէշէպպիւսէ միւրաճաաթ
իթմէնէնէքսինիզ:

— Խայր, էմրինիզէ պէքէնէնէնէմ:

— Թանթանա հասըլ իթմէմէլի, խուսուսիլէ ֆի-
րարինին իսմինի իշաա իլլէմէմէլի:

— Մատամ, պու խուսուսլարճա միւսթէրի՛ օլա-
պիլիսինիզ:

— Պու սէօլէտիքլէրիմ քէնտի շախսըմ իշին տէ-

յիլ տիր. պէն անճագ սիզին իւճրէթինիզի թէէտիեէ
իթմէնէ մէմուրում, Լաքին տիկէր քիմսէլէր վար տըր քի,
պու իշտէ պաշընճա անլէր ալէագաաար տըրլար, ֆի-
րարի անլէրտէն ագշէ, սէրվէթ. թալէպ իտէպիլիր:

— Հիշ պիր խամի խաթըրլամաաղըր, հաթթա քէն-
տի իսմինի տէ ունութմուշ օլտուղու հալտէ, նա՞նըլ
թալէպ իտէնէք տիր:

— Հագըընըզ վար... հէր նէ իսէ, մէրգումուն
մէվգուֆ օլմուշ օլտուղու տաիրէյի կէօրէ՞մէզմիեիմ,
վէ իշպու ֆիրար վագըաընտա տիւշարը ֆէլագէէթ
օլան պաշ կարտիան իլէ կէօրիւշմէ՞զմիեիմ:

— Էկէր իսթէրսէնիզ կէօրիւշպիլիրսինիզ:

— Պու ֆիրար քէյֆիեէթինի տիւշիւնտիւքճէ,
ֆիրբրիմին իշինտէ սըղտըրամանօրում. Մէրգումուն
ահըպպաաընտան, համիլէրինտէն պահս իտիեօրսու-
նուզ, լաքին անըն ահըպպաաը, համիլէրի եօգ իտի.
Պունճա սէնէլէրտէն պէրու դայպտա պուլունան պիր
ատէմի քի՞մ տիւշիւնէպիլիր, քի՞մ անըն իզինի արա-
եըս պուլապիլիր իտի:

— Հալպու քի իշթէ արաեըպ պուլտուլար, վէ պու
թէշէպպիւսլէրի տէ էլպէթթէ պիր մէնֆաաթա մէպնի
պուլունմուշ տուր:

— Պու մէնֆաաթ տա թէհտիտավէր տիր, տէ՞-
յիւ մի:

— Անը պիլմէմ:

Մէրգսւմէ պու արա երկրիւմէք իսթէտի իսէ տէ, ճէրիհասը սէպէպիլյէ տիւշմէք թէհլիքէսինէ տիւշար օլարագ, պիր գօլթուգլու իսկէմլէսինէ էնսէսինէ տա- եանմաեա վէ պասթօնուէնու էլինէ ալմաեա մէճպուր օլաու:

Սարտա. — Մատամ, կիւճ իլէ աեադտա րուրապի- լիեօրսուէնուգ, եարալը մըսընըգ:

— Էհէմիսէթսիգ շէյ տիր... Կէհէլէրտէ տիգիմի սագաթլատըմ, էլան անըն աղրըսընը չէքիեօրոււմ, լա- քին շիմտի էյիլէշմէքտէ տիր:

— Պանա տաեանըն, մատամ:

Տօգթօր գօլուէնու թագաիմ իթտիկի սըրատա,

— Կիտէլիմ ֆիրարինին տարիէսինի կէգէլիմ, ար- գուէնուգ մուճիպինճէ տէ պաշ կարտիանը ճէլպ իտէ- րիմ, տէտի:

Էօթէնի՝ հէմ քէնտի պասթօնուէնա, հէմ Սարտա- նըն գօլուէնա տաեանարագ եիւրիւեհէպիտի, վէ տօգ- թօր՝ տէհլիգտէ տուրան մէմուրա,

— Պաշ կարտիանա սէպլէքի, գօղուշարտա քէն- տիսինէ պէքլէեօրոււմ, տէտի, վէ պատէհու Էօթէնի Տօմօն իլէ պիրլիքտէ, Կասթօն Տօպէրիվին թէվգըֆ իտիլմիշ օլուուղու տարիէեհ իլէրլէտի:

Ժարի, մէգքիւր տարիէնին էշիկինտէ մէրգոււմա- րը գարչլատը: Մէրգոււմու գօլու էլան պիր սարղը իլէ պաղլը իտի:

Տօգթօր Սարտա. — (Մէրգոււմու կէօսթէրէրէք) Իշթէ մատամ, սէպլէտիկիմ Միշէլ պաշ կարտիան պու տուր: ՅՂ2 նիւմէրօնու ֆիրարընը մէն իթմէք իշին, քէնտի հաեաթընը դայպ իթմէսինէ րէմգ գալմըշ տրր: Ժարի, պու սէօզլէրի իշիթտիկինտէ, մէսէրէթիին-

տէն նաշի տիթրէտի, շիւնքի իգպալի, քէնտիսինի, Կասթօն Տօպլըվիլ թէվգըֆ իթտիրմիշ օլան քիմսէնին եաիօտ քիմսէլէրտէն պիրինին գարչլատընա չըգարտը- ղընտան, օլ անէ տէկին անլաշլամամըշ օլան պիլմէ- ճէեի նիհաեհէթ անլաեաճաղը ինթիմալի՝ մէգքիւր մէ- սէրրէթինէ սէպլէպ օլմագտա իտի: Շու գատար քի, մէրգոււմէնին եիւզիւ գալըն պիր նիգապ իլէ մուհա- ֆապա իտիլմիշ օլուուղուէնտան, չէհրէսինի կէօրմէք գապիլ տէյիլ իտի: Հալպու քի մատամ Տօմօն, մէգ- քիւր նիգապըն ալթընտան Ժարիեի կէօրէրէք:

— Միւսիւ, քեաֆֆէյի դայրէթինիգէ րաղմէն, ֆի- րաըն մէնինէ միւգթէտիր օլամաեան սիգմիսինիգ, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվլէթ, մատամ, պէնտէնիգիմ:

— Տիվարտան աթլաեարագ պուրաեա կիրէն վէ սի- զի խըրբալաեան էշխասը թանքեապիլիլիմիսինիգ:

— Խայր, մատամ, եիւզլէրինի գարալամըշ օլ- տուգլարընտան, գաթէն հիշ պիրինի թէշխիս իտէ- մէտիմ:

— Նիշին քիմսէեի եարաըմընըգա չաղըրմատընըգ:

— Եարտըմ չաղըրմաեա վագըթ պրագմագսըզըն, պէնի թուլթուլար, աղղըմա պիր թըգաճ վագ իթտի- լէր, վէ գօլարըմը տաիս պաղատըլար:

Ժարի, ճէվապ վէրտիկի սըրտա, մուսիլաթէն մէզպուրէեի պուլմագ իւզրէ, գուվվէյի հաֆըգասըն- տա հըֆգ իտէճէք պիր էսլը էլտէ իթմէկէ սայ իթ- մէքտէ իքէն, էլինտէրի պասթօն կէօքիւնէ իլիշտի, վէ ֆիքրինտէն:

— Թօրալ տըր, Լաթին թօրալըըն աճապա թա- պիլիմի տիր, Էօգսա պիր գապա նէթիճէսիմ տիր,

տէտի, վէ տօգթօր Սարտա՝ Ժարիեէ խիթապէն,

— Անաթարար սիգին եէտինդտէ տիր... 572
նիւմէրօ տաիրէեէ կիթմէք խթէրիդ, տէյի պէեան
կյէտի:

— Միւսիւ տիրէքթօր, թամիրաթ հէնուզ խիթամ
պուլմուշ օլմատըղընտան, տաիրէ աշըգ տըր, աէյի
Ժարի ճէվապ վէրտի:

Պու սուրէթլէ միւտտէթի մէտիտէ կասթօն Տօպէ-
րիվին զընտանը օլմուշ, վէ օ պիշարէեի յոատա հալը
եէյիս ու քէտէրէ իլգա իթմիշ պուլուստն տաիրէեէ
տօգրու կիտիմէեէ պաշլանտը:

Ժարի էօնտէն եիւրիւեօրտու: Տօգթօր տախի,
վաղըթսըզ սօգաղա չըգմագըզ պտարէթսիգիկինին
նէթիճէսի օլարագ իղթիրտալը աղիմ իշինտէ կէօրիւ-
նէն էօթէնի Տօմօնու զօլթուղուս կիրմիշ օլտուղու
հալտէ, չու սէօղլէրի սէօլլէտի:

— Մատամ, սիգի թէէմին իտէրիմքի, պասթօնու
նուզ՝ ֆայիտէլի օլմագտան զիեատէ մուղիրր տիր:
էկէր գապուլ իտէրսէնիզ վաղիեթիմիղի թէպտիլ ի-
տէլիմ: Եէօլլէքի մճրուհ օլան տիգինիզին թարաֆըն-
տա գօլուսուզա կիրէեիմ, օ հալտէ պանա շիմտիքիտէն
տահա զիեատէ տաեանապիլիրտիսիզ, վէ տահա զիեա-
տէ րահաթ օլուրսուսուզ, չիւնքի օլ վագըթ պաս-
թօնուս եէրինէ պէն մուվագէնէեի մուհաֆազա իտէ-
պիլիրիմ: Պիր քէրրէ թէճրիւպէ իտէլիմ կէօրիւսիւ-
նիւզ:

— Բէք էյի:

— Միշէլ, մատամըն պասթօնուս ալըն:

Պաշ կարտիան իթաաթ իթմէքլէ, անինտէ, պաս-
թօնուս կիւմիւշ սարը իւղէրինտէքի Լօրպագ ֆամիլ-

եասընըն տըլլատէլիք ալէամէթի ֆարիգասընա տիգ-
գաթ իթտի:

Մէրգում, պու ալէամէթին շէլինի վէ թէֆէր-
րուաթը սպիրէօինի ֆիրբինտէ սագլատը:

Մահէլի մագաուտէ վասըլ օլուպ, իշէրի կիրիւ-
տիգտէ, տօգթօր Սարտա:

— Մէճնուսուսուզ պուրատա իտի. պագըն, ֆի-
րար թասապլուրուսու գուվլէտէն ֆիլիէ կէթիրմէք
իշին, չու բէնշիրէնին մագապէթ տէմիրլէրի քէսիլմիշ
տիր, տէտի:

Էօթէնի, բէնշիրէեէ եագլաշարագ, թէսթէրէ իլէ
քէսիլմիշ օլան եէրլէրի թէտգիգ իթտիկի սըրատա:

— Իշթէ, պու տա պիր իսպաթ տըր քի, մէրգու-
մու ֆիրար իթտիրէնլէրին՝ թիմարտանէ տախիլինտէ-
քիլէր իլէ միւնասիպէթի օլմուշ տուր, տէյի պէեան
կյէտի:

Մատամ Տօմօն պու սէօղլէրի սէօլլէրքէն, տիք
տիք պաշ կարտիանա պագմագտա իտի: Ժարի իսէ,
պու պագընըն էնէմիլէթինի տէրք իթմէքլէ պէրա-
պէր, ֆիրթուսուզ պիր հալտէ տուրտու:

Տօգթօր. — Մատամ, պու զաննընըզ նէտէն իլէրի
կէլիեօր:

— Զիւնքի պիր կիճէտէ, պու տէրէճէ գալըն տէ:
միրլէրի քէսմէք միւմքին տէյիլ տիր:

— Մէճնուսուս պիղգաթ քէսմէմիշ օլմատըղըն քիմ
պիլիր:

— Բէք ալէա, լաքին օ հալտէ քէնտիսինէ պիր
թէսթէրէ վէրիլմիշ օլմագ կէրէք տիր:

— Ճիտտի պիր թահգըգաթլա, պէյլէ պիր զաննըն
գապիլ օլմատըղըն անկատամ:

Պաշ կարտիան միւտախէլէ խտէրէք :

— Մատամ, եանըլըեօրսունուզ : Քէնտի կէօգիւմիւն էօնիւնտէ պունու թէճրիւպէ իթտիրտիւմ, վէ իքի սաաթ զարօրնտա, ֆիւվադը իքի տէմիր շիպուղուն, քէս-կին պիր թէսթէրէ իլէ քէսիտիկինի անլաաթմ, տէտի :

— Յիրար քէյֆիէթիստէն սօնրա, պու տաիրէտէ հիչ պիր շէյ պուլունամատը՞մը :

— Նիհանէթ, միւսիւ, գարարըմըզը պիրիսինիզ, եազընտա սիզի թէքրար կէօրէճէկիմի մէմուլ իլէ, շիմտիլիք մուֆարադաթ իտէրիմ, տէտի :

Միւթէազըպէն մէրգումէի արապասընա գատար կէօթիւրտիւքիէրի սըրատա, ժարի,

— Էկէր արգասընտան կիտէպիլսէ իտիւմ... նէրէ-եէ կիթտիկինի անլասա իտիւմ, տէյի միւլահադա իթ-մէքտէ իտի :

Մէրգում իշպու միւլահազաքը իտէրքէն, արապա-նըն նիւմէրօսունու արաքըպ, ֆէնէրլէրի իւզէրինտէ իիօղէն իսմիլէ պէրապէր 549 նիւմէրօ եազըլմըջ օլ-տուղունու կէօրտիւ :

Տօգթօր, արապանըն գարուսունու աշտըղընտան, մատամ Տօմօն շիթէլէրի իւզէրինտէ եասլանտը, վէ պասթօնունու ալտըզտան սօնրա, տօգթօր Սարտա իլէ սօն տէֆա թօգալաշարաք, Բարիսէ կիտէճէկինի արա-պաճըեա անլաթտը :

Արապա պիր ազ գաթը մէսաֆէ իտինճէ, խային վալիտէ՝ խապէր ալտըղը հատիսէլէրին հասըլ իթտիկի միւլահազաթ տէրեասընա տալտը :

Ձիւնքի օլ անէ տէկին իշթիմալաթ գապիլինաէն օլան շէյլէր սահիհիլք հիւքմիւնէ կիրիպ, շէյլէքի պիր կիւն էվիլէ գօնթէս Գուրալիէֆին պահսընը իթտիկի մէճնունըն՝ կասթօն Տօպէրիվ օլմասը հազգընտա ար-թըզ շիւպէն ճայիզ տէյիլ իտի իսէ տէ, մատամ Տօ-մօն իշին էլան գարանըք ճիհէթէր պուլունմագտա իտի քի, պու ճիհէթէր տէ, կասթօնուն՝ գօնթէսին խանէսինտէ նանըլ պուլունմասը, քէնտիսինի օրաեա քի՞մ կէթիւմիլ օլտուղու, վէ գօնթէսին՝ պու մէճ-նունու գուրթարմագտա նէ՞ կիպի մէնֆաաթը պու-լունտուղու, վէ անըն թէվզըֆ օլտունտուղու մահէլլի մէզպուրէեէ քի՞մ խապէր վէրտիկի քէյֆիէթիլէրի իտիւ Բօլիս մէմուրու ժօաքիմ թուրէնին վէֆաթ իթ-միլ օլտուղունու պիրտիկինտէն, պու մալիւմաթը օ վէրմիլ օլամազ իտիւ շէնուզ հաեաթտա օլտուղունու զանն իթտիկի տօգթօր Լուգօնուն իշպու սըրատա մուլպիրիք իթմիլ իտուկինի զանն իտիեօրտու իսէ տէ, անը նէ՞րէտէ պուլապիրի իտի, վէ պուլսա տա, նէ՞ Ֆայիտիսի օլուր իտի :

Իմտի, էօթէնի Տօմօն պու կիպի միւլահազաթա տալմըջ օլմասըլլա, վազաա կէօզէ կէօրիւնմէեէն, ֆադաթ մուհազաք օլան պիր մուլաթարաեա մու-գալմէթ իտէպիլմէք իշին, նէ՞ թէտպիր իթթիլազ իթմիլ իտի :

Էկէր գօնթէս Գուրալիէֆի իսթիճվապ իթսէ, շիւպ-հէեի, վէ Էկէր Մ. տը Լօրպադա պիր շէյ սօրսա, տա-հա պիւեիւք տէ օլմասա, Էինէ օնա միւսալի պիր թէհ-լիքէի տալմէթ իտէճէկի տէրքեար իտի :

Գօնթէսին գալլինճէ, մէճնունը մէրգում վազըթ վազըթ ազլ ու իտրաքընա մալիք օլտուղու ճիհէթէլէ,

պէսյլէ պիր ոլորատա քէնտի հիքեանէսինի նադլ խտէ-
պիրի խտի, վէ Մ. տը Լօրպադ տախի պու հիքեանէսինի
տինլէտիկի հալտէ, եալընըզ պիր խտ, թէքմիլ կէշմիլ
զէմանը մէրգուսուս կէօզլու էօնիւնէ գօյմանա քեաֆի
խտի:

Վէլհապըլ հէր հանիը թարաֆա տէօնսէ, մատամ
Տօմօն, մուհիպի իթմինան հիշ պիր ճիհէթ կէօրէմէտի-
կինտէն, տէհէթ քէնտիսինի իսթիլաեէ պաշլամըլ ի-
տի, էկէրչի եէկեանէ վէ միւպէմ պիր իւմիտի վար
խտի խտ, օ տախի Կասթօն Տօպէրիվին գուվվէի հա-
ֆըզասընը իքթիսապ իտէմէեէրէք, նէ՛ քէշտինին, նէ՛
տէ գըզընըն իսմինի թէլէֆֆիւզ իտէմէմէսէնտէն ի-
պարէթ խտի, Լաքին թէքրար իտէրիզ, պու իւմիտ
միւպէմ օլուպ, տամատընըն, խուսուսիլլէ մէճնու-
լար թապիլպի օլտուղուսու վէ բէք մէշհուր խուսկինի
պիլտիկինտէն, մէրգուսուս օլ սապտէ պիր միւհիդէ
իճրասընա, պիլլէ իքթիտար վէ իսթիտատը պուլուն-
տուղունա շիւպէն իտէմէք խտի:

Պէսյլէնէ մատամ Տօմօն շու տադըգատա ֆախտէլի
պիր թէշէպպիւստա պուլունամաեաճաղընտան, խա-
ֆիէն գօնթէս Գուրալիէֆէ նէզարէթ իթմէեէ վէ գու-
հուր իտէպիլէն վուգուաթլարա գարըլ գօյմադ իւզրէ
հազըր պուլունմաեա գարար վէրտի:

Մէզպուրէ Բարիսէ մուվասըլէթինտէ, քէնտի-
սինի, ալտըլը մահէլլէ տօղրուտան տօղրուեա կէօ-
թիւրմէսինի արապաճըսընա էմր իթտի, վէ օրատա
արապատան էնտիկինտէ, էօյլէեի իքի պուչուգ սաաթ
կէշմիլ, վէ քէնտիսի հէնուզ պիր շէյ եէմէմիլ
խտի:

Պինապէրին պուլվար Սէն-Մարթէնտէ պիր բասթա-

ճը տիւքքեանընա կիրիպ, պիր գաշ բասթա եէտի, վէ
պիր գատէն Քսէրէս շարապը իշտի:

Թամ սաաթ իւշտէ, թօբալլաեարադ Մէսլէյ սօ-
գաղընա կէօթիւրէն կէշիտտէն պիլմիրուր, քէնտիսինէ
պէքլէմէքտէ պուլունան արապաեա բաքիպ, վէ սաաթ
իւշ պուչուգտա Լինէ սօգաղընտաքի օթէլլէ վասըլ
օլտու:

Մ. տը Լօրպադ՝ գայմի վալիտէսինին տիշարը չըգ-
մըլ խուսկինի խապէր ալտըլընտա,

— Տիվանէ տիր... գաթիէն ագընա խալէ կէլմիլ
տիր, տէյի պէեան իթտի, վէ միշպուրէ, թաամ
վադթը սուֆրաեա կէլտիկինտէ, տօգթօր քէնտիսինէ,
ճիտտի օլարադ պիր գաշ թէքտիրամիզ սէօզ սէսյլէտի,
վէ էօթէնի տախի, պուրուսմուշ տօտադլարընտա թէ-
պէսսիւմ հուսուլէ կէլէրէք,

— Մէվկիւլիւ տամատմ, պէնի թադիլլէմէեին. նէ՞
եաբաեըմ, էսկի պիր մուհիպպէմէ մուհիմ պիր վիզի-
թա վէրմէքլիկիւմ լազըմ խտի, տէտի:

— Վիզիթանըզը թէլէսի իտէմիզմի իտինիզ:

— Խայր, Լաքին վիզիթամտան տօլաեը հիշ պիր
ֆէնաընդ հիսս իթմէտիմ, Հաթթա սիզի թէշմին իտէ-
րիմլի տալա եօրուլմատըմ:

Մատամ Տօմօնուս պու սէօզլէրի տօղրու տէյիլ
խտի. նասըլքի տօգթօրտը Լօրպադ, թաամտան սօն-
րա մէրգուսինի աեաղընը մուպէնէն իթմէսինտէ,
շիշկինիկինին արթմըլ օլտուղուսու կէօրտիւ: Պու
ճիւմէ իլէ մէրգուսէ, ֆամիլեաճա վուգու պուլան իճ-
թիմատէ հազըր պուլունտու: չիւնքի մէքթիւր իճթի-
մատէ սէսյլէնէճէք սէօզլէրի տինլէմէք իսթէտիկի կի-
պի, տամատընա տա, թէհիքէսիզ սուրէթտէ պազը

չէյլէր սօրմադ իւմիտինտէ իտի : Լաքին պու խուսուստա քէնտիսինին իսթիճապընա լիւզում գալմաեղպ , տօգթօրուն գըզը Բընէ , շու եօլտա քէլամա աղազ իյլէտի :

— Էփէնտի բէտէր , դօնթէս Գուրալիէֆին թահթը հիմաեղսինտէ ալուլունան պիշարէէի կէօրտիւն միւ :

— Էփլէթ , գըզըմ :

— Սահիւհէն մէճնոն մու տուր :

— Թէնսիւֆ խտէրիմքի , մէճնուն տուր :

— Հիքեաեղսինի նազլ իթտի մի :

— Բէք չօգ շէյլէր նազլ իթտի խէ տէ , էքսէրիսի , զանն իտէրիմքի , խասթա օլան գուվէյի թէխայեիւլիեղսինին մահուլու տըրլար :

— Բէնտիսինի շիֆա իտէպիլէճէքմիսին :

— Չալըշաճաղըմ , անճադ երկիրմիտէ օն տօգուզ իւմիտիմ եօգ տուր :

Մատամ Տօմօն , պու արա Փէրալըգլա նէֆէս ալտը , վէ Բընէ ,

— Գօնթէս , օ պիշարիւն , իսիմէրին խաթրէսիեիքեամիլէն ունութմուշ օլտուղունու սէօլէեօրտու , տէտի :

— Միւպալէղա իթմէմիշ տիր :

— Էփլէլէ պիտիկի իսիմէրի խաթըրլաեապիլէճէքմի տիր :

— Պիլիմ , պիր աղ Էփլէլէի ճէվապը թէքրար իտէրիմ երկիրմիտէ օն տօգուզ իւմիտիմ եօգ տուր :

Մատամ Տօմօն . — Պու մէճնուն եալըմը տըր :

— Զիեատէ եալը կէօրիւնիեօր իտէ տէ , գըրգ պէշ գըրգ ալթըտան զիեատէ պիմալը տըր զանն իտէրիմ :

— Յրանըզ մը տըր :

— Ասըլ պիր Յրանըզ կիպի թէքէլլիւմ իթմէսինէ պադըլըրսա , Յրանըզ օլմալը տըր :

— Պէեան իթտիկինիզ սաշմալաբան սէօլլէրի տարասընտա Փամիլեասընտան պահս իթտի մի :

Տօգթօր . — Սէփկիլիւ գալիմ վալիտէ , սիզ տէ արթըգ բէք ուզալթտընը : Պիլիւսինիզ քի , թապիպ խոստովանաշայր տիմէք տիր : Հէր շէյի տինլէր , իշիտիր , Փագաթ գաթիէն իսթիեարը սիւքիւթ իթմէկէ պօրճու տուր : Պունու սիզէ պէլլէի երկիրմի տէֆա սէօլլէմիլիմ տիր : Ուիւսաս , Փամիլեաճա իճթիմալէրիմիզ տախիլինտէ խասթալարըմտան պահս իթմէք իսթմէմ :

Ուային վալիտէ . — (Ինֆիւլ իլէ .) Տօղրուսու պէն տէ սիզին խասթալարընըղ ասլա ֆիթուր իթմէմ : Պունու սօրուշումտա , լազըրալ օլսուն իշին օլուպ , մէրազ ֆիքրիլլէ տէյիլ տիր :

Պու սուրէթլէ միւքեալէնին էսասը թէպաիլ օլտուղունտան , արթըգ օլ խուսուստա եէնի սիւալլէր վուգու պուլմատը :

Գօնթէս Գուրալիէֆ Մ . տը Լօրպազքն թափսիեիսի վէճէլէ , կասթօն Տօլլիլիլին օտասըն հէյքէլթիւրալըգ տայիլէսինէ իֆրուղ իտէճէք քեաֆֆէյի էշեայը սաթըն ալտը :

Կասթօն , պու էշեաեա հազին հազին պադըեօրտու :

Ձանն իտէրսին քի մէրգում, սանաթընը ասլա խա-
թըրլամամադտա իտի :

Օ ազլամը մատամ Գուրաւիէֆ, պիր մէքթուպ
քեաղըտը իւզէրինէ, եալընըզ «կէլին» քէլիմէօինն եա-
ղըպ «կետէլ» տէյի իմզա իթտիքտէն սօնրա պիր մահ-
ֆաղա տէրուէնէ վազ, վէ իւզէրինէ տէ, «Պօնէօյլ
թիւմարխանէսինտէ պաշ կարտիան մուսիւ Միշէլէ», աշօ-
ղիւնիւ թահրիր իթտի, վէ իրթէսի սապահ, Ժարի
պու մուլթասար թէգքիրէեի ալաղընտա, պիր միւտ-
տէթ զայպուպէթ իթմէք իւզրէ տօգթօր Սարտատան
մէշգուէնիէթ իսթիհասալիլէ, տօղրուճա Բարիստէ,
գօնթէս Գուրաւիէֆին օթէլինէ կիթտի, վէ մէրգումէ
թարաֆընտան գապուլ օլունտուղունտա,

— Պանա ինթիկեանճընը՞ մը վար տըր, տէյի սիւալ
իթտի :

— Էվվէթ :

— Նէ՞ եսամաղըղըմ լաղըմ տըր :

— Թիւմարխանէեի թէրքլէ պուրաեա կէլմէլիսին :

— Նի՞շին :

— Բարիսին մէնուէլար աթըպպասընտան, Սալ-
բէթրիէրին մէշհուր պաշ թապիպինն իսթիվապ իթ-
տիւմ... Կասթօն Տօպէրիվէ վազըթ վազըթ շէտիտ
ճիննէթ նէօպէթէրի արըզ օլաճաղընտան, Էկէր եա-
նընըգտա գուվլէթլի վէ աքիլ պիր քիմաէնիզ օլմազ
իսէ, Էօմիլիւնիւզ թէհլիքէտէ գալապիլիր, տէտի :

— Իշթէ պու Ֆէնա, շիւնքի պու խըզմէթինիզ,
Կասթօն Տօպէրիվի թէվգըֆ իթտիրմիշ օլանլարըն ի-
զիննի գօլլամադտա պուլունտուղում պիր գէմանտա
բէք խաեըրսըզ թէքլիֆ տիր :

— Պու ատէմլէրի թանընթօրմուսուն :

— Էկէր թանըսա իտիւմ, Փապլա մալիւմաթա ին-
թիկեան գալմազ իտիւ, Քէնաթիլէրինն հէնուզ թանըմամ,
Փապաթ թանըմազ իւզրէ պուլունուէօրում, Տիւնքի
կիւն, 572 նիւմէրօ հազգընտա մալիւմաթ իսթէմէք
իշին Պօնէօյլէ պիր գատըն կէլտի, Թէէսաիւֆ իտէրիւմ
քի, Էիւզիւնիւ գալըն պիր նիգապ իլէ Էօրթմիւշ օլ-
տուղունտան, քէնաթիլինն թէշլիսի իտէմէտիւմ Լաքին
Էօյլէ Էսէրլէր իսթիհասալ իթտիւմքի, պուշլար սաեէ-
սինտէ մէրգումէեի պուլապիլէճէկիմի մէմուլ իտիե-
րում, Պու գարը՝ Կասթօնուէ Ֆիրարընտան ապա խա-
պէրտար օլմատըղը հալտէ, պիրտէն պիրէ քէյֆիէթի
Ֆիրարը իշիթտիկինտէ շալըրտը, վէ տիւշարը Էնտիլէ
օլտուղու կէօրիւլտիւ :

— Պիթթադըրլա տօգթօր Սարտատան, օ գարընըն
իսմինն Էօյրէնէմէտիւմ մի :

— Ձաթէն տօգթօր պիլմէօր քի պանա Էօյրէթ-
սին :

— Մէզպուրէեի պուլմազ իշին իւմիտ իթտիկին Է-
սէրլէր նէ՞ կիպի շէյլէր տիր :

— Բարիսաէն Պօնէօյլէ կէլմէք իւզրէ բաքիպ օլ-
տուղու արապանըն նիւմէրօսու տուր, Պու արապանըն
արապանընտան, մշրգուէնին Էնտիկի մահէլլի ան-
լաեապիլէճէեիւմ :

— Էկէր գուրնազ պիր գարը օլուպ, ինթիեաթ-
քեարանէ տալրանըն իսէ, Էվինին գարուսուեա գա-
տար արապաեը կէօթիլումէմիշ օլտուղու տէրքեար տըր :

— Միւմքինսիզ շէյ տիր :

— Նի՞շին :

— Պիլտիկիւմ գատըն սագաթ օլուպ, թօրալաեա-
րազ վէ պիր պասթօնա տաեանարազ կիւճ հալ իլէ

եւրիւսեէ պիլիմէքտէ տիր... Պու պառթօն միւնասի-
պէթիլէ սիգէ պիր շէյ կէօսթէրմէք իսթէրիմ:

Ժարի չիգտանը իշինտէն տօյթ քէօչէ պիր քեա-
ղտ չըգարտը քի, պոււնտա, պասթօնուն իւզէրինտէ-
քի խանէտանլըգ արմասը թառիլիլի չըգմըլ իտի:

Գօնթէս, պու քեաղտը ալարաք,

— Պու արմա նէ՞ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Պիր ազ էվվէլ զիքր իթտիլիմ պասթօնուն կիւ-
միւլ պաւը իւսթիւնտէ օեուլմուշ օլան թառիլիլի այ-
նի գօրեասը տըր:

— Շիւպէսիգ խանէտան արմալարընը թանըեան-
լար իշին, պոււնուն ֆաիտէսի վար տըր, չիւնքի հան-
կը ֆաթիլեաեա ալիտ օլտուղու պու սուրէթլէ անլա-
չըլապիլէր: Լաքին սիգճէ, հէր շէյտէն էվվէլ արա-
պաճըքը պուլմաք լաղըմ տըր:

— Պու իշ գօլայ տըր, զիրա արապա՝ իւրպէն
գումբանեասընա ալիտ օլուպ, 549 նիւմէրօլու իտի:

— Իմաի, պիրան էվվէլ արապաճըքը կէօրմէեէ
չալը, չիւնքի պու խուսուս բէք մուհիմմ տիր:

— Անլաեօրոււմ, վէ իշթէ պու սէպէպլէ պանա իհա-
լէ իթմէք իսթէտիկիգ նէգարէթ՝ միւլքիլ կէօրիւնիւ-
եօր, զիրա պուրատա մըլալանըպ գալտըղըմ հալտէ,
խարիճի իլլէրիմիլէ մէշղուլ օլամաեաճաղըմ:

— Պունա պիր չարէ պուլուրուգ:

— Նէ՞ կիպի:

— Սէնին խըզմէթինի ագլաուլարա թալսսիս իտէ-
րիգ, էմնիլեթլի խըզմէթեարըմ նիգօլա տալի կիւն-
տիւլ խըտմէթինի իֆա իտէր:

— Իշթէ պու թէտպիր բէք միւնասիպ տէր... Կէ-
լէլիմ, կէօրմիւլ օլտուղունը մէճնուլար թապիլպի-

նէ... Մէրգոււմ, Կասթօնուն սէրիան վէ միւլքէմմէլէն
քէսպի իֆաղաթ իտէպիլէճէկինի վատ իթտի մի:

— Խայր, թապիլպի մէրգոււմ, Կասթօնուն քէսպի
իֆաղաթ իտէպիլէճէկինի թէէմին իտէմէեօր, վէ ի-
ֆաղաթընը պուլսա պիլէ, բէք չօգ վաղթա վէ իհ-
իֆամա միւլթէվաղըֆ օլտուղունու պէեան իտիեօր:

— Իշթէ պու սէօղլէր էյի մանէատա սէօղլէր տէ-
յիլ տիր, Ղալիպա նիհաեթթիպ սուրէթտէ սէրվէթէ
պէքլէմէք մէճպուրիլէթինտէ պուլոււնաճաղըլ:

— Եկէր չօգ վաղըթ պէքլէմէպիլ լաղըմ կէլիւսէ,
տիկէր պիր գարար իթթիխաղ պիրլէ, խաթթը հա-
րէքէթիմիլի թէպտիլ իտէրիգ:

— Բէք էյի. շիմաի իլք սիւալիմի իէքրար իտէ-
րիմ: Պէն նէ՞ իշ կէօրէճէեիմ:

— Թիմարխանէի թէրք իտէճէքսին:

— Նէ՞ վաղըթ:

— Պու կիւն:

— Տօգթօր Սարտաեա խապէր վէրմէքսիգի՞ն մի:

— Նիշին խապէր վէրմէճէճէքսին:

— Լաքին պու պիր պիւեիւք չօլաաղըգ օլաճաղ
տըր: Պիրտէն պիրբ վաղը օլան իշպու հարէքէթիմ
Ֆիրարա պէնգէեէրէք, Կասթօնուն գաչըրըմասը վա-
գըասընտա իշթիրաղըմ պուլոււնտուղունու աշիքեա-
րէն կէօսթէրմէք տիր... Իմաի պու սըրատա պիր
վէսիլէ պուլմաք բէք էլղէմ տիր... օ վէսիլէեի պուլ-
մաեք տա պէն տէրիւհաէ իտէրիմ... Շու հալտէ շիմ-
տի պէն Պօնէօյլէ ալտէթ իտիեօրոււմ, լաքին պու ագ-
լամ պուրաեա ալտէթ, վէ եարընտան իթիպարէն
549 նիւմէրօլու արապաեք պուլմաք իւզրէ թէհարի-
եաթը լաղըմէեէ իպթիտար էյլէրիմ:

— Բէք էյի, հայտէ կիթ. պու ազլամ սէնի պէք-
լէրմ:

Յէլլըս ժարի, պէօյլէճէ գօնթէսին նէզտինտն
մուֆարաքաթլա, պիր արապաեա բաքիպէն վէնսան
տէմիր եօլունա կիթար:

Սաաթ իբի րատտէլէրինայէ մէրգում թիմարխա-
նէեէ ափտէթ իթար:

Էսնարի բահտէ, ազրապասընտան պիրինին վէֆաթ
իթմիլ օլլոքլունու, վէ քէնտիտինէ պիր ճիւզի միրաս
պրաքաղընտան, պու միրասա միւթէսարրըֆ օլլադ
իւզրէ էեալէթէ կիթմէսի լազլմ կէլտիկինի աօգթօր
Սարտաեա խապէր վէրմէքլիկի տիւշլունտի:

Պինապէրին տէրհալ մէրգումսն նէզտինէ չըգա-
րադ, պաշ կարտիանլըգ մէմուրինէթինի թէրք իթ-
մէքլիկէ մէնպուր օլտուդունու, վէ պու պապտէքի
սէպէպլէրի պէեան իլէ պէրապէր, մէմուրինէթի մէզ-
քլուրէի թէրք իթմէսինտն տալալ միւթէէսիւֆ,
վէ կէօրտիւկիւ թէվէճճիւզ վէ էմիլիէթտէն մէմուս
պուլունտուդունու իլալէթէն տէրմիեան իլլէտի:

Տօգթօր Սարտա, ժարիեի ալըգօյմաեա հիշ պիր
թէտպիր պուլամասըլընտան, կիթմէսինէ մահզունէն
մուֆաթֆադաթ, անճադ կիտէճէկի մահէլլաէ իլլէրի-
նի պիթիւրաթիկի հալտէ, երինէ կէլլալ մէմուրինէթինէ
տէվամ իլլէմէսի խապտընտա պէեանը արգու իլլէտի:

Ժարի պու վատը իտիպ, պաշ կարտիանլըգ էլլի-
սէսինի տալի թէպտիլ պիրլէ, գօնթէսին խանէսինէ
տէօնտիւ: Մէրգումսն էսնարի զայպուպէթիտնէ, Էրաս-
թօն Տօգթրիվին տարիէսինէ պիթիլլը օլան վէ օտարի-
րէ իլէ ինթիլաթը պուլունան պիր օտա քէնտիտի իլին
հազըր իտիլտի քի, պու վէճէլէ պիւթիւն կիճէ անադ-

տա տուրմասընա մահէլլա դալմասըլ իտի, վէ եալընըգ
խաֆիթի պիր ուլգուեա տալարադ, եաթաղընտան,
մէննունուն հարաքեաթընա նէզարէթ իթմէսի մաթ-
լուպէ քեաֆի իտի:

Պունտան պաշգա, պիր սէպէպլիէթ վէրլմէտիկի
հալտէ, կասթօնուն սարին հալինտէ թէպէտալլ զու-
հուրի բէք տէ մէմուլ օյմաեղպ, պիր թարաֆտան տա
թէտալի օլունադտա օլմասըլլա, էօյլէ պիր հալին
տէվամ վէ շիտտէթի թապիլաթիլլէ բէք զիեատէ օլա-
մադ իտի:

Ժարի, մատամ Գուրալլիէֆին խանէսինտէ Եէր-
լէշտիկինին իրթէսի կիւնիւ, ՆիՅ նիւմէթօլու արա-
պանըն արապաճընըն պուլմադ իւզրէ, իւրպէն նամ
արապա շիրքէթիին մէրքէգինէ, վէ ֆադաթ արա-
պաճընըն՝ սապաշլաեան հարէքէթ իթմիլ օլուպ, ան-
ճադ ազլամըն սաաթ պէշինտէ ափտէթ իտիճէկինի
խապէր ալմասը իւզրինէ, Սէն-Բլասիտ օօդաղընտա
քեային քէնտի խանէսինէ, վէ պատէհու մէմուր սը-
ֆաթըլլա թիմարխանէեէ տալիլ օյմադտան էվլէլ
արա սըրա կիթարիկի պիր գայմադճը տիւքքեանընտա
էօյլէ թաամը իթմէկէ կիթար:

Գայմադտան մատաա էնփա թաամլար սաթըլան
մէզքիւր տիւքքեանըն միւշթէրիլէրի՝ տլէստէվլիյեէ
իթիպար վէ նամուլարը շիւպէլի մադուլէտն գա-
տընլար օլուլ, լաքին ժարի պու կիպի ահվալէ էնէմ-
միեթ վէրէշլէրտէն օլմատըլը ճիւթիլ, մէզ-
քիւր տիւքքեանա կիթմէքտէն ապա շէքինմէքտէ
իտի:

Տիւքքեանըն գարընըն եալընըգ պիր էրքէք վէ պիր
գատըն իւղպէթճիսի պուլունուպ, գատըն իւղպէթճի,

Ժարիկի կէօրտիւկիւտէ, տիւքքեանըն էսկի միւլթէ-
րիւլէրինտէն օլտուղունու թանըեարաք, թէքլիֆսիգէ
սէլամ վէրտի, վէ պատէհու,

— Միւսիւ, պիր վազըթ տըր քի մէյտանտա եօք ի-
տինիդ. մահէլլէեի թէպտիլ իթմիւլսինիդ տիր զանն ի-
տիեօրում, տէտի:

— Խայր, քըզըմ, Շամբանիատան հէնուզ կէլ-
տիմ...

Պու սէօզլէրտէն սօնրա Ժարի, սալանըն պիր քէօ-
չէսինտէ վազը պիր մասանըն էսնիւնտէ օթուրտու:
Պու մասանըն դարչըսընտա թաքրիպա եիկիրմի չազ-
լարընտա, սարը, բէնկի սօլուգ, նամուսլուճա էլպիսէ
կիեիինմիւլ պիր դատըն օթուրմուչ օլուպ, պիր քեհասէ
չօրպա իչմիքտէ իտի:

Ժարի, մէրգուճէնին եանընտա օթուրտուղու սը-
րատա,

— Մատմաղէլ, պուրատա օթուրտուղումա կիւ-
ճէնմէեին, սիդի թաճիզ իթմէմ, տէտի:

— Բահաթընդա պազըն, միւսիւ, տէյի կէնճ քըզ
ճէվապ վէրտի:

Պու արա խըզմէթճի դատըն՝ Ժարիին եանընա կի-
լէրէք,

— Նէ՞ արզու իտիեօրսուճուզ, միւսիւ, տէյի սի-
վալ իթտի:

Ժարի, պիր չիւէ չարապ իլէ պիր զաչ ճինս թատմ
կէթիթիթի, վէ դարչըսընտաքի գըզա խիթապլէ,

— Մատմաղէլ, թաամընըզտա չարապ իչմիք ատէ-
թինիգտէն տէյիլ մի տիր, տէտի:

Կէնճ քըզ. — Միւսիւ, հէր քէս քէնտի քէսէսինէ
կէօրէ հարէքէթ իտէպիլի:

— Հագգընըզ վար տըր. ֆագըր հալ՝ գապահաթ
տէյիլ տիր... տնճաք կէյր միւսաատէ իտէրսէնիդ,
գատէհինիդէ պիր ազ չարապ սօլտուրաեքմ:

— Ֆագաթ, միւսիւ...

— Թէչրիֆաթա լիւզում եօք տուր, Թէքլիֆիմի
գապուլ իտէպիլիսինէզ:

— Բէք էյի, գապուլ իթտիմ:

Կէնճ քըզ, Ժարիին չարապ սօլտուրաեքում գա-
տէհի ալարաք,

— Սէհէթինիգէ, միւսիւ, տէտի:

— Թէչէքըլու իտէրիմ, սիդին տէ սըհէթինիգէ:

Մէրգուճէ, չարապը իչտիքտէն սօնրա,

— Սահիհէն սիդ էյի պիր ատէմէ պէնգէեօրսու-
նուզ, տէյի պէեան իլլէտի:

Ժարի. — (Կիւլէրէք.) Հէր վազըթ պէնի էօյլէ գանն
իտէլլէր. հէր նէ իսէ, պուրաեա չօք կէլիթմիսինիդ:

— Պու կիւն իքիճնի տէֆա օլարաք կէլիեօրում:

— Պու սէմթտէ՞ մի նաքինսինիդ:

— Շիմտիլիք պու սէմթտէ սաքինիմ. ֆագաթ քէն-
տիմ իչին պիր եէր արաեօրում:

— Խըզմէթճի՞միսինիդ:

— Էվվէթ, միւսիւ. Պաք սօգաղընտա վազը պիր
իսանտէ խըզմէթճիլիք իթմէքտէ իտիմ, տիւն սապահ
օրաեք թէրք իթտիմ:

— Բարիսլիմիսինիդ:

— Պիլմէմ:

Ժարի. — (Կիւլէրէք.) Ղալիպա լաթիֆէ սէզլէեօր-
սուճուզ:

— Ասլա:

— Վաթանընըզ պիլմէեօրում սուճուզ:

— խայր, պէլքի Բարիստէ տաղմուշ իսէմաէ, ստ-
հիհէն պիլմէմ:

— Աճաշխա:

— Երկիրմի սէնէ մուգատաշմ ոահիպսիզ Զոճուգ-
լարըն պուլունտուղու մահէլլէ պէնի պրագմըլար:

Ժարի պու սէօլէրի իշիթ տիկինտէ սարսըլար, մէգ-
պուրէնէ տիգգաթլէ պագաթը, վէ:

— Տիմէք սիգի սահիպսիզ Զոճուգլարըն պուլուն-
տուգլարը մահէլլէ պրագմըլար հա', տէտի:

— Էվլէթ միւսիւ:

— Երկիրմի սէնէ Էվլէլ մի:

— Էվլէթ միւսիւ:

— Բարիստէ մի:

— Բարիստէ:

Ժարի. — (Քէնտի քէնտիսէն սէօլէրճէսիսէն) Իշիթ է
պու զարիպ:

— Նէ՞տէն զարիպ օլուհօր:

— Հիշ պիր շէյ տէյիլ... հիշ պիր շէյ տէյիլ Գա՞շ
եաշընտաքընդ:

— Երկիրմի պիր եաշընդ կէշմիշ օլմալընըմ Դալի-
պա օն պէշ այլըգ օլտուղում զէման պէնի մէգըլար
Զոճուգլար խայրաթխանէսինէ պրագմըլար սըր:

— Քի՞մէր պրագմըլ:

— Օրասընը պէն տէ պիլմէմ, արաեօրում:

— Հալպու քի մուսախարէն թանըլմանըգա եար-
տըմ օլմագ իշին Էլպէթթէ պէեագ սարսըլարընըգա
պիր իշարէթ վագ իթմիշէր տիր:

— Բէք իշիթիմալ տըր քի վագ իթմիշ օլտունլար:

— Տիմէք պիլմէհօրսունուգ:

— խայր, շիւնքի մէգըլար խայրաթխանէտէ պուռնա

տայիր սէօգ սէօլլէմէզէր, Կիւնիւն պիրինտէ պիր Զօ-
ճուղու թանըտաճագ օլան ալեամէթ, եախօտ Էսէրի,
եալընըգ խայրաթխանէսինէ մուսիրլէրլլէ Զոճուղու օ-
րաեա պրագաշար պիլիլէր:

— Սիգին իսմինիզ Նէ՞ տիր:

— Բօլին տիր:

Ժարի, պու իսմի իշիթ տիկինտէ, թապիի օլան սօ-
ղուգ գանըլըղընա րալմէն, քէնտի քէնտիսինի օլ տի-
րէճէ ունու թտու քի, մատանըն իւզէրինէ շիտաթլէ
եու մրուղունու վուրմասընտա, տիւքքեանտա պուլու-
նանլար, նազարը տիգգաթլարընը մէրգումա աթֆ
իթալէր:

Ժարի. — (Թէքար Իլէ) Բօլին մի... Բօլին մի
տէտինիզ:

— Էվլէթ, Բօլին տէտիմ, շիւնքի Բօլին պէնիմ իս-
միմ տիր, Լաքին պուռնա թէաճճիւպ իտէճէք Նէ՞ տէ-
պէպ վար քի, պու գատար շաշըրտընըգ, իշիթ օրասը-
նը անլաեամեօրում:

— Հիշ պիր շէյ, հիշ պիր շէյ եօգ տուր, Ֆիրբիմտէ
պիր թասափվուր տօղրու տա շաշըրտըմ... Էյ պու
Բօլին իսմինէ տիկէր պիր իսմ իլավէ օլունմամըշ մը
տըր:

— խայր, լաքին պու եօլտա իթիճվապընըգն սէ-
պէպի Նէ՞ տիր:

— Հիշ պիր սէպէպի եօգ տուր... Ֆիրբիմտէքի
թասափվուր:

— Նէ՞ թասափվուր:

— Պիրիպիրիմիգի թէքար կէօրիւսաէք օլ վագըթ
սէօլլէրիմ:

— Սիգ պու մահէլլէտէ մի սաքինսինիզ:

— Էվվէթ, Սէն-Բլասիտ սօգաղընտա քիւչիւք պիր տարիւմ վար տըր :

— Տարիէնին էլեւսը սիգին մալինի՞ց մի տըր :

— Էվվէթ, թէ մամիլէ պէնիմ մալիմ տիր :

72

Ժարի, պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա չէօյլէ տէվամ իթտի :

— Յիքրիմէ չէօյլէ պիր թասամվուր կէլտի... Պէն պիր խըզմէթճի գատընա միւհթամըմ, մատէմքի սիգ տէ պիր եէր արաեօր իսէնիզ, ուեուշապիլիրիզ :

— Պէնի խըզմէթինիգէ՞մի ալմագ իսթէեօրսուէնուզ :

— Նի՞շին ալմաեմ : Նէ՞ խըզմէթ պիլիրսինիզ :

— Պիր ազ աշըլըգ պիլիրիմ, ֆագաթ օրթա խըզ մէթճիկինի լաեղըլլա իճրա իտէպիլիրիմ :

— Պու գատարը պանա քեսաֆի տիր, իըզմէթինիզ եօրկուշլուգլու օլմաեւաճաք տըր : Պէն էվիմոէ հէման հիշ պուլունմամ, չօգ տէֆա քէօյէ կիտէր, վէ կիճէլէրի տէ օրատա եաթարըմ, Թաամվարըմ տա հէման տայիմա խարիճտէ եէրիմ, իլը օտատա սիգին իշին պիր գարեօլա թէրթիպ հոիլիր, վէ էվտէ գալաճաղըմ կիճէլէրտէ սապահլաեըն պէնիմ իշին եա իքի եուսուրթա հաշարսընըզ, եախօտ պիր եուսուրթա գաղանաւը քիշիրիրսինիզ, Կիւնիւն գուսուր վագթընը էվին թէրթիպաթըլլա կէշիրիրսինիզ, վէ իսթէտիկինիզի եաբարընըզ, Թախսիթաթընըզ կէլինճէ, պաշգա եէր-

տէ գազանտըղընըզ պէն տէ սիգէ վէրիրիմ, Պու թէք-լիֆիմ իշինիգէ կէ՞լիր մի :

— Էվվէթ, միւսիւ, իշիմէ կէլիր :

— Էօյլէ իսէ ուղաւապիլտիք, Շիմտի սիգին պիր սանտըղընըզ օլմալը տըր :

— Էվվէթ, միւսիւ, Պագ սօգաղընտա քիւչիւք պիր օթէլտէ տիր :

— Կիտին օ սանտըղընըզ կէթիրին : Պէլքի պաղը մասրաֆընըզ օլտաղը ինթիմալինէ մէպնի, մաաընըգա մահսուպէն սիգէ պիր լուի ալթուէնու վէրէեիմ, Ագւամ թաամը վագթընտա պուրատա թէքար պուլուշալմքի, սիգի էվիմոէ եէրլէտիրէեիմ :

Պատէհու Ժարի, քէնտիսինին վէ մէրգուճէնին թապմարը պէտէլինի էօտէտիքտէն սօնրա, Եիկիրմի պիր եաղընտա օլաւ վէ սահիպսիզ չօճուգլար խայրաթխանէսինտէ պիւեիւմիւշ պուլունան Բօլէն խալին տէ պիր գըզ իլէ գարարաւտըրտըղը թէտպիրտէն տօլաեը մէմուէն օլարագ, մէգքիւր տիւքքեանտան հարէքէթ իթտի :

Մէրգուսուէն մէմուէնիյեթի սէպէպլէրինի եագընտա իյգաճ իտէճէք իսէք տէ, գարիինի քիրամըմըզտան բէք չօղլարը ալլամըշ օլմալը տըրար :

Ժարի, միւթէագըպէն իւրպէն նամ արապա չիրքէթի մէրքէգինէ կիտէրէք, 549 նիւմէրօլու արապաճըն արապաճընը պուլտու, վէ մէրգուսու պիր մէյիսանէեէ կէօթիւրիւպ, Պօնէօյլտէ վագը պիր թիմարխանէեէ ախիւրէն եաղընա վէ թօրալ պիր գաաըն կէօթիւրիւպ կէօթիւրմէտիկինի սօրատու, վէ քէնտիսինի պիր Բօլիս խէֆիեէսի մագալմընտա իրաեէ իտէրէք, տօղրու մալիւմթ ալտըղը հալաէ, Եիկիրմի ֆրանգ

պագշիւ վերմէքլիկի վատ իթտի։ Արապածը, վագաս
Սլն—Մարթէն պուլվարընտա Ֆօլի—Տրամաթիք թէա-
թրօսու գարշըընտա, թօբալ պիր գատընըն քէնտի
արապասընա օթուրտուղունու, վէ Պօնէօլտէ պիր
թիմարխանէէ կիտիպ, եինէ արապա իլէ այնի մա-
հէլլէ ավտէթ իթտիկինի, ֆագաթ հէր հանկը էվին
գարուստընտան արապասա օթուրմուշ խէ, օ էվին՝
քէնտի էվի օլուպ օլմատըղընը պիլմէտիկինի ճէվապէն
պէնան իթտի, վէ մուսխարէն ժարի վէ արապածը,
արապա իլէ, մէգքիւր էվին իթթիսալինտէ օլուպ, էօ-
թէնի Տօմօնուն՝ արապատան էնտիքտէն սօնրա տէ-
րունինէ կիրմիլ վէ պիր գաշ լասթա եէմիշ օլտուղու
բասթածը տիւքքեանընա կիտիպ, պու տիւքքեանըն
էօնիւնտէ արապատան էնտիլէր, վէ ժարի, վատ
իթտիկի եիկիրմի ֆրանգը վէրիպ արապածըն սափ-
տըգտան սօնրա, քէնտիսի բասթածը տիւքքեանընա
կիրտի, վէ շէնտ կիւն ագտէմ, թօբալ օլան վէ էլին-
տէ պասթօն պուլունան միւսինճէ պիր գատընըն օրաեա
կէլիպ կէլմէտիկինի սիւալ իթտի, Տիւքքեանըն առէմ-
լէրի՝ էօլլէ պիր գարը կէլմիշ օլտուղունու խաթըրլա-
տըգլարընը, ֆագաթ մահէլլէ էհալիսինտէն օլմատը-
ղընտան, քիմ օլտուղունու պիլմէտիքլէրինի օէօյ-
լէտիլէր, Եանընտաքի էվին գաբուճուստընա տախի
սօրուլտուգտա, օ տախի, քիրաճըլարը միեանընտա
հիշ պիր թօբալ գարը օլուլունմատըղը ճէվապընը վէր-
մէքլէ պէրապէր, մէգքիւր էվին Միւլէյ սօգաղը ճիհէ-
թինտէ տէ եիւղիւ օլտուղունտան, օ թարաֆըն գա-
բուճուստընտան տախի խաթիֆաարը քէյֆիէէթ իտիւ-
մէսինի թափսիէէ իլլէտի։

Ժարի, էվին իքի ճիհէթի վէ իքի գաբուսու օլ-

տուղունու իշիթտիկինտէ, թէրթիպի վագընը, եանի
էօթէնի Տօմօնուն՝ պիր գաբուստան կիրիպ, տիկէր գա-
բուստան շըգվըլ օլտուղունու անլատը, վէ պու խու-
սուստաքի մէմուլի մահվ օլուպ, իւմիտի, եալընըգ
պասթօնուն սարը իւգէրինտէքի ալէամէթտէ գալտը,
վէ գաթէն տէ, գայմագըն տիւքքեանընտա մալիւմ
օլան կէնճ գըզ իլէ պուլուշմագ վագթըր օլտուղուն-
տան, Սլն—Բլասիտ սօգաղընա տօղրու եօլա բէվան
օլտու։

Արատան օն պէշ կիւն կէշալի։

Հէր նէ գատար Մ. տը Լօրպագ պիր գաշ կիւն
սօնրա մէճնունու իքինճի տէֆա գիեարէթ իտէճէկինի
մատամ Գուրափիէֆէ խապէր վէրմիշ իտի իտէ տէ,
պու ճիւմիէ իլէ քէնտի թափսիէէսի մուճիպլինճէ իճրա
խալիլէն միւտափաթըն նէթիճէլէրինի անլամագ իւզըն,
հաֆթատա իքի իւշ տէֆա մէճնունու զիեարէթէ
կիթտի, շիւնքի կասթօնուն հալի, տօգթօր իշին մու-
ճիպի մլրագ թէտըլգաթ մէնպար օլտուգտան պաշգա,
մէրգոււմ հագգընտա տախի բէք զիեատէ ալէագա վէ
թէվէճնիւհ հիսս իթմէքտէ իտի։

Կիւնտիւզլէրի Բուսիալը խըղմէթճի նիգօլանըն վէ
կիճէլէրի ժարիկին նէգարէթի թահթընտա պուլունան
հէյքէլթիրալը մէրգոււմ, իպրէթ օլաճագ պիր սու-
րէթտէ միւթի օլտուղուն կիպի, Մ. տը Լօրպագըն,
գուվվէի հաֆըգասընը իեատէէէ, չալըշաղընտա
հիսս իթտիկինտէն, պու գաթ հագգընտա թէշէքքիւրի
աշիմէ շախսընը պօրճլու թանըմագտա իտի։

Կասթօնուն՝ գուվվէի հաֆըգասընըն իեատէսինի

արգու իթմէսի, շիւպհէսիզ գըզընը պուլմագ, վէ քէն-տիսինէ ալշագճա խիեանէթ իթմիշ, վէ դատարճա ճէլլատարընա թէսլիմ իյլէմիշ օլանլարտան ախլը ինթիգամ իաէպիլմէք իշին իտի:

Եվլատընը տէրաղուշ իթմէք, վէ տիւշմէնլէրինի ճէզալանաըրմագ իւմիտի տէ քէնտիսինի թահրիք իյլէմէքաէ իտի:

Պիշարէ, տօգթօրուէ վիզիթալարը սաաթլարընտան մաստա, սայլի ճէր վագըթ մաշգուէ օլուպ, սաաթլարճա տալիլընլըգ իշինտէ գալմագտա իտի:

Կաաթօն, վագթլիլ իշլէտիկի սանաաթը խաթըրա պրագտըրմագ իւզրէ օտապընտա վագ իտիլէն ալէաթ վէ սայլիլէնէ էնէմիլէնէթ վէրմէմէքաէ իքէն, պիր կիւն մատաւ Գուրապիէթ, մէրգուլուէ, ալըը ըսլաթըսլ, մօտէլ եաբմագլա մէշղուլ օլտուղուշու կէօրտիւ, Փա-գաթ խարիճտէն ճիւզի պիր սէս իշլիթմէքլէ, պիրտէն պիրէ էլիւտէթի ալէթլէրի պիր թարաֆա ֆըրլաթտը:

Իքի կիւն սօնրա պու թէճրիւպէեի թէքրար իթտի իսէ տէ, զանն իտէրսին քի էլի քէնտիսինէ միւթի օլմատէլ չըգարմագլըգ ֆիշնիինէն էն գօլայ էսաս վէ գափարտինի ունութմուշ կէօրիւնիւեօրտու, վէ պուէն տան տօլաեը երւղիւնտէ սըգըլմագլըգ ալէամէթի միւշաշէտէ օլուշմագտա իտի:

Մատամ Գուրապիէթ կէօրտիւնիւնիւ Մ. աը Լօր-պագա նագլ իթտիկինտէ, թապիպի մէրգուլմ:

— Պիլտիկի պիր սանաաթը ունութմուշ օլմատէն տան տօլաեը թէէօսիւֆ իտիեօր, իսթիշսալ իթտիկի միզ պու նէթիճէ իսէ, էրէշիճէ մուշիմ տիր, վէ հա-գըգի գիր էշիլիք ալէամիթի սաեըլըր: Մագսէտէ տօղ-

րու իլէրլէեօրուզ, Փագաթ թէքրար իտէրիմ, կիտէ-ճէք եօլոււմուզ խայլի ուզուէն տուր, տէշի պէեան իյլէտի:

— Ուզուէն տիմէքլէ նէ՞ անլաեօրսուշուզ:

— Պիր վէ պէլքի իքի սէնէ անլարմ, Լաքին իշ-թիմալքի մէմուլիմիզ խարիճինտէ օլարագ, տահա չա-բուզ սուրէթտէ մագսէտէ էրէպիլիլիզ:

— Ահ, էկէր պու սուտիկինիզ գապիլ օլսա...

— Պու սէօղիւնէ բէք տէ էմին օլմաեըն. շու գա-տար քի պու խուսուս՝ իշթիմալին խարիճինտէ իսէ տէ, միւմքինսիզ տէշիլ տիր, Իլք միւտափաթըմ՝ պէք-լէտիկիմ նէթիճէնէ հասըլ իթտի, շիմտի պու միւտա-վաթը քիւլլիէն թէպտիլ իթմէք իսթէրիմ, Պիշարէնին գուվլէշի պէտէնիեէսինի իսթիեարի օլարագ ագալթ-տըմ, ճէման մահվ իթտիմ, պու քէրրէ տախի գայպ իթտիրտիկիմ գուվլէթինի իեաաէ իթմէք, հաթթա օ գուվլէթի աըթըրմագ իսթէրիմ, թէշէպպիւսիւմիւն քիւտթիալանէ օլտուղուշու սէթր իտէմէմ... բէք ջօգ թապիպիլ պու եօլու թէշէպպիւսէ ճէսարէթ իտէ-մէգլէր... Շու գատար քի, նէթիճէսինին իտաեը-լը եախա խաեըրազ օլաճաղընը օլիլէմէտիկիմ պու թէշէպպիւսէ իսթիտար իթմէգտէն էվլէլ րէշինիզի ալմագլըը թէշնիպ իթտիմ: Պու պապտէ սիզ նէ՞ տէրսինիզ:

— Պէնիմ սիգէ էմիլիէթիմ, վէ իլմու ֆէշնիլիզէ իթիգալտըմ օլատուշու ճէվալընտան զայրի պիր շէշ տիեէմէմ:

— Լաքին իլմու ֆէշն եանըլապիլիր:

— Սիգին եանըլընընըգտան գօրգմամ... իմտի պլլա թէրէտուլա հարեքթի իտէպիլիլիլիզ:

— Էֆֆեբարնըզ պո՛ւ մու տուր :

— Էվլէթ :

— Էյլէ իսէ , պազը թէտապիրի միւէսսիրէ իսթի-
մալ իտէճէեհիմ : Շէյլէքի պու կիւնէ գատար իթթի-
խաղ իթտիկիմ միւտափաթ թարզընը թէստիլ իթմէք-
լիկիմ լազըմ՝ կէլտիկինտէն , թալիմաթըմը եազմազը-
ղըմ իշին պանա պիր բարչա քեաղըտ վէրմէնիզի ըճա
իտէրիմ :

Պու վէճէլէ Մ. տը Լօրպագ , մուֆասսալ պիր ըէ-
չէթա թահրիր իթտի :

43

Տօգթօր , իւզէրինէ եազը եազմըլ օլտուղու քեա-
ղըտը մատամ Գուրափիէֆէ վէրէրէք , չու սէօզլէրի
սէյլէտի :

— Իշթէ , ազիզէմ մատամ , օն պէշ կիւնլիւք թա-
լիմաթ վէ թափսիէլէրիմ պուշալար տըր , զիրա ելնի
միւտափաթըմըն միւտտէթի անճազ պու գատար օլ-
մագ կէրէք տիր : պու միւտափաթ էսնասընտա խա-
թանըզ իւզէրինտէ վագըթ վագըթ , եկտիկէրինտէն
ֆարգըլը թէէտտիրաթ վէ նէթաիճ հասըլ օլաճագ իսէ
տէ , պուշտան օլաւեր թէաճճիւպ իթմէեհին , վէ տիւ-
չարը էնտիշէ օլմանըն :

« Էէր կիւն , ագչամ թաամը էսնասընտա , վէ պի-
րինճի գատէհլէ շարապ իշտիկինտէ , թափսիէ իթտի-
կիմ իլաճտան ալէթի մախսուսէ իլէ տէօրթ տամլա

ագըթըրսընըզ : Ֆագաթ տիգգաթ իթմէնիզլագըմտըր :
Էկէր պիր տամլա զիեատէ ագըթըլըրսա , պէլլէնիլէն
նէթիճէեհ մուզիրր օլուր : Էկէր իթ տամլա զրեատէ
ագըթըլըր իսէ , խասթաէը էյլէ պիր ճիննէթէ տիւ-
չար զլար քի , մաշվընա սէպէպիյեէթ վէրիլիր : Պու
սէյլէտիքլէրիմի էյի պէլլէեհին , վէ իլաճըն թէրթի-
պինի , եալընըզ քէնտիկիզ իճրա իտիպ , պու իշի պաշ-
գասընա պրագմանըն :

— Օլ պապտէ չմին օլուն , միսիւ տօգթօր :

— Թաամտան իւշ սաաթ սօնրա , ըէչէթատա իշար
օլուճան իքինճի իլաճտան իւշ տամլա վէրին , վէ պի-
րինճի իլաճըն հասըլ իթտիկի թէէսսիր հէր նէ օլուր
իս օլտուն , սիւ թափսիէժի իճրա իտին :

Պու իսթարլարընտան սօնրա տօգթօր մուֆարա-
գաթ իթտի , վէ օ ագչամ գօնթէս , մէրգումուճ իլա-
թարլարընը ժարիէ թէքրարլաուր :

Ժարի , գօնթէսի տինլէտիկի սըրաւա պաշընը սալ-
լաեարագ :

— Պու թէչէպիլիս , անլաշըլտըղընա կէօրէ ուզուճ
սիրէճէք տիր , տիմէքտէ , վէ գօնթէս տէ ,

— Սապըր լազըմ տըր , տէյի պէեան իլլէմէքտէ
իտի :

— Խայլի վագըթ տըր քի սապր իտիեօրուզ , ֆա-
գաթ սապր իթմէքտէն օսանտըղըմըգտա , իշի պաշգա
գալըպա տէօքէրիզ :

— Նասըլ :

— Վագթը միւնասիպինտէ սէյլլէրիմ :

Ժարի , պու սէօղիւ սէյլլէտիկի սըրաւա , քէնտի
խանէսինէ ալմըլ օլտուղու Բօլօնի տիւշիւնմէքտէ իտի :

Գօնթէսին օլլու պուտալա Սէրժէ կէլինճէ, հալէա քէնտիսինի Բօզ Մատուեա սէվտիրմիշ օլտուղու իթի-գատընտա օլուպ, հաթթա ախիրէն, կէօթիւրտիւկիւ չիչէքլէր քիմին իշին օլտուղունու անլամագ իւզրէ մատմագէլ տը Լօրպագ թարաֆընտան վուգու պուլան սիւալին՝ Բօզուէ թափսեէսի իւզէրինէ խուկինի գանն իթմէքտէ, վէ օ սըրատա մէրմիշ օլտուղու ճէվապլարըն ղաեէթ մահիրանէ օլտուղունու քէնտի քէնտիսի-եէ էօեիւնմէքտէն խալի օլամամագտա խտի:

Պու իթիգատլէ, մէրգուսպուտալա աշըգ, իթի իւշ տէֆա տահա, վէ հէր տէֆասընտա էլինտէ պուքէթ-լէր օլարագ Լինէ սօգաղընտաքի օթէլէ ազլմէթինտէ, մատմագէլ Բընէ, թէրս չէհրէ իլէ պու պուքէթլէրի գապուլ իթտիկինտէն, վէ Սէրժ մէզպուրէնին թէրս չէհրէսինի կէօրտիւկիւնտէն,

— Քէնտիսինէ իզհարը մուհապպէթ վէ իլթիֆաթ իթմէտիկիմ իշին, ղալիպա պու քիւշիւք գըզ գըզա-նըեօր... Ալիմ Ալլահ, պու հալ բէք ղարիպ տիր քեաֆֆէյի գատընլար պէնի ճէլպ իթմէկի արգու ի-տիեօրլար, տէտի:

Տիկէր թարաֆտան Բօզ, պու շաշընըն վիգիթա-լարընտան սըգըլտըղընտան, վիգիթալարը էսնասըն-աա բիանօ չալմագտա, վէ մէրգուս իլէ անճագ պա-զը էհէմմիեթսիզ սէօզ թէաթիսիլէ իթթիֆա իլլէ-մէքտէ խտի:

Պու աշըգըն կիթմէսինտէն սօնրա, մատմագէլ տը Լօրպագ, կիւլէրէք Բօզա,

— Պու տէլիգանը սանա տիլտատէ օլմուշ տուր, Անճագ էկէր մուհապպէթի՝ ազընը պաշընտան ալմըշ օլմասա, վիգիթասընտան սըգըլտըղըմըզը, վէ քէնտի-

սինի մասխարա իթտիկիմիզի անլաեաճագ տըր, տի-մէքտէ խտի:

Մատմագէլ Բընէ, Սէրժին հարաքեաթընը գարըն-տաշընա պիլտիրտիկինտէ, մէրգուս վագաա գահիրէն պու հալէ էհէմմիեթ վիրմէմէքտէ խտի իսէ տէ, է-սասէն սըգըլմագտա, վէ քէնտի սէվիւլիւսիւ իշին պիր նէվ թահգիր ատտ իթմէքտէ խտի, չիւնքի քէնտիսի Բօզու գալպէն սէվիեօրտու, վէ մուհապպէթինի օլ վագթա տէկին պէեան իթմէմէսի տէ, մահճուպիեէ-թինտէն տէյիլ, պէլթի Բօզ օ մուհապպէթէ իլթի-րաք իթմիշ օլմագ տա, քէնտիսինէ բէտտ ճէվապը վէ-րիր գօրգուսունա մէպնի խտի:

Պագալմ Բօզ, մէրգուսու սէվիւսիւսի խտի:

Բընէ, արասըրա մէրգուս թարաֆընտան սէվի-մէքտէ օլտուղունու գանն իթմէքլէ պէրապէր, կէնճ գըզըն ֆիթրի օ տէրէճէ անլաշըլմագ սուրէթտէ խտի քի, մուհապպէթի հագգընտա շիւպհէ իթմէմէք գա-պիլ տէյիլ խտի:

Վագաա մէզպուրէնին ֆիթրինի անլամագ իշին, քէնտիսինտէն իյզահաթ իսթէմէսի լազըմէտէն խտի իսէ տէ, անլաշըլմագ պիր տույղու՝ մէգիւր թալէպի իյ-զահաթ թասափուրունու կիւնտէն կիւնէ կէրի պը-րագտըրմագտա, վէ նիհաեէթ կիւնիւն պիրինտէ, Սէրժ Գուրափիէֆին իյգա իթտիկի պիր հատիսէի ֆէզ-գէլատէ սաեէսինտէ, իսթէնիլէն իյզահաթ ալընապիւ-տի Շէօյլէքի գօնթէսին օլլու, քէնտիսինին Բօզ թա-րաֆընտան սէվիլմէքտէ օլտուղունա պիր տագըզա պիլէ շիւպհէ իթմէմէքտէ, քէնտի քէնտիեէ շու եօլտա միւլահագա իթմէքտէ խտի:

— Աշգ ու մուհապպէթ թարիգինէ իլք տէֆա կիր-

միշ օլան պու գըզըն մահճու պիտէթի, տիհանընը գա-
բաթ մագտա տըր: Հիսսիեաթընը աշըգտան աշըգա
իգարար ու իթիրաֆէ ճէսարէթ իտէմէեօր: Պու իսէ,
թէ ամճիւ պ օլունաճագ շէյ տէյիլ տիր: Իմաի պու
սիւքիւթի գաթթ իթ տիրմէքիւք՝ պէնիմ իշիմ տիր...
Պէնի ճէլ պ իթ միշ օլմագլըգ միւլահագասը՝ պու քէօյ-
լիւ գըզընըն ագլընը պաշընտան ալմըշ օլմագ կէրէք
տիր, վէ շիմտիէ գատար գուճաղըմա տիւլմէմէսի
իսէ, պէնիմ իսթէմէմիշ օլմագլըգլմ իշին տիր: Պու
անէ տէկին աշգ ու մուհապպէթին սատէ նազարիեա-
թըյա վագըթ կէշիրտիւմ, չիէքէր կէօնտէրտիւմ, լաքին
պու հալ թէհամմիւլ օլունուր շէյ տէյիլ տիր: Պու
հալէ պիր ան էվվէլ խիթամ վերմէք իւզրէ, կիւզէլ
պիր թէտպիր պուլմայընըմ: Շիւպհէսիւ պու թասափ-
վուրուճուն իճրասը, ինէ սօգաղընտաքի օթէլտէ գա-
պիւլ օլմագ, չիւնքի հէմ միւլքիլ, հէմ մուխաթարալը
տըր: Լաքին պէն էյլէ պիր ատէմիմքի, ֆէվգէլատէ
պիր թէտպիր տիւլիւնմէքիլիւմ բէք զօլայ տըր:

Պէյլէ տիւնէրէք, մէրգոււմ, ֆիքրինտէ պիր խայլի
բլանլար գուրաուդտան սօնրա, նիհանէթ պուլար-
տան պիրինի իճրահէ գարար վէրտի:

Օգուեանլարըմըզըն խաթըրլարընտա օլմագ կէրէք
տիր քի, Սէրթ Գուրապիէֆին՝ վիգօնթ տը Թուրպէյ
խմիւնտէ պիր տօթու պուլունուպ, պու տօթու,
Սիւսի-սան-Պրի ճիւլարընտա միւթխարըրժ օլտուզու
պիր սէյֆիէտէ տէնէնին պիւեիւք գըսմընը կէշիրթ
իտի:

Պիր կիւն Սլրթ, քէնտի աթընա սիւար օլարագ,
տօթուճուն սէյֆիէտիւնէ կիթտի, վէ վիգօնթ մէր-
գումու գարըլատըղընտա,

— Ագիւզ տօթոււմ, միւնասիւպ վագըթտա կէլտի-
նիւ, պէն տէ եալընըզմա էյլէ թաամը իտէճէք իտիւմ:
Պիլիրսինիւքիլ, սուֆրատա եալընըգ գալմագտան գի-
եատէսիյլ սըգըլըրըմ, Իքի քիշի իլէ թաամ իտիլիր
իսէ, թաամլարըն նէֆասէթի թագտիր օլունապիլիր:
Թաամտան սօնրա, պիր ազ թէնէգղիւհ իտէրիւ, վէ
սաաթ տէօրթտէ սիւ Բարիսէ տվտէթ, պէն տէ պիր
իշ իշին կէլմէքտէ օլան պիր քիմնէի մէվգիֆտէ իս-
թիգպալէ ագիւթ իյլէրիւմ, տէտի:

Սէրթ. — (Սուրաթը պուրուշարագ.) Աճալիպ, տա-
հա հէնուզ կէլմիշ օլտուզում հալտէ, շիմտիտէն պէ-
նի եօլա՞մը գօեօրսուճուզ:

— Կիւճէնմէեին, տօթոււմ, պէն կէլիշինիգի ատի
պիր վիգիթա գանն իտիեօրտոււմ: Տիմէք պիր գաշ
կիւն պուրատա գալմագ նիէէթինտէ պուլունուեօր-
սուճուզ:

— Պու կիճէ պէնի միւսաֆիրէթէն խանէնիգտէ
գապուլ իտէճէկինիգի մէմուլ իթմէքտէ իտիւմ:

— Մաէլմիւնիյիէ գապուլ իտէրիւմ:

— Պէքիտիկինիւք շախս քիմ տիր:

— Պէքիտիկիւմ շախս, քէնտի տալմ վէքիլիւմ տիր
քի, պիր գօմուճուն պանա գարըն իգամէ իյլէտիկի տա-
վատան տօլաեը քէնտիսինէ պագը իյզահաթ վէրմէքիւ-
կիւմ լագըմ տըր:

— Տիմէք սիգի թաստի իտէճէեիւմ:

— Ասլա, սիգ պաղէտէ պիր օիկարա իյմէքիւ մէշ-
ղուլ օլտուզունուգտա, պիւզ կէօրիւշիւրիւզ:

— Բէք էյի, ֆագաթ շունու տալի իգարար իտէ-
րիւմքի, սիգտէն պէքիտիկիւմ միւսաֆիրէրվէրիւք,
պիր ազ միւլքիւճէ տիր:

— Ազիզիմ, ֆիքրինիզի անլաեամետորում, իյզա՛հ իթմէնիզի ըէճա իտէրիմ:

— Պու ագչամ իշին պազը նիեթթիէրիմ վար տըր:

— Նէ՞ կիպի նիեթթիէր:

— Պիր գըզ գաշըմադ նիեթթիեթիմ:

— Սի՞զ մի:

— Էվլէթ, պէն:

— Էյ պու խուսուստա պէնտէն մուավէնէթ մի պէլէեօրսունուզ:

— Մուավէնէթիսիզի պէլէմէմ: Եալընըզ պանա պիր արապա իլէ սըղընաճագ պիր մահչիլ իթա իթմէնիզի ըէճա իտէրիմ: Պու ըէճամը գապուլ վէ իճրա իտէրմիսինիզ:

— Լաքին պու պապտէ քէնտիմի տէ թէհլիքէեէ իլգա իթմէք իսթէմէմ:

— Հիշ պիր թէհլիքէ եօգ տուր, չիւնքի պու ֆիրար վագըստընտա, գըզըն ըյ՛ի պլնիմէ պէրապէր տիր:

— Էյլէ իսէ, պիր գուրէ արապասըլլա իքինճի արապաճմը Էմիրնիզէ իհալէ իտէրիմ:

— Պէն տէ պինլէրճէ տէֆա թէչէքքիւր իտէրիմ: Շու սըրատա հագըզէթէն վէլի նիյմէթիմ օլտունուզ, Ծագաթ սիզտէն տիկէր պիր շէյ տահա ըէճա իտէճէեիմ:

— Նէ՞:

— Պաղչէտէքի քէօշք չիմտիքի հալտէ պօշ մու տուր:

— Էվլէթ:

— Պու կիճէ իշին անաթարընը պանա թէսյիմ իտէպիլիճիսինիզ:

— Շիւպհսիզ:

— Քէզալիք Պուասի-Սէն-Լէժէր եօլունա նագըր օլան գարունուն անաթարընը տա:

— Օ տա գօլայ:

— Էյլէ իսէ պու իշին մուվաֆֆագըլլէթի տէ մուհագգա տըր:

Սէրթ, պու սէօղլէրի սէյլէրքէն, մէսէրքէթինտէն էլլէրինի օլուշտուրմագտա իտի: Տօսթու իսէ, քէլամա շու եօլտա տէվամ իթտի:

— Էկէր սիւալիմ միւնսիպէթսիզ կէօրիւնմէզսէ, պու ագչամ գաշըրաճաղընըզ գըզըն քիմ օլտուղունու անլամագ արզուսինտէեիմ:

— Պիր էլմասթարէ տիր... աշգ ու մուհապլէթէ հագըզէթէն լաեըգ պիր խագինէ տիր:

— Սիզի սէվիեօր մու:

— Մէճնունէ Կիպի սէվիեօր:

Վիգօնթ. — (Կիւլէրէք) Ծիլվագը օ գըզ պիր ագ մէճնունէ օլմալը տըր:

— Ա՛հ, պու սէօղլէնիլք ինֆիալմը մուճիպ տիր, լաքին պէնիմ եինէ էյի թապիեաթիւմ վար տըր... իչպու նագիքեանէ միւսաֆիրքէվլիլիկինիզին հագգը պէտէլի օլմագ իւզրէ, եարըն սապահ սէվկիւլիւմիւ սիզէ թագտիմ իթմէկէ սէօզ վէրիիմ... Ագիզիմ, կէօրիւսէնիզ հայրան օլաճագսընըզ:

— Քէնտիսի Նէ՞ վագիւլէթալ տիր: Գօնսէրվաթ ուար չալիրտի՞մի, Եօգստ գէնկին պիր գարընըն պէսէմէսի՞մի տիր:

— Հէր իքիսի տէ տէյիլ տիր:

— Ես Նէ՞ տիր:

— Մուալլիմէ տիր:

— Աֆէրին, տիմէք պօշ վագըթլարտա սիզին թա-
լիմ ու թէրպիւնէնիզին իքմալինի տէրիւհտէ իտէճէք
տիր:

— Պէնի ինճիթմէքտէն սալա խալի օլամաեօրսու-
նուզ... Հէր նէ իսէ քէօշք հազըր տըր, տէ՛յիլ մի:

— Եվվէթ, պու ճիւմլէ իլէ էյլէ թաամընտան սօն-
րա կիտիպ քէօշկիւ կէզէրիզ:

— Սիդ պէնիմ իշին թաճիզ Ելմաեըն... Իքինճի ա-
րապաճընըզըն իսմի Անտրէ տիր զանն իտէրիմ:

— Եվվէթ:

— Պէն քէնտիսիլլէ կէօրիւշիւրիւմ:

Պու արա թաամըն հազըր օլտուղու խապէր վէ-
րիտիկինտէն, խանէ սահիպի վէ միւսաաֆիրի սուֆրա-
եա օթուրտուլար:

Թաամլար նէֆիս վէ լէզիզ օլմասըլա, իքիսի տէ
միւքէմմէլէն թէնալիւլ իթտիւլէր: Հէլէ Սէրժ, չարա-
պը իշիպ քէյֆլէնտիքճէ, մաշուզը օլտուղու գըզտան
պահս իթմէքտէն օսանմամադտա իտի:

Թաամտան սօնրա, սիկարալարընը եազըպ, ախըր-
լարա վէ արապալըզլարա տօղրու իլէրլէտիւլէր:

Պանէ սահիպի, իքինճի արապաճըսընա,

— Անտրէ, պու կիւն Մ. գօնթ Գուրալիէֆին էմիր
թահթընտա խըզմէթ իտէճէքսինիզ, տէտի:

Սըզմէթքեար, թէվագու իտէրէք, Սէրժէ խի-
թապէն,

— Էֆէնտիմ, խըզմէթիմ նէ՞ օլաճագ տըր, տէյի
սիւալ իթտի:

Սէրժ. — Սըզմէթինիզ բէք գօլայ տըր: Պու ագչամ
թամ սաաթ սէքիզտէ, արապա իլէ Պուսի-Սէն-Լէ-
ժէր եօլունտա, վէ Բօզիէ չիֆթլիկինէ կէօթիւրէն թա-
րիզին պօեուճտա վագը քիւշիւք օրմանըն քէօշսին-
տէ սուրուրսուճուզ:

Թուրպէյ. — (Թէաճճիւպլէ) Բօզիէ չիֆթլիկի՞ մի:
Աճապա սէօյլէտիկինիզ գըզ՝ մահուտ քէօյլիւ վէ էօք-
սիւզ գըզ մը տըր:

— Եվվէթ, թա քէնտիսի:

— Տիմէք • գըզ մուսլիմէ օլտու:

— Եվվէթ, չիմտիքի հալսէ մուսլիմէ տիր:

Պատէհու Սէրժ՝ Անտրէէ խիթապլէ:

— Տէտիկիմի անլատընը՞ մը, տէտի:

— Եվվէթ, միւսիւ գօնթ:

— Վագթիւնտէ օլուլունաճագսընըզ, տէ՛յիլ մի:

— Հայ հայ:

— Պէն տէ, եիւղատըմ գատար ուզագտա տու:
րաճաղըմ... պիր քիմնէ պէնիմլէ գալուշմաեա կէլէ-
ճէք տիր, Անընլա արապաեա օթուրմամըզը միւթէա-
գըպ, պիզի, Պուսի եօլունա նազըր օլան պաղչէ գա-
բուտունա կէթիւրէճէքսինիզ:

— Բէք էյի, միւսիւ գօնթ, Հէբսի պու գատար մը:

— Եվվէթ, Հէբսի պու գատար:

Զիքը իթտիկիմիզ չայեանը նէֆրէթ մուսմէլէ իշին
թէրթիպ իտիլէն քէօշի, էշեասը միւքէմմէլ պիր տաի-
րէ օլուպ, սէյֆիւնտէ բէք չօգ տալէթլի միւսաաֆիր

պուլունտուղու կիճէլէրտէ, ֆամիւեալարըյլա կէլմիշ
օլանլար իշին թախսիս իտիլի իտի:

Սէրժ, քէօշկիւն վէ պաղչէնին անախթարլարընը
տօսթունտան ալտըգտան սօնրա, թօգալալըս պլըլ-
տը, վէ Սիւսի քէշիւնտէքի թէլէկրաֆիսանէէէ ազի-
մէթլէ, Բարիսէ քէշիտէ օլունմաք իւզրէ աթիտէքի
թէլէկրաֆ սուրէթինի թահրիր իյլէտի:

«ԲԱՐԻՍՅԷ, ԼԻՆԷ ՍՕԳԱՂԸՆՏԱ ԼՕՐՊԱԳ ՕԹԵԼԻՆՏԷ,
ՐՕՋ ՄԱՏՈՒԽԵԱ.

«Աղլըր խապթանըմ. սիզի կօրսեք իսթէրիմ. կիլին»

«ՎԵՐՕՆԻԲ»

Մէրգուժ, իշպու թէլէկրաֆնամէէի քէշիտէ իթ-
տիրտիքտէն սօնրա, օլ էօքսիւզ գըզը ալչագճա գուր-
տուղու տուգաղա տիւշիւրմէք իւզրէ պուլտուղու թէտ-
պիրտէն տօլաեը մէմնուն օլարագ, պիր լօգանթաեա
կիտիպ, ագչամ թաամը իթտի:

Մէրգուժ, Բօզուն՝ Վէրօնիքէ ֆէվգէլտէ մուհապ-
պէթի պուլունտուղունու, վէ թէլէկրաֆը ալըր ալ-
մազ, Բօզիէ չիֆթիկինէ կէլմէք իւզրէ եօլա չըգաճա-
ղընը պիտիկինտէն, պունտան իսթիֆատէ իթմէք իս-
թէմէքտէ իտի:

Թէրէզ, գըզը վէ Բօզ սալօնտա օլուպ, Ընէ իսէ,
Բարիս ճիվարլարընտա մուգիմ ելնի պիր միւշթէրիսի-
նէ կիտէճէ կի ճիհէթլէ, ագչամ թաամընտա հազըր պու-
լունմաեաեաղընը էվմէլէ խապէր վլըմիշ օլտուղուն-
տան, սուֆրաեա օթուրմագ իշին, եալընըզ տօգթօ-
րուն ալտէթինէ պէքլէեօրլար իտի:

Պու աբա պիր իըզմէթճի կէլիպ, մատմաղէլ Բօզ
նամընա պիր թէլէկրաֆնամէ կէթիրտի:

Կէնճ գըզ, միւպէմ պիր իզթիրապ իլէ թէլէկրաֆ-
նամէէի ալըս, էլի տիթրէէէէէէ աշտը, վէ միւնտէրի-
ճաթընը օգուր օգումագ, լէհճէսի՝ էօլիւ կիպի սօլտու:
Մատամ տը Լօրպագ, պու սօլկունլուղու պիլմիւ-
շահէտէ,

— Նէ՞ տիր օ գըզըմ. ֆէնա պիր խապէր մի ալտը-
նըզ, տէշի սիւալ իթտի:

Մէզպուրէնին գըզը տախի,

— Պու թէլէկրաֆնամէ նէ՞ թարաֆտան կէօնտէ-
րիլմիշ տիր, տէտի:

Բօզ. — (Մահգունիյէթլէ.) Բօզիէ չիֆթիկինտէն:

— Վէրօնի՞քտէն մի:

— Էվմէթ:

— Քէնտիսինէ նէ՞ օլմուշ:

— Աղըր խապթա իմիշ... չիւպէսիզ էօլիւմ րատ-
տէսինտէ օլմալը տըր... պիչարէ պէնի չաղըրեօր:

Հիշ պիրի՝ Բօզ ալչիսինտէ ալչագճա գուրուան
տուգաղը պիթթապի անլաեամալը, վէ թէրէզ, մէր-
գուճէէ խիթապէն,

— Աղիզէմ Բօզ, չիմտի եօլա չըգմալըսընըզ. սիզին
իշին պիր աբապա կէթիրտիլէր, Պասթիլտէ սաաթ
եէտի թրէնինէ վասըլ օլապիլիւսինիզ, տէտի:

Մատմաղէլ տը Լօրպագ. — Վալիտէ, պէն տէ Բօզ
իլէ պէրապէր կիթսէմ օլմագ մը:

Բօզ. — Ուշը, խապ, մատամ, պէն եալընըզ կիթ-
մէէի թէրճիս իտէրիմ... Պէլքի տէ պիչարէ Վէրօնիք
սատէճէ նամիզամ տըր... օ հալտէ չիւպէսիզ. եարըն
ալտէթ իտէրիմ:

Պու սրբատա Րօզ իշին պիր արապա ճէլպ իտիւիւպ,
մէրգուժէ, մատամ վէ մատմազէլ տը Լօրպագը տէ-
րադուշ իթտիքտէն սօնրա, արապաեա լաքիպ օլտու,
վէ թամ վագթիւնտէ ըսթասիօնա մուվասըլէթլէ, պի-
լէթիւնի ալտը:

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ, վիգօնթ տը թուր-
պէյ, քէնտիսինին պիր տափասընը իհայէ իթմէք իւզ-
րէ, Բարիստէն ճէլպ իթտիկի ափօգաթը գարըլմամաք
իշին մէվգիֆէ կիտէճէք իտի:

Սաաթ տէօրթտէ Մ. տը թուրպէյ, Բարիս գա-
թարընըն մուվասըլէթիւնէ ինթիզարէն տէմիր եօղուն-
տա պուլունմագտա իտի:

Մէրգուժ, պէքլէտիկի ափօգաթը չախսէն թանը-
մաեղպ, ահըպպասընտան պիրի թարաֆընտան պու-
ափօգաթ քէնտիսինէ թափսինէ օլունմուշ, վէ անըն՝
կէնճ, ղէքի, վէ առլիեէտէ նուֆուզըն օլտուղու սէօյ-
լէնմիշ իտի:

Գաթարըն տուրտուղու էսնատէ, Մ. տը թուր-
պէյ, գօթուղունտա, տափա մէքլէրէրինին գուլլան-
տըգլարը կիպի սիեահ ղէնկլի պիր չիգտան պուլու-
նան, վէ սիեահ էլալիսէ կիեիմիշ օլան պիր կէնճ քիմ-
սէնին՝ պիրինճի մէվգի վալօնլարընըն պիրիտէն աշա-
ղը էնտիկինի կէօրիւպ, պէքլէտիկի տափա վէքիլի
օլտուղունու անլաեարաք եանընա եագլաշտը, վէ քէ-
լամա աղաղլէ:

— Զանն իտէրիմքի, միւսիւ տը Լօրպագ զաթընըզ-
սընըզ, տէտի:

— Էվլէթ, միւսիւ պէն իմ, Զաթընըզ տա միւսիւ
վիգօնթ տը թուրպէյ միսինիզ:

— Էվլէթ. տալէթի վագըամա ինապէթ իթմէնիզէ
խալիսանէ թէլէքըլուր իտէրիմ:

— Միւսիւ, էկէր մէմուլիմ վէճէլէ սիզէ ֆայիտէ-
լի օլապլիլիրսէմ, քէնտիմի պալթիեար առտ խլէրիմ:
— Տօթուճուզ Ժօրթ տը Րայնէվալ՝ սիզէ գաթիէն
էնիլիյէթ իտէպլիէճէկիմի, վէ տափամըն զաթընըզ
եէտիլէ միւքէմէլէն միւտաֆաա օլունապիլէճէկինի
սէյլէտի:

— Րայնէվալ միւպալէղա իթմիշ իսէ տէ, պէնտէ-
նիզ պուճ մէտըն սէնալէրէ լաեըզ օլմագ իւզրէ, է-
լիմտէն իշէլէնի տիրիղ իթմէէէճէնիմ:

— Միւսիւ, զաթընըզա իհալէ իտէճէք օլտուղում
տափանըն պէնտէնիզէ օլան էհէմիեէթի պղիմէսի,
ազէն նօգթաի նագարըյա տէյիլ, իզգէթի նէֆս նօգ-
թաի նագարըյա տըր, էրքէնէն թէլիրֆինիզի տրգու
իթմէքլիլ իմտէ, կիճէ գարանլըզ պաամագտան էվլէլ,
պու տափաեա սէպէպ օլան ինշաաթըն սիզէ կէօպթէր-
մէքլէկէմ իշին տիր:

Պու օլտա միւքեալէմէ իտէրէք, մէքըլուր իքի
կէնճէլը՝ օ Էվլէթտէն տիշարը չըգալըար:

Մ. տը թուրպէյ, ղէնէեի քէնտի ֆայթօնունա
օթուրթուպ, սէյֆիեէսինտէն իքի քիլօմէթրօ ուզագ-
տա վագը պ իր չիթթիկէ կէօթիլուտիւքի, օրատա
ախիլըն ինշա իտիմիշ օլան պաղը էպիեէն՝ տափաեա
սէպէպլիյէթ զ էրմիշլէր իտի:

Մէրգուճարը, թաագիպ իթմէնիպ, անճագ ինշաա-
թը մէքըլուրէտէ, հնրա իտիլէն թահգըգաթըն խայլի
միւտտէթ տէվամ իթտիկինի պէեան իլէ իքթիեֆա
խլէրիզ:

Մէրգուճար, թա. աւ. սուֆրասընա օթուրմագ իւզ-

րէ, սաաթ ալթը պուշուգտա սէյֆիէնէ կէլաիլէր, Վիգօնթ, միւսաֆիրինէ,

— Թաամըմըը միւթէագըզ, պու իշ իշին էհէմմօ օլան էվրագը սիզէ թէսլիմ իւն, պիրլիքտէ թէտգիգ իռէրիգ. օնտան սօնրա սիզի պիզգաթ մէվգիֆէ կէօթիւրիւրիւմ, տէտի:

Ագտէմնէ տախի սէօյլէտիկիմիզ վէհնէլէ, Մ. տը Թուրպէյ՝ նէֆիա վէ լէղիզ թաամլարը սէվէր, վէ միւսաֆիրրէմիլէրիկի մէհնուր օլուպ, քէնտիսի նէ՝ գաւտար չօգ եհմէք եհսէ վէ շարապ իշսէ, երինէ քէնտիսի դայպ իթմէզ, վէ եալննը խօշ վէ քէյֆի պիր թապիեաթ քէսպ իլլէր իտի:

Բընէ տը Լօրպագ իսէ, վագաաա ալէսսէվլլիէ գիեաաւէ իշրէթ գուլլանմազ իտի իսէ տէ, օ ագշամը, Մ. տը Թուրպէյին նէֆիա շարապլարընտան պիր ազ գիեաաւէնէ իշտի, Փագաթ մէրգու՝ տախի քէնտիսիին դայպ իտէնէք տէրնէնէ սէրիօշ օլմանըզ, թէմամիլլէ ագլը պաշընտա իտի:

Լաքին վիգօնթ տը Թուրպէյ՝ իշտիկի իշինին թէէսսիլլէ ուեար ույմազ վէ լաթիֆէ եօլունտա սէօշլէր սէօյլէմնէ պաշլաըզ, պիր արա Բընէ տը Լօրպագ,

— Ագիլիմ, սուֆրանըգտա պուլունտուղումա մէմնուն օլտում. պու թաամ խաթրըմտան չըգմանաազ տըր, լաքին թէտգիգ իտիմէք իւզրէ պէնտիինգէ վէրնէլլիլիգ էվրագը հիշ տիւշլիւնմէ Եօրմո սունուզ, տէտի:

— Պիր ագտան աւը տա տիւշլիւնիւրիւզ, ագիլիմ ալօգաթ. շիմտի 1815 թարիխինն գօնեաղընտան տա պիրէր գատէհ նուշ իտէլիմ, տէյի Մ. տը Թուրպէյ մէվապ վէրտի:

Բընէ տը Լօրպագ, Բարիսէ պիր ազ էրքէն պիր ազ կէհ ալտէթ իթմէսինտէ հիշ պիր պէյիա կէօրմէտիկինտէն, ելնի միւշթէրիսինն թէքլիֆինէ գարըզ կէլմէտի, վէ մէգըլուր գըյմէթտար իշկիտէն պիր գատէհ նուշ իտիննէ, պիր սիկարա եագըզ, իշմէնէ պաշլաաը

Պիր իքի սանիյէն արալարընտա հիշ պիր սէօշ թաաթի օլունմանըզ, պիրտէն պիրէ Թուրպէյ իսկէմէսինն սըրթընա եասլանարագ, սէպէպիլլէ վէ մանէտաըզ սուրէթտէ գահգահա իլլէ կիւտիւկիւնտէն, կէնհ ալօգաթ՝ աճապա իշտիկի իշկիլէրին թէէսսիլլէ սինիլլէրինն թահրիքի նէթիճէ՝ սի մի տիր տէյի միւլահագա իտէրէք, հայրէթլլէ պագտը, վէ վիգօնթ, իշպու գահգահալը կիւլիւշլիւնիւ նիհանէթ պիր իքի սանիյէն սօնրա գապթա միւզթէտիր օլուպ, կիւճ իլլէ անլաշըլըր պիր սէտա իլլէ,

— Աֆվ իտէրսիւիգ, ագիլիմ, խաթրըմա պիր շէյ կէլաի տէ կիւլմէմի թութամատըմ, տէտի:

Մէրգու՝ պու սէօշլէ սէօյլէիւզ, եհնիտէն կիւլմէնէ պաշլաաը:

Բընէ տախի, կիւլմէսինի մէն իտէմէնէրէք,

— Ոսթըրընգա կէլլէն մատաէ՝ բէք կիւտիւրիւճիւ օլմալը տըր, տէտի:

— Էվլէթ, Էվլէթ, տիւնեատա պու տէրնէն կիւլտիւրիւճիւ խաթըրէ թաապվուր օլունմագ. Տէրխա-

Թըր իթտիկիմ պիր պուտալա՝ կիւզէլիկի, նէզաքէ-
թի, վէ ալըգպազանէ հարէքէթի իշին քէնտի քէնտի-
սինի օլ գատար պէնէնմիշ տիր քի, պիրտէն պիրէ
խաթրըմա կէտիկինտէ, քէնտիմի կիւլմէքտէն թու-
թամատըմ, Ահ, ազիզիմ միւսիւ տը Լորպազ, խմա
իթտիկիմ շախը թանըմըլ օլտանըզ, պու պապտէ
պանա հազգ վէրիրսինիզ, Պուսուռն կիպի մասխարա
պիր ատէմէ ալա թէսատիւֆ իթմէմիշսինիզ տիր։
— Լաքին պէն տէ պիր խայլի թօհաֆ վէ մասխա-
րա հէրիֆլէրէ թէսատիւֆ իթմիլիմ տիր։
— Յագաթ պէնիմ տէտիկիմին տիւնեատա միսլի
եօգ տուր։
— Գիմտէն պահս իթտիկինիզի պիլմէեօրուլմ, Լա-
քին հէր քիմ տախի օլա, պէն պիրինի թանըրմքի,
քիմսէ օնուկա ընգապէթ իտէմէզ։
— Խայր, խայր, Սէրօ Գուրապիէֆին գարըսընա
ընգապիլիր քիմսէ եօգ տուր։
Կէնճ ափօգաթ, գալարը չաթըլարազ,
— Սէրօ Գուրապիէֆ մի... օնտա՞ն մը պահս իտի-
եօրսուռուզ, տէտի։
— Աճայիպ, զաթընըզ մէրգուսու թանըեօրմու-
սուռուզ։
— Հէմ բէք էյի թանըրմ։
— Իշթէ պու պուտալա, պու սապահ, պիր մազ-
սէտլէ պէնի կէօրմէեէ կէտի... Մագսէտի իտէ, պիր
արապա իլէ պահէմտէքի քիւշիւք քէօշիւ քէնտի
էմիլնէ իհալէ իթմէքիլիմի ընճատան իպարէթ իտի...
հա՛ հա՛ հա՛, պու բէք թօհաֆ շէյ տիր։
— Արապա՞ մը... քէօշի միւ... Լաքին պուսըլարը
իէ՞ եաքաճազ տըր։

— Իշթէ զարիպ վէ կիւլէճէք շէյ պուստա տըր...
Իշին նէ օլտուղուսու սիզ քէշֆ իտէմէեօրմուսուռուզ։
— Խայր։
— Ազիզիմ ափօգաթ, մատտէ՛ գատընա տայիր
տիր։
— Գատընա տայիր մի տիր։
— Էվլէթ, պիզիմ շաշքըն պիր գատըն գաշըրաճազ
տըր... պու ճիւմէ իլէ Սէրօ Գուրապիէֆ՝ հէր կէօնա
տիվանէլիկէ միւգթէտիր տիր։
— Տիմէք Սէրօ սահիհէն պիր գըզ գաշըրըեօր հա՛։
— Եախօտ գաշըրաճաղընը գանն իտիեօր։
— Լաքին չիմտի Բարիստէ գըզ գաշըրմագըզ գէ-
մանը կէշմիշ տիր։
— Վագըա Բարիստէ տէյիլ, Սիւսի գարիեէսինտէ
վուգու պուլաճազ տըր։
— Սիւսիտէ հա՞նկը գըզը գաշըրապիլիր։
— Մուսլիմէ օլտուղուսու պէեան իթտիկի կիւեա
պիր քէօյիւ գըզընը։
Բընէ՛ մուսլիմէ քէլիմէսինի իշիթտիկինտէ, գու-
լազ գապարթարազ,
— Մուսլիմէ՞ մի, տէտի։
— Էվլէթ, եհրլի պիր գըզ իմիշ։
Բընէ, գուլազ թօզլարընըն սօղուգ պիր թէր իլէ
ըսլանտըղընը հիսս իթտի, վէ քէլամա տէվամիէ,
— Սէրօ Գուրապիէֆ՝ օ գըզըն իսմինի օիգէ սէօյ-
լէ՞տի մի, տէտի։
— Խայր։
— Յամիլեասը վա՞ր մը իմիշ։
— Ջանն իթմէմ... Մէրգուսինին հագքընտա պիլ-
տիկիմ մալիւմաթ շու տուր քի, քէնտիսի Սիւսի գա-

րիւնէսի եագընընտա, Բօղիէ չիթիթիկինտէ տօղուպ պիւնիւմիւշ տիւր: Սիդ պու գըզը թանընթօրմուսուսուդ:

Բընէ, հէնէճանը շէտիտինտէն նաշի իւթիւրինէ գատար ալթիւսթ օլարագ, օթուրտուղու եէրտէն սըչրատը, վէ եիւքսէք սէտա իւշ:

— Էվվէթ միւսիւ, օ կէնճ գըզը թանըրմ, գըզ-գարընտաշըմըն մուալլիմէսի տիր, վէ դաեթիւշ Էհիլ նամուս պիր գըզ տըր, վէ Էհէր սէօզլէրինիդտէ խէ-թա եօգ իսէ, զանն իտէրիմքի, պու ալշագ Սէրթ թարաֆընտան մէրգումէ ալէյհինտէ պիր տուգագ գուրուլմուշ տուր, վէ իրթիքեապ իթիտիկի խուսուս՝ շայեանը նէֆրէթ պիր ճինաեթ տիր, տէտի:

Մ. տը Թուրպէյին կիւլմէսի տուրտուղու կիպի, պիրտէն պիրէ սէրիօշուղու կէշէրէք քէնտիսի տէ ա-եաղա գալգտը, վէ տէհէթիւշ:

— Ճինաեթ մի, տէտի:

— Էվվէթ, վէ Էհէր պու ճինաեթի մէն իթմէգ սէնիգ, սիգ տէ շէրիք օլմուշ օլաճագսընըյ: — Բօգ, մէլայիք կիպի պիկիննահ, Էհիլ ըրգ, ումուսուս հիւր-մէիէ ու րիաեթիինէ լաեքէ պիր գըզ օլուպ, պիւա թէրէտտիւտ խամիլ քէնտիսինէ հասր իտէճէիմ, զի-րա մէգպուրէնէ մուհապպէթիմ վար տըր:

Վիգօնթ. — (Հայրէթիւշ.) Նէ՞ սէյլէեօրսուսուգ, մուհապպէթիինիգ մի վար տըր:

— Էվվէթ, տէրէճիլ նիհաեթտէ քէնտիսինի սէ-վէրիմ:

— Սէրթին պու մուհապպէթտէն խապէրի վա՞ր մը իտի:

— Ուայր, չիւնքի պու խուսուսու տահա քիմսէ

պիլմէգ, Պու ճիւմէ իւշ մէրգուսուս հարէքէթի վա-գըասը՝ ալշագլըգ տըր:

— Օլ կէնճ գըզըն՝ գըզգարընտաշընըզըն մուալլի-մէսի օլտուղուսու պիլիեօր մու իտի, պիլիւր մի:

— Էվվէթ պիլիւր:

— Էյլէ իսէ, քէնտիսի ալշագլարըն ալշագը տըր:

— Շիւպհէսիգ:

— Լաքին համտ օլտուս քի, պիլգ, օլ թասապվուրը մէզմուսուս ինրասընա մանի օլաճաղըգ:

Մ. տը Թուրպէյ, պիր շան շալարագ, կէլէն խըզմէթքեարա:

— Շարգամ իւշ պիր պասթօն վէրին, տէտի, վէ սաաթընա պագտըգտան սօնրա, — Սաաթ սէքիդի պէշ կէշիեօր... հէնուգ վագթըմըգ վար տըր, տէյի իւա-վէթէն պէեան խլէտի:

Ուզվէթքեար՝ շարգա իւշ պասթօնու կէթիւրտի-կինտէ, վիգօնթ, անինտէ շարգահը պաշընա գօեուպ վէ պասթօնու էլինէ ալըպ, Բընէեի շէքիշտիւրէեք:

— Կէլին, կէլին, յաբուգ կիտէլիմ, տէտի:

Բընէ, լէհճէսի էօլիւ կիպի սօլմուշ օլտուղու, վէ հէնէճանընտան նաշի գալպի շիտէթիւշ վուրմագտա պուլուստուղու հալտէ, անինտէ տիշարը չըգտը, վէ եանլըշ պիր եօլտան եիւրիւմէկէ պաշլատըղընտան, վիգօնթ:

— Ուայր, խայր, շու եօլտան կիտէճէիւրգ. պու թարիգլէ, տուգագ գուրուլան մաշէլլէ շարուգ վա-սըլ օլուրուգ, տէյի պէեան խլէտի, վէ պէյլէճէ մէգ-քիւր իքի կէնճլէր, պիւնիւք աղաճլար ալթընտան եօ-լա րէվան օլտուլար:

Սէրժ, մահուտ թէլէկրաֆնամէնին քէշիտէսինտէն սօնոր, իրթիքեապ իթտիկի մուամէլէսինտէն տօլաեը վիճտանէն աւալ պիհնուգուր օլմաեարաւգ, լօգանթաւ տա միւքէմէլէն թաամընը իթտի, վէ պաւտէնու պիր սիկարա եազըպ օրատան տիշարը չըգտը, վէ աւապանընն պուլունաճաղը մահէլէ տօղրու իլէր-լէտի:

Արապանը, քէնտիսինտէն չէնտ տազըգա էվվէլ օրաեա կէլմիշ օլտուղունտան, Սէրժ, մէրգումա պէ-եանը թէշէքքիւր իթտի, վէ արապանը, քէնտիսինտէ պիր էմիլի օլուպ օլմատըղընը սիւալ իթտիկինտէ, Սէրժ,

— Արապան օթուրմասըզը միւթէազըպ, աթլարը ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ պաղչէնին քիւշիւք գաբուսու-նա սիւրիւն, վէ շաեթ արապան օթուրթտուրաճա-ղըմ քիմաէ մուխալիֆէթ իտէրսէ, պանա պիր ազ եար-տըմ խտին... պաղչիշինիդի ունութմամ... չիմտիլիք արապանը, չու աղաճլարըն կէօլիէսի սլթընա չէքին վէ ֆէնէրլէրին ըըղընը տա սէօնտիւրիւն, տէտի:

Արապանը, իշպու էմի մուճիպինճէ, ֆէնէրլէրին ըըղընը սէօնտիւրիւն, վէ արապանը տալի օրմանըզ իշինտէ խալի պիր մահէլէ չէքտի:

Սէրժ տալի զիբը օլունան իքի եօլ արասընտա, թասալվուրը մուգիրրիշէ միւնասիպ պիր մահէլտէ սիբէրլէնիպ, պիր միւտտէթ էթրաֆը տինլէտիկի հալ-տէ, պիրտէն պիրէ աեազ սէօի իշիթմէլէ սարսըլտը, ֆիլվազը պիր քիմաէ եազլաճադտա խտի, վէ օքիմաէ Բօզ օլապիլի իտի:

Իշիտիլէն ատըմլար կիթտիքճէ եազլաշըպ, գա-րանըգտա, ուզադտան պիր գատըն կէօլիէսի կէօ-

րիւլմէքտէ իտի: Սէրժ, մէզպուրէեի կէօրտիւկիւնտէ, «քէնտիսի տիր» տէյի միւլահազա իթտի:

Ֆիլվազը պու կէօլիէ՝ Ժան Մատուսուն էօյէ գըզը օլուպ, պիշարէ, սէվիլիւ վէրօնիքինի աղըր խաոթա վէ պէլլէր տէ էօլիւմ րատտէսինտէ պուլաճաղը վէսվէ-սէսիլլէ, սիւրաթլէ Բօգիէ չիֆթ իշինէ կիթմէքտէ խտի Մէրգումա, Սէրժ Գուրալիէֆտէն աեճազ պիր գաշ ատըմ ուզադտա պուլունմադտա իքէն, խաոլիսի մէր-գում, գարանըգտա խէեալի պիր նէսնէ միսիլու պաղթէթէն իլէրլէեիպ,

— Սէվիլիւ մէլլէիւմ, հէլէ չիւքիւր սիգէ գա-վուշտում, տէտի:

Բօզ, շաշըրըպ գալադալտը, վէ քէնտիսինի թաա-գիպ իտէն շախըն սէսինի թանըեարազ, տէշէթլէ րէֆը սէտա իթտի: Լաքին Սէրժ, իքի ատըմ իլէր-լէեէրէք, մէզպուրէնին գօլունտան թութու, վէ հէր նէ գատար օ պիշարէ գուրթուլմաեա սայ իթտի իսէ տէ, զաթէն գօրգուսունտան նաշի իգթիտարը գալ-մամըշ օլտուղունտան, մուլաֆֆազ օլամտըր:

Ձէշալը գըզըղազ, պու սըրատա եալվարարազ, — Բէճա իտէրիւմ, միւսիւ, սլրազըն եօլումա տէ-վամ իտէիւմ, տէտի:

— Սիգի պրադաեըմը... պու գատար շաբուգ պրադամամ... սիգի օ գատար սէվէրիմքի, եէմէք վէ իշմէլիկիսի պիլէ ունութմուշում տուր... պուրասընը սիգտէ պիլիրսինիդ: Տիկէր թարաֆտան սիգտէ պէ-նիւմ իշին մէճնուն օլուեօրսունուգ... պու խուսուսու, սիգ պէնիւմ կէօղլէրիմտէ օգուտուղունուգ կիպի, պէն տէ սիգին կէօղլէրինիգտէ օգուեօրում... Հասըլը պի-րիպիրիմը հազընտա այնի աուղուեու հիսս խտի:

եօրուդ. շուհայտէ սէրպէսթճէ իգարար մատտէ իթմէնիզին վազթը կէլաի գանն իտէրիմ... ահ, ճիկէրբարէմ, պէնիմէ կէլին, սիզի մէսուտ իտէճէերիմ:

— Ալլահ աշգընտ օլուն, էֆէնտիմ, միւսաատէ իտին եօրումա տէվամ իտէերիմ. Պէնի պիր գաշ տագըգա թէվգըֆ իթմէքլիկինիզ պիլէ, սուր մուամէլէ տիր... պուրաեա եազըն պիր մահէլլատէ, պիր խասթա, էօլիւմ րատտէսինտէ պուլունան պիր պիշտրէ պէնի պէքլէեօր:

— Հս' հա' հա', իլէրուտէ պու խուսուստա կէօրիւշիւրիւզ սէվիլիւլի մէլէերիմ. չիմտիլէք սիզ, մուխալիֆէթի պէրթարաֆ իլէ, պէնիմէ կէլին, զաթէն աքոունուզ տա պու տուր:

Սէրօ, պու սէօզլէրի սէօլլէեէրէք, պիշարէ գըզընդազը ճէպրէն արապաեա կէօթիւրմէք իւզրէ գուլաճլատը, վէ մէրգուլէ, աիւշար օլտուղու թէհլիքէնին ճէսամէթինին անլաեարագ, պիւլէնտի ալազ իլէ,

— եարտըմա, եարտըմա, տէյի նիտա իթմէկէ պաշլատը:

Պու ֆիղան ու ֆիլեատուար, Սէրօին, չիտտէթլի պիր գօշուշ, վէ սօլուեարագ ալընան նէֆէս սէտաւըն իշիթմէսինէ մանի օլտու, վէ արապանըն աշըզ օլան գաբուսունա վասըլ օլաճազը էանատէ, վիճուտինէ պիր էլ տօգուլտուղունու հիսս իտիպ, տէհէթլէ տէլլէտի:

Յիլհագըգա գուլլէթլի պիր էլ պաղթէթէն ումուզուլու տաեանարագ, միգուլու գըմըլտանամագ պիր հալէ վազ իթտի, վէ սիւնի վազըթտա սաղ վէ սօլ թարաֆլարընտա իքի աուլմ կէօրտիւ: Պուլարտան պիրի եալազ վէ քէօկին պիր սէտա իլէ:

— Միւսիւ Գուրալիէֆ, սիզ, ալազլարլն ալազըսընըզ, վազաա էօլլէ օլտուղունու պիր տէրէճէ չիւպհէլէնիեօրտում, ֆադաթ չիմտի չիւպհէմ գալմատը, տէտի:

Րօզ, թէքար րէֆը սէտա իթտի, ֆադաթ պու տէֆաթի մէսէրէթ նիսասը իտի:

Մէզպուրէ, մէզքիւր իքի շախատան պիրի Րընէ տըլօրպագ օլտուղունու թանըտը: Րընէ, թամ վազըթտա վէ վիգոնթ տը թուրպէյ իլէ պիրլիքտէ եէթիլէրէք, Սէրօին եադասընտան թուլտու, վէ չիտտէթլէ սարտըղընտան, գօնթէսին օղու, — Ահ, աղիղիմ, իթմէերին, աօգուլմաեըն, տիգաթ իտին, պէնի աօղաճագսընըզ, տէտի:

Թուրպէյ. — Յադաթ սիզտէ աօղուլմաեա լաեըգսընըզ, տէյի պիեան իլլէտի:

Րընէ. — Տիմէք մատմաղէլէ գարշը ալազճա պիր աուզագ գուրտունուգհա'.

Րօզ. — (Թէաճճիւլլէ) Տոնգագ մը.

Րընէ. — Էվլէթ, մատմաղէլ, պու խալին իշպու եօլուն իւզէրինտէ սիզի պէքլէեօրտու, վէ պիլմէմ նէ կիպի ալազճա տէսիտէ իլէ սիզի պու մահէլլէ ճէլպ իլլէմիլ տիր:

Րօզ. — Եանըլըեօրտունուզ:

— Սայր, խայր, եանըլմաեօրում.

— Պու ազլամ պիր թէլլկրաֆնամէ ալտըմ.

— Քիմտէն:

— Սէվիլիւլի վէրօնիքիմտէն... պիշարէ աղըր խալթ օլտուղունտան պիլի չազըրմը տըր:

— Օ թէլլկրաֆնամէ սախթէ տիր... Պու ալազհէրիֆ, սիզի, գօլատըր եօլտան կէչիլթմէեէ մէճ:

պուր գլխով իշին, պու թէտպիրի տիւշիւնմիւշտիւր :
Սէրժ. — Հարէքէթի վագըամ սըրֆ լաթիֆէ խտի,
ազիզ տօսթլարըմ, սըրֆ լաթիֆէ խտի :

Պու սէօզլէր գէմանընտա, Բընէ, Սէրժի էլան գօ-
լուհաան թութուպ սարսըեօրտու :

Բընէ. — Ալշաղլըգ, զատտարլըգ, վէ պիր տուգադ
խտի տէրսէնիզ, տօղրուհու պէհան իթմիշ օլուրսու-
նուգ :

Սէրժ. — Տո՛ւգադ մը, Ոսյր, խայր, իշի պու դա-
տար ֆէնա կէօրմէեին... Հէմտէ պիզ սզիզ տէյի-
լիզ. տիւնեատա էօյլէ շէյլէր վար սըր քի, օ շէյլէրի
անլամագ լաղըմտըր : Շու էսնատէ պիլմէմ նիշին պա-
նա էտէպիեաթ տէրսի վէրմէեէ կէլմիշ օլան վիգօնթ,
պու վագըատան խապէրտար օլուպ, արապասընը վէ
քէօշկիւնիւ իշպու խուսուս իշին էմրիմէ իհալէ իթմիշ
խտի... պու սէպէպլէ քէնտիսի սիզէ հիշ պիր շէյ
սէօյլէմէմէլի խտի... Հէմտէ գապահաթըմ նէ՞ տիր...
ալշ ու սէվտաեա տայիր սատէճէ պիր օեուեն, տէյիլ
մի... մատմաղէլ Բօզ ֆէվգէլատէ կիւզէլ օլուպ, չօգ-
տան պէրու աղլըմը պաշըմտան ալմըշ տըր, վէ էօյլէ
օլտուղունու քէնտիսի տէ պիրի :

Բընէ. — (Գըսգանձլըգ հիսսիլէ ֆէնա սուրէթտէ
հիտտէթլէնէրէք) Սո՛ւս օլուն, սո՛ւս օլուն :

Սէրժ. — Ազիզ տօսթուս, պիշիրմիսինիզ, հագըմ-
տա րէք սէրթ մուամէլէ խաիեօրսուեուգ, Լաքին համո
օլսուն քի եհնէ պէնիմ թապիեաթըմ էյի տիր...
Հարէքէթիմին պիւեիւք պիր էսէրը համագաթ օլտու-
ղունու պիլիրիմ, թէսլիմ իտէրիմ. էկէր պու վագըա-
տան ֆամիլեանը խապէրտար օլուր իսէ, գիեատէ-
սիլլէ կիւճէնէճէեիմ Ֆագաթ, սիզ նազիք պիր զաթ-
սընըգ. էլպէթթէ անլէրէ պիր շէյ տիմէեէճէսինիզ :

Բընէ. — (Տիլլէրիմի սըգարագ.) Մատմաղէլ իլէ էվ-
լէնմէք նիեէթիւտէ՞ միսինիզ :

Սէրժ. — (Գահգահ իլէ կիւլէրէք.) Պէ՛ն մի, եա-
նի գօնթ Գուրամլէ՛ֆ մի, պիր մուալլիմէ իլէ էվլէնէ-
ճէեիմ — Հա՛յտէ, հա՛յտէ տօսթուս, պօշ լագըրտլար
լագըմ տէյիլ տիր. իթմիզ պիրիպիրիմիզ րէգա-
պէթտէ խտիք, պուրասընը, նամուսում իւզէրինէ
սէօյլէրիմքի, անլաեօրտում — Շիմտի իսէ, ճիտտէն
եագաեը էլէ վէրմիշ օլտուղունուղու կէօրիւեօրում,
վէ նամուսըեարանէ հարէքէլի իթմէք իւզրէ, մէյտա-
նը րէգապէթտէն շէքիլլիրիմ : Պու հալտէ պանա արզը
թէնէք քիւր իթմէլիսինիզ :

Բընէ, պիր ազ միւտտէթտէն պէրու Սէրժին եա-
գասընը գօյ վէրմիշ օլտուղու հալտէ, պու սէօզլի ի-
շիթտիկինտէ, հիտտէթի ազիմէ իլէ էլինի մէրզումուս
պաշը իւզէրինէ գալտըրարագ,

— Ալշա՛ղ, տէտի :

Սէրժ. — (Կէրիեէ աթլաեարագ.) Տօգունմանը...

տագունմանը... տէյրի պէհան խլէտի, վէ օլ էսնատէ
Րօզ, հէեհճանը ազիւմի պիր տէրէհէ կէշմիշ օլտուղու
հալտէ, իբի տէլիգանլընն արասընա կիրտի, վէ Սէր-
ժին սօլմուշ օլան եիւզիւնէ պիր սիւլէ աշգ իթմէք
իւզրէ պուլունան Րընէնին էլինի թութուպ,

— Րընէ... ազիզիմ Րընէ... րէհա իտէրիմ քէս-
պի սիւքիւնէթ իտին, տէտի,

Րընէ. — Պրագըն քի սիզի թահգիրէ ճիւրէթ իթմիշ
օլան շու ալաղըն ճէգասընր վէրէկերիմ,

Պուրապիէֆ, կէնճ գըզըն մէմուլին դայրի միւտա-
խէլէսիլէ, եանաղընա վուրուլմագ իւզրէ օլան սիւլէ-
տին գուրթուլմասընտան պիր տէրէհէ ճէսարէթ քէսպ
խտէրէք,

— Տիմէք լաթիֆէ տէյրի իմիշ... Վօտվի օեուհու
միջոեա թահգիւլ օլուեօր... թէմամ, թէմամ, օ հալտէ
իշին թապիի ճէրէհանընա սիւլուք իտիլմէք լազըմ
տըր... Պէն՝ նամուս ճիւնէթինտէ դաեթէ էշլի մէրա-
գըր... իմտի եարըն շահիտլէրիմի գապուլ իտէրսի-
նիզ, տէտի,

— Միւսիւ, օ խուսուսու պէն սիզէ խապէր վէրէ-
հէք իտիմ... եարըն սիզ պէնիմ շահիտլէրիմի գապուլ
խտէհէքսինիզ... Մատմազէլէ իթտիկինիզ հագարէթ՝
պանա տիմէք տիր, Պուհտան գաթինազար, րէտէրի-
մին խանէսի սիզին իշին մուգատուէս օլմալ իտի, հալ
պու քի սիզ հագարէթէ օրատան պաշլատընը... Տի-
մէք քի իբի տէֆա պէնի թահգիր իթտինիզ... Հիմտի
արթըզ պուրատան տէֆ օլուն,

Մէրթ, պու էմրի թէքարէ հանէթ պրագտըրմա-
եըպ, անճագ իսթիհգաքարի սուրթէտէ կիւլէրէք,

— Պէն կիտէեիմքի սիզտէ աշգ ու մուհապպէթ օ-

եուհուհուգու կիւզէլէն օյնաեասընըզ, տէտի, վէ թէէ-
տիպ վէ թէքտիր թարգընտա ալաճաղը ճէվապա պէք-
լէմէեհէրէք, օրատան տէֆ օլուպ կիթտի, վէ Րընէ՝
էլինի Րօզա ուզաթարազ,

— Մատմազէլ, Մ. վիգօնթ տը թուրպէյէ թէշէք-
քիւր իտին քի, պու խապիսին թասապուրուհու պա-
նա խապէր վէրմէքլէ, սիզէ եարտըմա չիթապան օլ-
մազլըղըմա հիմմէթ իթտի, տէտի,

Րօզ, մէնգարէի վաղըտան ֆէվզէլատէ միւթէէս-
սիր օլմուշ օլմասըլա, պաեղմագ լատտէսինէ կէլմիշ
իտի, Պու ճիւմէ իլէ Րընէնին մուպլէնէթիլէ վիգօն-
թա տօղրու իլէրլէեհէրէք,

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, միւսիւ, էգճան ու տիլ
թէշէքքիւր իտէրիմ, տէտի,

Վիգօնթ. — Մատմազէլ, վազը օլան միւտախէլէմ-
տէն տօլաեը քէնտիմի պաթիթիեար ատտ իտէրիմ
Պէյլէ պիր ալաղը խանէմէ գապուլ իթտիկիմ իշին,
հագըզլէթէն ութանըեօրուլմ, վէ իճրա իտիլէհէք տուէլ-
լօտա պէնտէնիզի շահիտ մազամընտա գապուլ իթմէ-
սինի տէ Մ. տը Լօրպազտան րէհա խլէրիմ,

Րընէ. — Մաթթէշէքքիւր գապուլ իտէրիմ. պու
թէքիլիֆինիզ՝ պէնտէնիզ իշին մուճիպի իֆթիխար
տըր,

Րօզ. — (Րընէեհէ.) Խայր, խայր, սիզ պու ալազ իլէ
տուէլլօ իթմէեհէճէքսինիզ,

Րընէ. — Թէշէլա իթմէեհէն, ազիզէմ Րօզ, միւտա-
ֆաա խտէհէք օլտուղում տապա՝ ատտ ու հագգանիյ-
եհէթէ մուվաֆըզ օլմասըլա, ճէնապը հագգըն մու-
վէնէթինէ իթիգատըմ պէրքէմալ տըր, (Պատէհու Րը-
նէ՝ վիգօնթ տը թուրպէյէ խիթապէն շէյլէ իւսվէ

իթտի) Պու հալտէ, միւսիւ, մատեմքի պէնտէնիզին շահախօս օրմագլըզտ մու վաֆիթագաթ խորեօրսունուզ, եարըն, Լինէ սագաղընտա քեային բէտէրիմին օթ Էլինտէ սիզի պէքլէրիմ, Լաքին սիզտէն, մու վասըլէթինիզին սէպէպլինի տնլաթանագ Եօլտա հիշ պիր սէօզ սէօյլէ մէ մէնիզի տէ րէնա խտէրիմ:

— Միւսթէրին օլուէն, խանէնիզէ վէրէնէկիմ վիզիթա իշին շիմտիտէն պիր վէսիլէ պուլունմուշ տուր: Շէօյլէքի վէքեալէթինի տէրիւհտէ իթտիկինիզ տա վաեա միւսթէպլիզ Էվրագը կէթիլիմէ վէսիլէսլիլէ կէլմիշ օլտուլում... Հէր նէ իսէ, շիմտի սիզին, պիր աճ Էվվէլ Բարիսէ ալտէթ իթ մէք արգուսինտէ օլտուլունուզու աշաեօրում: — Մատմագլէլի մէվգիթէ գատար կէօթիւրմէք իշին, շաշքընճա օ հայալագա վէրմիշ օլտուլում շու արապամը Էմրինիզէ իհալէ խտէրիմ:

— Թէշէքքիւր խտէրիմ:

Բօզ — Վէրօնիքի՝ Բօզիէ շիֆթիլինտէ կէօրմէեէ կիթմէեիմի:

Բընէ. — Ոսյր:

Բօզ — Չիֆթիլիկէ պու գատար եագըն օլտուլում հալտէ, նիշին կիթմէեիմ:

Բընէ. — Չիւնքի Միւսիտէ պուլունտուլունուզուէ վէ շու սասթտա քէնտիսինէ վիզիթա վէրմէնիզին սէպէպլինի Վէրօնիքէ իյզաշ իթմէեէ մէճպուր օլաճագընըքի, իշթէ պու խուսուս միւնապիլ տէյիլ տիր: Միւզէ վիրուտ իտէն թէլէկրաֆնամէնին սախթէ օլտուլունու աշաեօրընը հալտէ, Վէրօնիքին խասթա օլմատըզընա Էմին օլապլիլի, վէ պինտէն ալէյհ պէնտիմի Բարիսէ ալտէթ իտէպլիլիսինիզ:

Պատէհու Բընէ, եալաշ սէտա իլէ,

— Տահա սիզէ բէք շօգ տիւէնէկիմ տէ վար աըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Պու արա վիգօնթ տը Թուրպէյ՝ արապանընըն Էլլալ իթտիկինտէն, մէրգում, արապաեը իլէրի սիւրտիւ, վէ Մ. տը Լօրպագ՝ Բօզու օթուրթտուգաան սօնրա, քէնտիսի տէ օթուրմագտա իքէն, Էմալը մուհապլէթիլէ վիգօնթուէն Էլինի սըգարագ:

— Թէշէմին օլուէն քի, պէնտէնիզի, սիզէ միւսպլէտէն տօսթ գըլտընը... պու իֆառտէմ արթի սէօզ տէյիլ տիր... Կէօրտիւկիւրմ ինսանիէթի հիշ պիր գէման ունուրթմատըզում կիլի, գալպէն տախի թէշէքքիւրտէն կէրի տուրմամ: Շիմտիլէք Ալլահա ըսմարլատըք, ազիզիմ, եարըն կէօրիւշիւրիւզ, տէտի:

Վիգօնթ. — Էվվէթ, Էվվէթ, եարըն:

Պու սուրէթլէ արապա՝ Միւսի գալիէնէսինէ տօլուր իլէրլէտիկի սըրատա, Մ. տը Թուրպէյ տախի սէյֆիէնէսինէ տօլուր եօլա րէվան օլտու:

Չէնտ տագըզա տէվամ իտէն Էսնաի րահալէ, Բընէ վէ կէնճ գըզ պիր քէլիմէ պիլէ թաաթի իթմէեիպ, իքիսի տէ շիւպշիսիզ այնի միւլաշագաեա սալմըշ օլարագ, իսթիեարը սիւքիթ իթմէքալէ իտիլէր:

Մէրգումար արապաաան կնտիքլէրինտէ, պիրինճի մէվգի պիլէթի ալանլարա մախուս օլան թէշէֆֆիւս տաիրէսինէ կիրտիլէր: Բընէ, պիլէթլէրինի ալմաեա կիթմէգտէն Էվվէլ, Մէրթ Գուրալլէթին օրատա հազըր օլուպ օյմատըզընը աշամագ իւզրէ Էթրաֆընա կէօզ կէզտիրտի իսէ տէ, հիշ պիր թարաֆտա կէօրմէտի:

Մէրթ իսէ, հարէքէթի վագըրսընը քէնտիսինէ շայեանը թէշէսալիֆ սուրէթտէ խիթամ պուլումշ օլմատընտան տօլաեը ֆէվգէլատէ հիտալիթ իշինտէ օլ:

տուղու հալտէ, տիվանէիէր կիպի էօնիւնէ պագարադ, տէմիր եօրու մէվգիֆինէ տօղրու կիտէճէք եէրտէ Շէնըվիէրէ տօղրու եօլա չըգար:

Բընէ իլէ Բօզուն ըաքիպ, օլաճագարը դաթար, սէքիզ օն տագըգատա վառը օլտուղունտան, իւպու իքի կէնճէրէ, եալընըգճա պիր վափօնա կիրտիւէր:

Թրէն եօլա չըգար:

Բօզ, տիւչար օլտուղու հէնէճանը շէտիտին թէէտ սիրիլլէ թագաթ վէ տէրմանտան տիւլիւպ, պիրուհ պիր ճիսմ միսիլու վափօնուն եասիլըղընա սըրթընը տանանը, վէ կէօքսիւնէ էյիլմիշ օլտն պաշընը ափուճու իշինէ ալարադ, տալիլըն պիր հալէ կիլմիշ իտի:

Բընէ, վագաա սիւքիւթ, ֆագաթ քէմալը հայրէթլէ մէգպուրէնէ պագմագատ իքէն, պիրտէն պիրէ կէնճ գըզըն ումուզարը իլէ կէօքսիւնիւն հարէքէթ իւզրէ օլտուղունու կէօրտիւ, վէ դարըն գօնուրնազ պիր հիսսէ թապիլիլէթլէ, մէգպուրէնին հուգուրունտա տիզ շէօքտիւ, վէ միլգունմէնին իքի էլլէրինի աեըրմադլէ, կէօք եալտըրըյա միւլէմմա օլտն սիմաըը գաւհիր օլտու:

Պատէհու Բօզ, եալարմը կէօզլէրինի Բընէնին կէօզլէրինէ աթֆ իթմէսինտէ, մէրգում տէլիգանը, եալմաշ, ֆագաթ լաթիֆ պիր սէտա իլէ:

— Բօզ, սիգի սէվէրիմ, տէտի:

Կէնճ գըզ, գալպինին պիւճիւմէ թէլլէրինի թանրիք իտէկէլէն մէգքիւր սէտաեը իշիթտիկինտէ, ճալիպ վէ միւէասիր պիր սէտի:

— Պիլիեօրում, տէտի:

Բընէ. — (Մէգպուրէնին նազիք էլլէրինի քէնտի էլ-

լէրի իշինէ ալարադ.) էյլէ իսէ նիճին աղլաեօրում-նուգ:

Բօզ, ճէվապ վէրմէտի, Բընէ իսէ շու եօլտա քէլամա տէվամ իլլէտի:

— Օ ալշարըն վէ հայաղըն սիգէ իթտիկի հագարէթ սէպէպիլլէ՞մի աղլաեօրումնուգ:

— Օ հէրիֆին հագարէթիւնն նէ՞ էհէմիէթի վարտըր, Կնըն հագարէթի պանա թէլլասիր իտէմէզ. — զաթլն օ հագարէթլէրի իշէրինէ գօյմամ... Օ ճի-հէթլէ մատաէ պանա այիտ տէյիլ, սիգէ այիտ տիր:

Բընէ. — (Թէաճճիւպլէ) Պանա՞մը:

— Էվլէթ, սիգէ, շիւնքի սիգ, պէնիմ սէպէպիմէ տուէլլօ իտէճէքսինիզ, Հալպու քի տուէլլօ իթմէնիգի իսթէմէմ, վէրճա իտէրիմքի, պու ֆիքրտէն սարֆը նագար իտէսինիզ. — Էօմրիւնիւզիւ պէնիմ իշին վէ էօյլէ պիր աաէմիլէ տուէլլօ իտէրէք թէհիլիքէնէ գօյմագ միւմքի՞ն մի տիր... խայր, խայր, օլամագ շէյ տիր:

— Շու իքրաճ իտիլէճէք մատաարա հէրիֆի տիւլիւնմէնին, էյլէ մայմուն կիպի պիր տտէմ, պիր տագըգա պիլէ ֆիքրինիգի իշալ իթմէմէլի տիր:

— Ֆագաթ սիգաէ տուէլլօ իթմէնէճէկինիգէ սէօզ վէրին:

— Իշգալէթ մի չըգար տէյի գօրգուեօրումնուգ... պէյլէ պիր շէյ օլամագ, Սիգին իսմինիզ ալա սէօյլէնմէնէճէք տիր, եալըն սիլլէ կէլէճէք օլտն վիգօնթ տը Թուրպէյէ վագը օլտն վասըմը իշիթտիկինիզ:

— Պէնպու ճիհէթլէ տիւչարը էնտիշ օլմաեօրում, Պէնիմ իշին լաղըմ օլտն շէյ, սիգին տուէլլօ իթմէմէլիկինիզ տիր: Օ ալշագ սիգի թէլլէթ իտէպիլիւր պէն իսէ, սիգին թէլլէթ օլմաեօրում իսթէմէմ:

Րընէ . . (Մէսէրրէթինտէն եււզիւ գըզարարաք, վէ կէնճ գըզըն էլլէրինի հէեհճան իլէ տօտադարընա կէօթիւրէրէք .) Տիմէք, Րօ'զ, պէնի սէվիեօրսուեուզ :

Մէզպուրէ, եազաշճա էլլէրինի չէքտի, վէ չէհրէ . սինտէ պիր վազարը ազիմ միւշահէտէ օլաւնարաք չու սէօզլէրի սէօյլէտի .

— Միւսիւ Րընէ, բէճա իտէրիմ, պէնի տինլէկին, վէ սէօզլէմէ իթիմատ իտին . . . Պէն սիգի սէվսէմտէ սէվսէմտէ, սիզ պէնի սէվսէմէլիսինիզ . . .

Րընէ, ճէվապ վիրմէնէ հազըրլանըրքէն, մէրգուճէ վազըթ պրադմաւըպ :

— Գօյվէրին քի սէօզլէմիւ պիթիրէեիմ . . . պէն սիզին զէվճէնիզ օլամամ, տէտի :

— Րօ'զ . . .

— Հէլէ մէթրէսինիզհիշ օլամամ . . . պու խուսուսու աւնլամաք իշին ազաճըք թէֆէքիւր իթմէնիզ քեաֆի տիր . . . Պուճու սիգէ սէօյլէմէք իշին, պու ազլամ Րօ . զիէ չիթթիկինէ կիթմէմէնէ բաղը օլուում . . . Սիզին իլէ կէօրիւշմէք իշին պու ֆըրօթտան իսթիֆտանէ իթմէք իսթէեօրսուում, Րընէ, արաւըլտա չիւսհէլի հալ գալմասընը իսթէմէմ, Հաեաթըմ տախիլինտէ հէր չէյի գապոււ իտէպիլիւրիմ, վէ ապ չիքեաեթ իթ . միքսիզին հէր չէյէ չէհիանէ գաթլանապիլիւրիմ, Հալ . պու քի չիւսհէլի պիր հալի ապա գապոււ իտէմէմ, էկէր սիզ, քէնտինիգտէ, աչգ ու մուհապէթինիգտէն ֆէրաղաթ իտէճէք գառար իգթիտար հիսս իթմէզսէնիզ, պէն քէնտիմի ֆէտա իտէճէեիմ . . բէտէրինիզին խանէսինի պրազաճաղըմ, վէ սիզտէն օլ տէրէճէ ու գազլանաճաղըմ, վէ քէնտիմի օլ մէրթէպէ կիզլէեճէե . եիմքի, պէնի պիր տախի կէօրիմէեճէքսինիզ . — Պէլ .

քի տէ էօլէճէեիմ, լաքին վազիֆէմի իյֆա իթմիշ օլաճաղըմ :

Րընէ . — (Քէտէր վէ թէլսսիւրլէ .) Միւմքին մի տիր, Րօզ, Պու գառար խալիսաճ վէ լաթիֆ, վէ տիրաեթինիգտէ հիւսնի ճէմալինիզէ միւսապի օլուուզու, վէ ղապլընըզըն՝ պէնի միւզաարըպ գըլաճաղընը պիլտիկինիզ թազտիրտէ, պէնտէն ֆիրար իթմէք զալիմլիկինի իճրա իթմէքլիկինիզ գապիւ մի տիր :

— Մատէմքի հարէքէթի վազըրամա գալիմիք խմի վէրիեօրսուուզ, պու թապիրի գապուլ իլէ, էվէթ, պու գալիմիկի իճրա իտէճէկիմի հասպ էլիճապ թէէքիտ իլլէրիմ :

— Տիմէք կիտէճէքսինիզ :

— Զիւնքի էօյլէ լաղըմ տըր :

— Նիշին լաղըմ օլուեօր :

— Զիրա հէր հալ՝ պիգի եէկտիկէրիմիզտէն աեըրմադա տըր :

— Պիլաքիս պիրիպիրիմիզտէն ալըրմաճա հիշ պիր սէպէպ եօգ տուր :

— Թէքրար իտէրիմքի, հէր հալ, եանի, գալմանիյն եալուտ իթիգառաթը պաթըլլէի ալէմ, վազիեթիճէ ֆէրգիմիզ, ֆաւիլեանըզ հազգընտաքի չիքրանիյ . եթի սամիմէմ, զէհասըլ քէնտի վազար ու հօյսի . եթիմի մուհաֆազա իթմէքլիք մէճպուրիեթիլ՝ պիգի եէկտիկէրիմիզտէն աեըրմադա տըր : էկէր, հէմ սիզին վէ հէմ պէնիմ իշին մուխաթարալը օլան պիր հիսսի գալիինիզտէն թէպիտ իտէճէկինիզէ էմին օլմազ իսմ, պիր գըզգարընտաղըն քէնտի գարընտաղըն եանընտա եաշարճասընա սիւքիւնիթլէ եաշաեամամ :

Պու արա կէնճ գըզ՝ իքինճի տիֆա հընչգըրտաեա .

րազ, աղլամանա պաշլատը, վէ մէյեուսանէ պիր հաւ իլէ,

— Եա՛ Բապպի, եա՛ Բապպի, պէն նէ՛ զատար պէտպախթ պիր գըզըմ, տէտի, վէ Բընէ՛ իշպու մէն-զարէի էսէֆիլթիմալտէն ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլարազ, Եանագլարընտան աշաղը իրի տանէլի եաշլար ագտը, վէ քէսիք պիր սէտա իլէ,

— Պէնիմ գէվճէմ օլամանաաղընըզը պէեան իտի-եօրտունուզ, տէտի:

— Խայր, օլամամ, վէ էօյլէ օլտուղունու սիզ պէն-տէն տահա էյի պիլիրսինիզ:

— Պէն պիր շէյ պիլիրիմ. եանի թէճէննիւն իթ-մէք վէ էօլմէք րատտէսինտէ սիզի սէվէրիմ. — Իսմիմի սիզէ նի՞շին հասր իտէմէեճէեհիմ:

— Պու սիւալին ճէվապընը վէրտիմ. թէքրար իթ-մէքիկիմ լա՞ցըմ մը տըր: — Պէն՝ պիւեիւք պիր նէսլէ մէնսուպէ տէյիլիմ, սէրվէթիմաէ եօգ տուր, գըզգա-րընտաընըզըն մուալլիմէսիեհիմ, եանի մաաշը պիր քիմսէեհիմ, Վագաս խանէնիզին էվլատը մագաժընտա հիւսնի մուամէլէ կէօրիւեօրոււմ, ֆազաթ՝ նիհանէթ վազիեթիմ մէյտանտա տըր: Իմտի, պէօյլէ հագիր պիր վազիեթտէ պուլունան սէֆիլ պիր գըզ՝ սիզին զէվճէնիզ նա՞սըլ օլապիլիր:

— Պիր գաւտընտա արանըլան հէր կիւզէլ խասսէ սիզտէ մէվճուտ տուր...

Բօզ. — (Սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք:) Սիզ կիւզէլ պիր խմէ, վէ պիւեիւք պիր սէրվէթէ մալիքսինիզ:

— Նէ՞ Էհէմիեթի վար տըր:

— Բէք պիւեիւք էհէմիեթի վար տըր: — Զէնկին պիր գըզ իլէ էվէնմէլիսինիզ, Յամիլեանըզըն, սիզտէն

պու եօլտա պիր իզտիմամ, վէ պէնտէն տէ, վալիտէ-նիզտէն, բէտէր վէ գըզգարընտաընըզտան կէօրտիւ-կիւմ միւսաֆիրքերվէրիւք վէ թէվէճճիւհ իշին թէշէք-քիւր թալէպ իթմէեէ հագգլարը օլտուղու հալտէ, գալգըպ տա, էվատլարընը վէ գարընտաշլարընը էլէէ-րինտէ՞ն մի ալաճաղըմ, վէ անըն միւսթագպէլինի մա՞զվը իթտիրէճէեհիմ. — Խայր, խայր, պու եօլտա պիր մուամէլէ՛ ալշագըք տըր: — Պէօյլէ պիր վագըրտա, պանա հըրսը շան ու թամա վէ տիկէր ալշագճա սը-ֆաթլար ազվ իտիլէճէկինէ էմինիմ, վէ պու սուրէթլէ պէնի իթհամ իտէնլէր՝ հագըգէթի պէեան իթմիւշ օլ-մասալար պիլէ, իշթիմալէ եագլաժըշ օլուրլար: — Պէլքի սիզ պիլէ կիւնիւն պիրինտէ պու եօլտա պիր շիւպէեէ գահիպ օլուրսունուզքի, պէնիմ իշին էօյլէ պիր հալ՝ էօլիւմ իլէ պէրապէր տիր:

— Պու հալտէ էկէր ֆագիր օլտա իտիմ...

— Ա՛հ, իշթէ օլ վագըթ պախթիեար օլաճագ իտիմ:

— Կէօրիւեօրսունուզքի, պէն սիզի սէվտիկիմ գա-տար սիզտէ պէնի սէվիեօրսունուզ:

Կէնճ գըզ, անշաշըմագ պագը քէլիմէլէր իրատ իթտիկինտէն, Բընէ՛ շու եօլտա քէլամա տէվամ իյ-լէտի:

— Ալլահ աշգընա օլտուն, ֆիքրինիզի աշըգտան աշըզա պէեան իտին, Շու տաքըգա իքիմիզ իշին տէ սատտէթ տագըգասը տըր: Պէն քէնտի գալպիմի թէ-մամիլլէ սիզէ թախսիս իթտիկիմ կիպի, սիզին տէ քէն-տի գալպինիզի պանա վէրմիւշ օլտուղունուզու պէեան իտին:

Բօզ, Սէն-Մօր մէքթէպինին թէնէֆֆիլախանէսին-տէ, պիրինճի տէֆա օլարազ մուհիպպէսինին գարըն-

տաշը գարչըսնտա պուլունտուզունու միւլահազա, վէ
օլ գէ մանտան պէրու զապթընա միւզթէտիր օլմուշ օլ-
տուզու մուհապպէթ հիսսիլէ հէնէհանը ազիմէ տիւ-
շար օլուպ, պիր ազաճըգ թէրէտտուտուն սօնրա, շու
սէօզլէր իլէ մուգապէլէ իթտի:

— Էվլէթ, սիգի պիր տաթի կէօրմէմէք իւզրէ պէն
կիտէճէեհիմ, լաքին գալպիմտէ մէվճուտ օլան սըրրը
պիրիքտէ կէօթիւրմէք իգթիտար վէ ճէսարէթինի
հայիլդ տէյիլիմ... Ահ, քէնտիմի զիեատէսիլէ միւզ-
թէտիրէ զանն իտիւօրտում... Էվլէթ, Բընէ, սիգի
սէվէրիմ, իւք տէֆա կէօրտիւկիմտէն պէրու հազգը-
նըզտա մուհապպէթիմ վար տըր, լաքին սիգին պու
մուհապպէթտէն խտպէրտար օլաճաղընըզ պիլմէեօր-
տում, վէ գալպիմի էգմէք տաթի լաղըմկէլտէ, օնա հա-
քիմ օլաճաղ ճէսարէթէ մալիք օլաճաղըմը իւմիտ իթ-
մէքտէ իտիմ, էկէր սիւզ, քէնտի աշգ ու մուհապպէթի-
նիլդտէն պանա պահս իթմէմիւշ օլա իտինիլ, օ ճէսա-
րէթի հայիլդ օլաճաղ իտիմ... Ահ, բէտէրինիլին խա-
նէսինէ կիրմէքիլիկի գապուլ իթմէմէլի իտիմ, Թա-
գաթ պէն պու խուսուտա գայիֆ պուլունտում, ֆէն-
տի քէնտիմէ, քէնտիտինի սէվտիկիմի աւալ պիլմէե-
ճէք տիր, վէ պէն տէ քէնտիտինի հէր կիւն կէօրմէ-
եհիմ, սէսինի իշիտէճէեհիմ, վէ արասըրա պանա աթֆը
նազար իթտիկինի հիսս իլէէէճէեհիմ... անըն թէնէֆ-
ֆիւս իթտիկի հալաեը թէնէֆֆիւս իտէճէեհիմ, վէ
անըն էօմրիւնէ, պէնիմ կիպի հազիրէ պիր գըզըն հիս-
սէտար օլապիլէճէկի միւթէպէտէ հիսստար օլաճաղըմ,
տիմ, քտէ իտիմ:

Պաղթէթէն Բօզ, սէօզիւնիւ քէստի, վէ Բընէնին
թէքրար թութմուշ օլտուզու էլլէրինի տեըրըպ, գը-

գարմըշ օլան երիգիւնիւ կիզլէտի, վէ հազըգի պիր
հէնէհան իլէ,

— Եւ Բապպի, եւ Բապպի, պէն նէ՞ եաբըեօ-
րում... սօնունա գատար իթթիեարը սիւքիւթ իթմէ-
կի եէմին իթմիւշ իտիմ, տէտի:

Բընէ, սէսի տիթրէեհէրէք, շէօյլէ ճէվալ վէրտի:

— Ահ Բօզ, պու իֆատէնիլդտէն տօլաեը հազգը-
նիլդտա զանէթ միւթէնէքքիւրիւմ, վէ սիգէ խայր
տուտը օգուճաղտանըմ, — Պէն տաթի սիգի կէօրտիւ-
կիւմ իւք կիւնտէն պէրու հազգընըզտա իգհարը մու-
հապպէթ իթմէքտէիմ, ֆաղաթ սիգին թարաֆընըզ-
տան ֆիթուրսուզուլու կէօրիւրիւմ գօրգու սուլա,
տիհանըմը աշմանա ճէսարէթ իտէմէեօրտում... Սիգ-
տէն տօլաեը հիսս իթթիկիմ տուլու կիթտիքճէ արթ-
մըշ տըր... Սիգի թագտիր իթտիքճէ, սիգսիլդ եալա-
մաղ պէնիմ իշին գապիւրիլդ օլտուզունու տնլաեըմ,
վէ պու կիւն, էկէր բէտէրիմին խանէսինտէն մու-
ֆարաղաթ իտէրսնիլդ, էկէր պիրիպիրիմիլդտէն ալ-
րըմաղըզըմըզ լաղըմ կէլլէրսէ, պէն եալաեամանա-
ճաղըմ:

— խայր, եալաեամաղտընըզ, վէ պէն՝ վազիֆէմի
իլֆա իթմէք իւզրէ պուրատան կիտէճէեհիմ:

— Լաքին պու եաբաճաղընըզ շէյ՝ էսիւրը ճիսնէթ
տիր, նի՛շին իբիմիլդ տէ նիհանէթսիգ պիր ֆէլաքէ-
թէ մաշքիւմ գըլմաղ իսթէեօրտունը, Թաղիր օլ-
տուզունուզ իշին, տէյիլ միւ — Հալպու յի պէն, իբի
քիշիեէ քիֆանէթինտէն զիեատէ գէնկինիւմ, վէ գէն-
կինէլիկիմ իտէ, միրաս տէյիլ, քէնտի շալըմաղըզըմ,
ալօղաթըզըմ տըր քի, իհթիեամաթըմըզա վէ արզու-
լարըմըզա պօլ պօլ քիֆանէթ իտէր... Պիր աղ էվ-

վէլ, պէնիմ իշին բարևադ պիր իգտիվածտան պահս
խտիեօրտունուզ... Սիզ պէնիմ տիւշմէնիմ միսինիզ—
Պէնիմ տրատըզմ, արգու իթտիկիմ վէ իսթէտիկիմ
շէյ՝ սաատէթ տիր, օ սաատէթի իսէ, պու ալէմաէ
եալընըզ սիզ պանա վէրէպիրսինիզ, կիւզէլիկինիզ
վէ խայրիսաշըղընըզ մէլայիքէ մախուս տուր... Պիզ
իսէ, պրիւպիրսինիզ սէվմէքաէիկի... Իմտի իգտիվա-
ճըմըզտան տօլանը հէր քէս նիշին թէլաճճիւպ իտէճէք
տիր. թէլաճճիւպ իթսէ տէ, պիզճէ նէ՝ էհէմիեէթի
վար տըր:

«Յամիկեամ հագգընտաքի չիւքրանիեէթ վէզաի-
ֆիլիզտէն պահս իտիեօրտունուզ:

«Պէն բէտէրիմին ախէադ վէ թապիեաթընը պիլի-
րիմ... սիզի քէնտի ասըլ գըզը մագամընտա սէվմէք-
աէ տիր... սիզէ ֆէվգէլաէ բիսէթի վար տըր...
սէպաթընըզա, վագարընըզա հայրան օլմագտա տըր...
վէհհասըլ սիզաէ մէվճուտ ղլան քեաֆֆէյի խասայիլ
ու ֆէզալիլ թագալիլ իթմիլ տիր... Աշգ ու մօհապ-
պէթիմիլիլ, վէ իգտիվաճ թաատվուրումուզու քէն-
տիսինէ պիլտիրմէլիլիլ միսաաաէ իտին... մու-
վաֆֆագաթընը իսթիհասլ իտէճէկիմէ էվվէճէ է-
մինիմ:

— Խայր, խայր, պու շէյի եաբմանըն... ա՛հ, եա՛
րապպի, պու հալաէ բէտէրինիզ հագգընտա նէ՞ կէօ-
նա էթիլեարա գահիւ օլաճագ տըր:

— Պէն նէ էֆքեարա գահիւ օլուեօր իսէմ, օ տա-
խի այնի էֆքեարա գահիւ օլաճագ տըր, եանի դա-
եէթ ֆագիլէ վէ ճալիպէ սիր գըզ օլտուզունուզուն
միւլահագաընտան զայրի տիկիլհիշ պիր միւլահագաըն
օլմահաճագ տըր:

— Լաքին վալիտէնիզ... գըզգարընտաշընըզ նէ՞
տիեէճէքլէր տիր:

— Վալիտէմին՝ սիզի տէրէճէի նիհանէտէ սէվտիկի-
նի պիլիրսինիզ... պինալն ալէյ՝ թաատվուրումու-
զուն իճրասընա մաէլ մէմուլյեէ բուի բիզա կէօսթէ-
րէճէք տիր... Դըզգարընտաշընա կէլինէ, միւսթագ-
պէլի քէշֆ իտէրճէսինէ, գաթէն սիզէ գըզգարընտաշ
խսի վէրտիկի կիպի, սիզտէն տէ ապա այրըլմագ...
Սիզին հուզուրումուզ՝ անըն սըհէթի, հաեաթըլ տի-
մէք տիր... վէհհասըլ սիզ, բէտէրիմին խանէսինի
թէրք-խտէմէզսինիզ, Սիզաէ բէք ալէա պիլիրսինիզքի,
պուրատան մուֆարագաթընըզ՝ սիզի սէվմէքաէ օլան
գըզգարընտաշընա իշին մուճիպի բէրիլանի տիր... Սի-
զին մուֆարագաթընըզտան սօնրա, պիշարէ գըզգա-
րընտաշընա պէրհանաթ գալամահաճալը տէրքեար
տըր:

Կէնճ գըզ, պու սէօզլէրի, միւթէէսսիլ իւլգալպ
օլարագ վէ էլլէրի տիթլէեէրէք տինլէտիքտէն սօնրա,

— Ա՛հ, Բը՛նէ, նի՛շին պէնի սէվտինիզ... չիմտի
պէնիմ հալիմ նէ՞ օլաճագ տըր... էկէր կիթսէմ, նան-
քէօր վէ գալիմ սաեըլաճագըլմ. էկէր գալսամ, եիւնէ
նանքէօր վէ չիւպէլլիլ ատտ իտիլէճէիմ, տէտի:

— Բօ՛զ, սէվիլիլիմ Բօ՛զ, թաամիմաթընըզ մէվ-
գըլ իճրահէ վագ իթմէճէկինիլլէ տայիր պանա եէ-
մին իտին... միւսաաաէ իտինքի սէրպէսթէ հարիլէթ
իտէեիմ... քէնտի նամըմա օլարագ սէօզիլ բէտէրիմէ
աշաեիմ:

— Լաքին էկէր բէտէրինիզ բէտտ իտէրսէ... էկէր
պէնի խանէթլէրսէ... էկէր պէնի գօվա՞րա... չիւքի,
Բընէ, պու սէյլէտիկիմ խուսուսաթըն ճիւմլէսի տէ

գապիւ տիր... ա՛հ, սէն նէ գատար պէտպախթ վէ սէֆիւ պիր գրգըմ... պիշարէ վալիտէմին վէֆաթ իթ-տիկի սըրատա աճապա նի՛շին պիրլիքտէ թէրքի հա՛ եակթ իթմալում:

— Զիրա, աղիզէմ, իթմիզին սաատէթի իշին եաշա-մադլըզընըզ լազըմ իտի... Պիզիմ պախթ ու թալի-միզ՝ չօգտան Եէրու նէգտի ճէնապը Պարիտէ գայա օլունմուշ տուր: Բօ՛ղ, Բօ՛ղ, սիզ պէնիմ ղէվճէմ օլա-ճագսընըզ:

Պու սըրատա թրէն Բարիս ըսթասիօնուհտա տուր-մադլէ, մէրգուճան իքի կէնճէր աշաղը էնալիէր:

Բընէ, օ տազըգտտան իթիսլարէն քէնտի նիշանլը-սը աատ իթմէքտէ օլտուզու Բօզու գօլթուզունա ա-լըզ, իքիսի պիրլիքտէ եագընտաքի արապալըզա մու-վաոսլէթ լյէտիէր:

Բսթասիօնտան Լիկէ օթէլինէ գատար տէվամ ի-տէն էսնաի րահտէ, վահօնաա գաթթ իթտիքլէրի միւ-քեալէմէկէ թէքրար պաշլումատըլար:

Իքիսի տէ, Սէրթ Գուրազիէֆին գուրտուզու տու-ղաղը պիլտիմէմէք իշին պիր պէհանէ տիւշիւնմէքտէ օլուպ, նիհաեթ, վէրօնիքին նամիգաճըղը աղըր օլ-մատըղընտան, Բօզուն, մէրգումէնին նէգտիտէ չօգ տուրմաեղա պալաթ իթտիկի, վէ Սիւսի ըսթասիօնու-տա, Բընէկէ թէսատիւֆլէ պիրլիքտէ կէլմիլ օլտուգ-լարընը սէյլէմէքլիկի գարարլաշտըրաըլար:

Օ ազլամը Լիկէ սօգաղընտաքի օթէլին հալի մահ-ղունիկէթլէ կէշտի:

Թաամտան սօնրա, Մ. սը Լօրպաք, պաղը ումուր ու մէսալիհլէ մէշղու օլաճաղընտան, քէնտի խու-սուսի տարիէսինէ շէքլիտի, վէ մատամ Տօմօն իլէ դը-

ղը վէ թօրնու սալօնտա դալտըզլարընտա, մատամ Տօմօն միւթատը վէճէլէ գրօշէ իշլէմէքտէ, Թէրէզ քի-թապ օգուճագտա, վէ թապիեաթճա հէր վազըթ չէն օրան մատմաղէլ Բընէ խէ, տիւշիւնմէլի կէօրիւնմէք-տէ խի:

Պէյլէճէ պունլարըն պուլունտուզու սալօնտա տը-րին պիր սուսլուգ հիւքմ իթմէքտէ օլուպ, արալա-րընտա հիշ պիր սէօզ թաաթի օլունմատըղընտան, մա-տամ Տօմօն սըզըլարաք:

— Պէն օտամա չըզըեօրում... պուրասը աոտէթա եաա էվինէ պէնզէեօր, տէտի:

Մատմաղէլ Բընէ, մէրգումէնին սէօզլէրինտէն աեը-լարաք:

— Եաթմա՛եա մը կիտիեօրսուհուգ, պիւեիւք վա-լիտէ, տէտի, վէ կիթմէքտէն էվմէլ մէզպուրէկի պուս լյէլտի:

Մատամ Տօմօնուն հարէքէթինտէն սօնրա, Թէրէզ քիթապընը գարաեղա, գըզընա խիթապէն:

— Աղիզէմ, պիր աղ եօրկուհում... պիղտէ պիւ-եիւք վալիտէն կիսի եաթմաեա կիտէլիմ... չիւպէ-սիզ Բօզ պու ագլամ պալաթ իթմէկէճէք տիր, վէ գարընտաղըն տալիս պաղը իշլէրի իշին քէյլէ կիթմիլ օլտուզունտան, պէլքի սօն թրէն իլէ աճագ կէլէպի-լէճէք տիր, տէյլի պէեան լյէլտի:

Բընէ. — Բէք էյի, վալիտէ... էյլէ խէ, պապա մա, կիճէլէր խայր օլտուն տիեկիմ:

Թէրէզ. — Գը՛ղըմ, պիլիրսին քի պապան մէշղու տուր. քէնտիսինի թաճիգ իթմէկէլիմ:

Բընէ պաղընը սալլատը, ֆազաթ վալիտէսի պու հալի կէօրմէտի:

Պու սուրէթլէ սալօնտան չըգըլըպ, Թէրէզ՝ օտա-
սընըն էշիկինէ գատար գըզընա րէֆադաթ, վէ մէր-
գումէհի միւթատը իւզըն տէրադուշ իյլէտիքտէն սօն-
րա, քէնտի տաիրէսինէ ավտէթ իյլէտի:

Րօզ, եալընըզ գալտըղընտա, վալիտէսինին աեազ
սէսինի տինլէտի, վէ մէզքիւր սէս քէսիլինճէ, քէնտի
քէնտիեէ,

— Հէր հալտէ բէտէրիմի կէօրմէլիեիմ, Հէմտէ պու
ազլամ կէօրմէլիեիմ: Քէնտիսինէ սէօյլէեճէքլէրիմի
խայրի տիւշիւնտիւմ, պուստան զիեատէ պէքլէեճէմմա...
Գարընտաշըմ Րօզու սէվիեօր, Րօզ տա գարընտաշը-
մը... Վագաա սինիմ քիւշիւք իսէ տէ, պու հալի
բէք ալէա կէօրտիւմ: Էկէր էվլէնիլէր իսէ, տաիրէյի
սաատէթ ու իգպալէ տաիրիլ օլաճագլար տըր: պէն
տէ օ սաաէտէ մէսուտ վէ պալթիեար օլապիլէճէեիմ,
չիւնքի Րօզ քեամիլէն գըզգարընտաշըմ օլմուշ օլաճա-
ղընտան, տայիւա եանըմտա գալաճագ տըր... էվլէթ,
էվլէթ, բէտէրիմի կէօրէճէեիմ:

Ձրնէ իլէ Րօզու, քէնտի սաատէթլէրինի պաւնա
պօրճիւ գալմալարընը իսթէրիմ, Քէնտիլէրինէ նէ գա-
տար մուհապալէթիմ օլտուղունու, վէ քէնտի սաա-
տէթլէրինի նէ տէրէճէ տիւշիւնտիւկիւմիւ պու խու-
սուս իսպաթ իտէճէք տիր, տէտի:

Կէնճ գըզ պու գարարը վէրտիքտէն սօնրա, օտա-
սընըն գարուսուեու աշըզ պրագըպ, խաֆիֆճէ եիւ-
րիւեէրէք, բէտէրինին օտասընա տօղրու իլէրլէտի, վէ
մէզքիւր օտասըն գարուսուեու օլ գատար եազաշ սու-
րէթտէ աշտը քի, եազըխանէնին գարընտաշտա օթու-
րուպ եազը եազմագլա մէշըուլ պուլուեան Մ. տը Լօր-
պազ իլիթմէտի:

Մէզպուրէ, մէզքիւր գարուսուեու էշիկի իւզէրինտէ
տուրուպ,

— Պապաճըղմ, չալըլըեօրսուէն հա'... աճապա
սէնի րահաթաղ մը իտիեօրում, տէտի:

Տօքթօր պաշընը գալտըրըպ, Թէպէսիւմ իտէրէք,

— Ուայր, գըզըմ, սէն պէնի ապա րահաթաղ իթ-
մէզսին, տէյի ճէվապ վէրտի, վէ այնի վագըթտա բէ-
տէր վէ էվլատ պիրիպիրինէ սարըլտըլար:

Պատէհու Մ. տը Լօրպազ շէօյլէ տէվամ իթտի:

— Սլէն ուեուեօրսուէն զանն իտիեօրտում... Եօ-
րուլմուշ օլմալըսըն, գըզըմ, վէ պիլիրսին քի, պու
գատար վագըթ ուեանըզ գալմագըղը սանա մէն իթ-
միլէր տիր:

— Տարըլմա պապաճըղմ, մահզուն գալպ իլէ ու-
եումագտան իսէ, մէսրուր օլարագ ուեանըզ գալմագ
էվլէա տըր:

— Ումուսիեթլէ պու պէօյլէ տիր, Ֆագաթ պու
սէօղիւ սէօյլէմէքտէ նէ՞ միւնասիպլթ վար տըր:

— Շու միւնասիպլթ վար տըր քի, պիր գըզ, քէն-
տիսինի սէվլէն բէտէրինին եանընտա պալթիեար օլ-
տուղու գատար հիշ պիր եէրտէ պալթիեար օլաճագ:

Մ. տը Լօրպազ կիւլէրէք,

— Պու սէօզ բէք տօղրու տուր, լաքին... տէտի,
վէ քէլամընը գալթ իթտիկինտէն, — Սէօյլէ, էֆէնտի
բէտէր, սէօյլէ, տէյի Րընէ պէեան իյլէտի:

— Պահս իտէրիմքի, սէնին պիր տիեճէկին վար տըր:

Րընէ, ճէվապ վէրմէեիպ կիւլիւմէտի, վէ Մ. տը
Լօրպազ տաիր:

— Սիւքիւթ տուրուեօրսուէն... Նէ՞ տիւշիւնիւեօր-
սուէն, տէտի:

— Պապանդղըմ, սէնին ֆիրասէթին բէք զիւստէ տիր:

— Տիմէք ֆիքրինի տնւտըմ:

— Թէքմիւ տէյիւ տէ տէ, էվլէթ պիր ազ անլա-տըն... պէլքի պիր հէպիէէ եալսօտ էյլէնճէ արդու-սինտէ օլտուղուսու զանն իտիւօրսուէն, ֆազաթ իքի իւչ սիւալիմէ ճէվապ վէրմէքիկինի իսթէրիմ:

— Սիւալէրինի պիւտիր, սէվիւիւիւ գըզըմ:

— Ծէվապ վէրէ՞ճէքմիսին:

— Էկէր ճէվապ վէրէպիւրսէմ, վէ ճէվապ վէրմէք-լիկիմ լազըմ իսէ, վէրէճէքիմ:

— Պիր բէտէր՝ քէնտի գըզընա հէր վազըթ ճէվապ վէրէպիւր, վէ վէրմէլ տիր:

— Սէօյլէ պազալըմ:

— Պապանդղըմ, տիւնեատա էն պիւեիւք սաատէթէ հա՞նկըսը տըր:

Տօգթօր, պիր գաչ գանլյէէ միւթէքէտալիւտ հալ-տէ գալտը, չիւնքի նէ ճէվապ վէրէճէքիկինի պիւմէքօր-տու, նիհաէթ իֆատէէէ աղապէ:

— Պու խուսուս՝ հէր քէսին արդուսինէ մէնութ տուր, տէտիր:

— Խայր, պապանդղըմ, էօյլէ տէյիւ տիր: Ինսա-նըն հաեաթընտա է՞ն պիւեիւք սաատէթ՝ սէվտիկիմիզ քիմէնէրի պալիթիւար գըլմազ տըր... Պու խուսու-սու պիր գաչ կիւն էվլէլ սէն գօնթէս ֆուրալիէֆէ սէօյլէքօրտուէն:

— Էվլէթ, իսթըրմա կէլիւօր:

— Իմտի, մատէմքի պէնի սէվիւօրսուէն, իքթիտա-րըն մէթթէպէսինտէ պէնի պալիթիւար գըլմազա պօրճ-լուսուէն, էօյլէ տէյիւ մի:

— Էվլէթ:

— Օ հալտէ, էկէր սանա, «Սէվիւիւիւ պապանդ-ղըմ, ֆիւան շէյ՝ սէնին քիւչիւք Բըննի ֆէվզէլատէ մէսրուր իտէճէք տիրո տիսէմ, օ շէյի իծրաեէ մու-վաֆֆազաթ պուեուրմաեաճազ մըսըն:

— Էկէր էլիմտէն կէլիւսէ, շիւպհէսիզ մուվաֆֆա-զաթ իտէճէքիմ:

Բընէ, մէսրոյթթէլէ էլլէրինի եէկտիկէթէ վուրաբապ,

— Բէք էյի, բէք էյի, տէտի, վէ փապէթէն տա-լսի, — Էֆէնտի բէտէր, վալիտէմ իլէ էվլէնտիկին զէ-ման, անըն սէրմէթի եօզ իտի, տէյիւ մի, տէյիւ պէ-եան իթտի:

— Խայր, սէվիւիւիւ գըզըմ, եօզ իտի. ֆազաթ նէ՞ միւնասիպէթլէ պուեու սօրուեօրուէն:

— Շու միւնասիպէթլէ սօրուեօրումքի, հիչ սէր-վէթի օլմառըղը հալտէ, վալիտէմ իլէ էվլէնտիկին, մազհա օնա օլան մուհապէթիւնաէն նաշի իտի, տէ՞յիւ մի:

— Շիւպհէսիզ... ֆազաթ պու նէ՞ զարիպ միւ-քեալէմէ... պու աղչամ աճապա աղլըն պիր ազ պօ-զուլմոնէլ մու տուր... պու միւլապաթըն նէթիճէսի նէրէտէ գարար գըլմազ տըր:

— Պապանդղըմ, սէն պէնի իսթիճվապ իթմէ, եա-լընըզ սիւալէրիմէ ճէվապ վէր:

— Ֆազաթ:

— Իշթէ տէվամ իտիւօրում, Սէրմէթի օլմաեա-րազ, մազհա մուհապէթ սաթապըլա էվլէնտիկին վալիտէմին նէգալիտէ տէ նալիլ սաաատէթ օլտուէն, պու տա տօղրու տէյիւ մի:

— Էվլէթ, էն պիւեիւք վէ էն միւքէմէլ սաա-

տէթ ու իգպալէ նայիլ օլտոււմ, վէ պուռնտան տօլաեւը ֆէվզէլատէ միւթէշէքքիւրիւմ, չիւնքի վալիտէնին սէնին կիպի պիր գըզը տիւնեաեա կէթիւրմէսի՝ պէնիւմ իշին բէք պիւեիւք պիր իգպալ տըր, վէ տիւնեատա է՛ն զիեատէ սէվաիկիւմ քիմսէլէր, եալընը սիգ իքի-նիգսինիգ՝

— Պապաճըղըմ, գարընտալըմը ունուտուեօրսուն՝

— Խայր, անը տա ունութմաեօրսում, լաքին գա-րընտալըն քէմալէթէ վարմը պիր տէլիգանիլը տըր քի, պանա արթըգ ինթիեաճը գալմամը տըր։ Տահա զի-եատէ գայիֆ օլանլար վէ մուալլէնէթ ու հիմաէեէ միւհթաճ պուլունանլար տիւշիւնիւլմէլի տիր... Իշ-թէ պու սէպէպլէ, Բընէեի տէ քէմալը մուհապպէթ իւզրէ սէվմէքլէ պէրապէր, սիզի տահա զիեատէ սէվ-մէքտէ օլտուղումու գանն իտիեօրում։

— Իմտի պապաճըղըմ, զէնկին պիր քիմսէ՝ Փազի-րէ, Փազաթ նամուսու, կիւզէլ, ալիւմ վէ համլեյեթ-լի պիր գըզ իլէ էվլէնիւսէ, ագըլսըգճա հարէրէթտէ պուլունմա՞ղ մը։

Մ. տը Լօրպաղ, մէգքիւր մէմուլին զայրի իֆա-տէտէն տօլաեւը հայրէթտէ գալարաղ, պիր իքի սա-նիյեէ գատար սիւքիւթլէ տուրտու, վէ մուախսարէն իֆատէեէ աղազ իտէրէք,

— Գը՛ղըմ, պու սիւալլէրին մանէսը նէ՞ տիր... պէնի պու եօլտա իսթիւճապ իթմէքլիկին սէպէպսիգ օլամաղ, տէտի։

— Շիւպէնիսիգ սէպէպի վար տըր։

— Սէպէպինի պանա պիւտիր։

— Էվլէլ էմիրտէ ճէվապ վէր... Պիր ազ էվլէլ սիւալ իթտիւմքի, քէնտի էվաաֆը հասէնէսինտէն վէ

հիւսնի ճէմալինտէն զայրի սէրվէթի պուլունմաեան կէնճ պիր գըզ իլէ էվլէնէն զէնկին պիր ատէմին իշպու հարէքէթի՝ սէնին իթիգատընճա ագըլսըզլը՞ գ մը տըր։

— Խայր, ագըլսըզլըգ տէլիւ տիր... լաքին...

— Լաքինին սըրասը տէլիւ տիր, պապաճըղըմ... ճիւզի պիր մուխալիֆէթ վէ իթիւրազ իտէրաէն, քէնտի քէնտինի մահքիւմ գըլմըլ, եանի եաքտըղընա նատիւմ օլմուշ օլուրսուն։

— Պէն քէնտի հարէքէթիմտէն տօլաեւը նատիւմ օլ-մատըգտան պաշգա, պուռնտան տօլաեւը քէնտիմի թէպ-րիք տախի իթմէքտէեիւմ։

— Բէք ալէա... տիմէք օլուր քի, մատտէ էվլատ-լարընըն իգտիվաճը հագգընտա տախի օլուր իսէ, ագ-չէ մէսէլէսի ֆիքրինի աալա իշգալ իթմէեէճէք տիր, տէլիւ մի։

Մ. տը Լօրպաղ ճէվապա հագըրլանըքէն, գըզը՝ քէնտիսինէ վազըթ պրազմաեարաղ, շու եօլտա իֆա-տէսինէ տէվամ իլլտի։

— Շաեէտ գարընտալըմ, հէր ճիհէթլէ քէնտի մուհապպէթինէ լաեղք օլան ֆազիրէ պիր գըզը սէ-վիպ, անընլա էվլէնմէսի իշին սիզին բուխաաթընըզը իսթիւսալէ կէլսէ, մէզպուրէնին ֆազըը հալի մանի օլմաեարաղ, պու խուսուստա բուրի բիզա կէօսթէրէ-ճէ՞ք միսին։

— Լաքին գըզըմ, սէնին պու սէօզլէրինտէն, գա-րընտալընըն պիր գըզը սէվմէքտէ օլտուղու աշլաշը-լըեօր։

Մէզպուրէ, օլ անէ տէկին րէտէրինին տիգլէրի իւ-զէրինտէ օթուրմուշ օլտուղու հալտէ, պու սըրատա սեաղա զալգարաղ,

— Պապանդղըմ, գարընտաշըմըն պիր գըզա կէօնիւ վէրմիշ օլտուղունու պէեան իթմէ եօրոււմ, վէ պէեան տա իտէմէմ, չիւնքի Բընէ պանա քէնտի էսրարընը սալա պիրտիրմէմիշ տիր, Անճագ պէն սէնին էֆքեա-րընը անլամագ իսթէ եօրտոււմ. . . էֆքեարընը անլա-տըըմ ճիւնէթլէ, ֆէվքէլատէ մէմուռնոււմ. . . հաթթա գանն իտէպիրտիրկինտէն զիեատէ մէմուռնոււմ, Շէօյլէ քի գալպիւմ ֆիրահ եաթաճաղըմ, վէ միւ քէմմէլէն ու-եռեաճաղըմ. . . իմտի, կիճէլէր խայր օլսուռն, էֆէն-տի բէտէր. . . Պու ալէմտէ սէնին գատար խայրխահ քիմտէ օլամաղ, պէն տէ սէնի էֆճան ու տիլ սէվէրիւմ, տէտի:

Մէրգոււմէ, պու սէօյլէրի սէօյլէտիկի սըրաճա, բէտէրինին պօղաղընա սարըլըպ, վէ իքի եանաղընը էօ-րիւպ, քէնտի օտաւընա կիթտի, վէ հէնուղ Բօզիէ չիֆթլիկինտէ օլտուղունու գանն իթտիկի Բօզու օրա-տա կէօրիւնճէ, հէմ մէսէրիթ, հէմ թէաճճիւպլէ րէֆը սէտա իլլէտի: Պատէհու մէգպըւրէնին պօղաղը-նա սարըլարագ:

— Նասըլ օլտու տա պուրաճա պուլուննուռն. . . Վէրօնիք նասըլ տըր, տէյի սիւալ իթտի:

— Վէրօնիքին խաթալըղ ճիւղի պիր նամիգաճըգ օլտուղու հալտէ, գօմշու պիր դատըն, սուի ֆիքը իլէ տէյիլ իսէ տէ, հէր նասըլտա եանլը խապէր վէրմիշ տիր: Պիւնապէրին Վէրօնիքին պանա ինթիեաճը օլմա-տըղընը կէօրտիւկիւմտէն, օրատա գալմաեղպ ալտէթ իթմէկի թէնսիւպ իթտիւմ:

— Բէք էյի իթտին. . . պէն տէ սէնին շու գըսսա միւտտէթի ղայպըւպլէթ ինտէ վազթըմը պօշա կէչիւր-մէտիւմ:

— Նէ՞ եաբտըն:

— Խայըրլը սուրէթտէ չալըշտըմ:

— Նէ՞նէ չալըշտըն:

— Բէտէրիւմ իլէ ուզուռն պիր միւքեալէմէ իթտիւմ:

— Նէ՞ խուսուստա:

— Իլէրուտէ սէօյլէրիւմ:

— Պու ագչամ նի՛չին սէօյլէմէ եօրսուռն:

— Պու ագչամ ուեռեալըմ. . . Սէն եօճուլուգ-տան եօրիւռն օլմալըսըն. . . պէնիմտէ ույգոււմ չօգ զիեատէ տիր:

Պիրիպիրինէ օլան գարապլթտէն խապէրտար օլ-մաեան պու կէնճ գըզլար՝ եէկտիկէրինի տէրագուշ իթ-տիքտէն սօնրա պըլըլտըլար:

Ալօգաթ Բընէ՛ Բօզու, Լինէ սօգաղը օթէլինին գարուսուռն գատար կէթիրիպ, ֆագաթ քէնտիսի, իրթէսի կիւն Սէրօ Գուրապլէֆ իլէ իտէճէկի տուէլ-լօտա վիգօնթ տը Թուրպէյ իլէ պուլունտուրմագ, վէ տուէլլօնուռն մուգատտէմաթընը գարալըլաղըրմագ իւզըն, միւհթաճ օլտուղու իքինճի շահիտի թէտարիք զըմընտա, օթէլէ կիթմէեիւպ, թանըտըղը կէնճ պիր գապիթին իգամէթկեհաճընա պիւնաղիմէ, քէնտի իքինճի շահիտի օլմաւընը մէրգոււմա թէքլիֆ իլլէտի:

Էօճէն Պալիէէ իսմինտէ օլան պու գապիթ՝ թէք-լիֆի մէզպուրու գապուլ, վէ Բընէնէ վիգիթա վէրմէք պէհանէսլլէ, իրթէսի կիւնիւ վազթը մուայեէնտէ Լինէ սօգաղընտաքի օթէլտէ պուլունմաեը, վէ Սէր-օին շահիտլէրիլլէ միւզաքէրէ իթմէք իւզըն, վիգօնթ տը Թուրպէյ իլէ գօնթէս Գուրապլէֆին խանէսինէ կիթմէկի վատ իթտի:

Իրթէսի կիւն իւլէր պու սուրէթլէ վազը օլտու:

լիւրմ... Եւրթ տիկիմ հալտէ, իթաթ իթմէք լա-
զում տըր:

— Լաքին շիմտիտէն Եվէնմէքլիկիմ ֆէվգէլատէ
պիր շէյ սաեքլմա՞ղ մը:

— Ֆէվգէլատէ օլուռն օլմասըն, սլու պէօյլէ օլա-
ճաք տըր... Միլեօնլար սահլիպի օլմաք իշին, վազըթ
բէք էրբէն սաեքլմաղ, Եվէնտիքտէն սօնրա սէրպէսթ
օլաճաղընտան, հէք իսթէտիկինի եարապլիրսին:

Միւքեալմէ՝ Աշրժին արզու իթտիկի մաքսէտտէն
ուզադլանմադտա օլուպ, վազըթ տաթի կէշմէքտէ ի-
տուկինտէն, եանի հէր իքի թարաֆ շահիտլէրինին
կէլմէսի եադաշտըղընտան, Աշրժ, վալիտէսի նէգտինէ
կէլտիկի սէպէպինի աշըքտան աշըղա պէեան իթմէկէ
գարար վէրտի, վէ աեաղա գալգըպ,

— Վալիտէ, գալպիսի սիգէ աշմազլըղմ լազըմ
տըր, տէտի:

Գօնթէս, թէաճճիւպլէ օղլուռնա պադարաք,

— Գալպինի՞ մի օլանա աշաճադսըն... լաթիֆէ՞ մի
սէօյլէեօրսուն, տէտի:

— Պիլաքիս բէք մուհիմմ շէյլէր սէօյլէեկէէիմ:
Շու էսնատէ սէնին նասիհաթլարընա միւհթաճըմ:

— Պէն սանա հէր վազըթ նասիհաթ վէրմէքտէ
իսէմտէ, սէն Եինլէմէեօրսուն:

— Խէթա իթտիմ, լաքին սլու տէֆա թէճմովյէ
տինլէկէճէէիմ:

— Սէօյլէ պադալըմ, իշ նէ՞ տիր:

— Իշ պիր տուէլլօեա տայիր տիր:

— Սէ՞ն մի տուէլլօ իտիեօրսուն:

— Եվլէթ, վալիտէ:

— Պու գարարը նէ՞ վազըթ վէրտին:

— Տիւն ադչամ:

— Սէպէպի նէ՞ տիր:

— Սէպէպի՞ գիքր իթտիկիմ գըք տըր:

Մաաամ Գուրալիէֆ կէօզլէրինի վէ Էլլէրինի թա-
վանա տօղրու գալտըրարաք, գապթընա միւգթէտիր
օլաճաղըղ պիր հիտտէթլէ:

— Սէ՞ն, հէր հալտէ տիվանէօին... շու աադըգա-
տա պէն սէնի քեամիլ պիր ատէմ կիպի կէօրմէք իս-
թէտիկիմ թադտիրտէ, Էլան ճէհալէթի Էլտէն պրադ-
մաեարաք, սլու եօլտա մուխաթարալը թէշէպպիւսլէ-
րէ աթլըմադտասըն, տէտի:

— Վալիտէ, սէնի թէշէմին իտիքիմքի, շիմնի պէն
ղանէլէ քեամիլիմ:

— Քեամիլլիկին պո՞ւ մու տուր: Քէօյլիւ, նէ՞ օլ-
տուղու մէճնուլէ պիր գըզա ալէադա իթմէք, վէ անըն
իշին պիր տուէլլօեա գալգըլմաք՝ քէմալէթ մի տիր:
Խայր խայր, սէնին տուէլլօ իթմէքլիկին թէքմիլ թա-
սալվուրաթըմա մանի օլաճաղընտան, սլու խուսուսու
գաթիէն մէն իտէրիմ:

Աշրժ, պէլլի իթմէեէրէք, ֆէվգէլատէ մէսէրրէթ
իշինտէ օլուպ, ֆադաթ կիւեա մէրգուսնին միւրա-
տընա գարըղ կէլմէք իսթէրճէսինէ,

— Վալիտէ, իթտիկին թէքլիֆ միւքիսիգ տիր,
տէտի:

— Պէտէյէ պիր էհէմմիէնէթսիզ մատատէ իշին տուէլլօ
իթմէք տէյմէզ :

— Յագաթ պանա դարըը չէտիտ պիր լիտան դուլ-
լանըլտը : Ստէթա թէհաթա իթտիլէր :

— Սէնի մի : Պօնթ Գուրազիլէֆ կիպի պիր քիմ-
սէնի մի թէհաթա իթտիլէր :

— Էվլէթ : Հաթթիթա վուրմահա տա . ճէսարէթ ի-
տիեօրլարտը . . . հէմէն հէմէն վուրտուլար . . . խասմիմ
էլինի իւզէրիմէ դալտըրտը , վէ էկէր պէն , թէտօրլի
տալլանմասամ , պիր սիլլէնէ տաւշար օլտճագ իտիմ :
Պուսլարա թէհամմիւլ օլուսթօր մու , վալլտէ :

— Լաքին հաճկը պիէտէպ սանա էլ դալտըրտը :

— Բընէ :

— Բընէ քիմ տիր . . . պէն քէնտիսինի թանըր-
մընմ :

— Էվլէթ , թանըրսըն . . . տօգթօր տը Լօրպագըն
օղլու տուր :

Դօնթէն , պու խսմի իշիթտիկինտէ , պաշտան տա-
ղա դատար տիթրէտի , վի օղլունուն գօլունտան թու-
թուպ , շիտտէթլէ սարստըղլետան , Սէրթ , տէհէթլէ ,

— Վալլտէ , նէ՞ հարընօրսուէն , գօլունու պրագ ,
զիրա բէք զիեատէ ինճիտիեօրսուէն , տէտի :

Լարին մէրգումէ , օղլունուն պիլէկինի գօլմէրմէ-
եիպ , տահա զիեատէ սարսարագ , շու սէօղլէրի սէօյ-
լէտի :

— Յաթիտսիզ պիր մաթիւղ օլմագըղըն քիֆահէթ
իթմէեօր տա , պիր տէ պանա մագարրաթ մը վէրմէք
խթէեօրսուէն : Պանա ֆաթիլէն օլմագ , վէ հարտըմ
իտէպիլմէք չէօյլէ տուրսուն , թէլչպպիւսաթըմըն գար-
շըսընա սէտա չէքէրէք , էն մուհիմ իշիմ իշին

մուսվէնէթինէ հէր հալտէ միւհթաճ օլտուղում տօգ-
թօր տը Լօրպագ իլէ պէնի պօղուչտուրմահա դալ-
գըշտըղըն : Համագաթլարըն համագաթը տըր :

Մատամ Գուրազիլէֆ պու սէօղլէրի սէօյլէրէն ,
օղլունու , իւք աղչամը Սիւսի օրմանը քէօլէսինտէ Բը-
նէ տը Լօրպագըն սարստըղ կիպի , շիտտէթլէ սարս-
մագտա իտի :

Հալպու քի պու կէնճ աճմագ , քէնտիսինի գուր-
թարմահա ապա սայ իթմէքսիլին ,

— Պիլմէեօրտում , վալլտէ . . . գօլունու տրթըգ
գօլմէր : զիրա քէմիքլէրիմի եէրինտէն չըգարաճագ-
սըն . . . Իտէն խապէրտար օլմատըղմ իշին , պու հա-
րէքէթիմ գապահաթ սահըմագ , տէտի :

Օ վագըթ գօնթէն , թահգիր վէ հիտտէթլէ օղլու-
նու երթտի , վէ էլան թէհաթապլէր սուրէթտէ ,

— Բընէ տը Լօրպագ իլէ տուէլլօհա , . . . իշիէ հալը-
նըզ պու էքսիք իտի . . . Լաքին պու շայեանը թէնս-
սիւֆ վագընա նաճըլ օլտու , տէյի սիւալ իթտի :

Սէրթ , իսթիհսալ իթտիկի սէրպէսթիեթտէն պիլ
խթիֆաաէ , եիւզիւնիւն թէրինի մէնտիլլէն սիլտի ,
վէ ճէվագա աղաղէ ,

— Պու վագընանըն սէպէպի եալընըզ աղգ ու սէվտա
տըր . . . չէօյլէքի սէվտիկիմ գըզը գաշըրտըղմ սըրա-
տա , Բընէ իւսիէ կէլտի , տէյի պէեան իթտի :

— Հասըը , Բընէնին տաթի թանըրտըղ վէ տուէլլօ
իթմէք իսթիտիկի գըզ քիմ տիր :

— Գըգարընտալընըն մուալլիմիսի տիր :

Գօնթէն . . . (Հարէթլէ . . .) Բօ՞գ մու , տօգթօր տը
Լօրպագըն իտանսինտէքի մուալլիմէ գըզ մը :

Մէզպուրէ պիր գաջ սանիյիէ դատար գըմըլտան :

մագաղղըն տուրուպ, քէմուլը թէյածճիւպլէ օղլունա պաղաղաքտան սօնրա :

— Պաղ պիր քէրրէ, աճմադճա աչգ ու սէվտան սէնի նէրէլէրէ գատար սէվգ իսիեօր, էիւրիւտիւկիւն եօլ իւգէրինտէ գարընա չըգտն ֆաշիլէլէր իլէ կէնճ-իլիկինի մաճվ իթտիկինտէն խօշուտ գալմաեարադ, իւլֆէթ իթտիկիւմմիւթէպէր պիր ֆաթիլաննըն, վէճրան-սանըն զէվաթը մէշհուրէսինտէն օլուպ, ումումէն մագ-հարը հիւրմէթ օլան պիր տօգթօրուն գըղընա մուալ-լիմէլէք խան պիր պաքիրէկի տէ պաշտան չըգար-մաեա չալըընթօրսուն : — Տիմէք սէն հիշ պիր շէյ անլա-մաեօրսուն :

— Ֆադաթ վալիտէճիկիւմ, պու սէօղլէրի նի՞շին պանա սէօղլէթօրսուն, Անլամաղըմ նէ՞ տիր :

— Շուեռ անլամաեօրսուն քի, պու եօլսուգճարէ-քէթին՝ օ ֆաթիլեաճա մալիւմ օլուբա, հէմ սէնին, հէմտէ սէնին կիպի պիր հայադ վէ աղըլաղ չվաա սահիպի օլմադ պէպպաթլըղընտա պուլունան վալի-տէն իշին օ ֆաթիլեանըն խանէ գարուսու գարանաճադ տըր : Պու սուրէթլէ իճրա իթտիկին պիւէիւք խէթա-նըն ճէգասընը պէն տէ չէքէճէիւմ... Սէն՝ պէնիւմ մէ-նաֆիլիմի թէհիլէքէէ տիւշիւրիւթօրսուն, վէ միւհթաճ օլտուղում վէ քէնտիլանտէն վադ կէչէմէտիկիւմ պիր ատէմ իլէ պէնի պօղուշտուրուեօրսուն : Օ առէմ իլէ քի, եալընըգ քէնտիլի... :

Գօնթէս, հիտտէթի արասընտա կասթօն Տօպէրիվ իսինին աղղընտան չըգաճաղընը անլաեարադ, պիրտէն պիրէ քէլամընը քէստի, վէ պիր աղ սօնրա շու եօլտա իֆատէսինէ տէվամ իլլէտի :

— Սէնին մուալէնէթինէ տէյիւ, շիւնքի պանա

մուալէնէթ իթմէկէ սէն միւգթէտիր տէյիլին, իլլա սէնին իշէ եարամաեան շախսընա միւհթաճ օլ-տուղում պիր սըրատա, քէնտինի, պէնիւմ ինտիմտէ, թէհամիւլ օլունմաղ պիր տէրէճէէ կէթիլթիթօրսուն : Շաշըն պուտալա, պիլիթօրմուսուն, մաթտէ օն պէշ միլեօնա տայիր տիր, պէն սէնին իլլին օ օն պէշ միլեօնու էլտէ իթմէկէ չալըշտըղմ հալտէ, սէն անը դայալ իթ-տիրիթօրսուն :

Սէրօ, ալէսսէվլյէնէ պաքին օլան վէ իթիտալ տարիէսինտէն չըգմաեան վալիտէսինին հիտտէթ վէ դազապընը կէթրաիւկիւնտէ, գաթէն շաշըն իքէն, տահա զիեատէ շաշըն պիր հալ քէսպ իթտի : Մէր-գումէ խէ :

— Անլաթօրմուսուն, օն պէշ միլեօն տիթօրում, իմ-տի պու տուէլլօ վուգու պուլուր խէ, մէգքիւր միւ-եօնլար պէրհալա օլաճաղընտան, վուգու պուլմա-եաճադ տըր, տէյի պէեանի իլլէտի :

Մէրգում տէլիգանը, իշպու սէօղլէրտէն պիր աղ ֆէրահլանըպ վէ ճանլանըպ, սօլմուշ օլան եանադլա-րը գըղարտը, շիւնքի տուէլլօսուն վադը օլմամաը, քէնտիլանին պաշընճա արղուսու խի :

Գօնթէս, — Պանա իթաաթ խէճէճմաին :

Սէրօ. — (Վալիթէ պիր սէպաթ իլէ) Մատէմքի իմ-րար իտիթօր խէն, իթաաթ մէճպուրում, Ֆադաթ պու շէյ բէք միւշթիւ տիր :

— Նէ՞տէն միւշթիւ օլուեօր... մատէմքի միւթ-թէհիւմ սէն սին, իլլէտիլին գապահաթ իշին աֆվըգ տիլէ :

— Ֆադաթ պիր տալի սէրգընէ աեադ պաա-մամ... օրատան պէնի թարա, վէ շահլալէրիւմ պէնի

Թահգիր իյլելէր... շահիտէրիմ, Բընէ տը Լօրպագըն շահիտէրիյլէ կէօրիւշմէք իւզըն պիր ազտան կէ-
լէճէք տիրլէն...

— Պէն քէնտիրիւրիւնի գապոււ իտէրիմ:

— Յագաթ, վալիտէ:

Թամ օլ էսնապէ գաբու շալընտըղընտան, գօնթէս, պիր բէնչիրէնէ գօշտու, վէ իքի կէնճին իչէրի կիր-
տիրէրինի կէօրիւպ, օղլունա,

— Շիրպէնիզ պուշլար շահիտէրին օլմալը, տէտի:
Սէրթ. — (Բէնչիրէտէն պագարագ.) Էվլէթ վալիտէ:

Մատամ Գուրազիէֆ, անինտէ նիգօլա նամ Բուս
լուզմէթճիսինի շաղըրըպ,

— Շիրտի օթէյէ իքի քիչի կէլտիւր, անլէրի պու-
րաեա տալէթ էթ, տէտի, վէ խըզմէթքեարըն տիշա-
րը չըգմաղընտան սօնրա, օղլունա, — Սէն սէօղիւ պա-
նա պրագ, պէն իճապընա պագարըմ, տէյի պէեան
իյլէտի, վէ պուշլար վէ միւթէագըպէն Բընէ տը Լօր-
պագըն շահիտէրի տախի կէլտիրէրինտէ, մատամ
Գուրազիէֆ՝ ճիւմէսինի հիւսնի սուրէթտէ գապոււ
իթտի, վէ քէնտիրիւնի պու իչէ միւտախէլիսինի իյգահ
իթմէք իւզըն, օղլունա վագը օլան սիւալլէրինտէն, մէր-
գուսու, հագըգէթի հալի իգըրարէ մէճպուր իթտիրի-
նի պէեան, շու գատար քի քէնտիրի՝ պու իչտէ օղ-
լունուն հագգաղըղընը վէ եօլտուղլուղունու պիլ-
տիրկինտէն, վէ տիրկէր Թարաֆտան Մ. տը Լօրպագըն
ֆամիրէասընը Թանըտըզ վէ հիւրմէթ ու թիւեթի
օլտուղու ճիւնթլէ, ինտէլ ալմ չիրքին կէօրիւնճէք,
վէ օ նամուսու գըզըն իսմին տիլլէրտէ սէյլէթէճէք
եօլտա պիր հարէքէթի գաթան թէճվիզ իթմէտի-
կինտէն, օղլունուն Թասապլուրունա մանի օլտու-

զունու իֆատէ իթտի, վէ Բընէնին շահիտէրի պու
խուսուստա իթիրալէ, միւվէքէլլէրինէ պու սու-
րէթլէ Թարգիէն վէրիմիշ օլամեաճաղընը սէյ-
լէտիրէրինտէն, Սէրթին, պիրի Բընէ տը Լօրպագա
վէ տիրկէրի Ռօգա խիթապ օլարագ, իքի գըթա Թար-
գիէն մէքթուպու եագմասը, վէ շահիտէրին տէ, պու
շարթլարը արալարընտա կիզլի Թութաճաղարընա
տայիր պիր մագպաթա գալէմէ ալըպ իմգա իթմէլէրի
գարարաշտըրընը, վէ Թարաֆէյնին պու պապտէ
մուվաֆֆաթըլլա, մուճիպինճէ հարէքէթ իտիրի, վէ
Բընէնին շահիտէրի՝ գօնթէս Գուրազիէֆին խանէ-
սինտէն մուֆարագաթլարընտա, գարարաշտըրմը օլ-
տուգլարը գահվէխանէտէ Բընէ իլէ պուշլուշարագ, նէ-
թիւէեի մասահաթը պիրտիրտիւր:

Բընէ, նէթիւէեի մէգըլէրտէն մէֆնուն օլտուղու
կիպի, քէնտիրի տէ, մէգըլէր տուէլլօնուն սէպէպ վէ
թէֆէրրուաթը իշիտիրմէքլէ, նէ կիւլի սուրի թէէսի-
րաթը պատի օլամտընը Թահթը նագարը տիգգաթա
ալարագ, մատամ Գուրազիէֆին միւլահաղաթընը վէ
խաթթը հարէքէթին թէմալիլէ Թահսին իթտի:

Ժարինին պիր աշճը տիւքքեանընտա պուշլու օլ-
տուղու Բօլին նամ գըզ, էլան մէրգուսուն Սէն-Բլա-
սիտ սօգաղընտա քեային խանէսինտէ օլուպ, վագաա
Բ—144

մասշնընը մուծնթագամէն ալմագտոս, միւքէմէմէլէն եւ-
եիպ իշմէքտէ, վէ թէմամիլլէ հարաքեաթընտոս սէր-
պէսթ պուլունմագտոս օլմասըլլա, պուս սաեհտէ մէսուտ
վէ հալինտէն մէմուտն օլմասը լազըմ իքէն, պիւլաքիս
եալընըզըզը, վէ նէ՞ մագսէտլէ օրաեա կէթիլիլմիշ
օլտուզուտն պիւլմէմէսի՝ մէզպուլէեի րահաթսըզ իթ-
մէքտէ իտիւ Չիւնքի Բօլին, էֆէնտիսի օլտն շախսըն՝
եալընըզ Միսիս Միշիլ իսմինտէ պիւր ատէմ օլտուզուտն-
տան խապէրտար օլուպ, մէրգուտուն՝ կիճէլէրի նէրէ-
տէ գալազըզ, իգամէթ իթմէտիկի պիւր խառնէի նիշին
թախիկէ իլլէմէտիկի, գուլանմատըզը պիւր պէսլէմէե
նիշին ալըզ վէրտիկի, եօգսա վազըթ վազըթ նէֆսի
Բարիստէ գուհուր իտիպ, էնվաի խապասթլէրէն ճիւ-
րէթ իտէն էշխասը մուզիլրէտէն պիւրի՞մի օլտուզու-
եախօս գալպէնիլիքէ՞մի մէշղու պուլունտուզու, վէ
քէնտիսինին (եանի Բօլինին) տէ, պիւլմէեէրէք իշթի-
րաք իթտիկի մուզիլր պիւր թէշէպպիւստէ մէտիսէլի՞մի
պուլունմուշ օլտազը միւլահագալարը՝ մէրգուտէնին
պիհագէզըն էնտիշէսինէ սէպէպ օլտուգլարընտան, իլք
տէֆա միւսիւ Միշլի կէօրտիւկիւնտէ, գաթիկն իյգա-
հաթ իսթէմէեէ, վէ վէրիլէն իյգահաթտան խօշնուտ գալ-
մատըզը հալտէ, տաղըգա կէշլրմէքսիլին մէրգուտուն
խըտմէթճիլիկիւնտէն ֆէրալաթ իթմէեէ գարրի վէրտի։
Տիկիլ թարաֆտան, Ժարի տէ, կիճէլէրի պիւր մէճ-
նունուն օտասը եանընտա եաթ մագտան օսանմաեա սաշ-
լաեըպ, մէրգուտուն իթիլքաթընճա, Մ. տը Լօրպազըն
թէտալիսիլլէ Կասթօն Տօպէրիլ ինիագաթընը պուլա-
մաեաճաղընտան, միւտալաթը վազըա քէնտիսիննէ
պէշղուտէ տտա իտիլմէքտէ, վէ չու եօլտա միւլահա-
գա իթմէքտէ իտի։

— Պու կիտիշլէ վագթընտան էվլէտաշլարըմ աղա-
րաճագ տըր։ Ատէթա գարանլըգ պիւր մագտա իշին-
տէ եաշաեաեօրում։ . . լաքին պէն միւքէմէլ ըըզ
իսթէրիմ։ . . ազշէ սաեհտիտէ կէնիշ կէնիշ եաշամագ
արզու իտէրիմ։

«Մատմէքի մատամ գօնթէս Գուրալիէֆ քէնտիսի-
նէ արզ իթտիկիմ պու բարլագ իշտէն իսթիֆատէ ի-
տէմէեօր, պէն քէնտի պաշըմա հարէքէթ իտէրիմ։

«Բլանըմտա հազըր տըր։

Իմտի, պիւր կիւն, Ժարի, կիւնտէ պէլքի եիկիլրմի տէ-
ֆա թէքըար իթտիկի պու սէզլէրի պուրնունուն ալ-
թընտան եինէ մըրըլտանագ, պիւր հաֆթատան պէրու-
աեաք պատմամըշ օլտուզու քէնտի խառնէսինէ կիթմէք
իւզըք եօլա չըգտը, վէ էսնաի րահտէ պիւր ազ տօմուգ
սուճուզու, պըրգօլա վէ իքի շիշէ Պուրկօնեը շարապը
ալըպ, խառնէսինէ մուվասըլէթիւնտէ, Բօլին քէնտիսինի
գարըլլատը, վէ կէօրիւր կէօրմէգ։

— Վայ միւսիւ Միշէլ, հէլէ չիւքիւր կէլտիկիւ,
տէտի։

Ժարի. — (Կիւլէրէք.) Պու նէ՞ հալ, դըզըմ. սուրա-
թընըզ էքշիմիշ. . . պուրատա գալմագ իշինիլէ կէլմէ՞-
եօր մու։

— Խայր, կէլմէեօր։

Ժարի. — (Թէրալիլէք.) Ղալիպա իշլէրինիլզօգ օլմալ։

— Պիլաքիս հիշ իշիմ եօգ տուր։ Ֆագաթ պէն
պուրատա գալաղըմըն սէպէպիւնի պիւլմէտիկիմ հալ-
տէ, պրագըպ կիտէճէեիմ։

Ժարի. — (Գահագահա իլէ կիւլէրէք.) Թէմամ պէն
տէ պու սապահ, պու խուսուտա սիլէ իյգահաթ վէր-
մէեէ կէլտիմ։

— Մէմուլ իթմէմ:

— Նամուսում իւզէրինէ սէօյլէեօրում... Շիմտի, սիգ գըզըմ, կիւզէլ սիւր աթէշ հադըպ, շու տօմուզ սուճուգլարընը վէ սլըրգուլարը բիշիւրին, պէն աէ սուֆրանը գօրում, Թաամըմըզը պիւրլիքտէ իտէր, վէ արա եէրտէ կէօրիւշիւրիւզ: — Սիդէ պազը շէյլէր սօրաճաղըմ, ատէթա սիգի իսթինթազ իտէճէնիմ:

— Պէշնի՞ մի:

— Էվվէթ:

— Նի՞շին իսթինթազ իտէճէքսինիգ:

— Պիդի սահիպ սէրվէթ գըլապիլէն քիւշիւք պիւր բլանը մէվգըի իճրանէ գօյմադ իշին:

— Պիզի՞ մի, իքիմիզի՞ մի:

— Էվվէթ, դըզըմ, իքիմիզի... Նա՞սըլ սու խուսուս երեզիւնիւզիւ կիւլտիւրիւեօ՞ր մու:

— Էկէրշի եէտիմտէ, պէշնիմէ շյլէնմէքտէ օլմատըզընըզն իսպաթը պուլունուր իտէ, օլվադըթ երեզիւմ կիւլէճէք տիր:

— Եադընտա օ իսպաթը շյլտէ իտէճէքսինիզ:

Պու սէօզլէր թաաթի օլունուղու սըրատա, Բօլին, աթէշ հադըպ, թաամ թէտարիքլյէ մշչուլ օլմագտա, վէ ժարի տէ սուֆրանը գուրմազտա իտի:

Մուսախարէն էֆէնտի վէ պէսլէմէ գարշը պէ գարշը սուֆրանա օթուրտուգլարընտա, ժարի,

— Գիլլիմ, միւքեալէմէմիզէ սաշլաեալըմ: Սէր պէսթճէ պանա ճէվապ վէրմէնիդի իսթէրիմ, տէտի:

— Կիլլէնէճէք պիւր իշիմ օլմատըզընտան, հէր շէյլ սէրպէսթճէ վէ տօղրու սուրէթտէ պէեան իթմէքիւկէ սէօզ վէրիւրիմ:

— Իւք տէֆա սիգի կէօրտիւկիւմտէ, իթմիշ օլտու:

շումուզ միւքեալէմէի թէքրար իթմէքլիկիմիզ լազըմ տըր, Օ միւքեալէմէ սիգին սիճիլի աշվալիւնիզէ տայիւր իտի, Օնա տէվամ իտէլիմ:

— Ֆադաթ պէշիմ սիճիլի աշվալիմտէն սիգճէ նէ՞ Ֆաիտէ օլապիլիւր:

— Պէլէի քիւլիւնէթլի միւեօնար էլտէ իթմէկէ Ֆաիտէսի օլապիլիւր:

Բօլին՝ կէօզլէրինի ֆէվգէլատէ աշարադ, վէ հալբէթլէ,

— Միլեօնլա՞ր մը, տէտի:

— Էվվէթ:

— Սիդ հէր հալտէ պէշնիմէ լաթիֆիէ իտիեօրսուշուզ, իֆատէնիդի իյզահ իտին քի գանի օլտեըմ:

— Պիր ազ սապըրլը օլուն:

Ժարի՝ իքի գատէհէ շարապ տօլտուրարադ,

— Աշգընըզա գըզըմ, տէտի:

— Սիդին տէ աշգընըզա միւսիւ Միւլէլ, տէյի մէգ պուրէ ճէվապ վէրտի:

Գատէհէլէրին պօշանմատընտան սօնրա, ժարի, շու եօլտա քէլամա պօշլատը:

— Էկէր ունուլմատըմ իտէ, բէտէր վէ վալտէնիզի թանմամըլ օլտուղունուզու պէեան իտիեօրսուշուզ:

— Խայր, անլէրի սալա թանմատըմ, վէ եախօտ

թանճաճ տա օլսամ, օլ գատար քիւշիւք իտիմքի,
խաթըրլաեամամ:

— Պիր ազաճըզ տա՞մը խաթըրլաեամաեօրսունուզ:

— Ուայր:

— Տիմէք սահլախիզ չօճուգլար խայրաթխանէսինէ
պրաքըլտընըզ:

— Ուայր:

— Եա նէ՞րէնէ:

— Շարիթէ խաթախանէսինին գատէմէլէրինէ:

— Հա՞նը սէնէտէ:

— 1867 տէ:

— Պու էյի... պրաքըլտընըզըն տօղրու թարի-
խինի պիլի՞եօրմուսունուզ:

— Նոյեմբերին 16 նճը կիճէսի իմիշ:

— Պու տա էյի... Կաթօն Տօպէրիվ իլէ մէթրէ-
սինին վէ գըզընըն Մօնկրէգէնտէն զայա օլտուգլարը
կիւնիւն թարիխի տէ թամ պու տուր:

— Պու նէ՞ տիմէք տիր:

— Արաաղըմ պաղը թարիխլէրին միւնասիպէթի
տիր քի, եալընըզ թէսատիւֆլէ հուսուլի գապիլ տէ-
յիլ տիր:

— Աճա՛յիպ, ֆամիլեամը պուլտունո՞ւզ մու:

— Պէլքի (քէնտի քէնտիէնէ) էկէր պիլմէհէրէք վէ
խաթէմէհէրէք, ասըլ արանըլան գըզը պուլտում իսէ,
պու բէք զարիպ շէյ տիր: (Պատէհու ալէնի սուրէթ-
տէ:) Սիզի թէրք իթաիքլէրի դէման գա՛ջ եաչընտա
խախիզ:

— Տօղրու սուրէթտէ պիլմէմ, ֆազաթ պիր եա-
չընտան եա պիր ազ էքսիք, եախօս պիր ազ զիեատէ
իմիլմ:

— Շարիթէ խաթախանէսինին գատէմէլէրի իւզէ-
րինտէ պրաղըլտընըզ գէման, մուախարէն սիզի
թանըթապիլէճէք նէ՞ կիպի մէվատտ մէվճուտ օլտու-
զունու տա՞մը պիլմէեօրսունուզ:

— Այլա պիլմէմ:

— Քի՞մ սիզէ Բօլին իսմինի վէրմէշ տիր:

— Տախմա պու իսիմտէ թէսմիէ օլունտուղունու
իշիթմիլիմ տիր:

— Օնա նէ՞ շիւպէ, անճաք պու իսմ, խաթախա-
նէ թարաֆընտա՞ն մը գօնուլմուշ, եօգսա հագըգէ-
թէն սիզին իսմինիզ օլուպ տա, էլպիսէլէրինիզ թաա-
լիգ իտիլէն պիր քեաղըտ իւզէրինէ գա՛յտ մը օլուն-
մուշ տուր:

— Տօղրուսու պիլմէմ:

— Պազաթ, պու խուսուսու պիլմէք բէք մուհիմ
տիր: խաթախանէնէ գօնուլտուղունուզ կիւնիւն
գապթը հագըգընտա քէսպի մալիմաթ իթմէք՝ էլզէմ
տիր:

— Պու խուսուս միւմքինսիզ տիր:

— Նի՞շին:

— Ուայրաթխանէտէ գապթնամէլէրի քիմսէնէ պիլ-
տիրմէզլէր:

— Լաքին էկէր թէրք օլունմուշ օլան չօճուգ խա-
թէնի՞րսէ...

— Խաթէնէն քիմսէլէր, չօճուղուն թէրք օլունտու-
ղու մահէլլի սահինի, թէսլիմի թարիխինի, վէ չօճուգ-
լա պէրապէր պուլունմուշ օլան էլէանըն թաֆուլա-
թընը պիլտիրմէնէ մէճպուր տըրլար:

— Էօյլէ իսէ, սիզ, թէրք օլունտուղունուզ թարի-
խի նասըլ պիլտինիզ:

— Խայրաթխանէտէն չըգտըգտան սօնրա, պիթթէ-
սատիւՓ խապէր ալտըմ:

— Օլամագ շէյ տիր. մէգքիւր զապթնամէերի օգու-
մագ իշին հէր հալտէ պիր թէտպիր տիւշիւնմէլիւիւմ:

— Օգուրսանըդ նէ՞ օլամագ տըր:

— Բէտէրինիզի սիզէ պուլտուրամագղըմ:

— Բէտէրիմի՞ մի, սահիհ բէտէրիմի՞ մի:

— Էվլէթ, գըզըմ, մուսատտագ բէտէրինիզի:

— Բէտէրիմ պանա նէ՞ կէթիթէճէ տիր:

— Պիւեիւք պիր միրաս քի, օ օլմանընճա պու մի-
րասս սիզսանիւլ օլմանեամագսընըզ, Բէտէրինիզին, եա-
լընըզ, «բէնտիսի տիր, սէվիւլիւ Բօլինիմ տիր քէն-
տիսինի թանըեօրումօ տիմէսի՞ քեաֆի տիր. օնտան
սօնրա հէր շէյ միհվէրինտէ ճէրէեան իտէպիրի:

— Ֆազաթ բէտէրիմ պէնի ասլա կէօրմէմիշ օլ-
տուղու հալտէ, նասըլ թանըեամագ տըր:

— Գան թանըթտըրըր, հէմտէ պէն հազըր պու-
լունճաղըմ: Խիւլասս, պիտիկիւմ պու մալլումթասն
սօնրա զապթնամէտէքի թաֆսիլաթը տա անլանապի-
լիրսէմ, պու իշի պաշա չըգարմանը թէհահիւտ իտէ-
րիմ... օ օ չօնուղու Շարիթէ խասթախանէսինին գի-
տէմէլէրի իւզէրինէ պէն գօյտոււմ... Եանընտա վէ իւ-
զէրինտէ ֆիլան վէ ֆալան շէյլէր վար իտի» տիմէք-
լիկիմէ քի՞մ մանի օլուր, Զապթնամէերի օգուտուգտան
սօնրա, բէտէրինէ տէ իսթէտիկիւմ մալլումթը վէրէ-
պիրիւրմ: Օլմագ մը:

— Ֆազաթ, Էկէր բէտէրիմ պէնի օրաեա վագ իթ-
միշ օլուպ տա, խաթըրլա՞րսա:

— Սիզի մէգքիւր խաթախանէնին գատէմէլէրի իւ-
զէրինէ բէտէրինիզ վագ իթմէմիշ տիր:

— Նէ՞տէն պիլիեօրսուուղ:

— Նէ՞տէն պիլտիկիւմի անլամագտա էհէմիլէթ եօգ
տուր. Լասսը մատտէ շու տուր քի, պէն պու պապտէ
էմինիւմ:

— Պու սէօզլէրինիզտէն պիր շէյ անլանամեօրում:

— Անլամանըդ պէյհուտէ տիր. սիզին իշին իթաաթ
իթմէք քեաֆի տիր:

— Ֆազաթ նէ՞ շէյ իթաաթ իտէճէերիմ:

— Իշ վագթը կէտիկիւնտէ էմիլէրիմէ իթաաթ իթ-
մէլիսինիզ:

— Հէր տէեհէճէկինիզի եարմաղա հազըրըմ, Լաքին
բէտէրիմ, եախօտ բէտէրիմ օլտուղունու զանն իթ-
տիկինիզ քիմէն նէ՞րէտէ տիր:

— Բարիստէ, պիւեիւք պիր գատընըն, պիր գօն-
թէսին, վէլհասըլ միլեօլարընըզը զասս իթմէկէ չա-
լըշան պիր հիլէպաղըն խանէսինտէ տիր:

— Օրատա նէ՞ իշ կէօրիւեօր:

— Հիշ պիր իշ կէօրմէեօր, եէեօր, ուեուեօր վէ
հէր սուրէթլէ թէտալլի օլունուեօր:

— Թէտալլի՞ մի օլունուեօր. տիմէք խասթա տըր:

— Մատտէթէն տէյիլ իսէ տէ, մանէն խասթա
տըր:

— Պու նէ՞ տիմէք տիր:

— Շու տիմէք տիր քի, պիշարէ մէճնուն տուր:

— Վայ, բէտէրիմ մէճնուն մու տուր:

— Էվլէթ, վէ պէն կիճէլէրի օնա նէգարէթ իթմէքէ
վագթը կէշիրտիկիւմտէն, պուրաեա կէլէմէեօրում:

— Սիզէ պիր շէյ սէյլէերի՞միւ, Պու իֆատէլէրի-
նիզ մասալա պէնըգէեօր: Ղալլապ սիզ պանա սախթէ
պիր բէտէր թէտարիք իտիեօրսուուղ:

— Նամուսում իւզէրինէ սէօյլէրիմքի, պու պապ-
տէ սիլի թէլէմին իտլմէմ: Լաքին էօյլէ տէ օլտա,
պուստան սիլէ նէ՞ մաղարրաթ օլտպիլիր: Պիր ազ էվ-
վէլ թափսիէ իթտիկիմ վէճէլէ, սիլ պանա եալընը
իթաաթ իթմէքլէ իքթիֆա իտին, վէ գօյվէրին քի-
պէն սէսիլքճէ վէ պիլա ֆապա չալըարազ, Բօլին Տօ-
պէրիվին միլեօնլարընը գօնթէսին, րէնչէսինէ տիւշիւր-
մէերիմ:

— Բօլին Տօպէրիվ մի:

— Բօլին Տօպէրիվ սիլսինիլ, 1867 սէնէսի նոյեմբե-
րինին 16 սընտա կասթօն Տօպէրիվտէն ալըրլան գը-
զըն խմի պու տուր: Շիմտի անլաւընը՞ մը:

— Պէնիմ, օ գըզ օլտուդուսու, եախօտ օլաճա-
ղըմը անլամաեա պաշլաեօրում:

— Բէք էյի, իշթէ շիմտի տիրաեթինիլտէն մէմ-
նուն օլտում: Գը՛զըմ, միւսթէրի՛ն օլուն, իլք տէֆա,
հիշ պիր բարանըզ օլմաեարազ պանա թէսաաիւֆ իթ-
տիկինիլէ մէմնուն օլաճաղսընըզ: Չօգ վազըթ կէշմէզ-
տէն, պիրլէքտէ արապա իլէ կէզէճէիլ: Պիրլէքտէ
տիեօրում, զիրա սիլին իլէ էվլէնմէք նիեթիինտէերիմ:
էյ նա՞սըլ էրէյիճէ հազզ իթտինիլմի:

Մէրգումլարըն թաամը՝ քէյֆլի սուրէթտէ խիթամ
պուլտու:

Ժարի, գանջէսինի իշտիքտէն սօնրա, մուֆարա-
գաթ իթտի, վէ Բօլին եալընըզ գալտըղընտա, պիր
թազըմ միւլաճաղաթա տալտը:

Մէրգում, սահլպինիլ չօճուզլար խայրաթխանէսի-
նէ տօղրու կիթտիկի սըրազ, 50) ֆրանզըզ պիր
իքի գայմէ իքրամիէ վէրէրէք, խթէտիկի մաիլմա-
թը ալապիլէճէկինի տիւշիւնմէքտէ իտի: Պու սուրէթ-

լէ խայրաթխանէնին գարուսունա մուվաքլէթլէ, պիր
միւտաթ տուրաուգտան սօնրա, տէօրթ նէֆէյ կէնճ
քեաթիլլէրին՝ խայրաթխանէտէն չըգըզ, գարւըսըն-
տաքի լւգանթաեա կիրտիքլէրինի կէօրտիւ, վէ քէն-
տիսի տէ պուսըլարըն արգասընտան իշէրի կիրպ, մէր-
գումլարըն եաղընընտա օթուրտու: Լօղանթա թէն-
հա իտի:

Մէքքիւր կէնճ քեաթիլլէր թաամլարընը կէթիրթ-
տիլէր, վէ արալարընտա կէօրիւշէրէք, թաամլարընը
իթմէկէ պաշլաւըլար:

Իշէրինաէն պիրի՝ հէնուզ օն սէքիլ չաղարընտա
օլան պիր րէֆիլէնէ,

— Ժիւլէ՛ն, սանա իհպլէ օլունան խըմմէթի իք-
մալ իթտին մի, տէպի:

— Տահա պաշլաեալը իւշ կիւն օլաու, հիշ իքմալ
իտիլիր մի: Տիւշիւնիւն պիր քէրրէքի, եիկիրմի պէշ
սէնէլէք, եանի 1862 տէն 1887 եէ գատար օլան խիմ:
Լէրի գայտ իտէճէիլմի, Տօղրուսու զսեթթ օսանտըրըճը
պիր իշէ չաթաւմ:

— Ֆապաթ խաարէ պու իշի նի՞շին կէօրտիւրիւ-
եօր,

— Ըսթաթիլիլ իւ եաւմազ ֆիքրինտէ տիր: Պէն-
ճէ պօշ պիր զահմէթ տիր: Ըսթաթիլիլլէրին նէ՞
ֆաիւշսի օլուր... օլտա օլտա, գալէմ միւտիրէրինէ
նիշան ալտըրըր:

— Իտարէ՛, եալընըզ լաղգամլարըն գայսըլա խօշ-
նուտ օլու՛եօր մու:

— Խայր օլմաեօր. թէֆէրրուսթը տա եաղըմազ
լաղըմ տըր: Միւլաճաղաթ սիւթուսիլէրի խէ տօղու
տուր:

— Պարի պու խըզմէթ իշին պիր պագըշիշ վէրսէ՝
լէր, նէ իսէ :

— Պագըշիշ նէ՞ կէզէր... պուռնունլա պէրապէր իքի
կիւն գալմտէ, ագշամըն սաաթ տագուզունա գատար
գալմաեա մէճպուր օլաճաղըմ: Ամմա պու սէպէպլէ
Փազլա մէսարիֆ իթմէկէ մէճպուր օլուր իմիշիմ, օ
տա քիմսէնին վաղիֆէսի տէյիլ տիր:

Ժարի, պու միւքեալմէկէ մէմուռնէն տինլէտի:

Թաամտան սօնրա, տէօրթ կէնճլէր, պիր բարթի
էգարթէ օնատըլար: Պու օեուռտա Ժիւլիէն ղայպ ի-
տիպ, իշիլէն գաճվէնին պէտէրինի էօտէմէկէ պօրճու
օլտու:

Ժիւլիէն թէսմիէէ իթտիկիմիզ կէնճ մէմուր, ղայպ
իթտիկի գաճվէլէրին պլաշիլինի էօտէմէկէտիկիտէն,
պօրճուռու գայտ իթտիկիմէք իւզրէ տէսթիկետաճա եադ-
լաշաղընտա, իւշ րէֆիգի լօգանթատան չըզըլ,
խայրաթիւանէէն կիրտիլէր:

Ժարի տալի գալգըպ, գարուեա եագլաշտը, վէ
Ժիւլիէն եանընտան կէշտիկի էսնատէ, Ժարի մէր-
դու մու տուրտուրարադ,

— Աֆվ իտէրսինիզ, միւսիւ, գաթընըզա պիր շէյ
սիւալ իտէճէկիմ, տէտի:

Ժիւլիէն, պիր ալաճագլընըն վէքիլինի գանն իթ-
տիկի Ժարիէէ թէճճճիւպ վէ էնտիշէ իլէ պագմագ-
տա իքէն, Ժարի:

— Զանն իտէրիմքի, գաթընըզ, սահիպսիզ չօ-
ճուգլար խայրաթիւանէտինաէ սէգգ քեաթիպիսինիզ,
տէյի պէեան իյլէտի:

— Էվվէթ, միւսիւ:

— Սիզտէն ճիւզի պիր մալիմաթ թէմէննի իտէրիմ:

— Իֆատէնիզի չաբուգ սէօյլէկին, միւսիւ, չիւն-
քի տուրաճագ վագթըմ եօգ տուր:

— Իֆատէմ ղաեէթ մուլթատար տըր, — Էվվէ
էմիլտէ գաթընըզա պիր գատէն շարթէօզ իքրամ
իտէճէկիմ, անը գապուլ իտիւն. սօնրա իյզաճ իտէրիմ:
Ումարըմքի, պու խուսուստա գաթընըզա վէրէճէկիմ
պագըշիշ տէ գապուլ իտէրսինիզ:

— Պագըշիշ մի:

— Էվվէթ, եաննի պին ֆրանգլըզ պիր գայմէ:

Ժիւլիէն, պին ֆրանգլըզ գայմէլէրի՝ եալընըզ
սարրաֆլարըն ճամէքեանլարը տէրուռնիտէ կէօրմիւշ
օլմասըլա, կէօզլէրի հատտէն գիւտաէ աշըլտը:

Պու իրի շտիուար քիւշիւք պիր մասանըն էօնիւն-
տէ օթուրտուգլարընտա, Ժարի, իքի գատէն շար-
թիւք ըսմարլատը, վէ Ժիւլիէն, մահճուպճա պիր
թազի իլէ:

— Միւսիւ, մատտէ նէ՞նէ տայի տիր. նէ՞ կիպի
մալիմաթա ինթիեաճընըզ վար տըր, վէ նէ՞ եօլտա
պագըշիշտէն պաճս իտիեօրուռնուգ, տէտի:

— Պիր ազ Էվվէլ, աշըպպանըզա վագը օլան միւ-
քեալէմէնիզի իթթէմէկէրէք տինլէտիմ: Պու միւքեա-
լէմէնիգտէն, չու էսնատէ միւշքիլ պիր խըզմէթլէ,
եաննի 1861 տէն 1887 տէն յիշէ գատար խայրաթիւա-
նէնիգէ ալընմիւշ օլան չօճուգլարըն պիր տէֆթէրինի
թտնիւլ իթմիլէ մէշըուլ օլտուզուռնուգու անլատըմ:

— Էվվէթ, իշխթտիկինիդ տօղրու տուր :

— Հաթթտ պիր գոչ կիճէ սիզի ույգուսուզ պը-
րադտըրմահա սէպէպ օլաճագ օլան պու զահմէթլի
խըզմէթինիզէ մուգապիլ պիր իքրամիեէեէ տէ նայիլ
օլմահաճաղընըզը՝ իֆատաթը վաղընըղտան տէրք
իթտիմ :

— Թէէսսիւֆ իտէրիմքի, բէք տօղրու տուր : Լաքին
պու սէօղլէրինիզտէն հիչ պիր շէյ անլահամահօրում :

— Պիր ազ սապըրը օլուն, շիմտի անլարօքնըզ :

— Բէճա իտէրիմ, միւսիւ, չաբու գ սէօյլէին՝ զի-
րա իէքրուր իտէրիմ, չօք տուրճաճագ վաղթըմ հօք
տուր :

Ժարի, եաղընլարընտա, քէնտիլէրինի տինլէէճէք
քիմսէ պուլունմատըղընա, էթրաֆընա կէօզ կէզտիրէ-
րէք թէէմին օլտուգտան սօնրա,

— Խայրաթիսանէէ վազ իտիլմիլ օլան պիր չօճու-
ղուն զապթնամէսինի իսթէրիմ, տէտի :

— Ֆազաթ, միւսիւ, սէն դալմ միւսիրի տէյի-
լիմ : Պու իֆատանիզի, խայրաթիսանէին՝ վիգիլ օրիա
ճատտէսինտէ քեային խտարէխանէսինէ արզ իթմէլի-
սինիզ :

— Ֆիքըրիմ անլամատընըզ, միւսիւ, վազը օլան
թէքիլիֆիմ հագգընըղտա խայրըն տըր :

— Լաքին թէլիֆինիզ՝ պիր սուի հարէքէթ տիր :

— Էհէճմիեթիզ պիր սուի հարէքէթ տիր, վէ
քիմսէէէ զարարը օլմահան պիր խըզմէթ տիր :

— Նիհանէթ պու խըզմէթ նէնէ տայիր տիր :

— Էվվէլճէ սէօյլէտիմ, պիր չօճուղուն խայրաթ-
իսանէէէ գօնուլմասընըն զապթնամէսինին սուրէթինի
իսթէրիմ :

— Լաքին իսթէտիկինիզի վէրմէքլէք՝ պիզիմ իչին
զաթիլէն մէմու տուր :

— Էկէր մէմու տէյիլ իսէ, պուսուս իչին սիզէ,
Բարիս տէվաիրի պէլտիեէսինին պիրինտէն չըգարը :
Լան սիճիլի ահվալ սէնէտի պէտէլի վէրիլէճէք տիր :

— Պէօյլէ պիր զապթնամէ սուրէթինին սիզէ նէ՝
Փախտէսի օլաճագ տըր :

— Գըզըմը պուլտուրաճագ տըր :

— Նա՝սըլ :

— Իյգահաթը բէք սատէ տիր, — Պէնիմ պիր մէթ-
րէսիմ վար իտի... պու իթթիֆագտան պիր զըզ չօ-
ճուգ տիւնեահա կէլմիլ իտի Զօճուղուն վէլատէթին-
տէն պիր դաչ այ սօնրա Բարիստէն մուֆարազաթտ
մէճպուր օլտում :

«Այպպուսլէթիմ պիր սէնէ գատար իմթիտա ի-
տիպ, ալտէթիմտէ վալիտէսինի պուլամատըմ, Փագաթ
չօճուղուն՝ Շարիթէ խայրաթիսանէսինին գատէմէլէրի
իւզէլինէ պրաղըմը օլտուղունու թահգըգ իյլտիմ :
Վագաա սազը թաֆսիլաթ ալարմ, լաքին պու թաֆ-
սիլաթ՝ ձէմիյեթի խայրիլէյի ումումիլէէ միւրա :
ճաաթլա էվլատըմը թալէպ իթմէքլիկիմէ քեաֆի տէ-
յիլ իտի :

«Շիմաի, միւսիւ, անլահօրմուսուսուգքի, քէնտի-
սինի պուլմագ, կէօրմէք, տէրաղուչ իյլմէք, վէ հա-
յիզ օլտուղում էքէյիճէ պիր սէրվէթէ անը տարի
հիսանտար զըմագ արղուսինտէ պուլունտուղում հալ-
տէ, պիչարէնին նէ օլտուղունու պիլէմէօրում :

Ժարի՝ պու սէօղլէրի միւսիսիր պիր սուրէթտէ վէ
կէօղլէրի եաղարադք իրաա իթթիքտէն սօնրա, քէ-
լամընա չու եօլտա տէվամ իյլտի :

— Մի՛ւսիւ, սիդ հէնուդ կէնճսինիդ, չիւսկէսիդ համայնէթ ու մերհամէթ սահիպիսինիդ, իմոտի, նէ՛ կիպի իդթիրապ հիսս իթտիկիմի անլաեապիլիրսինիդ, Շու հայտէ թէքմիլ իւմիտիմ սիդին իւզէրինիդտէ տիր, էկէր սէֆիլ պիր բէտէրին տէրտ ու միհնէթինէ իշթի-րաք իտէրսէնիդ, հաեաթըմըն էն մուազգէզ իւմիտի գուզէտէն ֆիլիլէ կէլէպիլիրս :

«Պէն խոստուս իչին եարըւաճաք իշ տէ, պիւեւիւք պիր շէյ տէյիլ տիր... եալընըզ պազը տօղրու մալիւմաթ... եանի չօճուղուն խայրաթխանէեէ թէսլիմի սըրասընտա, իւզէրինտէ պուլունմու, օլան էչեանըն նէ՞ կիպի մատտէլէր օլտուղունու անլամաք իսթէ-եօրում :

«Պիր քէրրէ պու մալիւմաթը էլտէ իտէրսէմ, անլըմ աչըք օլարաք մէրքէզի իտարէեէ միւրաճաաթ, վէ պիր ճանի վալիտէ թարաֆընտան թէրք իտիմիշ օլան ճիկէրքարէմի թալէպ իտէսլիլիրիմ :

— Խիւլաոս, չօճուղուն խայրաթխանէեէ գօնուլ-տուղունա տայիր օլան զապթնամէնին պիր սուրէթի-նէ ինթիեաճընըզ վար տըր :

— Էվլէթ :

— Յագաթ պու սուրէթի սիզէ վէրմէքլէ, քէնտի-մի թէհլիքէեէ իլգա իթմիշ օլաճաղըմ :

— Սիդէ հիշ պիր թէհլիքէ եօք տուր, չիւնքի օ սուրէթի քիմնէեէ իրտեէ իթմէեէճէկիմէ, վէ անըն եէտիմտէ պուլունտուղունա քիմնէնին մալիւմաթը օլմաեաճաղընա էմին օլապիլիրսինիդ, Սիդ իքի ճիհնէթ-լէ էյիլիք իթմիշ, վէ միւքեաֆաթընըզ ալըն օլա-ճաղսընըզ, Էվլէլ էմիրտէ վիճտանընըզն շահատէթի սիզէ պիր միւքեաֆաթ տիմէք օլուպ, պէնտէնիդտէ,

սէրվէթիմին միւսաատէ իթտիկի մէրթէպէտէ սիզէ պիր իքրամիեէ վէրէճէեւիմ, եանի պիր շարեէք սաաթ զար-ֆընտա կէօրէպիլէճէկինիդ պիր խըզմէթ իչին, պին ֆրանգ իթա խոնէճէեիմ :

Կէնճ միմուր, պու սէօզիւ իշիթտիկինտէ, կէօզլէ-րինաէ վէ սիմասընտա խուսուսի պիր էսէրը մէսէրրէթ հասըլ օլտու, վէ ժարի՝ մէրգուսու խաֆիէն թէճէս-սիւս իթմէքտէ օլմասըլա, պու թէպէտտիւլիւ միւ-շահնտէ իտիպ, ճէպինտէն ազէ չիգտանըն չըգար-տը, վէ պուսուս իշինտէն ալաըզ պէշ եիւզ ֆրանգ-լըզ գայմէեի աչարաք :

— Մի՛ւսիւ, հագգընըզտա էմնիյեէթի քեամիլէմ պուլունտուղունտան, վատ իթտիկիմ մէպլաըն նըս-ֆընը չիմոտէն վէրիրիմ, վէ տիկէր նըսֆընը տա, իսթէտիկիմ զապթնամէ սուրէթինի թէսլիմ իթտիկի-նիդ զէման իթա իթմէկի թէահիւտ իլլէրիմ, տէտի :

Ճիւզի պիր մասշ ալան կէնճ պիր մէմուր իչին պին ֆրանգ էրէյիճէ պիր մէպլաղ տիմէք օլմասըլա, Ժիւ-լէն, պու ստեէտէ պիր խայլի զէֆք վէ էյիլէնճտէ պուլունտուպիլէճէկի միւլահազասըլա, կէօզլէրինի՝ մէգ-քիւր 500 ֆրանգըք գայմէտէն աեըրմաեըպ, ֆագաթ անը ալմաք իւզրէ էլինի տէ ուզաթմաեըպ,

— Լաքին, միւսիւ, պու պապտէ պիր միւշքիլաթ վար քի, օ տա, էկէր պիր բէհպէրիմ օլմագաս, մաթ-լուպուսուղուն իճրասը գապիլ օլմամաեաճը քէյֆի-եէթի տիր, տէտի :

— Պէն սիզէ բէհպէր օլուրում :

Մէմուրը մէրգում եէտինտէն պիր ճէպ տէֆթէրի չըգարըպ, ժարինին վէրտիկի մալիւմաթը գայտ, վէ օ ագչամը պիր գահվէլխանէտէ պուլունտուգլարընտա,

խթէնիլէն սուրէթի կէթիւրէճէկինի վատ, վէ բէշինէն իթա օլունան 500 Ֆրանքլըզ գայմէի ախլ իյլէտի:

Պատէհու իրիսի տէ լոգանթատան չըզըպ, ժիւլիէն՝ խալրաթխանէէ կիրտի, վէ ժարի տախի Սէն-Տօմիկը սօգալընա տօղրու հարէքլթ իթտի:

Գարիինի քիրամըմըզն տախի թէպիմքէրտէլէրի օլաճաղը վէճէլէ, ժարինին բաւը մէվքըի Ֆիլիէ կէլմէք իւզըի իտի: Մէրգուս, իսթլտիկի մալլամաթը ալորզտան սօնրա, հազըզէթլ մուվաթըզ պիր հիքեաեէ ույտուրմազ, վէ 1857 տէ, Կասթօն Տօպէրիվին զըզընը պիր մահէլլէ պրադմազլըա պիր գատըն թարաֆընտան մէմուր օլտուղունու թէշմին իթմէք գօլայ, վէ պու սաթիթէ շահատէթին ֆախտէսի կէօրիւէճէկի տէ տէրքեար իտի, չիւնքի Կասթօն՝ մէզպուրէ Բօլինին քէնտի գըզը օլմատըզընը նա՝սըլ իտտաա իտէպիլէճէք իտի:

Հաթթա առա եէրտէ ֆէվզէլատէ հատիսլէր դուհուր իթտէ պիլէ, ժարի կիպի պիր քիմնէ, տախմա թէտպիր տիւշիւնէրէք թէշլիքէտէն խալի օլապիլիր իտի:

Շու գատար քի մէրգուս, գարարընը գօնթէս Գուրալթէֆէ պիլտիրսի՝ն մի պիլտիրմէսի՝ն մի, իշթէ պու խուսուստա թէրէտտիւտտէ գալըպ, պիր աղ տիւշիւնտի քտէն սօնրա:

— Պու պապտէ վէրէճէկիմ գարար՝ գօնթէս իլէ իտէճէկիմ մուհալթիւնէ մէնութ տուր, տէտի վէ գօնթէսին խանէսինէ վասըլ օլտուղունտա, էվվէլէ միլտէ Կասթօն Տօպէրիվին նէգաինէ չըգաը:

Պիշարէ մէճնուս՝ տօգթօր Սարտանըն թիմարխանէսինտէն ժարինին սաեէսինտէ գուրթուլմուշ օլտու:

դունու ունութմատըզընտան, անը կէօրտիւկիւնտէ, իզհարը մահգուզլիյեթ իթմէքտէ, վէ միւթէշէքքիւր օլան գալլիլլէ, միւրգուս խալր տուսը օգուսագտա իտի:

Տօգթօր աը Լօրպազըն թափսիէէ իթտիկի ուսուլը միւտալաթ՝ Կասթօն հազընտա թէմալիլլէ ինրա օլունուպ, տօգթօրուն քէշֆիւաթը վէճէլէ, պիշարէ արասըրա շէտիտ նէօպէթլէրէ տիւշար օլմագտա, վէ անճագ ժարինին ֆէվզէլատէ գուզլէթիլլէ իեատէի սիւքիւնէթի գապիլ օլապիլմէքտէ իտի:

Լաքին, էլան պու զէվալը, վաթթիլլէ պիլտիկի իսիւլէրի խաթըրլաեաւաեալ, օլ ճիւնէթճէ եազընտա թէպէտտալ փուգուի տախի մէմուլ օլունմամագտա իտի:

Մ. աը Լօրպազ պու խուսուսու անլամագլա պէրապէր:

— Սապըր լազըմ, պէրէմէք լազըմ աըր, տիմէքտէ իտի:

Պու ճիւմլէ իլէ մէրգուսուն ահվալը ումուսիւնէսինտէ ֆէվզէլատէ թէրազըզ միւշահէտէ օլունուպ, Տօպէրիվ՝ կէնճլիկի զէմանընտա քէնտիսինի իշղալ իտէն մէվատաը էթրաֆընտա կէօրտիւկիւնտէն տօլաեը մահգուզլիւնէթի ազիմէ հիւս իլլէմէքտէ, վէ արա սըրա ալլը վէ պազը ալլաթ ալարազ, չու եա պու շէքլվէ թասվիրի չըգարլաեա շալըշմագտա իտի իսէ տէ, մուվաթֆազ օլամատըզընտան, էլինտէքի ալթլէրի պըրագմագտա, վէ աղ սօնրա թէքրար տէվամիթմէք իւզըն եէնիտէն էլինէ ալմագտա իտի, Պազը քէրէ տէ մուվաթֆազ օլուեօր կիպի դանն օլունաուղունտա, պաշլաաղը հէյքէլի պիլտէն պիրէ գըրըպ տէօքմէքտէ իտի:

Ժարի, օ կիւնիւ կասթօն Տօպերիվ իւէ պիր դաշ
սէօզ թաաթիսինայն սօնրա, մէրգուստան մուֆարա-
գաթլա, մատամ Գուրափիէֆին էփտէ օլուպ օլմատը-
ղըն վէ քէնտիսինի նէզտինէ գապուլ խոիպ խոէմէէ-
ճէկինի անլամադ իւզրէ Բուսիալը խըզմէթճի նիգօ-
լանը արատը: Նիգօլա՝ մատամ Գօնթէսին էփտէ օլ-
տուզուսու, վէ շիւպէնիպ քէնտիսինի գապուլ խոէ-
ճէկինի պէեան, ֆադաթ էփէլճէ խապէր վէրմէք ճա-
յիգ խոուկինի իֆատէ կյէտի:

Նիգօլա, Գօնթէսին նէզտինէ կիտիպ, պիր դաշ
տազըգա սօնրա ափտէթլէ, Ժարիէի մէզպուրէնի
խուսուսի տարիէսինէ կիրտիրտի:

Գօնթէս. - (Ժարիէէ.) Պանա միւսթաճէլ պիր իֆա-
տէն մի վար արը:

Ժարի. - Սիդին իւէ պիր ազ ճիտտի կէօրիւշմէք
իսթէրիմ:

— Կասթօն Տօպերիվ հազընտա՞մը:

— Էփլէթ:

— Էփլէ պիր շէյ մի վազը օլտու:

— Հիշ պիր շէյ վազը օլմատը, իշթէ պէն տէ պու-
նուն իշին մէյիուս օլուհօրում: Զանն խոխիմքի,
մէճնուսուն իֆադաթընա լի դա մընտան գիեատէ պէք-
լէհօրուզ, շիւնքի պու պէրլէմլիկին սօնու կէլմէէ-
ճէք տիր:

— Տօքթօր ար Լօրպազըն գալի վէճէլէ, թէհամ-
միւլ իթմէլիէիզ:

— Բէք էյի, ֆադաթ ինսանըն թէհամմիւլլէ՝ թէ-
համմիւլ խոէ խոէ թիւքէնիէօր: Շու տիփանէէէ հէր
հալտէ իֆադաթընը պուլտուրմադ ֆիքրինտէ՞ միսինիզ:

— Պու սիւալ՝ ապէս տիր... էփլէթ, օ տիփանէ-
նին իֆադաթընը իսթէէհօրումքի, սէփմիշ, վէ անտէն
պիր գըզ էփլատ սահիպի պուլուսմուշ օլտուզու գա-
տընը պիգէ թանըտապիւսին... վալտէսինի պուլմադ-
սըզըն, գըզընը վէ միրասը նասըլ էլտէ խոէպիլիլիզ:

— Ֆադաթ վալտէսինին, պիգէ, ֆախտէտէն գի-
եատէ մադարաթը օլապիլիլ:

— Նէ՞ սուրէթլէ:

— Պու խուսուս կիւն կիպի աշիքեար արը: Էհէր օ
գատընը պուլուր իսէնիզ, գըզընըն՝ օն պէշ միւեօն մի-
րասս սահիպ օլտուզուսուն քէնտիսինէ պիլտիրմէք, վէ
պու իգարարտան սօնրա քէնտիսիյլէ հիսապա օթուր-
մադ լազըմ կէլճէք տիր: Պու հալտէ օնա չըգարա-
ճաղըմըզ հիսսէ՞ պիգիմ հիսսէլէրիմիզի կըսիլթէճէք
տիր:

— Պու խուսուս օ գատընըն վազիէթ ինտէն մէր-
պութ տուր: Մէզպուրէ էհէր էփլի օլուպ, ճէմլիէլթի
պէշէրիէէ տաթիլինտէ մուհիմմ, եախօտ միւթէպէր
պիր մէվզը սահիպի խոէ, քէնտիսինտէն գօրգմեա
սէպէպիմիզ գարմադ:

— Լաքին սէֆիլ հալտէ օլմատը բէք միւսթէմէլ,
վէ պիր քէրրէ մէվճուտ օլան սէրվէթի հիսս խոէրսէ,
ֆազլա մէթալիպաթտա պուլուսմատը շիւպէնիպ տիր:

— Օ վալտէնին քիմ օլտուզուսուն պիլմիտիլիմիզ
իշին, մուպսհասամըզ պէյսուտէ տիր:

— Պագաթ օ գառընը պուլմադ տա նէ՞ Էհէմմիկէթ վար տըր... դըզը իւզէրինաէ հայկդի հուգուգ օլան եալընըզ բէտէրի տիր, չիւնքի գըզընը եալընըզ օ թասաիգ իթմիլ տիր, վէ բէտէրի՝ «պու պէնիմ գըզըմ տըր» տիմէբէ, մաթլուպ հառըլ օլուր պիթէր։

— Պագաթ չուրանը սենուսուեօրսուն քի, կասթօն Տօպէրիվին պուլունսուզու հալը մանէվի ինապընճա, քէնտի շահատէթինին հիւքմ ու թէ էասիրի օլամադ։

— Էկէր մատտէ, եալընըզ քէնտի շահատէթինտէ գալսա իտի, պու տէտէկինիզ տօզրու օլապիլիր իտի, Պագաթ աիկէր շահատէթէլը, անըն շահատէթինի թէրվիճ իտէճէբէլը տիր։

— Օ շահատէթէլըի նէ՞յէտէն էլտէ իտէճէբսին։

— Սիւզ օ ճիհէթի տիւշիւնմէկին։ Պէն անըն ինապընա պագարըմ, վէ մատէմքի սիւզ Ֆիլիկեաթ թարի-գինտէ եիւրիւեհմէօրսունուզ, պէն եիւրիւմէք իսթէրլիմ։

— Նէ՞ եարմադ Ֆիքրինսէսին։

— Պիր վարիսէ թէասարիք, եանի Բօլին Տօպէրիվին չաղընաս պիր գըզ իրաեէ իտէճէիմ, վէ թէէմին իտէրլիմքի, օ գըզ մաթլուպէ մուվաֆըզ պուլունճադ տըր։ Պու խուսուստա պանա էմին օլուն։ Այնի տարիւտէ տէնէնէք, վաղթըմըզը զայ իտիօրուզ։ Պէկի տէ էօմիլը օլան վալիտէ իլէ պիր գըզը տարեմալ սուրուօրուգքի, պունտան տա զիւտաէ միւնտարիպթ սիւզ հալ օլամադ։ Բօլ կօսէնին միրասընա սահիւզ օլապիլ-մէք իւզրէ պիղէ լաղըմ օլան՝ եիլիլիմի չաղարընտա, Բօլ Տօպէրիվ ինմինտէ պիր գըզ տըր, տէյիլ մի։

— Էվիթ, էվիթ, վէ դաթէն պու խուսուստա պէն տէ տիւշիւնմիլիմ տիր։

— Օհօ...

— Պու պապտէ իզթիւզ իտէն էվամիրի վերմիլ օլ-տուզու մտան, էօյլէ պիրի արանըլեօր։ Պէլքի պուլունճադ տըր, լաքին պու տա էյի պիր շէյ տէյիլ տիր, չիւնքի ասալթ եէրինէ վէքեալթ՝ դաեէթ վէ-թիմ մուկաթարալարը մուճիպ օլապիլիր։

— Նէ՞ կիպի մուկաթարալարը մուճիպ օլապիլիր։

— Էկէր արատըզմըզ գըզ հաեաթ տա իտէ, պիրտէն պիրէ մէյտանա չըգըս, գուրտուզու մուզ պինաեք քիւլիէն եըգապիլիր։

— Էկէր պինա լաեքգըյա եարըմազա, եըգըմա-սը թապիլի տիր։ Հալպու քի սաթթէ գըզը՝ հագըզի գըզ եէրինէ գայիմ գըլապիլէճէք թէրթիպլէր էքսիք տէյիլ տիր։

Մատամ Գուրապիլէֆ՝ օլ պապտէ շիւպէն կէօսթէրօ տիլինտէն, ժարի։

— Էկէրշի սիղէ, իսթէտիկիմիզ եօլտա պիր գըզ պուլմուշ օլուսուզու մու պէեան իտէրսէմ, շիւպէնիլ գալըմ մը, տէտի։

— Ճիտաթ՝ մի սէօյլէօրսուն։

— Նամուսում իւզէրինէ սէօյլէօրու մքի, պիղէ լաղըմ օլան գըզը պուլտում։

Գու սըրատա, ժարի, Բօլին իսմիլէ պուլմուշ օլ-տուզու գըզ հագըզնա մէրգու մէկէ մալիմաթ վէր-տիկի կիպի, պու խուսուստա վաղը օլան թէշէպիլ-սաթթըն տաթի պիլտարտի, վէ կասթօն Տօպէրիվին ասըլ գըզընա օիննէն վէ հէր հալիլէ պէնգէեէն պիր գըզը, վէ պունուն՝ սահիւպիլ չօճուգլար խայրաթ խա-նէթինէ չօճուլտուզու զապթնամէսինին պիր սուրէթի պիշարէեէ թագաթիմ իտիլտիկինտէ, քէնտի ասըլ գը-

զը մադամընտա զապոււլ իտէճէկինէ, վէ Բօլին նա-
մընտա պուլուռնան գըզա տախի թաւիմաթը լազըմէկի
իթա իթմէլէ, չիւպէճէէ մահէլլ պրազըմաեաճազընա
էմին օլտուզուեոս անլաթուր, վէ պու խըզմէթի — իշին
մէզպուրէէէ ետլընըզ իքի իւչ միլեօն ֆրանգ վէրիմէսի
քեաֆի իտուկինի պէեան իթտի:

Լաքին մատամ ԳուրաՎիէֆ՝ Ժարինին սօն իֆա-
տէսինտէն խօշնուտ գալմաեարագ:

— Մալիւմ օլան միրասը իսթէտիկին եօլտա թագ-
սիմ իթմէլէիկինէ պագըլըրսա, պու միրաս սէնին մա-
լին զանն օլուռուեօր, Հալպուքի քուռնտա պիւեիւք
պիր խէթա իշլէտիկինի պիւմէլիսին: Տէրսաթըր կթ-
քի, հէր նէ տախի օլտա, միրաս ագէէսի թէքմիլէն
պէնիմ էլիմէ կէչէճէք տիր, տէտի:

— Էյ պէնիմ հիսսէ՛մ:

— Զանն իտէրիմքի, սէնին հիսսէն տէ ազ տէյիլ
տիր, Սանա իքի միլեօն վատ իթտիմ:

— Էվլէթ, պու իշի սանա կէթրիտիկիմին իւճրէ-
թի տիր, Փագաթ չիմտի իշ տէյիլտիր:

— Նէ՛տէն տէյիլեօր:

— Պու կիւնքի կիւն միրասա նայիլ օլմագ վասը-
թասընը պէն թէտարիք իթտիմ: Սիգէ գալսա, տահա
պու իշին իշինտէն չըզըլմաեաճագ իտի: Պուռն տա
պիր տէեէրի եօ՛գ մու տուք:

— Վազիթէն իճրա իթտին... Հալըմագլըղըն՝ քէն-
տի մէնֆաաթըն իշին տիր, չիւնքի էկէր պիր վարիսէ
պուլամագ խէք, սէնին իքի միլեօնտա զայպ օլա-
ճագ տըր:

— Լաքին գարըմըն պիր ճիհէզի օլմալը տըր:

Գօնթէս. — (Հայրէթլէ) Գարօն մը:

— Էվլէթ, չիւնքի պուլտուզում գըզ իլէ էվլէնմէք
նիեթթինտէիմ:

— Ֆագաթ մըն պէն քէնտի օլլումա հասար իթտի-
կիմի բէք էյի պիլիրսին:

— Պու իզովմաճըն իճրասը միւմքին տէյիլ տիր:

— Նի՛շին:

— Էվլէլ էմիրտէ պէն օ գըզա ալէագա իթմիլմ
տիր, քէնտիսինի քիմէէէ թէքը իթմէ՛մ: Սանիէն եէ-
կեանէ մալտուռուռուզ Մ գօնթ ԳուրաՎիէֆ՝ պու
տէրէճէ թէնէզզիւլ իտէմէգ... ալիմ թէաճիւպաէ
գալըր:

— Օ գըզ քի՛մ տիր:

— Ծէմլյեթի խայրիեթյի ումուքիեթ թարաֆըն-
տան գապուլ օլուռնուչ պիր գըզ տըր... Տիւչիւնմէ-
լիսինիզըր, թալիմ ու թէրպիեթսինի՝ Սագրէ-քէօր
մէքթէպինտէ ալմամըլ տըր:

— Պու գըզը նէ՛րէտէ պուլտուռ:

— Պիր լօգանթատա:

— Սանաաթը նէ՛ տիր:

— Պէսլէմէ տիր:

— Պու գըզը՞մը կասթօն Տօպէրիվին գըզը օլմագ
իւզրէ պանա թագաթիմ իթմէք ֆիքրինտէ պուլուռու-
եօրսուռ:

— Էվլէթ, վէ պուռնտան տահա միւռնապիլին պու-
լանա աչգ օլսուռն տէրիմ: Իչպու գըզ՝ կիւզէլ, ալիմ
վէ նամուսլու օլտուգտան պաչագա, իսթէնիլն շարթ-
լարը տախի հալի տիր: Պէսլէ պիր քէլէբիբէ մալիք
օլմագլըզ՝ էմալի նամէսպուգ պիր էսէրը մուվաֆ-
ֆագըլեթ տիր: Սիգ քէնտիսինէ իւչ միլեօն ֆրանգ
վէրիսէնիզ, իքիսինի տէ պէն ալըրսամ, սիգէ, միւ-

սիւս գօնթի Սէրժ Գուրապիէֆ իշին օն միւեօն գաւմը օլուր... Բօլին վէ պէն պիր քէրրէ է վիշնիրսէք, պի-
զիմ իքի երւզ պին ֆրանգ իրատըղլա մէմալիքի էճ-
նէպիեէտէ գէնկին կիպի եաշաեապիլիրիզ:

Գօնթէս. — (Հիտտէթլէ:) Տիմէք չու էսնատէ սէն
պանա շարթլար թայեին իտիեօրուս:

Ժարի. — (Թէպէսսիւմլէ:) Բէք Հադգանիեէթլէ
մուսմէլէ իտիեօրուս:

Գօնթէս. — (Ֆիքրինտէն:) Պու Հայլազտան սըգըլ-
մաեա պաշլաեօրուս: (Ալէնի:) Օ գըզա, իճրա իտէճէ-
կի վազիֆէեի խապէր վէրտին մի:

— Թապիլի:

— Հաքին պու եաբաղըն խալիւլիք տիր:

— Ասլա, շիւնքի պէն քէնտիսինէ սիգին խամիգի
վէրմէտիմ: Բօլին, եալընըզ, միւեօնլար սահիպի օլան
պիր բէտէրի պուլուստուղունու, վէ քէնտիսինի տէ-
րաղուշ իթմէեէ Հադըրլանմըշ խոուկինի պիլիպ, պաշ-
գա պիր շէյ պիլմէզ:

Մատամ Գուրապիէֆ, պու արա, օտա տէրուսին-
տէ հիտտէթլէ տօլաշմագտա օլուպ, շէրիքինին թէ-
շէպիլիւսաթընտան զիեատէսլլէ սըգըլմըշ իտի իտէ տէ,
աքօր պիր Հարէքէթտէ իշին թէմամլլէ պօզուլաճա-
ղընը պիլտիլինտէն, խահնախահ սիւքիւնէթլէ մէճպուր
պուլուսմագտա իտի, Պինտէն ալէյշ իֆատէեէ ա-
ղազլէ:

— Պէն օ գըզը կէօրմէլիեիմ, տէտի:

— Իսթէտիլինիզ գէման, ֆադաթ պէնիմ Հուզու-
րուստա կէօրէպիլիրօսինիզ:

— Բէք էյի. քէնտիսի նէրէտէ իգամիթ իթմէքտէ
տիր:

— Մահէլի իգամէթինի պիլտիրմէեէ լիւզում եօզ
տուր. քէնտիսինի պէն սիգէ կէթիրիրիմ:

— Օլուր. զաթէն թաճիլ իտէճէք սէպլպ եօզ
տուր, շիւնքի իշ կէօրէճէք վազըթ կէլմէտի:

— Պէնճէ էօյլէ տէյիւ... պէն պիր առ էվլէլ միւ-
եօնլարա սահիպ օլմագ իսթէրիմ: Հէմտէ օ միւեօնլա-
րա մահուպէն պանա պիր միգտար իսթիգրազ իթմէ-
նիզի բէճա իտէրիմ:

— Ագչիլէ ինթիեաճըն մը վար տըր:

— Էվլէթ, իլիուստէ գէվճէմ օլմագ գըզը պէս-
լէմէք իշին, ագչիլէ միւնթաճըմ:

Մատամ Գուրապիէֆ, շէքմէճէսինի սըզա, իւշ
տէօրթ առէտ պիլնէր ֆրանգըզ գայմէ չըգարտը, վէ
ժարի պուլուարը ալաղգտան սօսրա, Բօլինին ասընա
տայիր օլան էվրազը ալմաեա կիթմէք իւզրէ, մուֆա-
րազաթ իտէճէկի էսնատէ, գօնթէս:

— Պու ագչում, միւթատ օլան վազիֆէեի իյֆա
իթմէք իշին կէլմէլիսին, տէտի:

— Թամ սաաթ տօգուզտա պուրատա պուլունու-
րուս, տէյի միլգում ճէվապ վէրիպ, տիշարը չըգտը:

Մատամ Գուրապիէֆ եալընըզ գալաղընտա, հիտ-
տիթ վէ զադապընտան նաշի եումրու գլաղընը սըգա-
րագ, վէ աօտաղլարը աղարմը օլարագ, քէնտի քէն-
տիեէ աթիտէքի միւսահագաթտա պուլունտու:

— Պու Հայլազըն էֆքեարընը անլաեօրուս... պէ-
նի առէթա սօյմագ իսթէեօր: Իքի միւեօն քէնտիսինէ,
իւշ միւեօն տա պուլտուղու գըզա վէրմէք՝ պու օլուր
շէյ տէյիլ տիր: Պու Հէրիֆտէն եագաբը գուրթար-
մագ լազըմ կէլտիլինի անլաեօրուս, լաքին պուլուն
նա՞սըլ մուվաֆֆազ օլմալը:

«Քէնտրիսինի, Միշէլ Պէրնարըն գաթիլի օլաուզու իթհամըլլա, գաթըլիեհա՜ա կ'օնտէրմէքաէն պաւզա չարէ եօգ իսէ տէ, պու տարպէնին հանկը թարաֆ-տան վագը օլաուզունու անլաեարաք, Բրուսիալլա-րըն գաթիմ ճապուսու, վէ հէմ գօնթէս Գուարվէհի, հէմտէ Նաթիճա օլաուզումու խապէր վէրէրէք տիզը ինթիզամա գըլեամիտէճէկի չիւ պհէսիզ տիր, հէր հալ-տէ, պու եօլ իլէ միլեօնլարը կէաէն գաշըրըրմ»:

«Իմտի վագըթլա իշ կէօրմէք, վէ օխապիսի իգթի-տարսըդ գըլմագ իշին պիր վապըթա պուլմագ լագըմ տըր... պիր շէյ տիւ չիւնիւլիւրսէ, պուլունմատը գա-պիլ տիր»:

Գօնթէս, պու սէօզլէրաէն սօնրա քէսպի սիւքիւ-նէթլէ եագըլխանէսի էօնիւնաէ օթուրտու:

Ժարի, մատամ գօնթէսին նէգտինտէն մուֆարա-գաթընտան սօնրա, քէնտի խանէսինէ կիթտի, վէ Բա-լինէ պագը խալըրը վէ իւմիտպախը խապէրլէր վէր-տիքաէն սօնրա, մուայիէն օլան գահվիխանէկէ պիլ աղիմէ, Ժիւլին իլէ օրատա պուլուշտու, վէ միւ-գումաան, Բօլինին, 1867 յէնէսի նոյեմբերինին 16 նճր կիճէսի, Ծարիթէ խալըթախանէսինին գատէ մէլէրի իւ-րինէ պրագըլմը, վէ պուսուն իլպիլէլէրի իւզէրինտէ մարգա օլարագ F. D. հարֆլարը կէօրիւլմը, վէ թօրլու իլէ էլպիսէսինէ թութուրուլմուշ օլան պիր քեաղլուտա, խամին Բօլին օլաուզու վէ Աշ ալըգ ի-տուկի մուհարրէր պուլունմուշ օլաուզունու, վէ թաֆ-սիլաթը սայրիւնէի միւպէնին պիր գըթա էվրագը ախը իլէ, չօճուզուն իլպիլէլէրի իւզէրինտէ մէգըիւր իքի հարֆլարըն մէվճուտ օլմասընտան տօլաեը թէաճճիւպ իաէլէք, Բօլինին՝ Կասթօն Տօպէրիլին հագըգըլ գըղը

օլմասըն պիզգաթ գանն իթմէկէ պաշլաուր, Փազաթ պու զփն վէ չիւպհէսինի Ժիւլինէ իզհար իթմէկիւպ, անճագ խըտմէթի վագըաընա թէլէքըլուրն վատ իթ-միշ օլաուզու տիկէր պէշ եիւզ Փրանգըլք պանգնօ-թու տախի իթա իլէլտի, վէ մէրգում տէլիգանլը, մէգըիւր էվրագ քէնտի էլ եագըլմըլա եագըլմըլ օլուպ, պէլքի գագաէն պիր աիկէրի եէտինէ կէշէրէք, քէնտի-սինէ պիր ֆէնալըք վագը օլապիլիւր միւլահագտսընա մէպնի, պուսուն սուրէթինի պիզգաթ շէքմէսինի Ժա-րինէ րէճա իթտի, վէ օտախի գալմ վէ քեաղլու կէթիլտիւպ, մուճիլինճէ հարէքէթ իթտիքաէն սօնրա, Ժիւլին իլէ թօգալաշարագ, պիրլիքաէ գահվիխանէ-տէն չըգալըլար»:

Ժարի՜ խըզմէթինի իշֆա իթմէք իւզըլ, գօնթէսին խանէսինէ տօղրու կիթտիլի սըրատա, քէնտի քէն-տիէէ,

— Իսթէտիկիմ գէման սէրպէսթճէ իշ կէօրլպիլի-րիմ եարըն մաթլուպու մու արզլիլէմէք իւզըլ, ճէմիյ-նէթի խալրիէէյի ումու միլէէ միւրաճաաթ իտէճէէիմ, տէալի»:

Մ. աը Էօրպագըն օթիլինտէ, Բօղուն Սիւսի գա-րիլէէսինէ վուզու պուլան սէյեահաաթընըն հատիսէլէրի հագըլլաա չիշ պիր խապէր ալընմաուր, վէ Բընէ, Սէրթին Բօղա եագըլըլ թարգիլէ վէ աֆվըք մէք-թուպունու մէրգումէ վէրէլէք, յէթիճէսինտէն գորգմագաա օլաուզու տուլլուտու պու սուրէթլէ վա-գը օլմահաճուղըն անլաթալ»:

Մէգալուրէ կէնճ գըղ քէնտիլպիլ Բընէ արասընտա,

աչգ ու մուհապլէթլէրինէ տայր ճէրէեան իտէն միւ-
քեալէմէտէն վէ թարաֆէյնտէն իտիլէն վառարտան
պէրու, քէնտիտինի պալիթիեար ատտ իտիպ, գաւ-
պիւնտէ միւպէնմ պիր իւմիտ օլարաք, միսուտէն եա-
շամագ աա իտի:

Մատնագէլ ար Լօրպաք, բէտէրի իլէ քէնտի արա-
սընտա ճէրէեան իթմիլ օլան միւքեալէմէեէ տայր
պիր քէլիմէ պիլէ աղզընտան չըգարմանըպ, գարընտա-
շըյա Րօզուն իղալիվաճլարընը գուվլէտէն ֆիլիլէ կէ-
թիրմէք իւզրի: պաշլաաըղը թէշէպլիւսին տէվամը
իշին միւտայիտ վագթա պէքէմէքտէ իտի:

Էկէրչի մէղպուբէ, գարընտաշըյա մուհիպլէսի ա-
րասընտա վագը օլան աշլիալի պիլմիլ օլտ իտի, թաա-
միմաթընը պիր կիւն պիլէ թէշէլիր իթմէք իտի իտէ
տէ, նէ՛ չարէքի պու խուսուստա քէնտիտինին ասլա
մալիւմաթը պուլունմամագ-ոա իտի:

Րընէ, էլան գալպիւնի բէտէրինէ արղ իթմէկէ թէ-
րէտտիտ իտիպ, պու թէրէտտիւտիւ իտէ, բէտէրի
թարաֆընտան ճէվագը բէտտ ալաճաղը գօրգուսույա
օլմանըպ, պիր մահճուպլիյէթ հիտսինէ թապիլիյէթիւ-
տէն նաշի իտի, Լաքին գըղգարընտաշընը զարիպ
պիր մէրագըյա, պու աչգ ու մուհապլէթ մէսէլէսի հալլ
օլունտու: Շէպլէքի տօգթօր ար Լօրպաք, պիր չօգ
ղաղէթալար իլէ բէսալիլ մէվգութտեա աղօնէ օլտու-
ղունտան, գէվճէսիլէ գըղընը ալէաղատար գըլապիլլէն
բէսիմիլ զաղէթալարը վէ կիւնլիւք էվրագը հավատիոի
սալօնա կէթիրիլ իտի:

Պիր կիւն, իքի կէնճ գըղար, սալօնտա եալընըղ
օլուպ, Րօզ բիանօտա պիր բարշա չալմագտա, վէ
մատմագէլ Րընէ տալի Ֆիկարօ զաղէթաաընտա,

Ֆիւլճը Գիւրը սէրլէվհաը թահթընտա միւնտէրիճ պիր
մէգալէի օգոււմագտա իտի:

Օգուեանլարընըն տալի աշլաեապիլէճէկի վէճէ-
լէ, պու ֆալճը գարը, մէշնօր նաթիճա օլուպ, մու-
հարրիլի մէգալէ, պու գարընըն՝ էն կիզլի սըրրլարը
վէ միւսթագալէլի քէշֆ իաշալլիտիկինտէն պահսլա,
մէրգոււմէնին պու եօլտա պիր խալլի շայեանը թէաճ-
հիւպ քէշֆիեաթընը իշար իլլէմիլ իտի:

Րընէ, պու պէնտի թէքմիլլէն օգուտուգտան սօն-
րա, հէման եիւքսէք սէտա իլէ,

— Պէն տէ միւսթագալէլի աշլամագ իսթէրիմ, աէ-
տի վէ Րօզա խիթմագէն, — Աղիգէմ, պէնի տիւնլէ՛րմի-
սին, տէյի պէեան իլլէտի, վէ մէրգոււմէ բիեանօնու
պրագըպ արգասընա տէօնմէսինտէ,

— Նէ՞ իսթէրսին, սէվիլիւլիւմ, տէյի ճէվագ
վէրտի:

— Ֆիկարօնուն պէնտինի օգուտուն մու:

— Հա՛նկը պէնտինի:

— Ֆաղնը գաղնը պէնտինի:

— Խալլ, օգոււմաաըմ:

— Էօյլէ իտէ, օգու:

— Տիմէք մուհիմմ տիր:

— Անտէն գիւեատէ մուհիմմ պիր շէյ օլամագ:

Պու սուրէթլէ մատմագէլ Րընէ, մէքքիւր զաղէ-
թաըն Րօզա վէրտի, վէ օտալի իշար օլունտան պէն-
տի օգուտուգտան սօնրա,

— Հագըղէթէն զարիպ տիր, ֆաղաթ պունտա
բէք գիւեատէ միւսպալէղա օլմալը տըր, շիւնքի միւս-
թագալէլ եալընըղ ճէնապը Ալլահա այիտ օլուպ, ին-
սանըն տիրաեթի Նէ՛ տէրէճէ օլա, միւսթագալէլի,

վէ էտրարը մէճհուլէի քէշփ իտէմէզ, տէյի պէեան իյլէտի :

— Հաւպու քի պու պէնտտէ պազը վուգուաթ զիբր իտիմիշ տիր :

— Էկէր օ վուգուաթըն սըհէէթի թաոտիգ իտիլ-միշ օլտա իտի, ֆիլվազը զաեէթ իգնա իտիճի ատտ իտիլէպիլիր իտի, լաբին թաոտիգինէ տայիր սէրաշաթ եօգ տուր :

— Տիմէք սէն՝ քեաղըտ իլէ ֆալճըլըզա ինանմա-եօրսուն :

— Նալընըզ քեաղըտ իլէ տէյիլ, զէմանէմիգտէ գուլլաքըլան տիկէր վասըթալար իլէ տէ ֆալճըլըզա ինանմամ :

— Յազաթ բէք պիւեիլ ք զվաթ ֆալճըլըզա ինան-մըշլար սըր :

— Պիրինճի Նարպէօնուն մատմազէլ Լընօրմանա ֆալ աշտըրտըղըն իյմա իթմէք իսթէեօրսուն : Հաւպու քի պուտտան հիշ պիր նէթիճէ հասըլ օլմազ : Էն զէքի վէ ալիմ քիմնէլէր պիլէ, բէք չօգ զասֆէթէ թապի տիրէր :

— Ղազէթատաքի պէեանաթըն սահէն օլուպ օլմա-տըղընա պիզզաթ թէէմին օլունապիլիր :

Բօզ . - (Թէպէսսիւմլէ մուհիպպէսինէ պազարազ .) Ազիզէմ, ֆալընա պազտըրմադ մը իսթէեօրսուն :

— Էվվէթ, միւսթադպէլիսի անլաոմազ իսթէրիմ :

— Միւսթադպէլինտէն գօրգուն օլմաեըպ, պիլաքիս իւմիտլար օլտուղուն հալտէ, միւսթադպէլինի անլա-մազտա նէ՞ լիւզում վար տըր :

— Միւսթադպէլտէ պազը մէմուլին զայրի հալլէր վար քի, պիլինմէսի էհէմիլեթտէն խալի օլտմազ . -

Սէն տէ միւսթադպէլին քէշփ իտիլիրսէ մէմուն օ՞լ-մաղմըսըն :

— Զաթէն օ կիպի շէյլէրէ ինանմամքի մէմուն օլաեըմ :

— Շու մէշուր ֆալճը գարըեա կիթմէք իսթէր-միսին :

— Վալիտէն ըուլսաթ վէրիրսէ կիտէրիմ :

— Իշթէ օ օլմատը . պու թէքիֆիմ՝ սըրր գալ-մալը տըր : Պու ֆալճը Նաթիճա՝ սալը, բէնչէնպիհ վէ ճումաա իրթէսի կիւնէրի միւշթէրի գապուլ իտէր իմիշ . . . Պու կիւն տէ բէնչէնպիհ օլուպ, պիր ազտան վալիտէմ տիշարը չըգաճազ, վէ պիր խայլի զիգիթա վէրէճէք տիր . . . Պիզաէ, հէր կիւնքի կիպի թէնէզ-զիւհ իշին տիշարը չըգտըղըմըզտա, պիր արապա թու-թար, վէ ֆալմըզա պազտըրմազ իւզրէ Գօլիշէ սօ-գաղընա կիտէրիգ : Վազաա պու ֆալճընըն իսթէտիկի իւճրէթ զիեատէ իմիշ, լաքին բէտէրիմ, պէնիմ իշին ճէօմէրտճէ տալրանտըղընտան, ետիմտէ լիւզումուն-տան զիեատէ ագէմ վար տըր : Հալտէ, հալտէ, Բօ՞ղ, գարշը կէլէ, Հէմտէ իւզու բէճամ՝ կիւնաշըզ պիր շէյ տիր . . . Պու պապտէ միւսթէասսիւպտնէ հա-րէքէթ իտէճէկինի մէմուլ իթմէմ : Յալճը գարը նէ տէրսա տէսին, օլիշ իսթէտիկիմիզէ ինանըըզ . միւ-րաճաթաթմ, սըրֆ պիր արզուտան իպարէթ տիր : Պու արզու պէլքի տէ միւնասիպէթսիգ իսէ տէ, իսթ-րըմ իշին գապուլ էթ : Գապուլ իտիեօրսուն, տէ՞յիլ մի, ազիզէմ Բօզ :

Բընէ, պու բէճասընը օլ գաաար միւնասիր սու-րէթտէ արգ իյլէտի քի, կէնճ մուալլիմէսի գարը կէ-լէմէեիպ, մուվաֆֆադաթ կէօսթէրտիկինտէն, Բընէ՝

մէսէրրէթինտէն էլլէրինի պիրպիրինէ վուրտու, վէ պէլքի օն տէֆա մուհիպպէսինին երւզիւնիւ պուս խլէտի:

52

Էօյլէ թաամը խտիլիպ, Մ. տը Լօրպագ վէ օղու տիշարը չըգտըգլարը կիսի, Թէրէգ տախի վիզիթաւա-րընը վէրմէք իւզրէ, արապասընա րաքիպէն, օթէլ-տէն մուֆարագաթ իթտի, վէ խային վալիտէ, Թէ-մամիլլէ քէսպի իֆագաթ իթմիլ օլտուղունտան, Թաամտան սօնրա տիշարը չըգտը:

Իքի կէնճ գըզլար՝ ետընըգ գալտըգլարընտա, գա-րարլարընըն իճրասընա անէլէթէն հազըրլանտըլար, վէ օթէլտէն չըգտըգլարընտա, ճիվարտա վագը պիր արա-պալըգտան պիր արապաեա րաքիպ օլարագ, Ֆալճը գարընըն պուլուլունտուղու Գօլլիլէ սօգաղընա կիթտիլէր:

Օ կիւնիւ մէգպուրէնին նէգալինտէ պուլուլունտան միւշ-թէրիլէր, հէր վագըթտան ազ օլոււլ, պուլար տա րընէ իլէ Բօզ իշին մէճհուլ քիմէլէր իտիլէր: Պու իքի կէնճ գըզլար քէնտիլէրինի թանըթմամագ իշին, գալըն նիգապլար իլէ երւզլէրինի կիզլէմիլ իտիլէր:

Արապ խըզմէթճի Ժիւրիթէր՝ մէրգուլարա Ն վէ 7 նիւմէրօլարը վէրիպ, իքիսի տէ սըրալարընա պէքլէ-եհճէք իտիլէր:

Ագտէմճէ տախի պէեան իթտիկիմիզ վէճհլէ, Նա-թիճա գըեաֆէթինտէ ֆալճըլըգ իթմէքտէ օլան Ատէլ Ժէրար եալստ գօնթէս Գուրալլիէֆ, պուլունտուղու

Ֆալճըլըգ տախիթսինին տիվարընտա աշմըլ օլտուղու պիր տէլիքտէն թէնէֆֆիւսխանէեէ պագարագ, օրա-տա թօրլանմըլ օլանլարըն հէման ճիւմէսինի թանը-տըղը ճիհէթլէ, վէրէճէկի ճէվապլարը էվվէլճէ հաղըր-լար իտի:

Օ կիւնիւ տախի մէգքիւր տէլիքտէն պագտըղըն-տա, մատմագէլ տը Լօրպագ իլէ մուալլիմէսինի, երւզ-լէրինտէքի գալըն թիւլլէրինէ րազմէն թանըր:

Ալթը նիւմէրօնուս սըրապը կէլտիկինտէ, արապ Ժիւրիթէր, կէլիպ Բընէեի չաղըրտը, Ֆագաթ մէգ-պուրէ, Բօզու կէօթէրէրէք:

— Պիզ իքիմիզ պիրլիքտէ կէլիք, պիրլիքտէ տէ իշէրի կիրմէք իտիլէրիզ, ալտիկինտէն, խըզմէթ քեար՝ Նաթիճանըն րուխտաթընը պիլիսթիհալ, մէգպուրէ կէնճ գըզլարը, իքիսի պիրլիքտէ օլարագ, Ֆալճը գա-րընըն տախիթսինէ կիրտիրտի:

Իքիսի տախի պու օտանըն ֆալճըլըգա մախուս օլան էշեայը դարիպէսինի կէօրալիքլէրինտէ, իգհարը տէհէթ վէ թէաճհիւպ իթտիլէր: Օլ տէրէճէտէքի, մատմագէլ տը Լօրպագ, թէհէպպիւսիւ վագըընտան տօլաեը նատիմ պիլէ օլտու:

Մատամ Գուրալլիէֆ՝ ատի սէսինի թէսպիլ իտէ-րէք:

— Պուրաեա կէլմէքիկինիզ, շիւպէսիզ միւսթագ-պէլիսիզի քէշֆ իթտիրմէք իշին տիր, տէտի:

— Էվվէթ, իքիմիզտէ օ արղուտէեիզ, տէյի Բօզ ճէվապ վէրտի:

— Հէր պիրինիգէ ալըը ալըը ճէվապ վէրէպիլիլիմ, Բընէ: Օրապը մալիւմ, լաքին պէն, մուհիպպէմաէն պիւր շէյ կիզլէմէտիկիմ կիսի, անըն տա պէնտէն կիզ-

լի պիր սըրբը պուլունմատըղընտան, հէր պիրիմիզ, ետընըզ պուլունուընաընա սէրպէսթճէ իֆատէի հալ իտէպիրիսինիզ :

— Ատէթիմէ վէ պուրանըն նիգամթընա պու տէ-տէկինիզ մուղայիր իտէ տէ, սիզին իշին պու իսթիսնաիյ-նէթէ մուվաֆիադաթ իտէրիմ : — Եանըմա եազլաշըն վէ օթուընու :

Իբի կէնճ գըզլար, պիր ազ տիթրէնէրէք, նաթի-ճանըն կէսթէրաիկի իսէմէլէլէր իւզէրինտէ օթուը-տուլար : Ֆալճը դարը՝ իֆատէնէ ազալլէ :

— Միւսթազալէինիզի՝ քեազըտուար վասըթասըլլա մը քէշֆ իթտիրմէք իսթէրսինիզ, տէյի սիւալ իթտի : Բընէ : — Էլլէրի օգուևարազ քէշֆ իթմէլէիկի պի-լի՞րմիսինիզ :

Նաթիճա : — Ֆալճըլըզա մասսուս քեաֆֆէյի վէ-սայիթ իլէ միւսթազալէլի քէշֆ իտէպիրիմ :

— Պէն տէտիկիմ վասըթանէր թէրճին իտէրիմ :

— Բէք էյի, էյլէ իտէ էլտիվէնէրէիկի չըգարաղընտա :

— Էվվէլ էմիրտէ իսճրէթի լազըմէի թէնտիէն իթմէլէիկիմ լազըմ տըր, տէյիլ մի :

— Էվվէթ, պուրանըն ատէթի պու տուր :

— Պու մուսնէլէնին պէտէյի նէ՞ տիր :

— Ատամ պաշընա երւզ ֆրանգ տըր :

— Տիմէք իբի երւզ ֆրանգ վէրէճէեիզ :

— Էվվէթ :

— Բէք էյի :

Բընէ, պէյլէ տիէէրէք, քէսէսինտէն օն ատէտ լուի աթուընու չըգարըպ, տէօրթ քէօշէ պիւերէք պիր մասանըն գըրմըզը հօրթիւսիւ իւզէրինտէ տիզտի :

Պատէհու մէրգումէ, մուվազգաթ օլան հէնէճանը կէշմիշ օլմասըլլա, պիւա թէրէտտիւտ էլլինի ուզաթ-տը : Մատամ Գուրապիէֆ, Բընէնին Փամիլէասընը թանըտըզ ճիհէթլէ, պու սըրատաքի վագիֆէսի միւշ-քիլ տէյիլ իտի : Պինապէրին մէրգումէ, քէնսիինին էլտիվէնի էլլիլէ տօգթօրուս գըզընըն չըպազ էլինի թութուպ, պուընու չըզըլարընը տիգգաթը ֆէվգէ-լատէ իլէ թէճէսիւս իտիէօր կիպի կէօրիւնտիւ :

Պու թէտգիք, պիր իբի սանիլէն իմթիտատ իթ-տիքտէն սօնրա, նաթիճա՝ չու սէօզլէրի իրատ իթտի :

— Սիզ օն ետի եաշընտասընըզ... Սէպալէթինիզ խասթալըզլա կէշմիշ տիր... պու կիւն տախի սըճհէ-թինիզ զայիֆճէ օլտուղունտան, վէ իֆրաթ սինրլի պուլունուղունուզտան, ֆամիլէանըզ գիւսատէսիլէ տիւշարը կնտիլէ օլմագտա տըրլար :

Մատամ Գուրապիէֆ, բէք չօգ տէֆա տօգթօր տը Լօրպադըն, գըզընըն աշվալը սըճհիէսինտէն թէէս-սիւֆլէ պահս իթտիկինի իշիթմիշ օլտուղունտան, մէզքիւր սէօզլէրի՝ սուրէթի գալլիէտէ սէյլէմէքաթ իտի :

Բընէ : — (Միւէսիւր պիր թարգտա) : Կէնճ չաղմտա թէրբի տիւնեա իտէճէկիմ բէք էյի պիլիլիմ :

Նաթիճա : — Պէն սիզէ պէյլէ պիր շէյ տիմէէօրուս :

— Սիզ տիմէէօրուսնուզ, ֆազաթ պէն հիսս իտի-էօրուս :

— Պիւաքիւ հագգընըզտա վագը օլան միւտապաթ սանէսինտէ, քէսպի աֆլիլէթ իտէճէկինիզի անլա-էօրուս : Իւզէրինիզէ նէգարէթ իտէն քիմնէնին, հիգ-սիւսաթը ուպուտիլէթ քեաթանէ սինտէն պաշգա, ֆէն-նի թրպա մէհարէթի, վէ քիւտի հաեաթընտան գի-

եատէ սիգէ օլան մուհապպէթի, որհհէթ ու ափիեէ-
թինիգին իեատէսինէ մէտար վէ վասըթա օլաճադար
տըր, Օ քիմսէ իսէ, բէտէրինիգ օլտուղունտան, հագ-
գընըզտա պու եօլտա հիսսինեաթը պուլունմասընա
թէաճճիւպ օլունիւր մու:

Րընէ վէ Րօգ, քէմալը հայրէթլէ եէկտիկէրինէ պա
գըլտըլար, Պու հայրէթ հալի պիր իքի սանիյեէ տէ-
վամ իտիպ, պատէհու Րընէ,

— Պէնի սէվէն եալընը բէտէրի՛մ մի տիր, տէյի
սիւալ իթտի:

— Խայր, պիր վալիտէնիգտէ վար քի, սիգէ ֆէվ-
գէլատէ մուհապպէթի պուլունմագտա տըր:

— Հէրսի պու գատա՛ր մը:

— Խայր, տիկէր իքի քիշի վար քի, անլէր տախի
սիգի ֆէվգէլատէ սէվէրլէր:

— Քի՛մլէր տիրլէր:

— Պիրի՛ գարընտալընը, տիկէրի տէ գըգգարըն-
տալընը մագամընտա սէվտիկինիգ կէնճ պիր գըզ տըր:
Սիգ գէնկինսինիգ, գալպինիգ տէ բէք շէֆագաթլը
տըր... ճին կիպի ֆիքրինիգ վար տըր: Վալիտէյնի-
նիգտէն եիւզ պուլմուշ օլտուղունուզտան, հէր ար-
գունուզա իթթիպա իտիւմէսինի իսթէրսինիգ... Պիր
թասափուրունուզտա վար քի, պուենը գուվվէտէն
ֆիլիլէ կէլմէսի իշին խարար իտիեօրունուզ:

— Մուվաֆֆադ օլաճա՛դ մըեմմ:

— Էվվէթ:

Րընէ. — (Էլիւնի չէքէրէք:) Պիւմէք արզու իթտիկիմ
պու գատար իտի:

— Թասափուրունունուզուն նէ՛ ճինս օլտուղունու
սէյլէմէքիկիմի իսթէ՛մէզմիսինիգ:

— Սէյլէեէպիլի՞միսինիգ:

— Հայրիգ օլտուղունմ իւմ իշին միւմքինսիգ պիր շէյ
եօգ տուր:

Րընէ. — (Էլիւնի թէքրար Նաթիճաեա ուզաթարագ.)
Սէյլէեէն, տէտի:

Նաթիճա, մէզպուրէնին էլիւնի թութուպ, չիգըզ-
լարընը թէքրար տիգգաթլէ թէճէսսիւստէն սօնրա,

— Պու թասափուր՝ իզտիվաճա տայիր տիր, տէյի
պէեան խլէտի:

— Քէնտի իզտիվաճըմա՞ մը:

— Խայր, պիր տիկէրինին իզտիվաճընա:

Մատամ Գուրափիէֆ, մալիւմ օլան տուէլլօ վա-
գըասընտա, օլլունտան ալմըլ օլտուղու մալիւմաթ ի-
ճապընճա, օլ պապտէ եանըլմատըղընա էմին իտի:

Մատամ տը Լօրպադ, էլիւնի չէքտի, վէ հայրէթ վէ
հէման տէհէթլէ ֆալճը գարընա պագմաեա պաշլա-
տը, Նաթիճա իսէ, Րօգա խիթապէն,

— Սըրա սիգին տիր, մատմագէլ, տէտի. ֆագաթ
պու կէնճ գըզ՝ Նաթիճանըն միւսթագպէլի քէշէֆ իթ-
մէքտէքի մէհարէթինտէն պիգգաթ հայրան օլուպ,
քէնտինին էսրարընը տախի գահէրէ իւրաճ իտէճէ-
կինտէն գօրգտուղունտան, մուվաֆֆագաթ իթմէք
իսթէմէտի իսէ տէ, կէրէք Րընէնին խարարընա վէ կէ-
րէք Նաթիճանըն թէշվիպմիգ սէօլլէրինէ մուգափէ-
մէթ իտէմէեէրէք, քէնտիսի տախի էլիւնի ուզաթտը,
վէ ֆալճը գարը պու էլին չիգըզլարընը պիր իքի սա-
նիյեէ թէճէսսիւս վէ թէշադիգտէն սօնրա, շու սէօզ-
լէրի իրատ խլէտի:

— Սիգ եիկիրմի եալընը պիր ազ կէշմըշսինիգ տիր.
էօքսիւգսիւնիւզ, վալիտէնիգ քէյլիւ պիր գատըն օ.

լուսւ, պիր ազ միւտտէթ էվվէլ թէրքի հանաթ իթմիլ տիր: Զինէքլէր իւէ էթրաֆը իհաթա օլունմուշ օլան պիր խանէտէ տօղմուշ վէ պիւեհիմիւշսիւնիւզ վէ վա- լիտէնիդին վէֆաթընտան սօնրա, օ խանէեթի թէրք իթմիւշսիւնիւզ տիր: Շու էսնատէ իսէ, վազիեթիթինիւզ սատէ իսէ տէ, դանէթ միւթէպէր տիր: — էկէր եա- նըլըեթ իսէմ, խապէր վէրին:

Րօզ: — Ույր: մատամ, եանըլմաեթորսոննուզ:

Նաթիհա: — (Գէլամընա տէվամ իտէրէք:) Պու վա- զիեթիթինիւզ տէ մուվազգաթ օլուս, եազընտան թէպ- տիւ օլաճագ տըր: Սիդին իշէն բարլագ պիր միւսթագ- պէլ կէօրիւեթորմ: ... սիզ գէնկին վէ մէսուս օլաճագ- սընըզ, չիւնքի հէմ սէվիմէքտէսինիւզ, հէմ սէվմէք- տէսինիւզ:

Րօզ, շիտտէթլէ մարսըլտը, վէ կիւլիւմանէրէք քէնտիսինէ պագմագտա օլան Րընէեէ խաֆիէն աթֆը նազար իթտի:

Նաթիհա: — (Իֆատէսինէ տէվամլէ:) Սիդին սէվ- տիկիւնիւզ վէ մուհապպէթիթինի գագանմըլ օլտուղուննուզ քիմսէ, սահիպի ճէնագ, վէ միւսթագիմիւլ ալսէնագ պիր զաթ օլուս, պիր կիւն ճէմիյէթի պէշերիեէ տա- խիլիտէ պիւեհիւք պիր մէվքը սահիպի օլաճագ տըր քի, քէնտիսինին գէվճէսի օլաճաղընըզ ճիհէթլէ, օ մէվքընէ հիսսէտար օլաճագսընըզ: Զաթէն քէնտիսի սիզէ, արա ունուտուլմաեհաճա սուրէթտէ ուպու- տիեթ ասարը կէօթէրմիւշ տիր, շաթթա ահմագճա սիզի թահգիր իթմիւշ օլան ճահիլ պիր ատէմտէն ին- թիգամ ալմագ իւզրէ, պիր արա հաեաթընը պիւէ թէհիլքէեէ գօյմաեա հազըր պուլունմուշ իքէն, հէր նասըրա պուլուն էօնիւ ալընմըլ տըր:

Րօզ, պիրտէն պիրէ էլինի չէքտի, վէ հէեհճանըն- տան նաշի սէսի տիթրէեէրէք,

— էլվէրիր, մատամ, էլվէրիր, տէտի:

— Աճապա հագըգէթին խիաֆընտա պիր չէ՞ մի սէօյլէտիմ:

— Իվինիդէ ասա չիւպհէմ եօգ տուր, մատամ, ֆագաթ պուլունտան զիեատէ սէօզ սէօյլէմէնիդի խ- թէմէմ:

— Բէք էյի, մատմագէլ, մատէմքի պուլունտան զի- եատէ մալիւմաթ իսթէմէեթ իսէնիւզ, պաշա պիր տիեհճէկիմ գալմամըլ տըր:

Մատամ Գուրադիէֆ պու արա աեաղա գալըզպ, Րընէ իլէ Րօզ տախի գալըտըլար: Իքիօի տէ միւթէտ- սիր հալտէ օլուս, տիթրէմէքտէ խիլէր:

Պու արա ֆալճը գարը՝ Ժիւբիթէրի չաղըըզպ, իքի կէնճ գըզլարը տէհիլգէ գատար կէօթիւրմէսինի, վէ արգատան կէլէն նիւմէրօեու իշէրի կիրտիւմէսինի էմր իթտի: Մատմագէլ տը Լօրպագ իլէ Րօզ, արապալա- րընա րաքիպէն, էսնաի րահտէ, Րընէ՝ Րօղուէ էլլէ- րինի թութարագ:

— Հագըգէթին ազիգէմ, շու գարընըն պիլկիճլի- կինէ հիշ տիեհճէք եօգ տուր: քեաֆիէյի իֆատաթը տօղրու տուր: Սէն գարընտալըմ սէվիեթորսուէ, գա- րընտալըմտա սէնի սէվիեթոր: Մուհապպէթիթինիդի տէ պիրիպիրինիդէ իգրար իթմիւշսինիւզ տիր, տէտի:

Րօզ պաշընը էյտի, վէ ճէվապ վէրմէքսիզին եիւ- զիւ գըզարտը:

Րընէ: — Ազիլգէմ, պու եօլտա գըզարմաեա մահէլլ եօգ տուր: Պէն մուհապպէթիթինիդի չօգտան պէրու քէնֆ իթմիւշ խտիմ, վէ եանըլմաեթըմա օլ գատար

էմին խաւմբի, Նաթիճանըն պէեան իթտիկի իգտիվա-
ճըն պիրան էվվէլ իճրասը խուսուսընա տա կիզլիճէ
ջալըչըեօրում:

Բօզ. — Վայ, սէն պէնիմ իգտիվաճըմը մը տիւշիւ-
նիւեօրսուն:

— Էվվէթ, ֆազաթ ֆալճը գարընըն պէեան իթ-
տիկի հագարէթի պանա անլաթ... գարընտալըմ,
քէնտի հաեաթընը թէհլիքէէէ գօեարագ, քի՞մէ գար-
չը սէնի միւտաֆաա իթմէք իսթէմիշ տիր:

— Սէրժ Գուրալիէֆէ գարչը:

Բընէ. — (Թէաճճիւլլէ իքի էլլէրինի գափուշտուրա-
րագ.) Սէրժ Գուրալիէֆէ մի... չու մասխարա հէ-
րի՞Ֆ մի...

53

Բօզ, մէրգումուն նա՞սըլ քէնտիսինի պիր տուգա-
դա տիւշիւրմիւշ օլտուզունու, վէ Բընէ իլէ պիր տօս-
թունուն նէ՞ սուրէթլէ եարտըմընա եթիշիլէք, քէն-
տիսինի թէհլիքէտէն գուրթարտըգլարընը, վէ
մուսխարաէն Բընէ իլէ Սէրժ արասընտա պիր
տիւշէլլօ իճրասը մուգարէր իքէն, Սէրժին եազաղը
թարղիւէ մէքթուպլարը իւզէրինէ, տուշլլօնուն իճ-
րասընա մահէլլ գալմատըղընը, հիքեաեէ իթտի, վէ
մատմաղլ տը Լօրպագ, արապանըն իլինտէ իշպու հի-
քեաեէէ տինլէտիքէ, հէեհէճանընտան նաշի տիթրէ-
մէքտէ խալ, Նագլիլէթին խիթամընտա տա չու եօլ-
տա մուգապլէլէ իթտի:

— Օ հայլադ՝ սօն տէրէճէ չարգըն օլտուզունու պու-
տուրլթլէ իսպաթ իթմիշ տիր, ֆազաթ գարընտալըմ՝
անըն աֆվընը րէտտ իտէրէք, մէգըլու եօլտուզ հարէ-
քէթինի ճէգալանտըրմագ իւզրէ, պուրնունու վէ գու-
լագլարընը քէսմէլի խալ: Պուստան պէօյլէ պիր տահա
պէօյլէ պիր վագաա օլմահալը տըր: պուրնուն չարէօի
խսէ, Բընէնին՝ սանա զէվճ օլմասը տըր:

— Սուս օլ ազիզէմ:

— Նիշին սուս օլաճաղըմ... ֆալճը գարընըն քէշ-
ֆի վէճհլէ եազընտա իշպու իգտիվաճ իճրա խալիճէք
տիր: Սէն գարընտալըմը սէվիեօրսուն, գարընտալըմ
տա սէնի սէվիեօր, Պու մուհապլէթ սաեէսինտէ, սէր-
վէթ ու իգապլէ մալիք օլաճագսըն: Պալճը գարընըն
սէօյլէտիկի սէօզլէր պուշլար տըր, վէ պէն պու սէօզ-
լէրէ ինանըրմ: Մէրգումէ, պիզէ, քէնտի իլմի հագ-
գընտա չիւպհէ իթտիթպիլի պիր քէլիմէ պիլէ իրաա
իթմէտի, վէ պէն էօյլէ շէյլէր պիլիթիմքի, մէգպուրէ-
նին եալան սէօյլէմէմիշ օլտուզունու իսպաթ իթմէք-
տէ տիրլէր: Էվվէթ, Էվվէթ, եազընտա սէնի մատմ
տը Լօրպագ թէսմիւէէ իտէճէեմ, վէ օլ վագըթ հա-
զըգէթէն սէնին գըզգարընտալըն օլաճաղըմ: Իլիտի՞
եօրմուսուն, Բօզ, սէնին գըզգարընտալըն՝ օլաճաղըմ
տիեօրում: . . Ահ, նէ՞ մութլու պանա, սանա տա, տէ-
միլ մի: Սարըլ պանա, սէվիլիւլիմ, էօր պէնի գըզգա-
րընտալըմ:

Բընէ, պիզգաթ մուսլիմէսինէ սարըլարագ, եիւ-
զիւնիւ րէք շօգ քէրրէ պուս իթտի:

Օլ էսնատէ արապա՝ Ժարտէն տէ Բլանթ նամ պադ-
չէնին եազընընտա տուրմաղլէ, արապաճը, քէնտիսինի
կէնճ գըզլար թարաֆընտան վագը օլան իլիթար մու-

ճիւղինձէ արապաեը տուրտուրտու, վէ մէրգումէլէր աչաղը էնիւպ, կիւեա մէղքիւր պաղլէտէ միւթատլարը վէճէլէ թէնէղլիւհտէն ավտէթ իտիեօրլար կիւպի, եաեա օլարադ, Լինէ սօգաղընտաքի խանէէ կիթտիլէր։ Այնի վաղըթտա Մ. տը Լօրպլաղըն օղլու տախի Բարիստէն ավտէթ իթտիկինտէն, գըզգարընտաչը մէրգումէլէն գարըլաեղպ, իքի էլինի թութտու, վէ էօրսիւն իշին անլընը սուետուգտան սօնրա,

— Գա'րտաչըմ, իշին վա'ր մը տըր, տէտի։

— Շիմտիքի հալտէ եօգ տուր։ Լաքին սէվկիւլիւ գըզգարընտաչըմ, պու սիւալտէն մագսէտ նէ՞ տիր։

— Սանա բէք մուհիմմ վէ միւսթաճէլ տիեէճէերիմ վար տըր։

Տէլիգանլը կիւլէրէք,

— Պանա պիր տալա՞ մը իհալէ խտէճէքսին, տէտի։

— Էվվէթ։

— Բէք էյի, ավօգաթ, միւվէքքիլէսինին էվամիրինէ թապի տիր։ — Մտամաղէլ, դաթը ալինիլլէ խուսուսի տալրէմիլլէ կիտէլիմ մի։

— Էկէր, մէսիւ ավօգաթ, սիլզ թէնսիպ պուեուրուր իսէնիլ, բէք էյի կիտէլիմ։

— Մտամաղէլ, միւսաատէ պուեուրուրն քի, սիլզէ եօլ կէօսթէրէերիմ։

— Միւսաատէ տէյիլ, բէճա տախի իտէրիմ։

Պու խօշ սէօղլէրտէն սօնրա, Բընէ՝ Բօզա կիւլիւմ սէեէրէք պաղըպ, պատէհու գարընտաչըլա պիրլիքտէ, անըն խուսուսի իշ օտաւընա կիրտի։

Կէնճ ավօգաթ,

— Սէվկիւլիւմ, պու հարէքէթին լաթիֆէ՞ մի, եօգսա ճիւտի՞ մի տիր, տէյի սիւալ իթտի։

— Թէէմին իտէրիմքի, ճիւտի տիր։

— Իշ նէ՞ տիր։

— Իշ սանա տալիր տիր։

— Պանա տալիր մի տիր։

— Բօզա տա տալիր տիր։

Կէնճ ավօգաթ, կէօղլէրինին պէեաղընա գատար գըզարըպ,

— Բօզա՞ մը, տէյի թէքրարլատը։

— Էվվէթ... գա'րտաչըմ, պանա օեուս օլամաղ...

վազաա իքինիլտէ դաեէթ էսրար սաղլամադտասընըլ, լաքին պէն տէ պէլլի իթմէեէրէք, աղ մուտագքըք վէ գուրնաղ տէյիլիմ։ Շէյլէքի պէնտէն պիր շէյ կիլլէնէմէզ, Կէրշի պէնի քէնտիւնիլլէ մահրէմի էսրար գըլմաղըղընը վաղիֆէտէն իտի իսէ տէ, սիլզ պուեու եաբմամաղըլա պէրապէր, պէն հէր շէյի պիլիրիմ։ Սէվկիւլիւ պիրատէրիմ, սէն Բօզու սէվիեօրսուսն, սէվմէեէ տէ հազըն վար տըր, շիւնքի օ տա սէնի հատտէն զիեատէ սէվիեօր... Ահմադ վէ շաչըն պիր հէրիֆ՝ Բօզու աղըր տուրէթտէ թահգիր իթմիլ օլտուղու հալտէ, սէն մէղպուրէերի միւտաֆաա իթմիլսին, վէ օ հայաղըլ լաեղք օլտուղու սուրէթտէ ճէգալանտըրմաղըղըն ճայիլիլլէն, պուեու եաբմամըչսըն... Բօզուն պուրատարի վաղիեէթի՝ եալընըլ սաթհի մուհաքէմէ իտէն քիմսէլէրին նազարընտա նէվիմա քիւշիւքիւք օլուպ, Սէրժ Գուրալլիէֆին հարէքէթի վաղըսընա տիկէրլէր տէ իմթիսալ իտէպիլիրլէր։ — Սէն պու խուսուսու տիւլիւնտիւն մի։

«Տիւլիւնտիւն, տէյիլ մի, իմաի, Բօզուն բէշինէ տիւլէպիլլէն ալըլարըն պու հարէքէթինէ իսթտա՞ վէրմէք իշին, եալընըլ պիր շարէ վար տըր։ Օ շարէերի՝

սէն պէնտէն էյի պիւրիսին : Բօզա , գըզգարընտաշըմ
կիպի մուհապպէիէիմ պուլուհտուղու մալիւմիւն տիւր :
Անճադ պու մուհապպէիթ խըսըմըդէ ճիւղէիլէ տէյիլ
տիր : պուհտան պէոյլէ խըսըմըդէլա օլմասըն խաթէրիմ :

— Օլանը կէշէնի քէնտիսինտէն մի խապէր ալտըն :

— Օնտան պիւր խապէր ալմադ իւզրէ չօդ խարար
իթտիմ : . . Փազաթ սէն պէնիմ սիւալիմէ ճէվապ վէր-
մէեօրսուն : Բօզու սէվիւօրմուսուն :

— Էջճան ու ալիւ սէվէրիմ :

— Օհալտէ մուհապպէիթիւնի բէտէրիմիզէ նիշին
պէնան իթմէեօրսուն :

— Վազաս մուհապպէիթիմի բէտէրիմիզէ պիւտիր-
մէկէ պէնիմտէ էշտտի արգուս վար իսէ տէ , գօր-
գուեօրսուս :

— Նէտէն գօրգուեօրսուն :

— Բէտէրիմիզին վէրէճէկի ճէվապտան :

— Իշթէ պուհնա պօշ պիր գօրգու տէրէր : Բէտէ-
րիմիզիւ սէնին արգուհա մուվաֆիադաթ խտէճէկինէ
էմին օլմադ տէրէճէսինտէ թանըսըն . . Բընէ , պէնի
տինլէ , վէ գըզգարընտաշընըն վէրէճէկի նասիհաթա
սիւլուք էթ : Պու ագլամտան գալպիւնի բէտէրիմի
աջ . . հէր շէյի քէնտիսինէ սէոյլէ . . սազըն պիւր շէյ
կիզլէմէնէսին :

— Մանէմքի սէն պէոյլէ խաթէեօրսուն , բէք էյի ,
պու ագլամ բէտէրիմի կէօրէճէնիմ :

— Պէն տէ սէնի թէճէմին խաթիւմքի , դաթէն էվվէլ-
ճէ գազանըմը մագամընտա ատտ իթտիիմ պու տա-
վաեը միւտաֆիաս իթմէքտէ կիւզիւք կէօրմէէճէք-
սին : (Գարընտաշընա թէվազու խալրէք) Ավօգաթ է-
ֆիշտի , դաթը ալինիզի թաստի իլէ , պիր գաշ տա-

գըզա պէնտէնիզլէ միւլադաթա մուվաֆիադաթ պու-
հուրմանըդտան տօլաեը արզը թէշէքքիւր խտէրիմ :
Բէճա խտէրիմ , պու միւրաճաթըմըն պէտէլի նէօ տիր :

— Պիր պուհսէճիք տիր , սէվկիւլիւ գըզգարընտաշըմ :

— Եալընըզ պիր պուհսէճիք քետֆի տէյիլ տիր :
Պէն օլ գատար դէնկինիմքի , սիզէ օն պուհսէ պիլէ վէ-
րիւրիմ :

Կէնճ գըզ , տէրհալ գարընտաշընըն պօզապընա սա-
րըլարադ , պէլքի երկիրմի տէֆա պուս իթտիքտէն
սօնրա , քէյֆիլ սուրէթտէ օրատան մուֆարադաթ
իթտի :

Ագլամըն սաաթ եէտիսի չալտը , վէ օ կիւնիւ ագ-
լամ թաամընը խարիճտէ իթմէքտէ օլան մատամ էօ-
թէնի Տօմօնտան մատա , թէքմիլ ֆամիլեա խալգը
թաամ սալաընտա թօրլանմըշլար խտի :

Թաամ բէք ազ վազըթ իմթիտատ խտիւզ , Մ. տը
Լօրսպադ ֆէննի պիր իճթիմատէ հազըր պուլուհմադ
իւզրէ տիշարը չըզմասը լազըմ կէլաիկինտէն , Թէրէզ
վէ տիկէրլէրի սաաթ օնա գատար սալօնտա վազըթ
կէշիրտիքտէն սօնրա , ճիւմիսի տէ օտալարընա չէքի-
տիլէր :

Բընէ , քէնտի իշ տալրէսինտէ եալընըզ գալտըղն-
տա , պու եալընըզըլը օ կիւնիւ գըզգարընտաշընտան
իշիթմիշ օլտուղու սէօզլըր իւզրիւնէ տիւշիւնմէք վէ
մուհապպէիթիւն բէտէրիւնէ պիւտիրմէք գարարընը թէճէյ-
հիտ իթմէք իւզրէ , միւսայիտ պիր ֆըրսաթ ատտ
իթտի :

Միքդուսուն , մուհապպէիթիւն բէտէրիւնէ պիւտիր-
մէք խուսուսընտա գօրգուսու պուլուհտուղուհու պէ-

եան իթմիչ իտիք, Բընէնին գօրգուսու՝ բէտէրինտէն ճէվապը ըտտ ալաճաղընտան նաչի օլմաեըպ, Բօզ հազգընտա մէնֆաաթ բէրէսթիք կիպի պիր սուրի զաննա սէպէպլյեթ վէրէպլէճէկի ինթիմալինէ մէպնի իտի, Հալպուե քի գալպինին մէգըբուր սըրրընը գըզգաւընտաղը պիւտիկի կիպի, բէտէրիյէ վալիտէսինին տալիս իշիտէպլէճէքլէրինտէն, վէ տնէրին, քէնտիլէրինէ պէեանը էսրար իլէ, շուսուսն պուսուսն տիլինէ տիւմէքլիկին էօնիւնիւ ալմամասընտան ուօլաեթ թէաճճիւպ իտէճէքլէրինէ մաճէլ վէրմիշ օլաճաղընտան, պուսուսն տէօյլէ մէգըբուր սըրրը սազալաեամաեաճաղը տէրքեար իտի:

Պինապէրին բէտէրինին ալտէթինէ պէքլէեիպ, եաթադ օտասընա կիթմէզտէն էվլէլ, պէրմիւթատ իշ օտասընտա գալտըղը պիր գաշ տազըգա վազըթտան իսթիֆատէ պիրլէ, գալպինին սըրրընը մէրգուսա եանի բէտէրինէ պէեան իթմէկէ գարար վէրտի:

Բընէնին տալիւսի, օթէլին իքինճի գաթընտա վէ մատամ Տօմօնուս տալիւսի իթթիսալինտէ իտի, Իքի տալիւսին արասընտա պիր գաբուս պուլուսուս, Փադաթ պու գաբուսուսն էօնիւնէ էշեայը պէլթիեէտէն պիր շէյ գօնուլմուշ օլմաղլէ, իսթիլաթը գաթթ իտիլիլ իտի:

Էօթէնի Տօմօն, վազաա իպթիտալարը պու հալտէն սըգըլմըշ իտի իսէ տէ, քէնտիսի էհլի մէրադ օլտուղուստան, վէ եանընտաքի տալիւստէ ճէրէեան իտէճէք միւքեալէմէլէրի տինլէեէպլէճէկինտէն, մուալալաբէն մէգըբուր հալտէն մէմուսն պիլէ օլմուշ իտի:

Բընէնին Ֆիքրի՝ պալէատէ պէեան իթտիլիլմիգ միւլահազաթիւա պիր խայլի միւստտէթ մէշղուլ օլտուգ-

տան սօնրա, մէրգուս, բէտէրինին մուվասըլէթինէ ինթիլաբէն, պիր գաշ կիւնտէն հուգուրը մաճէլմէտէ միւտաֆաա իտէճէկի պիր տալմանըն էվրազընը թէտգիգէ պաշլատը, վէ պու իշէ օլ գատար տալտը քի, ույգուսուգ գալմասընըն սէպէպի հազըգիսինի պիլէ ուսուլտու, վէ մատամ Տօմօնուս տալիւսինէ ալտէթինի իշիտէմէտի:

Պու սուրէթլէ մէրգուս իշինէ տալմըշ օլտուղու վէ էվրադը միւթէատտիտէի միւթալէա իթմէքտէ պուլուսուղու հալտէ, պաղթէթէն գաբուսու շալընտըղընտան, սարսըլտը վէ պաշընը գալտըրուս կիւրին տէտի:

Գարու աշըլըպ, Մ. տը Լօրպադ, էլինտէ պիր շամատան թութմուշ օլարադ, էշիկին իւզէրինտէ գահիր օլտու, վէ Բընէ՝ գարըլաեարադ:

— Սիգմիսինիգ, էֆէնտի բէտէր, տիմէսինտէ, տօգթօր իշէրի կիրպ, արգատան դարուսու գարատը, վէ էլինտէքի շամատանը պիր եէրէ վաղ իլէ,

— Ինթիմամըլ խայլի միւտտէթ տէվամ իթտիլիկինտէն, հէնուգ ալտէթ իտիեօրուս... Օտանտա ԸՂԵ կէօրալուստէ, աճապա ԸՂԵՂԵՂ սէօնալիւսմէքսիլին ույգուսա՞մը տալմըշ օլտուղուսու զանն իլէ, թահգըգը քէյֆիեթթ իթմէք իսթէտիւմ, տէտի:

— Խայր, բէտէր, ուսուսմաեըպ շալըլըեօրտուս:
— Ույգուսն եօգ մու տուր:
— Խայր, էֆէնտի բէտէր:

Մ. տը Լօրպադ, պիր իսկէմէտ ալըպ, կէօրիւմէք ֆիքրինտէ պուլուսան պիր քիմսէ կիպի օլուսուսն եանընտա օթուրտու:

Բընէ իշին, գալպինի բէտէրինէ աշմագըղըն թամ
Բ—150

վազթը իտի իսէ տէ, սէօզէ նասըլ պաշլաեըպ, միւ-
քեպլէմէեի՝ հէտէֆի մաքսէտի օլան նօգթաեա նէ՞
սուրէթլէ կէթիրէճէկինի պիլմէեօրտու:

Մ. տը Լօրպադ, օղլունա սըրա պրազմաեըպ, քէն-
տիսի շու վէճհլէ քէլամա իպթիտար խլէտի:

— Սէնի ուեանըգ պուլտուղումա մէմնուն, օլտում,
չիւնքի սանա պազը տիեէճէկիմ օլտուղու հալտէ, պիր
վազըթտան պէրու պու արզումու իճրա իթմէկէ միւ-
սայիտ վազըթ պուլամաեօրտում: Պէնիմ պօշ օլտու-
ղում զէման սէն պօշ օլմաեօրտուն, վէ պունտան գա-
թինապար սէնինլէ կէօրիւշէճէք օլտուղում մատուլէր
հազգընտա ուզուն միւտաէթ տիւշիւնմէեէ միւհթամ՝
իտիմ:

Կէնճ ալօգաթ, թէաճճիւպլէ բէտէրինէ պազարադ,
վէ կիւլիւմէեհլէք:

— Իգրար իտէրիմքի, էֆէնտի բէտէր, պէնի ֆէվ-
պէլատէ մէրադտա պրազըեօրտունուգ, տէտի:

— Բընէ, պու սօն կիճէլէրտէն պիրինտէ զարիպ
պիր բիւեա կէօրտիւմ:

— Ըիւեա՞մը:

— Էվլէթ:

— Էֆէնտի բէտէր, բիւեաեա ինանտըղընը սալա
իշիթմէմիշ իտիմ: Կէօրտիւկիւն բիւեա նէ՞եէ տայիրտիր:

Օլ էսնատէ տօգթօր կէօզլէրինի, իլսթիլաթը մէն
իտիմիշ օլան գաբուեա աֆթ իթտի:

Էկէր պու գաբու աիր թարաֆտան օ պիր թարա-
ֆը կէօրիւնէպիւնէճէք սուրէթտէ օլտա իտի, Մ. տը
Լօրպադ, մատամ Տօմօնուն՝ գուլաղընը գաբուեա տա-
եաթարադ տինլէմէքտէ օլտուղունու կէօրէպիւնէճէք
իտի:

Մէրգումէ, քէնտի օտասընա կիրմէսինտէն շէնտ
տազըգա սօնրա, տամատընըն սէսինի իշիտիպ, իչէր-
տէ սէօլլէնէճէք սէօզլէրի տինլէմէք արգուսունա
տիւշտիւ, վէ պուլունտուղու մահէլլտէն հէր սէօզիւ
իշիթմէսի դապիլ իտի:

Անճագ բիւեա լազըրտըսընը իշիտինճէ, միւքեա-
լէմէեի վազընըն էհէմիլեէթսիզ օլաճաղընը գանն իլէ,
եաթմաղա հազըրլանըրքէն, տօգթօրուն աթիտէքի
սէօզիւ՝ մէրգումէեի տուրտուրտու: Մէրգում, քէլա-
մընա շու եօլտա տէվամ իթտի:

— Կէօրտիւկիւմ բիւեա շու տուրքի, պէն քէնտի
իշ օտամտա մէշղուլ օլտուղում սըրատա, գըգգարըն-
տաշըն կէլէրէք, սանա, լէֆէնտի բէտէր, Բընէ պիր
գըգա աշղգ օլմուշ տուր... Փազիր պիր գըգ սէվիեօր
իսէ տէ, իգրարէ ճէսարէթ իտէմէեօր՝ տէտի:

Կէնճ ալօգաթ պիր գաշ շանլյէ գատար քէմալը
հայրէթ վէ թէէսսիրէ տիւշտա օլարադ, տիլսիզ կի-
պի տուրտու իսէ տէ, օ պիր թարաֆտան տա քէնտի-
սինին պաշլամատըղը պիր միւքեալէմէեէ բէտէրի-
նին պաշլամատընտան տօլաեը ֆէվպէլատէ մէմնուն
օլտու:

Նիհաեէթ մէրգում տէլիգանը,

— Էֆէնտի բէտէր, պու շէնի գըգգարընտաշըմ մը
սանա սէօլլէտի, տէտի:

— Էվլէթ, բիւեամտա օ սէօլլէտի:

— Ֆառաքանք պէտքէ պիտի դանն քէնտիտիտէ նա՞մը
հասըլ օլունը տուր :

— Սէվկիւլիւ օլունը, պու զանն բէք թապիւր տիր :
Բընէ . — (Գաթիւ պիտի դարար վիւրէրէք) : Էֆէնտի
բէտէր, բիւեան սէնի ալտաթմամըլ տըր, վէ սէվկիւ-
լիւ զըզգարընտալըմտախի, հէր քէս կիպի քէնտիտիտին
տէ պիւլմէտիտինի զանն իթտիկիւմ պիր խուսուտու՝ մու-
հազգաք սուրէթտէ քէշֆ իթմիւլ տիր . . . Էվլէթ, բէ-
տէր էֆէնտի, պէն պիր զըզը Էզճան ու տիւ սէվէրիմ :
Կէնճ ալօգաթ պու սէօլէրի սէյյէքքէն, կէօլէրի
վէ կանազլարը զըզարմադտա խաի :

Իսթիլաթը մէն խաիլմիջ օլան գաբուհուն արգա-
պընտա տուրան Էօթէնի Տօմօն, բէտէր իլէ Էվլատ
արտաընտա ճէրէեան խաէն միւքեալէմէեի զանէթ մու-
հիմմ աոտ իթմիւլ օլմաընտան նաշի խաի քի, տուր-
տուղու մահէլի թէրք իթմէք շէյյէ տուրուտն, տիգ-
գաթընը արթըրմիւլ օլարաք տինէմէքաէ խաի : Հաթ-
թա միւքեալէմէնի ուղղեաճաղընը տնիտարընտան,
սէսիգճէ պիր խաիլմէ տիւլ, գաբուհուն արգասընտա
օթուրտու :

Մ. տը Լօրպադէ՝ օլունուտն հէեէճանընը վէ սէսին-
տէքի թէէսիւրիւ հիտա խաէրէք :

— Տիմէք, իֆատէի վադըան ճիտաի տիր, տէտի :

— Էվլէթ, բէտէր էֆէնտի, բէք ճիտաի տիր :

— Պուստան էվլէլ նիլին պանա պու պապուտ պիր
շէյ սէյյէմէտին :

Բընէ, պիր էօլիւր պէեան իթմէք իսթէտի խա տէ,
միւքթէտիր օլամաըլ, վէ բէտէրի շու եօլտա քէլամընա
տէվամ իլլտի :

— Տիմէք պանա էմիլիէթին եօգ տուր, տիմէք

էօգ տէֆա սանա սէյյէտիկիմի վէ պու տէֆա տալի
թէքարա իթտիկիմի ունութտուն . շէյյէքի, հաեաթը
պէշէրիէէնի աշվալինէ սէնտէն տաշա զիւեառէ թէճ-
րիւպէքեար օլտուղուտան, սէնին էյի պիր տօսթուն,
վէ նէվլմա պիւլէլէք գարընտալըն օլմաք իսթէրիմ :

— Պիլիւրիմ, էֆէնտի բէտէր, պիլիւրիմ :

— Պիլտիկին հալտէ ունութմամալը խաին : Պէնտէն
տուլաը շիւպճէ իթմէմէլի խաին :

— Էֆէնտի բէտէր, բէճա իտէրիմ, հադգընտա էմ-
նիլիէթտիգ պուլունմուշում տէյի պէնի իթէամ իթմէ,
շիւնքի հադգսըլլըք արը : Շիմտիէ գատար պու խու-
սուտա պահս իթմէքքիլիմ, մահաք սէվտիկիմ գը-
զըն՝ պանա մուհապէթի օլուպ օլմատըլընը պիլմէ-
տիկիմ իլին խաի :

— Շիմտի պիլիւրիմին :

— Շիմտի պու խուսուտա շիւպճէմ եօգ տուր,
վէ հէնուգ ուեու մամալըլըմտա, պու կիճէ, սէնին
ալտէթինտէ, հիսսիւթըմը վէ միւսթեադպէլ հադ-
գընտաքի թասալվուրաթըմը սանա պիլտիլմէք իլին
խաի :

— Սէվտիկին զըզ քիմ տիր :

— Բիւ օլտուղուտու զըզգարընտալըմ սանա սէյ-
լէմէտի մի :

— Գըզգարընտալըն պանա քիմաէնին խաիին վէր-
մէտի : Օ խուսուտա սէն պանա պիլտիլմէքին :

Բընէ, հէեէճանը աղիմիւտէն նաշի պօղուլմադ տէ-
րիճէնիտէ թաղիւր օլունուեօրտու խա տէ, բիւճաթ
վէ թէրլտաիւտ իթմէք գապիլ օլամաըլընտան,

— Էֆէնտի բէտէր, պիլիւրիմ . . . սէվտիկիմ գըզ՝
Բօզ տուր, տէյի պէեան իլլտի :

Մ. տը Լօրպապ, թէյաճճիւսկէ րէֆը սէտա իթտի-
կինտէն, թամ օլ էսնատէ Կանընտաքը օտատան, մա-
տամ Տօմօնուն չըգարտըղը նիտանէ իշխէմէտի։ Մէր-
գուսէ, տէհէթինտէն նաշի լէհճէտի սօլմուչ օլտուղու
հարտէ, օթուրտուղու իսկէմէտէն պիրտէն պիրէ անա-
ղա գալգար։

Մ. տը Լօրպապ, քէլամա տէվամ իտէրէք,

— Բօ՞ղ մու... զըզգարընտաշընըն մուալլիմէսի՞ մի,
տէտի։

— Էվվէթ, էֆէնտի րէտէր։

— Պու խոսոտուսու քէշֆ իթմէլի իտիմ... չիւպհէ
իթմէլի իտիմ։

— Բօզու սէվմէմէք միւմքինսիք իտի, տէյիլ մի,
էֆէնտի րէտէր։

Տօգթօր ճէվապ վէրմէտի, վէ պիր գաշ սանիյե
սօնրա, քէնտի քէնտիեէ սէօյլըճէսինէ շու սէօյլէրի
իրատ իթտի։

— Պիգ ինտանլար՝ հէր պիր անարտա տտէմէրիգ,
Քէմալէթ չաղընտ վասըլ օլտուղուսուգտա, վապթլլէ
կէնճ օլտուղուսուգու խաթըրլամասօրուգ... քէնտի
էվատլարըմըղըն տալի կէնճ օլտուգլարընը ունուսու-
եօրուգ... Իշէ կիւճէ, իլմէ վէ սէրվէթ ու հըրսը շանա
տալըպ, եուվամըղը գուրտուղուսուգլիւն, պիրգի թաա-
գիպ իտէնլէրին տէ, քէնտի եուվալարընը գուրմասա տը-
ղու վէ հագգլարը օլտուղուսու տալ տիւշիւնմէ եօրուգ՝

— Նիհանէթ, էֆէնտի րէտէր, ինթիխապըմը թաա-
վիպ իտիեօ՞րմուսուն։

Մ. տը Լօրպապ, իսթիւարը սիւքիւթ իթտիկին-
տէն, րընէ, էնտիշէ իլէ րէտէրինէ պագարագ վէ սէ-
սի տիթրէեէրէք։

— Նիշին ճէվապ վէրմէլէօրսուն, էֆէնտի րէտէր.
օ կէնճ գըղը սէվտիկիմտէն աօլանը թէէսիլէֆ միւ ի-
տիեօրսուն։ Մէգապուրէնին՝ սէնին թէվէճճիւս վէ րիա-
եէթինէ մագհար օլմուչ օլտուղուսու գանն իթմէլի-
կիմլէ, աճապա Կանըլը՝ եօրմուսուն։

— ինայր, Կանըլմասօրսուն։

— Մէգապուրէեէ թէվէճճիւսիւ ազիմին եօ՞գ մու
տուր։

— Էվվէթ, հագըգի թէվէճճիւսիւմ վար տըր։

— Կիւզէլ տիւր, տէյիլ մի։

— Էվվէթ, ֆէվգէլատէ կիւզէլ տիւր։

— Թէրպիեէլի, ալիւմ, լաթիֆ վէ համիյեէթլի պիր
գըղ օլտուղուսու տա թէսլիմ իթմէգմիսին։

— Հայ հայ, թէսլիմ իտէրիմ։

— Նամուսքեարըղընա տա շիւպհէ իտէմէգսին տէյի
գանն իտէրիմ։

— Էկեր շիւպհէ իթսէ իտիմ, քէնտիսինի՝ գըզգա-
րընտաշընա րէֆիգէ թայեին իթմէգ իտիմ։

— Տիմէք, էֆէնտի րէտէր, մէգապուրէտէ հիշ պիր
գուսուր պուլմասօրսուն։

— Ասա։

— Տիմէք մէգապուրէեէ սէվմէլիկիւմ, թապիլի տիւր։

— Պուսու տա տիմէօրսուն։

— Էօյլէ իսէ պու աշգ ու մուհապպէթէ նէ՞ կէօնա
իթիւրագ օլուսնապիլիւր։ Բօզուս ֆագըրը հալի՞մի։ Լա-
քին, էֆէնտի րէտէր, պէն սէնի էյի թանըմըշմ
տըր. աշգ ու մուհապպէթ եէրինէ պիր թօրպա ալ-
թուս վազ իտէնլէրտէն, վէ պիւթիւն էօմրիւն սաա-
տէթինէ ալիտ պիր մէսէլէտէ, քէնտի մուգապէլաթ
մուհարըրլէրինէ միւրաճաաթ իթմէքտէն պաշգա պիր

Հէյ եւրամեանդարտան օլմատըղընա էմինիմ, Զաթէն սէն, էֆէնտի բէտէր, վազթիյլէ սէվլիմէեէ լաեւք օլան վալիտէմիզլէ էվլէնէրէք, վէ անըն զէնկին օլմատըղընա էնէմիլեէթ վէրմէեէրէք, զիքը իթտիկիմ էվսաֆընը իսպաթ իթմիշին տիր, տէյիլ մի:

— Հազգըն վար տըր, օղուս, ֆազաթ սէրվէթ տէ բէտտ օլունաճազ պիր շէյ տէյիլ տիր: Եալընըզ հիսսիեաթլա եաշանըլամազ. տօղաճազ չօճուզլար շէյլէ տուրսուն, էնէմիլեէթի մատտիեէէ հայիզ էյոյլ մէսէլէլէր վար քի, նէ՝ գատար էնէմիլեէթտէն արի կէօրիւնաէլէր, երինէ ֆէվզէլատէ նազարը տիգաթըը ճալիպ տիրէր:

— Էֆէնտի բէտէր, ումուսիլեէթ նօգթաի նազաբըլա պէլքի հազգըն վար տըր, լաքին վալիտէմին միրասը, պէնիմ իշին պիւեիւք պիր սէրվէթ տիմէք օլմատըլա, իշպուս մէնաֆիլի մատտիեէ ֆիքըրիմ իշպալ իտէմէզլէր: Պունտան գաթինադար, պէն պիր տափա վէքիլիեթ, միւշթէրիլէրիմ վար տըր, վէ խայլիճէ ճէճրէթլէր արմեա պաշլամըլըմ տըր: Իզգէթի նէսֆ, ճէ միւպալէղա իթմէքսիզին, քէնտի զայրէթ վէ տիրաեէթիմէ վազիլեէթի նազաթիլեէմի թէվսի իտէպիլէճէ կիմի մէմուլ իթմէքսէիլիմ իմտի, պիր ատէմին, պիր գատընըն սէրվէթի սաեէսինտէ էնլի սէրվէթ օլմատըն իտէ, քէնտի տիրաեէթիյլէ էնլի սէրվէթ օլմատըն էվլէա տէյիլ մի տիր:

— Հալպուս քի պու խուսուսա գաթիէն մուվաֆֆազաթ իթմէզտէն էվլէլ, իշի զէվճէմէ տալի պիր տիրմէքլիլիմ ճայիլզ վէ միւնասիպիթ տիր: Հէր նէ գատար քէնտի սէնին էյոյ վալիտէն իտէ տէ, երինէ հազգըի վալիտէ սաեւըր: Մատտէ՝ միւսթազ-

պէլինէ տայիր օլտուզու իշին, անըն մուվաֆֆազաթը տա միւնգամ օլմազ, հէմ վաճիպէյի զիմմէթ վէ հէմ տէ միւզթէզար մասլաճաթտան օլմազ կէրէք տիր:

— Էֆէնտի բէտէր, պէն վալիտէմի, խալիա էվլատը մազամընտա սէվէրէմ, վէ պուստան պաշգա, իշպուս խուսուսա անըն բուսի մուվաֆֆազաթընա էվլէլէճէ էմինիմ, իմտի, բէյիլին ալըմատընտա սալա իթիրազ իթմէմ:

Մուալիսարէն բէտէր վէ էվլատ պիրիպիրինէ սարըլուպ, Մ. տը Լօրպազ, «Բընէ պէնտէն խօշնուտ գալաճազ տըր» տէյի տիւշիլեէրէք, քէնտի տաիրէսինէ շէքիլտի, Բօզուս նիշանըսը տալի, մէսրուրէն վէ իւմիտլէ քէնտի եաթազ օտասընա կիթտի:

Եալընըզ մատամ Տօմօն, մէզքիւր միւքեալէմէեթ տինլէմիշ օլտուզու ճիշէթլէ, լէհճէսի սօլմուշ վէ հէեէճանը ազիմէ կիրիֆթար օլմուշ օլարազ, քէնտի քէնտիլեէ չու սէպլէրի իրաա իթտի:

— Պու մէշլուս աշգ ու մուհապպէթ, պիզի մահվ իտէպիրի, էկէր Բօզ տօգթօրուս օղու Բընէ իլէ էվլէնիլսէ, Սիւսի գարիլեէսի պաշ բաբասընըն թանգիմ իթմիշ օլտուզու, վէ իքի շահիլտէրին իմգալամըլ պուլունտուգլարը սէնէտի, վէ պիր տէ օ վէշտիզինանըն վէլատէթի իլմու խապէրինի կէօսթէրմէք լազըմ կէլէճէք տիր: Պէնիմ իշին պուստան տահա պիւեիւք նամուսուզլուգ օլմազ, Պու հալ՝ պուրահա պիւեիւք պիր բէզալէթ վէ մէյեուսիլեէթ իշգա իտիպ, հէր շէյի մահվ իլլէեէճէք տիր: Խալի, խալի, պու իշտիվաճ վուզուս պուլմահաճազ տըր, վէ վուզուս պուլմաճա, Ահ, չու Կաթօն Տօպէրիվին գըզընը Էլէրիմէ թէլէֆ իթմէքլիլիմ տահա էվլէա տըր:

Խային վարիտէ պու սօզլէրիլլէ պերապէր, թէհ-տիտապէր պիր հարէքէթտէ տէ պուլունտու:

Մէզպուրէ օ կիճէերի բէք Ֆէնա սուրէթտէ կէչիր-տի. շէօլլէքի իզտիվաճ թասալվուրունու, հէնուզթէ-մէլ թութմագտան էվվէլ մահվ իթմէք իշին, Ֆիքրի օլ տէրէճէ մէշղուլ իտիքի, պիր տիւրլիւ կէօզլէրիճի դարաւամտը:

Կասթօն Տօպէրիվին թիմարիսանէտէն Ֆիրարը՝ դա-թէն մէրգուճէնին զիհնիտէ ազիմ էնտիշէ հասըլ իի-միշ իտի իսէ տէ, պու Ֆիրարըն մուզիրը նէթիճէլէրի օլապիլէճէկիճի մէմուլ իթմէքօրտու: Պու քէրրէ իսէ, հէյքէլթիրալըն Ֆիրարընտան զիեատէ, Բընէ իլէ Բօ-զուն մուհապպէթի քէնտիսիճի տիւշարը էնտիշէ զըլ-մաեա պաշատը:

Ձիւնքի օ մուհապպէթտէն հէր կէօնա Ֆէլաքէթիճի գուհուրի մէլհուզ իտի:

Իմտի նէ՝ եարմալը իտի. թէրէզէ քէյֆիեթի խա-պէր վէրմէք՝ աֆվ օլունմազ պիր պասիրէթսիզլէք տէ՞-յիլ մի իտի: Թէրէզ՝ գըզընը պուլտուղունտա, հէմտէ թա եանընտա պուլտուղունտա, քէնտիսիճի էլէ վէրէ-ճէք հալ ու հարէքէթտէ պուլունմաեաճագ մը իտի: Տիմէք պու խուսուս գապիլի իճրա օլմաեըպ, Բօզու օրթատան դալաըրմագ թասալվուրունա կէլինճէ, պալէատէքի սէօզլէրիւտէն տախի աշլաըլմըշ օլտուղու վէճհլէ, մէրգուճէնին իլը թասմիմի տէ պու եօլտա օլ-մուշ իտի, վէ պու թասմիմիճին գուվվէտէն Ֆիրիլէ կէթիրիլմէսի քէնտիսիճի կիւճ կէօրիւնմէքօրտու:

Պու մագսէտին հուսուլի իշին է՛ն էմին սիլահ՝ գէ-հիր օլուպ, խային վալիտէ՝ տօգթօր տը Լօրպագըն խուսուսի տաիրէսիճիտէ վէ կիզլի պիր մահէլլտէ պազը

նէվ զէհիր պուլունտուղունու պիլտիկինտէն, վէ օ մա-հէլլին աճաթարը նէրէտէ սագլանաըղընը մէրագ ի-տիպ աշլամըշ օլտուղունտան, տօգթօրը մէրգուճուճ զայպուպէթի զէմանընտա իսթէտիկի զէհիրի ալապիլէ-ճէկիճի շիւպհէ իթմէմէքտէ իտի:

Մէրգուճէ, քէնտիսիճի թէհլիքէտէն գուրթարմագ իւզրէ իրթիքեապը ճինաեթիթէ թէրէտտիւտ իթմէկիպ, չու գատար քի Ֆիրիլ մէգըիւր՝ սօն վէ մուխաթտարալը պիր վասըթա օլմասըյա, պունա գաթիճէն գարաը վէր-մէզտէն էվվէլ, տիկիճ պիր վասըթաեա միւրաճաթը թէնապ իթտի: Իմտի, Մ. տը Լօրպագ իլէ օզլու պէյ-նիճիտէ վուգու պուլան միւքեալէմէ կիճսի հէման աա-լա ուեուեամաեըպ, սապահլաեըն էրքէն օթէլտէն մու-ֆարագաթլա, օ կիւնիւ էօյլէ թաամընա կէլմէէճէ-կիճի խապէր վէրտի, վէ պիր արապաեա րաքիպ օլ-տուղու հալտէ, չըմէնտըֆէր ըսթասիօնուա կիթտի, վէ պիր գաթարա օթուրուպ, Սիւսի-ան-Պրի գարիեէ-սիճի, վէ հէնուզ ալաֆրանկա սաաթ օն օլտուղու հալտէ, Բօզիէ չիֆթիլիկիճէ վասըլ օլտու:

Վէրօնիք, երկիրմի սէնէ մուգատտէմ ֆուրթու-նալը վէ գարանլը պիր կիճէաէ իլը տէֆա կէօրմիւշ օլտուղու պու խայինէ վալիտէի, պու տէֆա, իքի-նճի տէֆա օլարագ կէօրտիւկիւնտէ թանընամաեըպ, գարըլլընտա իշվաղու իթտիքտէն սօնրա,

— Մատամ՝ պուրաեա կէլմէքլէ, մութլագ եանըլ-մըլ օլմալըսընը, տէտի:

Էօթէնի Տօմն տախի, մէրգուճէի թանըմաեարագ,

— Եանըլմըշ օլտուղունու մէմուլ իթմիմ. . . պու-րասը Բօզիէ չիֆթիլիկի տէյիլ մի տիր, տէտի:

— Էվվէթ, մատամ:

— Միւթէվէֆիէն մատամ Ժան Մատունուն միլլըի տէյիլ մի տիր :

— Էվվէթ, մատամ :

— Սիւզ Վէրօնիք Ժալթիէ տէյիլ միսինիզ :

— Էվվէթ :

— Տիմէք տիր քի եանըմամըլըմ. սիզին իլէ կէօրլաշմէք իսթէեօրում :

— Էօյլէ իսէ, իշէրի պուեուրուն մատամ, վէ արգունուզ հէր նէ իսէ պէեան իտին :

Ուային վալիտէ, օլ անէ տէկին տուրմուշ օլտուղու էշիկտէն կէշիպ, այտընըլը չօգ օլան պիր մաշէլլէ կէտիկինտէ :

— Եիւղիւմէ պագըն, տէտի :

Վէրօնիք, թէաճճիւպիւ արթարադ մէրգումէէ տիգդաթիլէ պագտը, վէ զալիմէ վալիտէ :

— Պէշնի թանըմա՛եօրմուսունուզ, տէյի պէեան իյլէտի :

Վէրօնիք. — Ուայր, մատամ թանըմաեօրում, վէ պու կիւն իլէ տէֆա օլարադ սիզի կէօրմէքտէ օլտուղումու գալիէն զանն իտէրի :

— Էյի տիւշիւնիւն :

— Տիւշիւնիւեօրում, ֆագաթ խաթըրլամաեօրում :

— Եիկիլմի սէնէտէն էվվէլ պիր վագթա, եանի 1867 սէնէսի նոյեմբերինէ գատար ըլլաճաթ իտին :

— 867 նոյեմբերինէ՞ մի :

— Էվվէթ, ֆուրթունալը պիր կիճէի տէրխաթըր իտին :

Վէհօնիք, զիհնի աեըմալլէ պիրտէն պիրէ օարսըլըմ :

Վէրօնիք. — (Մէսի տիթրէեէրէք.) Ֆուրթունալը պիր կիճէտէ... Սիւսի թարիգիւնտէ... Գարօն նամ մէմուրուն գուլիպէսինտէ, Տիւպրէօլ գարիէսի պաշ բարասըլա՛ պուլունտուղումուզ պիր սըրատա, տէյիլ՝ մի 0 կիճէսի գուճաղընըլտա պիր չօճուզ վար իտի :

Էօթէնի. — Էվվէթ, օ չօճուզ քի, պու կիւն Բօզ Մատու թէսիէնէ օլունուեօր :

Վէրօնիք. — (Տէհէթիլ.) Ահ մատամ, նէ՞ եարմադ իշին սիզ պուրաեա կէտինիզ :

— Պիր ֆէնալըլըն էօնիւնիւ ալմադ իշին :

— Ֆէնալը՞ գ մը, Բօզուն էօմրիւ թէհիլքէտէ՞ մի տիր :

— Էկէր Բօզ Մատու, հաղըդէթէն 1867 նոյեմբերինին 1658 կիճէսի րահիպ Տիւպրէօլ թարաֆընտան գապուլ իտիլմիշ օլան չօճուզ իսէ, էօմրիւ տէյիլ, իլա քէնտի միւսթադալիլի, սատէթի, վէ վալիտէսին միւսթադալիլիլէ նամուսու թէհիլքէտէ տիրէր :

— Մատամ, Բօզ Մատու՝ մէրգում րահիպին գապուլ իթմիշ օլտուղու գըզ տըր, ֆագաթ քէնտիսինի թէհիտ իտէն մուխաթարա նէ՞ տիր :

— Բօզ՝ Բընէ տը Լօրպագը, վէ Բընէ տէ ա՛նը սէվիեօր :

Վէրօնիք, պու սէօլէրի իշիթտիկինտէ, պիրտէն պիրէ քէսպի սիւքիւն իթտի, չիւնքի մատամ տը Լօրպագըն՝ մատամ Տօմօնուն գըզը, վէ Բօզ Մատունուն եախօտ տահա աօղըրուսու Բօլին Տօպէրիլին հաղըգի :

վալիտէսի օլտուղունու պիլմէտիկինտէն, մէգբիւր իբի կէնճին մուհապսէթլէրի նէթայիճի մուղրրէսինի անլաեամազ, վէ պինաէն ալէյս պէեան խտիլէն գորգուլարը տէրք խոյմէզ խտի Պու սէպէպլէ շու եօլտա ճէվապ վէրտի:

— Մատամ, Բօզ՝ Մ. Բընէեի սէվիեօրմուշ, վէ Մ. Բընէ տէ Բօզու սէվիեօրմուշ, պուշտա նէ՞ թէնլիքէ, վէ նէ՞ ֆէնալըզ վար տըր, Բօզ՝ նամուսլու պիր դըզ եօլունտա թալիմու թէրպիեէ կէօրմիւշ տիւր. նամուսլու պիր գատըն կիպի հարէքթ խոյմէէկի տէ տէրքեար տըր:

— Նէ տիմէ խոթէտիկիմի անլամատընըզ:

— Սայր, մատամ. Բօզուն մուհապսէթլի՝ քէնտիսի վէ սէվտիկի քիմսէ իշին նէտէն պիր մուխաթարա օլապիլէճէկինի անլամաեօրում:

— Լաքին մատամ տը Լօրպազ՝ վազթլյէ թէրէզ Տօմօն թէսմիեէ օլունուրտու... մէրզումէ պէնիմ գըզըմ, վէ Բօզ տալսի անըն գըզը տըր:

Վէրօնիք, պու տէֆա իշի անլաեարազ, իբի կլէրինի դափուշտուրուպ, պօղուզ պիր սէտա իլէ,

— Սիւպհանն Ալլահ, սիւպհանն Ալլահ, տէտի:

Էօթէնի՝ քէլամընա շու վէճէլ տէվամ իթտի:

— Հէր նասըլտա, պիր թէսատիւթի մէլունանէ իլ վալիտէսի էվլատընա րասթ կէլէրէք, վէ թանը մաեարազ, անը, տիկէր գըզը կիպի սէվմիւշ, վէ Բօզ վալիտէսի օլտուղունու պիլմէտիկի գատընըն խանէսինէ տուխուլ իթմիւշ տիր:

«Իշթէ օ կիւն՝ մուղրրի վէ լանէթլի պիր կիւն օլմուշ տուր:

«Բօզ, քէնտի վէլատէթի էսրարը մուխաթարաեը

մուհիպ օլմադսըզըն պիլիմ միեանէմիլտէ եաշաեապիլիւր իքէն, աշգ ու մուհապսէթ՝ գօրգուլան մուխաթարաեը իլգա իթմիւշ տիր:

«Բընէ տը Լօրպազ, աշգ ու մուհապսէթինի բէտէրինէ իգարար իթտիկինտէ, բէտէրի՝ պունու իթապ իթմիւշ շէօլլէ տուրսուն, թէշվիք պիլէ իլլէմիւշ տիր, վէ նէ՝ քէնտիսինի վէ նէ՝ զէվճէսինի ագաը իլգաթվաճըն իճրասընա գարըը տուրմաեաճադարը տէրքեար տըր:

«Լարին պու իլգաթվաճըն իճրա օլունապիլմէսի իշին պազը էվլադըն իրաեէսի լազըմ կէլէճէք տիր, Բօզուն վէլատէթ իլմու խապէրինէ հէր հալտէ իշթիւեաճ վար տըր, վէ օ իլմու խապէր իսէ, գըզըմ թէրէզ իշին նամուզսուղունու մուհիպ օլաճաղընը սիլ տէ բէք իյի պիլիւրսինիլ:

Վէրօնիք. — (Հիւզն ու քէտէրլէ.) Սիլին իշին տէ պիր ճէգա օլաճազ տըր, տէյիլմիւ Սիլ, եիկիրմի սէնէ էվվէլ էքտիկինիլ թօլսու մուն մէյվէսինի պու կիւն ալըեօրսունուզ:

Էօթէնի. — (Մահիրանէ պիր հէեէճան իպրազ խուէք.) Պէն քէնտի նամուզսուղունու տիւշիւնմէեօրում, գըզըմը, եալընըզ գըզըմը տիւշիւնիւեօրում, Մ. տը Լօրպազ անընլա էվլէնտիկի գէման, աշվալը մազիէէյի պիլմէեօրտու: Օլ վազըթ պէն թէրէզի ճէպըր սիւքիւթ իթտիրտիմ. պու կիւն իսէ, օ սիւքիւթիւն պէլիւէսի մէզպուրէեէ գարըը չըգարազ, անը էգէճէք տիր, ինսանլար իշինտէ էն նամուսլուտու, էն նէճիպի ատտ օլունան Մ. տը Լօրպազ կիպի պիր զաթ իսէ, պու վազըատան տօլաեը տէրէճէյի նիհաեէտէ տիւշարը եէյիս օլաճազ տըր: Վէլամըն պու կիւնէ տէկին իթթիլիպազ վէ մուհապսէթլէ եաշամըլ օլան պիր ֆա.

միլեա միեանընտա , իթթիֆադսըզըզ , նիֆադ վէ սա-
յիր ույղունսուզ նէթիճէլէր դուհուրա կէլէճէք տիր :

— Մա՛տամ , պունլարը սիզ տի շիւնմէլի իսինիզ :

— Իլէրուսի նէ օլաճաղընը քէշֆ իտէպիլիր մի ի-
տիմ : Շիւպհէսիզ պիւեիւք պիր խլթա իլլէտիմ , լաքին
իլլէտիլիմ խլթա՝ պասիրէթսիզլիք նէթիճէսի տիր քի ,
զաթէն պունու գաթ պէ գաթ էօտէտիմ : Իմտի միւլա .
հազա իտին քի , գըզըմըն նամուսուզըլուզունտան պաշ-
գա , Բօզ տալի քէտէր ու իզտիրապլարա տիւչար օ-
լաճադ տըր , օ պիչարէքի , քէնտիսինին հիչ պիր գա-
պահաթը օլմատըզը հալտէ , պու կիւնքի կիւն սատէ
պիր գուրպան տիմէք տիր : Սիզ , Վէրօնիք , անը ֆէվդէ-
լատէ սէվտիկինիզ հալտէ , նէ՞ կիպի ճէվր ու ճէֆալա-
րա կիրիֆթար օլաճաղընը անլամալըսընը :

— Վէրօնիքին եաշամասը՝ մահազ Բօզ իչին օլտու-
ղու ճիհէթլէ , անըն սատտէթի հալինին թէհլիքէտէ
գալմասընը հիչ պիր վագըթ թէճվիզ իտէմէզ :

— Օ հալտէ քէնտիսինի գուրթարմազ լաղըմ տըր :

— Ֆազաթ նա՞սըլ գուրթարապիլիրիզ :

— Բօզղուն՝ թէրէզ Տօմօնուն գըզը օլտուղունու քի՞մ
խապթ իտէպիլիր :

— Պէն , չիւնքի րահիպ Տիւսլիւյլ իլէ պէնիմ վէ
Դարօնուն իմզա իթտիկիմ պէեաննամէեի եալընըզ պէն
կէօսթէրէպիլիրիմ :

— Բէք իյի , էկէր սիզ իսթիեարը սիւքիւթ իտէ՞ր-
սէնիզ :

— Իսթիեարը սիւքիւթ իթմէքլիկիսիզ նա՞սըլ օլա-
պիլիր :

— Իմզա իթմիչ օլտուղունուզ պէեաննամէտէն
պահս իթմէեէրէք , սատէճէ , Բօզղուն ֆամիլեասը մէճ-

հուլ պիր գըզ օլտուղունու , վէ չօճուզլուզունտա
Ժան Մատու թարաֆընտան գապուլ իսիլիպ պիւեիւ-
տիւլտիւկիւնիւ իֆատէ իթմէքլիկինիզ՝ զանն իտէրիմ
քի միւմքիսիզ տէյլլ տիր :

— Բահիպ Տիւսլիւյլ թարաֆընտան Սիւսի գա-
րիւէսի պէլէտիւէ տայիրէսինէ պու մաէլտէ պէեա-
նաթտա պուլունուլուուլ օլտուղունտան , պու տէտի-
կինիզ գապիլ տիր : Ֆազաթ տիկէր մէվանի վար տըր :
— Նէ՞ կիպի մէվանի :

— Ժան Մատու , վէֆաթընտան էվլէլ , Բօզա պիր
մէքթուպ վէրմիչ տիր քի , մէրգոււմ էվլէնմէսի եագ-
լաշտըզ կիւն օ մէքթուպու աշաճադ տըր :

— Օ մէքթուպաւ նէ՞ եաղըմըլ տըր :

— Միւնտէրիճաթընը պիլմէմ , ֆազաթ քէշֆ իտէ-
պիլիրիմ : Շիւպհէսիզ Ժան , օ մէքթուպաւ , քէնտի
գըզը օլմատըզընը Բօզա պիլտիրմիչ տիր :

— Նէ՞ պէյիս վար տըր , էլվէրիր քի վալտէսինին
իսմինի վիրմիչ օլմասըն :

— Ջաթէն օ սէվկիլլու մատամըմ՝ վալտէսինին
իսմինի պիլմէզ իտի քի , մէքթուպունտա եաղմըլ օլուն :

— Էյլէ իսէ , Վէրօնիք , եալընըզ սիզտէն օ իսմի
սիւալ իտէպիլիրլէր :

— Էվլէթ :

— Պու հալտէ մուխաթարանըն էօնիւ ալընմըլ տի-
մէք տիր : Սիզ Բօզը սէվտիկինիզ ճիհէթլէ , օ իսմի
իշաա իթմէքտէն կերի տուրաճաղընը տէրքեար , վէ
Բօզղուն սատտէթի , վէ գըզը օլտուղունու պիլմէեէրէք
հագգընտա իզհարը թէվէճհիւզ վէ մուհապպէթ իթմիչ
օլան պիչարէ գատընճըղաղըն նամուսու իչին պու խու-
սուստա իսթիեարը սիւքիւթ իտէճէկինիզ շիւպհէսիզ

տիր, Էվմիթ, օ վալիտէնի քէնտիսինէ գէվճէ ինթի-
խապ իթմիշ օլան միւհթէրէմ զաթըն գալսինի րախ-
նէտար իթմէմէք իշին, օ խոմի քիմսէնէ պիտիլումէք-
լիկինիդ՝ ինսանիէթին վէզաիֆի իգթիզաւընտան տըր:

«Ահ, վագթիլյէ իճրա իթմիշ օլաոււմ խէթանըն,
եախօտ տահա տօղրուսու ճինանէթին տէհէթինի պու
կիւն հիստ խաիեօրոււմ:

«Էվլատումըն նայիլի սաստէթ ու րիֆահ օլմասըն.
տան պաշգա արզոււմ եօգ խաի, վէ օ սաստէթ ու րի-
ֆահը թմահթը թէէմինէ ալմադտա օլտուղունու զանն
իթտիլիմ սըրատա, մէկէր խտ, բէք զալիմ վէ ալգապ
պուլունմուշում... Պունու պու կիւն հիստ իթտիլիմ
իշին, սիզտէն, Վէրօնիք, սիզտէն, լուծֆ ու մէրհամէթ
թէմէննի խաիեօրոււմ:

«Բէճա վէ նիեազ իտէրիմ, Բօզ քէնտի ասընը պիլ-
մէսին: Քէնտիսի մատամ տը Լօրպազըն գըզը օլտու-
ղունու անլամազա, թասափլուր օլունան իգտիվաճըն
իճրասընա հիշ պիր մանի գալմազ, վէ օ հալտէ Բընէ-
նին գէվճէսի օլմազլա մէսուտ վէ պախթիեար օլաճա-
ղը տէրքեար տըր:

«Վէրօնիք, ճիւմլէմիզին իսթիրահաթ, սիւքիւնէթ
վէ սաստէթի հալի զըմնընտա, տիզ իւղէրինէ կէլէրէք
սիզէ արզը թէմէնիեաթ իտէրիմ: Բօղուն՝ քէնտի բէ-
տէր վէ վալիտէսինին իսիմլէրինի անլամամասը իշին,
օլ խուսուստա սիւքիւթ տուրմազըլընըրը, աղաեա-
րաք վէ նիեազ իտէրէք, թէքրար պէ թէքրար բէճա
լյլէրիմ... Բօղուն, եալընը սահիպսիզ վէ պուլուն-
մուշ պիր գըզ օլտուղունու պիլմէսի՝ մաթլուպէ քեա-
ֆի տիր:

Ֆիլվազը Էօթէնի Տօմօն, ուսթա պիր թէտթրօ ար-

թիսթի կիպի իճրաի մէհարէթլէ, կէօզ եաշլարը տէօ-
քէրէք, վէ օլ քէօլլիւ գարընըն գարըսընտա տէգ չէօ-
քէրէք, շիտտէթի հէնէճանընտան նաշի տիթրէեօր կի-
պի էլլէրինի մէրգումէնէ տօղրու ուղաթտը:

Հիշ շիւպէն եօգ տուր քի, էկէր մատտէ Բօղուն իս-
թիգալա վէ սաստէթի խարիճինտէ օլսա խաի, Վէրօ-
նիք ժալթիէ՝ օլ խալինէ վէ զալիմէ վալիտէնին սախ-
թէ բէճա վէ նիեազլարընը ֆիթուրսուճա տինլէնէ-
ճէք խաի իտէ տէ, քէյֆիւնէթ՝ գըզը կիպի սէվաիկի
Բօզ հազգընտա օլմասլա, սիւքիւթլյլէ մէզպուրէնէն
էվլէնմսինէ եարտում իտէպիլիէնէկինի մէմուլ իթմէք-
տէ խաի, Պու ճիւմլէ իլէ քէլամա աղազ իտէրէք,

— Մատամ, սիզ զիեատէսլյլէ միւթթէհիմէսինիզ,
զիրա Բօղուն քիմ օլտուղունու անլատըլընըզ հալտէ,
պէնի պուլուպ խապէր վիրմէլի խոհիդ, Սլ վագթի
պիշարէ գըզճըղազա, Մ. տը Լօրպազըն խոնէսինի
թէրք իթտիրմէք իւզրէ պաղը սէպէպլէր պուլապիլիւր
իտիմ, վէ քէնտիսի տէ Բընէնին եազընընտա եաշամա-
տըլը հալտէ, անը սէվէմէզ, վէ պէն տէ պու կիւնքի
կիւն պիր սուի հարէքէթտէ պուլունմաեա մէճպուր
օլմազ խաիմ, տէսի:

— Սուի հարէքէթ մի... Բօղուն սաստէթի իշին
իսթիեարը սիւքիւթ իթմէքիկինիդ՝ սուի հարէքէթ՝
մի տիր:

— իգտիվաճընտան էվլէլ քիմ օլտուղունու քէնտի-
սինէ պիտիլումէքիկիմ՝ վաղիֆէմ իգթիզաւընտան
խաի:

— Լաքին միւմլէն տէյիլ խաի:

— Միւմլէն օլմատըլը տա, սիզին թագսիրաթընըզ-
տան տըր:

— Վէ՛րօնիք, Ալլահ ազգընա օլսուն, վալիտէսինին իսմինի Բօզա սէօյլէմէնէնէնիզէ, վէ օ պիշարէ գըզ-նըզազըն՝ քէնտիսինի եալընըզ ֆամիլեասը մէճնուլլոր էվլատ մագամընտա զանն իտէճէկինէ տայիր պանա եէմին իտին:

Պու լսայինէ վալիտէ, իշպու սէօզլէրի սէօյլէտիկի զէման, կէօզլէրինտէն եաշ ազըթասլիտի: Ջաթէն ալլամազլըզ՝ պիրինտէն տիկէրինէ սիրաեթ իտէր օլտուղունտան, Վէրօնիքին կէօզլէրի տախի եաշարտը, վէ ճէվապա աղազլէ:

— Բօզուն սաատէթինի թէէմին իթմէք իւզրէ, էլլիմտէն կէլէնի տիրիզ իթմէեէճէկիմէ սէօզ վէրիրիմ, տէյի պէեան իլլէտի:

— Եէմին իտէ՞րմիսինիզ:

— Էվլէթ, Եէմին իտէրիմ:

Էօթէնի Տօմօն, սրմաորնտա հասըլ օլան էսլորի մէսէրիթի կէօսթէրմէմէք իւզրէ, պաշընը էէէրէք աեազա գալգտը, վէ Վէրօնիքին էլլէրինի թութուս սըգարադ:

— Թէէէքքիւր իտէրիմ, Վէրօնիք, թէէէքքիւր իտէրիմ: Պիզքի, Թօրնուօ օլան պիշարէ Բօզա խըսըմլըզ պաղլարըլա պաղլընըզ, պիզ, աճըն մէսուտիեթի իշին պիր շէյ եաբամաեքալ, եալընըզ սի՛զ, սիզ աճըն մէսուտ օլմասընա սէպէպ օլուեօրսունուզ: Պու հալտէ, ալլ՛լ՛մ Վէրօնիք, չաեէտ Բօզ, վալիտէսինին իսմինի սիգտէն սիւալ իտէրոէ, նէ՞ տիեէճէքսինիզ, տէյի պէեան իլլէտի:

— Օ իսմի քէնտիսինէ ապա պիլտիրմէեէճէկիմ, մատամ:

— Փագաթ Տէօպրէօյլ րահիպ իլլ սիզին վէ տիկէր

րէֆիգիինիզին իմզա իթմիշ օլտուղունուզ պէեաննամէեի նէ՞ եաբաճագաընըզ:

— Անը եէտիմտէն չըգարմաեաճաղըմ:

— Աթէշէ աթսանըզ տահա իյի օլմա՞ղ մը:

— Պայր, աթէշէ տէ աթմա՛մ, լաքին կիզլի սագլա-եաճաղըմ, իշթէ սիզէ վատ իտէպիլէճէկիմ, պու գատար տըր:

Մատամ Տօմօն՝ Վէրօնիքտէն տիկէր միւսաատէ-քեարլըզ իսթիշալ իտէմէէճէկինի աճլաեարադ, իսրար իթմէեիպ:

— Վատընըզ էմինիմ, տէտի:

— Էմին օլմաեա ա հագգընըզ վար տըր, մատամ, պէն պու սըրըր երկիրմի սէնէ կիզլի սագլատըմ: պունտան սօնրա տախի սագլաեապիլիրիմ: Իմտի պիլա վէս-վէսէ Բարիսէ ալտէթ իտին, Բօզ տա մէսուտ օլսուն: Հէր նէ օլտա, աղղըմտան պիր քէլլիմէ չըգարմաեաճաղըմ:

Էօթէնի, աճվալը մագիեէնին մէյտանա չըգմաեաճաղընտան տօլաեը միւսթէրիւզ վէ մէմնուն օլարադ, Վէրօնիքին էլլէրինի թէքրար սըգտըգտան սօնրա, Բօզիէ չիֆթլիկիկինտէն մուֆարագաթ իթտի:

Օ կիւնիւ, Մ՝ տը խօրպադ պէր միւթատ սապահքի վիզիլալարընը իթմիշ օլուպ, էօյլէ թտամը վագթընտան էվվէլ օթէլէ ալտէթլէ, զէվճէսինին տաեիրէսինէ կիթտի:

Թէրէզ, Հէնուգ թուալէթինի պիթիրմիշ օլմաղլէ:

— Պու կիւն էրքէն ալտէթ իթտին, աղիզիմ, տէտի:

— Սէնինիէ կէօրիւշմէք նիւէթինտէ օլտուղունտան, Երքէն կէլմէէ չալըտըմ:

— Ճիտաի մատաէլէր իւզէրինի՞ մի կէօրիւշէճէյիզ:

— Էվվէթ, եազընէն պիղէ թէպէտքիւ օլան վէ ֆէվզէլատէ ճիտտի պուլունան մատտէլէր հազընտա կէօրիւ չէճէ եիլ :

— Նէ՞ խուսուստա :

— Էվլատըմ եախօտ էվլատըմը խուսուսուստա, չիւնքի սէնին տէ Բընէեէ հազըգի վէ մատէրանէ մուհապպէթին պուլունտուղունու պիլիրիմ :

— Սահի՞ տիր քի, պէնիմ իչին, անընլա գըզըմ Բընէ արասընտա ապա թէֆիրգա պուլունմամագ տա տըր :

— Հասըլը մատտէ՝ Բընէնին միւսթագպէլինէ տալիր տիր, Բընէ՝ երկիրմի եէտի եաշընտա օլմասըլա միւքէմէլ պիր առէմ օլմուշ տուր, վէ պէն անըն չաղընտա իքէն, անասըլ չալըզլան իտիմ իսէ, օ տախի էօյլէ չալըզլան արը՝ հալպու քի եալընըզ չալըմագլա իքթիֆա իթմէեիլ, գալպինին սէտասընա տա գուլագ վէրմէքտէ տիր : Վադաա հէնուզ կէնճ օլարագ, իզհարը մուհապպէթէ պաշլամըլ իսէ տէ, պունտան աօլա եր քէնտիսինի մուախէզէ իտէմէմ, չիւնքի էկէր ինթիսապը լաեղըլ իսէ, միւստէթի մէտիտէ պալթիթի եար օլաճաղընա իշթիպահ եօգ տուր :

— Բընէ քիմի սէվտիկինի սէօյլէտի՞ մի :

— Էվվէթ :

— Նէ՞ վագըթ սէօյլէտի :

— Տիւն աշլամ :

— Պէնիմ թանըաղըմ պիր քիմսէ՞ մի տիր :

— Էվվէթ :

— Լաքին պիլ բէք չօգ քիմսէլէրի թանըրըզ, պունարտան հանկըս տըր :

— Բընէնին քիմէ իզհարը մուհապպէթ իթմիլ օլ :

տուղունու պիր ազտան սէօյլէրիմ, չիմտիլիք չուսու պէեան իտէրիմքի, սէնին բէյինի ալմաղտան էվվէլ, Բընէեէ ճէվապը գաթի վիրմէք իսթէմէտիմ :

— Պիլիրսին քի, պէն տայիմա սէնինլէ հէմէֆքեարըմ :

— Պու տէֆա տա էօյլէ օլաճաղընա էմինիմ :

— Բէճա իտէրիմ, տօթիւմ, չու մուգատտէմաթը թէրքլէ, մագսէտինի աշըգտան աշըղա պէեան էթ :

— Պիլիրսին քի, պէնիմ պաշլըճա մէպտէմ, պիլպէն մէրպութ օլանլարը միւմքին մէրթէպէ մէսուտ իթմէքսէն իպարէթ տիր :

— Ինսանլարըն է՛ն միւքէմէլլի վէ է՛ն իտայրիսաշը օլտուղունու իսպաթըլա պիլիրիմ :

— Իմտի պու ալէմոէ, մէնպար գալպ օլան մէսուտիեթլէրանէ ղօյրը հագըգի մէսուտիեթ եօգ տուր : Պու խուսուսա ինանմաղլա եանըմատըղըմ՝ էօմրիւմիւ առէթա ճէննէթէ թահզիլ իթմիլ օլան իզտիպաճըմ տախի իսպաթ իթմիլ տիր, վէ սէն պէնիմ գէվճէմ օլտուղուն կիւն, էվլատարըմըն սէվճէքլէրի քիմ սէլէր միւթէպէր օլտուգճա, անլէրին թէմայեիւլլէրինէ գարըլ կէլմէմէեէ եէմին իթմիլիմ տիր :

— Պու մէպտէեի թահսին իտէրիմ : (Պատէհու թէ՞ րիլ չէօյլէ իլավէ իթտի) Տիմէք Բընէ աշըգ օլմուշ վէ պէն տէ մաշուգէսինի թանըրըմ, հա՛ :

— Էվվէթ :

— Ֆադաթ քիմ օլտուղունու տէրք իտէմէօրում, ապիլիմ պիր ան էվվէլ իսմինի պիլտիր քի ֆիքրիմ րահաթլաեըն :

— Բընէնին սէվտիկի գըզ՝ Բօգ տուր :

Մատամ տը Լօրպագ, քէմալը թէաճճիւպլէ գէվճի :

նէ աթֆը նազար խախալ, վիճուտինտէ տախի պիւր տիթրէմէ հիսս իյլէտի : Զաննն խտէրսին քի, պու խապէր՝ պիր ֆէլաքէթին եազընըզընա տէլիւ տիր կիպի պիւհարէ գատընճըզազ պիր հիսսի թազեիգէ տիւհար օլտու, վէ իֆատէեէ ազազլէ :

— Բօգ մու, տէյի թէքրար իթտի :

— Էվլէթ, օ գըզքի, ճիւմէմիզտէ սվլմէքտէեիզ, վէ սէն, անը պանա, գըզըմըզըն ըհհպէրի, ըհֆիգէսի վէ մուհիպպէսի օլմասընը թէքլիֆ իթմէքլէ, հազգընտա նէ՝ տէրլճէ պիւեիւք հիւրմէթ ու ըիսեթին պուլուստուզուսու իպրազ իթտին :

Թէրէզ ճէվապ վէրմէեիպ, տօգթօր իսէ չու եօլտա քէլամընա տէվամ իյլէտի :

— Պու մէմուլին զայրը խապէրին սէնտէ հասըլ իթտիկի թէէսսիրի տէրք իտիեօրում : Էլպէթթէ քէնտի քէնտինէ, Բօգ՝ պիզիմ խանէմիզտէ պիր մուալլիմէ, վէլ հասըլ մաաշըլ պիր քիմսէ տիր տէյիպ, պէօյլէ պիր միւնասիրպէթսիզ իզտիվաճ թասափվուրընտան տօլաեը սըգըլըեօրսուն :

— Ոսյր, տօսթում, խայր, պու պապտէ եանըլըեօրսուն : պէն Բօզու, քէնտիսինէ կէօսթէրտիկիմ հիւրմէթ տէրլճէսինտէ սէվէրիմ, վէ օլլումուզուն օ պիւհարէ գըզըզըզազա էվլէնմէք եօլունտաքի ինթիխապընը թահսին իթտիկիմ միսիլու, պու ճիհէթլէ քէնտիմի պաթթիեար տախի ատա իյլէրիմ :

— Հազըզի էֆքեարըն պո՞ւ մու տուր :

— Էվլէթ, էֆքեարըմ հազըզի վէ սամիմի տիր, հաթթա գըզըմըզ Բընէ տախի պու վազընտան խապէրտար օլուր իսէ, մէսրուր օլաճազ տըր :

— Զաթէն օ խապէրտար տըր :

— Նա՞սըլ խապէր ալմըլ տըր :

— Բընէ ֆէվգէլատէ զէքի վէ ֆիրասէթլի օլուպ, հէր շէյի կէօրմէքտէ վէ անլամազտա տըր : Պէն տէ, օլլումուզուն Բօզա օլան մուհապպէթինի, մէրգուստէն խապէր ալտըմ :

— Ֆազաթ քէնտիսինէ քի՞մ պիլտիրմիլ :

— Բիմսէ, քէնտիսի քէշֆ իթմիլ : .. հէր նէ իսէ, մուհիպպէմ, էֆքեարըմ թաստիգ իտի՞եօրմուսուն :

— Թէմամիյլէ :

Թէրէզ, պու սէօզիւ սէօյլէր իքէն էվլէլէր շիւպհէ վէ թէրէտտիւտիւ թէմամիյլէ զայլլ օլմուլ իտի :

— Տիմէք Բօգ՝ գըզըմըզ օլաճազ տըր :

— Պու խամի քէնտիսինէ հասը իտէճէկիմիզտէն տօլաեը շիմտիտէն մէսրուր օլուեօրում :

— Բէք իյի, էյլէ թասամընտան սօնրա քէնտիսիյլէ կէօրիւշիւրիւզ :

Էյլէ թասամընտա պիլճիւմէ ֆամիլեա խալգը հազըր պուլուսուպ, եալընըզ մատամ Տօմօն՝ Բօզիէ շիֆթլիկինէ կիթմիլ օլտուզու հասպիյլէ, աուֆրատա մէվճուտ տէյիլ իտի :

Մ. տը Լօրպաղ — (Օղլունա) Բը'նէ, Թաամոտան սօն-
րա տիշարը չըգաճա՞գմըսըն :

Բընէ — Խա՛յր, էֆէնիտի բէտէր :

— Բէք խլի, օղլում :

Բէտէր իլէ էփատ արասընտա եալընըզ պու սէօզ-
էր Թաաթի օլուպ, էսնաի Թաամոտա էհէմիլեթիսիզ
մէփատտ հազգընտա միւքեալէմէ վուգու պուլտու,
վէ գաճվէ իշիլաթտէն սօնրա, տօգթօր՝ Բընէնին գու-
լաղընտան պիր գաչ սէօյլէտի, վէ մէրգում տէլիգան-
լը կէօղլէրինին պէեաղընա գատար գըղարըպ, էօյէ
փալտէսինէ աթֆը նազար իթմէսինտէ, անըն կիւլիւմ-
սէտիկինի կէօրաիւ :

Մ. տը Լօրպաղ սուֆրատան գալգառըգտան սօնրա,
քէնտի խուսուսի իշ տարիսինէ կիթտի, վէ Բընէ տա-
լի գալգըպ, գըզգարընտաչընա,

— Ազիգէմ, պէնիմէ կէլ, սանա տիեհէճէկիմ վար
տըր, տէյի պէեան խլէտի :

— Պանա տիեհէճէկիմ մի վար տըր :

— Էփվէթ :

— Միւսթաճէլ մի տիր :

— Ղաեթ միւսթաճէլ տիր :

Կէնճ գըզ՝ գարընտաչըլա պիրլիքտէ կիթմէսինտէ,
մատամ տը Լօրպաղ Բօզ իլէ եալընըզ գալտը :

Բօզ՝ ֆէվգէլատէ միւթէսիւր կէօրիւնիւեօրտու :
Մէրգումի, շալեանը էհէմիլեթի պիր մատտէ ճէրէեան
իթմիլ օլտուղունու, վէ պու մատտէնին՝ տօղրուտան
տօղրուեա քէնտիսինէ Թէալլիգիւ պուլունտուղունու
տէքը իթմէքտէ խալ :

Պիր գաչ սանլիւէ սիւքիթտէն սօնրա, Թէրէզ ա-
եաղա գալգըպ Բօզուն էլինի Թուլթուու, վէ պու էլին՝

քէնտի էլի տէրուենտէ տիթրէմէքտէ օլտուղունու
հիսս իլէ, «Գըզըմ, պէնիմէ կէլին» աէտի :

Մուսթափարէն մէզպուրէնին՝ օթէլին պիրիճնի գա-
լընա կէօթիւրիւպ, գէվճնին խուսուսի տարիսի գա-
րուսու էօնիւնտէ տուրտուտու :

Բօզ, ղաեթիլէ հէհէճան իշիլտէ կէօրիւնիւեօրտու :
Մատամ տը Լօրպաղ գարուեու աչըպ,

— Կիրինիզ գըզըմ, գէվճիմ՝ կէօրիւնիւք իւզրէ սիլի
պուրատա պէլէեօր, տէտի, վէ մէրգումէի անլըն-
տան պուս իթտիքտէն սօնրա, տօգթօրուն օտաօընա
կիրտիրտի :

Մ. տը Լօրպաղ օլ էսնատէ աեաղտա օլուպ, չը-
մինէէ տաեանմըչ օլարադ տուրմաղտա իէէն, կիւ-
լիւմսմէքլէ, Բօզա տօղրու իլէրլէտի, վէ ղաեթ լա-
թիթ պիր սէտա իլէ չու սէօղլէրի իրատ խլէտի :

— Էփատըմ, սիլի պէլէեօրտոււ... սիլիլէ սու-
րէթի ճիտտիեհտէ կէօրիւնիւք իսթէրիմ :

Բօզ հէհէճանընտան նաչի սէսի կիւճ հալ իլէ չը-
գարադ,

— Էմիրինիլէ մուսթաղըրըմ, էֆէնտիմ, տէտի :

Տօգթօր՝ մէզպուրէնին էլինտէն Թուլթուու, վէ պիր
գօլթուգըլու իսկիմէէ կէօթիւրիւպ օթուրթտուգտան
սօնրա, քէնտիսի տէ գարընտա օթուրտու, վէ Թէ-
րէզ խէ, գէվճնին իսկիմէսինին սըրթընա տաեանմըչ
օլարադ աեաղտա տուրտու :

Մ. տը Լօրպաղ, չու եօլտա քէլամա պաչլատը :

— Գըզըմ, մատտէ միւսթաղպէլինիզ հազգընտա
տըր, աճապա պիր տէրէճէ չիւպհէէ գահիպ օլտու-
նո՞գ մու :

Բօզ, պաչգա պիր ճէվապ վէրէմէիպ, եալընըզ պա-

չընը սալլատը քի, պունտան գաթի պիր մանէա չըգա-
մազ խոր:

Մ. ար Լօրպադ. — (Իֆատէսինէ տէվամ խտէրէք.)
Պամիլեամը, սիզի, քէնտի աղաւթնտան պուլունմուշ-
սունուզ տուր կիպի սէվէր. էօյլէ օլտուղունու սիզտէ
պիլիբսինիզ, տէյիլ մի:

— Էվլէթ, էֆէնտիմ, պիլիբիմ, վէ պունտան տօ-
լաեը նէ՝ գատար թէշէքքիւրէ պօրճլու պուլունտուղում
տախի բանա մալիւմիւմ տիւր:

— Պիշ սիզի սէվաիկիմիշ գատար սիզտէ պիզի սէ-
վէ՞րմիսինիզ:

— Ահ, էֆէնտիմ, օլ պապտէ շիւպհէ իթմէեին:
Էկէր պէն սիզի էղճան ու տիլ սէվմէզսէմ, նանքէօր
օլմուշ օլուրում:

— Խայր, գըզըմ, պիզիմ օլ խուսուստա զէրրէ գա-
գար շիւպհէմիշ եօգ տուր: Թէքար խտէրիմ, ճիւմ-
լէմիշտէ սիզի սէվմէքտիկիզ, ֆադաթ մուհապպէթի-
միզ՝ այնի սուրէթտէ տէյիլ տիր:

Բօզուն եանաղլարը, քէնտի խմի եանի կիւլ կի-
պի գըզարտը, վէ Մ. ար Լօրպադ տախի քէլամտ տէ-
վամ պիրլէ:

— Պիզտէն պիրինին սիզէ օլան մուհապպէթի տի-
կէր կէճա տըր... Օ խտէ, էվլատըմ Բընէ օլտուղու-
նու սիզտէ բէք էյի պիլիբսինիզ, տէտի:

Բօլ պաւընը էյիսի, վէ կէօզլէրի էօնիւնէ տախի,
գանն խտէրսին քի պիր Նիդազ շէքիլտի: Մէրգումէ,
պիր իքի սանիյեէ սիւքիթաէն սօնրա,

— Էֆէնտիմ, եէմին խտէրիմքի, պէեան իթտիկի-
նիզ հիսսի թէշվիգ վէ թաշրիք իթմէք իշին պէն հիւ
պիր շէյ եարմատըմ, տէտի:

— Էօյլէ օլտուղունու պիլիեօրուզ, գըզըմ, վէ պու-
պապտէ սիզի թէմամիլլէ սալիհէ չըգարըեօրուզ: Սի-
զին եալընըզ օլ կիւզէլ կէօզլէրինիզ, նէգաքէթ վէ
ֆիրասէթինիզ՝ օղլումուզ Բընէի ճէլպէ քիֆաեէթ
իթմիլէր տիր: Սիզ հէր ճիհէթլէ ճալիպէսինիզ...
Բընէնին հագգընըգտաքի մուհապպէթինտէն տօլա-
եը նէ՝ սիզ նէ՝ օղլումուզ գապաշաթլը ատտ խտիլէ-
մէզսինիզ:

Տօգթօր՝ պու սօն սէօզլէրի իրաս խտէրքէն, բէ-
տէրանէ թէպէսսիւմ իթտի, վէ Բօզ՝ հէեհճանը սօն
տէրէճէտէ օլտուղու հալտէ, Մ. ար Լօրպադա վէ Թէ-
րէզէ աթֆը նազար իլլէտի:

Թէրէզ, մէսրուր պիր հալտէ օլուպ, թարիֆի նա-
գապիւլ պիր շէվգիէ, կէօզլէրինի, կէնճ գըզըն կէօզլէ-
րինէ տիքմիշ խտի:

Մ. ար Լօրպադ, քէլամընա շէօյլէ տէվամ իթտի:

— Գը՝զըմ, Բընէ սիզի սէվիեօր... պունու օղլում
պանա սէօյլէտի... պազալըմ սիզտէ քէնտիսինի սէ-
վիեօրմուսունուզ:

Բօգ, պաեըլմազ մէրթէպէսինտէ օլտուղու հալտէ,

— Էֆէնտիմ... էֆէնտիմ... տէտի:

Մէզպուրէ, հէր նէ նէ գատար տօգթօրուն օտա-
սընա կիրտիկի զէման, վազը օլաճազ հալի քէշֆ իթ-
միշ իտի խտէ, եինէ մէգքիւր սիւալէ ճէվապ վէրէ-
մէտի, վէ Մ. ար Լօրպադ աեաղա գալգըպ, մէզպու-
րէեի տէրաղտի իլլէտի, վէ այնի վազըթտա շիտաէ-
թի թէլասսիւր վէ հէեհճան իլլ Թէրէզին կէօզլէրին-
տէն պիր գաշ տամաւ եաշ աղաւը: Պատէհու տօգթօր՝

— Գըզըմ, պու սուրէթլէ մի թէլէսսիւր օլմաեըն...
թէլէմին օլունքի, օղլումուն սիզէ օլան մուհապպէթի-

նի մուսախնդէ իթմէտիքտէն պաշգա, թահսին խաիւս-
րուսմ, էկէր, Բընէնին ինթիսապը նէ՛ տէրէճէ միւնա-
սիպ օլտուղունու էվլէլէնէ պիլմէտէ խաիւ, թէհայ-
եհիւր վէ թէհասիւրիւնիւզ՝ պու խուսուտա խապաթ
օլաճադ իտի... Շիւտի, գըղըմ Բօզ, պանա աշըգտան
աշըղա ճէվապ վէրին... Բընէ՛ սիլտէն սէվլիտիկինի
ղանն խաիեօր... աճապա եանըլեօր մու, տէյի պէ-
եան խլէտի:

Բօզ. — (Պահէթ զայիթ պիր սէտա իլէ.) Եանըլմա-
եօր, տէտի, վէ աշին վազըլթտա սօլմուշ օլան եա-
նաղարը կէօզ եաշլարըլլա ըպանաը:

Մ. տը Լօրպադ. — Գըղըմ, պու կէօզ եաշլարընա
սէպէպ նէ՛ տիր, Գէն սիզէ մէսէրրէթպաիւզ պիր խա-
պէր սէտա տիւմ, չիւնքի օղլուսուն սիզէ մուհապպէթի
օլտուղու, վէ պէն տէ իզտիլմաճընըզա մուվաֆիֆադաթ
իթտիկիմ հալտէ, աղլամաեա նէ՛ սէպէպ վար տըր:

— Էֆէնտիւմ, հաղգըմտա վաղը օլան մուսամէլէնիզ,
ֆիլվազը հառտան զիւստէ պատիի մէսէրրէթ տիր...
Բէք զիւստէ խայրխաշըգ տըր... խայր, խայր, պէն
պուսու սիլտէն պէլէմէեօրտու... իւմիտ իթմէեօր-
ուսմ... գալպիսի սիւզան խաէն աթէշի մուհապպէթի
վէ ս մուհապպէթի Մ. Բընէտէն կիզլէմէեէ խայրի ուղ-
րաշտըմ... կիթմէք... պու էվլ թէրք իթմէք իսթէ-
եօրտուսմ...

Մ. տը Լօրպադ, մէրգուսնին սէօղլէնիւ քէսէրէք,

— Մուհապպէթ ինիլին՝ մէնֆաաթտան արի օլտու-
ղունու չիւպէն խաիւմ տէյի վէսպէսէ՛ մի խաիեօրտու-
նուզ, տէտի:

— Էվլէթ, Էֆէնտիւմ:

— Պու պապտէ եանըլմըսընըզ, Պիլ, սիլի չիմտի-

քի կիպի թանըաղըմըզ հալտէ, հաղգընըզաա չիւպ-
էն ճալիզ օլամադ... Բընէ սիլի ինթիսապ իթմէքէ,
Բէք էյի իթմիշ տիր, Անըն ինթիսապընը թաաաիդ,
վէ գըղըմըզ օլտուղունուզտան տօլաեք քէնտիլիլի
պախթիեար առա խաիերիզ:

— Էֆէնտիւմ, զաթընըզն խայրխաշըղը ֆէվ-
գէլտէ տիր, Լաեղըզ վէճէն սիզէ արղը չիւքրան
իթմէք իսթէր խաիւ, Ֆադաթ նէ սէօյլէեէճէ կիմի,
նէ՛ եարաճաղըմ պիլմէմ, վէլհասըլ պու պապտէ իգ-
թիտարըզ օլտուղունու պիլիւրիւմ (Հընչգըրտամա-
սընտան նաշի կէօքսիւ թահրիք օլտուսուպ, քէսիք
պիր սէտա իլէ.) Պէն... պիր էօքսիւզ... սէֆիլ...
Ֆադիր պիր գըզ օլտուղում հալտէ... սիլ... պէ-
նի... զապուլ խաիեօրտունուզ... ահ, պու Բէք պիւ-
եիւք նիլմէթ տիր... խայրխաշըգ տըր:

Կէնճ գըզ՝ պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն, կէօղլէրինի
թէրէքէ տօղրու աթֆ իթմիշ օլմասըլլա, մէրգուսէ,
Բօզու գուճաղլաեարադ,

— Սէվլիւլիւ գըղըմ, Ֆադըր հալտէն պահա իթմէ-
եին... Մ. տը Լօրպադըն պէնիմէն էվլէնտիկի գէման,
պէն տէ Ֆադիրէ խաիւ... իմտի, պու սըրաաա սէր-
վէթի տիւշիւնմէեիւպ, սաաաթէթի հալլի տիւշիւնմէք
կէրէք տիր, Սիլզ գըղըմ թէմիկէէ իթմէքլիկիմ՝ սի-
զին իշին մուճիլի պախթիեարի տէյիլ մի տիր, տէյի
պէեան իթտի:

Բօզ. — (Պաշընը Թէրէզին ու մուղունա տաեաթա-
րադ.) Հէմ Բէք զիւստէ մուճիլի պախթիեարի տիր,
սէվլիւլիւ վալլաեէնիւմ:

Մաաամ տը Լօրպադ, գըղըմ, վալիտնիլիմ քէլի-
մէլէրինտէն օլ գաաար միւթէհասիր օլտուքի, պիւ-

Թիւն ազասը տիթրէտի. պիշարէնին չօգտան պէրու ումութմուշ օլտուղու կէշմիշ զէման, պիրտէն պիրէ խաթրընա կէլէրէք, օլ ճանվէր վալիտէսինին, խայինէ գայիմ վալիտէնին էլինտէն զասպ իթմիշ, աշըրմըշ օլտուղու ճիկէրբարէսի Բօլին կէօզիւ էօնիւնէ կէլտի, վէ պուենճա սէնէլէրտէն սէրու կիլլիճէ գանլը եաշլար տէօքտիւկիւ գըզընը տէրաղուշ խտէրճէսինէ, Ռօզա սարըլտը, վէ պուենլարըն իշպու մէնզարէսի պիր գաշ սանիյէ տէվամ իթտիկի սըրատա, Մ. տը Լօրպագ, եէկտիկէրինի տէրաղուշ իթմիշ պուլունան մէգքիւր իքի գատընա քէմալը մահպուղլիէթլէ պագըպ, պատէհու սէսսիզճէ, վէ հէման աեապլարընն ունունա պասարագ, օտասընտան չըգտը, վէ միւթէագըպէն օղլունու վէ գըզընը պիրիքտէ ալարագ ալտէթինտէ, Ռօզու օղլունա կէօսթէրէրէք,

— Բընէ, իշթէ սէնին զէվճէն, տէտի, վէ այնի վագըթտա մատամ տը Լօրպագ տախի կէնճ գըզը, նիշանլըսընա տօղրու սէվգ իթտի,

Պու արա մատմաղէլ տը Լօրպագ, աօգթօրուկն պօղաղընա սարըլարագ, իքի եանաղընը պուս իթտիկի սըրատա,

— Էֆէնտի բէտէր, նէ՛ դատար խայրլաւ օլտուղունու շիմտի տախի խալաթ իթտին, Պէնիմ իշին պուենտան տահա պիւեիւք մէսէրրէթ հասըլ խտէմէզ խտին, Սէվկիւլիւ Ռօզում խանէմիզտէ, պիլիմիէ պիրլիքտէ եաշամսեա դարար վէրտիկի կիւնտէն պէրու, պէն, պու խուսուսու թէխայեիւլ իթմէքտէն խալի օլմահօրտում, տէտի:

Տօգթօր. — (Ֆէվգէլատէ միւթէսսիր օլարագ.) Տիմէք, սէվկիւլիւ գըզըմ, շիմտի պախթիւար օլտուն,

— Էվլէթ, Էֆէնտիմ, պախթիւար, հէմտէ ֆէվգէլատէ պախթիւար օլտում. Պուենտան պէյլէ պախթիւար օլմագ իշին նէ՛ ոգտանըմ վար տըր: Զաթէն բէտէրլէրին, վալիտէլէրին է՛ն էյիսինէ, գարընտաշլարըն է՛ն սէվկիւլիւսինէ մալիք խտիմ, շիմտի տէ գըզգարընտաշլարըն է՛ն ճալիպինէ, է՛ն մուսպգէվինէ մալիք օլտում. . . Մատէմքի պանա պէյլէ պիր գըզգարընտաշ վէրիլիէօր, պէն տէ անը գապուլ իլէ մուհաֆագա, վէ եալընը, տիւնեատա, հայիզ օլտուղում տէրէճէտէ միւքէմէլ սատտէթին գապիլի թասապվուր օլտուղունա թէտճճիւլ խտիրիմ:

Պատէհու մատմաղէլ տը Լօրպագ, վալիտէսինին պօղաղընա սարըլարագ,

— Սանա տախի էզճան ու տիլ թէշէքիւր խտէրիմ, սէվկիւլիւ վալիտէճիւրիմ, Հարէքէթի վագընա խայրլահլըզ օլմատըլա, էլպէթթէ ճէնապը Հագգ սէնին տէ միւքեաֆաթընը վէրէճէք տիր, վէ գաթէն վէրմէքտէ տիր. . . Շէյլէքի շիմտիէ տէկին եալընը պիր քէրիմէն սէնի սէվմէքտէ իքէն, պուենտան պէյլէ սէվէն իքի քէրիմէն օլմագ տըր, տէտի:

Թէրիզ, դաեթթ հէեէճան վէ թէէսիւրէ տիւշար օլուպ, գըզընըն սէօզլէրի թէմամիլլէ կէշմիշ զէմանը կէօզլինիւն էօնիւնէ կէթրիմէքտէ խտի:

Բընէ, թէպէսիւր խտէրէք, շէյլէ տէվամ իթտի:

— Հէր ագշամ, սէնին, քէնտի քէնտինէ, Պիւեիւք վէ կիւզէլ տիկէր պիր գըզըմտահա օլմալը խտի, անըն տախի մէսուտիէթինէ չալըճալը խտիմ տիմէքտէ խտին, իշթէ օ պիւեիւք գըզ, Ռօզ տուր. . . շիմտի իքի գըզըն վար տըր. . . տիմէք ճէնապը Հագգ սէնին տուանը գապուլ իթտի:

Մատամ տը Լօրպագ, գօլթուգլու իսկէմէնին արգասընտա անագտա տուրմուշ օլտուգու հալտէ, մէգքիւր սէօզլէրտէն օլ գատար ֆէշալըգ հիսս իթտի քի, եէրէ տիււէնէք իքէն, անճագ մէգքիւր գօլթուգլու նուսըրթընա տաեանմագլա, պու թէհլիքէտէն գուրթուլպիլտի, ֆագաթ լէհճէսի՝ սօն տէրէճէ սօլտու :

Ափօգաթ Բընէ իսէ, Բօզու տէրաղուշ իտէրէք, եալաշ, ֆագաթ միւէսսիւր պիւր սէտա իլէ :

— Տիմէք, ազիզէմ, գէվճէմ օլմաեա մուվաֆֆագաթ իտիեօրսուեուգ, վէ իլը տէֆա սիզի կէօրտիւկիւմէ, գալպիմտէ հասըլ օլմուշ օլան արգուեու գուզվէտէն ֆիլիէ կէթիւրմէեէ բուի ըիզա կէօսթէրիեբըսուեուգ, տէտի :

Բօզ, թէշէքքիւրիւ վէ մուհապպէթի միւպէյեիւ պիւր պագըլա Բընէնէ աթֆը նազար իթտի, վէ Բընէ՝ քէլամա տէվամլէ :

— Պէնիմ սիզի սէվտիլիմ գատար սիզտէ պէնի սէվիեօրմուսուեուգ, տէտի :

Բօզ, ճէվապ վէրմիտի իսէ, կէօզլէրի՝ «էվվէթ» տէյի ճէվապ վէրտիլէր :

Թամ օլ էսնատէ, տօգթօրուե օտա գարուսու աշըլարագ, մատամ էօթէնի Տօմօն իշէրի կիրտի, վէ Մ. տը Լօրպագ՝ մէրգուէեի դարըլաեարագ :

— Բէք միւնասիպ վագըթտա վասըլ օլտուեուգ, սէվիլիւ գայիմ վալտէճիեիմ, տէտի :

— Սահիօ՝ մի, ֆագաթ սու սէօզէ նէ՞ սէպէպ վար :

— Չիւնքի սիզէ մուհլիմ պիւր խապէր վէրէճէիմ :

— Նէ՞ խապէր :

— Օղլումուս իզտիվաճ խապէրիլի :

Խայինէ վալիտէ սարսըլտը, ֆագաթ պէսի իթմէեքէք :

— Բընէ էվլէնիեօր մու, տէյի սիւալ իթտի :

— Պիւր այտան էվլէնէճէք տիր :

— Բի՛մին իլէ էվլէնիեօր :

— Մատմագլէ Բօզ Մատու իլէ :

Էօթէնի. — (Բէնտի քէնտիեէ) Էյի վագըթտա իշ կէօրմիւշիմ : (Պատէհու ալէնի սուրէթտէ վէ թէպէս սիւմ իտէրէք) Շիւպէսիգըք կիւզլիլիթիլապ տըր : Պու պապտէ քեաֆֆէի ալէագատարալը էգճան ու տիլ թէպիլք իտէրիմ :

Լինէ սօգազընտաքի օթէլտէ, աշվալ պու մէրքէզտէ պուլուեանուղու սըրտաա, Սէն-Տօմիլիք սօգաղընտա քեային գօնթէս Գուրափիէֆին խանէսիւտէ տէ իշլըր չու եօլտա ճէրէեան իտիեօրտու :

Կաթիօն Տօպէրիմ՝ տօգթօրուե էմրիլլէ օտասընա գօնուլմուշ օլան մէվատըր գուլլանմաեա եալաշ եալաշ ալըլտըրը կիպի, աշվալը սընհիեէսիւնէ իճրա իտիլէն միւտալաթըն իլք թէէսսիլալթըլա տա, վագտա պիւր տէրէճէ սէրսէմէնմիւ իտի իսէ տէ, թէտրիճէն օ սէրսէմիլք տաթի գայիլ օլարագ, պիշարէ իշնի եէնի պիւր տէվր քիւշաա օլուեմուշ կիպի կէօրիւնիեօրտու, վէ լաքին էլան գուզվէի հաֆըգասընը քէսպ իտէմէմիլ իտի : Շու գատար քի էվլէսէրի հէյքէլթիւալըգ ա-

էթէրինի էլինէ ալտըղնտա, միւսաշագաթընը վիճու-
տէ կէթիրէմէմէքտէ իքէն, սօնրալարը պիր տէրէճէ
օլտուն պունա մուվաֆֆադ օլտպիլմէքտէ իտի:

Պիր սապահ Կասթօն, ալէթէրինի էլինէ ալարադ,
պիր կիւն էվվէլ պաշլանըպ գուսուր պրադմըլ օլտու-
ղու պիր հէյքէլին իմալինէ տէվալէ, պիր ազ իլէրի
կէօթիրաւեքտէն սօնրա, կիօզլէրի հատտէն զիեատտէ
բարլաեարադ, պու իլք էսէրինէ պապտը, վէ թէֆէք-
քերաթըլ Փիքրիէէսինին նէթիճէսի օլարադ, անլըն-
տա տէրին պիր շիգիկ հատըլ օլտու: Մէրգուսուս հա-
լինտէն, զիհնինի Փէվգէլատէ եօրմադտա օլտուղու,
վէ վազթիլէ պիլըրքէն շիմտի ունութտուղու պիր
թասպիրի խաթըրլամաեա չալըշմադտա իտուկի անլա-
չըրեքօրտու: Նազէհան թէքըրա իշէ պաշլանըպ, ուս-
թա պիր սանաաթքեարա մալտուս մէհարէթլէ, եաք-
մադտա օլտուղու հէյքէլէ պիր շէքլ վէրտի: Պու շէքլ
գատըն թասպիրի օլուպ, պիրտէն պիրէ Կասթօն տուր-
տու, վէ:

— Խայր, խայր, պու ալ յիլ տիր: օլունուն ազգը-
նըն կիւլիւմէմէսի: անըն կիւլիւմէմէսի կիպի ալ յիլ
տիր: Կէօզլէրի կէօզլէրինէ պէլիգէմէքօր... անլը տա
անըն անլը տէյիլ տիր... խայր, քէնտիսինի թանըմա-
եքօրում, տէտի:

Պու սուրէթլէ մէրգուս, էլինտէքի ալէթլէ, մէքքիւր
հէյքէլէ: Ետտէթլէ վուրուպ բարշալատը, վէ պատէ-
հու եէնի պիր հէյքէլ իմալինէ պաշլանըպ, եիւզիւ-
նիւն վէ անլընըն շիգիկէրի կիօնաէէսն շէքլէր քէսպ
իտէնէք, վէ եիւզիւնտէն ալադը թէք տանէլէրի ագա-
րադ, նիհաեէթ պիր սաաթ գորֆընտա իմալէր-
տէսինի խայր իլէրի կէօթիրաւըլ օլտուղու հալտի:

քէմալը ալհէլէթլէ պիր գաշ ատըմ բիւճաթ իտիպ,

— Էվվէթ, Էվվէթ, իլթէ շիմտի թա քէնտիսի տիր...
թանըեքօրում... պանա կիւլիւմէքօր, ֆադաթ խա-
յինլէք իթմէք իշին կիւլիւմէքօր... պադըլը թէհ-
տիտալէր տիր... ազգը աշըլմադ, վէ, «Պոնա տոնի միմ-
նոն մոնի տէյի պադըրմադ իւզըլէ տիր, տէտի, վէ
պիր գաշ սանիլէն սիւքիւթլէ տուրտուղտան սօնրա,
րէճա իտէրճէսինէ վէ իքի էլինի գալուչտուրադ,
շէյլէ տէվամ իլլէտի:

— Չէքտիկիմ միհն ու մէշագգաթ աթթըք եէթէր-
պու հալիմէ աճը... քըզըմը իեատէ էթ... եիկիրմի
սէնէ հագգըմտա պիլա մէրհամէթ հարէքէթ իթտին...
եիկիրմի սէնէ պանա ճէվր ու ճէֆա շէքտիրտին: Էվ-
վէթ, սանա լանէթ օգուսեքօրում... վէ էկէր իսմինի
խաթըրլատա իտիմ, մահգա ո իսմէ պէատուա իտէճէք
իտիմ:

Կասթօն Փիլվադը ո իսմի գուզվէի հաֆըպսըն-
տա արամադտա իտի իսէ տէ, պիր տիւրլիւ խաթըր-
լաեամաաղընտան, հէման աղաեարադ, չու սէօզլէրի
սէյլէտի:

— Ահ, եիւզլէրճէ տէֆա թէքըրա իթտիկիմ, վէ
թէլէֆֆիւղիյէ մահգուգ օլտուղում, վէ պու կիւն
իտէ, մահգա պէտտուա իթմէք իշին խաթըրլամադ
խաթէտիկիմ ո իսմ ապա Փիքրիմէ կէլմէքօր... պիւ-
մէքօրում... ալրխաթըր իտէմէքօրում, տէտի, վէ
հէյքէլէ եազլաչըլ, պու տէֆա սիմասընըն հալի թէպ-
տիլ օլարադ, միւսաշալ պիր սէտա իլէ:

— Ելէնին, տէյիլ մի, սէնիլն, տիրիլ, ճա՛ն-
լան... ա՛շ տաադալընըն, վէ վազթիլլէ, սէնի սէվ-
տիմ, տէտիկին կիպի շիմտի տէ սէյլէ... ա՛հ, սէնի նէ՛

գատար սէվտիւմ. . . տախմա սէվէճէքտիւմ. . . էլան տա-
խի սէվիեորում. . . ֆադաթ եէմին էթ պանա քի , պէ-
նի դամմաղաեան . . . էլէ վէրէն սէն աէյիւ խտին . . .
պու ֆէնալըը պանա խտն փախտէն խտի . . . վէ բար-
մաղըն իլէ պէնի կէօթէրէրէք , «*Պոս տոսի միմոսն տոսի*»
տէյի նիտա իթախիկին իշխախեօրում զանն իյլէտիկիւմ-
տէ , ֆէնա պիր բիւեա կէօրմիւլ օլտուղումու սէգլէ
պանա . . . ձէվապ վէր . . . ձէվապ վէր . . . պու սէօղիւ
սէն սէօյլէմէտին , տէյիւ մի : Սէնին կիպի մէլայիք
մախսուս լաթիֆ պիր չէհրէնին՝ Յուգանըն չէհրէսի
օլմասը հիշ դաօպիւ մի տիր . . . խայր , խայր , սէն օ
սէօղիւ սէօյլէմէմէգ խտին , վէ սէօյլէմիւլսին տիր . . .

Թամ օլ էսնատէ մատամ Գուրապէէֆ՝ պիչարէ սա-
նաաթ քեարըն օտասընա կիրախիկնտէն , կոսթօն՝ մէր-
գումէնի գարըլտեարադ ,

— Օ տուր . . . օ տուր . . . իշթէ , նիհաեթ պուլ-
տում , տէյի նիտա իթտի :

Գօնթէս , մէրգումու պիր գաչ կիւնտէն պէրու դա-
եթ սաքին հալաէ կէօրիւրքէն , պիրտէն պիրէ հէնէ-
ճանը աղիսէ միւսթաղրադ կէօրախիւնտէ , իզհարը
թէաճճիւպ վէ հնտիչէ իլէ ,

— Բիթմ տիր , տէյի սիւալ իթտի :

— Վադթիլլէ սէվտիկիւմ գատըն տըր :

— Գըզընըզըն վալիտէսի՞ մի :

— Էվլէթ :

— Նէրէտէ տիր :

— Իշթէ :

Կոսթօն , պու սըրատա , սիմասը պօղուլմուլ , կէօզ-
լէրի հատտէն զիեատէ աշըլմըլ օլտուղու վէ աօտադ-
լարընտան պէեադ քէօրիւքէր չըգմագտա պուլուն-

տուղու հալաէ , եարմըլ օլտուղու հէյքէլի կէօթէր-
մէքտէ խտի :

Գօնթէս՝ պու հէյքէլէ եադլաշմադ իսթէտիկիւնտէ ,
Կոսթօն մէրգումէնի եթիթէրէք ,

— Պա՛գմաեըն , պա՛գմաեըն . . . պու պիր ճանվէր
տիր . . . օ պէնի դամմաղատը . . . պէնի էլէ վէրտի . . .
պէնտէն խալի օլմագ իշին , մէճնտն մագամընտա պէ-
նի թէվլըքի իթտիրաի : Օ պէնի պուլաճագ տըր , վէ
օ հալաէ , պունտան ագտլմալրուհնտէ պունճա ճէվր
ու ճէֆա չէքմիւլ օլտուղում թիւարխանէ պէնի
թէքարա կէօթիւրէճէքէր տիր . . . կէօրիւքօրմուսուսուզ ,
գալպիմի եէրիտէն չըգարեթօր . . . անը էգիեթօր . . .
րուհումու . . . ագլըմը ալեթօր . . . Օ՝ վալիտէսինին
մուալէնէթիլլէ գըզըմը պէնտէն դասպ իթտի . . . ֆա-
գաթ սիւ պանը կէօրմէնէճէքսինիդ . . . Մէտիւղիւն պա-
շը կիպի , պագանը թէլէֆ խտի . . . հալպու քի պէն
պուսու մահվ խտէճէեիւմ , տէտի :

Ֆիլվագը Կոսթօն՝ տէհէթի աղիմէ իլէ , թէրէզ
Տօմօնուն հէյքէլինի տէվրիպ բարչալատը , վէ մա-
տամ Գուրապէէֆ խաէ , հէյքէլի մէքիւրու լտեղըլ-
լա թէադիդ խտէմէտի :

Պատէհու Կոսթօն , ճիննէթին սօն տէրէճէսինէ վա-
սըլ օլուպ , ալշը տէօքիւնթիւսիւնէ մահգուհանէ պա-
գարադ ,

— Էօլտիւ . . . էօլտիւրտիւմ . . . ֆագաթ ագան չու
գանա պագըն . . . պունտա պիր տէ պէշիւք վար տըր . . .
օ պէշիւք տէ գըզըմըն պէշիկի տիր , տէյի պէեան
իյլէտի :

Գօնթէս , մէրգումու թէսկին իթմէկէ չալըշարադ ,
էլլէրինի թութմագ իւզըն եանընա եադլաշարըզըն-

տա, կասթօն՝ արդաեա աթլաւը, վէ պաղըրարադ,
— Ահ, տիմէք ոէն տէ պանա դարչը չըզըթօրսուն...
խասիմէրիմէ իթթիֆազ իսիթօրսուն, պէշիկի մահվ
իթտիրտին, անը արթըզ կէօրմէթօրում... զըզըմը...
զըզըմը իեատէ էթ... էկէր իեատէ իթմէզսէն, սէնի
տէ էօլաիւրէճէեիմ, տէտի, վէ մատամ Գուրազիէֆին
իւզէրինէ հիւճում իթմէկէ հազըրլանըրքէն, մէզպու-
րէ՝ Նիգօլա... Ժարի... տէյի պաղըրարադ ըրեւաթ
կյէտի:

Նիգօլա օրատա օլմոեըպ, Ժարի պուլունտուղուն-
տան, անինտէ եարտըմա դօշտու, վէ կասթօն՝ մէր-
դումու կէօրիւնճէ, քէսպի սիւքիւնէթ իտիպ, քէսիք
պիր սէտա իլէ տէ,

— Ահ, միւզտարըպ օլուեթում, էօլմէք րատու-
սինտէ ֆէնալըզ հիսս իսիթօրում, տէտի, վէ օ անտէ
տէրմանսըզ պիր հալ իլէ պիր դօլթուզլուեա օթուր-
տու:

Ժարի - Գօրգաճադ պիր շէյ օլմաեըպ, ճիննէթի-
նին նէօպէթի տիր, տէտի:

Գօնթէս, Ժարի իլէ պիրլիքտէ տիշարը չըգտը:
Պիշարէ կասթօնուն իլպու ճիննէթ վագըասը՝ մէզ-
պուրէնին ֆիքրինտէ ալիմ տէհէթ էսէրի հասը ի-
տիպ, անըն քէսպի իֆադաթ իթմէսի շէյլէ տուր-
տուն, վագըթ վագըթ մուխաթարալը օլաճաղընը տա
տէրք կյէտի: Հալպու քի էլտէ իթմէք արդուսինտէ
պուլունտուղու միւրասըն միլեօնլարընտան ֆէրադաթ
իտլպիլիթ մի իտի:

Իլէթէ, պունու եարամաեաճաղընտան, քէնտի քէն-
տիլէ, «Ժարի պանա սախթէ պիր վարիսէտէն պահս
իթմիլ իտի. օնու մէյտանա չըգարմագտան պաշգա

չարէ եօգ տուր. օ անճադ Ժարինին կէշէն կիւնքի շայ-
եանը իսթիհզա մաթլուպաթընա կէլինճէ, անըն տա
իճապընա պագարըզ տէտի:

Պէյլէճէ մէրգումէ, ընֆիգինի քէնտի իլ օտասընա
կէօթիւրիւպ, դարուեու դարասարգտան սօնրա,

— կասթօն Տօպէրիվին վագիւնէթ ինտէն աօլաեը նէ՞
էֆքեարաասըն, տէյի սիւալ իթտի:

— Չըզան հաֆթաքի էֆքեարաաեըմ, եանի կաս-
թօն քէսպի իֆադաթ իտէմէէճէք տիր:

— Պիր ազ էվվէլ զըրըպ տէօքտիւկիւ հէթէլի
կէօրտիւն միւ:

— Սայր, սիզ կէօրտիւնիւզ միւ:

— Թաւլիրինէ էյի տիգգաթ իտէմէտիմ:

— Իմտի, դուզվէյի հաֆքաասընտան չըգարմըլ օլ-
տուղու օլթապիրին միւշապէհէթի պուլունտուղու
ֆարզ օլունսա պիլէ, մէգքիւր հէյլէլ մէվճուտ օլմա-
տըզը իշին, արզու իթտիկիմիզ մատաճէ հիջ պիր նէ-
թիճէ հասըլ օլամազ:

— էվվէթ:

— Տիմէք քի պիր այտան պէրու պիր ատըմ պիլէ
իլէրլէմէտիք:

— էվվէթ:

Գօնթէս, պաշընը էյիպ, պիր իքի սանիլէթ թէ-
ֆէքքիւրտին սօնրա, պիրտէն պիրէ պաշընը եօգարը
դալտըրըպ:

— կէշէնտէ պահսընը իթտիկին զըզ նէ՞րէտէ տիր,
տէյի սիւալ իթտի:

— Պու սիւալինիլին ճէվապընը դաթէն վէրմիլիմ
տիր. օ զըզ էմին պիր մահէլլաէ տիր:

— Օ զըզըն՝ կասթօն Տօպէրիվին քէրիմէսի օլտու-

դուռնու միս պէյեին քեաֆֆէյի էվրազա մալիք խոու-
կինի պանա սէյլէմիւ խտին :

— Էվլէթ , օ էվրազ ետարմտէ օլուպ , էվրազը
մէգըբլարէէ գարլը զէրրէ գատար իթիրազ գապիւ
տէյիւ տիր , վէ է'ն զիեատէ շիւպէյի պիր քիմսէնին
պիւլէ , օ դըզըն' Կասթօն Տօպէրիվին քէրիմէսի օլուու-
դուռնու թէսլիմտէ թէրէտուիւտ իթմէհէճէկի տէրքեար
տըր :

— Չօճուդու սէն , Շարիթէ խայրաթիւանէսինին
գատմէյէրի իւզէրինէ պրազմըլ օլուուդուռնու եէմին
իւէ թէէմին իթմէկէ հազըրմըրըն :

— Հայ հայ :

— Կիեինտիկի էլպիտէլէրի պիւլի'եօրմուսուն :

— Էվլէթ :

— Էմի'նմիսին :

— Թէմամիլլէ էմինիմ :

— Էյլէ իսէ , օ դըզ իւէ կէօրիւլմէք իսթէրիմ :

Ժարի . — (Թէպէսիւմ իտէրէք.) Տիմէք շարթլարը-
մը գապուլ իթտինիզ :

— Շարթլարըն'մը . . . շարթլարըն նէ' խտի :

— Ունութաուռնու'դ մու :

— Ղալիպա :

— Էյլէ իսէ , թէքրար իտէրիմ , Թէքմիւ սէրվէթին
իւչտէ պլրինի , եանի պէշ միլեօն Փրանգ իւէ , օ
կէնճ գըզըն զէվճէմ օլմասընը իսթէրիմ :

— Օլ պապտէ իճապընա պազարըզ . . . շիմտիլիք
տէտիկին Բօլինի կէօրմէք իսթէրիմ :

— Օ բէք գօլպ շէյ տիր . . . Էթի իւչ կիւնէ գա-
տար քէնտիսինի կէթրտիւպ սիզէ թադտիմ իտէ-
րիմ :

— Յագաթ սէն անըն իչին Բարիստէ տիր տիեօր-
տուն :

Ժարի . — (Թէաճճիւպ ալէամէթի կէօսթէրէրէք.)
Պէ'ն մի :

— Պէլէր եանլըլ անլամըլմ տըր :

— Տահա տօղրուսու պէն էյի իյզահ իթմէմիլիմ
տիր :

— Նիհանէթ նէ'րէտէ պուլուռնուեօր :

— Նէրէտէ պուլուռնուդուռնու հէնուզ միւսաստէ-
նիլլէ պէեան իտէմլմ :

Սատամ Գուրապիէֆին գալարը չաթըլարըլ կիպի ,
կէօզէրի տախի բարլաեարազ ,

— Վա'յ , պանա մուգալէմէթէ միւթէճասըր օլու-
եօ'րմուսուն , տէտի :

Ժարի . — (Նագիքեանէ պիր թապր իւէ.) Հիատէթի-
նիլլի իէճսկին խտին , մատամ գօնթէս : Ալլահ իթմէե
քի պէն սիզէ գարըլ կէլէեիմ , վէ իսպաթը տա չու
տուր քի , օլ կէնճ գըզը կէօրմէք իսթլտիկինիզ հալ-
տէ , «կէօրէպիլլի'սինիզ» տէյի ճէվապ վէրիեօրում .
Փազաթ անըն շիմտիլի իգամէթ կեանընա կէլինճէ ,
պու էյլէ պէր սըրր տըր քի , քիմսէե կիլտիրմէմլկէ
էլմին իթմիլիմ տիր : Սիզ քէնտի վատընըզա վէ ե-
մինիլլէ նասըլ սատազ իսէնիզ , պէնիմ տախի քէնտի
վատըմս վէ ելմէնիմ սատազ օլմամա մանի օլմադ
իսթէմլ զսինիլ , իմտի , իքի իւչ կիւնէ գատար օ գըզը
հուգուրուռնուզա կէթրմէթի թէահլուտ իյլէրիմ :

Շիւպէսիլի մատամ Գուրապիէֆի' Ժարինին վէրտի-
կի իյզահաթտան հիշ պիր քէլիմէե պիւլէ ինանմատը-
ղընտան , էլան հիատէթի տէվամ իթմէքտէ օլմասըյ-
ա , Ժարի , մէրգուռնու միւլահալատընը , աչրգ պիր

քիթապտա օգուրճառնա անլաեղպ, չէյլէ տէվամ իթաի.

— Շունու տաիի իլալթէն պէհան իտէրիմքի, շահէտ պանա պիր ֆէլաքէթ վուգու պուլուր իսէ, պէնի սէվէն վէ նէրէտէ պուլունտուղումու պիլէն օլ կէնճ գըզըն, ղաշպուպէթ իմոէն տուսեը տիւշարը էն-տիշէ օլարադ, հիւքիւմէթ մէմուրարըյա ալէնի արա-մադ իւզրէ պուրահա կէլէճէկի տէրքէար տըր, Պու իսէ, սիզին իշին բէք էյի օլմադ զանն իտէրիմ:

Մատամ Գուրափէֆ՝ ղազապընտան նաշի եռու-լուգարընը սըզարադ, քէնտի քէնտիէ,

— Պու խապիս՝ պէնի բէնչէսինէ կէշէրմիշ օլտու-ղունու զանն իտիտօր իսէ տէ, ոսպը լաղըմ, ինթի-գամըմ էլպէթթէ ալըրըմ, տէտի:

Միւթէաղըպէն մէզպուրէ քէսպի սիւքիւնէթէլ:

— Նիշահէթ քէնտիսինի ճէլպ իտէպիլիրտին, տէտի:

— Էփվէթ, պիր թէլէկրաֆ քէշիտէսիյէ ճէլպ ի-տէպիլիրիմ:

— Բէք ալէա. պէն նէ՞ վազըթ կէօրէպիլիրիմ:

— Պու կիւն բազար իրթէսի տիր. հազըրլանմասը նը, եօլա չըգմասընը վէ կէլմէսինի պիլտիւմէք իւզրէ վազըթ լաղըմ տըր... պու հալտէ մէզպուրէկեր բէնչ-չէնպիշ կիւնիւ կէօրէպիլիրտինիդ:

— Բէք էյի, բէնչչէնպիշ օլտուն. ֆազաթ սատթ գա՞ւտա կէրէպիլիրիմ:

— Օրաըը սիզին պիլէճէք իշինիդ տիր:

— Շունուն պուշուն քէնտիսինի կէօրմէմէսի իշին աղշամ կէօրիւշմէքիկիմիդ էյիլէա տըր:

— Պէն տէ օ էֆքէարտանըմ, իմտի, բէնչչէնպիշ աղշամը Բօլինի սիզէ կէթիթիրիմ. նամուսում իւզըրի-

նէ սէյլէեօրումքի, զահէթ ճալիպ, տիլպէր պիր Գըզ տըր, վէ բէտէրինի տէրաղուշ իթմէք տազըգայը սատ-տէթպախշասընա չէճի հասըթթէլէ պէլէմէքտէ տիր, Պու իսէ, սիզին իլէ պէնիմ արամըգտա իթիլաֆ հու-սուլիյէ գապիլ տիր:

— Լաքին կասթօն Տօպէրիվ տէ, անը, քէնտի գըզը տէյի թաստիդ իթմէլի տիր:

— Պու ճիշէթտէ էնտիշէ իտէճէք սէպէպ եօգ տուր, Մահուտ մէճնունումուգ՝ ուզուն պոյլու, կիւզէլ պիր գըզըն՝ քէնտի գուճաղընա աթըլտարադ, ա՞հ, պապա-ճըլըմ, սէվիլիլի պապաճըլըմ, իշթէ պէն կէլտիմ, սէնին եէկեանէ գըզըն, Բօլինիիմ տէյի նիտա իթ-տիկինտէ, մէրգումուն, մէզպուրէկեր քէմալը հէհէճան իլէ քէնտի գըզը մագամընտա գապուլ իտէճէկի շիւպ-հէսիդ տիր:

— Էյլէ օլաուգտան սօնրա, եիկիրմի եաշընտա հէր գըզը՝ քէնտի էյլաաը մագամընտա գապուլ իթ-մէտի ինթիմալին խարիճինտէ տէյի տիր:

— Էփվէթ, պու տա օլապիլիր, լաքին պիր չէյ վար քի, անը ունուտուեօրսունուդ:

— Նէ չէյ:

— Շուքի, եիկիրմի եաշընտա պուլունան տիկէր գըզլարտան հիշ պիրինն, պէնիմ պուլմուշ օլտուղում գըզըն մալիր օլտուղում վէ պէնիմ էլտէ իթմիշ պու-լունտուղում էվրադը օլամադ, վէ պու գըզըն եէրինէ պիր տիկէրի գալիմ իտիլտիկինտէ, եէտինտէքի էվրադ իլէ միւտտտի ումումիլիկէ միւրաճաաթ վէ իգամէի տափա իտէպիլէճէկի տէրքէար տըր:

Մտաւ Գուրապիէֆ պու արա հիտտէթ հիսս իթ-
տի իսէ տէ, հիտտէթինի զապթ իտիպ, սօղուգ զան
իլէ,

— Բէք էյի, Փազաթ էվլէնէ օգըլ իլէ կէօրիւշ-
մէլիեիմ, քէնտիսինի խթիմէվապ իթմէլիեիմ, վէ սէն
տէ, պէեան իթտիսինի էվրազը պանա կէօթէրմէլի-
սին, տէյի պէեան իլլէտի:

— Մէզսուրէեի իսթէտիկինիզ կիպի իսթիմէվապ ի-
տէպիլիւր, վէ էվրազը մէվճուտէեի տէ կէօրէպիլիւր-
սինիզ:

Իշպու միւքեալէմէ պու սուրէթլէ խիթամ պուլա-
րագ, ժարի՝ գօնթէստէն մուֆարազաթ իթտի, վէ
մէրգումէ եալընըգալաղընտա, ինթիզամըզ պիր սու-
րէթտէ օտաընտա էնիէ պոյունա տօլաշարագ, չու
թէֆէքըիւրտէ պուլունմագտա իտի:

— Պու գըզըն Բարիստէ օլտուզունա էմինիմ, իմ
տի նի՜հին ժարի՝ մէրգումէեի պանա թագալիմ իթմէր
իւզրէ տէօրթ կիւն մէօհլէթ իսթէեօր: Աճասուր պլնի
ալտաթմագ մագսէտիլլէ, անընյա պիրլէքտէ պիր հիյ-
լէ՞մի, տէսիսէ՞մի թէրթիպ խտէնէք տիր: Պու օլտալի-
լիր պինապէրին պէն տէ ուեանըգ տուրաճաղըմ:

Ժարի տէ քէնտի քէնտիեէ չէօլէ տիմէքտէ խտի:

— Պու իշէ արթըգ խիթամ վէրմէլի: Հէր չէյ հա-
զըր արըր, Բօլին տէրսինի պիլիր, վէ եալընըգ պէնտէն

պիր իշարէթէ պէքլէմէքտէ տիր: Պիշարէ գօնթէս՝
քէնտիսինի բէք գուվլէթլի զանն իթմէքտէ իսէ տէ,
պէնիմէ ուղըրաշմաղա միւզթէտիր տէյիլ տիր:

Ժարի, պու մուլթասար իֆատաթտան սօնրա,
կասթօնուռն նէգտինէ կիթտի: Զէվալլը օլ էսնատէ սա-
քին օլուպ, ժարի քէնտիսինի կէօրտիւկիւնտէ,

— Պու ագչամ Բօլինէ, հազըրլանմասընը խապէր
վիրէնէեիմ, վէ եարըն պու պիւեիւք թէչէպպիւսիւ
իճրա խտէնէիւզ, տէյի միւլահագա իթտի:

Րօղ, քէնտիսինի սէրվէթմէ վէ ֆամիլեանա վագի-
եէթի իճապըճա, Բընէ տը Լօրպագ իլէ էվլէնմէսինի
նագապիլի իճրա զանն խտիպ, հաթթա պու ֆիքըլէ,
գալպինտէքի մուհապպէթի տէֆէ խսյլի ուղըրաշմը
օլտուզու հալտէ, պու տէֆա, մէրգում իլէ ագտը
նիքեանընա գարար վէրիլմէսի՝ քէնտիսինի ֆէվգէլա-
տէ հայրէթտէ պրագտը, վէ զայպ իթմիշ օլտուզու
վալիտսի եէրինէ տիկէր պիր վալիտէ պուլմասը՝ ֆէվ-
գէլաեէ մուճիպի մէսրէթլի օլտու: Լաքին իքլնի
պիր վալիտէ պուլմագլըգ թասապվուրու՝ Բօզու պիր-
տէն պիրէ միւթէնսսիր գըլմաղլէ, մէճհուլ պիր ֆէ-
լաքէթին եագընտա զուհուրի իհթիմալի քէնտիսինի
տէրեայը միւլահագաթա իլգա իթտի: չէօլլէքի օ կիւ-
նիւ ագչամը, զիեատէնէ եօրիուշուզուռնու պէհանէ
իթթիլաղ խտէրէք, միւթատընտան էվլէլ քէնտի օ-
տաընա չէքիլիպ տիւզ չէօքտիւ, վէ հէօնիւր հէօն-
կիւր աղատըզը սըրատա,

— Օհ, վալիտէնիեիմ, վալիտէնիեիմ, պիրտէն պի-
րէ նայլ օլտուզում շու պիւեիւք սատտէթ էսնասըն-
տա, սէնի հէման ունութմուշ խտիմ: Գըզընըն մէսէր-

րէթինէ սէն տախի հիսսէտար օլմադ, վէ խալր տուա-
նը պանա իթմէք իւզրէ, սէն տախի հաւաթտա օլմա-
լը տէյլլ մի խտին: Սէվիլիւ վալիտէճէերմ, հօլիւմ
վազթիւտէ պանա իթմիշ օլտուղուն թափսիէէյի իճրա
իթմէտրկիւմ իչին, աֆիվէթ պանա, լաքին օ թափսի-
էէյի իճրա իթմէք իչին հէնուզ վազըթ վար տըր,
տէտի:

Իմաի մէզպուրէ, աւաղա գալգըպ կէօզ եաշլարընը
սիւտի, վէ քէնտի եաթաք օտապընա կիրիպ, պիր սան-
տըք աէրուեննտէն, Ժան Մատուենուն հօլտիւհիւ կիւն
քէնտիսինէ վէրմիշ օլտուղուն սանտըքճանը ալտը, վէ
պուսու, էլի տիթրէէէրէք պիր մասա իւթիւնէ կէօ-
թիւրիւպ գօյտու: Պատէհու իւպվէթէն, չու սէօզլէրի
սէօյլէտի:

— Մէրհումէ վալիտէճիւմ, պանա, էկէր պիր քիմսէ
հազգըմտաիզհարը մուհապպէթ իտէրսէ, էկէր պէնիմլէ
ադտը իզտիվաճ իտիլմէսի թէքիթի օլուենուր իսէ, պու
սանտըքճանը աշմագտան, վէ միւնտէրիճաթընա վա-
զըթ օլմադտան էվվէ, հիշ պիր գարար վէրմէմէքիւ-
կիմի թափսիէէ իթմիշ իտի: Պէն իսէ, հէր շէյի ու-
նութաւում, վէ վազը օլան սաատէթ թէքիլֆինէ,
անճազ դալպիմին սէտապընա դուլաք աաարադ, մու-
վաֆֆադաթ ճէվապը վէրտիմ:

«Եւո հալտէ թէսլիմի բուհ իթտրկիւմ զէման վա-
լիտէմէ իթմիշ օլտուղում եէմինի ունութտուղումտան
տօլաեր ճէնապը հազգըն պէնի ճէզտլանտըրմումա-
սընը թէմէննի իտէրիմ:

Բօզ տիթրէմէքտէ օլուպ, տայիմա եէտինտէ սագ-
լատըրը քիւշիւք անախթար իլէ մէզքիւր սանտըքճանը
աշմաեա ճէսարէթ իտէմէեօրտու: Նիհաէէթ,

— Պու հարէքէթիմ սըրֆ ճինէթ տիր... էօյլէ
պիր սէվիլիւ վալիտէմտէն պէնիմ իչին հիշ պիր ֆէ-
նալըք թէվէլլիւտ իտէմէզ, տէյի միւլահադա իթտի,
վէ պու գարարը վէրմէսինի միւթէագըպ, մէզքիւր
սանտըքճանը աշըպ, մէօնիւրլիւ պիր մէքթուպ չը-
գարտը քի, ատրէս օլարադ պուենուն իւզէրինտէ, «Սէվ-
«կիւլիւ գըզըմ Բօզ, պու մէքթուպուեն մահֆազասընը
«իզտիվաճընն եագլաշտըրը կիւն եըրթմալըսըն» տէ-
յի եազըլմըշ իտի:

Բօզ, իշպու մէքթուպու քէմալը բիաեէթլէ պուս
իթտիքտէն սօնրա, մահֆազաեր եըրթտը, վէ իչին-
տէքի քեազըտը չըգարըպ, տիւրիւմիւնիւ աշարադ,
աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու:

«Սէվիլիւ գըզըմ,

«Սօն տէֆա օլմադ իւզրէ սանա պու իսմի վէրի-
եօրում:

«Պէնիմ խալիս գըզըմ կիպի սէնի սէվտիմ, վէ
սէն տէ պէնի, սէնին հագըքի վալիտէն կիպի սէվ-
տի»:

Բօզ, օգուտուղունու անլաեամաեարադ, ֆադաթ
միւպհէմ սուրէթտէ տէրք իթմէքտէ օլտուղուն խու-
տուստան տօլաեր գօրգարադ պիրտէն պիրէ տուրտու:
Պիշարէնին էլլէրի տիթրէմէսինտէն, քեազըտ տախի
սալլանմագտա իտի: Հալպու քի հէր նէ տախի օլա,
մէքթուպը մէզքիւրուեն թէքմիլ միւնտէրիճաթընա քէօ-
պի վուգուֆ իթմէք լազըմ կէլտիկինտէն, պիշարէ
գըզըզըպ՝ օգումապընա չու եօլտա տէվաճ իլլէտի:

«Սանա պու մէքթուպու վէրմէքտէն իսէ, հագը-
քէթի հալի իգարար իթմէքիւկիմ լազըմէտէն իտի իսէ,
հաեաթըմտա պուենա ճէսարէթ իտէմէտիմ:

«Իմոտի, իշպուհ հաղթեցի՞նքն պէտանքնը կէճիքարտի-տիկիմ իշին, պանա ափով էթ։

«Բո՛ղ, սէն պէնիմ գըզըմ տէյիլսին։

«Սէն՝ պուլունմուշ, էվլատ մագամընտա պէնիմ թարաֆըմտան գապուլ օլունմուշ, պիւեիւթիւլմիւշ, վէ պէնիմմուհապսէթիմէ մագար օլունշ պիր գըզըն։»

Բօզ՝ կէօզլէրինին էօնիւնէ պիր տիւման կէրիւմէք-լէ, վէ գուլագ թօրլարընտան թէր ագամալա, օգու-մասընը եէնիտէն գաթթ իթտի, վէ պատէհու երիք-սէք սէտա իլէ,

— Պէն պուլունմուշ պիր ջօճուգ իմիլիմ... թաշը-տըզըմ իսիմ պէնիմ իսիմ տէյիլ իմիլ... Ահ, սիւպ-հան Ալլահ, սիւպհան Ալլահ... չու սանտըգճաեր աշ-տըզըմ, վէ չու մէքթուպուն մահֆագասընը երրթաը-զըմ սըրատա հիտ։ Իթտիկիմ գօրգու, պիլա սէպէպ տէյիլ իմիլ... տիմէք պու մէքթուպտան ֆէլաքէթ գուհուր իտէճէք իմիլ, տէտի, վէ ցու սէօզլէրի սէօյ-լէտիքտէն սօնրա, մէքթուպուն գուսուրունու տաիսի օգումագ իւզրէ, կէօզ եաշլարընը սիլտիւ Մէքթուպը մէքթուրուն մապագիսի չու եօրտա իտի։

«Գըզըմ, սէնի վէրօնիք պուլմուշ տուր։ Վէրօնիք եալընըզ վալիտէսինին իսմինի պիլիր, ֆագաթ սէն օ իսմի պիլմէմէլիսին, վէ ապա պիլմէեէճէքսին։

«Թէքրար իտիեօրում, սէվիլիւլում Բօզ, չու տա-գըգատա սանա վէրտիկիմ քէտէրտէն տօլաեր ափով էթ պտա։

«Սանա խայր տուտը օգուեօրում, վէ սէնի սէ-վէրիմ։

«Սէնին՝ խըսըմլըգլա տէյիլ իսէ տէ, գալսէն հա-գըգի վալիտէն պուլունան

Բօզուն էլինտէթի մէքթուպ եէրէ տիւշտիւկիւ կիպի, քէնտիսի տէ, լէճէսի էօլիւ կիպի սօլմուշ վէ գուվէթի գալմամըլ օլտուղու հալտէ, պիր իսկէմէեէ օթուրտու։ Պիշարէ աղլամեօրտու, վէ պիր գաշ տա-գըզա օ հալտէ, եանի երլտըրըմտան վուրուլմուշճասը-նա տուրտուգտան սօնրա, տիգ չէօքտիւ, վէ մէքթու-պը մէքթուրու ալըպ, պիր գաշ տէֆալար էօրտիւ, վէ պատէհու էլլէրինի գալմուշտուրուպ, քէնտիսինէ վալիտէլիք իթմիլ օլան օլ լաթիֆ վէ հալիմ գատըն իշին տինտարանէ տուա իթտի։

Մէրգումէ, իշպու վագիֆէի էվլէլիեէեի խֆատէն սօնրա, պուլունտուղու տէճէթլի վագիեէթի հաղթ-գիեէեի անլատը, վէ էվլէլ պէ էվլէլ մուհապսէթինի տիւշիւնտիւ։

Քէնտիսի Բընէեի, Բընէ տէ քէնտիսինի սէվիեօր-տու։ Հալպու քի Բօզ,

— Պունտան պէօյլէ Բընէնին գէվէճէսի օլամամ։ էօքսիւզ պիր գըզըն՝ Մ. տը Լօրպագըն օղլու իլէ էվ-լէնմէսինէ հէր քէս մուվաֆֆագաթ խտիեօրտու, ֆագաթ օլ վագըլէ պէն Բօզ Մաաու իտիմ... հագիր, լաքին միւթէպէր պիր ֆամիլեաեա մէնսուպէ իտիմ... միւհիլէլէմ պիր իսմիմ վար իտի... հալպու քի պու կիւնքի կիւն նէ՝ իսմիմ վար տիր, նէ՝ ֆամիլեամ... սօգադտա պուլունմուշ պիր գըզըմ... քիմին գըզը-եըմ, տէյի սէհան իլլէտի։

Պու թէֆէքթուր՝ Բօզու ֆէվգէլատէ միւթէէսիր գըլըպ, պիշարէ, քէնտիսի իշին թէնէֆֆիւս իտէճէք հալա էքսիլիեօր, գալսի աղըր պիր թագեիգ ալթըն-տա պուլունուեօր, վէ քէնտիսի տէ էօլիւմէ եագլաշը-եօր զանն իթտի։

Օր վաղըթ գալսիւնտէ ազիմ պիր մէյեուսիւնէթ հուսուլէ կէլէրէք, պու հիսսլիլէ տէրեայը միւլահադաթա տալտը: Շէյլէքի, իշպու վազլիւնէթինտէ քէնտիսինին նէ՞ գապահաթը օլապիլիլի իտի, մատէմքի մէյտանտա հագըղի վալիտէսի պուլունուպ, օ՝ քէնտիսինի թէրք իթմիւշ, վէ հէր կիւնա նամուսուղուղու կէօզէ ալարադ, պիշարէէր իսսթ կէլա սօգադա աթմըշօլտուղու կիպի, պիր տէ բէտէրի պուլունմուշ իտի քի, պէլէի հաեաթտա օլմասըյլա պէրապէր, դըզընը ապա տիւշիւնմէմիւշ, վէ հաթթա իսմինի տալիս մէրգումէէէ հասր իթմէք իսթէմէմիւշ իտի, վէ պու մէճհուլ բէտէր վէ վալիտէնին՝ ասհապը ճինաեթթտէն օլմատըզլարընը քիմ պիլիլի իտի:

Վէլհասըլ հէր շէյ գապիլ, հէր շէյ գապիլի թասափուր, վէ Բօզ տալիս պու կիպի միւլահադաթաթապի օլուպ, տամարլարընտա ճէվլան իտէն գանըն՝ պիր պլադ եախօտ լանէթլի քիմսէնին գանը օլտուղու իշթիմալիլի թէֆլիքիլի իտէրէք, վէ կէլէրի նի օլուշտուրարադ, քէնտի քէնտիէէ շու սէօզլէրի սէյլէտի:

— Սիւպհան Ալլահ, սիւպհան Ալլահ, հէր իսմիտ պէնիմ իշին մահփ օլտու... պուլետան պէյլէ, սահիպսիդ վէ մէճհուլ պիր էվլատ օլտուղում ճիւլէթլէ, պէնիմ իշին, սաատէթ, մէսէրրէթ գալմատը, իսմիմ օլմատըը հալտէ, հանկը ատէմին իսմինի գապուլէ ճէոարէթ իտէպիլիլիմ: Հիշ պիր Փամիլեամ պուլունմատըը թադտիլտէ, հանկը Փամիլեաեա տալիլ օլմաեա ճէսարէթ իլլէէէպիլէրիմ... Պու ճիւմէ իլլէ պէն Բընէի սէվտիկիմ գատար օ տալիս պէնի սէվմէքտէ տիր, Աճապա շու մուհապպէթի գալսլին:

տէն չըգարմադ իշին, նէ՞ գատար միւգտարըպ օլաճագ տըր: Եա՝ Բապլի, պէնի տճըմամալմ մը իտին... պանա իպրադը մէրհամէթ իթմէմէլի՞ մի իտին:

Պիրտէն պիրէ Բօզ, գաթի պիր գարար վէ նիւնէթլէ աեադա գալգըպ, հէման ելւքսէք սէտա իլէ,

— Խայր, հէնուզ հէր իսմիտ մահփ օլմամըլ տըր: Վէրօնիք վալիտէմին իսմինի պիլտիկի հալտէ, օ իսմի քէնտիսինտէն անլաեապիլիլիմ, տէտի, վէ Ֆիքրինտէ նէվլիմա միւպհէմ պիր իսմիտ հասըլ օլուպ, Վէրօնիք իլլէ իտէճէկի միւլադաթ իւգէրինէ քէտէրինին պիր ազ իսաֆիֆլէնէճէկիլինի գանն իլլէտի:

Մէրգումէ, պու սուրէթլէ տէրման վէ թագաթը գալմամըլ օլարադ, եաթաղընա եաթաղ իսէ տէ, հէման սալա ու եուեամաեըպ, սապահլաեըն էրքէն եաթաղընտան գալգտը, վէ տճէլէթէն էլպիսէսինի կիւերինտի, չիւնքի արգուսու՝ իսանէ խալգընտան քիմէսնէ քէնտիսինի կէօրմէգտէն վէ քէնտիսլիլէ կէօրիւշմէգտէն էվվէլ, Բօզիէ չիֆթլիկինէ կիթմէք իտի:

Բօզ, էափապընը կիւերիմէսինի միւլէթագըպ աեադլարընըն ուճունա պասարադ օտաընտան տիշարը չըգտը, վէ նէրտիվէնէ տօղրու իլէրլէմէքտէ իքէն, մատամ տը Լօրպադըն օտա գարուսու աշըլարադ, մէգպուրէ գահիր օլտու:

Բօզ, մէգպուրէէի կէօրիւնճէ սարսըլըպ, օրատա գալտը, Պիշարէ գըզըղադ՝ քէնտիսինի սէվէնլէրտէն առէթա գօրգու եօրտու:

Թէրլէգ. — (Թէհաճհիւպանէ.) Սէվիլիլու գըզըմ, նէ՞ գատար էրքէն գալգմըշարընը,

Բօզ. — Իվվէթ, մատամ, էրքէն գալգտըմ, չիւնքի հափա կիւգէլ տիր, վէ պէն տէ...

Օլ արա թէրէզ՝ Բօզուն պաշտօնաւ շարքա վէ էլէ-
րինտէ էլտիվին պուլունտուրունու կէօրմէքէ,

— Տիշարը՝ մը չըգընթօսունուզ, տէյի սիւալ իթտի.
— Էվվէթ, մատամ:

Թէրէզ. — (Բօզա եագլաշարազ.) Գը՛ղըմ, տաշա
աիւնքի կիւն պէնի վալիտէ թէսմիէէ իտիթօրտունուզ,
պու կիւն նի՛շին մատամ թէսմիէէ էլլէթօսունուզ:

Բօզ, զաթէն հէեէճանը աղիմ իշինտէ իքէն, իշ-
պու վալիտէ քէլլմէսին տէ իշտինճէ, քէտէր վէ թէէս-
սիւրիւ տաշա զիեատէ արթաշ, վէ մատամ տը Լօր-
պագ պու հալի կէօրմէքէ,

— Գըզըմ, բէնկինիզ նէ՛ տէրէճէ սօլմուշ, նէ՛նի-
նիզ վար տըր, ուեուճատըն՝ըզ մը, տէտի:

— Բէք ֆէնա ուեուտում:

— Հէեէճան վէ թէէսիւրիւնիւզ սէպէպլլլէ ուշ-
գունուզտա պիհուզուր օլմուշ օլմալընըզ, Պիրտէն
պիրէ հաեաթընըզա վագը օլան պու պիւեիւք թէ-
պէտտիւրիւն նէթիճէսի պու օլաճաղը բէք թապիի իտի.
Տիմէք, սէվկիւլիւ գըզըմ, պու սապահ հալա ալմադ
իշթիեաճըն հիսս իթմիշսինիզ:

— Էվվէթ, էվվէթ:

— Իմտի նէ՛րէէէ կիտիթօրտունուզ:

— Բօզիէ չիֆթիկինէ:

— Պու թասափուրունուզ՝ սիզին իշին մուճիպի
իֆթիխար տըր, եագընտա ագաը իգտիփաճընըզն իա-
պէրինի Վէրօնիքէ պիլտիթէէքսինիզ, տէյիլ մի:

— Շիւպէսիզ... չիւ պէսիզ... պուստան պաշգա
տա, Ժան Մատունուն... վալիտէմին մէզարը իւզէ-
րինտէ տուա իթմէք իսթէրմի:

Բօզ՝ իշպու սօն քէլլիմէլէրի իրատ իթտիկի զէման,

մէնտիլինի, եաշարմըշ օլան կէօզլէրինէ կէօթիւրտիւ:
Պիշարէ՛ գուվվէթ վէ ճէսարէթտէն տիւշմիւշ իտի:

Թէրէզ. — Սէվկիւլիւ գըզըմ, վալիտէնիզին մէզարը
իւզէրինտէ տուա իթմէկէ կիթմէքտէ օլտուղունուզու
զաթէն անլաեօրտում—իմտի սիզ կիտին, անըն մէզա-
րը իւզէրինտէ տուա իտին, պէն տէ պուրատա տուա
իտէրիմ:

Պատէհու թէրէզ՝ կէնճ գըզը, անլընտան պուս
իթտի:

Բօզ, սիւրաթիէ նէրաթիվէնտէն էնիպ, օթէլտէն չըգ-
աըգտան սօնրա, թէսասիւֆ իթտիկի սիւշ պիր արա-
պաեա իաքիպէն, Վէնսան տէմիր եօլու ըսթասիօնու-
նա ազիմէթ վէ սապահըն ալաֆրանկա սաաթ տօգու-
զունտա Բօզիէ չըֆթիկինէ մուվասըլէթ էլլէտի:

Վէրօնիք, մէզպուրէեի կէօրտիւկիւնտէ, թէաճ-
ճիւլլէ բէֆը սէտա իտիպ, գըլլարընը աշտը, վէ Բօզ
մէրգումէնին գուճաղընա աթըլարագ, հէօնկիւր հէօն-
կիւր աղամաղա պաշլատը:

Վէրօնիք. — (Շաշըրարագ.) Նի՛շին աղլաեօրտուն,
գըզըմ, տէյի սիւալ իթտի:

Բօզ. — (Մէյեուսիէթիւլէ.) Պի՛շարմուսուն, տէտի:
Վէրօնիք, պիր կիւն էվվէ իօթէնի Տօմօնա իթմիւշ
օլտուղու եէմինի խաթըլաեարագ, քէյիթէէթի ան-
լատըղընտան, գալալի թագիքէ աիւշար օլտու:

Բօզ շէօյլ տէվամ իթտի:

— Հէր շէյի պիլիբիմ, հէր շէյի, վէ պանա եալը-
նըզ սէն ճէվապ վէրէպիլիբի օլտուղուն իշին, սէնաէն,
վալիտէմին իսմինի էօյրէնմէկէ կէլտիմ:

Սատըգ էմէքտար՝ սիւքիւթլէ պաշընը էյտի, վէ
Բօզ՝ մէրգուէնին էլլէրինի թուլթուպ,

— Նի՛շին իսթիեարը սիւքիւթ իտիեօրսուն... հէր
շէյի պիլիտիլիմի սանա սէօյլէտիմ... թէսլիեէթ-
պախը եալանլարըն վաքթը կէշտի... չու սատթտա
հաքըքի հալի թէմամլլէ անլամագ իսթէրիմ... է-
կէր պէնի սէվմիշ իսէն, վէ էկէր էլան սէվիեօր իսէն,
րէճա իտէրիմ, հաքըգէթի սէօյլէ պանա... նէ՛ տէ-
րէճէ միւզտարըպ օլտուղունմու կէօրմէ՛եօրմուսուն,
տէտի:

Պիշարէ գըգճըղազ՝ ագան կէօզ եաշլարընտան պո-
ղուլմագ, վէ կիւճ իլէ աեագտա տուրապիլմէք հալինէ
կէլտիկինտէն, Վէրօնիք՝ մէզպուրէնի պիր իսկէմէտէ
օթուրթտու, վէ քէնտիսի տէ եանընտա օթուրտուգ-
տան սօնրա,

— Մատէմքի լաղըմ տըր, սիզինլէ կէօրիւճմէէ
մուվաֆիֆագաթ, ֆագաթ ճէսուր վէ սաքին օլմագլը-
ղընըզ իլիթար իտէրիմ... էվլէլէմիտէ չունու պանա
սէօյլէնին պու խուսուստա քի՛մտէն մալիւմաթ ալտը-
նըզ, տէյի սիւալ իթտի:

Բօզ, Ժան Մատունուն մէքթուպունու Վէրօնիքէ
վէրէրէք,

— Վալիտէ թէսիեէ իթտիկիմ գատընճըղազտան,
տէյի ճէվապ վէրտի:

Վէրօնիք, մէքթուպը մէզքիւրու ալըպ օգուտուգ-
տան սօնրա,

— Տօղրու տուր, տէտի,

— Տիմէք պէն՝ սօդադտա պուլունմուշ, վալիտէսի
թարաֆընտան թէրք իտիլմիշ պիր գըզըմ, տէտի:

— Էվլէթ:

— Տիմէք պէնի սէն պուլտուն:

— Էվլէթ:

— Տիմէք պէնիմ իսմիմ եօգ տուր:

— Թէքրար իտիեօրում, գըզըմ, ճէսուր օլուն:

— Ճէսուր մու օլաեըմ... ճէսուր օլմագլըղմ գա-
պիլ՝ մի տիր... տիմէք սէն անլամաեօրսուն...

— Պիլաքիս հէր շէյի անլաեօրում... սիզին իշին
պիր իզտիվաճ թէքիլիֆի վար տըր, տէյիլ՝ մի:

— Էվլէթ, գալպիմին պիւթիւն գուվլէթիլլէ վէ
քէնտի հաեաթըմտան եիւզ գաթ զիեաէ սէվտիկիմ
պիր քիմաէ իլէ էվլէնմէքիլիլմ իշին պու եօլտա պիր
թէքիլիֆ վագը օլմուշ տուր... հալպուքի շիմտի հէր
շէյ պիթտի... շիմտի հէր շէյ պիզի եէկտիկէրիմիզտէն
աեըմագտա տըր:

Վէրօնիք, էվլէլէճ պու իշտէն քէնտիսինին խա-
պէրտար օլմուշ օլտուղունու անլաթմամաեա ճահտ
իտէրէք, վէ քէմալը լէթաֆէթլէ:

— Պիլլէ միւ պալէղա իտիեօրսունուզ, գըզըմ, տէտի:

— Խայր, միւպալէզա իթմէեօրում, շիւնքի սէվտի-
կիմ, վէ քէմալը ասլապլէթլէ գէվճ տէյի պանա վէրի-
լէն քիմաէ՝ Մ. տը Լօրպագըն օղու տուր... Բընէ
տիր... Բընէ տալի պէնի սէվիեօր, վէ պու տիւն
եանըն վահի էֆքեար վէ իթիզատաթընա լաշմէն,
իզտիվաճըմը խուսուսընտա բէտէրինին բուի րիզա-
սընը իսթիհաալ իթմիշ իտի... Լաքին պու հալ՝ տէ-
րէճէտէն գէեատէ սատտէթ վէ իգալ օլմասըլլա,
սայքի տէհէթլի պիր բիւեա կիպի մահվ օլտու...

— Նի՞ջին :

Րօզ . — (Ահադա դալգարագ .) Նի՞ջին մի, չիւնքի պուշտան պէ՛տլէ պէնի իսթէմէեէ՛ճէքլէրի տէրքեար տըր . . . Թէքմիլ մէմլէքէթտէ հէր քէսին հիւրմէթինէ մաղհար օլմուշ՝ նամուսլու վէ մուաղղէզ պիր դատընըն, եանի Րօզ Մատուշուն մէշրու գըզը՝ մատամ ընէ տը Լօրպագ օլապիլիր իտի իսէ տէ, վալիտէսի թարաֆընտան թէրք վէ ինքեար օլունմուշ օլան պիր գըզ՝ նամուսլու պիր ֆամիլեան տախիլ օլամաղ . . . Ա՛հ, պէնիմ իչին հէր իւմիտ մահվ օլտու . . . պէնիմ իչիմարթըք պիթտի . . . էօլմէերի թէրճիհ իտէրիմ :

Վէրօնիք, իշպու քէտէրի շէտիտտէն միւթէէսսիր օլարագ, Րօզու տէրաղուշ իտիպ :

— Ա՛հ, էվլատըմ . . . պիշարէ էվլատըմ . . . էկէր գապիլ օլա իտի, հաեաթըմըն պէտէլիլէ սէնի թէ . սէլի իտէր իտիմ, տէտի :

— Շէր շէյի պիլտիկին հսլտէ պանա սէօյլէմէլի իտին :
— Օլ պապտէ սէօզ սէօյլէմէկէ սէլահիեէթիմ վա՞ր մը իտի :

— Հալպու քի սօնունա գատար պու տէհէթլի հա . գըզէթի պէնտէն կիզլէերպ, հէման նայիլի՝ սաատէթ օլման եաղաշտըղըմ հալտէ, սհինն իզտիվաճըն միմ . քինսիզ տիր տիմէք տէ, ըշվաի հա՞գգ մը տըր : Լաքին պէյիս եօգ տուր, պէն պունա տա գանաաթ իթտիմ . չու գատար քի հիշ օլմազաս, հաղըզէթի հալի պիլէ . երիմ Սէն, վալիտէմին իսմինի պանա պիլտիլմէլիսին, օ վալիտէմին քի, անճագ սօգաղա աթմագ իչին պէնի տիւնեան կէթլրմիշ տիր :

Վէրօնիք . — (Աղիմ էնտիշէե տիւշար օլարագ .) Օ իսմի պէն տէ պիլմէեօրում :

— Նի՞ջին եալան սէօյլէեօրուշ, չու մէքթուպու պիր ազ էվլէլ օգուամտըն մը, «Վալիտէնին իսմինի եալընըզ Վէրօնիք պիլիր» սաթըրընը ունութտու՞ն մու :

— Րօ՛զ, ըէճա իտէրիմ . . .

— էկէր ինքեար իտէրսէն, էկէր ըէճամը ըշտտ իյ . լէրսէն, հազըըմտա, մուհապալէթ տէյիլ, աաապէթին պուլունտուղունու գանն իտէճէերիմ :

— Ա՛հ, սէվկիւլիւ էվլատըմ, պէ՛տլէ պիր զաննտա պուլունմանըն, Գալպիմէ տայիր շիւպհէ իթմէերին . . . սիզի հէր քէստէն զիեատէ սէվէրիմ, վէ ուղրունուղտա հէր կէճան ֆէտաքեարլըղա հազըըմ :

— էօյլէ իսէ, օ իսմի . . . վալիտէմին իսմինի պիլ . տիր :

— Եալընըզ պունու պանա սօրմանըն, սիզէ ճէ . վապ վէրէմէմ :

— Վէրօնիք, էլլէրիմի գալուշտուրարագ վէ իգ . թիզա իտէրսէ, տիզ չէօքէրէք, ըէճա իտէրիմ, սէօյլէ վէ պիլմէեէ միւշթաճ օլտուղում խուսուսու պիլտիք պանա . . . Նէ՛ գատար պէտապիսթ օլտուղումու կէ՞օր . մէեօրմուսուն . հիշ տէյիլ իսէ, քիմ օլտուղումու ան . լամանա հազգըմ պուլունտուղունու տէրք իթմէ . եօրմուսուն . Պէն՝ հա՞նկը գատընըն գըզընըմ . . . վա . լիտէմ պիր միւթթէհիմէ՞մի իտի, եօգսա պիր գուր . պան մը օլմուշ տուր : Վալիտէմէ լանէ՞թ մի օգումա . լընըմ, եօգսա հալինէ աճըմալը՝ մընըմ . . . Պէլքի տէ, պու կիւնքի կիւն պէնիմ տիւշար օլտուղում հազգսըզ պու կիւնքի կիւն պէնիմ տիւշար օլարագ, պէնիմ տէօք . սըզ պիր ֆէլաքէթ տիւշար օլարագ, պէնիմ տէօք . տիւկիւմ կէօզեալարը միսիլու, կէօզ եաշլարը տէօք .

միւշ տիւր, Պէւքի պէն քէնտիսինի կէօրմէք խթէտի-
կիմ կիպի, օ տախի պէնի կէօրմէք խթէմէքտէ տիր,
Լաքին բէտէրիմ նի՞չին պէնի տիւշիւնմէմիւշ, պէնի հի-
մանէ խլէմէմիւշ տիր, նէ՞ սէպէպլէրլէ Էքիսի տէ պէնի
թէրք իթմիւշլէր տիր:

Վէրօնիք պաշընը էյտի. վազաս թէրէզ Տօմօն վէ
կասթօն խիմլէրի տօտադլարընա եագլաշտը խէ տէ,
պիր կիւն էվլէլ իթմիւշ օլտուզու եէմինի խաթըրլա-
տը, Շէօյլէքի էկէր մէզքիւր խիմլէրի պիւտիրմիւշ օլ-
սա, քէնտի էվլատըյա էվլէնմէսինէ ըուր ըրդա կէօս-
թէրմէք մէրթէպէսինտէ Բօզու սէվմիւշ օլտն, վէ գա-
պահաթը օլմանըպ, անճազ վալիտէսինէ գուրպան օլ-
մուշ պուլունան թէրէգի մահվ իթմիւշ օլտաճգ իտի:

Հէր հալտէ Փամիւեանա պու սըրըր կիլլէմէք լա-
զըմ օլուպ, Բօզ խէ, տէհէթլէ վէրօնիքէ պագտըլը
հալտէ, պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա,

— Սուս տուրու եօրսուն. տիմէք քի բէտէր վէ վա-
լիտէմին խիմլէրի լէքէլի օլտուզու տան, մահճու ղլյ-
եէթ հիսս իթմէքսիլին վէ զըդարմագըզըն անլէրին
խմինի վէրմէք գապիլ տէյիլ տիր, տէտի:

— Սայր, խայր, սիւքիւթիմին մանէաքը պու տէ-
յիլ տիր:

— Էօյլէ խէ, մանէաքը նի՞ տիր:

— Բէտէրինիլին խմինի պիւլմէմ:

— Վալիտէմին ի՞մինի:

— Անը պիւլիւրիմ, Փագաթ ըրմանէ պիւտիրմէմէք
իչին եէմին իթտիմ. ելմինիմ ի՞նչ աճաղըմ:

— Լաքին պու տէհէթլի շէյ տիր վալիտէմ նի՞
եօլտա գատըն տըր:

Վէրօնիք ճէվապ վէրմէտիկինտէն, Բօզ՝

— Տիմէք վալիտէմին քիմ օլտուզու եէման ի՞թ-
մէ եօրսուն, տէյի սիւալ իթտի:

— Պէւքի իթմէմէք իչին եէմին իթմիւշ տիր:

— Վալիտէմին գարշըսընտա պուլունտու՞ն մու:

— Էվլէթ:

— Պէն քէնտիսինի կէօրմիւշ վիւեիւմ:

Վէրօնիք տիթրէնէրէք:

— Ճէվապ վէրէմէմ, տէտի:

— Հիչ օլմազաս, հաեաթտա օլուպ օլմատըլընը
տա՞մը սէօյլէնէմէզսին:

— Հաեաթտա տըր:

— Պախթիւեա՞ր մի տըր:

— Քի՛մ պիրի, Հէր քէսին գալպինի եալընը ճէ-
նապը Հագգ օգուեապիլի:

— Միւթէնիւլ միւ տիւր:

Պու սիւալէ ճէվապ վէրիւմէտի, վէ Բօզ՝ իֆատա-
թընա նու եօլտա տէվա՛մ խլէտի:

— Շիւպէնիզ պէնտէն պաշա էվլատարը վաթ
տըր, վէ օ էվլատարը սէվմէքտէ, անլէրէ խայր տուա-
սը օգումագտա տըր, Էլպէթթէ անլէր, քէնտի գէվճի-
նին խմինի թաշըմագտա տըրլար:

Վէրօնիք՝ պու իֆատաթա մուգապիլ սիւքիւթ
իւզրէ տուրմագտա օլուպ, կէնճ գըզ խէ, քէմալը
թէնէսսիւրլէ շէօյլէ պէեան իթտի:

— Պէն խէ, մէյուսիւեթիմտէն նաշի ճան վէրմէք
րատտէսինտէ պուլունու եօրում. . . Հաեաթըմ մահվ
օլմուշ տուր. . . գալպիմ շիքէսթ խալիլիւ տիր, վէ
պէն տէ պիր տիկիլինին գալպինի շիքէսթ իթմէք իւզ-
րէ պուլունու եօրում:

Պիշալ, Բօզ պիր խիկէմէնէ օլտուրուպ, սօլմուշ

վէ եաշարմըզ օլան երւզիւնիւ իբրէ չլէրիյլէ կիզլէտի,
վէ Վէրօնիք աղլաեարազ շու սէօզլէրի սէօյլէտի.

— Սէվկիւլի գըզըմ, մէյեուս օլմա: սէն Րընէ տը
Լօրպազը սէվտիկին գատար օ տա սէնի սէվէր: Ֆա
միւեարնըն սանա մուհապպէթ վէ րիսէէթի վար
տըր: . . Սէնին սահիպսիզ պիր չօճուզ օլմագըզընըն
անլէր նէզտինտէ բէք տէ էհէմիէթի օլմատըզը կիպի,
միւնսսիպէթսիզ պիր հարէքէթտէն տօլաեը պու ալէմ-
տէ պէնի մուախէղէ իտէճէք քիմաէ տախի պուլունմա-
մագտա տըր: Սէնին՝ անլըն աշըզ երւրիւմէկէ, օ սու-
րէթլէ հէր քէսէ պագմաեա, վէ հիշ պիր ճիհէթլէ
մահճուպ օլմամաեա հագգ ու սէլահիյեթիւն վար տըր:

— Լաքին պէն պու հաեաթըմտան նէֆրէթ իտի-
եօրում: . .

Իշպու սէօզլէր՝ օլ գատար միւէսսիր պիր թարգ-
տա, վէ գաթի գարարլարը միւպէյեին պիր հալտէ
իրատ օլունտու քի, Վէրօնիք քէնտիսինի դապթ իտէ-
մէերպ, վէ գըզըմ: . . գըզըմ: . . տիւէրէք, հէօն-
կիւր աղլամաեա պաշլատը:

Րօզ, պիրտէն պիրէ քէսպի սիւքիւնէթ իտիպ, պա-
շընը եօգարը գալտըրարազ,

— Աղլամագտա նէ՞ Փայրիտէ վար տըր. կէօզ եաշ-
լարը հիշ պիր շէյէ եարամագ: Իմտի, սի՛լ շու կէօզ
եաշլարընը: Իթմիշ օլտուզուն եէմինէ րիաեէթ իտէ-
ճէերմ, վէ սիւքիւթի խուսուսընտա իթմիշ պուլուն-
տուզուն եէմին խարիճինտէ հիշ պիր մաթլուպտա պու-
լունմաեաճաղըմ: Շիմտի, վաղիֆէմին նէ օլտուզունու
պիլիրիմ, վէ սէն քէնտի եէմինինտէ գուսուր իթմէ-
տիկին կիպի, պէն տէ քէնտի հարէքէթիմտէ գուսուր
իթմէեէճէերմ, տէտի:

— Տիմէք կիտիեօրսունուզ:

— Էվվէթ:

— Րօ՛ղ, գը՛ղըմ, մէճնունանէ հարաքեաթտան սա-
գընըն, վէ սիպի սէվէնլէրի մէյեուս իթմէին: Հագգ-
սըզ պիր Ֆէլաքէթէ կէրչի տիւշար օլուեօրսունուզ,
հալպու քի օ Ֆէլաքէթին՝ հագգընըզտա թէվէճիւհէրի
պուլունան նամուսլու վէ միւթէպէր քիմաէլէրի սիզտէն
ուգագաթաճաղընա տայիր մէյտաշտա հիշ պիր իս-
պաթ եօգ տուր:

Րօզուն կէօզլէրի օլ էսնատէ գուրումուշ օլուպ,
պագըշընտան՝ պիր գարարը գաթի վէրմիշ իտուկի ան-
լաշըլեօրտու: Մէրգումէ,

— Պլնի սէվէնլէրին վէրէճէլէրի գարարը պիւմմա,
Փագաթ քէնտի գարարըմ պիլիրիմ: Ալլահա ըսմար-
լատըզ Վէրօնիք, տէտի:

— Նէ՛րէեէ կիտիեօրսունուզ, սէվկիւլի գըզըմ:

— Պանա վալիտէլիք իթմիշ օլան գատընճըղազըն
մէզարը իւզլիրինտէ, հէմ անըն իշին, հէմ քէնտիմ
իշին տուա իթմէկէ կիտիեօրում:

— Սիզէ րէֆագաթ իթմմի իսթէրմէսինիզ:

— Նի՛շին իսթէմէերմ: Էկէր կէլմէք իսթէեօր իտէն,
կէլ:

Կէնճ գըզ պու սէօզլէրի քէսիք պիր սուրէթտէ
թէլէֆֆիւզ իթտիկինտէն, Վէրօնիք օլ գատար միւ-
թէէսսիր օլտու քի, հընչկըրտաեարազ,

— Պանա տարըլտընը՞մը քի, պու սուրէթլէ իֆա-
տէի մէրամ իտիեօրսունուզ: Արթըգ պէնի սէ՛վմէեօր-
մուսունուզ, տաի, վէ Րօզ՝ պիր սանիէէ գատար
թէրէտիւտտէն սօնրա, Վէրօնիքին գուճաղընա աթը-
լարագ,

— Աֆիլ էթ պանա, աֆիլ էթ, իգտիրապըմըն շիտ-տէթինտէն նաշի հազգսըզըզ խտեօրում... սէվէրիմ սէնի սատըգ տօսթում, սէվէրիմ սէնի, վէ հազգըմ-տա տէրքեար օլան մուհապէթինտէն վէ խայրխահ-լըզընտան նաշի սանա խայր տուապը օգուրում, տէյի պէեան իյլէտի:

Պիր դաշ տագըգա սօնրա, կէնճ գըզ իլէ ինթիեարէ գատըն, Սիւսի-ան-Պրի մէգարիսթանընա տօղրու եօլա չըգտըլար:

• •

Կասթօն Տօպէրիվ, օգուեանլարըմըգա պէեան իթ-տիկիմիզ շայեանը թէէսսիւֆ հայտէն սօնրա քէսպի սիւքիւնէթլէ, օ կիճէեի րահաթճա կէշիրտի, վէ իր-թէսի կիւն, բէք էրքէն դալգըսլ, հէյքէլթիրաշըգ արէթլէրինի էլինէ ալաը, վէ պիր կիւն էվիլէ գըրըսլ տէօքմիւշ օլտուզու հէյքէլէ միւճէտտէտէն իսլթիտար իթտի. ֆազաթ պու տէֆա հէեէճանը քէնտիսինի թահրիք իթմէտիկինտէն, ահէսթէ սուրէթտէ իշ կէօր-մէքտէ խտի. իքի իւշ սաաթ պիլա ֆասլա չալըշտըգ-տան սօնրա տուրտու:

Օ կիւնիւ մատամ Գուրափիէֆ էրքէնճէ տիշարը չըգըմշ օլուսլ, պիր խայլի մահէլէրէ կիտէճէկի ճի-հէթլէ, էօյլէ թատմընա կէլմիէէճէք խտի. Ժարի իսէ, գօնթէսին ալտէթինէ գատար Կասթօն Տօպէրիվին նէգտինտէ գալըսլ, օթէլտէն կիթմէկէճէք խտի:

Ժարի, օ կիւնիւ թասափլուրուհու հէր հալտէ մէվ-գըի իճրաեէ վազ իթմէկի թատմիմ խտիսլ, պու նի-եէթլէ հէյքէլթիրաշըն օտապընա կիրտի. Օլ էսնատէ Կասթօն՝ եաբաըլը հէյքէլին իսթիւնիւ պիր պէզ իլէ

կիղէմիշ օլուսլ, եօրիւն օլտուզուհտան, էնլի պիր գօլթ ուզու իսկմէտէ օթուրմուշ, վէ էլէրինի տիգ-լէրինէ տաեաթմիւշ օլարագ, օլ տէրէճէ տալիւն խտի քի, եալընը օլտուզուհու պիլէ կէօրէմէեօրտու:

Ժարի, պիր դաշ սանիյեէ մէրգուսու թէտգիգ իթ-տի, վէ պատէհու տալընլըզընտան այմագ ֆիքրիլէ օտանըն տէրուհինտէ պիր ազ տօլաշտը իսէ տէ, Կաս-թօն, հիշ պիր հարէքէթտէ պուլուհմատըզընտան, վէ նէ՛ պիր սէս իշիտիեօր, նէ՛ տէ պիր շէյ միւշահէտէ իտիեօր կիպի կէօրիւնմէտիկինտէն, Ժարի, մէրգուսա եազլաշարագ, էլինի ումուզուհա տաեաթաը, վէ Տօ-պէրիվ՝ սարսըլտը իսէ տէ, թալընը թէպտիլթմէտի,

Պատէհու Ժարի,

— Նէ՛ տիւշիւնիւեօրտուհուզ, տէյի սիւալ իթտի. Կասթօն. — (Պաշընը դալտըրըսլ, կէօզէրինի ժա-րիեէ աթֆ իտէրէք.) Կէշմիւշ գէմանը տիւշիւնիւեօ-րում:

Ժարի. — Մէրգուսուսն պագըշընտաքի պէրրագլըգ-տան վէ սէսինի սիւքիւնէթինտէն տօլաեը թէաճ-ճիւսլտէ գալարագ.) Հալէա կէշմիւշ գէմանը՝ մը տիւ-շիւնիւեօրտուհուզ:

— Էվիլթ, տաիմա օ խուսուսու տիւշիւնիւեօ-րում. Սայիր նէ՛ տիւշիւնճէմ օլապիլիր... Հալը հա-զըրըմ զաթէն միւշէլիմ պիր սուրէթտէ օլուսլ, միւս-թազպէլիմտէ եօգ տուր... Պիւթիւն էօրիւմուգազ-տա պուլուհան խաթըրէլէրտէն իպարէթ տիր:

Կասթօն պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, ուզուսն պիր աշ չէքտի, վէ Ժարի մէրգուսա տօղրու էյիլիսլ, սէսինի տէ միւլայիմէթլէրէք:

— Պէլէի եանըլըեօրտուհուզ... ինթիմալէի, միւս-

Թագաւելինիւ՛ զոհն ի թափկինիւ կիպի գարանլըգ օլ-
մաեըպ, բարլագ տըր, տէտի:

Կասթօն՝ պաշընը սալլաեարտգ շէօյլէ ճէվապ
վէրտի:

— Սիգէ ինանմագլըղըմ՝ լաղըմ կէլաէ վէ միւսթագ-
պէլտէ պիր աղաճըգ մէսէրրէթիմ օլսա պիլէ, պու մէ-
սէրրէթ՝ թէճէննիւն իթմէք տէրէճէսինտէ տիւչարը
իգլթիրապ օլմուէ օլմագլըղմա մանի օլապիլէճէք մի
տիր:

— Տօ'սթոււմ, ինսան պիր աղաճըգ սաատէթէ նա-
յիլ օլմասըլա, քեաֆթէյի միւսլիմ խաթըրէլէրի
զայիլ օլուր:

— Պիլաքիս օ խաթըրէլէր տահա զիեատէ գուվ-
վէթլէշիր:

Ժարի, պու սէօղլէրին թաաթի օլունտուղու սը-
րատա, Կասթօնուն գուվվէի ֆիքրիեէսինի հէման իք-
թիսապ իթմիշ օլմասընա թէաճճիւպ իթմէքտէ իտի:

Պիշարէ Կասթօն իսէ, քէլամընա շու վէճէլէ տէ-
վամ լյլէտի:

— Ահ, էկէր գըղըմը պուլապիլսէ իտիմ... լաքին
քէնտիսինի թէքրար կէօրէճէճմիեիմ... խայր... խայր
միւմքին տէյիլ տիր... քէնտիսինի ապա կէօրմէե-
ճէեիմ:

— Դիմ պիլիր... ինսան՝ իւմիտի էլտէն պրագմա-
մալը տըր:

— Պունճա զէմանտան պէրու իւմիտ իտիեօրոււ...
նէ՞ ֆաիտէ հասըլ օլմուէ տուր... հէք պիր շէյ, էօյ-
լէ տէյիլ մի:

Օլ էսնատէ Կասթօնուն վաղիեէթի պիրտէն պիրէ
թէպտիլ օլարագ, կէօղլէրի աթէշ կիպի բարլատըղը

հալտէ, Ժարինին էլլէրինի թութուպ, հէման թէհ-
տիտալէր սուրէթտէ,

— Գըղըմըն նէրէտէ պուլունտուղունու սէն պիլի-
եօրմուսուն, տէտի:

Ժարի. — Սիւքիւնէթլէ տավրանաճաղընըղը վէ ա-
գիլանէ մուամէլէ իտէճէկինիւզի վատ իտէ՞րմիսինիւ:

— Էվվէթ... էվվէթ... վատ իտէրիմ... եէմին ի-
տէրիմ... Գըղըմտան տօլաեը պանա պիր խապէր վէ-
րէճէքսին, տէյիլ մի:

— Պէլէի:

— Սէ'օյլէ, չաբուգ սէ'օյլէ... գըղըմ հաեաթտա
մը տըր... պուլունտու՞ մու:

63

Ժարի. — (Սէսինի եափաշլաթարագ.) Տիգգաթլէ
պէնի տինլէեին, հէր պիր սէօղլամիւ վէգն իտին, վէ
ֆիքրիմի լաեքըլա առլամաեա չալըշըն:

— Օլ պապտէ միւսթէրիհ օլ, մատտէ գըղըմա տա-
յիր օլաուղունտա, հէր շէյի աշլարըմ:

— Սիգի թահթը հիմաեէսինէ ալմըլ պուլունան
գօնթէս...

Ժարի՝ սէօղիւ քէստիկինտէն, Կասթօն՝ սապըրսըգ-
լըգլա,

— Էյ գօնթէս նէ՞ օլմուշ, տէտի:

— Գըղընըղը իեատէ իթմէկի վատ իթմիշ իտի,
տէյիլ մի:

— Էվվէթ, ֆագաթ վատընը իճրա իթմէտի:

— Օ վատընը խճրա իթմէսի իսէ, պէն քէնտի վա-
տըմը խճրա իտէճէերիմ, Զաթէն վատըմը խճրա իթմէք-
լիկիմին իսպաթը սիգճէ պէթթէճրիւսէ մալիւմ տիւր, Տօգթօր Սարտանըն թիմարխանէսինէ կիրէն պէն տէ-
յիւմիւնիմ, Օտանըզըն տէմիր բարմագլըզը արտաընտան,
«ճէստըր օլուն, եազընտա սէրպէսթ օլաճադսընըզ»
տէյի նիտա իտէն պէն տէյիլ միւնիմ:

— Էվվէթ, սէն սին... սէն սին... ունութ մամըլըմ
տըր, վէ ասլա ունութ մաեաճաղըմ:

— Վատըմտա մէվզըլի ֆիրիէ կ'լտի... պիր դաշ
կիւն սօնրա, սիզ, սաեէմտէ սէրպէսթ օլաուսուզ:

— Էվվէթ:

— Իմսի, Էկեր սիգէ, «Գըզընըզ Բօլինի պուլմուշ
օլաուզուսու զանն իտիւթուլմ» տրիւմ, պանա ինան-
մասե հազգընըզ օլաճագ տըր, չիւնքի պէն սիգէ աս-
լա եալան սէօյլէմէմիշիմ տիր:

Կասթօն Տօպէրիվին թէքմիլ ազալի վիճուտիւնէսի
տիթրէմէքաէ օլուս, Իքի Էլլէրինի գալիս շաուրտու,
վէ բէճա իտէրէք,

— Սանա ինանըրմ... սէօյլէ... չարուգ սէօյլէ,
տէտի:

— Սէօյլէ եէճէերիմ, Փազաթ պիր շարթ իլէ:

— Բէք Էյի:

— Քէնտի իէհարրիեաթընտա մուվաֆիֆագ օլմուշ
օլմուտան օգնթէն Գուրապլիֆ, պէնիմ մուվաֆիֆա-
ղըյիւթիմտէն խապէտար օլուր իսէ, Փէնա սուրէթ-
տէ հիտտէթլէնէճէք տիր, զիրա քէնտիսի քիմտէնին
քէնտիսինէ Փայիգ օլմուտան թէհամիւլ իտէմէք, վէ
օ հալտէ պէնի խըզմիլ ինտէն թարա իթտիքտէն պաշ-
գա, ատապիթիլէ տէ թաաղիլ լյիլ եէճէք տիր:

— Սէնի թաազիլ պի իտէճէք, սէն քի պէնիմ
գուրթարըճըմ վէ եէկեանէ տօսթուսուսն, Խայր,
խայր, պու հալէ պէն ըուրի րիգա կ'օսթէրէմէմ:

Կասթօն, սէսինի երւքսէլթմիշ օլտուզուստան,
Ժարի,

— Քէսպի սիւքիւնէթ իտին... եալաշ սէօյլէերին,
տէտի:

— Էվվէթ... Էվվէթ... հալը սիւքիւնէթ տէերիմ...
գըզըմըն նէրէտէ պուլուսուզուսու պիլիֆ օրմուսուսն:

— Պիրիւրիմ:

— Քէնտիսինի պանա կէթիւրէպիլիֆ օրմուսին:

— Էվվէթ:

— Էյ կէթիւրէճէք միսին:

— Սանա վէրէճէկիմ մալիւմաթա տայիր գօնթէսէ
պիր քէլիմէ պիլէ սէօյլէմէ եէճէկիւնիգէ, վէ մէրգուճէնին
հիշ պիր շէյ անլաեամամաը իշին քէնտիսիգէ տիգաթ
իտէճէկիւնիգէ եէմին իտէրսէնիգ, Էվվէթ, գըզընըզ կէ-
թիւրէճէերիմ:

Կասթօն սաղ Էլինի ուզաթարագ,

— Տիւնեառա էն մուգառտէս օլան մատտէ իւզէ-
զէրինէ, բէտէրանէ մուհասպէթիմ իւզէրինէ եէմին
իտէրիմ, տէտի:

Ժարի. - (Տիգաթ թէ մէրգուսա պաղարագ) Պէօյլէ
պիր սըրըր կիզլէմէ միւզթէտիրմիսինիգ:

— Պէնի գաշըրաճաղընը վառ իթտիկինաէ, վէ
գուրթուլուշուսու պէքլէտիկիմտէ, քիմտէնէ պիր շէյ
սէօյլէտիֆմի:

— Խայր... իմտի պէնի տինլէերին, Էկեր վատընըզը
խճրա իտէրսէնիգ, պու ազլամ գըզընըզը կէօրէճէք-
սիլիլ:

Տօպերիվ սարսըլտը, Մէրգուսուն էօլիւտէն տահա ղիւտտէ սօլմուշ օլան երգիւնտէն թէրլէր ագըեօրտու: Տիղլէրի տէ էյիլմէքտէ, վէ էլլէրիլէ տօտադլաւը տիթթէմէքտէ իտի: Նիհաեէթ բէրէլէեէրէք,

— Տիմէք պու ագլամ անը կէօրէճէեէրիմ... պու ագլամ գըզըմը տէրադուշ իտէպիլէճէեէրիմ, տէտի:

— Էվվէթ, լաբին գօնթէսին հիշ պիր շէյտէն խապէրի օլմամալը, եօգսա հէր շէյ թէշլիքտէ գալըր, վէ պէլքի տէ մահվ վէ դայպ օլուր:

— Գօնթէսէ հիշ պիր շէյ սէյլէմէեէեէկիմ խուսուսընտա թէքրար եէմին իտէրիմ: Ֆիգաթ սէն գըզըմը նէրէտէ պուլտուն, նէ՞ կիպի միւճիղէ իլէ անը մէյտանա չըգարտըն:

— Պու պապտէ խաթըրէլէրիմ պանա եարտըմ իթտիլէր:

— Խաթըրէլէրի՞ն մի:

— Էվվէթ, երկիրմի սէնէ մուգատտէմքի ահվալի տիւշիւնտիւմ: Օլ վագըթ պէն Օրի-լա-վիլաէ իգամլթ իթմէքտէ իտիմ:

— Օրի՞մի... զանն իտէրթէմ պէն օ իտի պիլիւրիմ:

— Մօնկրէզէն եանընընտա տըր:

— Մօնկրէզէն... հա՛ հա՛, տէրխաթըր իտիեօրում... Էվվէթ, Էվլատըմ օրատա իտի:

Ժարի շէյլէ տէվամ իթտի:

— Նոյեմքեր իշինտէ, պիր ագլամ, հալա Ֆէնա օլտուղու հալտէ, Բարիսէ միւթէվէճէիհէն հարէքէթ իտիեօրտում: Պուլունտուղում թրէնին վահօնունտա, գուճաղընտա պիր չօճուղու համիլ պիր գատըն վար իտի: Ելալընըզ իտիք, չօճուգ տա ուեուեօր իտի: Դատընըն իւզէրինտէ Ղարիպ հալլէր կէօրիւլիւպ պիրտէն

պիրէ պանա, «Շու մտուսու կէօրիւեօրսունուգա՛, պու պիր գըզ տըր, վէլէաիղինա տըր... Ֆիսիլեատը իշին տէ մուճիպի զայլէ տիր... Սիգ՝ զէնկին պիր ատէմէ գէնզէմէեօրսունուգա... իմտի պէշ լուի ալթունու գաղանմագ իսթէ՞րմիսինիզ՝ տէտի: Պէն տէ քէնտիսինէ, Էէվվէթ, պէշ լուի ալթունու էրէյիճէ պիր ագլէ տիր: պէն տէ զէնկին տէյիլիմ, Ֆիգաթ նամուսուեուում: Շէյլէքի էկէր իտէճէկինիզ թէքլիֆ՝ չօճուգ իշին գարարը իտէ, պանա կիւվէնմէեէրն» տէյի ճէվապ վէրտիմ:

«Գատըն կիւլէրէք, «պու չօճուգա գարար վիրմէքլիք՝ քիմսէնին խաթընա կէլմէեօր՝ եալընըզ քէնտիսինտէն գուրթուլմագ իսթէնիլիեօր, իմտի, Բարիսէ կէլտիկիմիգտէ, պու չօճուղու ալըն, վէ կէշիտ պիր եօլ իւզէրինէ պրագըն: Իշպու խըզմէթինիղէ մուգապիլ սիզէ շիլիլ պէշ ալթուն վէրիւրիմ» տէտի, վէ մուճիպիւնէ հարէքէթ իտիտի: Շէյլէքի թրէն մէվգիֆտէ տուրտուղունտա, չօճուղու վէ պէշ լիրտեը ալտըմ, Ֆիգաթ մասուսուն կիւնտիլի էլպիտէլէրի թէտաղիք իթմէք իւզրէ պիր մէյտա՞ք եէ կիրտիմ, վէ Էլպիտէլէրինէ խնէ իլէ թուլտուրուլումուշ օլան պիր քեաղըտ իւզէրինտէ Բօյիւ իտի եաղըմըշ, վէ չամաղըրարընտա տալիս P վէ D հարֆլարընըն մուհարրիլ իտուկինի կէօրտում, վէ մէզքիւր հարֆլարըն Բօյիւ Տօպիլիվ մանէասընտա օլտուգլարընըն մուալիսարէն անլատըմ:

— Բօյիւ Տօպիլիվ... Էվվէթ... Էվվէթ... էյ օլ վագըթ:

— Օլ վագըթ, չօճուղու, Շարիթէ խայրաթխանէսինին գարուսու էօնիւնէ վագ իթտիմ:

— Հիշ աճըմատըն մը:

— Պաշգա նե՞հարապիլիր իտիմ, Թապիր տիրքի, քէնտիմ անը հվատլըղա գապուլ իտէմից իտիմ, չիւնքի իւզէրիմտէ պար օյարադ հիշ պիր շօճուգ օլմատըղը հալտէ, կիւճ իլէ եաշաեապիլիւթօրտում: Պու ճիւմլէ իլէ մատուում օ մահէլլտէ պրագմադլըղմտա բէք խաջըրլը օլտու, զիրա պու քէրրէ միւրաճաաթըմտա, գըզընըղը օրատան պուլտում:

— Պուլտո՞ւն մու:

— Էվվէթ, պիշարէ մատում խայրաթխանէնին իտարէսի թահթընտա պիւելւմիւշ, թէրպիւէ կէօրմիւշ:

— Գըզըմը նե՞հարմըլար:

— Հէման քեաֆֆէի սահլիպիգ գըզլար կիպի պէսլէմէ իթմիշլէր:

— Սիւպհան Սլլտան, սիւպհան Սլլան:

— Հասըլը խաթըրէլէրիմէ իսթինատէն ճէմիյեթի խայրիւէյի ումուսիւէ եւ միւրաճաաթ իթտիմ, վէ անընրէհպէրլիկիլլէ թէհարրիեաթըմտա մուվաֆֆադ օլտում:

— Գըզըմ կիւզէլ տիր, տէյի՞լ մի:

— Ղաեթիլէ կիւզէլ տիր:

— Էսմէ՛ր մի սարը՞մը տըր:

— Բէնիկի սարը, կէօղլէրի տէ մալի եախօտ գատիֆէ բէնիկի տիր:

— Վալիտէսի կիպի... այնի վալիտէ միսիլլու...

Պիշարէ Կասթօն Թէրէզին իսմինի տիւշիւնտիւ իտէ տէ, խաթըրլտեամաեղպ,

— Ա՛հ, թէհասիւֆ իտէրիմքի պիլմէմ, տէտի:

— Էվլատընըղը էլտէ իթտիքաէն սոնրա վալիտէսի նէ նե՞ իսթիեաճընըղ վար տըր... Էվլատընըղը էլտէ իտէպիլէճէկինիլէ տէ էմին օլապիլիրսինիլ:

— Էվվէթ, էվվէթ, սահին տիր, վալիտէսինէ իճիլեաճըմ եօդ տուեր, տիմէք գըզըմը էլտէ իտէճէլիմ, Փազաթ քէնտիսինի նե՞ վադըթ կէօրէճէլիմ:

— Պու ադճամ:

— Սասթ գաճտա:

— Կիճէ օլմատընա, վէ գօնթէսին տիշարը չըգմասը վադթը միւսայիտինէ պէլլէմէլիելիլ:

Կասթօն, — (Հէօնկիւր հէօնկիւր աղաեարադ...) Ա՛հ, գըզըմ, սէվկիլիւլը գըզըմ... տիմէք սէնի կէօրէճէլիմ... սէնի տէրաղուշ իտէպիլէճէլիմ:

Պու սէօղլէրտէն սօնրա պիշարէ Կասթօն պիր գօլթուլլու իսկէմէեէ տիւշիւպ, կէօղլէրի գարանտը, վէ քէնտիսի պիլա հարէքէթ գալտը: Պու արա Թարի, չու եօլտա միւլահադ իթմէքաէ իտի:

— Հէր շէյ սըրասընտա տըր: — Ա՛հ, մատամ գօնթէս, սիլ պէնիմ շարթլարմը գապուլ իթմէք իսթէմէեօրտուենուդ, չիւնքի պանա պիւելիւք պիր հիտէ տիւշմէքաէ օլաուղու Փիքրլմտէ իտինիլ... իլթէ պէն տէ քէնտի իլիմի պիլզաթ կէօրիւրիւմ: Հաղըգէթէն սիլ պէնտէն տահա միւսթայիտ սինիլ, լաքին պէն տէ գուրնաղըմ... գուրնաղըդ՝ իսթիտատա Փալիք տիր: Պէն, քէնտի էօմիլիւմիւ թէհիլիքէեէ գօեալադ, սիլէ միւլէմէլլ պիր իշ կէթիւրտիմ, սիլ իտէ պէնիլէ րազարլըղա օթուրտուենուդ, վէ պանա, կէմիւրէճէք պիր քէմիլ րարչաաթ աթմադ իսթէտինիլ... Բէք ալա, պէն տէ պիլտիկիմի եաբարըմ... չիմտի հէր շէյ պէնիմ էլիմտէ տիր... Եա պէշ միլեօն Փրանգ վէ օ գըզ իլէ էվլէնմէք իսթէրիմ, եախօտ պիւթիւն սերլլթի քէնտիմէ ալըգօրում... Պու խուսուտա մուվաֆֆադ օլահաղըմ էմինիմ, վէ մէճնուշ, պու

սուրբութիւն հազար իտիւմիշ օլաուղու հալտէ, համիւ
օլաուղում ճէմիյեթի խալիբէ մաղաթաւը թափ-
տիմ օլունահագ օլան Բօլինի քէնտի գըզը մագամըն-
տա գապուլ իթմէմիսի գապուլ տէյիւ տիր, վէ օ սը-
րատա, մա'տամ գօնթէս, միւքէմիւլ պիր օեու յնա-
մը օլաուղում սիլտէ թաստիգ իտէրէք, հուղու-
րումտա ելլէնինիքի կնտէրէնէկինիզ տէրքեար
տըր:

Պէտլէնէ Ժարի, նիշանէի մէսէրրէթ օլմագ իւզրէ
էլէրինի օվուշտուրարագ, Կասթօնու ռոտսընտան
չըգըպ, Սէն-Բլասիտ սօգաղընտա քէնտի խանէսինէ
կիթտի, վէ ինրա իտէնէկի վազիֆէի սօն տէֆա Բօլի-
նէ թէքարաւտը:

Բօղ՝ Բօղիէ չիթթիկինտէն Լինէ սօգաղընտաքի օ-
թէլէ ալտէթինտէ, հէնուզ սապահ օլուպ, սալօնտա,
իլք տէֆա մատամ տը Լօրպագա թէսատիւֆ իթտի:
Էօթէնի Տօմօն տա օրատա պուլընուեօրտու իսէ տէ,
Բօղուն սապահաեըն էլլէն տիշարը չըգտըղընտան
խապէրտար տէյիւ իտի, լաքին թէրէզին, Երըզմ,
գիեարէթի տինտարանէնիքի ինրա իթտինիզ մի տէյի
վագը օլան սիւալինի, վէ Բօղուն տա, Վէվլէթ, մա-
տամ, վէ չու էսնտտէ գիեատէ գուվլէթ քէսպ իթ-
տիմ տէյի վէրտիկի ճէվապը իլիթտիկինտէ, խալին
վալիտէ՝ վագաս միւքեպլէմէն տիլգագաթ իթտի իսէ
տէ, քէնտիսի պիր քէլմիէ պիլէ իրատ իթմէտի: Թէրէզ՝
քէլամընա չու վէնէն տէվամ իլլէտի:

— Վէրօնիք՝ վիզիթանըզտան տօլաեը բէք գիեատէ
թէսածիւպ իթմիշ, վէ մէմուռն օլմուշ օլմալը տըր:

— Ֆիլվագը, մատամ, Վէվլէլատէ թէսածիւպ իթ-
տի վէ մէմուռն օլտու:

Էօթէնի Տօմօն էլան իլիթիեարը սիւքիւթ իտէրէք,
Բօղուն սիմասընը թէնէսիւս իթմէքտէ իտի, Փագաթ
օ կէնճ գըզ՝ ես՝ իթտիկի տուա իւզէրինէ հագըգէ-
թէն քէսպի գուվլէթ վէ մէթանէթ իթտիկինտէն,
եախօտ տիւշար օլաուղու տէնէթի իլլէթիւպալը՝
սիւքիւնէթի քեամիլէ թէագիպ իլլէտիկինտէն, սիմա-
սընըն հալինտէն հիշ պիր շէյ անլալըմտեօրտու:

Պու արա խալին վալիտէ, Վէրօնիք քէնտիսինէ
նէ՝ սէյլէեկիլիւր. չիւպէսիզ տիւնըի կիւն իթմիշ
օլաուղու վատըն խիլաֆընտա հարէքէթ իթմէմիշ
տիր տէյի տիւնիւնմէքտէ իտի: Այնի վագըթտա
մատմազէլ Բընէ սալօնա կիրմէլլէ, միւքեպլէմէ թէպ-
տիլ օլտու: Մէզպուրէ՝ Բօղուն պօղաղընա սարըլարագ՝

— Աֆէրի՝ն գըզգարընտալըմ, պէնիմլէ մէլամուշ-
մագսըղըն վէ պէնի տէրագուշ իթմէքսիլին, գալգըպ
կիտէրսին հա՝ Պիլէն, բէք Ֆէնա տարըլտըմ, տէտի:
Էօթիւզ գըզ՝ խաշնախահ մատմազէլ տը Լօրպար-
գա այնի մուամէլէի կէսթէրէրէք,

— Կիթտիկիմ գէման դաեթթ էրքէն իտի, պու սէ-
պէպլէ սէնի ուեանտըրմագ իսթէմէտիմ, տէյի ճէվապ
վէրտի:

— Ֆիլվագը՝ եարտըղըն բէք Ֆէնա շէյ իտի. էկէր
պու հարէքէթինի թէքարա իտէրսէն, սէվկիւլիւ գըզ-
գարընտալըմ, ագշամա գատար սէնինէ տարկըն գա-
լըրմ:

— Աֆիվ էթ, սէվկիւլիւմ, աֆիվ էթ:

— Բէք էյի, աֆիվ իթտիմ. — Սէյնահաթընըն մագ-
սէտինտէն խօշնուտ գալտըն մը:

— Սէյեահաթըմըն մազսէտինի պիլիբոսին... պիր մէկար իւղէրինտէ տուա իթմէկէ կիթմիշ իտիմ:

— Հազըզի գըզգադընտալըմ՝ օլաճաղընը տա Վէրօնիքէ սէօյլէտին, տէյիլէ մի:

Բօզ. — (Նանագլարը գըզապարագ.) Էյվիլէթ:

Մատամ Տօմօն. — (Քէնտի քէնտիէէ.) Վէրօնիք պիր շէյ սէօյլէմէմիշ տիր:

Մատամղէլ Բընէ. — Ս սաղըզ էմէքտարըն թէյաճ. ճիւպիւնիւ վէ մէսէրրէթինի կէօրմէք իւզըրէ, սէնինլէ պիրլիբտէ օլմաղլըզը՝ պիրսէն նէ՝ գատար արդու իտիւ եօրտում:

Թէրէզ վէ վալիտէսի՝ կէնճ գըզլարը եալընըզ պըրազըզ քէնտիլիլի սալօնտան տիշարը չըգաւըր:

Բօզ՝ տէրմանսըզ վէ միւզտարըզ պիր հալտէ օլմասըյլա,

— Ազիզէմ, միւսաատէ էթ պոնա քի, կիտիպ էսվապըմը սօեուենաեըմ, տէտի:

Բընէ. — Հո՛ւ, աղ գալըք քի ունուտուեօրտում:

— Նէ՛յի:

— Նիշանըն օլան գարընտալըմ պու սապահ սէնի սօրտու... սէնի կէօրմէք... սէնինլէ կէօրիւլմէք իսթէեօրտու, զալիպա սանա բէք չօդ տիւնէճէկի վարտըր:

Բօզ՝ սարսըլաը, վէ Բընէ շէօյլէ տէվամ իթտի:

— Էյվիլէթ, գարընտալըմ ֆաիլ պիր ատէմ օլուպ, պիր առ էյվիլէ նալիլի սատալէթ օլմադ իսթէր: Պինապէրին իզտիվաճ իլանընըզ իշին իզթիզա իտէն քեաղտարըն թօրլամըլ տըր... քէնտի քեաղտարըն թէքմիլ տիր. եալընըզ սէնինքիլէր էքսիլիեօրս, Հաթթա Բօգիէ չիֆթիկինէ կիտիլիին պիր սէպէպի տէ, պու

օլմասը զաննընա զահիպ օլտուգ... Զաննըմըզ տօղրու տուր, տէյիլէ մի:

Բօզ, հէեճանը աղիմէ կիրիֆթար օլմուշ օլարագ, զայիլի պիր սէտա իլէ,

— Էյվիլէթ, տօղրու տուր, տէյի ճէվապ վէրտի:

— Էյ քեաղտարընը կէթիրտին մի:

— Խայր, Վէրօնիք պանա կէօնտէրէճէք տիր:

— Բէք էյի. իմտի, հայտէ կիթ էսվապընը թէպտիլ էթ... լաքին էյվիլէճէ պէնի տէրաղուշ իլլէ:

Բօզ, Բընէի տէրաղուշ իթտիքտէն սօնրա, քէնտի օտասընա չըգաը, վէ մատմաղէ տը Լօրպագ՝ մէրդու. մէնին արգասընտան պագարագ, տէրքեար օլան ֆիրասէթ վէ զէքեալէթիլլէ,

— Պու բէք զարիպ հալ տիր... Բօզ՝ մէսուտ օլմալը իտի, լաքին սիմասը ալթիւսթ տիր... կէօղէրինի կէօղէրիմաճ շէվիրիեօր, վէ կիւլիւմէմէսի տէ մահզուենանէ տիր... Տիմէք քէնտիսինտէ ֆիվգէլատէ պիր հալ վար-իաճ տէ, նէ՞ տիր. նէ՞ օլապիլիլի. մութլազա առլամալընըմ, տէտի, վէ մէղպուրէ տէ, ֆիքրի մէշղուշ օլարագ սալօնտան տիշարը չըգաը:

Եարըմ սաաթ սօնրա, Բօզ, թէքրար սալօնա կէլտիկինտէ, Մ. Բընէ տէ Ատիկէտէն հէնուզ աճալէթ իթմիշ օլմասըյլա, մէրդումէէ տօղրու իլէրլէեղէք:

— Ա՛հ, ազիզէմ Բօզ, սիզի կէօրմէքլիկի զաեթիլէ աըզու իտիւեօրտում: հալօլու քի պու սապահտան պէրի կէչէն գէման, պէնիմ իշին պիր սէնէ գատար ուզուն կէօրիւնտու, տէտի:

Կէնճ զըզ, սէվիլէթտէ պուլուչտուզու պու տէլիգաւընը կէօրտիւկիւնտէ, թարիֆ օլունմաղ պիր տէհէլի հիսս իթտի, շիւնքի հէր շէյի սէօյլէմէքլիկին:

վէ պիլա թէրէտտիւտ հաեալէնը քէնտի ուղրունա
 ֆէտա իթմէք տէրէճէսինտէ քէնտիսինի սէվմէքտէ
 պուլունան Րընէնին գալպինի շիքէսթ իթմէքլիկին
 տագըգաի միւտշիշէսի կէլմիշ իտի . պու սուրէթլէ իւ-
 միտ , սաստէթ , վէլհասըլ հէր շէյ մահվ օլուպ , մէնի
 նաղապիլ օլան հաղրքէթ գայիմ օլաճադ իտի :

64

Բօզ . — (Քէսիք պիր սէտա իլէ) Պէն տէ սիգի կէօր-
 մէնէ թաճիլ իտիւորտում :

Մէզպուրէնին հէեճանը օլ տէրէճէտէ իքի քի ,
 նիշանըսընըն կէօղունէ չարբարադ ,

— Աղիզէմ Բօզ , նէ° օլունուեօրսունուզ . նամիլաճ
 կէօրիւնիւեօրսունուզ , տէտի :

Բօզ . — (Ճէսարէթինի էլտէ իթմէկէ ճահտ իտիլէք°)
 Յիւլփադ պիր ազ րահաթսըզըմ :

— Շիւպէսիդ սապահլաեըն էրքէն տիշարը չըգ .
 մագլըղընը պիգի եօրմուշ օլաճադ տըր . . . Բօզիւն
 շիֆթիլիկինէ կիթտիկինիգի վալիտէմտէն խապէր ալ-
 տըմ :

— Պիր մէզար իւզէրինէ տուա իթմէկէ , տիւշիւն-
 մէնէ վէ վէրօնիքի իսթիւնվապ իյլէմէնէ ինթիւեաճըմ
 վար իտի :

Րընէ , կէնճ քըզըն էլլէրինի քէմալը աշգ իլէ թու-
 թարադ ,

— Միւսթադպիլիմիլ հադգընտա մէշղուլ օլտու-
 նուզ , տէյիլ մի , աղիզէմ , տէտի :

Մէզպուրէ , մուամէլէյի մէզքիւրէնէ մուվաֆըդ
 եօլտա հարէքէթ իտէճէք եէրտէ , էլլէրինի գուրթար-
 մաեա սուրէթի նազիքեանէտէ սայ իթտի . Հալպուքի
 Րընէ , միւսթադպիլէն նայիլ օլմագ իւմիտինտէ պու-
 լունտուղու սաստէթտէն պաշգա պիր շէյ կէօրմէնէ-
 րէք , մէզքիւր մէմուլին զայրի մուխալիֆէթին սէպէ-
 պինի աւլաեամաադ , վէ չու վէճէլէ իֆատէնէ տէվամ
 իյլէտի :

— Իգտիվաճըմըգա միսուս իլան իշին լազըմ կէ-
 լէն էվրադը համիլ օլուպ օլմատըղընըզը աշլամագ
 իւզրէ , պու սապահ սիգի արաեօրտում . Պէշլէ պիր
 սըրաաա իճապ իտէն մուամէլաթըն պիր աւն էվէլէ իճ-
 րաաը խուսուսընտա սապըրսըզլըգ իշինտէ պուլունու-
 եօրում . — Սիգտէ պու սապըրսըզլըգա հիսսէտարսընըգ ,
 տէյիլ մի :

Պու սէօղէր իւզէրինէ , Բօզ , հէման շիտէթլէ էլ-
 լէրինի չէքտի , լաքին հէեճանը աղիմի սէպիպիլ-
 լէ օլ տէրէճէ գաաֆ հիսս իթտի քի , եէրէ տիւշիւն-
 մէք իւզրէ պիր թարաֆա տաեանմաեա մէճապուր օլ-
 տու :

Մ . Րընէ՝ Բեզուն պու հարէքէթինտէն ֆիվգէլտտէ
 թէաճիւպ իտէրէք ,

— Սիւպհան Ալլահ , նէ° օլուեօրսունուզ , աղիզէմ ,
 տէտի :

Բօզ . — (Քէսիք պիր սէտա իլէ) Աֆիլ իտէրսինիգ . . .
 մէշղուլում . . . տիւշիւնիւեօրում ,

— Նէյի տիւշիւնիւեօրսունուզ ,

— Պանա սէօյլէտիկինիգի . . . (Պիրտէն պիրէ) Լա-
 քին պու խուսուստա պու գաաար իսթիւնվէ նէ° սէ-
 պէպ վար տըր :

Բընէ՝ Թարխիֆ օլունմազ պիր հէհէճան ու իզթի-
րապ Ֆիքրիին իսթիլա իտէրէք,

— Պու նէ՞ տիմէք, տէյլի սիւալ իթտի:

Բօզ, մէգքիւր սիւալի ճէվապսըզ պրադամաեաճա-
ղընտան, էօլիւմ րատտէսինտէ պուլունան քիմսէլէրէ
մախսուս պիր սէտա իլէ,

— Իքիմիզին տէ թէխայեիւլ իթտիկիմիզ պու իգ-
տիվաճ միւմքինսիզ տիր, տէտի:

Բընէ. — (Գալպինտէն վուրուլմուհճասընա միւթէյս-
սիր օլարազ.) Միւմքինսիզ մի տիր. նէ՞ տիեօրսունուզ
պու նէ՞ տիմէք տիր... Միւմքինսիզ օլան՝ սիզին պիր
ազ էվէլէքի սէօղիւնիւզ տիր... Պէնի սէ՞վմէ եօրմու-
սունուզ... պունտան պէօյլէ պանա մուհապպէթինիզ
գալմամը մը տըր:

Բօզ՝ մուհապպէթլէ մալամալ օլան կէօզլէրինի Բը-
նէեէ Խաթի իտիպ, պիր սէօզ պիլէ սէօյլէէմէտի:

Մէրգուլ տէլիգանը՝ իֆատաթընա շու եօլտա
տէվաճ իլլէտի:

— Սայր, խայր, կէօզլէրինիզ՝ պանա մուհապպէ-
թինիզի պէեան իտիեօրլար... լաքին, պու հալտէ,
հազգըմտաքի հարէքէթինիզին թէպտիլի սէպէպի նէ՞
տիր: Շու մահպունիյեէթ վէ իզթիրապը միւպէյիին
թալընըզտա նէ՞ հիքմէթ վար տըր: Տիւնտէն պէրու
նէ՞ վազը օլտու:

— Տօ՛սթում, սիզի Ֆէվգէլտտէ տիւչարը քէտէր ու
իզթիրապ գըլաճաղըմը պիլիեօրում: Վազաա սիզի քէ-
տէրէ կիլիֆթար իթմէմէք իչին, գապիլ օլտա իտի,
հաեաթըմը պիլէ: Ֆէտա իթմէք իսթէր իտիմ, նէ՞ չա-
րէքի պունա միւգթէտիր տէյիլիմ: Իմտի, իզտիվաճը-
մըզըն միւմքինսիզ օլտուղունու, վէ վատընըզ սիզէ

իեատէ իթմէքլիկիմ լազըմ կէլտիկինի, վէ սիզտէն
մուֆարաթաթըմ մէճապուրի իտուկինի պէեան իթտի-
կիմտ՝, պանա ինանմանըզը րէճա իտէրիմ:

Բընէ՝ իշպու սէօզլէրի տինլէտիկինտէ, աճապա ու-
եուեօր մու եօգաա ուեանըգ մը օլտուղունա շիւպէ
իթմէքտէ օլուպ, պիր միւտտէթ սիւքիւթտէն սօնրա,
գուլազ թօղարընտան սօղուգ պիր թէր ագարապ, վէ
լէճէսի տէ, էօլիւ լէճէսի կիպի սօլարապ, պաղթէ-
թէն շու եօլտա մուգապէլէ իլլէտի:

— Լաքին հարէքէթինիզ՝ էսէրը ճիննէթ տիր. պէն-
տէն մուֆարաթաթ իթմէք իսթէտիկինիզի պէեան ի-
տիեօրսունուզ: Տիմէք, սիզ պէնիմ վէֆաթըմը իսթէ-
եօրսունուզ: Ֆադաթ պունա նէ՞ սէպէպ վար տըր: պէն
սիզէ նէ՞ եաբտըմ. պէնի տիւչարը իչէնճէ՞մի իթմէք
նիեէթ վէ թաապվուրունտաթընըզ, եօգաա իֆատա-
թընըզը եանըլ՝ մը անլատըմ... աճապա պէ՞ն մի սա-
եղգլաեօրում... եօգաա սի՞գիմ ագընըզ զայպ իտի-
եօրսունուզ: (Կէնճ գըզա եադլաշարազ.) Պիր քէրրէ
եիւզիւմէ պազըն. պէն՝ սիզին սէվտիկինիզ քիմսէ տէ-
յի՞միեիմ. սիզտէ, պիւթիւն էօմիլիւմ ուղրունուգա
Ֆէտա իթտիկիմ գըզ տէյիլ՝միսինիզ... Ճէվապ վէ-
րին, րէճա իտէրիմ, ճէվապ վէրին, վէ պէնի պու սու-
րէթլէ տիւչարը էնտիչէ գըլմաեըն:

Բօզ՝ մէյեուսանէ պիր հարէքէթտէ պուլունտու,
վէ պատէհու եիւզիւնիւ էլլէրիլլէ կիզլէեէրէք,

— Պու կիւն պէնիմտէ սիզին գատար, վէ սիզտէն
զիեատէ էնտիչէ վէ իզթիրապ իչինտէ պուլունտուղու-
մու կէ՞օրմէ եօրմուսունուզ, տէտի:

Բընէ. — (Շիտտէթլէ.) Սայր, խայր. չիւնքի սիզ
պէնիմ գալպիմէ շիւպէ իտէմէգսինիզ. հալպու քի

պէն սիզին գալպինիզէ շուպնէ իտէրիւմ: Վէրիւնն սէօ-
զիւ կէրի ալան պէն տէյիլիւմ: գալպինիզի մահվ ու շի-
քէսթ իտէն պէն տէյիլիւմ: վէլհաբը, «Ալլահա ըսմար-
լատը, արթըք սիզին իլէ պիր իշիմ եօգ տուր: իմտի
սիզտէն մուֆարաքաթ իտիեօրում» տիեէն տէ, եինէ
պէն տէյիլիւմ: Պէն թէպտիլի մէպէք իթտիւմմի, պու
կիւն տէ, տիւնքի մէպէքիմտէ պուլունուեօրում: Տիւն
սիզի սէվտիլիւմ կիպի, պու կիւն տախի սէվիեօրում,
եարըն տախի, վէ տայիմա սէվէճէեիւմ... հալպուքի
սիզ արթըք պէնի սէվմէեօրունուզ:

— Ահ, բէք գալիմսինիզ վէ հագգսըզընըզ:

— Յիլվազը պէն գալիմիմ, հագգսըզըմ...

Մէրգում տէլիգանը պու սէօզէրի սէօյլէտիկի գէ-
ման, ազարի վիճուտիեէսի տիթիւմէքտէ, վէ պագըզըն-
տա պիր հիտտէթի միւթէէսսիւֆէ միւշտէտէ օլուն-
մագտա իտի:

Բօզ իսէ, գըմիլտանմագսըզըն վէ սիւքիւթլէ տուր-
մուշ օլուպ, քէնտի քէտէր վէ իզթիրապընը ունութ-
մուշ օլտուղու հալտէ, մուճիպ օլտուղու իզթիրապ ու
քէտէրի միւլահագա իթմէքտէ իտի:

Բընէ. — (Պիր տէրէճէ հիտտէթլէ) Հիշ տէյիլ իսէ
պու եօլտաքի հարէքէթիւնիզի իյզահ իտին, Հաեաթը-
նը սիզէ հասր իթմիւշ օլան պիր քիսսէեէ հգիյեթ
չէքտիրմէք, անը եօլտիրմէք՝ նէ իսէ, Փագաթ նի-
չին հգիյեթ շէքտիրաիկինիզի, նիշին թէլէֆ իթտի-
կինիզի սէօյլէմէք, ինսանիեթճէ տէ պիր վազիֆէ տիր:

Բօզ. — (Վէլատէթիւնին շայեանը թէէսսիւֆ սըրընը
իգրար իթմէքիւք մահճուպիեթիւնտէն էլան չէքիւն-
բէք, վէ պու իգրարըն՝ քէնտիսինի Բընէնին նազա-
րընտա ալշագլաթաճաղընտան գօրգարաք) Հալիմէ

աճըեարաք պէնի իսթիճվապ իթմէին, վէ պիզգաթ
պիլմէմէքիկի արդու իթտիկիւմ պիր մատտէեի անլա-
մաք խուսուսընտա պէնի իճպար իթմէին:

— Տիմէք՝ տէհէթլի վէ շայեանը իքրահ վէ նէֆ-
րէթ պիր շէյ տիր քի, իգրար ու իթիրաֆընըն միւ-
լահագասը պիլէ սիզի ար ու հիճապ իշինտէ պրագը-
եօր:

— Էվվէթ, տէհէթլի վէ շայեանը իքրահ ու նէֆ-
րէթ շէյ տիր:

Կէնճ գըք պու սէօզէրի սէօյլէրքէն, ագլը պաշըն-
տան կիթմէքտէ օլտուղունու հիսս խտիեօրունու: Նա-
կէհան Ընէ, Փիքրի անըլարաք, էլլէրինի սըգտըը,
վէ կէօզէրի հաստտէն զիեատէն բարլատըը հալտէ,

— Անլատըմ... անլատըմ... տէտի:

Մէրգումուն թէլէֆֆիւզինտէ օլ տէրէճէ հիտտէթ
վէ թահգիր հալի վար իտի քի, Բօզ պաշընը գալու-
րըպ, վէ եաշարմը օլան կէօզէրինի մէրգումա աթֆ
իտիպ,

— Նէ՞ անլատընը, տէյի սիւալ իթտի:

— Անլատըըմ շու տուր քի, գէվճէմ օլմագ իս-
թէմէմէքիկինիզ՝ պիլա ար ու հիճապ պանա եալան
սէօյլէիլը օլտուղունու իշին տիր: Սիզին սլանա մու-
հագպէթիւնիզ եօգ տուր, վէ ասլա օլմամը տըր...
Սիզ՝ պիր աիկէր քիմսէեի սէվիեօրունուզ:

Բօզ. — (Շաշըրարաք) Պէ՞ն մի... պէ՞ն մի...

— Էվվէթ սիզ, եօգսա պիր քէրէք պէնի գապուլ
իթտիքտէն ոօնրա, բէտտ իթմէեէ նէ՞ սէպէպինիզ
վար տրը: Շիմտի խաթըրմա կէլիեօր... շիմտի հէր
չէյի խաթըրլաեօրում:

Օլ էսնատէ մէրգում տէլիգանը՝ ղազապնաք պիր

— Էվվէթ, Էվվէթ, սէօյլէերն. բէճա իտէրիմ, հէր չէյի պանա պիտիրին:

— Բընէ, սիգի սէվէրիմ. . . հաթթա էկէր նիհանէթ-սիզ աչգ ու մուհապէթտէ տէրէճէլէր պուլունմազտա իսէ, . . օ տէրէճէլէրին էն երեքսէկիլլէ սիգի տախմա սէվմէքտէնիմ: Սիգտէն դայրի քիմսէելի սէվմէմիշիմ տիր, վէ պուլետան պէօյլէ տէ սէվմէէրէճէերիմ. . . թաս-վիրինիզ գալպիմտէ մէվճուտ օլարագ եաշաեանաղլմ, վէ տօտաղլարմըն իւզէրինտէ իսմինիզի պուլուննոու-րարագ թէրքի հաեաթ իլլէէէճէերիմ. . . Պու ալէմտէ պէնիմ իչին սիգտէն դայրի քիմսէ եօզ տուր. . . Պէ-նիմ իչին, սիգին օլմաղլմ սաաթէթ ու իզ-պալ արդուսու տուր. Պու ճիւմիէ իլլէ իսմինիզի գա-պուլ իտէմէմ:

— Պէնի սէվիրօրսուռուզ վէ իսմիմի գապուլ իտէ-մէերօրսուռուզ. . . նի՛չին. . . պուլուն մանէասը նէ՞ տիր: Բօզ սէսինի եալաշլաթասագ. — Շիմտի սիզին վէ իլէրուտէ սումուսուն նազարընտա պէնի տուչարը ար ու հիճապ գըլմագտա օլան պիր իգըար ու իթիրուֆ-տան չէքինտիկիմտէն տօլաեը պանա աֆվ իտին:

«Բընէ, պէնիմ իսմիմ Բօզ Մատու տէյիլ տիր: Ժօան Մատու՝ զաննըմ վէճիլէ ասըլ վալիտէմ օլ-մաեըպ, էօյէ վալիտէմ իսիլ:

«Վալիտէմ եօզ տուր. . . իսմիմ արախի եօզ տուր: Պէն պուլունմուշ սահիպսիզ պիր գըզըմ մահզա մէր-համէթէն պիւեիւթիւլլէլլուլ տուր:

Բընէ՝ օլ անէ տէկին ֆէվգէլատէ թէաճճիւպ իչին տէ իքէն, մէզքիւր իֆաատէելի իշիթտիկինտէ, աղիմ պիր եիւք սպքի իւզէրինտէն ալընմըշ օլտու, վէ կէնճ գըզ չու սուրէթտէ քէլամընա տէվամ իլլէտի:

— Էվվէթ, Էվվէթ, պէն՝ պուլունմուշ սահիպսիզ պիր գըզըմ. . . իմտի զէվճէնիզ օլամաղլըմը վէ օլա-մաեաճաղըմը շիմտի անլաեօրսուռուզ. — Վէլատէթիմ տէ պօղուլմազ պիր լէքէ մէվճուտ տուր: Պէնիմ իչին հէր չէյ պիթմիշ օլտուլունու, վէ պէնիմ իչին, սիգ-տէն, վէ տալիմա միննէթտար վէ միւթէչէքքիւր օլ-մագ տէրէճէսինտէ հագգըմտա իպրաղը մուհապպէթի իսայրիսահանէ իթմիլ օլանլարտան մուֆարագաթ իթ. մէքտէն պաշգա չարէ եօզ տուր:

Մեղգումէ պու սօղլէրի իրատ իթաիքտէն սօնրա, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաեա պաշլատը:

Բընէ՝ մէրգումէելի տէրաղուլ իտէրէք,

— Բօ՛զ. . . Բօ՛զ. . . սէվկիւլիւլմ, պու սուրէթլէ աղլամաեըն. . . սիզին մէյեուսիեթիլիիզ՝ գալպիմի մահլ իտիւօր, տէտիր:

— Էկէր պէն աղլամասամ, պէնիմ եէրիմէ քի՛մաղ-լաեաճագ աըր:

— Աղիզէմ, բէտէրիմ թարաֆընտան թասիմ ի-տիլէն վէ սիզին թարաֆընըլտան տախի քէմալը մէմ-նուսիյեթլէ գապուլ իտիլիշ օլան իգըլվաճը բէտտ իթմէքլիկինիզին եէկեանէ սէպէպի պո՞ւ մու տուր:

— Էվվէթ, եալընըզ պու տուր:

— Ֆագաթ պու տտէթա էսէրի ճիննէթ տիր:

— Թէէսսիւֆ իտէրիմքի էսէրը ճիննէթ տէյիլ տիր: Տիւն՝ քէնտիմի, Ժան Մատու նամ նամուսուլ վէ աղիզէ պիր գատընըն մէշրու գըզը զանն իտիւօր-տուլմ. տիւն՝ հիշ պիր շէյտէն վէ հիշ պիր շախստան արու հիճապըմ օլմաեարագ, գարընըրգտա անըմ ա-չըգ տուրապիլիեօրտուլմ, լաքին պու կիւն օ հալտէ տէյիլիմ:

Բընէ. — (Շիտտէթլէ.) Նէ՞ պէյլիս վար տըր: Բօ՛ղ, կէօղլէրինդի կէօղլէրիմէ աթֆ իտին. . . կէօղլէրիմտէ նէ՞ կէօրիւեօրսունուզ. մէսէրրէթ տէյլի՞ մի: Էվլէթ, հատտէն զիեատէ մէսրոուում, զիրա սիզ պէնի սէվի-եօրսունուզ, վէ պէն տէ սիզի, պու կիւնքի հալ վէ սըֆաթընըզլա սէվիեօրում:

«Վէլատէթլինիզին դայրը մէշրու օլմասընտան վէ սիզի տիւնեաեա կէթիրմիշ օլանլարըն խէթա վէ դա-պահաթընտան տօլաեը սիզ մէսո՞ւլմուսունուզ. — Պէօյ-լէ պիր հազգսըզ ֆէլաքէթտէն նաշի սիզի մուախէզէ իթմէքլիկի քի՞մ խաթր ու խէեալինէ կէթիրէճէք տիր: Պուստան գաթինազար իշպու հազգսըզլըգտան սիզ նէ՛ տէրէճէ միւզտարըզ օլուր խէնիզ, պէն տէ սիզի օ նիսպէթտէ սէվէճէեիմ, վէ ֆիլվազը տա սէվմէքտէեիմ:

— Բը՛նէ, պու ալէմտէ սիզ եալընըզ տէյլիսինիզ, Բէտէրինիզ վար, Ֆամիլեանըզ վար, վէհասըլ ալէմ իլէ միւնասսէպաթընըզ վար տըր: — Սիզին, մահզա հա-միյեթլինիզ իճապընճա գապուլ իթտիկինիզի տիկէր-լէրին գապուլ իթմէեճէքլէրի տէրքեար տըր:

Կէնճ գըզ՝ թէքրար մէյեուսանէ պիր հարէքէթլէ, պիր թարաֆա չէքիլիպ,

— Խայր, խայր, միւմքին տէյլի տիր. . . պիզ՝ եէկ-տիկէրիմիզտէն պըրըմալըեը. . . պրազըն կիտէեիմ, տէտի:

Բօղ, սարսըլարադ, սալնուէն դարուսունա տօղրու իլէրլէտի, վէ Բընէ իսէ, մէրգումէնին եօլունա մանի օլմադ իսթէտի:

Օլ էանատէ, մատամ տը Լօրպադ՝ վալիտէսի վէ քէ-րիմէսիլլէ պիրլիքտէ սօֆատան կէշմէքտէ օլմասըլա, վիւքեալէմէի, վազըաեը, վէ պիր աղ ճիտտէթլի օլան սէսլէրի իշիթմէլէ, գաբուեու աշըպ էշիքտէն կէշտի:

Բօղ, մէզքիւր իւշ գատընլարը կէօրտիւկիւնտէ, եիւզիւնիւ էլլէրլ տէրուսինտէ կիզլէեէրէք, քիւճաթ իթտի, վէ Բընէ՛ մէրգումէլէրէ տօղրու իլէրլէեիպ,

— Վալիտէճիեի՛մ, սէվկիւլիւ գրզգարընտաշըմ, կէ՛լին, կէ՛լին, տէյլ նիտա իթտի:

Խայինէ վալիտէ, պիրտէն պիրէ սարսըլտը, վէ Թէրէզ տալի,

— Նէ՞ վար, նէ՞ օլտու, տէյլ սիւալ իթտի:

— Բօղ՝ դէվճէմօլմադ իսթէմէեօր. . . Բօղ՝ պու էվի թէրք իթմէք իսթէեօր:

Էօմէնի Տօմօն Ժան Մատուսուն էօյէ գըզընըն ալ-մըշ օլաուղու մալիւամթ աճապա նէ՞տէն իպարէթ տիր տէյլ տիւշիւնէրէք, լէճէսի սօլտու, վէ մատաղէլ տը Լօրպադ՝ Բօղուն էլլէրլինի թուլթարադ,

— Պիզի թէ՛րք մի իտէճէք. . . պու նէ՞ տիմէք տիր, տէտի:

Բօղ, օլ էանատէ ճէվապ վէրմէքսիզին պաշընը էյ-տի, վէ Թէրէզ տալի հայրէթլէ,

— Պիզի թէ՛րք մի իտէճէք. Ֆադաթ պուսա նէ՞ սէպէպ վար տըր, տէյլ սօրտու:

ՐՆՆէ . - Վալիտէճիւեւմ, քէնախնին իֆատէի մէ-
րամա ճէսարէթի օլմատըղընտան, վազըայը սիզէ պէն
անլաթաեւմ:

Էօթէնի Տօմօնու լէճճէսի տահա զիեատէ սօլտու .
Րօզ իսէ, րէճա իսէրէք:

— ՐՆՆէ, ՐՆՆէ հիշ օլմադսա, պէնիմպուրատա պու-
լունմատըղըմ սըրատա սլօյլէերին, չիւնքի հիճապըմ-
տան էօլիւեօրում, տէտի:

ՐՆՆէ . - Հիճապը . . . նիշին հիճապ իաիեօրու-
նուզ . . . տիկէրլէրին ճինաեթիթիտէն սիզէ նէ՝ պէյիս
վար տըր:

Ոսյին վալիտէ, եէրէ տիւշմէմէք իշին, պիր իսկէմ
լէնին սըրթընա տաեանմաեա մէճպուր օլտու, վէ
տօգթօրումն օլլու՝ քէլամընա շու վէճէլէ տէվամ
իթտի:

— Ոսյր, խայր, օ ճինաեթիտէն տօլաեը սիզ ա-
լա մէսուլ տէյիլսինիլ. հաթթա օ ճինաեթի՝ հազգը-
նըզտա տէրքեար օլան թէվէճճիւհիւմիւ, մուհապպէ-
թիմի տահա զիեատէ արթըմաեա սիլէ վէսիլէ օլմագ-
տա տըր:

Թէրէզ . - Յագաթ, ՐՆՆէ, օ'ղլում, պէն պու սէօզ-
լէրտէն պիր չէյ անլամաեօրում. սէօյլէ, ֆիքրինի խ-
զահ էթ. Մատտէ նէ'եէ տայիր տիր:

ՐՆՆէ . - Րօզ՝ քէնաի զանն իթտիկի կիպի, Ժան
Մատուսու զըզը տէյիլ իմիլ . . . պիչարէ՝ բէտէր վէ
վալիտէսինի թանըմաեօր իմիլ:

Էօթէնի Տօմօն՝ սայքի եէնիտէն ճանլանըմասընա
սէրպէսթէն նէֆէս ալաը, վէ տէսթէք իթթիխազ իթմիլ
օլտուղու մահէլլի թէրէլէ, պաշընը եօգարը գալ-
տըրտը:

Րօզ . - Մատամ, սէօզիւմէ իթիմատ իտին քի, պէն
խանէնիզէ կիրտիկիւմ, վէ հաթթա ՐՆՆէնին զէվճէսի
օլմաեա մուվաֆֆազաթ խյէտիկիւմ զէման պու խու-
սուսու պիլմէեօրում. իշպու շայեանը թէէսսիւֆ հա-
զըգէթի եալընը տիւն ագլամխապէր ալաըմ, վէ պու
սապահ տախի վէրօնիքին աղընտան թաստիգ իթտիմ:

Կէնճ ալօգաթ . - Էվվէթ, Րօզում հարէքլէթի վա-
զըսընըն սըրըր պու տուր . . . պու սէպէպլէ աէվիւ-
լիւ Րօզում՝ իսիմի թաշըմաեա քէնտիսինի նա-
լաեըզ զանն իաիեօր:

Րօզ . - (Թէրէզէ խիթապէն . . .) Մա'տամ, պու սէպէպ
մագուլ տէյիլ մի տիր . սիզ պէնի թաստիգ իթմէզ-
սիսինիզ:

«Զաթէն՝ պէն, էտնա պիր վագիեթիտէ վէ Ֆագըը
հալտէ օլտուղում, վէ պիր տէ սուրէթի վէլատէթիմին
շիրքինլիկի մալիւմ օլմասըյա, նամուսլու, հէմտէ
Ֆէվգէլատէ նամուսլու պիր Ֆամիլեաեա տախիլ օլ-
մաեա նա'սըլ ճէսարէթ իտէպիլլիրիմ:

«Վալիտէճիւմ, պէնիմ հազըգի վալիտէմ պէնի րէտտ
իթմիլ . . . իսիմի պանա հասր իթմէք իսթէմէմիլ . . .
բէտէրիմ տախի պէնի երիզ իսթիւնէ պրագմը . . .
Իմու վալիտէյնիմին քիմ օլտուգլարընը պիլմիմ, վէ
պիլիտիկիմ պիր խուսուս վար իսէ, օ տախի, ահվալ
վէ ստատէթիմին՝ շայեանը մահճուպիյեթէ էսրար իլէ
մէսիլ ուր օլմասը քէյֆիեթի տիր:

Պու արա մատամ Տօմօն՝ զարիպ պիր թարգտա
քէնտի գըզընա պագմագտա օլուպ, պիչարէ Թէրէզ
իսէ, պաշընը էյմիլ օլտուղու հալտէ, ճիկէրբարէսի
Բօլինինի տիւշիւնմէքտէ խի, օ Բօլինի քի, պէլթի
Րօզում հալինտէ պուլունմասըյա, վալիտէսի վէ բէ-

տէրի թարափընտան ընտա վէ ինքեար օլունտուղու-
նու զանն իյլմէսի թապիկ իտի :

Նակէհան, թէրէզ պիր սանկեհ գատար կէօպէրինի
խային վալիտէսինէ ամթ իթտիքի, օլէսնատէ, վուգուր
հալտէն տօլաեը զահիրէն ֆիթուրսուզ կիսի կէօրու-
նիւեօրսու, վէ պատէհու էլէրինի Բօղա ուզաթարազ :

— Գըղըմ, անլաեօրում, վէ նէզաքէթինիդի տէ
թագաթիմ իտէրիմ : Միւլահազաթ վէ էֆեհարընդ
հիտիւեթընդըն ազամէթվէ գալպինիդին իսթիգամէ-
թինի իսպաթ իթմէքտէ տիրէր : Լաքին պու տէրէճէ
միւլահազաթ տա միւլալէզալը օլուպ, էկէր էթրաֆը-
նըզտա պուլունանլար վէ սիդի սէվէնէր՝ իշպու միւ-
լահազաթա հիսսէտար օլուրլար իսէ, հագգընըզտա
ֆէվգէլատէ հադգըսըլըզտա պուլունմուշ օլուրլար :
Իշթէ պէնիմ էֆեհարըմ պու աուր, վէ զէվճիմին էֆ-
եհարը տա պու մէրքէզտէ օլաճաղընը մէմուլ իտէրիմ,
տէտի :

Էօթէնի Տօմօն. — Պէն տէ օ էֆիքեարտաեըմ :

Ընէէ. — (Յէվգէլզաեէ մէսէրրէթլէ) Իշիտիւօրմու-
տունուզ սէվիլիւլիմ Բօղ :

Մատամղէլտը Լօրպազ. — (Էվմէլա վալիտէսինէ, սօն-
րա պիւեիւք վալիտէսինէ աօղրու իլէրիէեիպ, անլէրի
տէրալուշ իտէրէք) Թէլէքքիւր իտէրիմ, վալիտէճի-
եիմ, թէլէքքիւր իտէրիմ պիւեիւք վալիտէ, մուհա-
քէմէնիզ բէք աօղրու տուր : Պու պիւեիւք զըզգարըն-
տաշըմըն՝ նալաեք պիր վալիտէեէ մալիք օլմասը՝
քէնտիսինի գասպահաթը՝ մը աըր : Պու հալ՝ քէնտիսի-
նին, նամուսը վէ հիւսէնա պիր գըզ օլմասընա մանի
օլուր մու... Բօղ՝ քէնտի բէտէր վէ վալիտէսինի թա-
նըմաեօր իմիշ... տահա էյի եա : Մատէմքի անլէր,

քէնտիսինի թէրք իթմիշէր իսէ, տիմէք ֆէնա ատէմ-
լէր իմիշէր քի, պէսլէ պիր քեամիլ գըզա մալիք օլմա-
եա վէ անըն թարափընտան սէվիլմէեէ լաեքզ օլմա-
մըշլար տըր :

Ընէէ. — (Գըզգարընտալընա սարըլարազ) Սէվիլիւ-
լիւ զըզգարընտալըմ, մէլայիքէ կիսի իֆատէ իտի-
եօրսուն... Տինլէեին, Բօղ, միւսթէրիճ օլուն. գալպի-
մի շիքէթ վէ քէնտիսինիդի տիւշարը էպիլէթ գըլմազ-
տան արթըզ տուր օլուն :

Մատամ Տօմօն. — Էվմէթ... էվմէթ... սէվիլիւլիւ
էվլատըմ... ինսան՝ եաշատըղը միւտտէթ գարֆընտա
հիշ պիր շէյի միւլալէզա իթմէմլէր տիր... պէլէթ սի-
զի թէրք իթմիշ օլան քիմսէ, մուալսէզէ օլունմազտան
զիւստէ շայեանը մէրհամէթ տիր : Իմտի, ագլ ու ֆէ-
թանէթի տէրքեար օլան գըզըմըն՝ պու պապտէ իճա-
պընը իճրա իթմէսինէ միւսաատէ իտին : Քէնտիսի,
վուգուր հալի տամաաըմա պիլտիթմէեի տէրիւհտէ իթ-
տիկինտէն, անըն, պու խուսուստա վէրէճէք ճէվապը
նէ օլաճաղընը տէրք իտէպիլիլիմ :

Մատամ տը Լօրպազ՝ վալիտէսինին մէզքիւր սէօզ-
լէրինտէն սօնրա, էլլէրինի Բօղա ուզաթարազ :

— Գըղըմ... սէվիլիւլիւ գըղըմ... տէյի պէեան
կյլտի :

Պիշարէ գատընճըզադ՝ գարչոընտա պուլունան
գըզըն ֆիլվադը քէնտի ճիկէրրտէյսի օլուպ, իֆա-
տաթը վազաալընը օնա խիթապ իթտիկինի պիլմէ-
եօրսու :

Պու սըրատա արթըզ մուգալմէմէթէ մահէլլ գալ-
մատը վէ Բօղ, գաթէն Ընէէի թէրք իթմէք միւլա-
հադաղընտան ֆէվգէլատէ միւլթէսիլի վէ մահզու

պուլուռնուղու ճիհէթլէ, օլ գատար իարար վէ իպրամ-
լար գարշըսընտա արղը իթթիպա իթտի:

Թապիեաթ տախի պէյլէ տիր:

Ֆէնա հապաեը՝ պէրրադ պիր ասիւման, վէ գարան-
լըը՝ կիւնէշ թէադիպ իտէր:

• • •

Ագշամըն սաաթ պէշ րատտէլէրինտէ, Ֆէլիքս Ժա-
րի՝ մէմուրիեէլէինի լյֆա իթմէք իւզրէ գօնթէսին
խանէսինէ կէլտի, վէ մէգպուրէ՝ մէրգուժու նէգտինէ
ճէլպլէ, տօղթօր ար Լօրպազըն թալսիեէսի վէճէլէ,
կասթօն հազգընտա իթթիսաղ օլունաճադ եէնիթաթ-
թը հարէքէթէ տայիր պազը թալիմաթ իթա իյ-
լէտի:

Մատամ Գուրալիէֆ՝ ումուրը խայրիէեէ միւթէալ-
լիք պիր ճէմլյեէթտէ պուլունաճաղը ճիհէթլէ, էր-
քէնճէ խանէսինտէն մուֆարապաթ իթտի, վէ կասթօն՝
խալիէն պաշլամըշ օլտուղու պիր հէյթէլ իլէ մէշղու
օլուպ, շու գատար քի էսէրի մէգքիւրու քիմաէեէ
կէօսթէրմէք իսթէմէտիկիւնտէն, օտասընա պիրի կիր-
տիկիւնտէ, անինտէ իշպու էսէրին իւսթիւնիւ պիր պէշ
իլէ էօրթմէքտէ իտի:

Գօնթէս, մէրգուժուժն պու տիգգաթընը տէրք իթ-
տի իսէ տէ, պիր Ֆէնալըղը մուճիպ օլմամադ իշին,
պէշլի հէյթէլին իւզէրինտէն գալտըրմասը եօլուն-
տա իսթարտա պուլունմաեղպ, իշպու արգուսուռնա
էրմէք իւզրէ տահա միւսայիտ պիր վազթա պէքէմէեէ
թէնսիպ իլլէմիշ իտի:

Ժարի, օթէլէ ամտէթինտէ, Տօպէրլիլն օտասընա
կիրիպ, մէրգուժու, քէմալը սիւքիւնէթլէ բէնչիրէնին

էօնիւնտէ պուլտու: Պու պիշարէ, կիճէ պէքճիսինի
կէօրտիւկիւնտէ, քէնտիսինի գարշըլտարադ, «կիճէ
եադլաշըեօր. պէքլէեօրում» տէտի:

Ժարի, մէրգուժա, սիւքիւթ իթմէսինի իսթար եօ-
լունտա պիր իշարէթ իթտիքտէն սօնրա, տիշարը
շըգար:

Ժարի, մատամ Գուրալիէֆին խանէսինտէ թէմա-
մամլյլէ սէրպլսթ օլուպ, էվին հէր թարաֆընա կի-
տէպիլտիկի ճիհէթլէ, աշաղընա էնտի, վէ խըզմէթ-
քեարլարտան պիրինի գարշըլտուր, վէ մէրգուժտան,
Բուսիալը խըզմէթճի նիգօլաւըն՝ գօնթէսին էմրլյլէ
ղայպուպէթ իթմիշ իտուկիւնի, վէ քէնտիսինին՝ իճա-
պը հալինտէ մաեէթինտէ պուլունաճաղընը, վէ գօն-
թէսին տէ, ագշամ թաամընը խարիճտէ իտէճէկիւնի
թահգըք իթտի, վէ մուալիսարէն թէքրար կասթօնուժ
նէգտինէ շըգաղընտա, մէճնուըն մէրգուժ,

— Պիր ազ էվլէլ պէքլէեօրում տէտիկիւմտէ, պանա
ճէվապ վէրմէտին, տէյի պէեան լյլէտի:

Ժարի. — Պիր սաաթտան գըղընըղա գալուշաճադ-
պընըզ:

Կասթօն մէսէրրէթլէ ընֆը սէտա իթտիկիւնտէն,
Ժարի, «սուս օլուն» տէնիպ բէնչիրէնի գարատը:

Գարանլըգ էթրաֆը իհաթա իթմէքտէ օլուպ, Ժա-
րի՝ պիր լամպա եադուր, վէ բէնչիրէնին արգասընտա
պիր մասա իւզէրինէ վազ իթտի, վէ կասթօն՝ մէր-
գուժուժն քեաֆիֆէյի հարաքեաթընա աիգգաթ իթմէք-
տէ օլմասըլա, եալաշ պիր սէտա իլէ,

— Նէ՞ եարըեօրուժն, տէյի սիւալ իթտի:

— Եարտըղըմ կէօրիւեօրուռնուզ, պիր լամպա գօ-
եօրում:

— Պու լամսպա պիր խըզմէթ մի կէօրէճէք տիր :

— Էվվէթ , պու պիր իշարէթ տիր : Գըզընըզ իշպու իշարէթի կէօրմէլէ պուրաեա կէլէճէք տիր :

— Լաքին գօնթէս տախի պու իշարէթի կէօրլուպ , վէպլէսէ խտէպլլիր :

— Ուայր . պու ագշամ պախթըմըզ եապէր տիր : Մատամ գօնթէս վէ նիգօլա իքիսի տէ պուրատա տէյիլ տիրլէր : Բօլին խէ , եագընտա գուճաղընըզտա պուլունաճադ տըր :

Կասթօն Տօպէրիվ մէսէրրէթի ֆէվգէլատէ իլէ էլէրինի եէկտիկէրինէ գալուշտուրուպ , ուգուտա պուլունան չօճուգլար միսիլու , պիր թադըմ անլաշըմադ սէօղլէր սէօյլէտի :

Եարըմ սաաթ սօնրա , Ժարի՝ լամպաեը գալտըրըպ , բէրտէլէրի գաբատըգտան սօնրա , Կասթօնա խիսապէն ,

— Սապր իլէ պէլլէմէքտէն պաշգա իշիմիզ գալմատ , տէտի :

Ժարի , պու իֆատէտէն սօնրա , Կասթօնու թէրքէ , քէնտի օտասընա չէքիլտի , վէ պիր իսկէմէտէ օթուրուպ , էլլէրինի օվուշտուրադ ,

— Մատամ գօնթէս ավտէթ խտէրսէ , մէմուլին դայրի պիր հալէ թէսատիւֆ իտէճէք տիր : Շէօյլէքի բէտէր քէնտի գըզընը թաստիգ իթմիշ օլաճաղընտան , եալընըզ , Բօլ Կօսէնին միրասընա թասարրուֆ օլմագլըզմըզ գալաճադ տըր : Ջանն խտէրիմքի , մա՛տամ գօնթէս , էբէյիճէ մահիրանէ պիր րօլ իճրա իթմիշ օլուեօրում , տէտի , վէ եալաշ պիր սէտա իլէ կիւտիլ :

Օլ էսնատէ օտասընըն գաբուսու եալաշճա չա-

լընտըզընտան , Ժարի՝ պու գաբուեու աշըպ , չէնտաա-
գըզա էվվէլ կէօրիւշմիւշ օլտուղու խըզմէթ ճիեի գար-
շըլատը :

Ժարի . — Ուայր օլա , նէ՞ վար տըր :

Ոըզմէթ ճի . — Պիր թէգքիբէ վէրէրէք .) Միւսիւ Միւ-
շէլ , ճէվապընըզա պէլլէեօրլար :

— Պու թէգքիբէի քի՞մ կէթիրտի :

— Պիր գատըն :

Ժարի . — (Թէաճճիւպ հալի կէօսթէրէրէք .) Պիր-գա-
տըն մը :

— Էվվէթ , ֆագիրճէ էալապ կիեինմիշ պիր գատըն :

— Կէնճ մի ի՞նթիեար մը տըր :

— Պաշը վէ եիւզիւ պիր նէվ չալ իլէ էօրթիււմիւշ օլտուղուետան , տօղրու պիր չէյ սէօյլէեէմէմ , ֆա-
գաթ ինթիեար օլտուղուեու տա զանն իթմէմ :

— Տուրուն . . . քիմ օլտուղուեու շիմտի անլարըմ :
Ժարի , քէնտիսինէ կէթիրիւմիւշ օլան մէքթուպուեւ
մաշֆագաաընը աշըպ , պուեուս տէրուեինտէն չըգար-
տըլը քեաղըտա կէօզ կէգտիրտիքտէն սօնրա ,

— Հա՛ հա՛ հա՛ , անլաշըլտը , տէտի :

— Նէ՞ ճէվապ վէրմէք լազըմ տըր :

— Օ գատընը եօգարը չըգարըն . մէմէքթտէն հէ-
նուզ կէլմիշ պիր խըսըմըմ տըր : պէսպէլլի պանա մու-
հիմմ պիր իֆատէսի օլմալը տըր :

— Քէնտիսինի պուրաեա կիրտիբէի՞մ մի :

— Ուայր , քիւշիւք սալօնա կիրտիրին :

Ոըզմէթ ճի տիւշարը չըգընճա , Ժարի՝ մանէալը պիր
սուրէթտէ թէպէսսիւմ իթտի , վէ պատէհու էլինէ պիր
մու՛մ ալադադ , մէգքիւր քիւշիւք սալօնա տախիլ օլ-
տու :

Արատան պիր իբր տագըզա կէջմիշ իբէն, խըզ-
մէթքեար՝ պէեան իթտրկի սուրէթտէ պաշը վէ եիւ-
զիւ պիր շաւ իլէ հօրթիւլիւ օլան պիր դատընը իչէրի
կիրաիրտի, վէ մէրգուսուն տիշարը չըգմասընը միւ-
թէագըզ, ժարի, մէզպուրէէե եագլաշարագ,

— Միւքէմմէ՛ւ, տէտի:

Օգուեանլարըմըզմա էլպէթթէ թանըմըլ օլան Բօ-
լին,

— Տիմէք խօշնուտ օլտուսնուզ, տէյի պէեան իլէտի:

— Եվվէթ. Էսվապընըզ դաեթ մուվաֆըզ վէ միւ-
նասիպ տիր, Հիչ քիմտէ, իշպու քէօյլիւ գըեաֆէթին-
տէ պուլունան կէնճ վէ տիլպէր դըզ հագգընտու չիւպ-
հէեէ զահիպ օլամազ: Շիմտի պուրատա քիմտէ եօգ
տուր, քէնտիքիզի սէրպէսթճէ կէօսթէրէպիլիքսինիզ:

Ժարինին պու սէօզլէրի սէօյլէմէսինի միւթէագըզ, կէնճ
գըզ, պաշնա ալմըլ օլտուղու շալը վէ մանթօեու
չըգարտը, վէ ալթընտան, սիեաճ էլպիսէսի զահիր օլ-
մասընտա, նազիք վիճուտու վէ նամուսու հէյեթթի
կէօրիւտիւ:

Ժարի, քէմալը խօշնուտիեթթէ մէրգումէէի թէ-
ճէսսիւս իտէրէք:

— Միւքէմմէ՛ւ օլմուշսուսնուզ, տէյի թէքրար
իթտի:

— Իսթէտիկինիզ պո՞ւ մու իտի:

— Եվվէթ, Էվվէթ, Հիչ գուսուրուսնուզ եօգ տուր:
Մահուտ մէճնուն՝ սիզին կիպի պիր գըզա մալիք օլմա-
սընտան տօլաեը ապա չիքեաեթ իթմէեէճէք տիր:

Բօլին. — (Էթրաֆա կէօզ կէզտրէրէք) Պագաթ
պուրասը գէնկին պիր մահէլ տիր, տէտի:

— Պիւեիւք սալօնլարըն եանընտա պու պիր շէյ

տէյիլ տիր, Պուրասը առէթա սէրայա պէնզէր, Պի-
զիմտէ, միւեօն սահիպլէրի օլտուղուսնուզտա, Էկէր
իսթէր իսէք, պու կիպի տաիրէլէրիմիզ պուլունաճագ
տըր:

Ժարի իլէ Բօլին արասընտա իշպու միւքեալմէ
պիր միւտտէթ տահա տէվամ իտիպ, պատէհու ժա-
րի՝ Կասթօնուն պուլունտուղու օտաեա կիրտի, Զէ-
վալը մէճնուն էլան էվվէթի հալինտէ տուրմագտա
օլտուղունտան, պէքճիսինի կէօրտիւկիւնտէ աեազա
գալգտը, վէ մանէատար պիր թարգտաքի օլագըշընա
գարշըլըզ, ժարի,

— Սաքին մի, ճէսո՞ւրմուսուսնուզ, տէյի ոօրտու:

— Էվվէթ, սարինիմ, ճէսուրում:

— Բէնտիքիզի իտարէեէ միւգթէտիքիմիսինիզ:

— Էվվէթ, Էվվէթ. — Բէնտիքի պուրատա՞ մը տըր:

— Պուրատա տըր. . . սիզէ կէթիրտիմ:

Կասթօն՝ աշիքեար պիր սուրէթտէ տէթրէտի, վէ
պիր էլինի աշընա, տիկէրինի տէ եիւրէկինէ կէօ-
թիւրտիւկիւ կիպի, կէօզլէրի տալի գարարտը. Փա-
գաթ պու հալ՝ աճագ պիր տագըզա իմթիտատ ի-
տիպ, պատէհու սօղուգ գանլըլըշընը քէսպ իտիեօր
կիպի կէօրիւնտիւ,

Ժարի, քէնտի օտասընա կէօթիւրէն գարուեա
սօղրու իլէրլէեիպ, բէրտէի գալտըլարագ,

— Կէլին, սէվկիւլիւ Էվաւտմ, կէլին, բէտէրինիզ
սիզէ պէքէեօր, տէտի:

Բօլին՝ Էվվէլ էմիրտէ իլէրլէտի, Փագաթ գարու-
սուն էշիկինէ կէլտիկինտէ, թէրէտտիւալէ վէ եիւրէ-
կի շարքարագ տուրտու, չիւնքի սիմասը ալթիւսթ
օլան, կէօզլէրի հատտէն զիեատէ բարլամագտա պու-

լուսնան օլ ուղուն վէ պէհաղ սագալը մէճնուն՝ մէզ պուրէնին տէհչէթինի մուճիպ օլմագտա խտի։ Պուճիւմէ իլէ իշպու թէրէտուրւտ բէք աղ վագըթ իմ թիտատ խտիպ, չախսը մէզպուրուն միլեօնլարը պուրունտուղու ճիհէթլէ, Բօլին՝ թէհչպալիւսիւնտէ մուվաֆֆադ օլմագ լիւզումունու տիւշիւնմէքտէ խտի։

Իմտի կէնճ գըզ, կասթօնա տօղրու իլէրլէկիպ, միււսիւր պիր սէտա իլէ վէ գօլլարընը մէրգումա ուզաթարադ։

— Ահ, պապաճըղըմ, պապաճըղըմ, տէտի։

Կասթօն, պըմլտանմագընըն աւագտա տուրտու։ Մէրգումա առէթա հէյքէլէ պէնդէկիպ, զանն խտէրին քի, պիւթիւն գուվէյի հաւաթիկէսի կէօղէրինտէ մէրքէզէնմիլ խտի։

Ժարի, թէաճճիւպ վէ էնտիլէ իլէ մէրգումու թէտ գիգ իթմէքտէ օլուպ, Բօլին իսէ, ալթիւսթիւկիւ կիթտիքճէ արթարադ։

— Պապաճըղըմ, պիլի թանմաեօրմուսու նուզ, երկիրմի տէնէ էվվէլ զայպ իթմիլ օլտուղունուդ, վէ օլ վագըթտան գէրու հազգընտա կէօղ եաչարը տէօք մէքտէ պուրունտուղունուդ պիշարէ գըզընըլ խաթըր լամաեօրմուսունուդ, տէտի։

Կասթօն. — (Վագը օլուեօր կիպի կէօրիւնէն օլ պիւիւր սաատէթէ հէնուդ ինանմաւա ճէրաթէթիտէ մէկէլէ) Գըզըմ... էվվէթ... սահիւն տիր... պիլ գըզա պէքլէեօրում։

— Օ գըզ պէնիմ... Բօլինիմ... պու իսմի խաթըր լամաեօրմուսունուդ։

— Բօլին... սիլ... սէն...

Կասթօն՝ պիրտէն պիրէ էլլէրինի գալտընըպ, շիրա-

զէտէն չըգմըլ օլան պէյնի իշինտէ միւտհիլ պիր միւտարէպէ վուգու պուրուճասընա, վար գուվէթիլէ անլընը սըգտը։ Պատէհու էօյլէ մէմուլին զայրի վէ զարիպ պիր նիտա բէֆ իթտի քի, Բօլին սարսըլաը, վէ ժարի պիլէ, պիզգաթ տէմիր կիպի սէրթ իքէն, տիթրէտի։

Մուախիսարէն կասթօն, եր գիւնտէ պիր ալէամէթի մախսուպէ հասըլ օլարադ։

— Էվվէթ... էվվէթ... խաթըրլաեօրում... Բօլին... գըզըմ... Մօնկրէգէնտէքի ճիկէրբարէմ... կիճէ խտի... պէշիկինի պօլ պուրտում... օ... օ... օ... վալիտէսի տէ... զայպ օլմուլ խտի... պէնի պրագըպ կիթմիլ խտի... Քէնտիսինի պիր տէֆա... եալընը պիր տէֆա տահա կէօրաիւմ... խային տիւշմէլէրիւմ իթթիֆադ իթմիլ խտի։ Պոս առիւմ տիվամէ տիր տէյի նիտա իթտի։ Էվվէթ... էվվէթ... խաթըրմա կէլիեօր... տէտի։

Ժարի. — Իլլէ, տօթում, գըզընը պիլէ իւտաէ օլունու... արթըգ միւսթիլին օլուն...

Կասթօն. — Գըզըմ մը... սահիւնէ գըզըմ մը արը։

Ժարի. — Գըզընըլ օլտուղունա հիլ շիւպհէ իթմէկին։

Կասթօն. — Պագալըմ էօյլէմի տիր։

Կասթօն, պաղթէթէն Բօլինին իւզէրինէ հիւճում պիրլէ, մէրգումէնին պաղըրմասընա պիլէ վագըթ պրագմաեօրադ, մէզպուրէնին կիլինմիլ օլտուղու եունլու սիւտա ֆիթմանը գօրսաթընըն էւսթ թարաֆընը, սինիլիլ բարմաղլարըլա թուլտա, վէ օլ տէրէճէ վահչէթ իճրա իթտի քի, Բօլին՝ գօրգուսունտան պաւըմագ հօլինէ կէլի, վէ նէֆլինի կիւճ իլէ ալապիլ-

տիկինտէն, նէվիմա խըրամագտան պաշգա պիր շէյ
եաբամամագտա, վէ քէնտիսինի մէննունըն բէնշէսին-
տէն գուրթարմաեա չապալամագտա խտի:

Ժարի, կասթօն պիշարէեի պօղար տէյի գօրգ-
տուղունտան, եարտըմա շիթապուն օլմագ խթէտի իսէ
տէ, մէննուն՝ մէրգումու օլ տէրէնէ շիտտէթլէ եթթ-
տի քի, օտանըն տիկէր ուճունա գատար եուվարլատը:

Օլ էսնատէ եանընտաքի օտանըն գարու բէրտէսի
աշըլարագ, մատամ Գուրավիէֆ պիր պալօ գըեաֆէ-
թիլէ իշէրի կիրտի, վէ «նէ» վար տըր, նէ՞ օլուեօր»
տէյի սիւալ իթտի:

Ժարի, պու սէսի իշիթտիկինտէ, խըրսըզըղը իճրա
խտէրքէն, եագաեը էլէ վէրէն սարիքիէրին հալինի
քէսպ իլլէտի, վէ պու արա Բօլին՝ սէօզ սէօյլէեէպի-
լէնէք իգթիտարը իքթիսասլլէ:

— Բէնա իտէրիմ, պապաճըղմ. . . պէնի էօլտիւր-
մէեին, տէտի:

Մատամ Գուրավիէֆ, «պապաճըղմ» քէլամընը ի-
շիթտիկինտէ, ժարինին՝ քէնտիսինէ իթտիկի խեռանէ-
թի, վէ օյնատըղը օեռնու անլաեղպ, հիտտէթ ու
ղաղասլլը պիր թամր իլէ մէրգումա պագմաեա պաշ-
լատը: Ժարի իսէ, թէրթիպ իթմիշ օլտուղու մանօվ-
րանըն նէթիճէսինէ շիւպէնէնէրէք, պու իշին սօնու
նէրէտէ զարար զըլաճաղընը տիւշիւնիւեօր կիսի կէօ-
րիւնմէքտէ խտի:

Բօլինին կիւկինտիկի էլպիսէնին ումուզ ճէհէթի,
կասթօնուն վագը օլան հիւճում վէ թէարուղու իւ-
ղէրինէ եըրթըլլպ, մէզպուրէնին չըպագ ումուղարը
կէօրիւնտիւկիւնտէն, մէննուն, պիր միւտտէթ պագ-
տըգտան սօնրա, հիտտէթ վէ մէյեուսիւէթլէ,

— Իֆատէնիզ եալան տըր. . . պու պէնիմ գըզըմ
տէյիլ տիր, տէտի, վէ Ժարիեի եթտիկի կիսի, Բօ-
լինի տէ օլ աէրէնէ շիտտէթլէ եթթտի քի, էկէր մա-
տամ Գուրավիէֆին գուճաղընա տիւշմէսէ, եէրէ տիւ-
շէնէք խտի:

Գօնթէս. — (Եալաշ սէտա իլէ վէ տօտագլարընտա
ֆիթուհաթ թէպէսսիւմ հասըլ օլարադ.) Օհ, մէմ-
նուն օլտում, տէտի:

Կասթօն. — (Շէօյլէ տէվամ իթտի.) Խայր, խայր,
պու պէնիմ գըզըմ տէյիլ տիր: Գըզըմըն իքի ումու-
ղու արասընտա պիր նիշանէ, գաթիֆէ ընկիւնտէ պիր
ալէամէթ պուլունմագտա խտի. . . էլան օ իշարէթի
կէօրիւեօրում զանն խտեօրում: Վալիտէսի տէ աշի
իշարէթի համիլ խտի. օ վալիտէսի քի, քէնտիսինի սէ-
վէր խտի. . . քէնտիսինէ էգճան ու տիւ մուհապպէ-
թիմ վար խտի. . . Օ վալիտէսի քի, «Պու ատէմ մէն-
նուն տուր» տիմէքլէ, աղըմը թէլէֆ իթտի. . . Խայր,
խայր, պու պէնիմ գըզըմ տէյիլ տիր:

Բօլին, սաշարը տաղընէք, ումուղարը չըպագ օլ-
տուղու, վէ քէնտիսի տիթթէտիկի հալտէ, մատամ
Գուրավիէֆէ սարըմագտա վէ պիր սէօզ պիլէ իրա-
տընա ճէսարէթ իտէմմէքտէ խտի:

Կասթօն, ալըտան իմալ իթմիշ օլտուղու հէյթէլէ
եագլաղպ, պուլու, լամպանըն գօնուլմուշ օլտուղու
մահէլլէ կէթիրտի, վէ իւսթիւնտէքի էօրթիւեիւ գալ-
տըրտը:

Գօնթէս, էլան Բօլին քէնտիսինէ տաեանմըլ օլտու-
ղու հալտէ, մէքըլու հէյթէլի լաեղգըլա կէօրէպիլմէք
իւղրէ եանընա կիթտի, վէ Կասթօն հէեէնաը աղիմէ,

— Պէնի ալտաթմաեա չալըշտըլար իսէ տէ, նէ՞

Փախտէսի վար տըր. պէն մէճնուն տէյիլիմ. . . բէք
ալէա խաթըրլաեօրում. . . պուռնուան գաթինազար
վախտէսի իֆատէի հալ իտէճէք տիր. . . հէմտէ իթ-
մէլի տիր. . . գըզընըն նէրէտէ օլտուզունու սէօյլէեէ-
ճէք տիր, տէտի:

Բօլին, գայադըլ պիր հալ իլէ,

— Կիթմէք իսթէրիմ, տէյի պէեան իլէտի:

Դօնթէս իսէ, մէրգումէնին պիլէկինի սըզարադ,

— Սուս օլուն, սուս օլուն, նէ՛ պիր հարէքէթ
իտին, նէ՛ պիր սէօզ սէօյլէեին, տէյի պէեան իլէ-
տի, վէ հէյքէլի մալիւմէ պիր ազ տահա եագլաշոր:
Կասթօն. — (Յաթիհանէ.) Իշթէ պու տուր. . . Թաս-
վիրինի բէք ալէա խաթըրլատում. . . քէնտիսի տիր. . .
Սէ՛նօին, սէ՛ն քի, տէրէճէեի նիհանէտէ սէվմիշ օլտու-
զում հալտէ, մուալտարէն լանէթլէտիմ:

Պատէհու, էլինի օ հէյքէլէ ուզաթտրագ, իլալէ-
թէն չէօյլէ տէրմիեան իթաի.
— Մատտէ սէնին գըզըն իշին տիր. . . Ճա՛նլան վէ
սէօյլէ. . . հագըգէթի հալի պէեան իտէճէքմիսին:
Պու օլէնիմ գըզըմ մը տըր. . . պու պէնիմ ճիկէրբա-
րէ՛մ մի տիր. . . Սուս աուրուեօրսուն. տիմէք պանա
եալան սէօյլէտիլէր. . . տիմէք պէնի ալտաթմագ իս-
թէտիլէր:

Օնտան սօնրա Բօլինէ տօղրու տէօնիւլ, թէհտի-
տալէր պիր թալը իլէ,
— Խայր, սէն պէնիմ գըզըմ տէյիլսին. . . տէ՛ֆ օլ
չուրատան, տէ՛ֆ օլ, եօգսա սէնի էօլտիւրիւրիւմ,
տէտի:

Պու սէօյլէրի միւթէադըլ, Կասթօն, հէյքէլին իւ-
զէրինէ հիւճում իլէ գըրմագ իսթէտի իսէ տէ, մատամ

Գուրալիէֆ հէյքէլ իլէ Կասթօնուն արասընա աթը-
լըպ, մէրգումուն իշպու հարէքէթինէ մանի օլտու, վէ
կէօյլէրինի կէօյլէրինէ աթֆ իթտիկի հալտէ, գաթի
վէ միւէսսիր պիր սէտա իլէ,

— Տօգթօր Սարտաքը խաթըրլաեքն. . . էկէր քէս-
պի սիւքիւնէթ իթմէգսէնիզ, սիգի երինէ թիմարխանէ.
Եէ կէօնտէրիւմ, տէտի:

Կասթօն. — (Բէնտիսինի գօնթէսին էլինտէն գուր-
թարմադա սայ իտէրէք.) Խայր, խայր, գըզըմըն վա-
լիտէսի օլան չու հէյքէլի եէր իլէ եէքսան իտէրէք,
ատալէթի իճրա իլէմէք իսթէրիմ. . . Օնտան սօնրա
գըզըմը արաեաճաղըմ, տէտի:

Գօնթէս, թէքըրա իլէ,

— Սագընըն, վէ թիմարխանէեի խաթըրլաեքն, տէ-
յի պէեան իլէտի:

Պու սէօյլէր՝ մատամ Դուրալիէֆին մէմուլ իթ-
տիկի նէթիճէեի հասըլ իթմէլէ, Կասթօն՝ պաշտան
պեադա գատար տիթրէտի, վէ, Վիէրհամէթ իտին,
ինսաֆ իտին տէտիկիւտէն, գօնթէս տախի, ճէօյլէ
իսէ, սիգտէ իթաաթ իտին տէյի պէեան իլէտի:

Կասթօն. — (Կէօյլէրի եաշարարագ.) Լաքին պու
պէնիմ գըզըմ տէյիլ տիր:

Գօնթէս. — Էվլէթ, գըզընըզ օլմատըզընը պիլիեօ-
րում, Անը սիգէ պէն թագտար իթմէտիմ. . . պուս ահ-
մագլըգ՝ պէնիմ թէնպիհիմէ գարը օլարագ վուգու
պուլմուշ, վէ սիգէ պիր տուգագ թէրթիպ իտիւմիշ
տիր:

Ժարի, գարանճաեա տիւչէն թիւքի կիպի պու արա
շաշըրըպ գալտը:

Մատամ Գուրապիկէֆ. — (Իֆատէէէ չու եօլտա տէ-վամ իթտի) Լաքին, սիդէ դարը դուրուլան չու աու-զադա պէլթի պիլմէէէէէ իթմիլ օլան պու գըզա հադարէթ իթմէֆ մուվաֆըզը հադգանիէէթ տէյիլ տիրու իմտի քէսպի սիւքիւնէթ իտին գըզընըզը պուլաճաղընըզը պու տէֆա սիդէ դաթիէն վատ իտի եօրուս:

Գօնթէս, պու սէօլլէրի սէօլլէրի դէման, Կաս-թօնուս եամըլ օլտուղու հէյքէլէ սադընօրտու Մէր-գուս մէճնուս իսէ, օլ էսնատէ պիր իսկէմէտէ օթուր-մուլ օլուս, հէր շէյի ունութմուլ կիպի կէօրիւնիւ-եօրտու:

Մատամ Գուրապիկէֆ, Ժարիէէ եադաշուր, վէ հէյ-քէլիւ վազ օլուսմուլ օլտուղու մահէլի կէօթիէէէէէէ, եադաշ սէտա իլէ:

— Եւ հէյքէլի սալօնա կէօթիւրիւն, տէտի:

Ժարիէ էմրի մէդքիւրու իճրա իթտի, վէ գօնթէս, Բօլիւնի էլիւնտէն թութուս, Ժարիէն պուլուստուղու տարիէէէ կէօթիւրտիւ, վէ գարուստ տալի գարատը Պատէհու Ժարիէն իսթապլէ:

— Ահ, սիդ պէնիմէ օեուսա չըդտընըզ, Փադաթ մուվաֆիադ օլամատընըզ Սիդ, պու կէնճ գըզը Կաս-թօն Տօպէրիվէ թաստիդ իթտիրիպ, սօնրա տա պէնիմ իւզէրիմէ հաքիմ քէսիլմէթ թասալիւրուստա պու-լուսեօրտուսուզ, տէյիլ մի, տէյի պէեան իթտի:

Ժարի. — Էօյլէ զանն իաիեօրտուս:

Գօնթէս. — Չաննընըզտա եանըլմըշընըզ Պուսուս-լա պէրապէր, պէնի քէնտիիդէ տիւլմէն իթմէլիկի-նիզ խայըրը օլմատընըլ էլպէթթէ անլատընըզ:

— Էվմէթ:

— Բէք ալէս, պու գատարը քեաֆի տիր գապա-հաթընըզա աֆվ իթտիմ, լաքին էկէր պու գապահա-թը թէքրար իտէրսէնիզ, օլ վագըթ նէթիճէսի հագ-գընըզտա խայըրը օլամադ Չանն իտէրսէմ, Փիքրիմի անլաեօրտուսուզ:

— Էվմէթ, էվմէթ, անլաեօրուս, վէ պու տէրստէն իսթիֆատէ իտէճէէիմ:

Գօնթէս պատէհու Բօլիւնէ իսթապ իտէրէք:

— Մատամադէլ, սիդէ կէլիւնէ, պիւքիւք պիր թէհ-լիքէ կէշիրտիւնիզ շէյլէքի էկէր պէն վագթընտա եէ-թիմիլ օլմասա իտիմ, չու տագըզատա միւքէմէլէն պօղուսմուլ օլաճադ իտիւնիզ, վէ պուստա տա գապա-հաթ քէնտիւնիզին օլաճադ իտի, տէտի:

Բօլիւն. — (Տիթթէէէէէ) Մատամ, ելմին իտէրիմ քի, հարէքէթիմ սատէտիւանէ իտի:

— Գապիլ տիր, լաքին պանա պուրասը լազըմ տէ-յիլ պու պապտէ իսթիեարը սիւքիւթ իթմէլիկիւնիզ էլզէմ տիր Պուրատա վագը օլան հալի աղընըզտան գաշըրմագըլընըզ սիզլին իշին մուխաթարալը օլապի-լիլ:

— Իսթիեարը սիւքիւթ իթմէք իշին եէմին իթտիմ:

— Մ. Միշէլին պու գարարընըզտա սիզի սէպաթ իթտիլէէկիւնէ էմինիմ Երմոի արթըգ պիրիպիրիմիզ-տէն այըլապիլիլիզ:

Բօլիւն. — (Եէյիս ու քէտէր վէ մասխարսճա պիր

թարգ իլէ՛) Տիմէք խէեալ իթտիկիմ միւեօնլար պէր-
հալս օլտու :

Գօնթխա՛ . — Յիւլադը մէյեուսիեթինիդին բէք ազիմ
օլտուղունու տէրք իտիեօրում : Կէրջի թէխայեիւլիւ-
նիւզ դանէթ բարադ խտի , ֆագաթ հիշ օլմագսա ,
ալիճէնապանէ թագմինաթ կէօրէճէքսինիզ , չիւնքի Մ .
Մ իշէլ սիդի սէվիեօր , վէ սիզին իլէ էվլէնմէք իսթէեօր :
Օ հալտի , պէքլէտիկի թարվէթէ սիզին տախի հիս-
սէտար օլմագլըղընը թարվի տիր :

Մուախարէն Բօլին՝ գօրսաժընն երթըմըջ օլան
ճիհէթինի թօլուլար իլէ թուլթուրուպ , մանթօտույ-
լա շալընը տախի կիեինէրէք , հարէքթէ հազըր-
լանորդընտա , մատամ Գուրալիէֆ՝ ժարիեէ ,

— Մատմագլէլէ , օթխին գաբուսունա գադար րէ-
ֆագաթ իտին , վէ սօնրա սիզպուրաեա կէլին , տէտի :

Պէօլլէճէ ժարի վէ Բօլին տիշարը չըգտըգլարընտա ,
ժարիլ , մէրդումէեէ խթապլէ ,

— Էսէֆ իթմէեին , ազիգէմ , վագտա մաղլուղ օլ-
տուգ ամմա , եինէ ինթիգաժըմըզը ալապիւրիզ , տէյի
պէեան իլէտի :

Մատամ Գուրալիէֆ եալընըզ գալորդընտա , հէյ-
քէլի մալիմիւ դիեատար պիր մահէլլէ վազ իլէ , պիր
միւտտէթ թէտգիգտէն սօնրա , քէնտի քէնտիեէ չու
սէօլլէրի սէօլլէտի :

— Ույր , խայր , եանըմանեօրում , պու սիմանը
թանըլըմ... թըպըք քէնտիսի տիր... մատամ տը Լօր-
պագըն թասսիլի տիր... չու ֆարգլա քի , էկէր մա-
տամ տը Լօրպագըն չիմտիլ թասսիլի տէյիլ իսէ ,
կէնճիկի , եանի պուստան եիլիրմի սէնէ էվլէլի գէ-
մանընըն թասսիլի տիր :

« Տիմէք , ալէմ նագարընտա միւթէպէր վէ գու-
սուրսուզ օլուպ , քեաֆֆէյի էվսաֆ ու ֆէզաիլի
մէմուհէ իլէ մուլթասըֆէ պուլունան , վէ ֆաժիլ-
եասընա տէրէճէի նիհանէտէ մուհապէթի օլան
պու գատըն , վագթիլլէ կիզիճէ Կաթօն Տօպէ-
րիվի սէվմէք կիպի պիր խէթա , վէ անընլա օլան իր-
թիպալթընտան տօղան գըզը թէրք իլլէմէք կիպի պիր
ճինանէթ իլլէմիւ , վէ պու պիշարէնին (եանի Կասթօ-
նուս) ազլընը դայպ իթմէսինէ քէնտիսի սէպէպ օլմուշ
տուր :

Մատամ Գուրալիէֆ պիր ազ տիւշիւնտիւքտէն
սօնրա , շէօլլէ իլալէ իթտի :

— Ույր , խայր , քէնտիսի տէյիլ , վալիտէսի օլմուշ
տուր : Պուսու Կասթօն չօգ տէֆա սաեղգլամագ էսնա-
սընտա սէօլլէմիւ տիր : Էվլէթ , մահգա քէնտիսի գէն-
կին պիր գայլմ վալիտէ օլարագ , իսթիրահաթ իթմէք
վէ տէպալէպէ սիւրմէք ֆիբրիլլէ , գըզընը հէլի սէր-
վէթտէն պիրիլլէ էվլէնտիրմէք իսթէտիկինտէն , էնվաի
տէսիսէլէր , մանօլարա տիւշիւնմիւ , վէ էն նիհա-
եէթ գըզընը ֆէտա իթտիկի կիպի , անըն էվատընը
տա դասպ իտէրէք , մուախիւարէն թէրք իլլէմիւ , վէ
Կասթօնու տախի տօգթօր Սարտանն թիմարլունէ-
սինտէ թէվգըֆ իթտիմիւ տիր :

« Ա՛հ , էկէր եանըմանեօր իսէմ , էկէր չու թասսիլի՛
ֆիլվագը մատամ տը Լօրպագըն թասսիլի իսէ , հէմ
քէնտիսին , հէմ վալիտէսին բէնջէմ կէշիրմիւմ
տիր :

« Նէ՛ տէրէճէ եիւքսէք մէվգիտէ իսէլէր , օ տէրէճէ
տէ տիւշիւք գօրգուսունա թապի տիրէլլի՛
գն՛ մէրթէպէ հիւրմէթ ու լիսեթ գագանմըշտար

խան, օ մէրթէպէ տէ զուհուրի մուհադգադ օլան րէ-
զալէթտէն տիւշարը տէհէթ օլմադ հալինտէ պուլու-
նուեօրլար :

Հէր շէյին ունուտուլմուշ օլտուղունու նէ՝ տէրէ-
ճէ զանն խոեօրլար իսէ, պիրտէն պիրէ վադը օլա-
ճադ տարպէ տէ օնխալէթտէ շէտիտ վէ միւտհիշ պու-
լունաճադ տըր :

Յէվվէթ... էվվէթ... պու իշ՝ բարլադ վէ միւքմմէլ
տիր, ֆադաթ հիւսնիխթիմալի տէ զաեթ միւշքիլտիր :

«Վալիտէսինն՝ գըզը հադգընտա թէէսսիրի ագիմի
պուլունուպ, պունլար եէկտիլէրինի թառահուպ խո-
եօրլար, վէ վադթիլլէ հիշ պիր շէյտէն բիւճաթ իթ-
մէտիքլէրի կիպի, պու կիւնքի կիւն տալիս քէնտի-
լէրինն միւտաֆաասը էմրինտէ հէր շէյի իճրա իտէ-
ճէքլէրի տէրքեար տըր :

«Պու իշ իշին խալաթլար լաղըմ տըր, ֆադաթ պու
խալաթլարը նէ՞րէտէն պուլմալը : Քէնտիլէրի օ խալաթ-
լարը էլպէթթէ մահվ իթմիշ օլաճադ տըրլար :

«Կասթօն Տօպէրիվի գարշլարընա չըգարսամ չիւպ-
հէսիդ Կասթօն քէնտիլէրինի թանընարադ, պու հալ՝
րէք միւէսսիր պիր նէթիճէ հասըլ իտէպիրի իսէ տէ,
մէրգումուն մէճնուն օլմասը՝ իշպու թանըլմաղըզըն
էհէմիլեթիլին զայպ իթտիրէճէք տիր, զերա Կասթօ-
նուն՝ վադթիլլէ թէվգըֆ իթտիրմիշ օլտուգլարը առնմ
խտուկինի, վէ զաթէն օլ զէման տալիս մէճնուն օլմա-
սըլլա, պիլա էսպապը մուճիպէ պու եօլտա պիր իֆ-
թիրատէ պուլունուշ օլտուղունու պիստուհուլէ պէեան
իտէճէքլէրինտէն, հէր քէսին քէնտիլէրինէ ինանա-
ճաղը, վէ պէն տէ պու սուրէթլէ եէտիմաէքի սիլահ-
տան մահրում գալըպ, էվլասըմ իշին արղուլէտի-

կիմ միլեօնլարը զայպ իլլէեէհէկիմ տէրքեար տըր :

«Խայր... խայր... ետլընըզ պու թէտպիր օլա-
մալ... ֆադաթ տիկէր հէր կէօնա թէտապիր գապի-
լի իճրա տըր :

«Կասթօն Տօպէրիվին խարիճինտէ էօլլէ խալաթլար
պուլմալըեմքի, օ իքի գատընըն գօլլարը, աեադա-
րը պաղլանապիլսին :

«Պաղալըմ չօճուղուն, եանի Բօլ կօսէնին վարիսէ-
պի օլան գըզըն նէ՞ օլտուգունու պիլինօրլարմը :

«Խոնուսիլլէ մատամ տը Լօրպադ պու խուսուս-
տան խապէրտար օլմամալը տըր :

«Էկէր վալիտէսի չօճուղու թէէլէֆ իթմիշ իսէ...
պունա էմին տէյիլիմ, լաքին ինթիմալին խարիճինտէ
պիր շէյ տէյիլ տիր :

Գօնթէս, քէլամընը եէնիտէն գաթթ խորպ, տիւ-
շիւնմէե պաշլաուը, վէ պիր միւտաթթ սօնըա, աթի-
տէքի սէօզլէրի իրատ իթտի :

— Էկէր եանըլըեօր իսմ, էկէր տնլէր տէյիլ էսէ-
լէր... շիւպէսիլ շու հէյքէլ՝ մատամ Լօրպադըն
թասպիրինէ ինքեար օլունամանաճադ մէրթէպտէ
պէնդէեօր, լաքին ինթիմալին խարիճինտէ օլմասըլ
պէրապիր, պու խուսուս պիր ուեուշ վէ թէսատիւֆ
նէթիճէսի օլապիլիր... Արասըրա էօլլէ առնմէր կէօ-
րիւլիւր բի, մէշհուր րէսսամլարըն թասպիրլէրինտէն
ասլա ֆէրդ ու թէէմիզ խտլէմէզ, - իմտի, պունուն
տա օ գապիլ օլմատըզընա էվլէճէ իէէմին օլմադ լա-
ղըմ իսէ տէ, պունա նա՞ըլ մուվաֆֆադ օլմալը :

Պիրտէն պիրէ մատամ Գուրալիէֆ՝ մէսէրլէթլէ :

— Եարըն, Լինէ սօգաղընտաքի օթէլտէ պիր միւ-
զիգա ճէմիլեթթի վուգու պուլաճադ տըր : Օրաեա տա-

վէթի օլտուղումտան, կիտէճէերիմ... էկէր մատամ տը
Լօրպագ վէ վալիտէսի՝ Կասթօն Տօպէրիվին պէեան իթ-
տիկի գատընլար իսէ, էսրարլարընը քէնտիլէրինտէն
անլեաեապիլրիմ, տէտի:

• •

Յիլվագը իրթէսի կիւն, Մ. տը Լօրպագ վէ զէվճէ-
սինին՝ քէնտի աճըպպալարընա պիր տուարէ վէրէճէք-
լէրի մուգարրէր խտի:

Հէր շէյ՝ Բընէ իլէ Բօղուն միգաճընա վէ մատամ
Տօմօն իլէ Թէրէզին վէ գըզընըն արգուլարընա մուվա-
ֆըզ սուրէթտէ ճէրէեան խտիեօրտու:

Տօգթօր տը Լօրպագ պիր թագըմ իթիգատաթը պտ-
թըլէեէ էճէմմիեէթ վէրէնլէրտէն օլմաեըպ, օղունու
պաթիթիեար գըլաճաղընտան տօլաեը մէսրուր, վէ Բօ-
ղուն՝ քէնտի էպլ վիյնի իսմինի պիլմէմէքլէ պէրապէր,
նամուսըւ վէ ճալիպէի թէվէճճիւհ պիր գատըն օլա-
ճաղընա էմին օլարագ, մէմնու շուպ, Բընէ իլէ Բօ-
ղուն իղտիվաճլարը թատալվուրուտու մէվգըլի Փիիլէ
կէլմէսինի գարարաշտըրմը խտի:

Իմտի Լինէ օթէլինտէ էյլէնճէեէ պաշանմըն օլուպ,
տալէթլիւր, կիւնտիւզ կիպի աշտընըզ իշինտէ
պուլունան սալօնլարտա ագըմ ագըմ տօլմագտա
խտիլէր:

Մատամ Գուրալիէֆին, օղու Սէրթ իլէ պէրապէր
կէլտիկի զէման, սալօնլարտա ագըմ պիր էյլէնճէ մէվ-
ճուտ խտի:

Շուրաեը պէեան իտէրիգըի, Սէրթին՝ Բօղ հագ-
գընտաքի մուամէլէսինտէն տօլաեը, Բընէ՝ մէրգուճու

պուտալա եէրինէ գօեարագ, ալէյհինտէ ապլա պուզզ
ու ատալէթի պուլունմամագտա խտի:

Գօնթէս, անինտէ մատամ տը Լօրպագ իլէ վալիտէ-
սինին պուլունտուղու թարաֆա տօղրու իլէրլէտի:

Պունլարըն եագընընա, հէր վագըթքի կիպի եաս
էլպիսէսի կիեինմիշ օլան Բօղ տուրուեօրտու, վէ էլ-
պիսէսինին սատէլիկինէ րաղմէն, կէօզլէրինին բար-
լագըլը՝ գալպինին մէսէրլէթինէ տէլալէթ իթմէքտէ
խտի:

Տօգթօրուն օղունա կէլինճէ, պիր եանտան օլ պիր
եանա երլրիւմէքտէ, ֆալաթ կէօզլէրինի՝ նիշանը-
սընտան ապլա աեըրմամագտա խտի:

Կիեինմիշ օլտուղու ղէեաղ թիւլ էլպիսէսիլէ նա-
գարրիւպա պիր հալ քէսպ իթմիշ օլան մատմագլէ տը
Լօրպագ իսէ, կիւլիւս օյնամագ վէ սըշրամագլա՝ մէ-
սէրլէթ վէ մէմնուշիյեէթինի իրաեէ իլլէմէքտէ խտի:

Սէրթ Գուրալիէֆ, Բօղու, հէր վագըթ կէօրտիւ-
կիւնտէն ղիեատէ կիւզլէ պուլմաղլէ, տէրունէն պիր
աճ չէքտիկի կիպի, լաեըզըյա սէնմիւշ օլմաեան ա-
թէշի աշղընըն թէքրար բարաաղընը տա հիսս իթտի
Հալպու քի մէզպուրէ, Սէրթին օրատա պուլունտուղու-
նու պիլէ միւշահէտէ իթմէսի:

Գօնթէս՝ Թէրէզին եանընա մուվաաըլէթինտէ, տիգ-
գաթը քեամիլէ իլէ անը թէճէսսիւս, վէ Կասթօնուն
ալշըտան եարմըն օլտուղու հէյքէլ իլէ մէրգուճէնին
թատվիրինի թէտգիգ իլլէտի:

Թէրէզ՝ էլինի գօնթէսէ ուգաթըպ, նագիքեանէ
թէպէսսիւմ իթտիկի սըրատա, գօնթէս, չու եօլտա
միւշահագա իթմէքտէ խտի:

— Թա՝ քէնտիտի տիր... հիշ պիր միւշապէհէթ պու
Բ— 164

գատար միւլքէմմէլ օլտաւադ, էկէր պու հալ՝ թէսատիւֆ վէ ուեուշ իսէ, պուենա ատէթա միւլճիդէ իսմի վէրիվմէլի տիր... Հէր նէ տախի օլսա, պիր սաաթա գատար պու պապտէ միւսթէրիճ օլապիլիրիմ:

Մատամ տը Լօրպադ, գօնթէսի, վալիտէսիլլէ քէնտի արասընտա օթուրմադլըղա տալմէթ իթտի, վէ գօնթէս՝ մէրասիմի իլթիֆաթ քեարանէի իպթիտալյեէտէն սօնրա,

— Սէվիլիլիւ տօգթօրուսուզու կէօրմէ եօրում, տէտի:

Մատամ Տօմօն. — Քիւլէլէ սալօնտա տըր:

Մատամ տը Լօրպադ. — (Կիւլէրէք) Իւգէլա վէ իւլէմատան օլան զէվաթըն մէճիլսլէրինտէ պուլուսուեօր:

Էօթէնի Տօմօն՝ կէօզլէրինի մատամ Գուրապիլէֆէ աթֆ իթմիլ իտի, վէ էկէրչի տիգգաթ իտիլսէ իտի, մէրգուսէնին ֆիթիրճէ մէշղուլիէթինի միւլպէլյեին օլարադ, անընտա պիր չիզիք պուլուսուեօր կէօրիւլէպիլիր իտի:

Ֆիլվադը Էօթէնի Տօմօն՝ ֆէնա պիր միւլահադա եաթօտ խաթըրէ իլէ միւլգտարըղ օլուպ, շէօյլէքի պիր ագլամ, գօնթէսին, պիր մէճնուեն խանէսինէ գապուլ իթտիկինտէն, վէ մէճնուենլար թապիպինին միւլտաթընա ինթիւսաճը պուլուսուեօրում Մ. տը Լօրպադա ուզուն ուզատի պահս իթտիկինի տէրխաթըր իթմէքտէ իտի: Պինապէրին, թաամիմ իլլէտիլի պիր մագսէտէ նազլը քէլտամ իթմէք իւզրէ:

— Ազիզմ մատամ, շու էնատէ նէ կիպի թէչէպալիսիւ ինսանիէթ քեարանէ իլէ մէշղուլ պուլուսուեօրում, տէյի սօրսու:

Մատամ Գուրապիլէֆ նազիքեանէ կիւլիւսնտի, վէ էօթէնի Տօմօն տախի շէօյլէ տէվամ իլլէտի:

— Սիզի կէօրմէք մահզուզիլիէթինտէն մահրում օլտուլուսուզտան պէրու, սէզաի մուալէնէթ օլարադ նամուսուլ պիր ֆապիլեա, եաթօտ ճիհէգինին եարըմասընա լաեք գօքսիւզ պիր գըզ, վէ եաթօտ միւլթաճը թէտապի օլան պէտապալմէ վէ ճալիպի թէվէճնիւհէլլի մէճնուեն պուլուսուեօր մու:

Գօնթէս. — (Քէնտի քէնտիէ) էկէր տէրս վէրսէ իտիմ, թաապիլուրաթըմա պու տէրէճէ խըզմէթ իտէմէզ իտիս — (Պատէհու աշիքեարէն) Մէճնուեն մու... չիմտիլիք խանէմտէ պիր թանէ վար, օ քեաֆի տիր:

Պիր գաշ գատըն: — Սահիլէն խանէնիզտէ պիր մէճնուեն մու սաղլաեօրսուեօր:

— Էվլէթ, մատափար, վէ մէճնուենլար թապիպլէրինին էն մէշղուլու օլան Մ. տը Լօրպադըն գըժմէթտար մուալէնէթիլլէ պիշարէնին ազլը իեատէ օլուսաճաղընը միւլ իտիեօրում Զագգադը վէ զաեթ միւլտիլ պիր սուրէթտէ իշպու ֆէլաքէթէ տիւչար օլուեշ օլան պու պիշարէնի սէվիլիլի տօգթօրումուք տախի պէնիմ գատար աճեօր:

— Ահ, մատամ, պու հիքեաեէ բէք միւլէսսիր օլմալը տըր, նազլ իթմէնիզի բէճա իտէրիզ:

— Ֆիլվադը զաեթ մուճիպի քէտէր վէ միւլէսսիր օլտուլուսու թէնիլ իլլէրիմ:

— Տահա էյի եա՛, տահա էյի եա՛. աղլամագ տապադը բէրրէ ֆէրահիէթի մուճիպ տիր:

— Լաքին սէվիլիլի տօգթօրումուզ էլպէթթէ պու հիքեաեէնի մատամ Տօմօն իլէ մատամ տը Լօրպադա նազլ իթմիլ օլաճաղընտան, թէքար նազլ իլէ, պու

միւհիթէրէմ մատամբարը դաթան եօրմագ խթկմմա
Թէրէզ - Պու պապաէ հիշ վկայէսէ իթմէերն
դէվմմա՝ թէտամի իթտիկի խասթալար հազգընտա
պիղէ ասլա մալիւմաթ վէրմէզ, վէ պու խուսուսու սա-
նաթթընըն էսրարը աստ իյլէր

— Մատէմքի միւսաամէ խտիեօրսունուզ, վէ պու
մատամբար տա արզու խտիեօրլար, թանթը հիմանէ վէ
սահապէթիմ լամըլ օլտուղում պիշարէնին հիքեանէ-
սինի մութթասարէն նաղլ խտէերմ:

Պատէհու գօնթէս, օթուրմուլ օլտուղու գօլթուգ-
լու խտէմէեր, մատամ ար Լօրպագ իլէ վալիտէսինին
թասալիլէրինի թէտգիգ վէ թէհէսաիւս խտէպիլէհէք
պիր մահէլլէ գատար կէօթիւրտիւ:

Վալիտէ վէ քէրիմէ օլ էսնատէ գօնթէսէ պագը-
եօրլար խտ:

Մատամ Գուրալիէթ՝ հիքեանէէն չու եօլտա իպ-
թիտար իյլէտի:

— Թանթը հիմանէ վէ սահապէթիմէ ալմէ օլտու-
ղում պիշարէ՝ Պրանսըլ օլուպ, ահըպպիի գատիմէմ
տէն պիրի՝ էօլտիւկիւ գէման, մէրգուսու պանաթ ալ-
սիէէ իթմիլ, վէ պէն սէ իշպու միրասը դապուլ իյլէ-
միլիմ տիր:

Սամիւնտան պիրի - Հարէքէթի վագընըզ, մա-
տամ, չէֆագաթ ու մէրհամէթին սօն տէրէհէսի տիր:

Դանթէս - Պէօլէ պիր չէֆագաթ ու մէրհամէթ
իճրա իթմէքիլը գօլայ տիր: Եղին էկէր վագթիլլէ
մալիլը օլտուղու աղլը իեւտիէնէ, վէ թասհիհի միգաճը-
նա մուգաթֆագ օլուր իսլմ պու խուսուս՝ պէնիմ
իշին էն պիւեիւք մէսէրլիթ իրտէն պիրի օլաճագ
աղը: Միւստէթի էօմիւսմէն հիշ օլմագսա պիր սէֆա

միւհիթանը մուսպէնէթ օլան պիր պէսպախթ քիմէ
գարըսընտա հագըգի պիր համիլէ վագթիլլէսինի իշպա
իթմիլ պուլուսնաղըմ:

Պու գէվալլէ՝ հէնուգ աղընա մալիլը իքէն, մէլ-
հուր պիր սէնաաթթեար, պիր հէյքէլթիլալ իմիլ:

Մատամ Գուրալիէթ՝ իշպու սէօղլէրի իրատ իթ-
տիկի գէման, էօթլիի Տօմօն իլէ գըզընըն եիւզիլէրնաէ
պիր տիթրէմէ հասըլ օլտուղունու տէրք իթտի իսէ
տէ, պու տիթրէմէ քէք չաբուգ կէչտի: Դօնթէս իսէ,
իֆագաթընա չու վէհէլէ տէվամ իյլէտի:

— Պիշարէ, քէնտի չալըմասըլա մէսուտէն եաչա-
մագտա, վէ մուվագթիպագըլէթ վէ չէօհրէթ խէեա-
լաթընտա պուլուսնագտա իքէն, պէսպախթ լըզընտան
նաչի, լանէթլէ կիւզէլ պիր գըզա ալէագա իտէր:
Անը պէրէհէեր նիսանէտէ սէվէր, վէ սէվիլիլ: Եախտ
սէվիլիլիինի զանն իյլէր: Լաքին հագըգէթէն սէվիլմէ-
մէկէ նէ՝ սէպէպ օլապիլիլ:

Քիէնտիսինին էն մուսագէգ արգուսու, վէ էն չէ-
տիտ էմիլիլ՝ օլ կէնճ գըզ իլէ էվիլնմէք օլտուղու
հալտէ, պու իքտիվաճա գարըլ էօնիւ ալընմագ պիր
մանի զուհուր իտէր:

Պէլ նէֆէր գըզը օլուպ, ճիհէգսիլլէտէն նաչի էվ-
լէնտիլէմէէն միւհիթէրէմ պիր գատըն: — Պէօպէլիլ
բարասըլըզ օլմալ:

Գնթէս - Էվիլլէթ, բարասըլըզ, լաքին պալըճա
մանի՝ հէյքէլթիլալը սէվտիլիլ գըզըն վալիտէսի, եա-
խտ տահա աղըլուսու խալիկէ վալիտէսի օլմուլ տուր:

Էօթլիի Տօմօն - (Հէնէմանըն կիզիլմէէն չալըլըպ,
թասալիլ պիր սէտա իլէ)՝ Վալ գըզըն վալիտէսի՝ մի վար
իմիլ:

Թէրէզ, ու էսնատէ կէօզլէրինի մատամ Գուրապիէ-
ֆին իւզէրինէ տիքմիշ օլուպ, հէնուզ սէպէպինի անլա-
եամատըզը հայտէ, ազաի վիճուտիւնէսի խաֆիֆէ
տիթրէտի, զիրա դօնթէսին նազլ իթտիկի հիքեանէ
քէնտի հիքեանէսի իտի:

Գօնթէս. — Էվվէթ, աղիգէմ մատամ, օ գըզըն պիր
վալիտէսի վար իմիշ, վէ դանէթ խօտպին, ինսաֆսըզ,
վէ խային օլուպ, մահա քէնտի հըրսը շանը, իսթի-
րահաթը, տէպտէպիլն պիր էօմիւր կէշիրմէսի, վէլհա-
սըլ գէնկին պիր ատէմին դայիմ վալիտէսի օլմազ մազ-
սէտի էնանիյեթքեարանէսիյլէ, գըզընըն կիւզէլիկին-
տէն իսթիֆատէ իթմէք իսթէր իմիշ, վէ պու սուրէթ-
լէ պիււէիք պիր ԳՕՅԻՄ ՎԱԼԻՏԷ օլմուշ տուր:

Հազըր պուլունան պիր դատըն. — Մէքրուհ դարը,
Գօնթէս. — Թէէտիւֆ օլունուր քի, եաշատըզըմըզ
շու ալէմտէ պու կիպի դատընլար բէք չօգ տուր:
Նիհանէթ աշգ ու մուհապպէթ խային վալիտէսին միւ-
րատընտան տահա գուվվէթի օլմազլէ, պիր կիճէ կէնճ
գըզ դայալ օլուր, եանի սէվկիլիւսիյլէ պիրլիքտէ
կիթմէք իւզրէ, էպէվլիյնի խանէսինի թէրք խլէր:

Թէրէզ, ու էսնատէ սաեքլմազ տէրէճէսինտէ դա-
ֆէթ հիսա իթմէքտէ օլուպ, թըրնազլարըն ալուճ-

լարը տէրուհինէ պաթըրմազտա, լաքին էօթէնի Տօ-
մօն քէնտի քէնտիսինի իտարէնէ միւզթէտրիւ օլմա-
սիլա, վազիֆէսիզ վէ ֆիթ ուրսուզ տուրմազտա իտի:

Բօզ, քէմալը տիգգաթլէ վէ քէնտի միւրատընա
րադմէն դալպի չարբարազ, հիքեանէսի մէզքիւրէնի
տիշլմէքտէ իտի:

Մատամ Գուրապիէֆ նազլիւնէթինէ չէօյլէճէ տէ-
վամ իթտի:

— Պու իթիֆազ վէ իւլֆէթտէն տիւնեանա պիր
էվլատ կէլիր, վէ պու մասուճ ֆէվգէլատէ մէսէրբէթ
վէ մուհապպէթլէ դապուլ օլունուր: Սրատան պիր
դաշայ կէշէր, վէ կէնճ վալիտէ մէսուտ գանն օլու-
նուր, Լաքին պազալըմ հազըզէթէն մէսուտ օլմուշ
մու տուր, եօգսա վազը օլան խէթասընտան վէ սէ-
ֆիճէ կէշիրտիկի էօմիւրտէն նատիմ օլարազ, պիր
գօմէտեա՞մը իճրա իթմէքտէ պուլունմուշ տուր: Հա-
սըլը սլազալըմ վուզուա կէլէն հատիսէտէ պիր մազ-
լումէճի, եօգսա վալիտիսինին չէրիքէսի՞մի օլմուշ
տուր: Պու խուսուսու եալընըզ քէնտիսի պէեան իտէ-
պիւր:

Գօնթէս, հիքեանէսինի դաթթ իթտի: Եիւսլէսիզ
պու հիքեանէ ճալիպի մէրազ օլտուղունտան, տինէ-
եշլէրտէն չօզլար:

— Վազը օլան հատիտէ նէ՞ տիր, տէյի սօրտուլար:
Գօնթէս. — Պիր կիւն, կէնճ րէֆիգէսիյլէ պիրլիք-
տէ պիր քէօյ տէրուհինտէ կիզլէնմէքտէ օլան հէյթէլ-
թիրաշ, Բարիաէ կէլմէե մէճպուր օլուր, վէ իւլէրի
սէպէպիյլէ կիճէ վազթը ալտէթ իտէր իտէ տէ, պիր
քէտէրի ալիմէ րասթ կէլիր: Չէօյլէթի սապահաւըն
սատտէթի հալ իշլնտէ պրազմըշ օլտուղու խանէսինի

պօռ պուլուր, մէ բէֆիգէսինին՝ չօճուղունու ալարադ
կիթմիւ իաուկիննի թահգըդ խաէր :

«Անճադ պիքլմէսի» իղթիրապ վէ էնտիլէսինի արթըրտըգճան արթըրըր, վէ հէման պէյնիտէ պիր ալթիւսթիւք հանըլ օլարադ, պինլէրճէ դարիպ վէ մուլէնագըս զաննիյաթ արաւընտա, ֆիքրինտէ հազըգէթէ եագըն պիր զանն թէվէԱլիւտ իտէր. չէյլէքի խային վալիտէնին, քէնտի գըզընը պոլարադ, անը վէ էվլաուընը զաշըրմըլ օլմասը իշթիմալինի մուլահադա իտիպ, գալպիտէ հիտտէթ ու զազապ վէ տօտագլարընտա թէհտիւտ մէվճոււտ օլտուղու հալտէ, օ խային վալիտէնին խանէսինէ կիտէր. Փազաթ օրատա, արատըղը գատընըն, քէնտիսինէ ասլա իզհարը մուհասպլթ իթմէմիլ, վէ բէտէրի խանէսինի ասլա թէրք իյլէմէմիլ օլտուղու, վէ մէրգուճէերի իսթլմէեէ կէլմէսի՝ մահզա էսէրը ճինէթ իտուկի ճէվասը վէրիլի, վէ հագըր պուլուճան պիլճիլմէ էշիւսա՝ «Պոս տտիւս սիմնոն տոռ» տէտիքլէրի միսիլու, պիզգաթ սէվտիլի կէնճ գատըն տալի, վագթիյլէ Յուգանըն հաղբէթի իսա հագգընտա վագը օլան մուամէլէսի վէճէլ, անլէր իլէ պիրիլեթէ, շէվվիթ, պոս տտիւս սէմնոն տոռ» տէյի իլալէթէն պէեան իտէր, վէ պու սուբէթլէ պիշարէ հէյբէլթիրաշ, տիվանէ մագաժընտա թիմարիսանէե աթըլըր:

Մատաթ Գոճարապիլէ՛Ք՝ իՖատէսսինի թէքրար գաթթ-
իթտի , վէ պու արա , քէնտիսինի տիկէմէքտէ օլան

Մտառամ ԳուգրավիէՖ՝ իֆատէսինի թէքրար գաթթ
իթտի, վէ պոռ արա, քէնտիսինի տինէմէքտէ օլան

Քաաընկար միեանընտա , տէհչէթ վէ ըիգգաթը մի-
պէյեէն պիր նէվ Քըըըթը հասըը օլտու :

Թէրեզ, ըհհէսի ֆէլդէլաութ սօլմոնշ օլտուդու
հալտէ, վալլտիսինէ պագմագտա օլուպ, տինլէեհնլը-
տէն պիր դաւորն,

— Յապաթ՝ պուր բէք տէհնէթի շիքեանէ տիր...
իշպուր վազարա նէ՞ կիպի գէվաթ իշինտէ զուհուրա
կէլմիշ տիր, տէյի սորտու։
— Միւթէպէրան իշինտէ զուհուրա կէլմիշ տիր,
տէյի գօնթիւս ճէվապ վէրտի։

— Չօճու գ նե՞ օլմուշ տուր :
— Չօճու ղուռ նե օլտուղու մալիւմ տէյիւ տիր :
— Բէտէրի՞ :
— Եիրմի սէնէ պիր թիմարխանէտէ թէվգըֆ Ի-տիւմիշ տիր :

Էօթէնի ծամօն, Էհհէտի գըզընըն Էհհէտի կիպի սօլմուշ օլտուղու հալտէ, կիւհ իլէ նէֆէս ալըպ վէ-րէպիլիեօրտու, վէ հէման պաերլմաֆ տէրէհէսինտէ պուլունտուղունու ղանն խաիրօրտու :

— Իսիմէրինի ունութեանը օլտուղունտան, եախօտ օլ պապտէ գուվիէյի հաֆըզասընը դայպ իթմիշ իտուկիւնտէն, վէրէմէտի. ֆազաթ ֆէնն ու իլմին մուս-վէնէթիյէ, գուվիէյի հաֆըզասընը թէքրար իքթի-սապ խտէճէկի մէմուլ տուր:

— Քէնտիսինին թէմամիյլէ, իֆադաթընը իւմիտ իտիեօ՞րմուսուսուուզ:

— Էվվիթ, գալիէն մէմուլ իթմէքտէկիմ:

Թէրէզ՝ տէրին պիր ա՛հ չէքտի: Վէ պատէհու ագլը-նը դայպ խտէրճէսինէ կէօզլէրի դաբանտը:

Գօնթէս. — Նէ՞ օլտուրսուսուուզ, ազիզէմ մատամ:

Թէրէզ. — Պիր շէյ օլմաեօրում, անճագ իշպու միւէս-սիր հիքեաեէ պանա դաեէթլէ տօգուստու:

— Շու շիշէեի գօգլաեըն:

Ֆիլվադը գօնթէս ճէպիկնտէն պիր րուհտան չըգա-րըպ, Թէրէզէ գօգլաթմասըյլա, պիշարէնին պայկընը-ղը կէչտի, վէ սօլկուսիլուղու տաթի դայիլ օլտու:

Քեաֆֆէյի հաղըրուս օլ էսնտտէ աեաղա գալգամը օլուպ, էօթէնի Տօմօն տաթի տէրքեար օլան սօղուգ գանլըլընը քէսպ իթմիշ խտի:

Գըզը, մէրգուսինին եանընա կիտէրէք:

— Պու կիճէ սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ, տէտի:

Ոսյին վալիտէ, ֆիթուրսուղլուղու միւպէյեին օ-լարագ, ումուղլարընը չէքտի: Օլ էսնտտէ մատամ Գուրալիէֆ շու եօլտա տիւշիւնիւեօրտու:

— Անլաշըլտը, քէնտիլլի տիր: Վազաա հիքեա-եէմտէն ֆէվգէլատէ միւթէսսիր օլտուլար իսէ տէ, մէճնուն՝ իսիմէրինի տէրխաթըր իթմէտիկիւնտէն, միւթմէյին վէ միւթէսէլլի օլապիլէճէլլէր տիր: — Է՛յ

մատամլար, սիզ՝ քէնտիլլի տիւշիւնտիւկիւնիւզ սը-րատա, մատամ Գուրալիէֆի խաթըրլամաեօրսուուզ: Վազաա օ մէճնուն՝ էվվիէճէ պիլտիկի իսիմէրի շիմտի ունութեանը իսէ տէ, պէն պիլիւրիմ:

Օ արա Մ. տը Լօրպագ քիւշիւք սալօնտան չըգտը, վէ մէրգուսուն կէլմէսիյլէ, միւքեալէմէնին կասը թէպտիլ օլտու:

Մատամ Գուրալիէֆ վէ տօգթօր տը Լօրպագ, միւքեալէմէէ կիրիշտիլէր: Պու միւքեալէմէ էսնա-սընտա, Բընէ կէլիպ, գատրիլէ պաշլանսճաղընը խա-պէր վէրտի:

Գատընլար, պու խապէրի ալարգլարընտա, զիքը ու պէեան իթտիկիմիզ հիքեաեէեի տիւշէմէք իւզրէ թօրլանմը օլտուգլարը տաթիէի թէրլէ, րիեանօ-նուն չալընմագտա օլտուղու եանտաքի տաթիլէէ կիթ-տիլէր:

Մատամ Գուրալիէֆ՝ էօթէնի Տօմօն իլէ Թէրէզին արգտլարընտան պագարագ:

— Իզլէրինի պուլտում, ալը էլէ կէշիւրիմ, էլիմ-տէն գուրթուլմալարընը իմքեանը եօգ տուր, տէտի:

Պու արա, պիր իթիեար քիմէ կէլիպ, գօնթէսի գօլթուղունա ալարագ, մահրէմանէ պիր սուրէթտէ:

— Ազիզէմ գօնթէս, զաթըրգ՝ պու էվին թէքլիֆ-սիզ աճըպպասընտան օլտուղունուգտան, իշիթտիկիմ պիր լէվաեթին սահիհ օլուպ օլմատըղընը զաթըրգ-տան անլամագ արգուսինտէկիմ, տէյի պէեան իյ-լէտի:

Գօնթէս. — Իշիթտիկիւնիզ րիվաեթ Նէ՞ տիր:

— Պու ագլամքի էյլէնճէնին՝ մահղա նիշանլանմագ էյլէնճէսի օլտուղու սէօլէնիեօր:

— Նիշանլանմագ մը . նիշանլանեալար քի՞մէր տիր .
— Էվին օլլու Բընէ :

— Պիմէ եօրտու մ . էյ քի՞մին իլէ նիշանլանը եօր իմիշ :

— Մատմագէլ տը Լօրպագըն մուալլիմէսի վէ րէ-
ֆիզէսի օլան մատմագէլ Բօզ իլէ :

— Բօզ Մատու իլէ՞մի :

— Թա քէնտիսի . պու խուսուս սիդին իշին միւմ .
քինսիզ զանն օլունու եօր , տէյիլ մի :

— Խայր , շիւնքի Մ . տը Լօրպագըն՝ հէյեթի ին-
թիմալիյէտէ իշիտիլէն պիր թագըմ էֆիքեար վէ իթի-
գատալիը ալաթըլէէէ էհէմիլեթ վէրէնլէրտէն օլմա-
տըզընը պիլիբիմ . կէլինի օլաճագ կէնճ գըզ՝ թալիմու
թէրպիլեէ կէօրմիւշ , կիւզէլ , վէ րիվաեթ օլունտու-
ղունա կէօրէ , դաեթթ միւթէպէր պիր ֆալիլեաեա
մէնտուպէ տիր , վէ պու խանէէէ , մուալլիմէլիք սը-
ֆաթըլա գապուլ օլունմագտան զիեատէ , պիր տօսթ
վէ մուհիպպէ մագամընտա գապուլ օլունմուշ տուր .
Պինապէրին Բընէնին Բօզու սէվմէսի , վէ պուշլարըն
իզտիվաճընա Մ . տը Լօրպագ թարաֆցիտան մուվաֆ-
ֆագ օլունմասը պէնճէ մուճիպի թէաճճիւպ տէյիլ
տիր :

— Յագաթ տօգթօրուն րէյինտէն պաշգա , գէվճէ-
սինին տէ րէյի ալընմագ լազըմ տըր :

— Մէզպուրէ մուխալիֆէթ մի իաիեօր :

— Պիլաքիս հէմ մատամ տը Լօրպագըն , հէմ վալի-
տէսինին՝ պու իշին պիր տն էվվէլ իճրասընա չալըշ-
մագտա օլտուգլարը րիվաեթ օլունու եօր :

Օլ էսնատէ Մ . տը Լօրպագ , եադընտան կէչմէքտէ
օլտուղունտան , մատամ Գուրալիէֆ իշթիեարըն գօ-
լունտան այրըլպ , տօգթօրուն նէզտինէ կիտէրէք :

— Պիլի՞րմիսինիզ , ադիզիմ տօգթօր , նէ՞ խապէր
ալտըմ , տէյի պէեան իյլէտի :

— Նէ՞ խապէր ալտընըզ :

— Մէկէր պու կիւնքի էյլէնճէ , նիշանլանմագ
տուարէսի իմիշ :

Տօգթօր . — (Կիւլիւմաէէրէք .) Աճալիպ , պէնիմ
պիլմէտիկիմ պիր շէյի սայրլէրի նա՞սըլ պիլիեօրլար .
(Պատէհու ճիտալի պիր թարգտա .) Էվվէթ , էվվէթ , Յ
պապալէքի մալիւմաթ տօգրու տուր :

— Էրէք նիշանլընը պիլիեօրլար , գըզ քի՞մ տիր :

— Բօզ տուր :

— Շու մուալլիմէ՞մի :

— Էվվէթ , գըզըմըն մուհիպպէսի . . . Պու խուսուս-
տա թէաճճիւպ միւ իտիեօրտունու :

— Ասլա , շիւնքի սէրվէթի օլմաեըպ տա լիեագաթը
պուլունան պիր գըզը՝ քէնտինիզէ կէլին մագամընտա
գապուլ իթմէքտէ թէրէտալիտ իթմէնէճէ կիլինիզի պի-
լիբիմ :

— Հաթթա իսմի տաիի օլմասա , եինէ գապուլ
իտէրիմ :

Գօնթէս . — (Սարսըլարագ .) Իսմի պիլէ օլմասա մը :

— Էվվէթ էր կէնճ ալաշըլմաճագ պիր շէյին շիմ-
տիտէն ալաշըլմասընտա պէնճէ պէյիս եօգ տուր :

— Հապու քի պէնիմ պիլտիկիմէ կէօրէ , օ գըզըն
իսմի՝ Բօզ Մատու տուր :

— Վագաա Բօզ իսմի իսէ տէ , Մատու քէնտիլադա-
պը օլմաեըպ , քէնտիլինի էյէ էվլատ մագամընտա գա-
պուլ իթմիլպուլունան քէօլիլ գարընը լագապը տըր :

— Տիմէք օլուր քի , սօգագտա պուլունմուշ պիր
գըզ տըր :

— Էվվէթ, երկիրքի սէնէ մուգատտէմ Ժան Մու-
տունուն պէսլէմէսի թարափընտան պուլունմուշ տուր:

— Տիմէք նէ՛ բէտէրինի, նէ՛ վալիտէսինի թանը-
մսեօր:

— Էվվէթ, Փաղաթ պուլունուն նէ՞ էհէմմիեթի վար
տոր: — Բօզ միւքէմմէլ, գուսուրսուզ, վէ ումումուն
թէվէճճիւն վէ հիւրմէթինէ լաւեզ պիր գըզ տըր: —
Պունտան զիւստէ նէ՞ մալիմաթ իսթէրիմ: — Բընէ անը
սէվիեօր, Բօզտա Բընէնէ իգհարը մուհասպլէթ իտի-
եօր: — Շիւպէնիզ իգտիվաճլարը՝ սասաթթլէրինի մու-
հիպ օլաճագ տըր: — Իմտի իշպու իգտիվաճը մէնէ գալ-
գըլմագ՝ էմիր պասիրէթէ գարըը պիր հարէյլթ օլ-
տուգտան պաշգա, սուր մուսամլէ տիր: Օղլում՝ հէմ
քէնտիսինէ, հէմ գէվճէսինէ քիֆաեէթ իտէճէք դա-
տար գէնկին տիր: — Իշթէ պու միւլահագալարա պի-
նաէն իշպու իգտիվաճա մաշլմմունկիյէ մուվաֆֆա-
գաթ իթտիմ: Սիլտէ պէնի թասվիպ իտիեօրմու-
սունուզ:

— Հայ հայ, Փաղաթ պու մաստէ հագգընտա
մատամ տը Լօրպագ նէ՞ էֆքեարտա պուլունունեօր:

— Պիզգաթ սիզին պու խուսուստաթի էֆքեարը-
նըգտա պուլունունեօր: (Կիւլէրէք:) Հաթիմ չուրասը
չայեանը տիզգաթ տըրքի, գայիմ վալիտէմ պիլէ,
պիզիմլէ թէմմալիյէ հէմէֆքեար տըր:

Պու արա մատմաղէ տը Լօրպագ իսթէ կէլմիքլէ,
միւքեալէմէ գաթթ օլունտու, վէ մէգպուրէ՛ բէտէրի-
նի տիկէր պիր սալօնտա իսթէտիքլէրինի պէտան իթ-
մէսի իւզէրինէ, մատամ Գուրալիէֆ պիր միւստէթ-
հիք եալընըզ գալըպ, քէնտի քէնտիեէ չու սէօղլէրի
սէօղլէտի:

— Պու նէ՞ տիմէք տիր... Բօզ Մատու՝ երկիրքի
սէնէ Էվվէլ սօգագտա պուլունուն, վէ մուսալիսարէն
սօգթօրուն գէվճէսի վէ գայիմ վալիտէսի թարափըն-
տան պու կվէ ալընմըշ պիր գըզ իմիշ, վէ շիմտի տէ,
թէխայեիւլ օլունապիլէճէկինտէն զիւստէ մուհիպի
իսթիհզա վէ ագըլըզճա օլան պու իգտիվաճըն իհրա-
սընա քէնտիլէրի կ'ն զիւստէ զայրէթ իլլէեօրար իմիշ:

«Շու դարիպ գարըըզլըզ իշինտէ հաշըգէթի ան-
լաեամաեաճագմըերմ:

«Սագըն Բօզ Մատու թէմմիեէ օլունան չու Բօզ՝
Կասթօն Տօպէրիվին վէ թէրէք Տօմօնուն գըզը օլ-
մասըն:

«Թէրէզ՝ պու գըզը քէնտիսինէ եաղաշտըրմագ ի-
շին, Էվվէլ էմիրտէ անը, մուսալիմէ սըֆաթըլա խա-
նէսինէ կիրտիրմէք, վէ մուսալիսարէն գէվճիինն օղլու
իլէ մէրգումէի կվէնտիրէրէք, վագթիլէ թէրէք իթ-
միշ օլտուղու գըզընա պու սուրէթլէ թագմինաթ վէր-
մէք կիպի պիր թասալվուրտա պուլունուն օլա՞մագ մը:

«Էկէր իշ պէօլէ իսէ, վէ Էկէր եանըլմաեօր իսէմ,
թասիմ իթմիշ օլտուղում միլեօնլարըն պէրհալա օ-
լաճաղը տէրքեար տըր:

«Բընէ պիր քէրրէ Բօզուն գէվճի օլաճագ օլուր իսէ,
օնտան սօնրա պէնիմ հիշ հիւքիմ գարմաեաճագ,
պէնիմ իշին Էկէր շէյ զայպ օլաճագ տըր:

«Իմտի, իշէ պաշլաճագտան Էվվէլ, պու կէնճ գը-
զըն՝ հագըգէթէն քիմ օլտուղունու անլամագ լազըմ
տըր:

«Էվվէթ, անլամալըերմ, Փաղաթ նա՞օրլ վէ քի՞մ-
ալէն... Ահ, Էկէր հալտէ պիր չարէ պուլմալըերմ:

Քրիստոսն հիւանդ մուսամէլէ կէօրմէտիկինտէն նա-
շի, վալիտէսիլէ պիրիքտէ մէքքիւր էյլէնճէեէ կէլ-
միսինտէն տօլաեք թէէտսիւ Քի իթմէքտէ պուլունան
Սէրժ ԳուրապիէՔի՝ էնպէեէրէք սալօնտան կէշէքքէն,
գօնթէսի կէօրիւպ,

— Վալիտէ, սէն պու էյլէնճէտէն խօշլանքեօր-
մուսուն, պէն Քէվգէլատէ սըգըլըեօրում. շէյլէքի
էկէր օթուրաճագ օլսամ, անինտէ ուշգուեա տալաճա-
ղըմա էմինիմ, տէյի պէեան իյլէտի:

Գօնթէս. — Էկէր իսթէրսէն կիտէլիմ:

— Ջաթէն պէնիմտէ արղում օ տուր:

Պէյլէճէ վալիտէ վէ օղլու տէհլիքէ էնտիլէր, իըգ-
մէթքեարլարտան պիրի պուեղարըն արապասընը հա-
ղըրլաթտըղը սրրատա, գօնթէս, օղլունա,

— Նէրէէէ կիտիեօրսուն, տէտի:

— Սէրգըլեա:

— Սանա րէֆագաթ իտէեիմ, Եօլտա կէօրիւշիւ-
րիւղ, զիրա պաղը շէյլէր սօրաճաղըմ:

— Բէք էյի:

Արապաճըեա իգթիգա իտէն էմր վէրիվէքլէ, ա-
րապա եօլա չըգտը:

Գօնթէս. — Սէն Բօղ Մատուեու նէրէտէ թանրտըն:

Սէրժ. — Սիւսի-սն-Պրիտէ... զանն իտէրիմքի պու
խուսուսու սէն պիրիեօրտուն:

— Մէրգուլէ հագգընտա մալիւմաթ աղտըն մը:

— Էվլէթ:

— Հագգընտա նէ՞ սէյլէեօրլար:

— Մէտհ ու սէնա իտիեօրլար: Լաքին պու էսիկ-

միշ հիքեաեէեի թաղէլէմէքտէ նէ՞ սէպէպ վար տըր:

— Սէվիլիւ օղլում, սէն պէնի իսթիճվապ իթ-
մէեիպ, եալընըգ ճէվապ վէր: — Վալիտէսի ժան Մա-
տու հագգընտա նէ՞ տիեօրլար:

— Պրիմէմ, չիւնքի անըն հագգընտա պիր շէյ սօր-
մատում... զաթէն ժան Մատու էօլմիւշ տիւր:

— Էվլէ՞մի իմիւ:

— Թապիի, զիրա տուլ էօլմիւշ տիւր:

— Նէրէտէ իգամէթ իտիեօրտուն:

— Բօղիէ չիթթիկինտէ:

— Եալընըգ մը:

— Բօղ վէ իշթիեար պիր պէսլէմէ իլէ պիրիքտէ:

— Օ պէսլէմէնի իսմինի պիրիեօրմուսուն:

— Իսմի վէրօնիք ժալթիէ տիր:

— Բօղուն սուրէթի վէլատէթի հագգընտա հիշ պիր
շէյ իշիթմէտին մի:

Սէրժ, քէմալը թէաճճիւպլէ վալիտէսինէ պագա-
րագ:

— Սուրէթի վէլատէթի՞մի. նէ՞ տիմէք իսթէտիկի-

նի անլաֆաեօրում, տէտի:

— Բօղուն՝ ժան Մատուեուն ասըլ գըզը օլտուղու-
նա չիւպէէ իտիլտիկինի իշիթմէտին մի:

— Պէն օ խուսուսու ասլա արաշթըրմատում:

— Մէսէլա, Բօղուն, սահիպսիղ պիր գըղ օլուպ
պա, չօճուգլուղունտա մէքքիւր չիթթիք սահիպէսի
թարաֆընտան գապուլ իտիլմիշ օլտուղու գանն իտիլ-
մէ՞եօր մու:

— Պէյլէ պիր շէյ ասլա իշիթմէտիմ:

Թէրէզ. — (Շու եօլտա միւքեալէ մէ եէ իսթիտար իթտի.) Վալիտէ, պու կիճէ սիզին իլէ նիճին կէօրիւշ մէք իսթէտիկիմի էլպէթթէ անլատընը, տէյիլէ մի:

Էօթէնի. — Էվվէթ, անլատըմ:

— Մատամ Գուրափիէֆին նազլ իթտիկի հիքեաեէ՝ պէնիմ հիքեաեէմ տիր:

— Շուպէսիլ:

— Պիր թիմարխանէտէն ալըրըլան, վէ հիշ պիր իսմի խաթըրլաեամանան մէճնուն տա...

— Կասթօն Տօպէրիվ տիր:

— Սիզ անըն վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու պանա պէեան իթմիշ իսինիլ:

— Էվվէթ, ալէմ իշին վէֆաթ իթմիշ իտի:

— Իշթէ շիմտի տէ ախըլ ինթիզամ իշին, թէէտիպ իշին տիրիլեօր... Ահ, վալիտէ, վալիտէ, պու եաթաղընը շէյ նէ տիր: Քեաթֆիշի եալանրարընը պօշա կիթտի Գուրաղունուղ տուգագ մահվ օլտու, վէ գաղաղընը շուգուրտ տա պէն տիւշիւօրում:

«Հաղըրլանմագտա օլտա մահվիլէթ վէ լէզալէթի մէն իթմէք իշին նէ՞ եաթաղաքընը:

«Շու գօնթէս Գուրափիէֆին իսթէտիկի նէ՞ տիր:

«Նիճին Կասթօն Տօպէրիվի, պէրհանթլար պէմի նէ իեատէ խլէօր:

«Բարիտէ տիկէր պուհնա մէճնունլար թապիպլէրի օլտուղու հալտէ, Կասթօնուն թէտափիսի իշին նէ՞ եէ զէվիմէ միւրաճաթ իթմիշ տիր:

«Պունուն սէպէպի՝ իլլաաթիւֆիմի, եօգսա պաշգա պիր շէյ մի տիր: Սիզ, պու իւտէ, Էվվէճէ գարարլաշտըրըմը պիր բլան, տիկէր պիր մագսէտ կէօրմէ եօրմուսունուղ:

«Նէ՞ միւլահագա իտիւօրսունուղ, նէ՞ քէշֆ իտիւօրսունուղ, նէ՞ եաթաղաքընը:

«Սիզ տէ պէնիմ կիպի թէհտիտ ալթընտաքընը... Սիզ, սիզ վալիտէ, ագլը պաշընտա օլան պիր ատէմի թիմարխանէեէ աթտըրըպ, ագլընը զայպ իթտիրմիշ սինիլ, Պէն պու մէքրուհ ճինաեէթի պիլմէօրտում: Իսթէմէէրէք, պիլմէէրէք սիզէ իթաաթ իթմէլէ, շէրիքինիլ օլմուշ օլտում:

«Ճէվապ վէ, ին, վալիտէ: Քէշֆ իթտիկիմ վէ պիտուշ պուլունտուղում շու ֆուրթունատան պէնի նա՞ սըլ գուրթարապիլէճէքսինիլ:

Թէրէզ, իշպու սէօղէրի սէօյլէտիկի զէման, տէհշէթ վէ հիտտէթինտէն նաշիլէճէտի ֆէվգէլլաեէ սօլմուշ իտի, վէ էլէրի տէ տիթրէօրտու: Տիկէր թամուշ իտի, վէ էլէրի տէ տիթրէօրտու, հարէքթիինն պիլսպիլթիւն մուգայիրի օլարագ, դաեէթ սօղուգ գանլըլէպ:

— Իսթէտիկինիլ սէօյլէտինիլ մի, տէյի սօրտու:

— Էվվէթ սէօյլէտիմ, ճէվապընըպ պէլէեօրում:

— Իֆատէնիլտէն անլաշըտըլ վէճէլէ, պիլթէհտիտ ալթընտա պուլունուօրում:

— Էվվէթ, լաքին պու թէհտիտին մագսէտի նէ՞ տիր:

— Էլէր մագսէտինի պիլսէ իտիմ, գաթէն թէտապիրի թէտաթիլէեէեէ իթթիլաղ իտէր իտիմ:

— Տիմէք ֆէնալըլըն մէնի իշին պիր շարէ իթթիլաղընա միւգթիլտիր տէյիլսինիլ:

— Շիրտիլ, հալտէ միւգթէտիր տէյիլիմ, ֆագաթ օրուլալը գարընըն իսթէտիկինն անլատըլըմ անտէ, չարէ իթթիլաղընա միւգթէտիր օլաճաղըմ:

— Շիմտի պիզիմ ետրաճաղըմը նէ՞ տիր :

— Հալը իշթիեաթ տա պուլունարագ պէքլէեէ .
ճէեիզ :

— Աճա՛յիպ , փէլաքէթին վուգուինէ՞ մի պէքլէեէ .
ճէեիզ :

— Ֆէլաքէթին վուգուինէ վաղըթ պրադմամագ
իշին , պիր ա՛ն էվվէլ իճապընը իճրա իյլէեէճէեիմ :

— Կասթօն Տօպէրիվ՝ դօնթիսին եանընտա նա՞օըլ
պուլունուեօր :

— Քէնտիսինն օլ պապտէ նագլ իթտիկի հիքեանէ
տօգրու տէյիլ տիր : Մէճնու՛ն՝ մէվգուֆ պուլունուու .
զու թիմարխանէտէն աշըրըմը աքր :

— Պագաթ մատամ Գուրաթիէֆ օ թիմարխանէեի
նա՞օըլ անլամը :

— Իշթէ պուրասը պէնճէ տախի պիր սըրր տըր :

— Կասթօն Տօպէրիվի պ՛նտէն տեըրմագ իւզրէ
գուլլանըլ օլտուղունուդ խայինլը , զատտարլար՝ հէր
հալտէ սիզէ իհանէթ իթմիշ տիրլէր :

— Գապիլ տէյիլ տիր , շիւնքի Էլա՛սընը իթտիկի-
նիզ քիմնէլէր թէշըրի հաեաթ իթմիշէր տիր . եալընըզ
թիմարխանէ միւտիրի հաեաթտա իտէ տէ , աճըն հագ-
ղընտա պուլ եօլտա պիր շիւպէն իթմէք տէ , առէթա
էսէրը ճիննէթ տիր :

— Էօյլէ իտէ , պու իհանէթի քի՞միճրա իթմիշ տիր :
Էօթէնի Տօման՝ պաշընը էյվիլ . դաշարը չաթըմը
վէ ֆիքրի զանէթլէ մէշղուլ պուլունուուլ օլտուղու-
հալտէ , տէրունը օտատա քէմալը հէեէճան իլէ տօ-
լաշըրքէն , պիրտէն պիրէ տուրտու , վէ հէման քէնտի
միւրատընա գարշը օլարսագ , Պէնն պուլ շէյիլտէն հիշ
պիր շէյ անլաեամեօրում , հիշ պիր շէյ քէշֆ իտէմէեօ-

րում՝ տէտի : Թէրէզ տախի , մէյեուսանէ պիր հալիլէ ,

— Տիմէք մա՛շվ օլտուգ , տէյի պէեան իյլէտի :

— Նի՞շին մա՛շվ օլտաճաղըզ : Տօպէրիվ մէճնուն տուր ,
վէ ֆիքրարընա մէյտան վէրիմիշ օլան թիմարխանէտէ
իտէ , նէ՛ սիզին նէ՛ պէնիմ խմիմիզի պիլէն եօգ տուր :
Պինապէրին ալէյիմիզտէ վուգու պուլաճագ իննատա-
թա գարշը , Պու իննատաթ տա պուլունան չախս մէճ-
նուն տուր : իմոխ , պիր մէճնունուն սէօզլու իլէ պի-
զիմ իֆառէմիզտէն հա՞նկընընը ինթիսապ իթմէք լա-
զըմ կէլտիկի՝ էրպապը մուհաքէմէեէ մալիւմ տիւր :
տիմէքլիկիմիզէ միւշքիլաթ եօգ տուր , վէ մէճնուն-
տան իտէ , պիզէ իթիմատ խիլիէճէկի տէրքեար տըր :

— Պագաթ էկէր աշընա մալիք օ՛լուրսա :

— Ազլընա մալիք օլտուղունու իսպաթ իթմէք լա-
զըմ տըր : պու տա գօլայ պիր շէյ տէյիլ տիր : Պուն-
տան գաթինազար , էլպէթթէ օլ վապէլա գատար դօն-
թէս Գուրաթիէֆին նէ խմէտիկինի անլաեաճաղըզ :
Շունա թէէմին օլուն քի , էկէր քէնտիսիլէ պիզիմ ա-
րամըգտա դապա պաշար իտէ , քէնտիսինէ գարշը գուլ-
լանաճագ սիլահարը էլտէ իտէպիլէճէեիմ :

— Վէ օ միւտարիպէնին գուրպանը տա , հէր վա-
գըթքի կիպի Կասթօն Տօպէրիվ օլաճագ տըր , տէյիլ
մի , օ պիշարէ քի , զաթէն պունճա ճէվր ու ճէֆա շէք-
միշ տիր , թէքրար միւզտարըմը մը օլմալը տըր :

— Սի՞զ մի քէնտիսինի աճըեօրսունուգ :

— Էլպէթթէ վէ Էքճան ու տիլ աճըրմա - Քէնտիսի-
նի սէվմիշ օլտուղումու ունուտապիլիթիմիմ : Պէնտէն
աշըրտընըզ , վէ տայիմա հաղգընտա կէօգ եաշարը
տէօքմէքլիկիմէ պէնի մէճպուր իթտիկինիզ էվաաթըն
բէտէրի ֆիքրիմտէն չըգապիլիթիմ :

«Յիւլիանդը էպիէնտիւմ, վէ վազիֆէմ իճապընճա, նամուսլու վէ սատըգ պիր գատըն օլուսլ, գաւալիմին գանը եարէլէրինի տէ սաթիէ պիր թէպէսսիւմ ալթընտա կիզլէտիմ:

«Եիրմի սէնէտէն պէրու երևզիւմէ գալըն պիր նիգապ կէշիրտիմ... Մութլուլու զանն օլունուեօրտում, վէ մութլու տա օլմալը խտիմ, զիրա սաստէթի միւլէմ մէլէ իշին հէր շէյէ մալիք իտիմ, լաքին կէշմիւ զէմանըն խաթըրէլէրի՝ մէսէրէթլէրիմի գէհիրլէմէքտէ վէ կիճէլէրի ույգուսմու րահաթսըզ իթմէքտէ իտիլէր:

«Ահ, իքինճի տէֆա վալիտէ օլտուզումտա, պու խաթըրէլէրի ունութմաք իշին ճէնապը Ալլահա բէք չօգ նիեալ իթտիմ, վէ Րընէէ տիւնեաեա կէթիրտիկիւտէ, իշպու նիեալըմտա մուվաֆիաք օլաճաղըմը մէմուլ խաիեօրտում, լաքին թէէսսիւֆ իտէրիմքի, պու խուսուստա իւմիտիմ պօլա կիթտիւ ճէնապը Հաքգէ՝ նիեալըմը գապուլ պուեուրմատը: Իքինճի տէֆա վալիտէ օլմաքլըղմ՝ պիրինճիսինի տաիմա խաթըրմա կէթիրմէքտէ, վէ Րընէ՝ Բօլինիմի տիւշիւնտիւր մէքտէ իտի:

«Ահ, վալիտէ, վալիտէ, պու շէյլէրին սէպէպի հէք սիզսինիզ, վէ շուրաեը անլեաեամեօրումքի, պիւլէրէք պուեճա Ֆէնալըզը իրթիքեապ իթտիքտէն սօնուրա, իզթիրապը գալպինիզ՝ սիզի նա՞սըլ պէրհաեաթ պրագտը:

Ուային վալիտէ. — (Պիր սուրէթի պարիտէտէ.) Մահգա պու կիւն՝ սիզի գուրթարմաք իշին եաշատըղմա մէնուեում: Պէնիմ սէպէպիմլէ վազը օլան Ֆէնալըգտան տօլաեը նատիմ տէյիլիմ, զիրա օ Ֆէնալըգ՝ սիզի գէնկին, միւհթէրէմ, վէ ումուսմէն հասէտ իտիլէճէք

պիր գատըն հալինէ վազ իթտիւ: Պու կիւն իտէ, կէշմիւ վէ սայթի էպէտիեթտէ մահվ օլմուշ օլան պիր վազըա թէքրար մէյտանա չըգարըլարտգ, սիզին նամուսուզլուղունուգա թէշէպպիւս օլունուեօր: — Միւսթէրիճ օլուն, պէն հաղըրմ, վէ վազթլլէլ մալիք օլտուղում սէպաթ ու ճէսարէթի դայպ իթմէմիշիմտիր: Քիմքի պիզէ թէարրուզ իթմէք իսթէրսէ, պու խասէլէրէ մալիքէ օլտուղումու իսպաթ խտէճէիմ:

«Թէքրար իտէրիմ, սիւքիւնէթի էլտէն պրագմաեըն... վազըթսըզ թէշաշա մահէլլ եօգ տուր: — Գօնթէս Գուրապիէֆ հագգըմըգտա թէհտիտապէր կէօրիւնիւեօր: Թէէմին օլուն, գարըլօընտա պէնիմ կիպի պիր գարը պուլունտուղու հալտէ, անը սիւքիւթէ մէճպուր գըլմաք գապիլ տիր: Իմտի, պիւա վէսպէս պէքլէէին... պէն հէր շէյէ մէսուլում:

— Բէք էյի, պէքլէէէէիմ, լաքին պիր սէօզ... սօն պիր սէօզ տահա սէօյլէմէք խաթէրիմ: Գըղմ հաեաթտա մը տըր:

— Էվլէթ:

— Սահի՛հ մի:

— Սահիճ օլտուղունա եէմին իտէրիմ:

— Մէսո՛ւտ մու տուր:

— Օնտան մէսուտ օլունամաք:

— Քէնտիսինի կէօրմէք խաթէր իտիմ:

— Վատ իտէրիմքի կէօրէպիլէճէքսինիզ:

— Նէ՞ փաղըթ:

— Պէլքի եաղընտա:

— Նի՛շին պիր ան էվլէլ կէօրէմէօրում:

— Թէհլիքէլի պիր թէշէպպիւստէ պուլունմաղտան էվլէլ, մատամ Գուրապիէֆին նէ՛ խաթէտիկինի անլա:

մալընեղ: Պիղէ գարշը մերգումէնին եկտինէ սիւահլար վերմէմէլիեիդ, - Իմօր, հայտէ օտանըզա ալտէթ խօրնի վէ գօրգուեու պէր թարաֆ խօրիս, սապր իլէ պէք-լէեին:

Թէրէգին հիտտէթ ու զազապը պիր արա բէք զի-եատէ խօր, լաքին թապիեաթընըն զաաֆէթի իճա-պընճա, վալիտէսինին իֆատաթը գարշըսընտա պաշը-նը էյիս, մէյեուսէն վէ միւքէտտէրէն օտաարնա չէ-քիւլաի:

Էօթէնի Տօմօն պիր գօլթուգլու իսկէմէտէ օթու-րուս, թէքրար տէրին միւլահաղաթա տալը, Քէն-տիսինի վէ գըզընը թէհտիտ իտէն մուխաթարա հագ-գընտա շիւպհէ օլունամանըս, լաքին պու մուխաթա-րա նէ՞ գապիլտէն օլապիլիր խօր: Մէրգումէ, աիւ-շիւտիւքտէ, մուվադգաթէն անլալըմանեան վէ հալլ իտիլէմէեէն պիր մուամմա գարշըսընտա պուլունուս, «անլաեամաեօրում» տիմէքտէն պաշգա պիր սէօզ պու-լամամագտա խօր:

Յիւվաղը Բօլ կօտէնին վասիեէթինսլն վէ գօնթէս Գուրապիէֆին կէօզ տիքմիշ օլտուղու միլեօնլարտան խապէրտար օլմատըը ճիհէթէ, մուամմայը մէգքիւ-րէեի նա՞սը հալլ իտէպիլիր խօր:

Գօնթէսին հիքեաեէսինտէ զըմնէն իյմա իտիլէն թէհտիտէր՝ նէ՞ շէյէ միւնճիրր օլապիլէճէքլէր խօր:

Շիւպհէսիդ հիշ պիր շէյէ, մատմքի վէրօնիք ժալ-թիէ՝ հագըգէթի հալի կիզլի թութմաեա եէմին իթ-միշ, պու վատընը թութմուշ, վէ Բօզա, բէտէր վէ վալիտէսինին իսիմէրինի պիլտիրմէմիշ խօր:

Մատամ Գուրապիէֆ՝ օ գըզը արաեօրտու իսէ տէ, աճապա նի՞չին արաեօրտու, վէ անը պուլմագտա նէ՞ ֆաիտէսի օլապիլիր խօր:

Իլթէ էօթէնի Տօմօնուն միւլահաղաթ վէ թէֆէք-քիւրաթը՝ հէք պու էտատ միւլթէնի օլուս, անճագ պիր նէթիճէ շըգարաւամաղընտան, վէ գիհնի տէ եօ-րուլտուղունտան, «Պու կիճէ եաթաեըմ, էլպէթթէ պու կիճէնին սապահը տա վար տըր» տիեէրէք, եա-թաղընա եաթաը իսէ տէ, ուեուեամատը:

Իրթէսի կիսն, սապահըն սաաթ տօգուղունտա, իքի քիշի, վինսան տէմիր եօլու մէվգիֆինտէ պիր քիրա արապասընտան աշաղը լնիս, Պրի-Գօնթի-Բօզէր խաթթընա մախուս պիլէթլէր վէրիլէն տաիրէեէ կիր-տիլէր: Մէրգումլարտան պիրի՝ օգուեաշարըմըզըն պիլիսիկի Սաթիւրնէն Բիկօ, ետնի գօնթէս Գուրապիէ-ֆին լըմմիթլէրինի կէօրէն պիր քիմսէ խօր: Պու ա-տէմ, պաշտան աեաղա գատար սիեա՞ էյլիսէ կիեին-միշ վէ պօղաղընա պէեազ զրապաթ պաղլամըշ օլուս, գօլթուղու ալթընտա տալիս սիեա՞ զարագլը, մուգա-վէլաթ մուհարրիլէրինէ մախսուս էնլի պիր ճիգտան պուլունամագտա խօր:

Իշպու գըեաֆէթինտէն վէ գօլթուղու ալթընտաքի ճիգտանտան, քէնտիսինին պիր հաքիմ եալսօտ աուլիեէ

նէզարեթինն մէնսուս պիր մէմուր օլտուղունու զանն իթմէմէք դապիւ տէյիւ իտի, Բէֆիգի իսէ, սագալ-սըզ վէ պըքըսըզ օլան երիզիւնին էթրաֆընտաքի ալարմը սաչ տէմէթլէրինն բազմէն, մէրգուստան զի-եատէ կէնճ կէօրիւնիւեօրտու վէ պէսպէլի կէօզլէրի-նին զաաֆէթինն մէպնի, մալի պիր կէօզլիւքլէ կէօզ-լէրի կիզլէնմիշ իտի:

Պուսուս տա կէռչի հալ ու գըքաֆէթի բէք տիւզ-կիւն իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ հաքիմ սըֆաթըն-տա կէօրիւլմէեիպ, օլտա օլտա, զապթ քեաթիպի օ-լապիլլի իտի: Անըն տա գօլթուղու ալթընտա պիր ճիզտան պուլունմագտա իտի:

Սաթիւրնէն Բիկօ՝ Սիւսի-ան-Պրի գարիեէսի իշին, պիրինճի սընքիտան իքի պիլէթ ալտըտան սօնրա, րէֆիգիյէ պիրիքտէ պիր վազօնա կիրտիլէր: Պու վա-կօնա իսէ, էվէլճէ իքի քիշի կէլմիշ օլմասըյա, պի-զիմ իքի սէյիսաշար՝ էսնար ըհտէ հիշ պիր սէօզ թէաթի լյէմէտիլէր:

Թրէն՝ Սիւսի գարիեէսի մէվգիֆինտէ տուրտու-ղունտա, մէրգուստա աշաղը էնիպ, Սաթիւրնէն, թէ-սաթիւֆ իտիլն պիր եէրլի քիմէեէէ,

— Սիւսիւ, Բօզիէ չիֆթիկիննէ կիթմէք իշին հա՛ն-կը եօլտան երիւրեմէլիեիք, տէյի սիւալ իթտի:

Եէրլի. — Պէն տէ օ թարաֆա կիրտիօրում, իսթէր-սէնիք, պիրլիքտէ կիտէրիք, տէյի ճէվապ վէրտի:

Մէրգուստան թէքլիֆի գապուլ օլունտու, վէ պէօլէճէ իւշիւ պէրապէր խալի երիւրեմէքտէն սօն-րա, միւնասիպ պիր մահէլլատէ ալըլտըլար:

Չէնտ տագըգա սօնրա, մէրգուստա, չիֆթիկին գաբուսունու չալտըլար: Վէրօնիք գաբուսուն աշալ,

հիշ մէմուլ իթմէտիկի պու միւսաֆիրլէրի կէօրիւր կէօրմէզ, շաշըրարաք,

— Սիւսիւլէր, նէ՞ արգու իտիեօրսունուք, տէյի սիւալ իթտի:

Սաթիւրնէն, պարիտ պիր թարգտա,

— Վէրօնիք ժալթիէ իլէ կէօրիւլմէք արգու իտէ-րիմ... օ գատըն սիգմիսինիք, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվէթ, էֆէնտիմ, պէնտէնիզիմ... իշէրի պու-եուրուն:

Իշէրի կիրիլալքտէն վէ գաբու արգատան գաբան-տըգտան սօնրա, Սաթիւրնէն, րէֆիգինն պիր իշա-րէթ իթմէքլէ, մէրգուլմ պիր մասանըն եանընտա օ-թուրտու, վէ ճիզտանըն ալըգ օլտադ մասանըն իւ-զէրինն վազ իթտիքտէն սօնրա, ճէպինտէն պիր միւ-րէքքէպ հօգգասը վէ գալէմ չըգարտը, վէ եազընա պաշլամագ իւզրէ պէքլէտի: Պու արա Վէրօնիք գօրգ-մանա պաշլամագտա իտի: Բիկօ, մէրգուստէն երի-զիւնէ պագարաք,

— Միւհթէրէմ գատըն, պէն հաքիմիմ, վէ միւտ-տաիլ ումուսիլէք թարաֆընտան պուրաեա կէլմիլմ տիր: Մատտէ վէյիմ պիր խուսուսա տալիր օլուպ, գանուն նամընա սիզտէն թալէպ իթտիկիմ մալիւմաթը ալարըլմ հալտէ, մահթէմլէրէ միւրաճաաթ կիպի թախտիշի էջհանը մուճիպ պիր հարէքթիին էօնիւ ա-լընապիլէճէկիլի վատ լյիլէրիմ, տէտի:

Մահթէմ, գանուն վէ հաքիմ քէլիմէլէրի, գաթէն ճահիլ օլան վէ հէր շէյէ թէգ ինանըր թապիւեաթլը պուլունան պիշարէ Վէրօնիքին օլանճա ագլըն տա պաշընտան ալմը օլմասըյա, շաշըրարաք,

— Էմրինիգէ հազըլմ, հաքիմ էֆէնտի, տէտի:

Բիկօ՝ քեաթիպինին եանընտա անագտա տուրա՝ ագ, վերօնիքէ խիթապլէ :

— Գարըմտա օթուրուն, տէտի :

Պիշարէ գաարնճըղազ, հէեէճանընտան նաշի տիղ՝ լէրի դուվլէթտէն քէսիմիշ օլմասըլլա, պիր խսկէմէ իւզէրինէ օթուրտու, եախտտ տահա տողրուտու տու- շիւվէրտի, վէ քէնտիտինին հիւքիւմէլէ նէ իշի օլա- պիլէճէկի հագգընտա տիւշիւնմէեէ պաշլատը :

Սաթիւրնէն. — Միւհթէրէմ գաարն, օլազը մատ- տէլէր իւզէրինէ սիդի խթիճմապ խտէճէեիմ, գապթ քեաթիպլիմտէ ճէվապարընըզ գայտ խտէճէ տիր :

Վէրօնիք. — Լաքին, հաքիմ էֆէնտի, նէ՞ խուսուս- տա պէնի խթիճմապ խտէճէքսինիզ, Ալլահ պիլիբ քի, պէն հիշ պիր շէյ իլէ մագնուն տէյիլիմ :

— Սիդէ մագնունտունուզ տիմէեօրում, հալպու- քի իշէր միւսթէնթիգին հուզուրունա չըգմագ իս- թէմէգանիզ, սուրէթի գաթիեէտէ ճէվապ վէրմէ- լիսինիզ :

— Միսսթէնթիգին հուզուրունա՞մը... Լաքին պէն հիշ պիր շէյ եաքմամըշ օլտուղում հալտէ, միւսթէն- թիգ նիշին պէնի ճէլպ խտէճէ տիր :

— Մահգա շահիտ մագմաքնտա ճէլպ խտիմէնիզ լա- զըմ կէլէճէ տիր, վէ շահիտլէրին մէսուլիեթի իտէ, իէք պիւեիւք տիր : — Չօգ տէֆա շահիտլէր, պիր սա- հիշլիկի կիլլէտիքլէրի իշին թաագիպ խտիմէլլէր, վէ պիզգաթ միւսթէնթիմէր գաատար տիւշարը ճէգա օլ- մուշար տըր :

Պուսարա պիշարէ Վէրօնիքին տիւշէրի եէկտիկէրի- նէ չարմագտա օլտուղունտան, կիւճ իլէ անլաշըլըր պիր թէլէֆիլիւզ իլէ :

— Հաքիմ էֆէնտի, պէնտէնիզ ապա եալան սէօյ- լէմիշ գատըն տէյիլիմ, տէտի :

— Յիլվազը տօղրու սէյլէմէքլէ շէօնրէթ գազան- մըշընըզ, Պինապէրին խալիսանէ ճէվապ վէրէճէկինի- ղէ կմին օլտուղումտան, սիդէ կէլաիմ, Պու խուսուս- տա տօղրու սէյլէմէք իտէ, վազիֆէնիզտէն օլտուգ- տան պաշգա, մէնֆաաթընըղ տալի պէյլէ իճապ իթտիրի :

— Հաքիմ էֆէնտի, հէր նէ սիւալ խտէրօնիզ, պիլտիկիմի տօղրու սուրէթտէ սէյլէեէճէկիմէ թէճէմին օլուն :

— Պաշլաեօրում... գապթ քեաթիպի էֆէնտի, գայտ ու գապթա հազըր օլուն... Վէ՞րօնիք ժալթիէ, նէ՞ գատար վագըթտան պէրու Սիւսի գարիեէսինտէ իգամէթ խտիեօրսունուզ :

— Չաթէն պու գարիեէտէ տաղմուշում, վէ հէր վագըթ պուրատա եաշամըշմ տըր :

— Նէ՞ գատար ղէմանտան պէրու Մատու ֆամիլ- եաարնըն խըզմէթինտէ պուրունուեօրսունուզ :

— Չիֆթլիկէ լիրտիկիմ ղէման օն պէշ եաշընտա խտիմ, շիմօի տէ ալթմըշ իքի եաշընտաեքմ :

— Տիմէ 1867 տէ Բօզիէ չիֆթլիկինտէ պուրու- նուեօրտունուզ :

— Էյվէթ, հաքիմ էֆէնտի :

— Սատագաթ վէ ուպուտիեէթինիզլէ տէ, ֆամիլ- եանըն, խըզմէթճիսի օլմագտան ղիեատէ պիր տօսթու- աատ օլունմուշունուզ տուր :

— Սէվիլիւ էֆէնտիլէրիմ՝ քէնտիլէրինի նէ՞ տէ- րէճէ սէվտիկիմի պիլտիւլէլէրինտէն, ֆիլվազը հագ- ցըմտա բէք ղիեատէ սօսթլուգ վէ հիւրմէթ կէօսթէր-

միշտ տիր, վէ պու խուսուստա նէ՝ մէրթէպէ մին-
նէթտար վէ միւթէչէքքիւր օլտուղումա տա ճէնապը
Ալլահ շահիտ տիր:

Իշպու խաթըրէյէրտէն հասըլ օլան թէէսսիւրլէ,
Վէրօնիքին կէօղլէրի եաշարտը, վէ շախսը մէրգոււմ
տախի,

— Էֆէնտիլէրինիդին սիգէ էմիլյէթի քեամիլլէրի
վար իմիշ, տէտի:

— Հաքիմ էֆէնտի, պէնտէնիդտէ օ էմիլյէթի
քեամիլլէնէ լաեղգ պուլունմադտա իտիմ:

— Պիլիեօրոււմ, հաթթա սիգտէն հիշ պիր շէյ կիզ-
լէմէտիքլէրինի տէ թահգըգ իթտիմ:

Վէրօնիք, պու սօն սէօղլու իշիթտիկինտէ, տիթ-
րէտի:

Րիկօնուն քեաթիպի, իֆաաաթը վազըաեը եազ-
տըղը սըրաաա, մափի կէօղլիւկիւնիւն ալթընտան Վէ-
րօնիքի թէտգիզ իթմէքտէ օլմասըյա, մէգպուրէնին
տիթրէտիկինի կէօրիւպ, տօտադլարընտա թէպէսսիւմ
հասըլ օլտու:

Րիկօ՝ ճէպ տէֆթէրինին միւնտէրիճաթընը կէօզ-
տէն կէշիրտի, եախօտ կէօզտէն կէշիրիեօր կիպի կէօ-
րիւնտիւ: Պատէհու քէլամա տէվամլէ,

— Էլպէթթէ 1867 սէնէսինի խաթըրլահօրսուսուղ,
տէյի սօրտու:

— Սէվկիւլիւ մատամըմըն գէվճի օլան պիշարէ է-
ֆէնտիմ օ սէնէ թէրքի հաեաթ իթմիշ օլտուղուն-
տան, սէնէյի մէքքիւրէեի պէն հիշ ունուտապիլի՞ր-
միեիմ:

— Գուվզէնի հաֆըզանըդտա գալմասը լազըմ կէ-
լէն պաշըճա հատիսէ եալընըղ պու օլմամալը տըր:

Վէրօնիք. — (Պիր միւտտէթ թէրէտաիւտտէն սօն-
րա.) Տիկէր հիշ պիր շէյ խաթըրլամահօրոււմ:

— Էյի տիւշիւնիւն:

Իհթիեար պէպլէմէ, սիւքիւթ իւզըն տուրուպ,
տիւշիւնիւեօր կիպի կէօրիւնտիւ, լաքին հազըգէթտէ
քէնտի քէնտիեէ,

— Աճապա պու հաքիմ իշի նէրէեէ գատար կէօ-
թիւրէճէք տիր, ատէթա գօրգուեօրոււմ, տէտի:

Սաթիւրնէն, կէօղլէրինի մէրգոււմէ իւղէրինէ ալթֆ
իթմիշ օլտուղու հալտէ, պիր աղ սօնրա,

— խաթըրլամահօրմուսուսուղ, տէյի սօրտու:

— խալը:

— Հալպու քի անլամադ իսթէտիկիմ վուգուաթ օլ
գատար մուհիմ տիր քի, ունութմուշ օլմադըղընը
գապիլ տէյիլ տիր... Հէր նէ հալ իսէ, պէն սիգին
գուվզէյի հաֆըզանըդա եարտըմ իտէիմ: 1867 տէ
Րօղիէ չիֆթիլիկինէ պիր գըղ չօճուղու գապուլ օլուն-
մամըլ մը տըր:

Պէ տէֆա Վէրօնիք՝ մատտէ Րօզա տայիր օլտու-
ղունու անլահարադ, լէհճէսի ֆէվզէլատէ սօլտու,
լաքին հիւքիւմէթին՝ Րօզ իւն իշիթալ իթմիսինէ նէ՞
սէպէպ օլապիլիւր իտի:

Վէրօնիք, քէնտի քէնտիեէ, «Հէր նէ եարաալար վէ
հէր նէ սէյլէսէլէր, աղըմուտան թէհլիքէլի պիր սէօզ
ալամահաճադ տըրլար» տէտի:

Սաթիւրնէն. — (Սէրթիլքէ.) Սիւալիմէ ճէվապ վէ-
րին, տէյի պէեան իլլէտի:

— Լաքին, հաքիմ էֆէնտի, պանա պու սիւալի
արղ իթմէքտէ նէ՞ սէպէպ վար տըր:

— Զիւնքի աաալէթ պիլմէք իսթէեօր, Պունտան

գաթինազար հարէքէթի վազըամըզ՝ ժան Մատուռնուն էօյէ էվլանը պուլունան մատմագէլ Բօզ հազգընտա խայըրը տըր :

— Բօզ հազգընտա խայըրը մը տըր :

— Էվլէթ ... պիր ազտան պու խուսուսու սիւզ տէ անլաթըրմ ... 0 գըզ՝ պու էվէ հա՞նկը այ տուխուլ իթմիշ տիր :

— Նոյեմբեր այընտա , էֆէնտիմ :

Վէրօնիքին պու թարիխի կիլլէմէեէ հիշ պիր սէ-պէպի օլմատըղը կիպի , կիլլէմէք իսթէսէ տէ , կիլլէ-մէսի գապիլ տէյիլ խտի :

Բիկօ . - Նոյեմբեր այընտա օլտուղունու պիլիեօ-րուզ , աօրլ թարիխին անլամագ իսթէեօրուզ :

— Սէֆիլիլի էֆէնտիմին վէֆաթ իթտիկի կիճէ տուխուլ իթտի :

Օլ անէ տէկին դապթ քեաթիպի սիւքիլթ իւզրէ պուլունմագտա իքէն , պիրտէն պիրէ իֆատէեէ ա-ղազէ :

— Նոյեմբերին 16 նճը կիճէսի , տէյի մուգապէլէ իյլէտի :

Վէրօնիք , մէրգումա տօղրու տէօնիլպ պազարապ ,

— Էվլէթ , տօղրու տուր . ֆազաթ օիլպ պու խու-տուսու պիլտիկինիք թագարտէ , պանա նի՞չին սօ-րուեօրոտունուզ , տէյի պէեան իյլէտի :

Սաթիւրնէն . - Բեաթիպ էֆէնտի , իշպու թարիխ-էր տօղրու օլտուղունտան , գայտ իտէպիլիւրսինիլ : (Պատէհու Վէրօնիքի խիթապէն) Պինաէն ալէյ՜ , մատ-մագէլ Բօզ՝ ժան Մատուռնուն գըզը տէյիլ տիր :

Վէրօնիք . - (Պիլա թէրէտուիւտ) Սայր , միւսիւ . վէ կէրճի պու սըրր շիմտիեէ գատար կիլլի թուլթուլ-

մուշ իսէ տէ , սըրր օլմագտան չըգմըլ տըր , եախօտ չըգմագ իւզրէ տիր , զիրա մատմագէլ Բօզ եագըն վա-գըթտա էվլէնէճէք օլտուղունտան , քեաղըտարընը ի-րաեէ իթմէսի լազըմ կէլէճէք տիր , վէ մէմէքէթիմի-զին պէլէտիեէ միւտիրի թարաֆընտան , վէ Տիւպրէօյլ նամ րա՛հիպ իլէ Գարօն նամ շախսըն վէ պէնիմ թա-րաֆըմըզտան իմզտ խտիլմիլ օլան դապթ վարագասըն-տան պաշգա էվրագը պուլունմատըղընտան , հագըգէ-թի հալին ումումէն անլաշրաճաղը տէրքեար տըր :

— Մէղքիւր դապթ վարագասընը իմզա իթմիշ օ-լանլար հաեաթտա մը տըրլար :

— Սայր , հաքիմ էֆէնտի , անլըր թէրքի հաեաթ իթմիլէր տիր , եալընըզ պէն հաեաթտաեմ :

— Մատմագէլ Բօզ քէնտի վազիեէթի հագըգէեէսի-նի պիլմէմէլի տիր :

— Սայր , պիլիւր :

— Չօղտան պէրի՞մի պիլիւր :

— Պիր դաշ կիւնտէն պէրի :

— Պու վազիկէթտէն խապէրտար օլան՝ եալընըզ օ վէ սի՛ղմիսինիլ :

Վէրօնիքին սիւսաշնտա մուվագգաթ պիր թէրէտ-տիւտ էսէրի հա՛ւըլ օլտու իսէ տէ , հագըգէթի հալի կիլլէմէեէ հիշ պիր չարէսի պուլունմատըղը կիպի , իխ-թիեարը սիւքիլթի էշին իթմիշ օլտուղու եէմին տախի պուլա տօյլր տէյիլ խտի : Պինապէրին ճէվապա ա-ղազէ :

— Բէյֆիեէթի՛ Մ . տը Լօրպագըն ֆամիլեաօը տախի պիլիւր , տէյի պէեան իյլէտի :

Սախթէ հաքիմին քեաթիպի . - վայ , Լօրպագ ֆա-միլեաօը քէյֆիեէթտէն խապէրտար մը տըր ... - տէ-

տի, լաքին հաքիմին մանկատար պիր սլադըշը իւղէրինէ սէօղլունիւ իլէրի կէօթիւրմէտի, վէ Սաթիւրնէն՝

— Էվվէթ, օ ճիհէթ պիղճէ տէ մալիւմտիւր · հաթթա մատաղէլին՝ Մ · տը Լօրպադընն օղլու իլէ էվլէնէճէք օլտուղունտան տա խապէրիմիզ վար տըր, տէյի պէնան իյլէտի:

Վէրօնիք, թէաճճիւպ վէ հայրէթլէ,

— Պու առէմ հէր շէյի օլիլիւօր, տէյի տիւշիւնտիւ:

Բիկօ · Պիր աղ էվվէլ սէօլլէտիկինիզ զապթ վարազասընտա նէ՝ եազըլմըշ տըր:

— Պիր գաշ ալլըգ պիր գըղ չօճուղունուն, 1867 սէնէսի նոյեմբերինին 16 նըք կիճէսի, Սիւսի իլէ Պուսսի-Սէն-Լէօէր եօլու իւղէրինտէ պուլունմուշ օլտուղու իշար գըլընմըշ տըր:

— Վէ մատամ Մատունուն տա անը քէնտի գըղը մագամընտա գապուլ իթտիկի պիլտիրիմիշ տիր... Պուշլար քեաֆիթէթէն օլիդ՝ մալիւմ տիւր:

— Օ հալտէ, հաքիմ էֆէնտի, պէնտէնիղտէն անլամագ իսթէտիկինիզ նէ՝ տիր:

— Օ կէնճ գըղըն իսմինի անլամագ իսթէրիզ:

— Իսմի՝ Բօզ աուր:

— Պու քէնտինին վաֆիթիզ իսմի տէյիլ տիր, պէն սիղտէն, վաֆիթիզ իսմինի, հաքըգի իսմինի սօրուօրում · հախօտ էկէր իսթէրտէնիզ, վալիտէսինին իսմինի սէօլլէսին:

Պու տէֆաքի թէարբում գ՝ տօղրուտան տօղրու վուգու պուլտուղունտան, Վէրօնիք,

— Հաքիմ էֆէնտի, վալիտէսինին իսմինի պիլմէեօրում... հէմտէ նա՞սըլ պիլէ օլիլիւրիմ, տէտի:

Սաթիւրնէն Բիկօ՝ թէրս պիր չէհրէ քէսպ իաէրէք, վէ դաշլարը չաթըլարագ:

— Միւհէթէրէմ գատըն, քէնտինիզի սագընն, վէ հագընըզտա մուխաթարալը օլապիլէն պիր մէսլէքտէն կէրի տուրուն: Մալիւմաթը միւքէմէլէ թահսիլ իթմիշ օլտուղումու կէօրիւեօրսունուզ: Սիզի իսթիճվապ իթմէլիկիմ, սիղտէն մալիւմաթ ալմագ իչինն օլմաեղպ, պէնճէ մալիւմ օլան վագըալարը՝ ճէվապարընըզ իլէ թէտգիգ իթմէք իչին տիր: Շիմտիէ գալին խալիսէթլէ մուսամէլէ իթտինիզ, պունտան պէօլլէ տէ պու խալիսէթտէ պէրտէվամ օլմանըզ իսթար իտէրիմ: Գանունն՝ եալան շահիալէրի վէ պիլտիքէրի մալիւմաթը ատալէթէ թէպիլիզ իթմէէնէլէրի թէտիւպ իտէր: Պուրասընը խաթըրընըզտան չըգարմանն, տէտի:

Վէրօնիք · (Տիթրէէրէք) · Յագաթ հաքիմ էֆէնտի, Բօզ՝ պուլունմուշ պիր գըղ օլտուղու հալտէ, էպէվլլյնինին իսմինի քիմաէ պիլէմէզ:

— Թէրէտտիւալէրինիզին սէպէպինի անլաեօրում, Սիզ, ճէմլյնէթի իճթիմալիէտէ օլտուգճա պիր մէվգիսի վէ սէրվիթի օլան վէ միւթէէհիւլէ օլմասըլա տիկէր էվաալարը պուլունտան գըղըն վալիտէսինի թէհիլէլի պիր վազիլէթէ իլգա իթմէքտէն գօրգուեօրսունուզ:

Մանկատար սուրէթտէ թէլէֆիլիւզ օլունան պու

քէլիմէլէրտէն ինթիեար պէսլէմէ սարսըլտը վէ լէհճէ-
սիննն սօլիւսնլուղու տահա գիւտտէ արթտը: Պու
ճիւմլէ իլէ ճէվապտան թէքար Գաշընմաւա չալը-
շարաք:

— Յագաթ էֆէնտիմ, քիմաէն պահա իթտիկինիզի
պիլմէ եօրում, տէտի:

Բիկօ. — (Բարմաղընը թէհտիտաժլը սուրէթտէ մէր-
գումէնէ ուզաթորագ.) Թէհլիքէնի պիլը թարիգէ սա-
լիք օլու եօրսունուգ, էօյլէ պիլը թարիգէ քի. պուսուն
մուգիլըր նէթիճէլէրի՝ եալընըզ սիզէ տէյլլէ, նամուս
վէ իթիպարընը մուհաֆաղաւա պօրճլու օլտուղունուգ
քիմաէնէ տախի ալիտ սիլը:

Իզլիիրապ վէ էնտիլէի աղիմէնէ տիւշար օլմուշ օ-
լան սիշարէ քէօյլիւ Գարընըն անլընտան աշաղը թէր
տահէլէրի տիւշմէքտէ իտի: Սաթիլընէ իֆաաաթընա
շու նօլտա տէվամ իլլէտի:

— Էկէր պիւքիւթիւնիւզտէ տէվամ իտէրոնիւզ, սի-
զի հուզուրը մահքէմլէն ճէլպէ մէհպուր օլաճաղըմ: Օ
հալտէ էհլի մէրաք վէ պէտիւահ պիլը ճէմլէնէթ մու-
վաճճէհէսինտէ, շիմտի պիլտիլըմք իսթէմէտիկինիզ իսմի
պիլտիլքէճէքսինիզ: Պուսունուշ օլան պու շօճուղուն
ասընը անլամաք իսթէ եօրուգ, վէ պու տա անըն մի-
ֆաաթը իշին տիր: Էկէր հագըգէթի հալի պէեան ի
տէրտէնիզ, սիզի թէէմլին իտէրիմքի, սըրըրընըզ պիլտէ
գալաճապ տըր: Իմտի տիւշիւնիւն, վէ իֆիմճի տէֆա
արը իթտիկիմ շու սիւալէ ճէվապ վէրին: Բօզ Մա-
տու թէմիլէն օլունան կէնճ գըզըն վալիտէսինն իս-
մի նէ՞ տիր: Պիլիեօրմուսունուգ:

Պիշարէ վէրօնիք օլանէ տէկին հէր քէստէն կիլլի
սագլաաղը սըրընն պու տէֆա քէնտի թարաֆընտան

իշաա դըլընտճաղընը տիւշիւնտիւքճէ, աճընաճադ
պիլը հալտէ պուսունու եօրտու: Հէր նէ հալ իտէ, մէր-
գումէ, արթըք քէթմի էսրարա միւգթէտիր օլամա-
եարաք, քէսիք պիլը սէտա իլէ,

— Էլվէթ, հաքիմ էֆէնտի, տէյի պէեան իլլէտի:

— Էօյլէ իտէ, իսմինն պիլտիրին:

— Յագաթ պու իսմի իշաա իթմէնէճէկիմէ հաղրէ-
թի իսա իւզէրինէ: Եէմլին իթտիմ:

— Բէք էյի, պէն պիլտիրէնիմ: Օ վալիտէ պու
իւնէքի կիւն մատամ Լօրպագ թէմիլէն օլունուր,
տէյլլէ մի:

Բէօյլիւ Գարը՝ րէֆը սէտա իլէ: Եիւզիւնիւ իքի
էլլէրիլլէ կիլլէտի: Սաթիլէ հաքիմ վէ քեաթիպ պիլը-
պիրինէ պագըշտըլտը:

Վէրօնիքին նիտտը՝ իգրտը մանէտսընտա իտի:

Բիկօ. — Կէօրիւ եօրսունուգքի, ալաղընըզ մալիւ-
մաթ տօղրու տուր:

Վէրօնիք. — (Կէօզլէրի եաշարտըագ.) Պունու սիզէ
քիմ իտապէր վէրտի: Եալընըզ պէնիմ պիլմէքտէ օլ-
տուղումու դանն իթտիկիմ պու սըրըրտան նա՞սըլ իս-
պէրտար օլտունուգ:

— Պուրաաը պիլքճէ էհէմիլէթտէն արի տիր:

— Լաքին վալիտէսինն, վալիտէսինն գօրգաճաք
պիլը սէպէպի եօք տուր, տէյլլէ մի: Սիզէ Եէմլին իտէ-
րիմքի օ գատըն, էվաաընըն թէրք օլունմաղնտա
քիւլլիէն պիսուշ տուր: հաթթա Բօզ՝ քէնտի դըզը
օլտուղունու տա պիլմէզ... Հէր շէյի եարան անըն վա-
լիտէսի տիր... Բօզումուն, օ սէվիլիւ էվաաընըն
տա գօրգաճաք պիլը սէպէպի օլմաաղընը պէեան
իտիեօրտունուգ: Միւլահապա իտին քի, վալիտէսի էվ-

լի տիր, վէ էկէր գէմձի մաէթթէսսիւֆ վուգուաթտան խապէրտար օլուր իսէ, Բօգու թարտ իտէր: — Նէ՛ ֆէ-լաքէթ... գէվալլը գըզճըղազ Բընէեի սէվէր... պէջ-լէ պիր ֆէլաքէթ վուգուինտէ թէրքի հաեաթ խտէճէ-կի շիւպէնիզ տիր:

Վէրօնիք պու արա դաեէթլէ մէյեուս կէօրիւնիւ-եօրտու: Սաթիւրնէն մէրգուամ խիթապլէ,

— Միւսթէրիհ օլուն, միւհթէրէմ գատըն, սիզին խալիսէթինիզ, գըզը վէ վալիտէսինի մուճիպի թէէս-սիւֆ պիր ըէգալէթտէն գուրթարաճազ տըր, ֆագաթ պիր շարթ իլէ:

— Նէ՞ շարթ իլէ: Պիլմիշ օլուն քի հագըգէթին ան-լաշլմաստ յլա վուգուի մուհագագ օլան ֆէնալըզլա-րըն էօնիւնիւ ալմազ իշին հէր շէյէ հագըրըմ:

— Պէյնիմիզտէ վուգու պուլան միւքեալմէ հագ-գընտա գաթիէն իսթիեարը սիւքիւթ իթմէլիսիմիզ:

— Ա՛ճայիպ, մատամ տը Լօրպազ իլէ Բօզ՝ վու-գուաթտան խապէրտա օլմամալը տըրլար:

— Խայր, հիչ օլմագաս սիզին աղզընըդտան պիր շէյ իշիթմէմէլի տիրլէր: Շաեէտ տիհանընըդտան միւնա-սիպէթսիզ պիր սէօզ չըգաըրըտանըզ, նէթիճէլէրինտէն տօլաթ մէսուլուունըզ, — իգթիզա իտէրսէ, մատաղէլ Բօլին Տօպէրիվէ պիւեիւք պիր սէրվէթ թէմին իթ-մէք իւղրէ, սիզին շահատէթիինիզէ միւրաճաաթ իտէ-ճէեիմ:

Վէրօնիք. — (Հայրէթլէ.) Վա՛յ, սիզ օ իսմի տէ՞մի պիլիեօրտունուզ:

Բիւիօ. — Պէն հէր շէյի պիլիթիմ, հէր նէ իսէ, միւ-քեալմէեի վագըամըզ հագգընտա իսթիեարը սիւքիւթ իտէճէկինիզ տայիր եէմին խոին, էկէր արամըդտա

կէչէն սէօզլէրի մատամ տը Լօրպազ եալօտ մատմա-ղէլ Բօզ խապէր ալըրլար իսէ, իքիսի տէ մահվ օլա-ճապար տըր:

Վէրօնիք. (Տէհչէթլէ.) Մա՛հվ մը օլաճապար տըր, — էվվէթ, գաթիէն մահվ օլաճապար տըր: Պու սէպէպէ եէմին իթմէնիզի իսթար վէ թէէթտ իտէ-րիմ:

— Ա՛հ, էվվէթ, էվվէթ, եէմին իտէրիմ:

— Բէք էյի:

Պու արա գապթ քեաթիպի սէօզէ գարըշարազ:

— Պիր ազ էվվէլ պու միւհթէրէմ գատըն՝ մատամ տը Լօրպազըն, էվլատընըն թէրքինտէն տօլաեը գա-պահաթլը օլմատըղընը, վէ հաթթա Բօգուն՝ քէնտի գըզը իտուկինի տէ պիլմէտիինի սէյլէտի... Պու ի-ֆաթէսի միւհթաճը իյզահ տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Վէրօնիք. — էֆէնտիմ, պունու անլամագտա միւշ-քիլաթ եօզ տուր: Մատամ տը Լօրպազ, Բօգիէ շիֆթ-լիկինէ գապուլ օլունմուշ օլան գըզըն՝ քէնտի էվլատը օլտուղունտան ասլա խապէրտար օլմալը տըր, վէ հաթթա անը, սէվկիւլլը մատամմ ժան Մատունուն ասլը քէրիմէսի տիր զաննընտա պուլունմուշ տուր:

— Էօյլէ օլտուղունա է՞մինմիսինիզ:

— Էվվէթ, հաքիմ էֆէնտի:

— Իմտի, Բօլին Տօպէրիվին, Բօգիէ շիֆթլէկինէ նասլը կէթրիլիկինի հիքեաեէ իտին:

Վէրօնիք՝ իսթէնիլէն հիքեաեէեի իթտի, վէ իշպու հիքեաեէեի իքմալ իթտիկինտէ, գապթ քեա-թիպի:

— Բահիպ Տիւպրէյլ իլէ քէնտիսինին վէ Գարօն նամ շախըն իմզալամըշ օլտուգլարը գապթ վարագա-

սը՝ պուս միւհթէրէմ գաւառներն եւ տինտէ օլմագ կէրէք տիր, աէտի:

Վէրօնիք. — Յիւվագը պէնտէ տիր:

Սաթիւրնէն. — Իշպուս գապթ վարադասը հազգընտա քէսպի վուզուք իթմէլիւնիմ: Իմտի անը պանա վէրին:

Վէրօնիք, մուխալիֆիթէ իշթիտարը գալմամը օլուզուկնտան, պիր տօլապա եագլաշըպ, եւ տինտէքի անտաթարլարտան պիրի իլէ պու տօլապը աշտը, վէ պուկնտան, մալիւմիւմիւզ օլան վէ վէֆաթընտան էվ վէ Տիւպրէօյլ բահիպ թարաֆընտան մէրգումէէէ վէ րիլմիշ պուլուկնան գապթ վարադասընը չըգարտը: Սաթիւրնէն՝ մահֆադասը տէրուկնտէն վարադայը մէզ քիւրէէի չըգարտը, միւնտէրիճաթընը օգուտու: քեաթիպի տէ, քէնտիսինն ումուզու իւզէրինտէն էյիլէրէք, միւնտէրիճաթը վագըսեք գրաաթ, վէ խիթա մընտա, եամաշ սէտա իլէ:

— Պու գապթ վարադասը պանա լաղըմ տըր, տէյի պէնտէ իյլէտի:

Սաթիւրնէն հաքիմ, պաշընը օալլաաը, վէ Վէրօնիքէ իթթազէն:

— Շիւպէսիզ մաւմազէլ Բօղ՝ քէնտի իզտիվմանընն իլանը իշին պու գապթ վարադասընը գօւլլանա մաղ, Բէնտիսինտէ տիլէր պիր քեագըտ վա՞ր մը տըր, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ, էֆէնտիմ:

— Օ քեաղըա նէ՞ տիր:

— Օ քեաղըա՝ Սիւսի պէլէտիէէ միւտիրի թարաֆընտան վէրիլմիշ օլուզ, միւնտէրիճաթը՝ քէնտիսինն, ֆիլան թարթիտէ, ֆիլան մահէլլաէ, Տիւպրէօյլ րա:

հիպ իլէ Գարօն վէ պէնտիմ թարաֆըմզտան պուլուկնուզուկնու միւպէյիսն տիր: Պու քեաղըաը իքի կիւն էվվէլ պէն Բօղա թէսլիմ իթտիմ:

— Օ հալաէ պու գապթ վարադասը պէնտէ գալմալը տըր:

Վէրօնիք. — (Իշպարը հայրէթլէ.) Սիւպէ՞ մի գալմալը տըր:

— Էվվէթ, շիւնքի կէնճ գըղըն տսլընը անապ պու քեաղըա իսպաթ, վէ պիր աղ էվվէլ սէօյլէտիկիմ պիւերիք սէրվէթէ քէնտիսինն միւթէսարըրըք գըլապիլիւ: Ղալպ օլուր տէյի գօրգմանըն. էմիյեթլի մահէլլաէ օլուզուկնա թէէմին օլու:

Բիկօ, պէօյլէնէ գապթ վարադասընը թէքար մահֆադասընա վաղ իթտի, վէ մահֆադան տոմ հիւտանընտ գօյտու: Վէրօնիք, ռիւթիւթէ մէրգումէ պագաղըն սըրտոտ, Բիկօ:

— Միւհթէրէմ գաւառն, իալիօթիթիլէ թէնէքիւր, վէ հէրէեան իտէն միւքեպէմէմիլի ֆաշ իթմէէէնէ կիւիլի մէմուլ իտէրիմ: Պու պագաթէ եէմին իթմիշ օլուզուկնուզու ունաթմանըն, տէտի:

— Հաքիմ էֆէլիտի, վաաըմըն վէ եէմինիսին խիլաֆընտա պուլուկնա մահաճաղըմա էմին օլու:

Պապթ քեաթիպի, միւրէքէպ հօգգասընը գաւաաղըն կիլի հիլտանընը տա գօլթուզու ալթընտալլա:

Սաթիւրնէն. — Միւհթէրէմ գաւառն, պիզ կիտիւրուզ, վէ սիլի թէէմին իաէրիմքի, սէվտիկիլիկ կէնճ գըղ՝ զէնկէն վէ ալաթիեա օլաճապ տըր: Շիմտիլիք իլլուհա ըմաւրաաղ, միւհթէրէմ գաւառն:

Պու սէօյլէրաէն սօնրա, Սաթիւրնէն վէ քեաթի-

պի՛ն Վէրօնիքի քէմալը հայրէթ իշխնտէ պրաքարադ տիշարը չըգտըլար՝ Մէրգուճար, հոն պէ հանս սիւքիթիէ երւրիւեիւպ, խալի պիր մահէլլէ՛ վնարը օլ տուգլարընտա տուրտուլար, վէ տաթիէ հաքիմ, րէֆիգինէ խիթապլէ,

— Էյ մատամ գօնթէյս, խօշնուտ գաղտընըզ մը, տէյի սիւալ իթտի:

Թէպտիլ գըրաֆէթինին վէ մալլի կէօզլիւկիւնիւն ալթընտա էլըլէթիէ գարիունը քիրամըմըզնա թանըլմըչ օլան մատամ Գուրապիէֆ կիւլէրէք:

— Մէմուրիւէթինիգի միւքէմէլէն ինրա իթտինիգ, վէ էկէրջի հազգընըզտա ատրիանէ մուամէլէ խալիլրսէ, մէմուրիւէթինիգտէ թէրազգը պուլմանըզ թապիի տիր, Պիլմէք իսթէտիկիմի պլիլրիմ արաշտըրտըլըմ իսպալթը իսթիհսալ իթտիմ, վէ սաեէնիգտէ, հալը հազըրա հաքիմ օլտում, տէյի ճէվապ վերտի:

Մուախարէն եօլլարընա տէվամէլ, պիր սաաթ սօնրա Բարիսէ ալտէթ իթտիլէր Գօնթէյս՝ Վէրօնիքի պլիլիզֆալ ալտըզլարը գալթ վարադասընը համիլէն տարիւթսինէ մուվասըլիլ իլլէտի, վէ Ֆէրտապը կիւն, էօյլէտէն իքի ստաթ սօնրա, Լինէ սօզաղընտա Մ աը Լօրպազըն խանէսի էօնիւնտէ պիր արապա տուրուօլ, պու արապատան մատամ Գուրապիէֆ աշաղը էնտի, վէ քէնտիսինէ իսթիգսալէ կէլէն խըզմէթճիեէ,

— Մատամ Էօթէնի Տօմօն իշին կէլտիմ. գարթըմը քէնտիսինէ վէրին, վէ պէնի գապուլ իտիպ իտէմէեէ՝ ճէկինի սօրուն, տէտի:

Խըզմէթճի, գօնթէյսի սալօնա կիրտիրիպ, քէնտիսի մատամ Էօթէնի Տօմօնուն նէգտինէ չըգտը:

Օլ էսնատէ վալտէ վէ քէրիսի պիրլիքտէ պուլու:

նուպ, երինէ աշվալը մազիեէտէն պահս իթմէքտէ, վէ գօնթէյսին անլարըլաճաեան թէհտալէրի նէրէտէ գաւարալ գըլաճաղընը տիւլիւնմէքտէ խոլիլէր, Թամօ արախըզմէթճի պուսլարըն նէգտինէ տուխուլ իլլէ, գօնթէյսին գարթընը, պիր թէրսի իշինտէ մատամ Տօմօնա թադաթիմ իլլէտի:

Մատամ Տօմօն սարսըլտը, վէ մէզքիւր գարթը թէրէյէ վերմէսինտէ, անըն տաթի լէհճէսի սօլտու:

Խըզմէթճի. — Մատամ՝ միւստֆիլի գապուլ պուեուրաճադ մը տըր:

Էօթէնի. — Էյվէթ, մատամ Գուրապիէֆի պուրաեա պուեուրթաուրուն:

Խըզմէթքեարըն կիթմէսինի միւթէագըպ, Թէրէյ,

— Գօրգուեօրում, աէտի:

— Սիւքիւնէթի էլտէն պրադմանըն:

— Լաքին պու դատըն նէ խթէեօր:

— Նէ՛ իսթէտիկինի պիր աղտան օնլաեաճաղըզ, Շիմտի սէն պէնիմ թուալէթ օտառա կիթ օրատան, վազը օլաճադ աէօզլէրի թէհամիլլէ տինիէեէպլիլրսին:

Թէրէյ վալիտէսինէ իթաաթլա, մատամ Գուրապիէֆին կէլմէսինտէն էվմէլ չէքիլտի, վէ գօնթէյսին իշէրի կիրէճէկի էօնատէ, Էօթէնի, կիւլիւմաէեէրէք պիր գաշ աալթմ ալլապ,

— Ապիգէմ մատամ, պիլի իքի գաթ եօզարը չըգարթմաեա մէճպուրիւնէթիմսլն օլօլտըն աֆվընըզը րէճա իտէրիմ. ախիլէն տիւշար օլտուղում գազանըն սադաթլըզը կէրջի քէպիլի Խիթգաթ իթմիլ իտէտէ, երինէ իզթիրապտան խալի տէյիլիմ, վէ տաճաղմտա, տաթիլմաէն տիւշարը չըգադըլըզ մէն իթմիլ տիր, Պիւնապլրին պէնիմ կիպի մաճպուսէեի զիեարէթէ հիմմէ:

Թինիդ մոսճիպի Թէչէքքիւր աիւր: Իմտի, մատամ,
ՅԹՈՐՈՒՆ տա կէօրիւլէլիմ, զիրա կէօրիւլճնէք բէք
չօդ մատոնէլէրիմիդ օլմալը տըր, տէտի:

Յօնթէս տախի, Էօթէնի կիպի Նաղիբեանէ պիր
թէպէսսիմիէ,

— Ծիւղաղը, աղիղւմ մատամ, մոռնիւմ վէ միւս-
թաճէլ մատտէլէր իւ զէրոնէ կէօրիւնէնէրիզ, Սիդոնն
պիւր չէյ թէմիննի իտէնէնէրմ, տէյի պէհան իյլտի:

— Սի՛ղմի մատամբ, էկէր սիգին իշին ֆայիտէլի տիր
խըզմէթ տէ պուլունտպիլիբսէմ, քէնտիմի պախթ-իեար
աւոտ իտէրիմ:

— Պէնտէնիզ տէ իշպու թէ էմինաթընքդա մէմուհու մի

— Լաքին մատտէ նէ՞եէ տալիր տիր :

— Օղոււնա տայիր տիր:

Էօթէնի Տօմօն պիւսպիւթիւն չաչըրարադ ,

— Միւսիւ քօնի՛մ, յէրժ Գուրազիէ ֆէ տայի՛ր մի տիր, տէտիր :

— Եվդէթ, աղիղէմ մատառ:

— Աճա՛յիպ, մախտու մուշուղ հագգընտա պէն նէ
խըզմէթ խաէախիբրիմ:

— Բէք պրեւերաք խըզմէթ իտէպիլիրսինիդ պու սէ-
պէպլէ Էվլէլէ պէ Էվլէլէ սիղէ միրաւաւաթ իթտիմ:

Մատամ Գուրազիէֆ՝ իշպուհ հիվան և/և հիվան քէլիսէ-
սինի մանէատար պիր թարգմտա թէլէֆֆիւզ իթաի, վէ-
տային վալիտէ իսէ,

— Իգորը խտերիմքի, սեպուերինիզ պենի Ֆեվզլ-
լատե մերագտա պրագըերոր, Իմոի իյզահաթընըզը րե-
հա իյլերիմ, տէլի պէհան իյլտի:

— Սէրժ, ֆէմքէլատէ, ատէթա մէննուն կիողի տըրք
օլմուկ տուր:

Էօթէնի Տօօն՝ մէրգում տէլիգանլընըն Ժան Մա-
տու Հագգընտաքի Թէշէպալլուսաթը զէնտօթանէնի
պիլմէտիինտէն, զօնթէսի իֆառաթը վագըասընտան
պիրէշյ անլաեամատը. պինապէրին ճէվտպա պղաղէշ,

— Օ սիննտէ աշըք օլմասը թապիլի տիր, վէ դանն
իտէրիմքի պուլունտուղու վազիէթ իճասընճա, ճէ-
վապը լէտտ ալաճաղընա Հիշ գօրդուսու օլմաեարաք,
իսթէտիկի ֆաթիլետեա մլաւաճասթ իտէպիլիր,
տէտի:

— Էլ վերի քի, քէնտի սէվտիկի գըզ պիր տիկէրի-
նի սէվմէսին:

— Ահապա պուռ եօլտա չայեանը հէ՛ջ պիր վագըա
մը վար տըր :

— Թէէսսալոֆ իտէրիմքի, էվլէթ, էօլէ-պիր վա-
զըա վար տորր, Պու ճիհէթլէ սիգէ միւրաճաաթ իտէ
րէք, «Պանա մուապէնէթ խոխն, օղլումու շու հալը
էսէֆրիթիմալտէն գուրիւարըն. միւսթազպէլինին թէ-
մինինէ եարտըմընզը տիրիլ իթմէնին» տիմէլիկէ իճ
թիսար իյլէտիմ:

Ինժեներ, - (Հայրենիք) Որևեա կէօրրկեօրրում զան
իտիեօրում: Մ. Սէրժին սաատէթինի թէէմին իթմէ
Լազրէ պէն նէ՞ եարապլիիրմ:

— Բէք չօգ չէ՛յ եաբապիլիւրսինիզ:

— Տիմէք սէվաթիկի կէսն գըզը պէս թաւըրըս:

— Եվ ի՞նչ է Բեկարեհի մեծ մեծ արքա :

— Իւզէրլետէ Թէնսորիւն առ զաւրիշէ Էւ
Ռաւալիէ:

— Գառաւիճ օ գորգ քի՞մ տիր :

— Թօղտունու պուն մուսկիմէսի՝ մատմազէլ Բօզ

ՄԱՍԻՆ ԱՌԻՐ

Մատամ Տօմնէ՛ պու սեօղու իշխաննէ՛, պաշտան ակաղա գատար տիրէրէ տիր, վէ թէ հիւքէնին պիւհիւք լիւհիւնիւ անլատը խէ տէ, հէ հէճանընը կիզէ մէկէ մուփափաք օլուպ, սաքին պիր թարղտա,

— Աղիգէմ մատամ, գաթիէն հանըլեօրսունուգ պլնիմ, թօրնուսուն մուալլիմսի իւզէրէնտէ ալլա վէ գաթա թէէսիր վէ նուֆուզում օլմատրղը կիպիւ, քէնտիրիյէ ռէք չօգ իւփէթիմտէ եօգ տուր, Բօզանճաք էօքսիւզ պիր գըզ օլտուղունտան, իթթիխաք ի տէճէկի գարար՝ եալընըգ քէնտի ռէյլնէ, մուհապվէլ տիր:

— Սիզիկ ռէյլնիգէ տէ մէրպութ տուր:

— Պէնի՛մսի:

— Հալհալ:

— Նէ՛ սէպէպէ:

— Սիգէ վաճիպ օլտուղու չիւքրանիյէթ սէպէպէպէ:

— Պանս ասլա չիւքրանիյէթ պօրճու եօգ տուր: Քէնտիրսին պու չվէ կիրտիրմիլ օլան՝ գըզում տըր: Հաթթա Մ. Սէրժին Բօզ իլէ իղտիվաճը միւմքինսիզ օլտուղունու տա իլալէթէն պէնան խտէրիմ:

— Միւմքինսիզ մի, նի՛շին:

— Մէզպուրէնին պիր տիկէր քիմնէ կէ մուհապպէթի պուլունտուղունու պիրաղ էվվէլ սիզ սէյլէեօրտունուպ, Տիմէք օ քիմնէնի սիզ պիլիեօրսունուգ:

— Մ. Բընէ աը Կօրպազը սէվտիկինի պիլիեօրում:

— Շունու տա պիլմէլիսինիգքի, տալատըմըն մուվաֆֆադաթը իսթիհասլիտիմիլ օլան օ իղտիվաճ՝ գաբարաշտըրըմըն պիր շէյ տիր: Պու խուսուստա սիզ բէք կէճ գալմըշալընը տըր:

— Աղիգէմ մատամ, օլմուշ պիթմիլ վուգուսթլար գարընընտա պուլունուլմատըգճա, ալա կէճ գալընմիլ օլմազ, Զիքը իթտիկինիզ իղտիվաճ՝ հէնուգ թաւալվուր հալինտէ տիր: Պու սէպէպէ օ թասալվուրու իզալէ իթմէնիզի սիզտէն ռէճա խտիեօրում:

— Պէ՛ն մի օ թասալվուրու իզալէ կէ չալլաճաղըմ: Պու ճիհէթի ֆիքրինիզտէն չըգարմանըզը իսթար իտէրիմ, չիւնքի պէն՝ մահպա տալատըմըն խանէսինտէ միւսաֆիր մագամընտա պուլունմազըլըլըմ հասէպիլլէ, քէնտի միւրատ վէ էֆքեարըմը գապուլ իթտիրէմէմ պէյլէ պիր թէչէպպիւս՝ միւնապպէթսիզ վէ մուճիպի իսթիհզա տըր: Թէքրար խտիեօրում, Բօզ Մատու՝ էօքսիւզ վէ սէրպէսթ պիր գըզ տըր: Խօղրուտան Խօղրուքէնտիրսինէ միւրաճաաթ իտէպիլիւրսինիզ: Սէվմէքտէ օլտուղու Բընէնի թէքըլէ, Գօնթ Սէրժ Գուրապիէֆ իլէ էվվէնմէսինի թէքըլիֆ խտին... քէնտի միւրատը հէր շէյն զալիպ տիր:

Գօնթէս պիրտէն պիրէ ճէվապ վէրմէնիպ, պաշընը էյաի, վէ տիւշիւնիւեօր կիպի կէօրիւնտիւ: Պու արա էօթէնի տէ, Թէրէզին պուլունտուղու թուալէթ օտաւը գաբուսունա աթֆը նազար իթտի: Մէզքիւր օտաւա Թէրէզ՝ հէնուգ հալը սիւքիւնէթտէ խտի:

Գօնթէս պաշընը եօգարը գալտըրաը, վէ եալաշ, ֆադաթ կէրի ալընմազ պիր գարարը միւպէյնի պիր սէտա իլէ,

— Աղիզեմ մատամ, օղլուսու սէվմէսի վէ անըն զէվճէսի օլմազլըղա մուվաֆֆադաթ իթմէսի խուսուսընտա մատամազէլ Բօզու գանաթրարադ, պանա պիր մուսվէնէթտէ պուլունմանըղ սիզտէն րէճա իթտիմ: Պու իզտիվանա նէ՝ տէրէճէ էհէմիկէթ վէրտիկիմի անբահամաթընը՝ իթա իյլէտիկինիզ րէտտ ճէվապըլլա մալիւմ օլուպ, լաքին շիմտի սիզէ խապէր վէրիեօրուժքի, իսթէտիկիմ իզտիվաճ հէր հալտէ մէվզըլի ֆիրլէ կէլմէք լազըմ տըր, տէտի:

Մատամ Տօմօն, ֆէվզէլատէ միւթէէսիր օլմասըլլա պէրապէր, կիւլիւմէմէնէ չալըչարադ,

— Բէք էյի, մատամ, պէն սիզէ ասլա գարչը կէլմէեօրուժի, իսթէտիկինիզ եօլուա հարէքէթ իտին, տէյի պէեան իյլէտի:

— Յագաթ էկէր պէն մատամազէլ Բօզա միւրաճաաթ իտէրսէմ, օ րէտտ իտէճէք տիր:

— Պէն տէ էօյլէ գանն իտէրիմ:

— Հալպու թի անըն՝ պու խուսուստա ճէվապը րէտտ վէրմէմէսի իշին, սիզ վէ մատամ տը Հօրպադ պիր գաչ սէօզ իլէ քէնտիսինի իսքեաթ իտէպիրիսինիզ, իմտի, օ պիր գաչ սէօզլի սէօյլէմէք իսթէրմիսինիզ:

— Յագաթ նէ՞ սէօզ սէօյլէմէքիկիմիպի իսթէեօրուսուսու: Հիչ չիւպհէ եօգ տուր թի, մատամազէլ Բօզ, պու խուսուստա, պանա, Քրէնէ վէ պէն պիրիպիրիմիզի մէվէրիզ... իզտիվաճըմըզ գարարալաշտըրըմըշ տըր... հաթթա ճիւմէ թարաֆընտան տա թապիթ իտիրմիշ տիր: Պէն, եալընըզ Բընէ իլէ էվէնէնէեիմ՝ տէյի ճէվապ վէրէճէք տիր:

— Օ հալտէ, սիզ տէ օնա, «Սէվկիւլիւ գըզըմ,

մատտէ՝ վալիտէնիզին նամուսու վէ պագապընա տօյիր տիր...» տէյի մուգապէլէ իտէրսինիզ:

Մատամ Տօմօնու թէքմիլ վիճուտի պիրտէն պիրէ սարսըլտը, վէ թէրէգին կիզլէնմիշ օլտուղու օտաանըն գաբուսուսու տօղրու թէքարաթ աթֆը նազար իլէ,

— Վալիտէսի՞մի, ֆագաթ ազիզէմ, տիմէք սիզ՝ Բօզուն վալիտէսինին վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու պիրմէեօրունուզ, տէտի:

— Պէն Ժան Մատուտան պահս իթմէեօրուժ, չիւնքի Բօզ անըն գըզը տէյիլ տիր:

— Վա՛յ, սիզ պու խուսուսու պիրի՞եօրմուսուսուզ:

— Բօզ Մատու թէսմիկէ օլունան գըզա այիտ օլան էյի շէյի պիրիբիմ:

— Եանի Բօզուն՝ պուլունմուշ պիր գըզ օլտուղունու վէ րէտէր վէ վալիտէսինի թանըմատըղընը, տէյիլ մի, Լաքին պու էօյլէ պիր սըրր թի, զաթէն պիր գաչ կիւնէ գատար անլաշըլաճադ տըր:

— Էկէր քէնտիսի բէտէր վէ վալիտէսինի թանըմաեօր իսէ, տիկէլլի թանըեօրար:

— Քի՞մ թանըեօր:

— Որիզ վէ պէն:

Էօթէնի՝ ֆիթուրսուգճա ումուզարընը չէքտի իսէ տէ, հագըգէթտէ տէհէթի ազիմէ իշինտէ պուլունմազտա իտի, վէ ճէվապա ազազլէ,

— Յագաթ պու մուամմա նէ՞ տիր, տէյի սօրտու:

— Պու մուամմա պիր հիքեանէ տիր:

— Շիւպհէսիզ, էվէլէթ ազլամ տամատըմ թարաֆընտան վէրիլէն սուարէտէ պաշտըղընըզ հիքեանէնին տէվամը օլաճադ տըր:

— Էվէթ, էվէթ:

— Բէք ալեւ, չու տէվամը իշխտէլիմ պաղալըմ:

— Մատամազէլ Բօզուհն սիւնիլի նուֆուսուե Էօգ տուր, ֆաղաթ բէտէր վէ վալիտէսի էլեվմ հաւաթտա օլ տուգլարը հասէպիլէ, սիւնիլի նուֆուսուե թէտարիքի գօլայ տըր:

Էօթէնի Տօմօն՝ պու սէօզլէր գարշըսընտա միւթէտտի օլմաեօր կիպի կէրիւնտիւ, վէ եալընըդ իւչիւնճիւ տէֆա օլարազ նազարը տիգդաթընը Թէրէզիւ կիզլէնմիշ օլտուղու օտաւա աթֆ խլէտի:

Գօնթէս՝ չէօյլէ տէվամ իթտի:

— Բօզ՝ դայրը մէշուու սուրէթտէ տօղմուշ պիր գըզ օլուպ, եալընըդ բէտէրի թարաֆընտան թաստիգ գըլընմը տըր: Վալիտէսի խէ պու կիւնքի կիւն ճէմիյ եէթի իճթիմալիյէ սախիլինտէ եիւքսէք պիր մէվզը իհրազ իթմիշ պիր Գատըն տըր: Վէլհասըլ, Բօզ, եիրմի սէնէ մէճնուե մաղամընտա պիր թիմարխանէտէ թէվզըթ իտիլիշ պուլուեան Կասթօն Տօպէրիվիւն գըզը տըր:

Մատամ Գուրապիէֆ՝ իշպու սօն սէօզլէրի տաշա հէնուգ իրատ իթմիշ իքէն, տէհչէթիւ պիր նիտա իշիտիլպ, աշնի վազըթտա թուալէթ օտասընըն գարուսու աշըլտը, վէ Թէրէզ՝ լէհճէսի սօլմուշ օլտուղու, վէ տիթրէմէքտէ պուլուեալու հալտէ, զահիր օլտու:

Էօմէնի վէ գօնթէս՝ պիրլիքտէ աեաղա գալգտըլար, Պիրիհնճիսի հիտտէթ վէ դազապլա, վէ տիկէրի մէսէրրէթլէ բէֆը սէտա իթտիլէր:

Թէրէզ՝ տօղրուճա մատամ Գուրապիէֆին իւզէրիւնէ եիւրիւեիւպ, գարշըսընտա տուրտու, վէ եիւզիւնէ պաղարազ,

— Բէտէրինին իսմինի վէստիկինիզ կիպի, վալիտէսինին իսմինի տէ վէրէպիլիթմիսինիզ, տէտի:

— Էվվէթ, մատամ, վէրէպիլիթիմ. լաքին սիզ պու խուսուսու պէնտէն սիւալ իթտիկինիզ հալտէ, մութլաղա հէր չէյի իշիթմիշ վէ անլամըլ օլաճագսընըզ:

— Էվվէթ, հէր չէյի իշիթտիմ, վէ անլատըմ, վէ տիւնտէն պէրու վալիտէմ վէ պէն, պու կիւնքի հալի պէքլէեօրտուգ:

Մատամ Տօմօն, — վէ միւթէպէր պիր գատըն գարշըսընտա պուլուեալուգուգուգու պիլտիկիմիզտէն, պու եօլտա պիր լիսան գուլլանմաւա ճէսարէթինիզ օլմասընա թէաճճիւպ իտիեօրուգ:

«Պիզ, կէշիրմիշ օլտուղուգուգու թէքմիլ էօմրիւմիւգտէ, իւզէրիմիզէ մէքրուշ վէ մէնֆուր չիւպհէլէր տալէթ իտէճէք հիշ պիր հալու հարէքէթտէ պուլուեմամըլ օլտուղուգուգու հալտէ, չիմտի, սիզին, հազգըմըզտա չիւպհէ իրաեէ խտէր լիսանընըզըն մազսէտինի անլաեամաեօրուգ:

«Ճիւքրինիզտէ թէվէլիւա իթմէսի եազըլմաեան պու չիւպհէլէրին՝ պիտաեէթի չիմտի մալիւմիւմիւգտիւր, մատամ, Պու չիւպհէլէր թիմարխանէտէն ֆիրար իթմիշ օլան վէ ագընըն իեատէսինէ տամատըմ թարաֆընտան թէհի եէրտէ չալըլըլան պիր մէճնուե խանէնիզէ գապուլ իթտիկինիզ կիւնտէն պաշլամըլ տըր:

«Պահսընը իթտիկիմիւգ Կասթօն Տօպէրիվ՝ պէքի գըզըմա տէազա իթմիշ խէ տէ, ալէազասընը իգրարէ ճէսարէթի օլմամըլ տըր:

«Օ պիշարէ սանաթքեարըն ազըլճա գաաֆէթի մալիւմ տիւր, Զաթէն ֆամիլիւտսընտա տիկէր մէճ:

նունլար պուլունմուշ տուր, վէ սիդ տէ պիլիրսինիգքի ճիննէթ՝ պապատան էվլատա սիրաեէթ իտէր պիր իւլէթ տըր :

Ննաթլըի, քէնտիտի տէ, Թէրէգի էվլէնտիրմէք թասափուրունտա պուլունտուղունու խապէր ալըր ալմազ, պիրաէն պիրէ թէ՛ննիւն իթմիշ, վէ պու հալինտէ խանէմէ կէլէրէք, չօգտան պերու գըզըմ՝ քէնտի մէթրէսի ղտուղունու, վէ էվլատընը զասպ իթմիշ օլտուղունուգու պազըրարազ սէօյլէմիշ տիր :

Անիւճ հալ իլէ դապթ օլունուպ կէօթիւրիււմիւշ, վէ պու շսյեանը թէ՛նսիւթ մէնգարէտէն սօնրա, ճիննէթի թէ՛հազգուգ իտէրէք, թէ՛վգըթ իտիլմիշ տիր :

Վազը օլան հիքեաեէնիդտէն, պիշարէնին էլան քէսպի իֆադաթ իթմէմիշ օլտուղունու, վէ իթմէեէճէկինի անլաեօրում : Անըն ճիննէթի՝ բէք մուխաթաւը ճինսլէրտէն տիր : Երիմի սէնէ տիր այնի հիքեաեէնի թէքրար իթմէքտէ օլուպ, գաթընըզ կիպի ալիմէ պիր գատընըն՝ պու միսլիլու սաֆսաթալարը ճիտտէն նա՞սըլ թէլազգը իթտիկինէ մանէա վէրէմէեօրում :

Գօնթէս . — Աղիգէմ մատամ, իֆատաթը վազըանըն սաֆսաթալարտան իպարէթ օլտուղունա էմի՞նմիսինիգ՝

Թէրէք՝ զուհուր իտէն իշպու պօրաեա գարըն գօյմազ իշին, վալիտէսինին թարաֆընը իթիդամիտէրէք :

— Սիւալինիզ պէնիմ իշին պիր հազարէթ տիր, մատամ : — Վալիտէմին վէ պէնիմ գարընտա իթթի խազ իթտիկինիզ շու հարէքէթի ղէվճիմ խապէր ալսա, Նէ՛ կիպի միւլահադաթա զահիպ օլաճաղընը պիլիրիմ : Եկէր պիր մէճնունուն իֆատէլէրի՝ սիգին իւգէրինիգէ պու տէրէճէ իճրաի թէ՛նսիւթ իտէճէկինի գանն իտէպիլսէ իտիմ, օ յըզահաթը քէնտիմ վէրիր :

Իտիմ : Վալիտէմ իտէ, մուխաթադէն հազըգէթի հալի սիգէ անլաթտըղընտան, շիտի սիգ, պիր տիվանէնին լազըրտըլարընը Նէ՛ եօլտա թէլազգը իթմէնիզ լազըմ կէտիկինի պիլիրսինիզ, տէտի :

Գօնթէս . — (Լաթիֆ պիր սէտա իլէ վէ տօտազլաւընտա էսէրը թէպէսսիւմ մուշահէտէ օլունարազ .) Աղիգէմ մատամ, իշիթտիկիմ միւտաֆաա՝ հազըգէթի հալի պիլմէեէնիլը իշին բէք օլունտա, զաեէթ պէլիղանէ վէ մահիրանէ թէրթիպ իտիլմիշ օլտուղու կիպի, Մ . տը Լօրպազա տա նազապիլի բէտտ վէ ճէրհ կէօրիւնէճէկի տէրքեար տըր :

Պու արա վալիտէ վէ գըզ՝ տէ՛նէթ իշինտէ օլաւազ եէկտիկէրինէ պազըլտըլար :

Գօնթէս շէօյլէ տէվամ իթտի :

— Անճազ մատամ, մուհիմմ պիր շէյ ունուտուեօրսունուգքի, օ տա, կասթօն Տօպէրիվին գըզընըն հաեաթտա օլմասը տըր, վէ անըն հաեաթտա պուլունմասը՝ պիշարէ հէյքէլթիրալըն իֆատաթընըն սըհէթինի թէ՛նմին իտէճէկի տէրքեար տըր :

Էօթէնի . — Սիգ պու խուսուսու պիր տէլիլ առտ իտիեօրսունուգ, լաքին պէն տէ սիգէ պէեան իտէրիմքի, էվվէթ, կասթօն Տօպէրիվին պիր գըզը վար տըր, լաքին պու գըզ իլէ պէնիմ գըզըմ արասընտա պիր միւլանսիպէթ պուլունտուղունու իպաթ իտէպիլիրսինիզ, օ հալտէ հազգընըզ օլտուղունու թէսլիմ իտէրիմ :

— Օ գըզ՝ Բօզ Մատու օլսա, եինէ պու իֆատէնիգտէ իսրար իտէ՞րմիսինիզ :

— Էվվէթ, օ գըզ Բօզ Մատու տալի օլսա, էօյլէ պիր միւլանսիպէթին վիճուտինի իսպաթ իթմէքլիկինիզ լազըմ տըր :

Մատամ տը Լօրպագ, իշպու մուսաւհաստան զա-
հէթլէ սըզըլարագ, շէօյլէ սէօյլէտի:

— Պէն Բօզու, գըզըմ իլէ պիրլիքաէ պուլունտու-
ղու կիճէլի կիւնտիւզլիւ մէքթէպտէ թանըտըմ: Սա-
յիրլէրի կիպի, անը, ժան Մատունուն մէշրու քէրի-
մէսի զանն խտիօրտում: վալիալսի վէֆաթ իթտի-
կինտէ, մէզպուրէի թէրը իթմէիպ, քէնտիսինի սէվ-
մէքտէ օլան գըզըմա րէֆիգէ վէ մուալլիմէ օլմագ
իւզրէ խանէմէ գապուլ իթտիմ: — Պէօյլէ սատէ վէ
թապիլի պիր հարէքէթ վէ մուամէլէնին՝ կիւնիւն պի-
րինտէ հագգըմտա զարարը օլմասը իսթէնիլէճէկինի
քիմ զանն իտէպիլի իտի:

Էօթէնի. — Հէմտէ նամուսքեարանէ պիր հարէ-
քէթ...

Գօնթէս, կիւեա խտիլէն սէօզլէրտէն հիշ պիրինի
իշլիթմէմիշ տիր կիպի, իֆատաթընա աթիտէքի վէճէլէ
տէվամ իյլէտի:

— Բօզ՝ 1867 սէնէսի նոյեմբերին 16 նըը կիճէսի
Սիւսի-ան-Պրի եօլու իւզէրինտէ պրագըլմըշ տըր:

Էօթէնի. — Օնու անլատըզ... պաշգա պիր տիեճէ-
կինիզ վար իսէ, անը սէօյլէեին:

Գօնթէս. — Մատամ, սիգ եանըլըքօրսունուզ, վէր-
տիկիմ մալիւմաթտան զայրի մալիւմաթըմ վար տըր:

Էօթէնի. — Նէ՞ տիր:

Մատամ Գուրապիէֆ՝ պիր միւտտէթ թէֆէքըիւր-
տէն սօնրա,

— Չօճուզու պրագան քիմսէնին իսմի մալիւմ տիր,
տէտի:

— Բիմ իմիշ:

— Էօթէնի Տօմօն թէսմիէէ օլունուեօր:

Խային վալիտէ. — Ահ, պու եալան՝ ալշագճա վէ
խայինանէ պիր եալան տըր:

— Մատամ, պիր ազ եամվալ սէօյլէեին... իֆատէ-
լէրինինիզ՝ էսրար սագլաեամսեան պագը քիմսէլէրին
գուլաղընա տէեպիլիլի Հէմտէ ինքեար իթմէքտէ նէ՞
ֆաիտէ վար տըր: Սիգի կէօրէիլէր վէ թանըանլար
օլմուշ տուր:

— Բիմիլէր տիրլէր:

— Շայեանը էմիլյէթ իւշ շահիտ մէվճուտ տուր:
Էօթէնիլին լէճէտի սօլտու, վէ Թէրէզ պալկընըզ
հիսս իթտիկինտէն, եէրէ տիւմէմէք իշլին պիր գօլ-
թուզլու իսկէմէնին արգասընա տաեանտը:

Մատամ Գուրապիէֆ իսէ, իֆատէսինի շու եօլտա
իլլիլի կէթիւրտիւ:

— Պու իւշ շահիտլէր՝ Սիւսի-ան-Պրի գարիեէսի
պաշ բարասը Տիւպրէօյլրահիպ իլէ Գարօն նամեօլ մէ-
մուրու վէ իւշիւնճիւսիւ տէ Բօզիէ շիֆիլիկինին պէս-
լէմիլի Վէրօնիք ժալթիլէ տիր:

Էօթէնի վէ Թէրէզ. — (Այնպէս օլարագ) Վէրօ-
նիք մի, տէյի թէքար իթտիլէր:

Գօնթէս. — Էվլէթ, օ պէեաննամէի իւշ քիշի իմ-
զալամըշ տըրլար:

Պատէհու մատամ Գուրապիէֆ՝ ճէպինտէն, չօգ-
տան պիրու մալիւմիւմիւզ պուլունան զապթ վարա-
գասընը չըգարըզ, ելւքսէք սէտս իլէ միւնտէրիճա-
թընը օգուտու, վէ իւլվէթէն տալի:

— Պու քեաղըմ՝ Լէօն Տիւպրէօյլ, Լուրի Գարօն վէ
Վէրօնիք ժալթիլ իմզալարընը համի տիր: Կէրէի Էվ-
վէթի իլի իմզանըն սահիպլէրի Թէրէի հաեաթ իթմիւշ-
վէր իսէ տէ, Վէրօնիք ժալթիլէ հաեաթտա օլուպ,
լէր իսէ տէ, Վէրօնիք ժալթիլէ հաեաթտա օլուպ,

քէնտի իմզաւընը ինքեար իտէմէզ, աէյի պէեան իյ-
լտի :

Պու արա էօմէնի՝ թագաթ վէ տէրմանտան տիւշ-
միւշ օլոււլ, դուլագ թօղարընտան աշաղըեա թէյր
տանէլէրի տամյամազտա, վէ տիւլէրի եէկաիկէրինէ
շարքմազտա, վէ թէյրէլ իտէ, լէճճէսի ֆէվզէլատէ
սօլմուշ օլարագ, Բօմա քէյլլէրինտէ սըթմաեա թու-
թուլանյար կիպի տիթէրէմէքտէ իտի :

Հալպու քի մատամ Գուրալիէի՝ պիլա ինուաֆ ու
մէրհամէթ :

— Վէյրօնիք ժալթիկ՝ պու զապթ վօրագ ասընը եէ-
մին թաշթէլնտա թաատիգ իթմիշ օլմասըյլա, հազը-
գէթի հալի տառլէթ հուզօրուշտա տաթի իգրար վէ
իթիրաֆ իտէճէկինտէ շիւպէէ եօգ տուր, աէտի :

Թէյրէլ - (Մօլուեարագ.) Տիմէք, մատամ, սիգ պի-
ղիմ մահվըմըզը իթէէեօրուշուգ :

Գօնթէս - Էկէր ուղլաշըրտագ, հիշ պիր վագըթ
մահվըմըզը իթէէմէմ :

— Լաքին...

— Եալընըզ պիր սէօլ իլէ էֆեարըմը սիլէ տնլա-
թապիլիրիմ, Պէն սիլէ գարըն հարէքէթ վէ մուսմէլէ
իթմէեօրու, քէնտիմ իշին հարէքէթ իտիեօրու :

Մատամ Տօման՝ պու տէրէճէ աէհէլէթի սուրթտէ
սիլահլանմըշ օլան պիր տիւլմէնէ գարըն ուզուշ միւտ-
տէթ ուզրաշմազըզ միւմրինսիլ օլտուզունու աշլա-
եարագ :

— Բէէ Էյի, մատամ, Էմր իտին, սիլէ իթատթ ի-
տէճէեիլ - Սըրըմըզ կիլի գալմագ շարթըյլա, էլի-
միլտէն կէլէն հէր շէյի սիլլին իշին եարմաեա հա-
զըրըզ, աէտի :

Գօնթէս - (Էկէիտէն թէպէտիւմ իտէրէք.) Մա-
տամար, ուղլաշմազըմըզա էվլէճէ էմին իտիմ, Կէշ-
միշ զէմանըն գարանըզ իշինաէ գալմասը՝ իքիիգին
տաիի մէնֆաաթը իճապընտան տըր, Տօղրու տէ-
յիլ մի :

Էօմէնի - Էվլէթ, տօղրու տուր :

Գօնթէս - Պէն, օլլումուշ, Բօզ Մատու իլէ էվ-
լէնմէսինի, վէ Բօղուն՝ գօնթէս Տօպլըիկին գըզը օլ-
տուզունուն ըէմմէն թատաիգ իտիլմէսինի իթէէրիմ :

Թէյրէլ - Յագաթ պու տէաիկինիլգ՝ պէնիմ մահ-
վըմ տիմէք տիր :

— Աւա - իտինիլ վէրլմէսինէ, վէ Բօլինին՝ քէն-
տի ըէտէրինի պուլտուշու սըրտաա, վալիտէսինի տէ
պուլմասըն հիշ պիր մէճպուրիէլէթ եօգ տուր :

— Գապիլ մի տիր :

— Էկէր պէնիլի միթթէֆիգէն հարէքէթ իտէր-
սէնիլ, էվլէթ, գապիլ տիր :

Էօմէնի Տօման - (Սօղուգ գանլըլընը քէսպ իտէ-
րէք.) Իյգահ իտին, պագալըմ, մատամ, նա՛սըլ գա-
պիլ տիր :

— Պուշտան տահա դօլայ շէյ օլմագ, Կաթօն
Տօպլըիվ պիլտիկի իտիլէրի ունութմուշ տուր : Ինտի
սիլին իտինիլի իտթըրլամըշ օլմուլ, վէ սիլլին Նէ օլ-
տուզունուզու պիլմէշ :

— Հալպու քի Կաթօնուն՝ գըզընը օլուլտուշու զէ-
ման հիսս իտէճէկի հէեէճտըն աղիմ՝ գուլվէլէ հաֆը-
զասընը քէնտիսինէ իեատէ իտէպիլիր, Պու եօլտա վա-
զըլարըն վուգուա կէլտիկի չօգ տէֆա կէօրիւմիւշ
տիր :

— Բէնտի իւգէրինտէ հալիլ օլտուզումուֆուդ վէ

թէ էն սիր ստեղծին տէ, մէրդ ու մու սիւքիւթ ի թտիրէ՝
պիլիւրիմ, էկէր սէօզ սէօյլէ մէսին իսթէ մէսէմ, ի ֆա-
տաթընը մէնէ միւզ թէ տիրիմ:

— Ասլա՞ մը:

— Էվլէթ, օլ Գոսպտէ ասլա սիր լապըրտը պիլէ
սէօյլէ թմէմ, իշթէ կէօրիւ եօրսու ճուզա՛, ի ճապը հալ
գաթ ի ին մէշտանուտ տըր, ի մտի, մատմաղէլ Բօզաւ,
Բընէ տը Լօքալադ հաղգընտաքի մուհապէթ ինտէն
ֆէրադաթ կէթ իրմէկէ, վէ օլլու մուռն զէվճէսի օլմադ-
լըլա գանտրընը: Պէն տէ սլու խըղմէթ ինիլէ մուգա-
պիլ, իսթ ինտըր սիւքիւթէ, իսթ իրա հաթ վէ ասա-
յիւնի իզէ իսպէլ կէթ իրմէ մէկի թէ է մին ի տէրիմ:

Թէրէզ. — (Հէօնկիւր հէօնկիւր ալլա եարադ.) Ֆա-
գաթ, մատամ, մատամ գըզըմա տայիր տիր, վէ սիլ-
անըն գալպինի շիքէսթ ի թմէլ կիմի իսթէ եօրսու ճուզա՛,
Օ գըզըմըն քի, միւտաթ թի մէտ ի տէն պէրու գայսլ
ի թմիշ օլտուղում հալտէ, սլու կիւն պուլու եօրում. օ
գըզըմըն քի, գօլլարմը աշարադ, քէնտիսինի տէրա-
դուշ ի տէնէք եէրտէ, գալպինէ պիր տարպէկի մուհ-
լիքէ էնտիրմէլ կիմի իսթէ եօրսու ճուզա՛, Ֆադաթ, մա-
տամ, սլու ի գտիվաճ խուսուսու նտա սիլդին նէ՞ մէն-
ֆատթընը վար տըր:

— Պու պապտէ, օլլու մուռն՝ մատմաղէլ Բօզտան տօ-
լա եր հիսս ի տէկէլ տիկի մուհապէթ տէն պահալա,
տիկէր պիր սէպէպ իրա եէ ի թմէ սէմա՛, օլապիլիր իտի,
հալպուռ քի սիլդի օլ տէրէնէ գապթըմա կէշիրմիշիմ տիր
քի, հիշ պիր շէյ կիլլէ մէսէմ, երնէ գօրգմամ, Պինա-
պէրին պիլմիշ օլտէն քի, Բօլին Տօպէրիվ՝ միլեօնլարա
պալիլ օլտէն պիւ երաք պիր միրասա նայիլ օլու եօր. օ
միլեօնլարըն Ալրմէլ սյիտ օլմասընը իսթէրիմ:

Թէրէզ. — (Թահգիրամիլ պիր սուրէթ տէ.) Վա՛յ,
մատաթ ազչէկէ տայի՛ր մի տիր:

— Էվլէթ, ազչէկէ տայիր տիր, կէօրիւ եօրսու-
նուզա՛, աշըգտան աշըգա հէր շէյի սէօյլէ եօրում. իմ-
տի, թէքար իտէրիմ, բազարըղըմըղ օլտու մու. սիլ
պանա մուսվէնէթ իտէնէ՞ քմիսինիլ:

Թէրէզ.՝ պու սիւալէ գարշը պիր օուրէթի ալիճէ-
նապանէտէ ճէվապըր բէտա վէրէնէք իքէն, մատամ
Տօմօն՝ մէրգու մէնին պիլէ կիմի թուլուսլ, սէօղիւնիւ
քէտտի, վէ գալի պիր սէտա իլէ,

— Էվլէթ, տէյի ճէվապ վէրտի:

— Պիլա թէրէտտիլում միւ:

— Էվլէթ, պիլա թէրէտտիլում:

Թէրէզ. — (Հէօնկիւր հէօնկիւր ալլա եարադ.) Լաքին
նէ՞ տիւնէնէկիլ:

Գօնթէլս. — Քի՛մէ:

Թէրէզ. — Սատաթ թէրէրինի մուճիլ օլտէն ի գտիվաճ
գարարընը պօզմադ իշլին Բօզա վէ Բընէկէ նէ՞ տիւնէ-
նէկիլ:

Գօնթէլս. — Ազիլէմ մատամ, պու սիլդէ սյիտ պիր շէյ
տիր. պէն սիլդէ նասիհաթ վէրմէկէ մէմուր տէյիլիմ,
Սիլգ՝ Մ. տը Լօրպադըն սէվիլիւլէ զէվճէսի օլմանըլա,
պիր գատընըն՝ իսթէ տիկինի զէվճի նտէն իսթի հասա ի թ-
մէք իւզրէ նէ՛ կիպի վէտտի ի թթ ի խազը լազըմ կէլտիկի-
նի եալընը սիլդ պիլիւրսինիլ: Իմտի, մուճի պինճէ հա-
րէքէթ ի թտի կինիլ թադաթրտէ, Մ. տը Լօրպադըն
րէքէթ ի թտի կինիլ թադաթրտէ ի թմիշ օլտուղու ի գտիվաճ-
էվլէնէ մուվաֆֆադաթ ի թմիշ օլտուղու ի գտիվաճ-
տան եարըն սաքֆը նադար ի տէնէ կինի շիւպնէ եօգ
տուր:

Թէրէզ. — (Էլլէրինի գալուշտուրարադ.) Ֆադաթ

պուր բէք տէհէնթիւ շէյ տիր: Ատէթա խայինիք տիր... ա՛հ, վա՛րժաւ, վա՛րժաւ, պաղըն պանա նէ՛լէր Եարտընդ:

Խային վա՛րժաւ - Էվէլէ սէ Էվէլէ սէնի դուրթար-մադ լազըմ աըր:

Թէրէդ - (Գօնթէս Գարապիթէ խիթալ խտէրէք-) շէյ սիդ, մաւաւմ, սիդ, նէ՞ Եօլտա գարը իմիշ-սինիդ:

Գօնթէս - (Կիւլի մաշեքէք) Պէն, վա՛րժաւիք մուհապիթիլէ, հէր շէյ, հաթիթա իճրաի ճինաեթէ առիսի միւգիթիտիրէ արի գարընըմ:

— Շիմաի տաթի ճինաեթ իճրա խտիթաւնուդ:

— Օղլումուն խաթրը իշին օլաուդունտան, աւլա հիճալ իթմէմ - Հէր նէ խա, մա՛ւաւմար, վաղթըմդ Եօգ աուր - արի ա՛ն Էվէլէ իճալընը իճրա խտին:

Մաւաւմ Գուրապիթէ՛ Գ՝ պու ալօղլէրաշն սօնրա, օթուրմուշ օլաուդու գօլթուգլու խտիթիլէտէն դալգըլ, վա՛րժաւ իլէ դըղընը սէլաւալաւդաւն վէ իքիսիի տէ, հալը մէյեուսիթիլէտէ արադաւդաւն սօնրա, մուֆա-րադաթ իթաի:

Գօնթէսին կիթմէսի իւզէրինէ չէնտ տաղըգա կէշ-միշ իքէն, Թէրէդ պաղընը Եօգարը գալաըրաւ, վէ օլէսնաւտէ մէճուսնէնէ պէնդէտիի հալաւ, մէյեուսի-Էթիլէ Էլլէրինի դալուշաւրաւդ, չու սէօղլէրի սէօյ-լէտի:

— Տիմէք Բօյ՝ պէնիմդըգըմիմիշ. տիմէք, վա՛րժաւ, սիդ պու խաւաւաւ պիլիթիթաւնուդ, վէ պանա արի շէյ սէյլէմէտինիդ, վէ պուսնաւ գաթիթիթաւնուդ, Բօգու՛ն Բընէ իլէ իգտիվաճընը իլէ տէֆա սիդ իթալիպ իլէ-տինիդ, Մուհապիթիլէրինի պիլիթիթաւնուդ. պու ճիւմէ իլէ օ մուհապիթիլէ իլգա խալիլէճէկի նէթի-ճէլէրի տիւչիւնէրէք, նա՛սըլ տիւչալը տէհէթ օլմա-տընըգ, վա՛րժաւ, Պէնի նէ՞ կիպի ալճաղըգ վէ խային-լիք կիրաւալընա իլգա իլլէտինիդ:

Բօյ պէնիմ դըղըմ օլաուդու հալաւ, տիւչալ օլ-մադ իւղլէ պուլունաւդու մ համաւաւալընը քէն-տիմաւն իրադ լաթմադ իշին, ա՛նընլա, է՛ն աւի տիւշ-մէնիմ մադալմնտա մաւալլէ վէ հարէքթի մէճալուր պուլունաւթոււմ, նամաւաւալլու մու, լաթին օ նա-մաւաւալլուդա պէ ն մի լաւըգ պուլունաւմ - Պէն սէրգէթ իշին հաթիս մի իտիմ վէ կաթիթ օն Տօպէրիվ իլէ վէ դըղըմ իլէ Էգնաթիճա Էալաւըղըմ հալաւ, գա-տընլար իշինաէ է՛ն գիւաւալ պաթիթիւարլաւտան պիլի օլա՛մաւաւալ մը իտիմ:

Սիդ, պէնի Պէտա իթալինիդ. Էվլաւըմը գաւալ իլլէտինիդ... բէտէրինի տէ թէվըթի իթալիտինիդ... վէ պուլալը, մաճաւ, Էնաինիթիլէտիլէ կէօգ տիք-տիլիլիդ մադսիտինիլէ Էրմէք, վէ պիլի, սէրգէթէ նայիլ դըլաճադ վէ սիդի տէ մէրադարընըգ Էրաի-րլճէք օլաւն արի իգաթիթա մէճալուր իթմէք իշին պու շէյլէրի իթիլէտալ իթալինիդ:

Պու Էարաղընըգ իշիալմիմիշ շէյ տիր, աւա-թա ճանվըլլէք տիր, Մի աւաթիլ մէտիաւալն պըու-հադընտա կէօգ Էալալը տէօքտի կիւմ դըղըմ,

օւ ճիկէրբարէմ, պու կիւնքի կիւն Եանճմտա պու-
լունուեօր, վէ պէն, իսմինի թաշըմագտա օլտուղում
դաթըն նամուսունա լէքէ կէթիրմէքսիզին, էվլատըմա,
«պէն սէնին վալիտէնիմ» տիւէմէեօրում:

«Ահ, իւչիւմիւղիւն տէ, Եանի անըն տա, սիզին տէ,
պէնիմտէ իշիմիզ պիթմիշ տիր:

«Էվլատ մուհապպէթի վէ ազէն ալզը՝ քէնտիսինի
նազապիլի թէսկին պիր հալէ կէթիրմիշ օլան օ քօն-
թէսէ էկէր իթաաթ իթմէղսէք, լէզալէթ չըգաճագ
տըր, հալպու քի օ լէզալէթէ գաթլանմագտան իսէ,
էօմլէի թէրճիհ իյլէրմ:

«Տիկէր թորաֆտան էկէր իթաաթ իտէրսէք, գը-
զըմըն վէ Րընէնին գալպէրիլի պիլա ինտաֆ ու մէր-
համէթ շիքէսթ իթմիշ օլաճաղըմ:

«Ահ, վալիտէ, վալիտէ, Եարտըղընզը շիմտի
կէօրիւ Եօրմուսունուզ:

Մատամ Տօմօն՝ պաշըն էյմիշ օլտուղու հալտէ,
պիր քէլիմէ պիլէ իրատ իթմէքսիզին գըզընք տինլէ-
տի, վէ պատէհու պիրտէն պիրի պաշըն Եօգարը
գալտըրըպ, վէ թէրզին էլլէրինտէն թութուպ,

— Շիմտի կէշմիշտէն պահս իթմէքտէ նէ՞ ֆայիտէ
վար տըր: Պաղը խէթալարտա պուլունմուշ օլտուղու-
մու գապուլ իտէրիմ: Լաքին քիմ էօմրիւնտէ խէթա
իշլէմէմիշ տիր: Հէմտէ Եարտըղըմ նէ՞ տիր: Հէմ սէ-
նին, հէմ քէնտիսին սատտէթինի իսթէմիշիմ տիր:
Պու կիւն իսէ, իքիմիպտէ թէհտիտ ալթընտա պու-
լունուեօրում: Պու տա սէնին Եաթօտ պէնիմ թագսի-
րաթըմըն նէթիճէսի իմիշ: Պունտա ապա էհէմիւեթ
Եօգ տըր: Մատտէ չու տուր քի, մուլտաթարանըն
մէնինէ չալըմալըքը: Հէր հալտէ թէհէքէնին էօնիւ:

նիւ ալմալըքը: Պունտա տա մուվաֆֆագ, օլաճաղըպ,
տէտի:

Թէրէզ - (Քէտէր իլէ): Գըզըմըն սատտէթինէ մանի
օլմագլա մը:

— Պու հալին շայեանը թէհտիւֆ օլտուղունու
իգրար իտէրիմ, Լաքին հէր հալտէ պէոյլէ Եարըմագ
իճապ իտէր:

Թէրէզ - (Ենէնիլըն հէօնիլը հէօնիլը ապաԵա-
լագ): Եա՝ Բապպի, Եա՝ Բապպի, շիմտի նէ՞ Եարա-
ճաղըմ:

— Պու ֆէտաքեարլըզա գաթլանմագ իշին, Բօզուլն
գալպինտէ միգտարը քիֆաեէտէ էվլատ մուհապպէ-
թի պուլմագ Լաղըմ տըր:

— Տիմէք վալիտէսի օլտուղումու քէնտիսինէ սէոյ-
լէմլէիլիմ:

— Էվլէթ:

— Վագթիլլէ սիզին էմիլինիլէ վէ միքրտընըզա
մուգալլէմէթ իթմիշ օլտուղում իշին պէնի լանէթ-
լէ՞րտէ:

— Քէնտի սէլամէթիմիլ Բօզուլն էլինտէ օլտուղու-
նու ունութմա:

— Եա՝ Բապպի, պու նէ՞ պիւեիլէ սէրէնճամ տըր:

— Բօզ պիզի գուլթարմալը տըր տիեօրում:

Մէրգուլմէ պու սէօզլէրի սէոյլէեէրէք, չըմիւնէէ
Եագլաշտը, վէ պիր չանըն իրինի չէքտի:

Թէրէզ, քէմալը տէհէթլէ աեաղա գալգարագ:

— Նէ՞ Եարըեօրսունուզ, տէյի սօրսու:

— Նէ՞ Եարտըղըմ սէօյլէտիմ: միւհթաճ օլտուղու-
մուգ ճէսարէթ վէ ուպուտիյէթի գըզընըն գալպինտէ

արամաք խոթէր իմ Իմոտի, սաքին վէ ճէսուր օլ, վէ վազը օլաճաք գուրպանա հազըրլան :

Պու արա, մատամ Տօմօնուն խըզմէթինէ մէմուր ղլան պլսլմէ կէլտիկինտէն, խային վալիտէ :

— Մատմազէլ Բօզա սէօյլէ յին, պուրաեա կէլսին, տէսի :

Պէսլմէ. — Բէք էյի, մատամ :

Խըզմէթին՝ վէրիլէն էմրի իճրա իթմէք իւզրէ տիւրը չըգտը, վէ Թէրէզ՝ կէօյլէրինի պիր նօգթաեա աթֆի իթմիշ օլտուղու վէ տօտաղլարը տիթրէմէքտէ սուղունտուղու հայտէ :

— Եւ Բապպի... եւ Բապպի... սէօյլէրինի թէք րարլամաքտան պաշգա պիր քէլիմէ իրատ իտէմէքտէ իտի :

Խային վալիտէ. — Մատտէ պիզիմ սէլամէթիմիզէ տայիր օլտուղունտան, թէքրար իաէրիմ, ճէւարէթ վէ սիւքիւնէթ լազըմ արը :

— Լաքին գըզըմ պանա պէտտուա օգուեաճաք տըր :

— Հիշ պիր վազըթ պիր գըզ՝ քէնտի վալիտէլինէ պէտտուա օգուաճաք :

— Պէնիմ կիպի պիր վալիտէեւ մալիք օլմարընտան տօլաեը ար ու հիճապ իաէճէք տիր :

— Պիլաքիս սէնի աճըեաճաք վէ հազգընտա իզհարը մուհապպէթ իյլէեէճէք տիր, չիւնքի մէյաանտա օլան իաթալարը սէն իլլէմէմիշսին աիր. Օ իտուուտա պէնի իթհամ իաէճէք տիր :

Թէրէզ, թէքրար պիր իսկէմէեէ օթուրուպ, երգիւնիւ էլլէրի տէրուէնտէ կիզլէեէրէք, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաեա պտշլատը :

Այնի վազըթտա եանընտաքի տարիէտէն պիր աեաք սէսի իլիտիլմէքլէ, մատամ տը Լօրպապ՝ հէմ միւէսսիր, հէմտէ լաթիթի պիր հէեէճանա տիւշար օլտու : Պիշարէ գատընճըղալ :

— Գըզըմ տըր... գըզըմ տըր... քէնտի հազգընտա կէրի տուրամաեաճաք սուրէթտէ իզհարը թէվէճհիւհ վէ մուհապպէթիմտէ, մէկէր հիքմէթ վար իմիշ, Անը պու տէրէճէ սէվմէքլիկիմէ սէպէպ՝ մէկէր պաւ իմիշ : Ահ, գըզըմ տըր... գըզըմ... տէյի աիւշիւնմէքտէ, վէ կէօզ եաշլարընը գապթա միւքթէտիր օլամամաքտա իտի :

Պու արա խային վալիտէ, ամիրճէ :

— Կէօզ եաշլարընը սիլ, տէյի պէեան իթտի :

Մէրգուս սէօզիւնէ տէվամ իթմէք իւզրէ իքէն, գարու աշըլարաք, Բօզ իշէրի կիրտի :

Օլ էսնատէ, Թէրէզ, տարպէի գալպինին պիրտէն պիրէ տուր օլտուղունու, վէ պօղուլաճաք՝ իտուկինի գանն իթտի, վէ մատամ Տօմօն տախի թապիեաթճա տուլղուսուգ օլմասընա րազմէն, հէեէճանը ազիմ հիտս իյլէտի, էվմէթ, անճաք ղուրուրիեթ վէ էնանիլեթ տուլղուլաբըլա հարէքէթ իաէկէլէն օլ մուգիրը վէ պէտիսահ գարը, աշվալը մազիկէյի մէնֆուրէսինի սէթր իտէկէլէն էթրիւեիւ նիհաեթ եըրթաճաղընը տիւշիւնմէքլէ տիթրէմէքտէն քէնտիսինի մէն իաէմէ տի, Հարաքեաթը գապիհէսի ճէգասընը չէքմէքլէք, քէնտիսինէ աղըր կէլիեօրտու : Պուսուլա պէրապէր հէեէճանընը թէսկինէ մուվաֆիֆաք օլարաք, Բօզու գարըլատու : Օ պէտապիսթ գըզընղաք իսէ, մատամ տը Լօրպապը օրատա կէօրտիւկիւնտէ, զիհնի պիր թազըմ վէսպէսէյի իչիտէ գալարաք տուրտու, վէ մա-

տամ Տօմնուն քէնտխիսին նէ՞ սէպէպլէ չաղըրմըլ օլ մասը հազգընտա թէ ֆէքքիւրէ պաշտար :

Խայնէ՝ վէ գալիմէ վալտէ, գու վիթլիճէ չըղարա մատըղ պիր ստա իլէ :

— Կէլին, գըղըմ, կէլին, տէտի :

Բօղ իլէրիտի, վէ Թէրեղ՝ լաեղըլտ օրլինմիլ օլ մամասըլտ կէօղ եաշարը կէտրինի հէնուղ զայո իթ միլ օլմաեան կէօղլէրինի կէնճ գըղա աթֆ իթտի, վէ հընչլըրամասընը դասթ ու թէսիկնէ սայ իթտի, կինտէ, կէօքսիւ թաշրիք օրուեռեօրտու :

Օ առաէ Բօղ, պիշարէ գատընճըղաղըն եանընա եաղլաշարաղ :

— Ելիչին աղանեօրտունուղ, մատամ. նէ՞ վաղը օլ տու... պու քէտէրին սէպէպլի նէ՞ տիր, տէյի սիւալ իթտի :

Մատամ տը էօրպաղ, ճէվապ վէրմէքսիղին Բօղու տէրաղուշլէ, ուղուն միւտաթ կէօքսիւ իւղէրինտէ սըգտըլը սըրատու, եանագլարընը սուս իթմէքտէ, վէ Բօղ տախի, պու հալին սէպէպլինի տիլեառաեարաղ, մուղտալէլի սիլմիլտալ պաշտեմաղտա իտի. Զէվալ լը գատընճըղաղ օ տագըղատա թէքմիլ վիճուտինին տիթլէմէքտէ օրտուղունու հիսա իտիօրտու :

Պու տէրաղուշ մուամէլէտի սիթիւնճէ, Բընէնին նիշանըլը :

— Մա'տամ, պու կիւն սիղի միւղտարըղ կէօրու եօրում, տէտի, վէ պատէհու էօմէնի Տօմնա խիթալլէ, — Սիղի տէ, մա'տամ լաքին նէ՞ վաղը օլտու պու կէօղ եաշարըն, պու քէտէրին, սէպէպլի նէ՞ տիր, Պու հաղէ պէն պիր չարէ պուլտալիլըրմիւմ, տէտի :

էօմէնի, Տօմն՝ կէնճ գըղըն էլլէրինտէն թութուպ,

— Ահ, գըղըմ, տիւշար օլտուղունուղ ֆէլաքթի աղիմալէն պիղի գուրթարաղ սիղին էլինիղտէ տիր, տէտի :

Բօղ. — (Բէմալը հայրէթլէ) Սիղի գուրթարաղ մը :

— Էվլէթ, գըղըմ, իքմիլիլ տէ սիւ գուրթարաղիլ լիրսինիլ :

— Հագըգէթէն սիւ թէհլիքէտէ՞ միտիլ, վէ տէտիկինիլ պէն եաբալիլըրմիւմ. Ահ, էկէր պէնիմ կիպիւ էօքսիւղ վէ սէֆիլ պիր գըղըն պիր շէյ եաբամալը գապիլ իտէ, սէօյլէեին, էմի իտին, հագըղըղտա տէրքեար օրուն մուհապլէթ վէ շիւքրանիլէթմիլ իտալթ իթմէք իչին, հիչ պիր շէյտէն կէրի տուրմամ, վէ էկէր կէօղ եաշարընըղըն պիր տամասընը օլտու զուրուէթմաղ իւղըլ պիր ֆէտաքեարլըղտա պուլունա պիլլըրմէմ, օ ֆէտաքեարլըղտ պէնիմ իչին մուճիլի պալթիլեարի օլաճագ տըր :

— Էքսիք օլմաեըն, գըղըմ, ճէնապը Ալահ տա :

— Պաղաթ ստտտէթլինիլ թիմ թէհիտա իտիւ եօր :

— Սաաթլիթլիղտէն պաշղա, թէքմիլ հաեաթը մըղ տախի թէհիտա ալթընտա տըր :

— Ահ, եա' Բապպի... եա' Բապպի...

Մատամ Տօմն՝ շէյլէ տէվամ իթտի :

— Պիր քլմալ պիղի, պուլունտուղունուղ շու էիւքսէք մէվէլտէն մէյուտսինթիլ վէ մէքրուհլիլէթ կիրաապընա աթտալիլը... պիր քլմալ Մ. տը Լօրպաղըն գալպինի կղպիլըր վէ աըն վասթաթտըլտ իշպու խտէտէն պիղի թարա իթտիլէպիլըր :

Բօզ . — Պու տէրէճէ ճանվերանէ խայնիլքէր իճ-
րառընա միւգթէտիր օրան քիմսէլէրի պէն թանըր-
մընըմ :

— Էվվէթ , թանըրսընը :

— Միւտախէլէմին քէնտի իւզէրլէրինտէ թէսսիրի
օլապիլի՛ր մի :

— Էվվէթ :

Պիշարէ գըզճըղալ՝ իշին աւընը պիլմէէէրէք , քէ-
մալը հէէէճան իլէ ,

— Բէք էյի , էմր իտին , հէր շէյէ հազըրմ , տէտի :

Մատամ Տօմօն պիր դաշ սանկյեէ գատար թէֆէք-
քիւրէ տալտը , վէ պատէհու թէրէտուալէ , վէ սէյ-
լէէէճէք սէօզ տիւլիւնէրէք , շու սուրէթտէ իֆաաէէէ
պալլատը :

— Էվվէլքի ազլամքի սուարէտէ , գօնթէս Գուրա-
վիէֆին շայեանը թէսսիւլք պիր հիքեաեէ նտղ իթ-
տիկի էանատէ , սիզտէ , սալօնտա , պիզիմ եանըմըզտա
օթուրմուշ իտինիլ , տէտի :

— Էվվէթ , վագթիլյէ , սէվտիկի պիր գատընըն վա-
լիտէսի թարաֆընտան մէյեուսիւէթ վէ ճիննէթ տէ-
րէճէսինէ գատար սէվգ իտիլիլ օլան վէ շիմտի մէգ-
պուրէ գօնթէսին խանէսինէ գապուլ իտիլիլ պուլու-
նան պիր պիշարէ մէճնուըն հիքեաեէսինի տինկտիմ :
Օ հիքեաեէէէ պազըլըրսա , պու պիշարէ մէճնուըն
սէվտիկի գատընըն վալիտէսի , եախօտ տահա տօղրու-
տա խային վալիտէսի՝ մահպա գէնկին պիր գայիմ վա-
լիտէ օլարագ , տարաթ վէ տէպտէպէ սիւրմէք իւզըրէ
պիր չօգ հիլէ վէ տէսիսէլիտաին սօնրա , էվլատը գը-
զընտան դասպ իթմէլէ գանաաթ իթմէէրէք , օլ
պէտալաթ կէնճ՝ վալիտէէի , եանի գըզընը տա , սէվ-

մէտիկի պիր քիմսէ իլէ էվլէնտիրմէէէ մէճօլուր իթ-
միլ իմիլ :

Մատամ Տօմօն . — (Պալընը էէէրէք) Պու հիքեա-
եէէէ սիզ ինանմատընը՞զ մը :

— Ույր :

— Նիշին :

— Գօնթէս եա եալան սէօյլէեօր , եախօտ միւպա-
լէզա իտիւր օլմալը տէյի տիւլիւնտիմ : Տիւնեաա
պու կիպի շէյիէր գապիլ մի տիր : Պու խային վալի-
տէ միսիլու , սըրֆ քէնտի մէնաֆիի գաթիէէսի իշին ,
էվլատընը , թէլէֆ իթմէք տէրէճէսինտէ թաքիգ իթ-
մէկէ միւգթէտիր ճանվերլէր պուլունո՞ր մու :

Էօթէնի . — (Եավաշ սէտա իլէ) Լաքին էկէր էօյլէ
պիր շէյ վա՛ր իսէ , էկէր պիր վալիտէ՝ պու խէթա-
լարըն , եախօտ ճինտէթլէրին ճիւմլէսին իճրա իթ-
միլ իսէ . . . էկէր գըզընա , «սէնի՛ սէվմէքտէ օլան պիր
ատէմ իլէ էվլէնտիրմէէէ մուվաֆիադաթ իտէրիմ»
տիէէճէք ելրտէ , օ ատէմի պիր թիմարխանէտէ թէվ-
գըֆ իթտիրէրէք , հիտտէթ վէ քէտէրինալն մէրգու-
մու թէճէննիւն իթտիրմիլ իսէ . . . էկէր գըզընըն էվ-
լատընը աշըրտըգտան սօնրա սօղապ պրադմիլ իսէ . . .
վէ էկէր մուախիարէն , աշվալը մաղիէէյի կիզլէմէք
իւզըրէ սուրէթի մանլվիէէալ շայեանը նէֆրէթ վէ
իքրահ պիր ճէպր ու թադիգ իճրատըլլա պիշարէ գը-
զընը տիկէր պիր քիմսէ իլէ էվլէնտիրմիլ իսէ , վէ է-
կէր պու խային վալիտէ՝ եաթտըղը ֆիշալըգլարտան
նատիմ օլարագ , վէ հալը եէյիս ու քէտէրէ տիւլէ-
րէք , սիզէ կէլսէ , վէ Վապը օլան պուընճա ֆիշալըգ-
լարը ու նու թտուրմագ վէ մազհարը աֆիլ օլմագ՝ եա-
լընըզ սիզին Նիլնիլտէ տիր , եալընըզ սիգ պէնի , վէ

պաղի, թէհտիտ խոնէ մուսիպէթտէն վէ նամուսուսուգ-
 օլուգտան գուրթարապիլիրսինիզ տէսէ, վալիտէնի-
 զէ պէտտուա օգուսմաա վէ անը բէտտ իթմէեէ ճէ-
 սարէթինիզ օլուր մու :

Բօզ թէրէտտիւտէ վէ միւպէնմ պիր իզթիրապը
 գալպ իլէ մէզքիւր սէօզլէրի տինէտիքտէն սօնրա,
 պիրտէն պիրէ զիննի անըլաը, վէ քէսիք պիր սէտա
 բէֆ իտէրէք :

— Ահ, հէր շէյի անլաըմ... Գօնթէս Գուրապիէ-
 ֆին իթտիկի հիքեաեէնին հազըքէթի հալ օլտուղու-
 նու տէրք իթտիւմ... Էվվէթ, Էվվէթ, անըն՝ խոնէ-
 սինէ գապուլ իթմիշ օլտուղու մէճնուէն, եանի Կաս-
 թօն Տօպէրիվ՝ բէտէրիւմ օլտուղուէն, իֆաաաթը
 վազըանըղտան տէրք իտիւքուրմ, տէտի :

Էօթէնի Տօմօն՝ ճէվապ վէրմէքսիզին պաշընը Էյաթի,
 վէ Բօզ իսէ, թաքաթաը պիր հալ իլէ, հընշկըրտա-
 մագտա պուլունան թէրէզէ տէօնէրէք, վէ գօլլարընը
 աշարազ :

— Իւթէ, վալիտէմ... սէվիւլիւ վալիտէմտէ պու-
 տուր, տէյի նիտա իլլէտի :

Մաաաա տը Լօրպադ՝ կէնճ գըղը կէօքսի իւզէ-
 րինաէ սըգարադ, շու սէօզլէրի սէյլէեէպիլտի :

— Էվվէթ... Էվվէթ... սէվիլիւ Բօլինիւմ...
 սէվիլիւ գըղըմ... պէն սէնին վալիտէնիւմ... վալի-
 տէն... գըղըմ... գըղըմ... տհ՝ պու քէլիմէ նէ՝ գա-
 տար թաթը տըր, Երիմի սէնէ տիր քի, սէնի պէքէ-
 քօրու... Երիմի սէնէ տիր քի, սէնի չաղըրըքօրու...
 Երիմի սէնէտէն պէրու սէնին իշին Կիօզ եաշարը տէօ-
 քիւքօրու... օհ, գըղըմ... սէվիլիւ գըղըմ...
 Բօզ տաթի, օվալիտէ՛ճիւքիւմ... վալիտէ՛ճիւքիւմ...

տիւէրէք, թէրէզին եանագլարընը պուս իթմէքտէն
 տուր օլամաքօրու :

Թէրէզ. — Բօլին, սէվիլիւ գըղըմ, պանա պէտ-
 տուա օգուսմաքօրուէն, տէյիլ մի :

— Պէ՞ն մի սիզէ պէտտուա օգուսմաճաղըմ, վալիտէ-
 ճիւքիւմ, նէ՝ սէյլէքօրուէնուզ, պէն սիզի աճըքօրում,
 վէ սէվիլիւքիւմ Սիզին գալլինիզ թաքէիք վէ բուհու-
 նուզ իլաճ իտիմիշ իսէ, պունտա սէզին նէ՝ գապա-
 հաթընըզ վար տըր. — Սիզ, միւտտէթի Էօմիլիւքտէ
 պէտպաթ օլմուստունուզ, ֆաքաթ աալա ճանի օլմա-
 մըշընըզ տըր :

Էօթէնի Տօմօն՝ զալիմիք վէ խսյինիկինէ բաղմէն,
 կէնճ գըղըն սէօզլէրինտէն միւթէշսիւր օլարադ :

— Եւկեանէ վէ հաքըքի ճանի պէն օլմուշում տուր
 իմտի պէնի լանէթլէմէք լաղըմ տըր, տէտի :

Բօզ. — (Բէսիք պիր սէտա իլէ.) Ույր, սիզէ տէ լա-
 նէթ օգուսմաք իսթէմմ. Էլէրշի ճէնապը Հաքըքն ի-
 նաեէթիլլէ վալիտէմի գուրթարապիլիւմ, հաք-
 գըմըղտա վաքը օլան ֆէնալըընըգա թէմաթիլլէ աթիվ
 իտէճէիւմ Սիզի մուհաքէմէ իթմէք տէ իսթէմմ, օ
 ճիհիլլէ հիշ պիր հաքըքմ եօք տուր. — Հէր նէ հալ
 իսէ, շիմտի պունլարը պէրթարաֆ իտէլիւմ, Պիր ադ
 Էվվէթ, իքինիլլէն տէ սէլամէթի պէնիւմ էլիմտէ օլտու-
 ղունու պէեան իտիւքօրուէնուզ, վէ պէն տէ սիզէ, սէ-
 լամէթիլլէք իշին հէր շէյէ հազըր օլտուղումա ճէվա-
 պէն իֆաաթ իլլէտիւմ, թէհտաա ալթընտա պուլունաու-
 ղունուգու տաթի պէեան իտիւքօրուէնուզ, Պու թէհ-
 տիտ քիմին թարաֆընտան վաքը օլուքօր :

— Գօնթէս Գուրապիէֆ թարաֆընտան :

— Ֆաքաթ Գօնթէս սիզէ գարըն նէ՝ եարապիլիր :

— Հէր շէյի ետապիւրի :
— Եւ տինաէքի սիւաճ նէ՞տն իպարէթ տիր :
— Է՛ն տէհէթլի սիւաճ մալիք տիր, եանի միզ-
պուրէ սըրըմըզը պիւիեօր :

73

Պիր ազ սիւքիւթտն սօնրա, Բօզ,
— Բէք էյի, օ դատընն սըրըմըզը ֆաշ իթ մէք-
տէ պիր մէնֆաաթը վա՞ր մը տըր :
Էօթէնի. — Բէք պիւեքիւք մէնֆաաթը վար տըր :
— Քէնտիտինի սիւքիւթ իթ տիրմէկէ պիր չարէ վա՞ր
մը տըր :
— Էվլէթ :
— Նէ՞ տիր :
— Քէնտի միւրաադընա իթ տաթ իթ մէք լազըմ տըր :
— Նէ՞ իոթէեօր :
Թէրէզ. — Սէնին՝ Բընէ իլէ էվլէնմէքտէն ֆարիզ կէլ-
մէքլիիինի իոթէեօր :
Բօզ սարըլտը :
Էօթէնի. — Վէ, օլու Սէրփին գէվճէի օլմազլըլլ
մուվաֆաադաթ իթ մէքլիիինի թալէպ իտիեօր :
Կէնճ գըզ, դարըսընա պիր ելլան չըզմըշտօընա,
լէճճէսի սօլմուշ օլտուդու վէ քէնտիտի տիթրէտիկի
հալտէ, բիւճաթ իթ տի, վէ պատէհու,
— Ֆադաթ պու տէտիկիինիլ նա՞րը միւմքին օլա-
պիլիր : Պէն Բընէեի սէվէրիմ, Բընէ տէ պէնի սէվէր,
վէ նամուսուսու իսլալ իթ մէք իւզըն պէնի պիր տու-

զադա տիւշիւրմէք իսթէմիւշ օլան օ ալչադ Սէրփ Գու-
րալիլիֆի՛ պիւթիւն իզթիտարըմա թազպիհ իտէրիմ,
տէտի :

Մատամ Տօման վէ Թէրէզ՝ իւպու վազըտեը պիւլմէ-
տիքլէրի ճիհէթլէ, պու քէրրէ Բօզաան իշիթտիքլէ-
րինտէ, հայրէթտէ գալտըլար իտէ տէ, օլ պապտէ յը-
դահաթ թալէպ իտէճէք վազըթ տէյիլ իտի :

Էօթէնի. — (Քէլամա չու եօլտա տէվամ իյլէտի)՝
Գատէր վէ թալէմիլ Ետինիլտէ տիր :

Թէրէզ. — Ահ, գըզըմ...

Կէնճ գըզ՝ սօղուգ պիր թէր իլէ ըսլանմըշ օլան
զուլալդ թօղլարընն՝ բարմազլարը արասընա ալտը, վէ
մուլալտարէն մանեղիթիլմալը ույգու իշինտէ ուեա-
նան քիմաէլէրին սէտաը կիպի պիր սէտա իլէ,

— Վա՛լիտէճիեթիմ, Էէսին իտէրիմքի, սիղին իշին
հաւաթըմը պիլէ պիւա թէրէտտիւտ ֆէտաէէ հազը-
րըմ : Սիղին իշին էօլմէէ տէ հազըրըմ, լաքին վազը
օլան թէքիֆինիլ էօլմէքտէն պէտթէր տիր : Պազըն,
վալիտէճիեթիմ, Էկէր մատտէ Էալընըզ պէնիմ դալիլմի
բախնտար իթ մէքտէն իպարէթ օլաա իտի, պու իտու-
սուստա հայիգի դուվլէթ վէ ճէսարէթ օլապիլիւր իտիմ,
վէ պու ֆէտաքեարըլըմ վէ ֆաթըմը տա մուճիպ օլ-
սա, էօլմէէ Էհէմիեթ վէրմիլ իտիմ : Հալպուք
սիլ, Էալընըզ պէնիմ պէտպալիլմիլըլըմ տէյիլ, Բընէ-
նին տալի պէտպալիլմիլըլըն իոթէեօրսուշուգ... Բընէ
պէնի սէվիեօր... քէնտիտինի թազըիլ, վէ պէլէր տէ
թէլէֆ իթ մէլէ հազըլմ վա՞ր մը տըր... պուստան
գաթինազար Բընէէ նէ՞ սէյլ Էհէճէթիմ... նէ՞ Էալան
ույտուրաճաղըմ... սէնի սէվլէմ վէ աուգ սէվլէմիլիմ
տիր իոմէքտէն պազդա նէ՞ տիեյ պիլիլիմ... ֆադաթ

Էօթէնի. — Փառաւ իմ տաւմ Գուրազիէֆին իսթէ-տիկի պու տուր. քէնտի օլլու իլէ էփէնմէնիլի թա-լէպ խտիեօր:

— Իչպու խտտասընտան վազ կէշիրմէք իշին, ա-հազարընա դաքանարագ հալվորաճաղմ:

— Հալպու քի անըն խտտասը կէրի ալընմաղ սու-րէթաէ տիր:

Բօզ. — (Պիրտէն պիրէ.) Վալխտէ, Կաթօն Տօպէ-րիվ պէնիմ բէտէրիմ տիր, տէյիլ մի:

— Էփէթ:

— Շիմտի քէնտիտի գօնթէս Գուրազիէֆին խանէ-սինտէ՞ մի տիր:

— Էփէթ:

— Էօյլէ իտէ, պէնիմ վազիֆիմ՝ բէտէրիմին հա-նընտա պուլունմազ տըր:

Էօթէնի Տօմօն պու սըրատա տախի քէնտի մէնա-ֆիի մախսուսէսինին իսթէ չըգալընը կէօրմէքէ, տօտազլարընտա պիր կիւլիւմսէմէ հասըլ օլտու, վէ Թէրէզ՝ տէհէթլէ բէֆը սէտա խտէրէք,

— Անըն հանընա կիթմէք իւզըն պէնի թէ՞րք մի խտիեօրտուն, տէտի:

— Անը տախի թէսէլի իթմէք վէ դուրթարմազ՝ վազիֆիմ իգթիզասընտան տըր: (Հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաեարագ.) զէվալլը՝ Բընէ... ա՛հ վալխտէճիւիւմ, պիչարէէի մէյեուսիէթտէն դուրթարմաեա սայ խտին. պէնի խանէթլէմէսինէ, խուսուսիյլէ թահգիր իթմէ-մէսինէ դայրէթ խտին: Թէէմին խտին քի, քէնտիտին սէվէր խտիմ, վէ Էլան հաեաթրմոտան զիւտաւ սէվէ-րիմ, վէ Էլմինիմին խիւաֆընտա հարէքլթիմ խտէ, մահզա, մուգափլմէթ խտիլմէսի գապիլ օլմտեան պէտ-

պախթլըլ լարտան պիրինին զուհու ինէ մէպնի օլտու-զուհու սէօյլմէքտէն կէրի տուրմաեըն:

Թէրէզ. — Բօ՛զ, նէ՞ հարմազ իշին կիւլիեօրտուն:

— Բէտէրիմին իւզէրինէ նէզարէթ իթմէք, վէ գօն-թէսի, խտտասընտան Փարիզ կիթիրմէեէ չալըլմազ ի-շին կիւլիեօրտում:

Էօթէնի. — Բէտէրինիզ՝ պիզի թահգիր իթիրմէկի սիզէ էյրմէթլէճէք տիր:

Բօզ. — Պիլաքիւ, պէն օնա, սիզէ աֆիլ իթմէկի էօյ-րէթլէճէկիմ. Ալլահա ըմարլատըգ, վալխտէճիւիւմ. թէէմին օլտուն քի, պուրատան կիւաիլիմ՝ սիզի գուր-թարմազ իշին տիր:

Պէօյլէճէ Բօզ՝ հընչգըրտամասընը զապթ իթմէք իշին, Էլինի աղզընա վազ խտէրէք, օտատան տիչարը չըգալը:

Փօնթէս Գուրազիէֆ՝ մուվաֆիէրիէթի վազըսաըն-տան տօլաեը մազրուրէն. Մ. տը Լօրպադըն խանէսինտէն մուֆտարագաթընտան սօնրա, քէնտի խանէսինէ ափ-տէթ խլտի:

Միլըուսէ՝ թէէպլիւսինին հէնուզ պիր գըսմը-նը, հէմտէ գօլայ պիր գըսմընը խլտի իթմէլէ խտի. շէօյլէքի Էօթէնի Տօմօնու թապիւխաթը, վէ միւտաէթի մէախտէտէն պէրու գըզընըն իւզէրինտէ իճրա խտէկէ-տիկի թէէսիր վէ նուֆուզ մալիւմ օլմասըլա, մէզ-քիւր լեքի դատընլարըն նամուղարընն մուհաֆազա-սը իշին հէր շէյէ իթաաթ խտէէքլըրինէ դաթէն շիւպ-հէ օլտուսաղ խտի: Հալպու քի Կաթօն Տօպէրիվ հտգ-հէ օլտուսաղ խտի: Բօնթէս պիր թազըմ թախմինաթ իշինտէ գընտա, գօնթէս պիր թազըմ թախմինաթ իշինտէ

գալըս, մէճնունը մէրգումս, նէ եարաճաղընը, նէ տի-
եւէճէկինի պիւլէկեօրտու :

Կէրչի մէրգումուն մուխալիֆէթ իթմէեւէճէկի ըն-
վիշի հաւտին անլաշըլըեօրտու, լաքին քէնտիսինի հա-
զըլումադ լազըմ կէլիս, պունուն իշին տէ թէտապիրի
իհթիեաթ քեարանէի ֆէվքէլատէեւ իհթիեաճ պունուն-
մադտա իտի :

Գօնթէս, խանէսինէ ալտէթ իտէր իթմէզ, Ժարիեի
չաղըրթար :

Ժարինին, ըսաթ կէլա պունուն օլտուղու Բօլին
իսմինտէքի պիր գըզը Կասթօն Տօպէրիվին գըզը մա-
գամընտա գապուլ իթտիրմէք թէճրիւպէսինտէ պու-
լունտուղունտան պէրու, մէրգում իլէ գօնթէս արա-
սընտա հիշ պիր սէօզ վազը օլմամը իտի :

Իստի, Ժարի, պու տէֆաքի չաղըլըլընտա, պա-
շընը էյմիշ օլարադ գօնթէսին հուզուրունա չըզտը,
վէ մէզպուրէ :

— Տիվանէ նա՞սըլ տըր, տէյի գաթի պիր թարգ-
տա սօրտու :

Ժարի. — Էրէյիճէ էյի տիր :

— Սաքի՞ն մի տիր :

— Սօն տէֆաքի վաղըտտան պէրի սաքին տիր :

— Եանի սէպէպ օլմուշ օլտուղուն վաղըմ՞ մը :

— Աֆիլ իտին, մատամ գօնթէս, եարտըղըմ ըլէ-
ման օլտու, վէ սիր տահա օ եօլտա մուամէլտտէ
պուլունմաեաճաղըմը վատ իտէրիմ :

— Պիրինճի թէճրիւպէն ալօա կիթմիշ օլտուղու
իշին, ազըն պաշընա կէլտիկինի մէմուլ իտէրիմ : —
Հէր նէ իսէ, սէնին չու տիվանէլիկինտէն սարֆը նա-
զտուլա, Կասթօն Տօպէրիվէ նազըլ քէլամ իտէլիմ : —
Կասթօն նէ՞ սէյլէեօր :

— Հիշ պիր շէյ սէյլէմէեօր :

— Պիր լուղէթտէ՞ մի տիմէեօր :

— Անլաշըլամաեան պաղը ճիւմլէ իրատընա պաշլար
պաշլամադ գուսուր պրադըեօր :

— Տիւշիւնտիւկիւ նէ՞ տիր տէյի գանն իտէրսին :

— Տայիմա գըզըն տիւշիւնիւեօր օլտուղունու, վէ
անլաշըլամաեան ճիւմլէլէրինին գըզընա տայիր իտու-
կինի տէրք իթտիմ :

— Բէք ալէա, ֆիքրինին պու խուսուս իլէ մէշղուլ
օլտուղունա մէմնուն օլտու, Պու ճի՛նթ իշիմէ եա-
րաեաճադ տըր :

— Տիմէք եէնի պիր խապէրինիզ վար տըր :

— Ղալիպա եէնի պիր խապէր ալմադլէք իշինէ կէ-
լիեօր հա՛, քիւհանի :

— Շիւպհէսիզ իշիմէ կէլիր. հաթթա պու խու-
սուսու պէն ինքեար իթս՛մ, սիզ ինանմազսընը :

— Էյլէ իսէ, իշիմէ սանա սէյլէեօր, Էվլէթ եէնի
պիր խապէրիմ վար տըր, վէ էկէր տօղու երւրիւ-
սէն, գանն իտէրիմքի, վատ իթտիկիմ մէպաղա եա-
գընտա գալուշաճազսըն :

— Տիմէք մաքսէտէ վասըլ օլուեօրուդ :

— Էվլէթ, շիւնքի Կասթօն Տօպէրիվին գըզընը
պուլտու :

Ժարի. — (Թէաճճիւպանէ .) Ասընը՞ մը :

— Էվլէթ, ասընը :

— Աֆէ՛րին, մատամ գօնթէս, հազըգէթէն չու
մուվաֆֆազըլէթինիզէ հայրան օլուեօրում :

— Հայտէ, մէճնունա կիթ, վէ քէնտիսինիէ կէօրիւշ-
մէք իսթէտիկիմ խապէր վէր, Էվլէլէճէ խապէրտար
իտիլտիկի վաղըալարտա մէրգումուն սիւքիւնէթինի

դայս ի թմէտիկինէ տիգգաթ ի թմիշ օյտուղուտան, իշպու թէտպիրի ինթիւտիքեարանէ ֆաիտէտէն խալի տէյիւ տիր:

Ժարի, մէգքիւր էմրի իճրա ի թմէք իւզրէ տիշարը չըգտըղընտա, քէնտի քէնտիսէ շէօյլէ աիւշիւնմէքտէ խտի:

— Դօնթէսին հէր հալտէ կիզլի պիր ֆիքրի վար տըր: Պու ֆիքրի տէ պէնիմ հազգըմտա խայրը կէօրիւնմէքօր: Վատ օլունան մէպաղա եազընտա գաժուշաճաղըմը թէէմին ի թտիկի սըրատա պանա էյի կէօզ իլէ պազմաեօրտու: Անլանօրում, պէն Ատէլ Ժէրար վէ նաթիճա իսիմէտիկինէ մախոուս օլան էսրարընա վազըմ օլտուղում իշին, քէնտիտիկի պիհուղուր իտիեօրում: Պանա էմիլյէթի եօգ տար, վէ հէր շէյէ ազըլ էրէն պիր ալէթտէն դուրթուլմանը արզու խտիեօր... Լաքին պէն տէ կէօզլէրիմի աշաճաղըմ... Հէմ տէ, վատ ի թտիկի իքի մըլեօնա կէլինճէ, պու պանա քեաֆի տէյիւտիր... Տահա զիւտաէ ալմազ իսթէրիմ, վէ ալաճաղըմ:

Ժարի, կասթօն Տօլէրիվին օտաընա կիրտիկինտէ, պիշարէ՝ բէնշիքէնին էօնիւնաէ օթուրմուշ քիթապ օգուեօրտու, վէ հէր վազըթտան զիւտաէ սաքին կէօրիւնիւեօրտու: Ժարինին կէլտիկինի կէօրտիկիւնտէ, օգուաճաղըն գաթթ ի թտի, վէ աճըն՝ «Միւսիւ կասթօն, մատամ դօնթէս սիզի կէօրմէի արզու խտիեօր» տիմէսինէ ճէվապէն, «Պուեուրտուշ, վիզլիթաըն պէնիմ իշին մուճիպի մէմուշիյէթ տիր» տէյի մուգապէլէ ի թտի:

Մատամ Գուրափիէֆ՝ Ժարիեի թէապիպ ի թմիշ օլմասըլա, մէգքիւր ճէվապըն վէրիտիկի գէման եանըն:

տաքի օտատա պուլունտուղունտան, իշէրի կիրէրէք,

— Ազիզիմ, իֆատաթը թէվէ ճճիւ հքեարանէնիզէ թէլէքքիւր իտէրիմ: — Միւսիւ Միշէլ, պիզի եալընըզ պրազըն, տէտի:

Ժարի, վազաա մէրադտա գալըն իսէ տէ, պիլա ի թիւրազ օրոտան շէքիտի վէ տիշարը չըգտըղընտա, տօտաղլարընտա իսթիհզաքեարի պիր թէպէսիւմ հուտուլէ կէլտի, վէ սէսիսիմէ քէնտի օտաընա կիրիպ, վազը օլաճազ միւքեալէմէի տինլէմէք իւզրէ, գուլաղընը՝ մէճնուշուշ օտաընա կէօթիւրէն գալուշուշ քիլիա եէրինէ տաեաթտը:

Դօնթէս՝ կասթօնուշ եանընտա օթուրտու, վէ չու եօլտու քէլմաա պաշլատը:

— Ազիզիմ, պու կիւն պանա հէր վազըթտան զիւեատէ էյի կէօրիւնտիկիւնիւզտէն, վէ եազընտա թէմափյլէ իֆազաթընըզ մէմուլ օլտուղունտան տօլանը մէմուշիյէթիմի արզ իլլէրիմ: Ֆիլվազը տօգթօր տը կօրպազ մէշուր պիր թապիպ տիր, վէ պու կիւն սիւզէ թէպիլի իտէճէք օլտուղում խայրըլը խապէրլէր իսէ, քէնտիտիկին հիւսնի սուրէթտէ պաշլաթը պուլունտուղու պիր թէլէպալիսիւ իքմալ իտէճէք տիր:

Կասթօն՝ կէօզլէրինի դօնթէսէ աթֆ իլէ,

— Խայրըլը խապէրլէ՞ր մի, տէտի:

— Էվլէթ:

— Նէ՞ կիսի խապէրլէր:

— Օ խապէրլէրի սիզէ պիլտիմէէ հազըրըմ, լուքին պիր շարթ իլէ, եանի քէնտիկիզի գապթ ի թմէլիսիւնիւզ, վէ կէլէն կիւն վազը օլան իլլիալաթ էսնաթընտա գուհուրա կէլէն ֆէնալըք կիսի, պու տէֆա տա

մէսէրրէթին հատչն ֆէնալը պ տիււար օլմամանըզը
թափսիսէ իտէրիմ:

— Օ կիւնքի հալ պանա պիր տէրս սլտու: Էվլէթ,
զըզըմը կէօրիւրսէմ, սաքին տուրածաղըմ, իրատէթի-
մի ղայպ իթմէնէնէնիմ, վէ գըզըմը տա եազընտա կէօ-
րէնէնիմէ էմինիմ... Պէնտէն ուզագտա պուլունմատը-
ղընը հիսս իտիւօրում:

Մատամ Գուրափիէֆ՝ կաթթօնտան տօլաեը էլան
էնտիշէ իշինտէ օլմասըլա, ճիննէթի թագէլէնմէքտէ
օլտուղունու զանն իլէ,

— Նէ՞ տիւօրսուսուղ, տէյի պէեան իյլէտի:

— Հագըգէթի հալի սէօյլէօրում... կէօզլէրիմի
գարար գարամաղ, քէնտիսի պանա կէօրիւրսիւօր...
կէօզլէրի եաշարմը օլարագ վէ կիւլլումանէնէնէնէն պա-
նա տօղրու իլէրլէօր, վէ գալպէ գատար թէէսսիր
իտէր պիր սէտար լաթիֆ իլէ, «Պա՛պաճըղըմ, սաքին
վէ սապըրը օլ... եազընտա սէնին եանընտա պուլուն-
նաճաղըմ... տիւօր, վէ պէն տէ գըզըմա իթաաթ իթ-
մէք իշին սաքին հալտէ պէքլէօրում... կէօրիւօր-
սուսուղքի, մատամ, գօրգաճագ սէպէպինիղ եօգ
տուր:

Պատէհու պիշարէ հէպէլէթիւրա՝ մէսէրրէթիւ, ֆա-
ֆաթ ապա էսէրը հէեէճան կէօթէրմէնէնէնէն, շէօյլէ
տէվամ իթտի:

— Էվլէթ, օ լաթիֆ վէ ճալպ կէօզլէրի, սըրմա
կիպի սաշլարը վէ մէլայիքլիէ մոխուս իտալիրի,
ֆիտան կիպի պօյու վէ կէնճ պիր գրալիշա կիպի թափ-
րըլա հագըգէթին պէնիմ գըզըմ օլտուղունա էմին
օլմագտաեմ:

— Ֆիլվաղը, գըզընը՝ թարիֆիլիզէ պէնզի:

կասթօն՝ պիրտէն պիրէ սարսըլըպ, գօնթէսին էլի-
նի թութարագ,

— Տիմէք սիղ քէնտիսինի կէօրալիւնիւղ, տէտի:

— Էվլէթ, կէօրալիւմ:

— Ա՛հ, սէօյլէնէն, սէօյլէնէն, ազըլմա մալիքիմ...
սաքինիմ... վէ սաքին գալաճաղըմ... Բէճա իտէրիմ,
սէօյլէնէն, սիզի տինիլէօրում:

Գօնթէս. — (Աղ պիր սիւքիլէթտէն սօնրա) Սիզէ
խայրըլը խապէր կէթիւրալիմ, տօթում. գըզընըզ պու-
լունտու:

Կասթօն ճէվապ վէրմէտի, ֆագաթ իքի էլինի եիւ-
րէկի իւզէրինէ վաղ իթտիկի կիպի, սիմասընտա տալի
էսէրը մէսէրրէթ հասըլ օլտու:

Գօնթէս. — (Քէլամընա շէօյլէ տէվամ իթտի) Գը-
զընըզ սիզէ թէալիմ իտէնէնիմ, շու գատար քի պու-
թէսլիմտէն էվլէլ, մուգատտէմա պանա վագը օլան
պիր վատընըզ խաթըրընըզ պրագմագըլըզ վագիֆէ
ատտ իտէրիմ:

— Հա՞նկը վատըմը:

— Եիրմի սէնէտէն սէրու ուղրունա կէօզ եաշարը
տէօթալիկի նիւղ գըզընըզ էկէր սիզէ կէթիւրիւրսէմ,
վագը օլաճագ պիր իսթիտամը գապուլ իտէնէնիլի
վատ իթմիշ իտինիղ:

— Պէն սիզէ հիշ պիր շէյրէտտ իտէմէմ, Հէմտէ
պէնի գուրթարմըլ օլան վէ ճիկէրբարթմի պանա թէս-

լիմ խոչնդ պուլունան սիր քիմսէնէ ճէվապը րէտտ վէրմէք գապիլ մի տիր, — Գանըմը տախի խթէսէնիզ, սիզին իշին ֆէտաեէ հազըրմ:

— Գըզընըզ նէ՛ գատար ճալիլ վէ հիւսնա օլտա, սիզտէ պիւրսինիզքի, վազիւէթի, սէրվէթի եօգ տուր, վէ պու իքի խասսէնի տէ սիզ քէնտիսինէ վէրէմէգ սինիզ:

— Բէք ալէա անլաեօրում... պէնիմ սիր շէյիմ եօգ տուր, հիշ սիր շէյ տէ տէյիլիմ, վէ էկէր սիզ օլմասա իտինիզ, շու տազըգատա թիմարխանէ գօղուշունտա ճան շէքիւմէք հալինտէ պուլունաճաք իտիմ:

— Պու շայեանը թէհասիւֆ խաթըրէլէրի ֆիքրի-նիզտէն չըգարն:

— Շիւքրանիյեթ տէ շիմի սիզէ նէ սուրէթլէ էտա իտէպիւլէճէկիսի պէեան իթտիկինիզ անտէ, օ խաթըրէլէրի ֆիքրիմտէն տէ ֆ իտէճէկիմ:

— Թէսատիւֆաթը զարիպէտէն օլարազ, օղլում գօնթ Սէյիմ Գուրապիէֆ գըզընըզա րասթ կէլիպ, հիւրմէթ վէ րիաեթլէ պէրապէր, հազընտա իզհարը աշգ ու մուհապլէթ խլէմիշ տիր:

— Ահ, զաթէն պէն անը կէօրմէք վէ սէվմէմէք գապիլ օլմատըղընը պիւրեօրում: Հէր նէ իսէ, մատամ, իֆատաթընըզա տէվամ պուեուրում:

— Իշթէ, պէն տէ, քէրիմէնիզ Բօլին Տօպէրիվին՝ օղլում իլէ իղտիվաճընը սիզտէն թէմէննի իթմէկի քէն տիմճէ սիր վազիֆէ ատա խլէտիր:

Կատթօն, ճէվապ վէրմիքիզին քիմսէնէ հայրէթլէ գօնթլէսէ ալիլը նազար իթտիկինտէն, վէ մէրդումէ իսէ, իշպու սիւքիւթ տէն վէսիլէս իլմէկէ պալա տըղընտան, քէնտի քէնտիկէ,

— Աճապա թէրէտտիւտ միւ իտիեօր, աճապա րէտտ ճէվապը վէրմէք ֆիքրինտէ՞մի պուլունուեօր, տէտի, վէ պատէհու ալէնէն,

— Օղլում գէնկին տիր... սինասիլին քէնտի գէվ-ճէսինէ, կիւզէլ սիր խամէն վէ գօնթէս իւնվանընտան պաշգա, պիւեիւք սիր սէրվէթ տալի իթա ի-տէճէք տիր, տէյի պէեան խլէտի:

— Գըզըմը սէվիեօր մու:

— Հէմ ֆէվգէլատէ սէվիեօր... քէնտիսինին է՛ն մուազգէզ արգուսու՝ մէգպուրէէի մէսուտ վէ պալա-թիւար գըլմագտան իպարէթ տիր... իմաի, գըզընըզ օղլումա վէրմէմէնէ սիր սէպէպինիզ վա՞ր մը տըր:

— Նէ՞ սէպէպ օլապիլիր... սիզ՝ գըզըմը պանա իեատէ իթտիկինիզ հալտէ, սլէն, անը սէվմէքտէ պուլունան օղլունուզա վէրմէմէզլիք իտէպիլիրմիւրիմ: Ահ, խայր, խայր, սիզ պանա գըզըմը թէսիւմ իթտիկինիզ-տէ, պէն տէ անը սիզէ վէրմէի թէաշիւտ խլէրիմ: Ֆագաթ գըզըմը նէ՞ վազըթ թէսիւմ իտէճէքսինիզ:

— Եազընտա:

— Քիւնտիսինի նա՞ըլ պուլունուզ. քի՞մ անը սիզէ թանըթտը:

— Սիզ:

— Պէ՞ն մի... լաքին պէն սիզէ անը նա՞ըլ թա՞նըթտում:

— Պուստան ագտէմ ալըտան եարմը օլտուղու-նուզ չէյքէլ սաեհսինտէ թանըեապիլտիմ: Օ չէյքէլ նագարը տիգգաթըմը ճէլա իթմէքլէ, թանըմագտա օլ-տուղում սիր գատընըն քիւվէթինէ պէնգէթտիմ:

— Վալիտէսինէ, տէյիլ մի, վալիտէսինէ:

— Էվլէթ, վալիտէսին չէվի սիր գատըն տըր:

— Է՞վի մի... Է՞վի մի տիր:

— Էվվէթ, խային վալիտէսինին թագերիդի իւզէրինէ Էվվէնիլ տիր. օ վալիտէսինին քի, պու կիւնքի կիւն էլան գարընընտա տիրթրէտոր:

— Ա՛հ, օ զալիմէ գատըն, օ՛ խային վալիտէ. իւքիմիդին տէ պէտպալթլըղընա սէպէպ օլտու Կէվկիւ-լիւմիւ պէնիմ էլլիմտէն ալտըր, վէ գըզըմը աշըր-տըղը կիւլի, պէնի տէ թէվգըթ իթտիրտիր Պէօյլէ պիր ճանվէր հէնուզ եաշաեօր մու:

— Էվվէթ, գըզընըն եանընտա, մէսուտ վէ գէնկին օլարագ եաշաեօր:

— Խային...

— Իփատէնիդ վէճհլէ, հէր ֆէնալըղըն սէպէպի քէնտիրի տիր: Իմտի, սէվմիլ օլտուղունուզ, վէ միւթ-թէհիմ օլմաեղպ, մաղլում օլան գատընըն, վէ անըն գէվճի օլմուլ պուլունան միւթէպէր գաթըն, վէ օ իգ-տիվաճտան թէվկիլիւտ իթմիլ օլան չօճուղուն, վէ խուսուսլլլէ գըզընըղըն խաթըրլարը իշին, գըզընըղըն վալիտէսի իսմինի լէքէտար իթմէմէլիսինիդ Պիկիւնահ վէ պիսուլ Բօլինին նէգտինտէ հիշ պիր ըգալլէթ չըգ-մամասընա տիգգաթ լյլլմէլիսինիդ Տէտիկիմի անլա՞-եօրմուսուուզ:

— Էվվէթ, Էվվէթ, անլաեօրում:

— Իսթիեարը սիւքիւթ իտէ՞ճէքմիսինիդ:

— Խուսուսլլլէ գըզընըն խաթըրը իշին սիւքիւթ ի-տէճէեիմ:

— Բօլինին՝ քէնտի վալիտէսի թարաֆընտան պու-լունուպ, անըն նէգտինտէ եաշաաղը խաթըրը իշին տէ սիւքիւթինիդ լաղըմ տըր:

— Հաեաթըմը պանա դայպ իթտիրմիլ օլան, պէնի

թէճէնիւն իթտիրէն ալչագ մախլուղուն տա եանընտա՞ մը տըր:

— Էվվէթ:

— Տիմէք օ իբի գարը՝ պէնի թահգիր իթմէսինի գըզըմա էօյրէթիեօրլար:

— Խայր, պունու ֆիթրինիդէ կէթիրմէին... սէվ-միլ օլտուղունուզ գատընըն, սիզին իշին տայիմա մու-հապպէլի պուլունմուլ տուր:

— Իկէր պէնի հագըգէթէն սէվմիլ օլսա խտի, վա-լիտէսինէ մուգավէմէթ իտէրէք, Էվվէնիդ խտի:

— Հալպու քի վալիտէի՝ սիզին էօլմիլ օլտուղու-նուղու մէրգումէե սէօյլէմիլ:

— Նէ՛ ալչագլըք, նէ՛ զալիմիլք... ֆագաթ պու էֆալը մէքըուհէի իծրա իթմիլ օլան գարընըն իսմի նէ՞ տիր... տիկէր քեաֆֆէյի խիմլէր կիպի անը տա ունութմուշում տուր... օ իսմի սէօյլէեին, օլ վագըթ սէօլլէրինիդ ինանաճաղըմ:

— Իսմի էօթէնի Տօմօն տուր:

Կասթօն՝ տլչէթլէ պաղըրարագ,

— Էօթէնի Տօմօն մու... Էվվէթ, Էվվէթ, օ տուր, գըզընըն պէտպալթլըղընա սէպէպ օլմուլ օլան խային վալիտէսին իսմի տիր: Լաքին գըզընըն ի՞սմի... Գօնթէս. — Օ տա թէրէզ Տօմօն տուր:

Կասթօն՝ օթուրմուլ օլտուղու մահէլլտէն սըքրա-եարագ,

— Թէրէ՛զ մի... Էվվէթ, Էվվէթ, իշթէ պէն օ իս-մի թէլէֆֆիւզ իթմէկի տէրէճէի նիհաեէտէ սէվէր ի-տիմ: Օ իսմի քի, պիր պուսէ կիպի թօտագլարըմը օխ-չամը, վէ ալէվ կիպի գալպիմի եագմըլ տըր, վէ եիր-մի սէնէ ունութտուգտան սօնրա, էլան՝ պու կիւն

եիւրէկիսի եազմագտա տըր . . . Թէ՛րէգ . . . Թէ՛րէգ . . .
Թէ՛րէգ . . . տէտի :

Կասթօն, իշպու խմի իւշ քէրրէ արտ արտա միւ-
թէնսսի պիր սէսա իւշ թէլէֆֆիւզ իթտի, վէ հէեե-
ճանընտան թապթը գաղմաեարագ, հէման զայագըլ
հալտէ, թէրք իթմիշ օլտուղու գօլթուգլու իսկէմլէեէ
թէքրար օթուրտու :

Մատամ Գուրապիէֆ իսէ, քէնտի քէնտիեէ շու
սէօզլէրի սէօյլէտի :

— Զանն իտէրիմքի, պու տէֆա սանտալըմը էյի
գուլանարմ, վէ պու տէֆա մահէլլի մագսուտէ վասըլ
օլմագտաեըմ :

Օլ էսնատէ, օտա գարուսու իրի տէֆա չալընըպ,
գօնթէն գարուսու աշտը, վէ Բուսիալը խըզմէթքեար
Նիգօլա՝ էլլինտէ պիր քեաղըտ թութարագ էչիքտէ
տուրտուղունտան, գօնթէն,

— Խայր օլա՛, տէտի :

— Մատամ գօնթէն, պիրի կէլմիշ, գաթընրզլա
կէօրիւշմիեի արղու իտիեօր, տէյի խըզմէթճի ճէվապ
վէրալի :

— Քի՞մ տիր :

— Թանըմամ, Պու պիլէթի տէ գաթընըզա թէսլիմ
իտիլմէք իւզրէ պանա վէրտի :

Մատամ Գուրապիէֆ, մահֆաղանը եըրթըպ, տէ-
րուներնտէ պուլունան քեաղըտը չըգարտը :

Մէգքիւր քեաղըտտա եալընը պիր իամ եազըլմըշ
օլուպ, գօնթէն՝ իշպու խմի օգուր օգումագ սարսըլ-
տը, վէ Նիգօլաեը պիր թարաֆա եիթէրէք, օրատան
տիչարը չըգտը :

Բօզ, եախօտ տահա տօղրուսու Բօլին Տօպէրիվ,
էօթէնի Տօմօն իլէ Թէրէգտէն մուֆարագաթընտան
սօնրա, օթէլ տախիլինտէ քէնտիլին տախիլսինէ կիթ-
տի Պիչարէ՝ հընչլըրտամարնտան պօղուլմագ տէրէ-
ճէսինէ կէլմիշ իտի, Տախիլսինտէ պիր իսկէմլէեէ օթու-
րուպ, պաշընը իթի էլլէրի տէրուներէ ալտը, Օ ախտէ
հիսս իթտիկի հալ՝ բէք տէհէլթլի իթի, Զէվալը գըլ-
ճըղագ՝ թա գալպիեահընտան վուրուլմուշ օլտուղունու
հիսս իտիեօրտու, էթրաֆընտա հէր շէյ մահվ օլմագ-
տա, վէ քէնտիսինին պու տէրէճէ չէտիտ պիր սու-
րէթտէ տիւշար օլտուղու ֆէլաքէթտէն՝ սէվկիւլիւլէ-
րի իշին նամուսուգլուգ վէ մէյեուսիեէթ թէվէլիւտ
իթմէքաէ իտի :

Իշթէ պու հալինտէ պիչարէ պիր միւտտէթ հէօն-
կիւր հէօնկիւր աղլատըգտան սօնրա, նահէհան աղլա-
մագտան տուր օլտու, կէօզլէրին վէ եիւզիւնիւ սիւ-
տի, վէ աճէլէթէն էսվապընը կիեիւնիւ,

— Ծիւմլէսինի գուրթարմագ լազըմ տըր, վա-
լիտէմին ուղրունա հէր շէյ գաթլանմալըեըմ, տէտի,
վէ տախիլսինի թէրքէ, գարուսուսու պիլէ գարամա-
եարագ, ալթ գաթա կէթիւրէն նէրտիվէնէ տօղրու
իլէրլէտի :

Մատմաղէլ Բընէնին օտասը էօնիւնտէն կէնտիկի
սըրատա, աեագ սէսինի եավաշաթտը, վէ քիմսէեէ
թէսատիւֆ իթմէքիլգին տէհիլըզ վասըլ օլտու, վէ
խարիճէ պիր քիւրէ աթֆը նազար իթմէլէ, հալիւ-
նին պօշ օլտուղունու, վէ գարուսուն եարը աշըք ի-
տու կիլինի կէօրալի :

Ալ սօնրա սօգաղա վասըլ օլուպ, էն եազըն
արապալըզա տօղրու եիւրիւմէ պաշաւտը, վէ օրա-

տա պիր արապահա ռաքիպէն, Սէն-Տօմինիք սօգա՝
ղընտա Կէ նիւմէրօլու խանէկէ կիթմէք խթէտիկինի
արապահա խթար իթար:

Մէգքիւր նիւմէրօլու խանէ՝ գօթէս Գուրապիէֆին
իգամէթ իթարիկ խանէ խաի:

Օ կիւնիւ Բընէ տը Լօրպադ, տաիրէի տալիէտէ
հիշ պիր իշի պուլունմատըղընտան, պօշ վազըթտա
պօղը աճըպպանընա վէ միւվէքքիլէրինէ վիպիթա վէր-
մէք իւզըն, սապահլաւըն էրքէնճէ տիշարը չըգմըշ
իաի:

Պու վիպիթալարընտան պիրի սէպէպլյէ, մէրգում,
Մէքթէպի հարպիկէնին օ պիր թարաֆընա կիթմիշ
օլուպ, Բօզ Լինէ սօգաղընտաքի օթէլտէն չըգտըղը
ղէման, օ տէլիզանլը տա եօլունա տէվամ խոէրէք,
արապաոը էնվալիտ ճիփարլարընտա պուլունմագտա,
վէ Բօզըն արապաոը պիր թարաֆտան Սէն-Տօմինիք
սօգաղընա կիրտիկինտէ, քէնտի արապաոը տա տիկէր
թարաֆտան այնի սօգաղա տուխուլ էլլէմէքտէ խաի:

Պու սուրէթլէ պիրի թարաֆտան կէլմէքտէ օլան
մէգքիւր իքի արապալարըն պիրիպիրինէ թէսատիւ ֆ
իտէճէքլէրի թապիի խաի:

Բօզուն ռաքիպ օլմուշ օլտուղու արապա՝ Կէ նիւ-
մէրօլու խանէնին գարչընտա տուրտու, վէ կէնճ
գըղ աչաղը էնիպ, արապահընն հոգգընը վէրտիք-
տէն սօնրա գարուեու չալար, թամ օլ էսնտաէ Բը-
նէին արապաոը օրտան կէլմէքտէ օլտուր վէ մէր-
գում վէ իւզանլը, արապանըն գարուսունտան Գու-
րապիէֆին օթէլինէ պագմագտա պուլունմաոը հոտէ-
պլյէ, լէճէսի պիրտէն պիրէ սօլտու, վէ թէամճիւպ-
լէ լէթը սէտա իթմէքտէն քէնտիսինի մէն խոէմէտի:

Մէրգումուն պու եօլտա լէթը սէտաոը՝ կէնճ պիր
գաոընըն մէգքիւր գաբուտան իշէրի կիրտիկինի
կէօրմէսինտէն, վէ աղըն՝ Բօզ օլտուղունու թանըմա-
սընտան իշէրի կէլմիւ խաի:

Օթէլլին գարուսու՝ մէգպուրէնին իշէրի կիրմէսինի
միւթէպզըպ արգատան գարաոը:

Բընէ, անլը թէր իլէ միւլէմա օլտուղու վէ գալպի
հէկէճան իշինտէ պուլունտուղու հալտէ, նշանլըսընըն՝
մէքրուշ պիր տուղաղընա տիւշար օլմուշ խոտ կի շախ-
սըն խանէսինտէ նէ իշի օլապիլէճէկինի միւլաչաղա ի-
տէրէք, արապաոը տուրտուրմաոընը արապահընա էմր
իլէ, քէնտիսի տէ արապատան աչաղընա էնտի, վէ պիր
միւտանթ թէֆէքքիւրտէն սօնրա, քէնտի քէնտիսի
չու սէօղլէրի սէօլլէտի:

— Ույր, խայր, միւմքինիպ շէյ տիր, պէն եա-
նըլմըշ օլմալընըմ - Հէր հալտէ միւլաչէմ պիր միւլա-
պէհէթ իլէ ալտանմըշըմ տըր: Իշէրի կիրտիկինի կէօր-
տիւլիւմ Բօզ տէյիլ խաի... Բօզուն պու էվտէ հիշ
պիր իշի եօգ տուր - Մէրգումէնին պուրահա կէլմէ-
սինէ հիշ պիր սէպէպ պուլունմագտա տըր, վէ էիկէր
քէնտիսինի թանըաղընը զանն իթտիկիմի պիլմիւշ օլտա,
պէնի խթիւհա խոէճէկի տէրքեար տըր:

Բընէ, պու սէօղլէրի սէօլլէտիկի սըրատա, թարիֆ
իթմէքտէն խէ, անլալըմաոը տաչա գօլալ օլան պիր
հէկէճան իլէ մատամ Գուրապիէֆին խանէսի էօնիւն-
տէ, էնինէ պուսունա օլալմագտա խաի:

Արատան օն տազըգա վէ պիր շարէճէկէլաի:

Գարունուն թէքարա աշլաճաղընը, վէ օ կէնճ գը-
ղըն տիւշար չըգտըղընը կէօրիւպ, միւլապէհէթի վա-
զըտաու եանըլըպ եանըլմամըշ օլտուղունու անլաւա-

ճաղընը իւմիտ իթմէքտէ իքէն, մէքքըւր գարու աջըլ՝
մատըզճա, գընգանճըգ իզթիրապը սանիյեէ պէ սա-
նիյեէ արթ մագտա իտի:

Պիր արա գարուեու չալըպ իչէրի կիրմէքիկի վէ
խանէ խալզընը իսթիճվապ իլլէմէկի տիւլլւնտիւ իսէ
տէ, իշպու հարէքէթինին մուճիպի ար ու հիճապ օլ-
տուղունու թէֆէքքըւր իտէրէք, թասափվուրը մէզ-
քըւրտէն ֆարիզ կէլտի, վէ չարուգ Լինէ սօգաղընա
կիտէճէկինի արապանճըսընա անլաթտըգտան սօնրա,
արապանա ըաքիպ օլտու:

Հայվան կէրչի ընք սիւրաթիչ գաթը մէսաֆէ իտի-
եօրտու իսէ տէ, եինէ տագըգալար քէնտիսինէ ասըր
գատար ուղուն կէօրիւնիւեօրտու:

Նիհանէթ արապա տուրտու, վէ Բընէ տէրհալ տի-
չարը աթլաեարագ, տէրունը խանէէէ կիրտի, վէ գա-
րուճուեու գարչըլաեարագ,

— Մատմաղէլ Բօզ տիշարը՞ մը չըգտը, տէյի սօր-
տու:

Գարուճու. — Զանն իթմէմ, էֆէնտիմ, Պէն տիշա-
րը չըգտըլընը կէօրմէտիմ:

Անինտէ Բընէ, տէհլիզէ կէօթիւրէն գատէմէլէր-
տէն չըգըպ, իքինճի գաթտա, Բօզուն տաիրէսի էօ-
նիւնէ վասըլ օլտու, Իշպու տաիրէնին գարուսու աջըգ
օլմաղլէ, Բընէ իչէրի կիրտի, վէ Բօզու չաղըրտը, ֆա-
գաթ հիչ պիր ճէվապ ալմամաը իւզէրինէ, գըզգա-
րընտաղընը պուլտու:

Մատմաղէլ Բընէ. — Նէ՛ գատար ալթի սթ օլմուչ-
տուն, գարընտաղըմ, սանա նէ՞ օլտու, տէյի սիւտ
իթտի:

Բընէ, պու սիւալէ գարչըլըգ տիկեր պիր սիւալ իլէ,

— Բօզ նէ՛րէտէ տիր, տէյի մուգապէլէ իլլէտի:

— Շիւպհէսիզ քէնտի տաիրէսինտէ տիր. էկէր սէն
կէլմէսէ իտին, պէն քէնտիսինի պուլմանա կիտի-
եօրտում:

— Բօզու նէ՞ գատար վագըթտան պէրու կէօրմէ-
տին:

— Պիր պուչուգ եախօտ իքի սաաթտան պէրի:

Կէնճ Բընէ, տիթրէէէէէք գըզգարընտաղընտան ալ-
բըլըպ, վալիտէ թէսմիէէ իթտիկի էօլէ վալիտէսի մա-
տամ տը Լօրպաղըն օտասընա կիթտի:

Գարու գարալը իտի:

Էօթէնի Տօմօն իլէ թէրէզ, պէեան իթտիկիմիզ միւ-
քեալէմէտէն սօնրա, պիրլիքտէ պուլունմագտա, վէ
Բօզուն գօնթէսէ վէրտիկի վիզիթանըն նէթիճէսինի
քէնթ իթմէքլէ մէլղուլ օլմագտա իտիլէր:

Բընէ, պու իքի գատընըն պուլունտուգլարը օտա-
նըն գարուսունու չալտըլընտա, թէրէզ տիթրէէէէէք
աեաղա գալգտը, վէ եէնի պիր ֆէլաքէթ վուգու պուլ-
մասընա հէման ինթիզար իտէրճէսինէ,

— Բիւմ տիր օ, տէյի սօրտու:

Բընէ. — Պէն իմ, ա՛յ վալիտէ, չարուգ ա՛յ, տէյի
ճէվապ վիրտի:

Գարու աջըլըպ, Բընէ իչէրի կիրտի:

Մատամ տը Լօրպագ վէ վալիտէսի՝ Բընէնին ալ-
թիւսթիւհիւնտէն վէ լէհնէսի սօլուռնուռնտան ֆէվ-
գէլատէ միւթէտսիր օլտուլար իսէ տէ, օլ պապտէ իս-
թիւֆուարը քէյֆիէթէ վագըթլարը օլմատը, Զիւնքի
սէրգուս տէլիգանլը իշէրի կիրէր կիրմէզ,

— Բօզ նէրէտէ տիր, տէյի սօրտուռ :

Իքի գատընլար պու սիւալ գարըսընտա սարսըլ-
տըլար, Թէրէզ, պօղպղը տէմիրտէն պիր էլ իլէ սը.
գըշարըրըմը տըր կիպի, պիր քէլիմէ պիլէ իրատ իտէ-
մէտի :

Մատամ Տօմօն իսէ, քէնտիսինի գուլլանմաեա տա-
հա գիւեատէ միւգթէտիր օլմասըլլա պէրապէր, պիր
տէրէնէ թէրէտտիւտ իլէ,

— Բօշ մու... սալօնտա եախօտ քէնտի օտասըն-
տա օլմալը տըր, տէտի :

— Նէ՛ սալօնտա, նէ՛ օտասընտա տըր :

— Էմի՞նմիսինիզ :

— Շիմտի պէն սալօնտան կէլիթօրուս, վէ ազ էվ-
վէլտէ օտասընա չըգաւմ. գարուսու աշըգ, վէ օտա
տախի պօշ իտի :

— Պէլքի պաղչէտէ, գըղգարընտաշընըզըն եանըն-
տա տըր :

— ինչո՞ր պաղչէտէ տէ տէյիլ տիր... վէլհասըլ
էվին հիշ պիր թարաֆընտա եօգ տուր :

Թէրէզ. — (Սօղուգ գանլըլընը պիր տէրէնէ իքթի-
սապ իտէրէք.) Հալպուռ քի...

Բընէ. — (Մահգուռնէն.) Էմիսինի, էմիսինի :

— Ֆադաթ նէ՞ տիմէք իսթէթօրսուռն :

Պիշարէ Բընէ՝ հիտտէթիւնտէն նաշի եռմիւռգլարը-
նը սըգարագ, քէսիք պիր սէտա իլէ,

— Տիմէք Բօզուռ նէ օլտուռնուռ իքիսիգտէ պիլ-
մէթօրսուռնուգ, տէյի պէեան լյիլտի :

Էօթչնի. — Էվվէթ, պիլմէթօրուգ :

Բընէ. — Բէք էյի, էկէր սիգ պիլմէթօր իսէնիզ, պէն
պիլիւրիմ :

Ինչո՞ր վալիտէ իլէ Թէրէզ, տիթէրէրէք պիրիպի-
րինէ պագընտըլար :

Բընէ. — (Շէօյլէ տէվամ իթտի.) Կէօզլէրիմին չա-
հատէթիւնէ ինանմագ իսթէմէթօրսուռմ, լաքին չիմտի
չիւպչէնէ մահչլլ գալմամըլ տըր :

Թէրէզ. — Զանն իթտիկչն նէ՞ տիր :

— Զանն իթտիկիմ նէ՞ մի տիր, եախօտ տահա
տօղրուսու էմին օլտուռնուս խուսուս նէ՞ մի տիր...
ա՛հ, րէք տէհչէթիլ շէյ տիր, ալհագլըգ տըր :

— Օղլուսմ, սաքին օլ :

— Սաքին մի օլաեւմ. սաքին օլմագլըղւմ միւմքի՞ն
մի տիր, Պէնի տինլէեին, չիմտի հէր շէյի աւլարսընըգ :

Բընէ, աթէշ կիպի եանմագտա օլան էլլէրիլլէ էօյէ
վալիտէսինին սօղուգ էլլէրիին թութուպ, շէօյլէ տէ-
վամ իթտի :

— Զօնուգլուռնուստան պէրու, պէնիմ իշին հագը-
գի վէ իսայխահ պիր վալիտէ օլտուռն... տախմա պէ-
նիմ սաատէթիմի արղուլէտին :

— Էվվէթ, սէվկիւլիւ Բընիմ, տախմա :

— Իմտի, վալիտէ, պիլմիշ օլքի, Բօզ պէնի սէվ-
մէթօր, Բօզ պէնի ալտատըթօր :

— Նե՞ս սէօյլէեօրսուն :

— Հաղբէթի սէօյլէեօրում, Պէն պուրաեա կէլիր-
քէն Բօզա ուղաղլարաա թէսաաիւֆ իթտիւմ, Փաքաթ
կէօղլումէ ինանմատըլմտան, քէնտիսինն պուրատա
արատըմ, լաքին իւմիտիւմ սլօշա չըքտըղընտան, Բօ-
զուն պէնի ալտաթմադտա օլտուղունա եաղըն հաաըլ
իթտիւմ :

— Բընէ, պէօյլէ շէյլէրէ ինանմա :

— Կէօրտիւմ... սիդէ՝ քէնտիսինն կէօրտիւմ տի-
եօրում... պիր աղ էվվէլ Սէն-Տօմինիք սօգաղընտան
արապա իլէ կէչիեօրում... Պէնիւմ՝ Գուրապիէֆ օթէ-
լի թարաֆլարընա մուվաաըլթիմտէ, իշպու օթէլին
էօնիւնաէ պիր արապա տուրտու... Պու արապատան
աշաղընա պիր գատըն էնիպ, գաբուեու չալտը, — Գա-
բու աշլտը, վէ մէզպուրէնին իշէրի կիրմէսինի միւ-
թէագըսլ գաբատըլ, Օ գատընը թանըտըմ, Փաքաթ
թէքրար իտէրիւմքի, կէօղլէրիմէ ինանմաղ իսթէմէ-
եօրտում... մէրգումէ Բօզ խաի :

— Օղլում, եանըլըեօրսուն... օ գատընը Բօզա
պէնդէթմիշինն :

— Ֆիլվազը կէօրիւլումէ շիւպէլնտիւմ, լաքին
շիմտի խքեաթ օլմուղում տուր : էվվէթ, Բօզ, մատամ
Գուրապիէֆին խանէսինէ կիրմիլ տիր, վէ օրաեա կի-
րիլի՝ գօնթէս իշին օլմաեըպ, օղլու իշին տիր :

— Լաքին օղլում, պու սէօյլէտիկին էսիլը ճիւնէթ
տիր :

— Ա՛հ, վալիտէ, սէն հէնուղ հէր շէյլ պիլմէգոնի,
Գօնթէսին օղլու Սէրփ՝ Բօզա աշըգ օլմուշ տուր, վէ
անը քէնտիսինէ մէթրէս իթմէք խաթմիլ տիր... Պու
սէպէսլէ մէզպուրէ ալէյիւնտէ պիր տուղադ գուրմուշ

օղլուպ, անճադ պէն վազթ ու զէմանընտա եէթիլիպ՝
քէնտիսինի գուրթարտում... Բօզ, օլ վաղըթ պանա,
Սէրփ՝ Գուրապիէֆտէն տօլաեք նիֆրէթ վէ իքրաճ հիսս
իթտիկինի սէօյլէմիլ խաի : հաթթա օլ պապտէ եէմին
տախի իթտի... Փաքաթ եալան սէօյլէմիլ օլտուղու-
նու շիմտի անլտեօրում... Մէկէր տուղադ աշնիլէն,
միւքեալէմէ իշին սէօղ վէրիլմէսի իմիլ... շիմտի քէն-
տիսի Գուրապիէֆին խանէսինտէ տիր : օ Գուրապիէֆին
քի, հիշ օլմադա պանա հիւրմէթէն խանէսինտէն ֆի-
րար իթմէսի լաղըմէտէն խաի :

Թէրէզ. — (Եալվարարադ) Բընէ, սէվկիւլիւ օղլում,
Բօզու իթհամ իթմէ :

— Աճա՛յիպ, գաթէն հէր շէյլ անը իթհամ իթմէ-
եօր մու : Ա՛հ, օ խանէթլի էվտէ նէ՞ եարմադա կիթտի-
կինի անլաեաճաղըմ :

— Թէքրար խաիեօրում օղլում, Բօզու իթհամ իթ-
մէ... րէճա իտէրիւմ, սաքին օլ... հէր նէ վազը օլուր
խա, ճկստըլթի էլտէն պրադմա :

Բընէ. — (Բէմալը իղթիւրապ իլէ մատամ տը Լօր-
պադա պադարադ) Հէր նէ վազը օլմուրսա մը :

Էօթէնի Տօմօն. — Օղլում, ինսանըն հաեաթը չօգ-
տէֆա թէհամմիւլ օլունմաղ տէրիճէտէ պուլունուր :
Միլ էրքէքսինիլ, վէ պունտան պաշգա կէնճիլիկինիլտէ
վար տըր : Խմտի, սիգին իշին միհն ու մէշադգաթա
թէհամմիւլ իթմէքլիք՝ պիր գատընտան տահա գօլայ
տըր :

— Փաքաթ նի՛շին պու սէօղլու սէօյլէեօրսունուղ,
Պիր քիմէնինի գալպի րախնէտար օլուր իսէ, օ գալպ-
պիր էրքէյին, եախստ պիր գատընըն օլտա, Եիւնէ մէ-
շադգաթը ալնի տիր :

էօթէնի. — Բընէ, էկէր Բօզ սիզին օլամազսա՞...
 Բընէ. — (ԼէՀճէսի սօլտու վէ տիթրէտի.) Բօզուն
 պէնի սէվմէտիկինի վէ ասլա սէվմէմիշ օլտուղունու սիզ
 տէ բէք էյի անլաեօրսունուզ:

— Պիլաքիս սիզի էզճան ու տիլ սէվտիկինի վէ իհա-
 նէթ եախօտ տէնաէթ իճրասընա զայրը միւզթէտիր
 պուլունտուղունու եէմին իլէ սիզէ թէէմին իտէրիմ:

— Էօյլէ իսէ, պու հարէքէթինէ նէ՞ սէպէպ վար
 տըր:

— Պիշարէ էվլատըմ, թասսավուր իթ տիկինիզ իճ-
 տիվաճըն իճրասը միւմքին տէյիլ տիր:

Բընէ. — (Բէսիք պիր սէտա իլէ.) Միւմքին տէյիլ մի
 տիր: Էկէր միւմքին տէյիլ իսէ, պէն տէ էօլմէլիեիմ:
 Թէրէզ. — Իշթէ պու տէտիկին նասլէճա տըր: Ին-
 սան՝ միւտտէթի հաեաթընտա, հէմ մէշաքգաթ շէք-
 մէլի, հէմ եաշամալը տըր:

— Լաքին պէն Բօզունզ եաշաեամամ:

— Հէր շէյ ունուտուլուր, օղլում:

— Տիկերլէրի ունուտապիլիլլէր, լաքին պէն ու-
 նուտամամ: Էկէր Բօզ Հէնուզ պէնի սէվիեօր իսէ, վէ
 պէնի ալտաթմամը իսէ, իզտիվաճըմըն միւմքինսիզ
 օլմասընա նէ՞ սէպէպ վար տըր:

— Բօզ քէնտի բէտէրինի պուլտու:

— Բէտէրինի՞մի... բէտէրի քի՞մ տիր:

— Գօնթէս Գոճրապիէֆին՝ խանէսինէ գապուլ իթ-
 միշ օլտուղու մէճնուն՝ բէտէրի տիր, վէ սէն, անըն,
 Սէն-Տօմինէ սօզապընտաքի օթլլէ կիրտիկինի կէօր-
 տիւկիւնտէ, մէզպուրէ բէտէրի նէզտինէ կիթմէքտէ
 պուլունմուշ տուր:

— Նէ՞ տիեօրսունուզ:

էօթէնի. — Էվլատըզ մուհապպէթի՝ բէտէրինի թէրք
 իթմէսինէ մանի օլուեօր, վէ մուհապպէթ սաիգասըյ-
 ւա, պիւեիւք պիր ֆէտաքեարլըք իճրասը կէօզլունէ
 հիշ մազամընտա կէօրիւնիւեօր: Պուշունլա պէրասլըր
 Բօզուն սանա մուհապպէթի վար տըր, չու գատար
 քի, թահզըզ իթտիկի Ֆամիլեանա պազը հօրար՝ վէվ-
 ճէնիզ օլմասընը մուհանաաթ իթմէքտէ տիր:

— Բէտէրինին մէճնուն օլմասը՞ մը... պունտա նէ՞
 պէյիս վար տըր:

— Օղլում, Բօզուն վէլատէթինէ միւթէալիք էս-
 րարը արաշթըրմամանըզ բէճա իտէրիմ:

Թէրէզ. — (Վալիտէսինի թէէշեիտէն.) Խայր...
 խայր... Բընէ... բէճա իտէրիմ... թէհամիւլէ էթ...
 հէր շէյ ունութ:

Բընէ. — (Շիտտէթլի պիր հարէքէթլէ.) Ֆազաթ
 պանա իթտիկինիզ ֆէնալըզ անլամաեօրմուսունուզ:
 Պանա մուճիպ օլտուղունուզ ճէֆաեք տէրք իթմէեօր-
 մուսունուզ: Սիզ պէնի լուղէթին մանէասընճա թէլէֆ
 իտիեօրսունուզ:

«Տերլաթըր իտինքի, Բօզ՝ բէտէրինին գապուլ
 իտիլմիշ օլտուղու խանէտէ տիր, վէ բէտէրի, օ մէճ-
 նուն բէտէրի տէ, քէնտիսինի հիմաէտի թահճընա
 ալմը օլան գատընըն օղլու իլէ էվլէնմէսինի գըզընա
 էմր իտէճէք, վէ մէզպուրէ տալի իթտաթտա պուլու-
 նաճաք, եանի ֆէտաքեարլըք տէտիկինիզ խուսուսու-
 գապուլ լյլէեճէճէք տիր: Պու ֆէտաքեարլըք իսէ, պէ-
 նիմ էօմրիւմ տիմէք օլտուղու հալտէ, Բօզուն՝ պէ-
 նիմ էօմրիւմ իսթէտիկի կիպի գուլանմաեա հազգը
 վար մը տըր, վէ պէն՝ քէնտիսինի ինթիխապ իթմիշ
 օլտուղումվէ քէնտիսինի սէվտիլիմ հալտէ, բասթ կէ-

— Մատամ, մատամ տը Լօրսպագ պանա հէր չէյի սէյլէտի :

— Հէր չէյի՞ մի :

— Էվվէթ, մատամ, պիլա իսթիանա հէր չէյի :

— Էյ սիզ նի՞չին կէլտինիզ :

— Բէտէրիմի կէօրմէեէ կէլտիմ :

Մատամ Գուրավիէֆ տախի տիք տիք Րօգա պա-
գարագ :

— Ա՛հ, մատամզէլ, պիշարէ բէտէրինիզ սիզի միւէպլէտէն զայպ իթմիշ օլտուղունու զանն իթտիկի, վէ հիշ պիր շէյ պու զայպը թէսէլլի իտէմէտիկի հալ-տէ, շիմտի սիզի կէօրիւրսէ, նէ՞ գատար պախթիեար վէ մխուտ օլաճագ տըր, տէտի :

Րօզ. — (Հտգըզէթէն միւթէսսիր օլարագ.) Տիմէք բէտէրիմպէնի ունութմամը տըր... Եւմիտ իտիեօր... պէքլէեօր :

— Էվվէթ, սիզի, աշըրտըգլարը կիւնտէն պէրու պէքլէեօր :

Րօզ, քէնտի մաճնուպիյեթիինի մուճիպ օլաճագ պիր հիքեաէեէ մահէլլ վէրմէք իւզրէ :

— Էվվէթ, Էվվէթ, նէ կիպի ահվալ սըրաարնտա աշըրտըզըմը պիլիեօրում, տէյի պէեան իթտի :

— Օ կիւնտէն պէրու, քէնտիսինին տախի վէ միւէսսիր միւլաճագասը սիզ օլմուշտունու տուր : Օ

կիւնտէն պէրու սիզի տէրաղուշ իտէպիլէճէ ք վէ գըզը թէսմիեէ իյլէեէպիլէճէք մուպարէք սաաթա պէքլէեօր :

Րօզ. — (Կէօզլէրի եաշարարագ.) Օ՛հ, մատամ, բէ-տէրիմի տէրաղուշ իթմէք իսթէրիմ, Իզթիւրապ վէ քէտէրինէ նիհաեթ վէրմէք իսթէրիմ, Իմտի, մա-տամ, պէնի եանընա կէօթիւրիւն :

Գօնթէս. — (Կէնճ գըզը սուրէթի նազիքեանէտէ օ-թուրի՛ուպ, լաթիֆ պիր սէտա իլէ.) Սէվկիւլիւ գըզըմ, պիր ազ սապըրը օլուն. Սիզէ, բէտէրինիզ Կաթօն Տօպէրիվին նէգտինէ կէօթիւրմէգտէն Էվվէլ, պիր գաշ թապիեէլէր իթմէք իսթէրիմ :

— Բէճա իտէրիմ, մատամ, չաբուգ սէյլէեին :

— Հէր նէ գատար մատամ տը Լօրսպագ սիզէ բէք չօք շէյ սէյլէմիշ իտէ տէ, Կաթօն Տօպէրիվին պու-լունտուղու ահվալ հագգընտա սիզէ պազը իյազաթ լուշտուղու ահվալ հագգընտա տըր կիպի հագգընտա թէ-լան, վէ սայբի խըսըմըմ տըր կիպի հագգընտա թէ-վէճհիւլում պուլունան պիշարէեի գուրթարմագ իշին հէր նէ եարտըմ իտէ, պիլլէքլիկինիզ լազըմ տըր :

— Մատամ, պու հիւսնի հարէքթիինիզ իշին ճէնա-պը Հադգըն՝ միւքեաթաթընըզը իհսան պուեուրաճապը շիւպհիսիզ տիր :

— Թարիֆի նադատիլ պիր ֆէսատա գուրպան օլ-մուշ օլան պիշարէ բէտէրինիզին, մէճնու կիպի պիր թիմարլսանէտէ թէվզէֆ իտիլաիկինի, վէ մէճնու տէյիլ իքէն, օրատա մէճնուն օլմուշ օլտուղունու պի-լիեօրտունու :

— Մատամ, պու հիքեաեէեի սիզին նազլ իթտիկի-նիզի իշէթտիմ, Փագաթ Մ. տը Լօրսպագ անըն թէտա-վիսինէ իպթիտար իթմիշ տիր :

— Էվգենի, վե եավաշ եավաշ ագլը պաշընա կելի-
եօր կրպի կէօրիւնիւեօր, Պուռնուռնա պէրապէր, պու-
հաւ՝ մէրգուռնուն պէյնինտէ հասըլ օլմաեա պաշլաեան
ճիւղի պիր ըլըգ գաւիլինտէն օլուպ, խաֆիֆ պիր
րիւզկեար իւէ սէօնմէսի իշթիմալտէն տիր: Ազաճըգ
չէտիտ պիր հէեհէճան վէ ճան սըղըլաճագ պիր մուա-
մէլէ, հէր կէօնա իւմիտի մահլ իտէպիլիր:

— Տիմէք պէնի կէօրմէլէ շիւպհէսիզ հիսս իտէճէք
օլտուղու հէեհէճանտան տօլաեը վէսվէսէ իտիեօրսու-
նուզ:

— Պիւաբիս զանն իտէրիմքի, օ թաթըլ հէեհէճան
իւէ բէտէրինիզ իֆագաթընը թէմամիլէ քէսպ իտէճէք,
վէ գըղընըն քէնտի եանընտա պուլուռնմասը՝ Մ. տը
կօրպագըն վէ պէնիմ հիւսնի սուրէթտէ պաշլամըլ օլ-
տուղուռնուղ միւտալաթը իքմալ խլէեհէճէք տիր:

— Օ հալաէ, մատամ, նէ՞ տիմէք իսթէեօրսու-
նուզ:

— Սէվկիւլիւ գըղըմ, պիզգաթ սիզի սագընմագ իս-
թէրիմ, — Էկէը կասթօն պիրտէն պիրէ սիզի կէօրմէ-
սիլէ աթիւսթ օլուպ, հարաքեաթընտա զարիպլիք
վագը օլուր իսէ, գօրգմաեըն: — Պուռնտան գաթինա-
զար, բէտէրինիզին պանա պօրճու օլտուղու խուսու-
տու վէ միւտալաթի մէտիտէտէն պէրու հագըղընտա
կէօզ եաշարը տէօքմիւշ պուլուռնտուղու գըղընըն՝ քէն-
տի արգուլարընա գարըլ կէլտիկինտէ, վէ մէրամիւնա
մուխալիֆէթ իթտիկինտէ, պէզաեթ միւթթէհիմ
օլաճաղընը ունութ մաեըն:

— Գօրգմաեըն, մատամ, պէն բէտէրիմին նէզաինէ
կէլիեօր իսէմ, պիր տահա եանընտան ալըլմաեաճա-
ղըմ, Դըղը՝ բէտէրինի պուլտուգտան սօնրա, անը սալա

թէրք իթմէեհէճէք տիր: Պէնիմ վաղիֆէմ, տայիմա
անըն իւզէրինէ նէզարէթ իթմէքտէն, վէ քէնտիսինէ
ֆամիլեա մագամընա գայիմ օլմագտան իպարէթ օլա-
ճագ տըր: Օ վաղիֆէ պանա խօշ կէօրիւնէճէք տիր...
իմտի, մատամ, պէնի բէտէրիմին եանընա կէօթիւրմէ-
նիզի բէճա իտէրիմ:

Բօզ, պու սէօզլէրի սէօյլէեհէրէք տեաղտ գալգաը,
վէ գօնթէսին՝ պիր աղ էվկէլ աշմըլ օլտուղու օտա-
նըն գարուսուռնա նազարը տիգգաթընը աթֆ իթտի:

Իշպու գարու սէսիսիտէ աշըլմըլ օլուպ, կասթօն
Տօպլէրիվ, պու գարուռնուն բէրտէսի արգասընտա, գը-
մըլտանմաեարագ վէ սէսիլէճէ տուրմուշ օլտուղու, վէ
կէօզլէրինի հարիս պիր սուրէթտէ Բօզա աթֆ իթմիւշ
պուլուռնտուղու հալաէ տինլէեօրտու:

Կէնճ գըզ, մէրգուռնու կէօրիւր կէօրմէզ, թէաճ-
ճիւպ վէ տէհէթլէ բէֆը սէտա իթտի, վէ գօնթէս,
եավաշ սէտա իւէ:

— Քէնտիսի տիր, տիմէսինտէ, կասթօն՝

— Բօլիւն... Բօլիւն... տիեհէրէք, իքի աաըմ իւէր-
լէտի:

Բօզ, օլ զարիպ նիւմայիլտէն վէ աճիպ սէտատէն
գօրգտուղուռնտան, պիր աաըմ գատար բիւճաթ իթ-
տի, վէ պիր արա հարէթէթինի տուրտուրմուշ օլաճ
մէճնուռն, ելուրիւմէսինէ տէվամ իթտիկի սըրաաա,
գօնթէս:

— Կասթօն... տօսթուլ, իշթէ գըղընըզ, տէյի
պէեան իլլէտի:

Հէյքէթիւրաշ սաղ էլինի սալլաաը: Պու հարէքէ-
թի « Սուս օլուռն, գըղըմ օլաուղուռնու պիլիեօրսում »
մանէասընտա իտի, վէ Բօզուռն եանընա գատար եիւ-

րիւեիւպ, անըն գարշըսընտա տուրտու, վէ թէճէսսիւս իթտի:

Մէքուսուէն կէօզլէրի մէզպուրէնին պագըշընա նա-
յիւ օլտուգճա, գանն իտէրսինքի քէնտիսինտէ կէնճլիք
էսէրի հուսուէ կէլմէքտէ իտի, վէ օլ անէ տէկին
սըթմալը պիր քիմնէ կիպի բարլամագտա օլան պագը-
շը, եապաշ եապաշ միւլայիմէթ վէ չէհրէսի լէթաֆէթ
քէսպ խլէտի:

Թիմարիանէտէն ֆիրար իթմիշ օլան օլ մէննուէ
վադթիլլէ թանըտըզըմը, պիրիկիմիզ կասթօն Տօպէ-
րիվ օլտու, վէ Բօզ, պու աքա տիթրէմէքտէն տուր-
օլմուշ օլուպ, լէտէրինին եի զիւնտէքի թէէսսիրաթա
տիգգաթ իտիեօրտու:

Նակէհան կէնճ գըզ, գալպինէն շիտաթլէ տարպ
իթտիկինի հիսս իթտի, վէ թէվէճհիւհիւ ազիմ վէ
մուհապաթի չէտիտէ իլէ, հէյքէլթիրաշըն դուճաղը-
նա աթըլաբագ, պէզաեթ նազիք վէ լաթիֆ պիր սէ-
տա իլէ:

— Պապաճըղմ, պապաճըղմ, տէյի նիտա իթտի:
Գօնթէս, իզթիրապ վէ կնտիլէ իլէ օ տագըզաեա
պէքէմէքտէ օլմասըյլա, թարիֆ օլունմաղ սուրէթտէ
միւէսսիր պիր մէնդարէտէ հազըր պուլունտու: Շէօյ-
լէքի կասթօն՝ Բօզու գուճաղալմը օլուպ, գալպի իւ-
զէրինտէ սըգաղը հալտէ, հրնչգըրտաեարագ, վէ պու-
սէլէր վէ կէօզ եաշլարըյլա եիւզիւնիւ մալամալ ի-
տէրէք:

— Բօլին... Բօլին... գըզըմ... տէյի թէքրար
լամագտա իտի:

Գօնթէս. — (Մահգուզիլլէթլէ) Պու տէֆա չիւպէ
յթմէեօրտունուզ, տէյլլ մի:

կասթօն, տօղրուտան տօղրու գօնթէսէ ճէվապ
վէրմէքսիզին չէօյլէ տէվամ իթտի:

— Ահ, սէնսին... կվէթ, սէնսին... նիհաեթ
եանըմտա պուլունուեօրտուն... Բօլինիմ... նէ՛ գա-
տար կիւզլլէշմիշին... պէն տէ սէնի պու սըֆաթտա
պուլաճաղըմը թէլապիւլ իտիեօրտում:

Բօզ. — Ահ, պապաճըղմ...

— Էվլէթ, պէն սէնին բէտէրինիմ... սէնի սէվէն
վէ սէնի պէքլէմէքտէ պուլունան պապանըմ... Աշվ-
կիւլիւ էվլատըմ, տիթրէեօրտուն... պէսպէլլի պէնիմ
տիվանէ օլտուղումու սանա պէեան իթմիշ օլտուգլա-
րընտան, պէնտէն գօրգուեօրտուն:

— Ուայր, պապաճըղմ, գօրգուեօրտում, վէ պալս
թիեարըմ:

— Ահ, սէնին չու լաթիֆ սէտանը իշիթմէքլիք՝
պէնիմ իշին նէ՛ տէրիճէ մուճիպի մահգուզիլլէթ տիր...
սէսին՝ սիման կիպի թաթլը տըր... վէ գալպիեաշմա
գատար թէէսսիր իթմէքտէ տիր... Օհ, սէօյլէ, տա-
յիմա սէօյլէ... կէլ, գըզըմ, պապան իլէ կէլ, սէվ-
կիւլիւ գըզըմ:

Պու սուրէթլէ կասթօն՝ գօլունու կէնճ գըզըն պէ-
լիէն տարըպ, անը քէնտի օտապընա կէթիւրտիւ, վէ
օրատա, քէնտի եանընտա, պիր գօլթուզլու իսկէմ-
լէտէ օթուրթտու, վէ իքի էլինի՝ քէնտի էլլէրի տէ-
րունինէ ալտը:

Գօնթէս տէ անլէրին արգասընտան կիթտի:

Բօզ՝ պաշընը բէտէրինին ու մուզու իւզէրինէ տա-
տաթտըղընտա, կասթօն՝ նիմ սէպէ չու եօլտա քէլպ-
մա աղազ իլլէտի:

— Պու հալ՝ նէ՛ գատար խօշնուտիեթի մուճիպ

լուսնմագտա արըր, զիրա պէն ինթիւեար օլտուղունտան,
արթըգ ուղուն միւտտէթ եաչաեամամ:

— Պապաճըղըմ, նէ՞ տիւօրսուն:

— Սիննիմոնէն էվվէլ ինթիւեարլանարմ: Մէշադգաթ
սէնէլէրի իքի գաթ սաեւըլըր: Պէնիմ չէքտիկիմ միշն
ու մէշադգաթ իսէ, տէրէճէի նիհաեեէ վարմըլ արըր:
Սէնին եանընտա պրադմադ իսթէտիկիմ՝ պիր վալիտէ,
հազըգի պիր վալիտէ, խայրխաչ պիր վալիտէ տիր:

Րօզուն թէքմիլ վիճուտու, տէշէթինտէն նաչի
պուզ կիպի տօնուօրտու: Տօպէրիվ պիր աղ սիւ-
քիւթտէն սօնրա,

— Սէվկիւլիւ գըղըմ, էյիլիքտարըմըն եէկեանէ էվ-
լատը սանա տիլտատէ օլմուշ օլտուղունտան, մատամ
Դուրափիէֆին սէնի քէնտի օղու իշին իսթէմէսի՝ պէն-
ճէ պիւեւիւք պիր իլթիֆաթ ալըր: Պու իզտիօմճըա
ֆամիւեալարըմըլ արաընտա իրթիպաթ վէ գարապէթ
հասըլ օլաճաղը կիսիլ, պէնիմտէ, տէյնիմի խֆա իթ-
մէքիլիկիմէ ճէնապը Հադգ միւսաատէ իթմիշ օլաճադ
արըր, տէտի:

Րօզուն պէյնզի սօլտու վէ քէնտիսի տիթրէտի:

Կասթօն իսէ, պու հալտէն միւթէսսիր օլարադ,
վէ գըղընըն եւիզիւնիւ միւքէրրէրէն պուս իտէրէք,

— Սէվկիւլիւ էվլատըմ, պէյնզին նէ՞ չին սօլտու:
Նիշին ֆէնալըգ հիսս իթտին. կիւճիւնէ կիտէճէք
նէ՞ հարէքէթտէ պուլունտու: Րէճա իտէրիմ, գը-
ղըմ, ճէվապ վէր, տէտի:

Րօզ. — (Քէսիւք պիր սէտա իլէ.) Պու խուսուտա
իլէրուտէ կէօրիւշիւրիւզ, պապաճըղըմ, օլ վազըթ
գալպիմ սանա աչարըմ, սէն տէ գըղընըն գատէրինի
գարալաշարըրըրըն:

Գօնթէս. — (Հէման թէհտիտավէր պիր թարգ իլէ.)
Գըղըմ, ճիւմլէմիզի պալթիւեար գըլաճադ օլան վէ
րէտէրինիզ թարաֆընտան շէտիտէն թէմէննի խիլ-
մէքտէ պուլունան պիր գարարը թէէլիի իթմէք՝ մու-
վաֆրգը մասլահաթ տէյիլ տիր:

— Ֆադաթ մատամ...

Գօնթէս. — Շուեու տա խաթըրընըգա պրադըրըմքի,
օղունտուն՝ հադգընըգտաքի մուհապպէթի շէտիտէսինի
ուեու. թմադըղընըգ գալիմլիք տիր:

Րօզուն սապր ու թէհամմիւլէ արթըգ իգթիտարը
գալմաեարադ,

— Մատամ, օղունուզուն պէնի սէվմէսի գալիլ
տիր, լաքին պէն անը սէվմէմ, վէ սէվմէօրում, տէյի
պէեան իլլէտի:

Կասթօն, իւպու սէօլլէրի իշիթտիկինտէ, պու թարգ
գաթի պիր թէլէֆիւիւզ ալթընտա քէտէրի ալիմ մէվ-
ճուտ օլտուղունու տէրք իտէրէք, պաշտան աեազա
գատար տիթրէտի, վէ Րօզուն իլլէրինի՝ տիթրէմէք-
տէ օլան քէնտի իլլէրի տէրուինէ ալըպ, վէ կէնճ գը-
ղը սուրէթի հիմաեէթքեարանէտէ կէօքսիւնտէ սը-
գարադ,

— Գըղըմ, սէն անը սէվմէեօրմուսուն, տէյի սօր-
տու:

— Խայր, պապաճըղըմ, սէվմէօրում:

— Հալպու քի քէնտիսինի թանըօրսուն:

— Էվվէթ, թանըրըմ:

— Իշթիմալքի քէնտիսինի սըգ սըգ կէօրմէլէ, վէ
անըն եանընտա եաշամալա, կիւնին պիրինտէ մէր-
գում հադգընտա իզհարը մուհապպէթ իտէպիլիւրսին:

Րօզ. — (Նէֆրէթլէ.) Ասլա, ասլա:

Մատամ Գուրալիէ՛ք պու արա հիւտէ՛թ ալէամէ-
թի կէօսթէրաի, վէ Կասթօն՝

— Դըզըմ, տիր տիկերինէ մուհապսէթի^ն մը վար
տըր, տէյի սորտու :

— Էլ վէ՛թ, Էղճան ու արի՛լ պի՛ր տրիկէրինի սէ՛վերիմ, վէ՛ պուրատա պանա ճէպրէն գապուլ Իթիօրիլմէք Իսթէնիլէն իգաթլաճ, միւտտէթի հաւաթժմտա մէյսու-սիհէթիմի, պէտպաթթլըղըմը մուճիս օլաճադ տըր :

Կասթոն․ — Սէնի իմպա^թր մը իթմէք... միւստէթի
հանաթընտա մէյեուսիւնիթինէ սէպէ^թ պի օլմազ...
խայր, խայր, պու հալէ սէպէպ օլմազտան իսէ, թէր-
քի հանաթ իթմէկի թէրճիճ իլլէրիմ, իմտի, մատէմքի
պու իզտիվաճը իսթէմէեօրսուն, օլմաւըն։

Գօնթէս . - (Սէրթ պիր սէտա իլէ .) Եանըընօրսու-
նուզ , ազիզիմ Կասթօն , պու իզտիվաճ իճրա օլունմափ
լազըմ տըր :

— Աճայիւ, է վատըմայէտպախթ մը օլմալը, վէ բէ-
տէրինէ գալու չտուղու կիւնէ լանէ՞թ մի օգու մալը տըր :

— Եվ վէժ, սիրելի տաճա պիւսեիւք պէլիսեէլտէն, տաճա պիւսեիւք մէյեուսիսեթլէրտէն վէ Էպէտի իգթիրապը գապպտէն գուրթարմագ իշին, իշպու իգտիվաճ իճրա օլունմագ լազըմ տըր, Բօ'լին Տօպէրիվ, պէսն իթտիկիմ լիւզում վէ մէճպուրիսեթին գաթի օլտուզունու սիգ բէք Էյի պիլմէլիսինիգ. Հալպու քիպու խուսուսու ունութտուզունուզա թէաճճիւպ խտիւօրում:

— Այլահ աշգընա օլսուէն, սուս օլսուէն, սուս օլսուէն,
պէն հիշ պիր չէյի ունութմաւորմ:

Կասկածն. - Լաքին պէն՝ հէր չէյլի պիլմէք, անլա
մագ իսթէրիմ:

Գօնթէս. - Բէք ալէս, հէր շէր պիլէճէքսի՜նդ. -
Տի'նլէեի՜ն :

Բօղ. - Խայր, խայր, սէօյլէ մէտին.

Կասթոն - Նէ⁶տէն գորգուէօրսուն :

ԲՕՊ. - Քէնտիմիս իշխն հիշ պիր դօրդոււմ եօգ տուր :

կոսմոթօն. — Տրմէք պէնիմ իշին գորգուեօրսուն,
եօգսա քիմին եանընտա եաշաեօրսուն իսէ, անըն իշին
մի գորգուեօրսուն. եանի օ գատըն իշին քի, պունուն
լաային վալիտէսի պանա պունճա ճէվր ու ճէֆա չէք-
րիտի, վէ նիհանէթ քէնտիսի տէ, պէնի թէրք իտէ-
րէք, օ խային վալիտէսիէն աշադճա իթաաթտա պու-
լունտու. Տահա աշըք սէօյլէնիմ, վալիտէն իշին մի
գորգու հիսս իտիեօրսուն:

Բող. - (Գօնթէտէ խիթապ իտէրէք.) Ա՛հ, մատամ,
պու եարաւըզընը՝ պիւեհիւք պիր ֆէնալըք տըր:

Գօռնի՛ք էս... (Ուշիք պիր թէլէֆֆիւզլէ...) Բէտէրրոր-
շին հէր շէյի պիւմէէէ հազգը վար տըր, Էվլէթ, Բօ-
ւնէ Տօպէրիվ պիր կէնճ քիմնէէի սէվիեօր իսէ աէ, Իշ-
արվաճկարը միւսքին աէյիւ տիր:

Կառնթօն . - Ն/ի շ/ին :

Կաթթօն. - Նի՛շին.
Գօնթէս. - Զիւնքի օ կէնճ քիմսէ՛, Թէրէզ Տօմոնու
ղիճճինին օղլու աուր.

Կասթիլիայի երկրներն էլ ենթարկվել են նույն տառապանքին՝
 լեզք, պողոտք պիր սէտա ըէֆ իթաի, վէ կենն գըզ
 մէրդումս սարըւարագ :

— Պապաճըզը՛մ... սպապաճըզը՛մ... տէ՛յի պէ՛եան
խլէ՛տի :

կյանքին. — (Պաշտօնը դաւաճողաբարձ.) Ահ, օ պէնի
ունութմուշ օլան զէ պանա խիեանէթ իթմիշ պուլու-
նան օ դաւաճն պիլիմ շէյթանըմդ տըր քի, դըզըն ըն

քէնտի գէվճինին օղլու իւն մուաշէգէ հասըլ իթմէլէ-
րինէ միւսաստէ իթմիշ տիր :

Գօնթէս . — Էվվէթ , պու իզտիված միւմքին տէյիւ
տիր : Եօգսա թէքմիլ հազըգէթի , վէ քայիմ վալիտէ-
սի օլաճազ գատընըն սէվապըզը ահվալինի տօգթօր տը
Լօրպազըն օղլունա պիլտիրմէք իգթիզա իտէր . օ տա
պու ահվալի անլատըղը հալտէ , շիւպհէ եօգ տուր քի ,
իզտիված թասաժվուրու հազգընտա իարար իթմէհէճէք
տիր : Պու խուսուստա , մէրգուճուն բէտէրի , եանի
թէրէգին գէվճի նէ՞ տիեհէճէք տիր :

Բօգ . — (Մէյնուսիեթի արթարազ .) Պասլաճըզմ ,
պէնի հիմանէ էթ :

Կասթօն . — (Շիտտէթէ .) Խայր , Բօլին տալա Ֆէ-
տա իտիլմէհէճէք տիր : Գալպինտէ տաարը մուհապ-
պէթ օլան պիր քիմնէ իշին , հէմ սէվտիկի շախսըն
օլմամազ , հէմտէ սէվմէտիկի պիր քիմնէին զէվճէսի
օլմազ կիպի իքի տիւրլի իշքէնէ շէքմէլիք հիշ պիր
վազըթտա ճայիզ տէյիւ տիր : Էկէր գըզըմ , ինթիխապ
իթմիշ օլտուղու քիմնէ իւն էվէնէմէքօր իտէ , գալպի-
նին հազգ իթմէտիկի քիմնէ իւն տէ էվէնէմէհէճէք
տիր :

Բօգ . — Օհ , պապաճըզմ , թէշէքքիւր իտէրիմ :
Գօնթէս , պու արա դաեթթ հիստէթ իշինտէ օ-
լուպ , Բօղա խիթապէն ,

— Պաղաթ նիշանլընդ ոլուլունմուշ օլան քիմնէն ,
վէրէճէկին ճէվապը բէտտի նա՞րը իյդահ իտէճէքսի-
նիզ , տէտէ :

Բօգ . — Բէտէրիմի պուլմուշ օլտուղունմու , վէ պէնիմ
գատէրիմէ եալընդ քէնտիսի հաքիմ օլտուղու հալտէ ,
իզտիվաճըմա մուխալիֆէթ իթտիկինի պէեան իտէրիմ :

Կէնճ գըզ , Գօնթէսէ տօղրու իւրլէեհէրէք , շէյլէ
իլափէ իթտի :

— Պու հալտէ , մատամ , վալիտէմէ գարլը իզհարը
ատապէթէ սէպէպինիզ գալմամըշ տըր , շիւնքի օ սիզին
հէր իսթէտիկինիզի եարմըշ տըր : Բէնտիսինէ , «Գըզ-
նըզ օղլումիլէ էվէնէմէքօր , պէն տէ սիզի մահվ իտէ-
ճէեհին» տիեհէմէգալինիզ , զիրա պուլունտան պէյլէ պէն ,
եալընըզ բէտէրիմին էմրինէ թապիիմ :

Գօնթէս . — (Թահգիրամիզ պիր թալիլ իւն .) Շիւքրա-
նիյէթ տէյնէրինի իյֆա իթմէք իսթէեհէն պիր թա-
զըմ նանքէօրլար գարլըսընտա պուլունտուղունմու կէօ-
րիւեօրում :

Կասթօն . — (Հէեհէճան իւն .) Նանքէօրլար մը . . . պու
սէօղիւ սէյլէմէին . . . խայր , խայր , պէն նանքէօր
տէյիլիմ . . . հէր շէյի սիզէ պօրճլուեում . . . հէր շէյի
պիլիրիմ , վէ գըզըմ Ֆէտա իթմէքտէն զայրի պէն-
տէն հէր իսթէտիկինիզի թալէպ իտէպիլիրսինիզ , Գա-
նըմ իսթէեհին , սօն տամլասընա գատար սիզէ վէրի-
րիմ , Լաքին գըզըմին պէտպաթիլըղըն իսթէմէին :

Գօնթէս . — (Բէնտի քէնտիե .) Տալաեը պաշգա
պիր եօլ իւն գազանմաեը տիւլիւնմէլի (Պատէհու ա-
լէնի սուրէթտէ վէ սէսինի միւլայմէթէրէք .) Սիզի
մէյնուս իթմէք իսթէմէմ , վէ իքի ֆամիլեա արասըն-
տա իրթիպաթի հաղըլ իթմէք արգումու թէրք իտէ-

րիմ... պուռ խուռ քաղաքում օղլու միջոցով օլաճադ
խաչ տէ, նէ՞ չարէ... Աղլու միջոցով, պէնիմէ վա-
գը օլան թէ ահա խաչի խաչի քէնէն մեծ քիւն ատա ի-
տէրիմ... մա՛մադլը Բօղ, սիգտէ սէրպէս թիւնիգ:

Կէնճ գըզ, գոնթէսին պուռ սախթէ լիսանընա ալ-
տանարագ:

— Ահ, մատամ, սիգի լաւեգըլա թագտիր խաչ-
մէտիկիմ իշին ափլընըզը բէճա խաչիմ: Սիգ լաւարիսա՛հ
պիր գառընընըզ: խաչի տիգ իւզէրինէ կէլէրէք, թէ-
չէք թիւրաթլըմը թագտիմէ մի սարաաթ իշլէրիմ,
տէտի:

Կառթօն. — Պէնտէ պիւթիւն գալպիմէ սիգէ խաչը
տուտը օգուրուս:

Պիրտէն պիրէ մէրգում միւթէֆէքըր պիր հալ
քէսալ խաչալ, պիր աղ սիւքիւթտէն սօնրա,

— Բօլինին սէրպէս թ օլմաը՝ ալէա, լաքին պուռ
գառարը քեաֆի տէյիլ տիր: Բօլին՝ մէսուտ տախի
օլմալը աըր, տէյի պէեան իշլէտի:

Բօղ. — Էֆէնտի բէտէր, էկէր սէն քէսպի սիւքիւնէթ
խաչսէն, վէ էկէր պէնիմ հուզուրում, սէնտէ թէ-
պէսսիւմ հասըլ իտէրսէ, օլ վագըթ քէնտիմ պախթի-
եար ատա խաչճէեիմ:

Կառթօն խաչ, գըզընա ճէվալ վերմէիալ, վէ պէլ-
քի տէ անըն սէօզլէրին իշլթմէեիալ, քէնտի միւթա-
լէաթընա չու եօլտա տէվալ իշլէտի:

— Պէն՝ Բօլինիմին մէսուտ օլմաընը իսթէրիմ, վէ
մէսուտ տա օլաճադ աըր... Բախնէտար օլմուշ օլան
պիր գալպին ճէֆասընը բէք էյի պիլիլիմ... խաչի
պէնիմ կէօզլէրիմտէն ազմըշօլան եաչլարը ճէնապը Ալ-
լահըն գըզըմառն էսիլիէմէսի՝ թէմէննիւթլըմըն է՛ն

պաչընճաը աըր... Բօլին, գըլըմ, սէվտիկին քիմաէ
իլէ էվլէնէճէքսին:

— Պա՛ղաճըլըմ, նէ՞ տիւօրսուն:

— Տէտիկիմ էյի՝ միւմքին վէ գօլայ աըր:

— Նա՛սըլ:

— Սէնին իգտիվաճընա մանի օլան խուսուս՝ Կառ-
թօն Տօպէրիվին վէ թէրէզ Տօմօնուս գըզը օլմագըլըն
աըր, տէյի՞լ մի:

— Էյ:

— Վէլառէթիւնին սըրընը՝ պիլտէն, եանի վալի-
տէն իլէ գոնթէս Գուրապիէֆտէն դայրի քիմաէ պիլ-
մէզ, տէյի՞լ մի:

— Էվլէթ, քիմաէ պիլմէզ:

— Վէ քիմաէ տէ պիլմէեճէք տիր: — Պէնի աալա
բէտէր թէսմիէէ իշլէմէքլիկինէ, վէ պէսիմաէ սէնի
գըզըմ թէսմիէէ իթմէքլիկիմ մուվաֆիադաթ ի-
տէրիմ: — Բէտէրիք հագգըմտան ֆլաղաթ խաչօ-
րուս, անլաեօրմուսուն: Սէնի ինքեար իթմէքլէ,
հագգընտաքի մուհապլիթիմին զիւտաէլիկինի կիս-
թէրիւօրում... խաչի քէնտիլէրին թէրէք իթմիլ օլ-
տուղուն քիմաէլէրին նէգտինէ ալմաթ էթ: — Ումուս
իշին, երինէ սահիպաիզ վէ բէտէրսիգ պիր գըզ մագա-
մընտա գալ... վէ պէն օլմասա խաչիմ, քիմին գէվճէսի
օլաճադ խաչին խաչ, երինէ անըն գէվճէսի օլ... հալտէ,
գըլըմ, կիթ... սէնի սէվտիկիմէ էվին օլ...

Կառթօն, պէօյէ տիւեէրէք, Բօղու եօլա գօյմագ
իւզրէ իքէն, պիրտէն պիրէն լէճէսի թէպտիլ օլուպ,
աթիլաէքի սէօզլէրի իրատ իթտի:

— Պիր աղ տա՛հա պէքլէ... սէնի թէմալիլէ մէ-
սուտ վէ պալիթիւար գըլմագ իշին, առապէթիմի վէ

ինքնիդամ արգուլարըմը պերթարաֆ իթմէք... ամիվ իթմէք... վէ քէնտի սէպէպլէրլյէ պուճճա ճէվր ու ճէֆա չէքմիշ օլտուղումիքի գատընլարը, խուսուսլյէ, քէնտի միւրատըմա բաղմէն, պու կիւնքի կիւն պլիւ պէնիմ իշին մուազգէզ օլան գատընը կէօրմէք... վէ սէվապըզը ահվալ հազգընտա տիւսիշ օլաճաղըմը, վէ պիւթիւն ալէմ իշին էօմիւշ մագաճընտա պուլունաճաղըմը, վէ պէնիմիէ պիւրլիքտէ, կէշմիշ գէմանըն տախի էօմիւշ օլտուղունու քէնտիլէրինէ սէօյլէմէք իսթէրիմա իստի, պուրաեա կէլմէլէրի իշին քէնտիլէրինէ պիւր թէգըրէ եազ, վէ սէօյլէ քի, իքիտի տէ վագըթ կէշիթմէկէրէք պուրաեա կէլսինլէր... եա'զ, գըզըմ եա'զ, կաաթօն, պու սէօյլէրտէն սօնրա, հէկէճանը արթարաք, Բօզու, գօլունտան թութուպ, իւզէրինտէ միւրէքէպ, գալէմ վէ քեաղըտ պօլունան պիւր մասանըն եանընա կէօթիւրտիւ, վէ եիւրիւրքէն, ճեա'զ, եա'զ, եա'զ տէյի թէքրարլամազտա խտի:

Կէնճ գըզ օթուրուպ պիւր գաշ սաթըրտան իպարէթ պիւր թէգըրէ եազտը, կաաթօն՝ մէզպուրէնին ու մուզունա տօղրու էյիլմիշ օլտուղու հալտէ, պու եազըլըն տիգգաթ իթտի, վէ մատամ Գուրապիլէֆին տօտազլարընտա իսէ, առաքլէթ վէ մուզաֆֆէրիէթլէ մախլութ պիւր կիւլիւմալմէ հուսուլէ կէլտի:

Ըօզ, թէգըրէ եպի պիւր մաճֆազա տէրունինէ վազ իլէ, իւզէրինէ, Օթէլ տը Լօրպադտա, մատամ էօթէնի Տօօնուն իսմինի եաղտը:

Պու արա գօնթէս իլէրլէկէրէք,

— Թէգըրէ եպի վէրին կէօնտէրիւրիմ, տէտի, վէ ֆիլմազը իշպու թէգըրէ եպի ալըպ, եանընտաքի օտաեա կիտէրքէն, քէնտի քէնտինէ,

— Պու թէչէպպիւստէ մուվաֆֆաք օլաճաղըմը պիւլիւթօրտում... Օ իքի գատընլար՝ Բօզու իթաաթա իճպար իտէճէքլէր տիւր, տէտի:

Պատէհու մատամ Գուրապիլէֆ չանը չալմասըլա, Նիգօլա հէման իշէրի կիւրտի, վէ մէզպուրէ, մէրգուճա խիթապէն:

— Պիւր արապա իլէ օթէլ տը Լօրպադա կիթ, վէ պու թէգըրէ եպի պիւզաթ մատամ Տօմօնա թէպիլմ իլէ, ճէվապընա պէքլէ, տէյի պէեան իլէտի:

Բուսիալը խըզմէթճի թէգըրէ եպի ալըպ տիշարը չըզտը, վէ գօնթէս տախի, կաաթօն Տօպլէրիլին օտասը եանընտա պուլունան ժարինին օտասընա սէսպճէ կիւրտի:

Ժարի էլան գուլաղընը, գաբու սիւրկիւսիւնիւն տէլիլինէ տաեաթմըշ օլուպ, իշէրի եի տինլէմէքտէ օլմասըլա, մատամ Գուրապիլէֆ՝ էլինի մէրգուճուն ու մուզունա տաեաթմասընտա, ժարի՝ թէաճիւպլէ արգատընա տէօնտիւ:

Գօնթէս. — (Տիւլէրինի սըգարազ) Զօգտան պէրի՞ մի տինլէ եօրտուն:

Ժարի. — Իպթիտատան պէրի:

— Տիմէք հէր շէյի իշիթտին:

— Էվլէթ, զիւրա պու խուսուսա ալէազատար օլտուղումն սիգտէ պիլիւրսինիզ:

— Շիմտի սէն պու շէյլէր հազգընտա նէ՞ տիւլիւնիւ եօրտուն:

— Տիւլիւնիւ եօրումբի, իքիմիգտէ, պիւր օրման իշինտէ պուլունուրճաընա սօեուլտուգ... կաաթօն Տօպլէրիլ միւքէմիլէն քէսպի իֆագաթ իթտի, վէ պէղաեթ գուրնազ օլան քիւշիւք գըզ իսէ, սէնին թա-

— ୫୩୩୫୭ —

— १५५ —

— Սադրն թէրէտտիւտ կէօսթէրմէեէսին :

— Մատուէ պէշ միլեօնա տալիք օլտուզու հալտէ, հիշ թէ բէտախու կէօսթէրի օրմիեմ, Սիգ պէնի քիմիլի գանն խտիօրոսնուզ, Պուհուհլա պէրապէր բէք տէ թէ էմին օյմամբըմ արք :

[illegible]

— Շունտան զէսմէսէ խորիւօրումքի, էկէր Կասթօն
էլիմիզտէն գուրթուլուր իսէ, իւմիտէրիմիզ մահզ օ-
լաճագ ալը :

Մատամ 'Դուրադիէ-Ք' Թահգիրամիդ սուրէթտէ ու-
մուզլարընը չ'էրէք, չ'ըրքիտէն մուշարաֆաթլա,
կասթօնուն օտասընա կիրտի:

Օւ էսննատե պիշարե՝ հէյքէւթիրա՝ դըզընն եանըն-
տա օթուրմուչ օլուպ, մէղպուրէնին էլլէրինի քէնտի
էլլէրի տէրուներնտէ սըգարագ, չու եօլտա սէյլէկօր-
տու.

— Խայր, սէվիկուլու գեղըմ, պէյհուտէ եւրէ միւ-
րատըմա գարըը կէլմէ։ Անէ տէ կէօրիւեօրսուն քի,
պէնիմ էօմրիւմ արթըգ խիթամ սլուլմուշ տուր։ Պիւ
բէտէրին թէխայեիւլ իտէպիլէճէկի է'ն պիւեիւք մէ-
սէյրլիլ, պէն նայիլ օլտում։ Պուսէլէրինի դապուլ
իթտիկիմ կիպիլ, պէն տէ սէնի պուս իթտիմ, վէ սէ-
նին հուգուրունլա, ֆիքրլմուտէ, ափվ իթմէքիք միւ-
լահազաի մուգատտէսէսի հասըլ օլտու, էկէր սէնին
իխիթիւրա իթտիկին ֆէտաբէթլուլըգ դապուլ իթմիմ
օլաա իտիմ, պէլդահէթ Նէֆիլթի Նիսս իտէճէք խոիմ...
Քէտէր ու էլէմունէ նաչի թագաթտան տիւլէմիւշ օլ-
տուլում, վէ վագթինտէն էվվէլ իճթիւարլանըլ վէ

խում ու սէր վէժ տէն մահրում գալմը պուլունտուղում
հալտէ, սէնին սաատէթին թէէմին իթմէքտէն դայրի
պիր շէյ հարամամ, իմտի, սէնին իշն հարապիլճէք
պիր շէյիմ վար իսէ, գոյվէր քի անը հարաբւմ, եանի
սէնի, գալպինին ինթիխապ իթմիշ օլտուղու քիմսէնէ
այիտ օլմագ իւղրէ էլիմտէն կէլէնի իճրա իտէեիւ -
Բօ՛լինիւմ, սէվկիւլիւ զըզըմ, ալէն սէնի նասըլ սէվիեօր
իսէմ, սէն տէ պէնի էօյլէ սէվ, վէ սէնի տէրազուշ իյ-
լէտիկիւմ մուպարէք սաաթը աալա ունուրմա:

Լէտիկիմ մուպարէք ստաթը անընդհատ
 Մատամ Գուրապիէֆ՝ պիր բէտէրին քէնտի գըզընա
 սէյլէտիկի իշպու միւստիր սէօզլէրի՝ պաշընը էյմիշ
 օլարագ տինկտի, վէ կասթօն, քէլամընը իքմալ իթ-
 տիկինտէ, գօնթէս, պիր էլէքթրիք չանը տիյամսինէ
 բարմաղընը պաստը, Անինտէ ժարի, կիւմաշ թէբուի
 իշինտէ իւաճ իլէ տօլու պիր ֆինճանը համիլէն իշէրի
 կիրտի:

$\varphi_{\infty} \beta t_u - \psi_t^{\circ}$ արիթմ.

Ժարի. — Մա՛տամ, թապիւսին թապիւսէսի մոճի-
պինէէ, Մ. Տօպէրիլին հէր կիւն պու սաաթտա իշտի-
կի իւճ աըր :

կէ իլաճ աըրբ,
Կասթօն. - Տօղրու տուր. Թէչէքըիւր իտէրիմ, ասու-
թում. . . Լաքի՛ն պու կիւն ^ըէք էյի պուլունտուղում
հալտէ, պու աղչամ իշպու իլաճն ֆաիտէսի վա՛ր մը
տըրբ. . .

Գօնթէն. — Իֆաղաթ ընդդէմ թէ մամլինէ քէսպ իթ-
 մէք իշին, պու աղչամ իշպու իլաճա ինթիհաճընըդ
 աաւա գիհատէ տիր:

109. - 100. *ከረጅም ጊዜ ጋር*

၇၀၆/၁၅ - ဝေဖန်ရာတွင် လိုရာမရှိ

Բող, - (Ահադա գալգարադ.) Էկէր Մ. աը Լօրպադ

էմր իթտի իսէ, իթաաթ իթմէք լազըմ տըր. . . էօյլէ
պիր հազրիգ թապիսպ եանըլամազ:

Պատէհու մէզպուրէ ֆինճանը ալըպ, պիզպաթ Կաս-
թօնա եազլաշարազ, թաթլը պիր սէտա իլէ:

— Իչ, պապսոնըզըմ, սուռ տէֆա իշպու իլաճը պէ-
նիմ էլլիմտէն ալ. տէտի:

Կասթօն՝ ֆինճանը թէպէսսիւմիէ ալըպ, սօն տամ-
լառնա գատար իշտի:

Պու արա մատամ Գուրամլէֆ իլէ ժարի՝ իրիսինին
տէ պէշնզլէրի սօլմուշ օլտուղու հալտէ, եէկարիէլէրիէէ
պազընօրլարաղ:

Բօզ, ֆինճանը եէրէ գօյտու, վէ ժարի, սօղուգ
պիր թէր իլէ գուրազ թօզլարը ըսլանմըլ օլտուղու հալ-
տէ տիշարը չըգար:

Միւթէագըպէն պիշարէ հէյբէլթիրաշն Վիճուտին-
տէ ճիւղի պիր տիթրէմէ հասըլ օլտուղու կիպի, պիր
ազ էվլէլէ բարլազ պիր հալտէ սուլունան պազընըն-
տա տալիս տուրկուշլուգ հօսուլէ կէտի:

Բընէ տը Լօրպազ թարիֆ օլունմազ հիատէթ վէ
մէշեուսիէթլէ, վալիտէսինին վէ էօթէնի Տօմնուն
նէգօլէրինտէն մուֆարազաթընտան սօնրա, քէնտի
տալիէսինէ չըքսը, վէ օրատա եալընըզ գալըզըն-
տա, հէօնկիւր հէօնկիւր աղամեա պաշլարաղ:

Բօզ, բէտէլինի պուլմուշ օլտուղու ճիհէթլէ, օ

մէճնունուն եանընա կիթմէք իւզրէ, նիշանըսըլա վէ-
տա պիլէ իթմէքսիզին, մուֆարազաթ իթմիշ իտի, վէ
պիթթապի գօնթէսին խօնէսինտէ իզամլթ իտէճէ-
կինտէն, հէր կիւն, հէր ստաթ վէ հէր տազըզա Սէրթ
Գուրամլէֆի կէօրէճէք իտի: Տիմէք քէնտիսինի (եանի
Բընէի) սէվմէեօրտու, վէ աղա սէվմիլ օլուպ, մու-
հապալթի սուլունաուզընուն պէեան իթմէսի տէ, տիմէք
եալան իտի, վէ օ մէճնուն տա, քէնտիսինի խանէսինէ
գապուլ իթտիքտէն սօնրա թէլտալի իթմէքտէ պու-
լունան գօնթէսէ շիւքրանիյեթիթի իզար իշին, Բօ-
զու, Սէրթ իլէ էվլէնմէքիկէ իճպար իտէճէք, վէ
շիւպէսիլ Բօզ, գօնթ իւնվանընտան վէ օ մասթարա
վէ մուզիրր ահմազ սանէսինտէ հասըլ օլաճազ սլը-
վէթի ազիմէտէն ֆիքրի պուլանարազ, քէմալը մէսէր-
րէթլէ թէքլիֆ օլունան իզտիվաճը գապուլ Լյլէեէճէք
իտի:

Իշթէ Բընէին զաննիեաթը գալիէսի սլունտան
իպարէթ օլուպ, լաքին քէնտի եէրինտէ քիմ օլսա,
պէօյլէ զանն իթմէեէճէք իտի:

Պիրտէն պիրէ մէրգուճ, պալընը եօզարը գալաղ
րարազ:

— Խայր, միւմքին տէյիլ տիր. քէտէր՝ ազլըլը
ալթիւլթ իտիեօրւ վազը օլան ազլիեաթըմ հազգսըզ
վէ տիվանէլէք սասօրը տըր: Բօզ քէնտի եէմիլինի նազզ
իտէմլզ: Բէտէրի, իէքմիլ էօմիլանտէ պիր իշքէնճէ
օլաճազ օլան իզտիվաճը գապուլէ գըզընը իճպար իշ-
լէեէմլզ: Իմտի քէնտիսինի կէօրէպ իթթիճվապ իտէճէ-
իմ. . . Թէքմիլ հազըգէթի քէնտի ազգընտան իշիթ-
մէք իսթէրիմ, տէտի:

Պէշլէճէ, հէման ազլը պաշընտա օլմաեարազ էվ-

տէն չըգտաւ, պիր արապա թուրթուր, վէ պուռնունա Սէն-Տօմինիք սօգաղընա կրթտի: Օրաւա, Գուրավիէֆ օթէլի էօնիւնտէ էնինէ պոյունա տօլաւմաեա պաշ-լատը:

Էվվէլ էմիրտէ մէգբուր օթէլէ կրիւ, գօնթէսի ճէլպ իթմէեի, վէ Բօզու սէվաիկինի, վէ անը քլնաի-սինէ թէսիւմ իթմէլէրի լաղըմ կէլաիկինի, եօգսա եէ-նիտէն Սէրփի տուէլլօեա տալէթ իթմէք իւզրէ, եիւ-զիւնէ սիլլէ աշք իտէճէկինի, վէ տուէլլօտա մէրգու-մու էօլտուրէճէկինի սէօյլէմէեի տիւշիւնտիւ իտէ տէ, պիր ազ թէֆէքբուր իւզէրինէ վէ քէնտի հայսիեթի-նին մուհաֆաղասը իչին, իւզաւ թէչէպպիւստէն կէ-րի տուրտու: Շու գատար քի, Բօզուն, սօնունա գա-տար օթէլտէ, պիր մէճնունուն եանընտա գալմա-եըպ, էր եա կիճ, Լինէ սօգաղընտաքի օթէլէ պպէթ իտէճէկինի դանն իյլէտիկինտէն, օ սըրատա մէզպուրէ իլէ կէօրիւշիւպ, մուհապպէթիւնին իսթիգալի հադ-զընտա մէրգումէնին աղգընտան պիր ճէվապ ալմաեը թառիմ իյլէտի, վէ մուճիպլինճէ ստպր իլէ տօլաւմա-սընա տէվամ իթտի, վէ կէօզլիւնիւ տէ գարուտան տալա աեըմմատը:

Լաքին վազըթ կէչմէլէ, օրթալըգ գարարմաեա պաշլատը, վէ սաաթ եէտի, եէտի պուշուգ չալտըը հալտէ, դարու, անճադ խըզմէթեարլարըն կրիւպ չըգմասը իչին արասըրա աշըլեօրտու:

Պիր արա արապա գարուսու աշըլըպ, իչինտէ քիմ-սէ օլմաեան պիր արապա չըգտու, վէ պուռնուն արա-պաճընըն եանընտա օթուրմուշ օլան վէ էլինտէ պիր մէքթուպ թուրթմադտա պուռնունան Նիգօլա նամ խըզ-մէքեար քէմալը սիւրաթլէ Լինէ սօգաղընտա տօգթօր

տը Լօրպաղըն խանէսինէ կիտիլէճէկինի իսթար իթմէսի իւզէրինէ, արապա սիւրաթլէ հարէքէթէ իսթիտար իյլէտի:

Բընէ, խըզմէթեարըն իֆատէսինի իչիթ տիկինտէն, աճապա գօնթէսին խանէսինտէ պիր ֆէնալըգ մը օլ-տու, վէ աճապա Բօզ խաաթալանտը տա, բէտէրինին ճէլպինէ լիւզոճմու կէօրիւտիւ տէյի տիւշիւնէքէ, աղիմ էնտիլէլէրէ կրիւֆիթար օլտու, վէ վուգուի հա-լի անլամադ մէրազըլա, օրատան կէչմէլտէ պուլու-նան պօշ պիր աբապաեա րաքիպէն, արապաճընա, չչարուգ էօնտէն կիտէն արապաեա եէթիշ... Լինէ սօգաղընա կիթմէք իսթէրիմ... սանա եիկիրմի ֆը-րանդ պախշիլ վէրիրիմ տէյի իսթար իթտի: Ֆիլ վազը արապա սիւրաթլէ եօլա չըգտը իտէ տէ, էօն-տէն կիտէն արապա ֆէվգէլատէ չարուգուգալա գա-թը մէսաֆէ իթմէլտէ օլտուգունտան, պուռնա եէթի-չէմէտի:

Պու սուրէթլէ պիրինճի արապա ազ վազըթտա Լի-նէ սօգաղընա պիլմուվասըլէ, Նիգօլա, աշաղը էնտի, վէ տօգթօր տը Լօրպաղըն խանէսի գարուճուսունա, մատամ էօթէնի Տօմնու կէօրմէք իսթէտիկինի ան-լաթտը, վէ մէզպուրէնին պէպլէմէլ վառըթասըլա, պիր խըզմէթճինին քէնտիսինէ պիր մէքթուպ կէթիւր-միշ օլտուգու խապէր վէրիտիկինտէ, էօթէնի սար-սըլտը, վէ մէրգում խըզմէթեարըն իչէրի կրիտիլի-մէսինի էմր իթտի, վէ Բուսիալը խըզմէթեարը կէօր-մէլէ թանըեըպ, ֆիքրինտէ հասըլ օլմուշ օլան վէս-վէսէլէրին աղղու չըգմագտա խուկինէ քէնտին-ճէ գանաաթ հուսուլէ կէլտի, վէ Նիգօլաեա խի-թապէն,

— Գօնթէս Գուրաժիէֆին ատէմի օլտուղունուզու թանընօրում: Նէ՞ խթէեօրսունուզ, տէյի սօրտու:

Նիգօլա, ճէվասօ օլմագ իւզրէ, Բօզուն մէքթու-պունու վէրտի, վէ էօթէնի՝ էլի տիթրէեէրէք: մահ-Փազանը երթիքը, աթխտէքի տաթըրլարը օգուտու:

«Մա'տամ,

«Բէտէրիմին եանընտաւում: Ալլահըն ինաէթիյէ բէտէրիմ գուզվէյի խորաքիւէսինի քէսօ իթտի, վէ պիլտիկի շէյլէրի խաթըրլատը:

«Մա'տամ, վալիտէմին վէ սիգին սէլամէթինիգի թէէմին իթտիմ: Բէտէրիմ, կէշմիշ գէմանըն քէնտիսի իշին մէվճուտ օլմատըզընը վէ սիգտէն կէօրմիւշ օլտուղու ճէվր ու ճէֆատան տօլանը սիգէ ան սամիմ աֆի իթտիկինի պիլտիւմէք իշին, իքինիգի տէ կէօրմէք իսթէեօր:

«Իմտի, պիր սաաթ պիլէ վագըթ կէշիրմէքսիգին վալիտէմէ կէլին, չիւնքի սիգի պէքլէեօր, վէ սօն տէրէճէ սապըրսըզըզ իշինտէ պուլունուէօր: — Պիլմիշ օլուն քի, մատտէ, սիգին խթիրահաթընըզ վէ սաա-տէթինիգէ վէ պէլքի տէ պէնիմ սաատէթիմ տայիր տիր...»

«ԲՈԼԻՆ ՏՕՊԵՐԻՎ»

էօթէնի մէքթուպու թէքմիլէն օգուտուղունուտ, Նիգօլա,

— Մա'տամ, պէնտէնիգէ պիր էմրինիգ վա'րմը տըր, տէյի սօրտու:

— Սիգ պուրահա նա'սըլ կէլտիինիգ:

— Արապա իլէ կէլտիմ, վէ գօնթէսին նէզտինէ կէլ:

տիկինիգ հալտէ, պու արապանը էմրինիգէ իհալէ ի-տէճէթիմ:

— Բէք էյի, աշաղը էնին վէ պէքլէեէն:

Նիգօլանըն տիշարը չըգմասընը միւթէագըզ, խա-յին վալիտէ սէրիան պաշնա պիր շարգա վէ սըրթընա պիր մանթօ կիւնիկա, գըզընըն տաթրէսինէ կիթտի: Օլ էսնատէ Թէրէզ աղլամագտա օլտուղունուտան, էօ-թէնի, Բօզուն մէքթուպունու կէսթէէրէրէք,

— Պէյսուտէ կէօզ եաշլարը լագըմ տէյիլ տիր, չու մէքթուպու օգու, տէտի:

Մատամ տը Լօրպագ մէքթուպու ալտը, վէ եագը-սընը թանըմագլա տիթրէտի, վէ պալէատէ գիքը իթ-տիկիմիգ սաթըրլարը օգուրըէն, եանագլարընտան ա-շաղը սըմագ կէօզ եաշլարը ագմագտա իտի:

Պատէհու մէքթուպը մէգըիւրու տօտագլարընա տուեաթարագ,

— Ահ, գըզըմ, սէվիլիւ գըզըմ, տէտի, վէ խա-յին վալիտէ տաթի, — Պիլի գուրթարմագ քէնտի վա-զիֆէսի իտի, օ վագիֆէսինի իճրա իթտի... չիմտի կէլ, կիտէճէեիգ, տէյի պէեան իլիտի:

Թէրէզ. — (Բէսիք պիր սէտա իլէ.) Պէնի կասթօն Տօսլէրիվին լեանընա՞ մը կէօթիւրիւէօրսունուզ:

— Էվլէթ, չիւնքի օ սաեէտէ սէլամէթիմիգի պու-լապիլի, իւ:

— Յագաթ կասթօն պէնի կէօրիւրսէ, պէտտուտ իտէճէթ տիր:

— Սոյը, չիւնքի գըզըն, եագտըզը մէքթուպուտ, պիլգէ աֆի իտէճէկինի պէեան իտիէօր, Գըզընըն՝ պի-զի պիր տուգաղա տիւշիւրէճէկինի զանն իտէրմիսին:

— Լաքին գօրգուէօրում:

— Գորգմադ՝ տիվանէլիք տիր․ նէ՞տէն գորգու․ եօրսուն :

— Պիլմէմ, անճադ գորգուեօրում :

— Սանա թէքրար տիեօրում, կէլ կիտէլիմ, զիրա կիթմէք լազըմ տըր :

Թէրէզ, պու տէֆա տա վալիտէսինին էմիրնէ իթաաթա մէճպուր օլարադ, քէնտի թուալէթ օտաաքնա կիրաի, վէ տիշարը չըգմաեա հազըր օլարադ կէլ տիկինտէ, մատամ Տօմօն, մաշգա օիւրիւքլէէէրէք կէթիւրմէք իւզրէ մէրգումէնին գօլթուզունա կիրտի, վէ պէյլէճէ իքիսի պիւրիքատէ աշտղը էնէրէք, նիքօլանըն կէթիւրմիլ օլտուզու արապաեա րաքիպ օլտուլար :

Այնի վազըթտա գաբուենուն եանընտա տուրմիւլ օլան պիր արապատան Բընէ տը Լօրպադ աշազը էնիպ, մէրգում, կէրչի էօյէ վալիտէսլլլէ մատամ Տօմօնուն՝ Գուրապիէֆին արապաաըլլա կիթտիքլէրինի կէօրտիւ իտէ տէ, հարէքէթլէրինէ հիշ պիր մանկա վէրէմտիւ Շու դատարքի Բօզուն՝ պու շէյլէրէ սէպէպ օլտուզունա գանմըլ օլմասը, վէ էր եա կիճ քէնտի գատուրինին գարալաշաճադը մուհագգադ պուլունմասը ճիհէթլէ, էնտիշէի ագիմէ իշինտէ պուլունուեօրաու, վէ պիրտիւ ֆիքրի օլ տէրէճէ տաղըլտը քի, միւլաշադա իթմէք գուվէթինի պիւլէ դայպ իտիպ, անճադ, քէյֆիքէթիւ լէտէրինէ խապէր վէրէրէք, անըն րէյիլի ալմագըլը տիւշիւնտիւ, վէ խանէէ պիտոռիտուլ, օլ էմնատէ քէնտի խուսուսի օտաաքնտա պուլունան Մ․ տը Լօրպադըն օտաաքնա քէմալը շիտուլթլէ կիրտի :

Մ․ տը Լօրպադ, օղունու, լէճէսի սօլմուշ, կէօզլէրի հատտէն զիեատէ աշըմըլ, վէ սիւնսը պօզուլմուշ

հալտէ կէօրտիւկիւնտէ, թէաճճիւպիւնտէն նաշի րէֆը սէտա իլէ,

— Նէ՞ օ Բընէ, Նէ՞ օլտուն, տէյի սիւալ իթտի :

Բընէ․ — (Պօզուգ պիր սէտա իլէ․) Բօ՛գ․․․

Տօգթօր․ — է՛յ․․․ վալիտէն պանա, Բօզուն, Բօզիէ շիֆթիկինէ կիթմիլ օլտուզունու սէյլէտի :

— Եալան տըր :

— Նէ՞րէտէ տիր :

— Գօնթէա Գուրապիէֆին խանէսինտէ տիր :

— Լաքին պու աէտիկին տիվանէլիք տիր :

— Հագըգէթի հալի սէյլէեօրում :

— Ֆագաթ նիշին, օրատա նէ՞ իշի վար տըր :

— Թէտապի իթտիկինիլ մէճնուն․․․ Կապթօն Տօպէլիվ տիվանէ՝ նամքէնտի բէտէրի իմիլ :

— Նէ՞ սէյլէեօրսուն :

— Տօզրուեու սէյլէեօրում, Հաթթա վալիտէմ իլէ մատամ Տօմօն տա մատամ Գուրապիէֆին արապաաըլլէ օրաեա կիթտիլէր :

— Միւմքինսիլ շէյ տիր :

— Պէն կիթտիքլէրինի կէօրտիւ :

— Պանա եալան սէյլէտիքատէն սօնրա, խապէր տալի վէրմէքսիլին պուգըպ կիթմիլէրի դարիպ շէյ տիր : Պունտա հէր հալտէ պիր սըրը մէճնուտ տուր :

— Էֆէնտի բէտէր, պու սըրըլը գօնթէսին խանէսինտէ անլաեապիլիլիլլ․․․ խմտի պիր տագըգա կէշիւրմէքսիլին, օրաեա կիթմէմիլին րէճա իտէրիմ, շիւնքի պէն պու իլտէ պիր ֆէլաքէթ հիսս խտիեօրում :

— Բէք էյի, պիր արապա կէթիլթտիր :

— Պէն պուրաեա արապա իլէ կէլտիմ․․․ աշաղըտա արապամ տուրուեօր․․․ կիտէլիմ, էֆէնտի բէտէր :

Մ. տը Լօրպագ օղլունա գարշը կէլմէկիւլ, Լըիւի
պիրիւքտէ օթէլտէն հարէքթ իթիւիլեր:

79

Ժարի, Բօզուն, ֆէվզէլատէ ճիննէթի վէ սօնրա
վէֆաթը մուճիւլ օլաճագ օրան իլաճը բէտէրինէ վէր-
տիկինի կէօրտիւկիւնտէ, Կաթօնուն մէմուլին զայրի
սուրէթտէ վէֆաթընտան տօլանը տօգթօր տը Լօր-
պագըն ֆէլաճճիւլ վէ հաթթա օլ պապտէ շիւպէն ի-
տէճէկինի, վէ թահգըգաթըն աճվալ զըմընտա օթէլէ
հիւքիւմէթ մէմուրընը ճէլօլ իլէկէճէկինի, վէ քիմպիւ-
լիւր պու թահգըգաթտան նէ՞ նէթիճէ հասըլ օլաճա-
ղընը տիւշիւնէրէք, տիւշարը տէհէթ օլուպ, վէ
պէյնզլի սօլուպ, մէճնունուն օտաարնտան տիւշարը
չըգտա:

Ֆիւվագը Միւշէլ Պէրնարըն մասլահաթկիւղարը Բօլ
կօսէնտէն սիրգաթ իտիլմիշ օլան վաթիեթթանմէ մա-
տամ Գուրաթիէֆին եէտիտիտէ օլուպ, մասլահաթկիւ-
ղարը մէրգումուն գաթիլի աղաշըլարադ, գաթըլիւա-
հա չըգարըմանաճաղընը քիմ թէէմին իտէպիլիւր իտի:
Ինսան՝ պիր քէրրէ գօրգուես տիւշար օլուր իսէ,
արթըք ագլը պաշընտա օլաճագ:

Իմաի, Ժարի տէ, օթէլտէն ֆիրուր իթմէգսէ, թէհ-
լիքէլէրինէ էն աղիմի քէնտիտիտէ իսապէթ իտէճէկինէ
գանմըլ օլուպ, չու գատար քի, մէգքիւր վաթիեթթա-
մէ իլէ գօնթէսին սանտըղընտարի պանդնթթարը վէ
ալթունարը աշըրմագըլ գըճ իրինի չէօղմէի ֆիքրին:

տէ գարարաշտըրտը, վէ զաթէն գօնթէսին՝ էն մա-
հիմմ կվրագըլա գըլմէթտար էշեսընը սագլատը-
ղը մահէլլի տէ պիր թագրիւլ աշլամըլ օլտուղունտան,
պիր արա, գօնթէսին զայպուպէթինտէն պիլիսթիֆա-
տէ, էվվէճէ էլտէ իթմիշ օլտուղու աշաթթարար վա-
սըթտըլա, կիզլի մահէլլէ կիրտի, վէ թամ օ տագը-
գատա էվլին գարուսունտա պիր արապանըն տուրաու-
ղունու իշիթմէքլէ, տօտագլարընտա զարիւլ պիր թէ-
պէսսիւմ հասըլ օլարագ, քէնտի քէնտիէ, թամ իշ
կէօրէճէք վագըթ տըրա տէտի:

Ժարի, ֆիրարընտան էվվէլ ճէպլէրինի տօլտուր-
մաղլա մէշղուլ օլտուղունտա, Կաթօնուն օտաարնտա
ղարիւլ վէ միւտհիշ պիր մէնզարէ վուգու պուլմագտա
իտի:

Պիշարէ Կաթօն՝ ֆինճանտարի իլաճը սօն տամա-
սընա գատար իշտիքտէն սօնրա, պիրտէն պիրէքէթ-
րիւմ հալի քէսպ իտիւլ, պագընը տուրտու, վէ սէսի
տէ չըգմագ օլտու:

Բօզ, էյլի պիր ալէամէթ օլմանան պու թէպէտաու-
լիւ կէօրտիւկիւնտէ շաշըրըպ, բէտէրինին կանընտա
տիւղ չէօքտիւ, վէ թաթլը թաթլը սէօղլէր սէյլէմէ-
կէ պաշլատը իսէ տէ, օ պիշարէ՝ գըզընըն հիշ պիր
սէօղլէնիւ իշլտէմէօրտուս ինհանէթ Բօզ, մէյուեսէն,
գօնթէսէ իտիթապ իտիւլ:

— Մա՛տամ... մա՛տամ... պագընըք բէտէրիմէ նէ՞
օլունօր, տէտիկինտէ, գօնթէս,

— Կօրգմանըն, գըղմէ, իլաճըն թէէսսիրի տիր...
հէր տէֆա սէվկիւլիւ իսաթթամըլ պու իլաճը իշտի-
կինտէ, այնի նէթիճէ հասըլ օլուր, տէյի ճէվապ վէրտի:
Պիրտէն պիրէ մէճնունը մէրգոււմ, էլէքթրիգ սա:

նունւար սըրաքընա կէջիրտինիզ... իմտի, օ մէճնուէն տա շիմտի ինթիգամընը ալաճադ տըր:

Կասթօն՝ պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն, քէմալը տէհ- շէթլէ բիւճաթ իթմէքաէ պուլուճնան խալիյին վալիտէէէ տօղրու ատըմ ատըմ իլէրլէմէքաէ իտի: Պիշարէ Թէ- րէզ իտէ, տիվարա տաեանմըլ օլուպ, տամարլարընտա պիր տամլա պլլէ գան գալմամըլ իտի: Կասթօն պիր ատըմ տաճա ալարագ, ուզուն վէ պուրուշմուշ էլլէ- րլյլէ, էօժէնի Տօմօնու պօղաղընտան գալմարտը:

Խային վալիտէ, պօղուգ պիր սէս րէֆ իթտի, վէ Կասթօն տախի գահգահալը պիր կիւլլէշէ մուգապէլէ իյլէտիկի կիպի, պօղաղընը տա հէման մէնկէնէ իշինէ ալըրճասընա էլլէրլյլէ տաճա զիեատէ սըգտը, վէ էօ- ժէնի՝ պօղուլանլար միսիլու խըրլատըգճա, Կասթօն սըգմասընը արթըրտը, վէ գօնթէս, Սիշէ՛՛, Միշէ՛՛, եարտըմա՝ տէյի պաղըրտը իտէ տէ, հիշ պիր ճէվապ ալամատը, վէ Կասթօն կիւլլէսինէ տէվամ իթտիկին- տէ, խային վալիտէնին իշի պիրթտի, վէ խըրլամատը խիթամ պուլտու:

Մատամ Գուրալիէֆ անինտէ Ժարինին օտասընա տօղրու գօշտու, լաքին իշէրի կիրէճէկի դէման, Մ. տը Լօրպագ իլէ օղլուճու էշէքաէ կէօրիւպ, տէհէթին- տէն նաշի բիւճաթ իթտի, Պապա վէ էվլատ՝ իքիսի տէ հէր շէյի կէօրմիւլէր, վէ հէր սէօղլի իշիթմիւլէր իտի:

Գօնթէս՝ տիվարըն պօեուճտան սիվիշիպ նապէտիտ օլտու, վէ Թէրէզ՝ աեագտա տուրաճագ իգթխարը գալմատըղընտան, գըղընըն եանընտա տիգ չէօքտի:

Մէճնուէն վէ էօժէնի Տօմօն՝ իքիսի պիրլէքաէ եէրէ տիւշտիւլէր:

Օլ էսնատէ խային վալիտէ՝ կիյեօթին ալէթլյլէ պա՝ շը քէսիլմիշ օլան պիր քիմաէ հալինտէ օլուպ, Կասթօն Տօպէրիվ իսէ, մատամ Գուրալիէֆին Թէրթիպ իթմիշ օլտուլու իլաճըն շիտտէթինէ տաեանամաեարագ, Թէր- քի հաեաթ իյլէմիւլ իտի...

Ջէվալլը Կասթօն, նիշահէթ րուհինի ճէնապը Հագգա թէսլիմիթտի... լաքին նիշին աճըմալը օ պի- չարէեէ քի, վագը օլան աֆվը վէ Ֆէտաքեարըղը իլէ ինսանիյեթին մաֆէվգինտէ պիւեիւք պիր էսէրը ճէ- նապ իպրագ իթտիկի պիր սըրատա, Հագգ Թէալա հագ- րէթլէրի քէնտիսինի ճէլպ իյլէմիւլ, վէ պու սուրէթլէ մէքուճուճու չու հիւսան հարէրլէթի՝ նէգտի Պարիտէ Թաքտիր պուլլուլմուշ իտի: Կասթօն՝ վագաա բէջ չօգ աղապ ու ճէֆա շէքտի, լաքին համտ շլսուէն ճիկէրբա- րէսինի կէօրէսլիտի, վէ սէվիլիւլլասիւ օլմուշ օլան Թէ- րէզին՝ պիսուշ վէ պիկիւնաճ օլտուլուճու անլաեարագ, չու ալէմի Ֆանիեի Թէրք իյլէտի:

Մ. տը Լօրպագ, սէսլէրի իշիտէրէք եօգարը չըգ- մըլ պուլուճնան Բուսիալը խըղմէթքեարա, բօլիս ճէլպ իթմէսինի իսիթար իթմէքլէ, խըղմէթքեար տիշարը չըգտը, վէ տօգթօր՝ իֆատէսինէ տէվամլէ:

— Ընէն, Բօզու վէ վալիտէնի կէթիր... իշիտի- եօրմուսուէն վալիտէնի տիեօրուճ, տէյի պէեան իյ- լէտի:

Թէրէզ վէ Բօզ՝ էլլէրինի պու զաթը մէմուճսիմա- Թա տօղրու ուզաթտըլար, վէ օ տախի եալաշ սէտա իլէ:

— Վա՛հ դէվալլը, անասընըն շէհիտի օլմուշ... է- կէր սաատէթինիղ պէնիմ էլլիտէ իտէ, սիղի մէսուտ իթմէկի ահտ խտէրիմ, տէտի:

Բոզ՝ բէտէրինին նաչը եանընտա գալըպ, աղլա-
մաք վէ տուա իթմէք խթէեորտու իսէ տէ, Բընէ
միւսսատէ իթմէեիպ, վալիտէսլլէ գըզընը պիրլեքտէ
տըշարը չըգարտը: ԵալընըՄ. տը Լօրպադ, գօմի-
սէրին վիրտիտինէ ինթիզարէն, օ օտատա եալընըզ
գալտը:

• •

Մատամ ԳուրաՎիէՖ՝ պաչընա կէլէճէք ֆէլաքէթի
անլաեարադ, տէհէթի ազիմէ իլէ օրատան ֆիրար
իթաի, Ֆազաթ հիչ օլմազսա գըլմէթտար էհեարընը
գուրթարմադ իւզըն, պուշլարըն մաշֆուզ օլտուղու
մաշէլլին անաթարլարընը արատը իսէ տէ, պուլաֆա-
տը, վէ պուշլարըն չալընմըլ օլտուղունու անլաեղպ,
ղազապը շէտիտ իլէ կիզլի տաիրէեէ գօշտու, վէ հէ-
նուզ օրատա պուշլունան ժարիեի գարլըլաեարադ, վէ
գաղապընն աչըք օլտուղունու կէօրէրէք,

— Խըրսըզ, խըրսըզ, տէյի պաղըրտը, վէ տէրչալ
համիլ օլտուղու բէվօլվէրի չէքմէսինտէ, ժարի տաթի
սիլահը օլմաշլլա, օ տա լէվօլվէրինի չէքտի, վէ այ-
նի վաղըթտա իքիսի տէ սիլահլարընը աթէշէեիպ,
պիրլիքտէ, մաղթուլէն եէրէ սէրիլիլըր, վէ իլթէ պու-
վէճուլէ հաղք ու առալէթի իհալիեէ եէրինի պուլ-
տու:

Եարմ սաաթ սօնրա հիւքիւմէթ մէմուրլարը օ-
թէլէ կէլէրէք, մատամ Տօմնուէն պիր մէճնուէն թա-
րաֆընտան պօղուլմուլ օլտուղունու, վէ մատամ Գու-
րաՎիէՖ իլէ ժարիին տաթի եկիտիկէրինի թէլէՖ
իթմըլ օլտուղուրընը թահգըլ իթաիլըր:

Իրթէսի այ, Բօզ Մատու, պուշլունմուլ պիր գըզ

մաղամընտա, Բընէ պը Լօրպադ իլէ էվլէնտի, վէ Բօլ
Կօսէնին վաթիեթնամէսի՝ ժարիին ճէսէտի իւզէրին-
տէ պուլունուպ, պուշուն հալի օլտուղու օն պէշ միլ-
եօն ֆրանգ՝ Բօլին Տօպէրիվ թարաֆընտան թալէպ ի-
տիլէմէեէճէկի ճիհէթլէ, Իեանէի ումուլիեէ սանտը-
ղընա թէսլիմ իտիլտի:

Լաքին Բօզ վէ Թէրէզ՝ տօգթօրուն աֆվընա մաղ-
հար օլմաղլա, մէսուտ վէ պաթիթիեար օլտուլար:

Սատըք էմէքտար վէրօնիք տաթի պաղըլէյի էօմ.
րիւնիւ մէսուտէն պուշլարըն եանընտա կէչիրտի:

Սէրօ ԳուրաՎիէՖ՝ վալիտէսինտէն գալան սէրվէթի
քիւլլիեէ սաեէսինտէ, գումարխանէլըտէ վէ սայիր
ուլղունսուզ մաշէլլէրտէ իմրարը էօմրէ հէր վաղըթ-
տան զիեատէ սէրպէսթճէ վէ սուհուլէթլէ տէվամ
իլլէտի:

Ղազէթալար, պիր միւտտէթ, Ֆիլլձիլ Նաթիճանըն
անլաշլումադ պիր սուրէթտէ դայպ վէ նապէտիտ օլմա-
տը հաղքընտա պահս իթտիլըր իսէ տէ, Բարիս՝ էօլլէ
պիր շէհիր տիր քի, հէր շէյբէք չարուգ ունուտուլ-
տուղու կիպի, պու ֆալըն գարը տաթի պու կիւնքի
կիւն հէր քէսին ֆիրքիւնտէն չըգմըլ տըր:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0623099

